This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

HARVARD LAW SCHOOL
LIBRARY

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

РѢШЕНИЯ

НА

ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕНЪ СЪДЪ

ПО

ПЪРВОТО УГЛАВНО ОТДѢЛЕНИЕ

И

РѢШЕНИЯ НА СЪЩОТО ОТДѢЛЕНИЕ ПО ЗАКОНИТѢ ЗА ПЕНСИИТѢ

за 1903 год.

СОФИЯ
Печатница на Бр. Патлови
1907.

Digitized by Google

Забѣлѣжка: За да се избѣгне безполезното и безцѣлно повторение съ печатането рѣшенията на Върховния касационенъ сѫдъ отъ еднакъвъ характеръ, то въ настоящия сборникъ сѫ избрани и напечатани само по-важнитѣ отъ тѣхъ, № №-та на които сѫ оскобени.

Digitized by Google

РѢШЕНИЯ

на Върховния касационенъ сѫдъ по първото му углавно отдѣление за 1903 година.

№ 1 — (1) — 17 януарий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление, на трети януарий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно частно производство № 92, по описа за 1902 год., по касационната жалба на Варненския окрѫженъ управитель, срещу протоколното опрѣдѣление на Варненския окрѫженъ сѫдъ отъ 10 октомврий 1902 година.*— Въ сѫдебното заседание яви се само адвокатътъ К. Серафимовъ отъ страна на обвиняемитѣ Ахмедъ Бейджанъ и Салимъ х. Ахмедовъ, по прѣдовѣрие отъ адвоката Г. Пасаревъ, а прѣдставителтъ отъ страна на хазната отсѫтствуваше.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: Варненската митница съ постановление № 822, отъ 26 мартъ 1902 год., като взела прѣдъ видъ, че отъ вложената въ антрепозита на Варненския търговецъ Н. Таптаклѫ морска соль, се оказало, че липсватъ 181.950 килограма соль, за митото и другитѣ сборове на която липсала соль, той, антрепозиторътъ, съгласно чл. 139 отъ Закона за митницитѣ, отговаря, а понеже антрепозиторътъ Таптаклѫ е обявенъ въ несъстоятелность и понеже поржчителитѣ му Ахмедъ Бейджанъ и Салимъ х. Ахмедовъ отказали да внесатъ въ дадения имъ срокъ слѣдуемата се сума, то сѫщата митница постановила, възъ основание на чл. чл. 106 и 271 отъ Закона за митницитѣ, недовзетитѣ за липсалата соль за мито и други сборове 16.742 лева и 20 ст., да се събератъ отъ Ахмедъ Бейджанъ и Салимъ х. Ахмедовъ, поржчители на казания антрепозиторъ Таптаклѫ. Срещу сѫщото митническо постановление подали жалба въ Варненския окрѫженъ сѫдъ Ахмедъ Бейджанъ и Салимъ х. Ахмедовъ. Варненскиятъ окрѫженъ сѫдъ пристѫпалъ на 10 октомврий 1902 год. да разглежда заведеното по сѫщата жалба дѣло, когато държавниятъ адвокатъ заявилъ, че това дѣло не било подсѫдно на окрѫжния сѫдъ и като неправилно заведено, трѣбвало да се прѣкрати, понеже митническото постановление било издадено за събиране митнически права, но не за нѣкакво нарушение и за наказанието му, а такова постановление, съгласно чл. 271 отъ Закона за митницитѣ, не подлежало на обтѫжване, обаче, Варненскиятъ окрѫженъ сѫдъ съ протоколно опрѣдѣление отъ 10 октомврий 1902 год., оставилъ безъ послѣдствие заявлението на дър-

Digitized by Google

741

жавния адвокатъ, по тѣзи съображения: „понеже сѫдътъ съ опрѣдѣлението си № 1150, отъ 4 май 1902 год., мълкомъ е признаlъ дѣлото за подсѫдно на себе си: 1) настоящето дѣле е образувано по апелативнитѣ жалби на Ахмедъ Бейджанъ и Салимъ х. Ахмедовъ вх. № № 7714 и 9575/902 год., подадени срещу постановленията на Варненската митница подъ № № 686 и 822/902 год., съ които послѣднитѣ сѫ осѫдени да заплатятъ на хазната 21.836 лева и 80 ст. за митни и други сборове, като поржчители на Никола Таптаклѫ — антрепозиторъ на соль, въ магазията № 424; 2) тия постановления на Варненската митница, като неотносящи се до случаитѣ, прѣдвидени въ Закона за митницитѣ, когато управителитѣ на тия могатъ да издаватъ окончателни постановления, подлежащи на обтѫжване прѣдъ сѫдилищата, и 3) въпросътъ за правото на митницата да иска отъ поржчителитѣ на Никола Таптаклѫ — Ахмедъ Бейджанъ и Салимъ х. Ахмедовъ горнитѣ мита и други сборове, е спрѣнъ, и по силата на чл. чл. 254, 265 и 266 отъ Закона за митницитѣ, слѣдва да бѫде разрѣшенъ окончателно отъ сѫда, както мълкомъ сѫдътъ е признаlъ и съ опрѣдѣлението си № 1150, отъ 14 май 1902 год., а като така, дѣлото образувано по апелативнитѣ жалби на Ахмедъ Бейджанъ и Салимъ х. Ахмедовъ, подадени срещу сѫщитѣ постановления, е подсѫдно на Варненския окржженъ сѫдъ. Тълкуването, което дава прѣдставителтъ на хазната по чл. 271 отъ Закона за митницитѣ, че споредъ него обтѫженитѣ постановления подъ № № 686 и 822/902 год., трѣбва да се считали за окончателни и подлежащи на изпълнение мимо сѫда, е неприемливо, тъй като чл. 271 отъ Закона за митницитѣ, има прѣдъ видъ само ония митнически постановления, които сѫ постановени съгласно съ закона и дѣйствителното положение на работата, а не както е случая, когато апелаторитѣ твърдятъ, че издаденитѣ срещу тѣхъ постановления сѫ незаконни и митницата неоснователно иска отъ тѣхъ суми, каквито тѣ не ѝ дължатъ, понеже тѣ сѫ биле поржчители на Никола Т. Таптаклѫ за опрѣдѣлено врѣме и не когато Никола Тантаклѫ не е билъ точенъ на задължението си прѣдъ митницата, по което тѣ му сѫ гарантирали и прѣди той да е извършилъ приписуемото му се закононарушение". — Срещу сѫщото протоколно опрѣдѣление на Варненския окржженъ сѫдъ подалъ частна касационна жалба Варненскиятъ окржженъ управитель, който иска отмѣната му за това: 1) углазното дѣло, каквото е настоящето, се образува само когато има възбудено прѣслѣдване противъ нѣкой дѣецъ на прѣстѫпно дѣяние и се иска неговото наказание. Въ случая нѣма подобно нѣщо, а има едно постановление отъ митницата, съ което се изискватъ митнишки сборове за изтеглена отъ антрепозита на митницата стока. Нито това постановление № 822 и нито онова № 686, налагатъ наказание (глоба) на апелаторитѣ, а както едното, така и другото сѫ издадени по чл. 271 отъ Закона за митницитѣ и даденото отъ апелаторитѣ задължително. Углавниятъ сѫдъ, като се е счелъ за компентентенъ да разгледа тая жалба, нарушилъ е чл. 1 отъ Углавното сѫдопроизводство и чл. 271 отъ Закона за митницитѣ, и обжалваното опрѣдѣление слѣдва да бѫде отмѣнено, и 2) не може окржжниятъ сѫдъ въобще да разгледа това дѣло и по-гражданскиредъ, защото искането на митницата е за косвенъ данъкъ, а такива искания, съгласно чл. 1 отъ Гражданското сѫдопроизводство, като без-

Digitized by Google

спорни, се разглеждатъ отъ финансовата власть, а не и отъ сждебната, съгласно чл. 1 отъ Гражданското сждопроизводство. Окржжниятъ сждъ като не е съобразилъ това, нарушилъ е чл. 85 отъ Углавното мирово сждопроизводство и обжалваното опрѣдѣление слѣдва да бжде касирано.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на Главния прокуроръ, който изказа мнѣние, че митническото постановление по прѣдмета си е окончателно и не подлежи на обтжжване прѣдъ сждилищата, взе прѣдъ видъ: 1) отъ постановлението на Варненската митница подъ № 822, издадено на 26 мартъ 1902 год., се вижда, че съ него се констатира, какво отъ вложената морска соль въ антрепозитната магазия на Варненския търговецъ Н. Таптаклж липсвали 181.950 килограма соль, но понеже антрепозиторътъ Таптаклж билъ обявенъ за несъстоятеленъ, а пъкъ поржчителитѣ му по антрепозита Ахмедъ Бейджанъ и Салимъ х. Ахмедовъ отказали да внесатъ въ опрѣдѣления срокъ по покана отъ митницата дължимата по поржчителството сума, то Варненската митница съ казаното си постановление, на основание чл. чл. 106 и 271 отъ Зокона за митницитѣ, постановила да се събератъ недовзетитѣ за миго и други сборове 16.742 лева и 20 ст. отъ поржчителитѣ Ахмедъ Бейджанъ и Салимъ х. Ахтедовъ; 2) чл. 271 отъ Закона за митницитѣ гласи: „взискането на каквито и да е суми слѣдуеми на съкровището за митарствени права, за дългове произходящи отъ неизпълнението даденитѣ задължения чрѣзъ поржчителства, за повърщане стойностьта на конфискуванитѣ прѣдмети, за глобитѣ, сждебнитѣ разноски и въобще за каквито други обезщетения да би било, ще става по начина прѣдвиденъ за изпълнение на сждебнитѣ рѣшения. За подобни случаи митницитѣ издаватъ мотивирани постановления, които слѣдъ като се утвърдятъ отъ Финансовото министерство, биватъ окончателни и иматъ сила на изпълнителни листове.“ Отъ това изрично и ясно прѣдписание на чл. 271 на Закона за митницитѣ, слѣдва, че по реда и начина прѣдвиденъ въ закона за изпълнението на сждебнитѣ рѣшения ще се взискватъ, т. е. събиратъ всичкитѣ суми които се слѣдватъ на съкровището за митарствени права, за дългове, произходящи отъ неизпълнение даденитѣ задължения чрѣзъ поржчители и другитѣ посочени въ сжщия законъ. По това дѣло, както се вижда отъ постановлението на Варненската митница, Ахмедъ Бейджанъ и Салимъ х. Ахмедовъ сж поржчители за Варненския търговецъ Н. Таптаклж и за вложената въ антрепозитния му магазинъ соль, а понеже изъ антрепозита на Таптаклж е липсала 181.950 килограма соль, безъ да сж биле заплатени за нея *законнитѣ митарствени права*, то за заплащането на тѣзи митарствени права, съгласно чл. чл. 133 и 125 отъ Закона за митницитѣ, отговарятъ антрепозиторътъ или неговитѣ поржчители, въ случай, че антрепозиторътъ е несъстоятеленъ. Понеже постановлението на Варненската митница подъ № 822, отъ 26 мартъ 1902 год., е издадено не за нѣкакво прѣстжпно и наказуемо нарушение Закона за митницитѣ, а просто за взискане, т. е. за събиране отъ Ахмедъ Бейджанъ и Салимъ х. Ахмедовъ, които сж поржчители на падналия въ несъстоятелность търговецъ и антрепозиторъ Н. Таптаклж слѣдуемитѣ се по закона митарствени права, за липсалитѣ 181.950 килограма соль отъ вложената въ антрепозитния му магазинъ морска соль, то това казано постановление на Варненската митница, като

Digitized by Google

подлежаще, съгласно съ изричното прѣдписание на чл. 271 отъ Закона за митницитѣ, на изпълнение по начина, прѣдвиденъ за изпълнение сждебнитѣ рѣшения, не може да подлежи изобщо на обтжжване прѣдъ сждилищата, а въ дадения случай прѣдъ Варненския окржженъ сждъ, защото, както се каза, на митническото постановление е присвоено отъ Закона за митницитѣ значение на подлежаще на изпълнение сждебно рѣшение, а такива сждебни актове не могатъ да се обтжжватъ въ друга или по-горна сждебна инстанция, и 3) щомъ постановлението на Варненската митница подъ № 822, отъ 26 мартъ 1902 год., съгласно чл. 271 отъ Закона за митницитѣ, не подлежи па обтжжване прѣдъ сждилищата, то слѣдва, че Варненскиятъ окржженъ сждъ, въпрѣки прѣдписанието на сжщия този законъ, е приелъ подадената срещу му жалба отъ поржчителитѣ Ахмедъ Бейджанъ и Салимъ х. Ахмедовъ и противозаконно е пристжпилъ къмъ разглеждането на сжщата жалба, вслѣдствие на което и станалото въ Варненския окржженъ сждъ по поводъ на сжщата жалба производство, като противозаконно, подлежи на унищожение. Отъ всичко казано слѣдва, че оплакването на касатора по този прѣдметъ и за нарушение чл. 271 отъ Закона за митницитѣ, е основателно.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: протоколното опрѣдѣление на Варненския окржженъ сждъ отъ 10 октомврий 1902 год., съ силата на чл. 271 отъ Закона за митницитѣ и чл. 137 т. 3 отъ Углавното мирово сждопроизводство, да се отмѣни и станалото по дѣлото производство въ Варненския окржженъ сждъ да се унищожи.

№ 2 — (9) — 22 януарий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на осми януарий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ *углавно дѣло № 323, по описа за 1902 год., на Дели Ахмедъ х. Мехмедовъ, отъ с. Саладънъ, Разградско, осжденъ да издържи 6 години и 8 мѣсеци строгъ тъмниченъ затворъ, съ лишение отъ правата за 10 години, за умишлено опитване да убие Арифъ Мустафовъ, жителъ отъ сжщото село, а само го е наранилъ въ дѣсното рамо.* — Въ сждебното заседание касаторътъ не се яви.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Разградскиятъ окржженъ сждъ е издалъ една присжда подъ № 141, отъ 12 септемврий 1902 год., повелителната часть на която гласи: „признава подсждимия Дели Ахметъ х. Мехмедовъ, отъ с. Саладънъ, 55-годишенъ, турчинъ, мохамеданецъ, неграмотенъ, осжжданъ за убийство, жененъ, землѣдѣлецъ, за виновенъ въ това, че на 19 декемврий 1900 год. прѣзъ деня, умишлено се е опиталъ да убие съ селянина си Афузъ Мустафовъ, но по независящи отъ него причини не можалъ да реализира намѣрението си, а само го наранилъ въ дѣсното рамо, вслѣдствие на което и съгласно чл. 247 ал. 1, комбинираиъ съ чл. чл. 48, 49 и 61 отъ Наказателния законъ, го осжжда да излежи е години и 8 мѣсеци строгъ тъмниченъ затворъ, като го лишава и отъ 6правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ, за пдинъ периодъ отъ 10 години, както и да внесе въ хазната станалитѣ по

Digitized by Google

дѣлото разноски въ размѣръ на 39 лева. Веществено по дѣлото доказателство — една пушка „явзалийка“ да се конфискува за въ полза на затворитѣ слѣдъ влизането на присѫдата въ законна сила“.— Срещу тая присѫда осѫдениятъ Дели Ахмедъ х. Мехмедовъ е подалъ касационна жалба, въ която се оплаква: 1) че Русенскиятъ окрѫженъ сѫдъ е нарушилъ чл. чл. 309, 312, 329 и 350 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото не е отложилъ дѣлото до гдѣто си намѣри защитникъ; 2) че сѫщиятъ окрѫженъ сѫдъ е нарушилъ чл. чл. 316, 328 и 367 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото не е отложилъ дѣлото за призоваване на свидѣтеля Стефанъ Николовъ, показанията на когото сѫ биле отъ сѫществено значение; 3) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ чл. 409 т. 3 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото е взелъ подъ внимание показанията на едни свидѣтели, които сѫ биле роднина на потърпѣвшия, и 4) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ чл. чл. 425 и 426 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото не се е произнесалъ ясно и положително, да ли пушката, съ която е билъ нараненъ потърпѣвшиятъ е била „иглянка“, „кринка“ или „мартинка“. А прокурорътъ при Върховниятъ касационенъ сѫдъ заяви устно прѣдъ сѫщия сѫдъ слѣдующето оплакване, че Разградскиятъ окрѫженъ сѫдъ е нарушилъ чл. 572 п. 8 отъ Углавното сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. 35 отъ Наказателния законъ, защото е осѫдилъ подсѫдимия Дели Ахмедъ х. Мехмедовъ на лишение отъ права въ течение на 10 години слѣдъ излежаване на главнотото наказание, когато Наказателниятъ законъ не допуща да надминава лишението отъ права главното наказание съ повече отъ петь.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша доклада и заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) отъ протокола на Русенския окрѫженъ сѫдъ отъ 7 септемнрий 1902 год., никѫдѣ не се вижда, че касаторътъ е молилъ окрѫжния сѫдъ да отложи дѣлото, до гдѣто си намѣри другъ защитникъ; слѣдователното, въ такъвъ случай съвсѣмъ голословно се явява първото му оплакване за нарушение чл. чл. 309, 312, 329 и 350 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото сѫдътъ не е могалъ да отлага дѣлото за да си намѣри касаторътъ защитникъ, когато въобще искане въ тая смисълъ не е било правено отъ сѫщия касаторъ; 2) така сѫщо е неоснователно е и второто оплаване на сѫщия касаторъ за нарушение чл. чл. 316, 328 и 367 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото и по отношение неявившия се по болесть свидѣтель Стефанъ Николовъ, касаторътъ не е заявявалъ така сѫщо никакво искане за отлагане на дѣлото и за призоваване повторно на сѫщия свидѣтель; 3) неоснователно е така сѫщо и третото оплакване на сѫщия касаторъ за нарушение чл. 409 т. 3 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото никѫдѣ въ закона не се прѣдвижда случаятъ, че сѫдътъ по сѫщество не трѣбва да взема подъ внимание показанията на ония свидѣтели, които сѫ биле сродници на потърпѣвшия. Законътъ за углавното сѫдопроизводство въ чл. 409 т. 1 прѣдвижда, че извѣстни роднини на пострадалото отъ прѣстѫпление лице, въ случай, че би се заявилъ отводъ противъ тѣхъ отъ коя да е отъ странитѣ, не се допущатъ да свидѣтелствуватъ ***подъ клетва***. По настоящето дѣло касаторътъ е направилъ отводъ противъ роднинитѣ на потърпѣвшия и тѣ биле разпитани безъ клетва, но отъ това още не слѣдва, че сѫдътъ по сѫщество не

Digitized by Google

трѣбва да взема подъ внимание показанията на такива едни свидѣтели; 4) неоснователно е така сѫщо и четвъртото оплакване на касатора за нарушение чл. чл. 425 и 426 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото отъ въпросния листъ както и отъ съобразителната часть на обжалваната присѫда много ясно се вижда, че Русенскиятъ окрѫженъ сѫдъ е призналъ за виновенъ касатора Дели Ахмедъ х. Мехмедовъ въ това, че той се е опиталъ умишлено да убие *съ гръмване на пушка* съселянина си Афузъ Арифъ Мустафовъ, но по независящи отъ волята му причини, той не успѣлъ да извърши убийството, а само го е наранилъ въ дѣсното му рамо. Никакво значение за констатиране елементитѣ на прѣстѫплението „опитване въ умишлено человѣкоубийство", не може да има факта, че Русенскиятъ окрѫженъ сѫдъ не се билъ произнесалъ ясно и положително, да ли пушката, съ която е било произведено стрѣлянето, е била „иглянка", „кринка" или пъкъ „мартинка", и 5) петиятъ въпросъ отъ въпросния листъ е формулиранъ така: „по кой законъ и какво наказание да се наложи на подсѫдимия Дели Ахмедъ х. Мехмедовъ за извършеното отъ него и констатирано въ § 1 прѣстѫпно дѣяние?" — „По чл. 247 ал. 1 отъ Наказателния законъ, въ свързка съ чл. чл. 48, 49 и 61 отъ сѫщия законъ, да издържи 6 години и 8 мѣсеци строгъ тъмниченъ затворъ, но по силата на чл. 261 отъ сѫщия законъ, се лишава отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ, за срокъ отъ 10 години слѣдъ издържане на главното наказание". Отъ отговара на тоя въпросъ и отъ послѣдната съобразителиа часть на обжалваната присѫда се вижда, че подсѫдимиятъ Дели Ахмедъ х. Мехмедовъ по между другото е билъ осѫденъ и на лишение отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ за единъ периодъ отъ 10 години *слѣдъ като излежи главното си наказание.* Споредъ разпореждането на чл. 35 отъ Наказателния законъ, сроковетѣ за лишения отъ права могатъ да надминаватъ сроковетѣ на главнитѣ наказания най-много съ 5 години, като *при това за начало на срока за лишение отъ права се смѣта деньтъ, когато присѫдата може да бѫде турена въ изпълнение.* Отъ горѣизложеното излиза, че щомъ споредъ закона за начало на срока за лишение отъ права, се смята денътъ на туряне въ изпълнение присѫдата, а не тоя, който почнува слѣдъ излежаване на главното наказание, то Русенскиятъ окрѫженъ сѫдъ като е лишилъ подсѫдимия Дели Ахмедъ х. Мехмедовъ за единъ периодъ отъ 10 години слѣдъ излежаване на главното си наказание, прѣвишилъ е правата си, които му дава чл. 35 отъ Назателния законъ, понеже срокътъ за лишение отъ правата е надминалъ срока за главното наказание съ много повече отъ максималния 5-годишенъ срокъ, а пъкъ съ това свое дѣйствие сѫщиятъ Русенски окрѫженъ сѫдъ е допусналъ сѫществено нарушение на упоменатия чл. 35 отъ Наказателния законъ, което е до толкова важно, щото лишава постановената присѫда въ тая ѝ часть, отъ силата ѝ на законно издадедъ сѫдебенъ актъ.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: 1) присѫдата на Разградското отдѣление на Русенския окрѫженъ сѫдъ отъ 12 септемврий 1902 год., подъ № 141, защото е нарушенъ чл. 35 отъ Наказателния законъ, да се отмѣни само относително наложеното на подсѫдимия Дели Ахмедъ х. Мехмедовъ наказание и дѣлото,

Digitized by Google

съгласно чл. 572 отъ Углавното сждопроизводство, да се изпрати въ Русенския окржженъ сждъ, Разградско отдѣление, който безъ участие на сждебни заседатели, да опрѣдѣли на сжщия подсждимъ слѣдуемото му се наказание за прѣдстжпление, констатирано съ въпросния листъ при участие на сждебни заседатели, и 2) касационната жалба на Дели Ахмедъ х. Мехмедовъ, срещу сжщата присжда, въ останалата й часть, съ силата на чл. 569 отъ Закона за углавното сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 3 — (14) — 24 януарий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на десети януарий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдуюшия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното отъ члена д-ръ Г. Каракулаковъ *углавно дѣло № 422, по описа за 1902 год., заведено по касационната жалба на Старозагорския окржженъ управитель, срещу присждата на Хасковския окржженъ сждъ отъ 22 октомврий 1902 год., подъ № 283.* — Въ сждебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Харманлийската митница съ постановление отъ 13 юний 1902 год., № 1291, на основание единъ актъ, съставенъ на 1 декемврий 1901 год., № 2625, отъ надлежнитѣ власти, осждила Гарабетъ Минасиянъ живущъ въ ст. Каяджикъ, да заплати въ полза на хазната глоба 40 лева, т. е. по 10 лева на всѣки колетъ, който е билъ намѣренъ въ повече отъ колкото сж биле посочени отъ него всичкитѣ му колети (торби) въ манифеста му отъ 1 декемврий 1901 год., № 637. Вслѣдствие на апелационната жалба на осждения, Хасковскиятъ окржженъ сждъ е завелъ възивно углавно дѣло, което е насрочилъ за разглеждане на 22 октомврий 1902 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: „отъ съставения противъ апелатора актъ се вижда какво, че той при прѣдаването на пристигнатия му сусамъ съ товарителница № 91, въ Харманлийската митница, го е обявилъ съ манифестъ № 637, че билъ 93 торби — 9860 килограма, обаче, при прѣдаването му се е оказалъ 97 торби, т. е. съ 4 повече, но отъ друга страна всичкиятъ сусамъ въ 97-тѣхъ торби се е оказалъ не 9860 килограма, а 9823 килограма, т. е. 37 килограма въ по-малко отъ колко е билъ обявенъ при прѣдаването му въ митницата. Прочее, щомъ като отъ горното става явно, че стоката на апелатора е отъ категорията за зърненитѣ стоки, които не се продаватъ на колетъ, а на килограмъ и на които се взема мито тоже на килограмъ, а не на колетъ, отъ една страна, а отъ друга — щомъ като на апелатора е било взето мито не за количеството на торбитѣ, а за количеството на килограмитѣ сусамъ, то въ такъвъ случай макаръ и колетитѣ да сж се оказали повече, обаче си нѣма въ случая мѣстото приспособлението на чл. 48 буква *б* отъ Закона за митницитѣ, а тоя членъ си има мѣстото въ случаитѣ, когато се покажатъ въ митницитѣ колетитѣ въ по малко, за стоки, които се продаватъ на колети а не и за зърненитѣ произведения, които се продаватъ на килограмъ. А пъкъ щомъ като отъ горното излиза, че актътъ е неправилно съставенъ, то издаденото, възъ основание на него постановление слѣдва да се от-

Digitized by Google

мѣни", — издалъ е присѫдата си подъ № 283, повелителната часть на която гласи: „отмѣнява постановлението на Харманлийската митница отъ 13 юний 1902 год., подъ № 1291, и вмѣсто него постановява: признава Гарабетъ Минасиянъ, отъ с. Каяджикъ, за невиновенъ да е нарушилъ чл. 46 отъ Закона за митницитѣ и го оправдава отъ всѣка углавна отговорность по това му обвинение". — Срещу тая присѫда Старозагорскиятъ окржженъ управитель е подалъ касационна жалба, въ която се оплаква, че Хасковскиятъ окржженъ сѫдъ е нарушилъ чл. чл. 46 и 48 отъ Закона за митницитѣ и чл. чл. 85 и 86 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото неправилно е оправдалъ Гарабетъ Минасиянъ, макарь колетитѣ съ сусама да сѫ били съ 4 повече отъ обявенитѣ, ако и въ общата сума на килограмитѣ сусамътъ да е излѣзалъ даже по-малко отъ обявеното количество въ килограмитѣ.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша доклада и заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: отъ съобразителната часть на обжалваната присѫда се вижда, че Хасковскиятъ окржженъ сѫдъ е констатиралъ, че сусамътъ, който е билъ обявенъ отъ Гарабетъ Минасиянъ съ манифесть № 637, че билъ 93 торби излѣзалъ при прѣдаването му съ 4 торби повече, т. е. 97 торби; но при все това, сѫщиятъ сѫдъ е наложилъ наказанието, прѣдвидено въ чл. 48 буква *б* отъ Закона за митницитѣ, за намѣренитѣ въ повече 4 колети (торби) на това основание, защото сусамътъ въ повечето торби излѣзалъ съ 37 килограма по-малко, отъ колкото е билъ обявениятъ въ по-малкото торби, и защото сусамътъ е билъ отъ категорията на зърненитѣ стоки, които се продавали на килограмъ, а не на колетъ. Законодателтъ въ чл. 48 отъ Закона за митницитѣ, не прави това разграничение, което е направилъ Хасковскиятъ окржженъ сѫдъ въ обжалваната присѫда; напротивъ, той разпорежда повелително въ тоя членъ, че ако колетитѣ се намѣрятъ въ по-голѣмо количество отъ показанитѣ въ манифеста, както е билъ случаятъ по настоящето дѣло, независимо отъ обстоятелството, каква е била тая стока въ колетитѣ и какъ се е тя продавала, *стига само да е била тя турена въ колетъ*, тогава за разликата отъ намѣреното и обявеното се плаща по 10 лева на колетъ. Рѣшающе значение по настоящето дѣла има фактътъ, че стоката е била обявена въ торби (колети) на брой 93, а тя излѣзла въ торби на брой 97, слѣдователно, за разликата въ повече отъ 4 торби, Гарабетъ Минасиянъ е билъ длъженъ да заплати прѣдвидената въ закона глоба. Прѣдъ видъ на горѣизложеното, щомъ Хасковскиятъ окржженъ сѫдъ не е приложилъ чл. 48 букза *б* отъ Закона за митницитѣ въ истинската му смисъль, упоменатъ по-горѣ, допусналъ е сѫществено нарушиние на тоя законъ, което е до толкова важно, щото лишава постановената присѫда отъ силата ѝ на законно издаденъ сѫдебенъ актъ.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: присѫдата на Хасковския окржженъ сѫдъ отъ 22 октомврий 1902 год., подъ № 283, защото е нарушенъ чл. 48 буква *б* отъ Закона за митницитѣ, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане при другъ съставъ, да се изпрати въ сѫщия сѫдъ.

Digitized by Google

№ 41 — (20) — 29 януарий 1903 г. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на петнадесети януарий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ *углавно дѣло № 398, по описа за 1902 год., на Вжто Марковъ и Стоянъ Геровъ, отъ с. Изворъ-Махала, Кулско, осждени да заплатятъ солидарно 317 лева и 30 ст., по нарушение Закона за митницитѣ.* — Въ сждебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сж: съ единъ актъ, съставенъ на 27 май 1901 год., отъ началника на Врѣшкочукския митарственъ пунктъ, въ присжтствието на свидѣтель, е констатирано, че Вжто Марковъ и Стоянъ Геровъ сж контрабандирали 115 литри сливова ракия, която прѣкарали отъ Сърбия въ България, когато отъ сръбскитѣ погранични власти отъ къмъ сръбска страна били убити двама души контрабандисти отъ с. Изворъ-Махала. Възъ основание на този актъ, Видинската митница съ постановление отъ 1 юний 1901 год., подъ № 1424, осждила Вжто Марковъ и Стоянъ Геровъ да заплатятъ солидарно глоба 82 лева и 80 ст., обикновенъ акцизъ 34 лева 50 ст. и акцизна глоба 200 лева, а всичко 317 лева, като глобата въ случай на несъстоятелность, се замѣни съ 79 дена затворъ. Контрабандиранитѣ 115 литри сливова ракия е конфискувана. Вслѣдствие на апелационната жалба на Вжто Марковъ и Стоянъ Геровъ, Видинскиятъ окржженъ сждъ е завелъ възивно углавно дѣло, което е насрочилъ за разглеждане на 19 октомврий 1901 год., когато е издалъ присждата си подъ № 344, повелителната часть на която гласи: „отмѣнява постановлението на Видинската митница № 1424/1901 год. и признава Вжто Марковъ и Стоянъ Геровъ, отъ с. Изворъ-Махала, за невиновни въ контрабандиране 115 литри сливова ракия отъ 24 май т. г., вслѣдствие на което ги оправдава по сждъ и освобождава отъ всѣка отговорность по това нарушение. Заловената ракия да се конфискува. Станалитѣ разноски по дѣлото 35 лева оставатъ въ тяжесть на хазната". Тая присжда на Видинския окржженъ сждъ е била отмѣнена съ рѣшение отъ Върховния касационенъ сждъ подъ № 8, отъ 19 януарий 1902 година. Повърнатото отъ Върховния касационенъ сждъ дѣло е било разгледано атново отъ Видинския окржженъ сждъ на 23 септемврий 1902 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: 1) „настоящата контрабанда не е открита при извършването ѝ, нито пъкъ контрабандиститѣ сж заловени на мѣстонарушението; а въ такъвъ случай съставениятъ актъ, съгласно чл. 267 отъ Закона за митницитѣ, не може да служи за неоспоримо доказателство, а трѣбва да се вематъ въ внимание и обсждятъ всичкитѣ данни, които сж разкрити на прѣдварителното и сждебното слѣдствие, и 2) отъ показанията на свидѣтелитѣ Д. Парашкевовъ, Петко Пацевъ и Игнатъ Стефановъ, които сж разпитани на прѣдварителното слѣдствие и отъ онѣзи на свидѣтелитѣ Цонко Младеновъ и Иото Пецевъ, разпитани въ сждебното заседание, се установява по единъ положителенъ начинъ, че апелаторитѣ сж извършили отдаваемото имъ се нарушение, чрѣзъ обтжженото постановление на митницата. Показанията на другитѣ свидѣтели М. Вжтовъ, И. Тодоровъ, Ив. Андреевъ, П. Генчевъ, С. Вжтковъ, Н. Петровъ и Ц. Стояновъ, които твърдятъ, че биле цѣлъ день на работа

Digitized by Google

заедно съ апелаторитѣ, не могатъ да иматъ сѫществено значение, понеже контрабандата не е извършена прѣзъ деня, когато тѣ сѫ заловели и закогато говорятъ свидѣтелитѣ, а по-рано прѣди този день. Прочее, обтѫженото постановление се явява правилно и основателно издадено противъ апелаторитѣ, вслѣдствие на което трѣбва да се потвърди, а апелативната имъ жалба да се остави безъ послѣдствие, като неоснователна", — издалъ е присѫдата си подъ № 321, съ която е потвърдилъ постановлението на Видинската митница отъ 1 юний 1901 год., подъ № 1424. — Срещу тая присѫда осѫденитѣ Вѫто Марковъ и Стоянъ Геровъ сѫ подали касационна жалба, въ която по между другото се оплакватъ, че Видинскиятъ окрѫженъ сѫдъ е нарушилъ чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото не е изложилъ въ присѫдата си самитѣ факти, които сѫ показали свидѣтелитѣ, а се е задоволилъ само да цитира имената имъ, като при това не е посочилъ въ сѫщата обжалвана присѫда и самото прѣстѫпно дѣяние, което сѫ извършили касаторитѣ; още и за това, защото не обърналъ внимание на сѫществующето противоречие въ показанията на свидѣтелитѣ Д. Парашкевовъ и Петко Пацевъ.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша доклада и заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: отъ съобразителната часть на обжалваната присѫда се вижда, че Видинскиятъ окрѫженъ сѫдъ е цитиралъ само имената на свидѣтелитѣ, безъ обаче да е указалъ на фактитѣ, които сѫ показали посоченитѣ въ сѫщата присѫда свидѣтели. Отъ друга страна, Видинскиятъ окрѫженъ сѫдъ не е изложилъ въ присѫдата си фактически самото прѣстѫпно дѣяние, въ изръшване на което е призналъ за виновни сегашнитѣ касатори Вѫто Марковъ и Стоянъ Геровъ, нито пъкъ е посочилъ и самия законъ, подъ нормитѣ на който е подвелъ извършеното отъ касаторитѣ прѣстѫпно дѣяние. Не ще съмнѣние, че Видинскиятъ окрѫженъ сѫдъ съ непосочване на фактитѣ, които сѫ показали разпитанитѣ свидѣтели и съ неизлагане фактически на самото прѣстѫпно дѣяние, което сѫ извършили касаторитѣ, е допустналъ сѫществено нарушение на чл. чл. 85 и 97 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, което е до толкова важно, щото лишава постановената присѫда отъ силата ѝ на законно издаденъ сѫдебенъ актъ.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: присѫдата на Видинския окрѫженъ сѫдъ отъ 5 октомврий 1902 г., подъ № 321, защото сѫ нарушени чл. чл. 85 и 97 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, съ силата на чл. 137 отъ сѫщото Углавно мирово сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане при другъ съставъ, да се изпрати въ сѫщия сѫдъ.

№ 5 — (29) — 31 януарий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление, на седемнадесети януарий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното отъ члена Ивановъ *углавно дѣло № 384, по описа за 1902 год., на Пенко Колевъ, осѫденъ отъ Ловчанския окрѫженъ сѫдъ на доживотенъ строгъ тъмиченъ затворъ, за подбуждане Стоянъ Недковъ да убие Русанъ Николовъ.* — Въ сѫдебното заседание касаторътъ не се яви.

Digitized by Google

Обстоятелствата на дѣлото сж: прокурорскиятъ надзоръ при Ловчанския окржженъ сждъ съ обвинителенъ актъ отъ 22 януарий 1901 год., прѣдава на сждъ за сждене съ участие на сждебни заседатели Пенко Колевъ, Лалю Трифоновъ и Стоянъ Недковъ и тримата отъ с. Омаревци, за гдѣто послѣднитѣ двама около 13 декемврий 1900 год., по прѣдварително взето рѣшение отъ тримата по начинанието на Пенко Колевъ, прѣдумишлено сж умъртвили Русана Николовъ, отъ с. Владина, а послѣдниятъ като вдъхновитель и подбудитель на сжщото убийство, вслѣдствие на което иска наказанието имъ по чл. 247 ал. 2, въ свързка съ чл. чл. 51 и 52 отъ Наказателния законъ. По този обвинителенъ актъ е било заведено углавно дѣло, което Ловчанскиятъ окржженъ сждъ разгледалъ на 5 септемврий 1901 год. и за разрѣшението му е постановилъ слѣдующитѣ въпроси: 1) „доказва ли се, щото около 13 декемврий 1900 год., въ каменната кариера, находяща се въ мѣсностьта „Каса-Баиръ", да е билъ умъртвенъ чрѣзъ удушване и нанисание удари по главата и гърдитѣ Русанъ Николовъ, отъ с. Владина и да е билъ погребенъ въ единъ трапъ въ сжщата кариера?" — „Да, доказва се;" 2) „доказви ли се, че Стоянъ Недковъ, 39-годишенъ, българинъ, православенъ, жененъ, неосжжданъ, отъ с. Умаревци, около 13 декемврий 1900 год., въ кариерата, находяща се въ мѣстностьта „Каса-Баиръ", да е нанесалъ уд ри по главата, гърдитѣ и да е душилъ Русанъ Николовъ, отъ които удари и душене, послѣдниятъ умрѣлъ?" — „Да, доказва се;" 3) „доказва ли се, че Лалю Трифоновъ, 23-годишенъ, българинъ, православенъ, неосжжданъ, жененъ, около 13 декемврий 1900 год., въ кариерата, находяща се въ мѣстностьта „Каса-Баиръ", да е стискалъ за гушата Русанъ Николовъ заедно съ Стоянъ Недковъ, отъ което стискане Русанъ Николовъ, отъ с. Владина, е умрѣль?" — „Не, не се доказва;" 4) „Лалю Трифоновъ, като не е взелъ участие въ умъртвяването на Русанъ Николовъ, то вземалъ ли е друго участие при умъртвяването на Р. Николовъ?" — „Да, вземалъ е;" 5) „какво участие е взелъ Лалю Трифоновъ при умъртвяването на Русанъ Николовъ, като подбудитель или като помагачъ?" — „Лалю Трифоновъ взелъ участие като помагачъ при умъртвяването на Русанъ Николовъ;" 6) „доказва ли се, щото обвиняемиятъ Пенко Колевъ, 50-годишенъ, българинъ, православенъ, жененъ, осжжданъ за противозаконно присвояване, отъ с. Умаревци, да е подбудилъ Стоянъ Недковъ и Лалю Трифоновъ да умъртвятъ Русанъ Николовъ, съ цѣль да му вематъ паритѣ?" — „Да, доказва се;" 7) „доказва ли се, щото и тримата подсждими — Стоянъ Недковъ, Лалю Трифоновъ и Пенко Колевъ, да сж се сговорили прѣдварително и скроили планъ да умъртвятъ Русанъ Николовъ, за да му вематъ паритѣ?" — „Да, доказва се;" 8) „виновенъ ли е Стоянъ Недковъ въ това, че около 13 декемврий 1900 год., въ кариерата, находяща се въ мѣсностьта „Каса-Баиръ", е нанесалъ удари по главата и гърдитѣ и душилъ Русанъ Николовъ и съ това го умъртвилъ, като прѣдварително се сговорилъ съ другитѣ подсждими за това?" — „Да, виновенъ е;" 9) „има ли обстоятелства, които намаляватъ или увеличаватъ вината на Стоянъ Николовъ?" — „Да, има намаляющи вината обстоятелства;" 10) „виновенъ ли е подсждимиятъ Лалю Трифоновъ въ това, че е стискалъ Русанъ Николовъ за гушата заедно съ Стоянъ Нетковъ и съ това го умъртвилъ?" — „Не, не е виновенъ;"

Digitized by Google

11) „виновенъ ли е Лалю Трифоновъ въ това, че е помагалъ на Стоянъ Недковъ при умъртвяването на Русанъ Николовъ, като прѣдварително се сговорилъ съ другитѣ обвиняеми?“ — „Да, виновенъ“; 12) „има ли намаляющи или увеличающи вината обстоятелства за Лалю Трифоновъ?“ — „Има крайно намаляющи вината обстоятелства;“ 13) „Пенко Колевъ, като е подбудилъ Стоянъ Недковъ и Лалю Трифоновъ да умъртвятъ Русана Николовъ, за което прѣдварително се сговорили, то виновенъ ли е за това?“ „Да, виновенъ е“; 14) „има ли намаляющи или увеличающи вината обстоятелства за Пенко Колевъ?“ — „Има намаляющи вината обстоятелства“; 15) какво наказание да се наложи на Стоянъ Недковъ за извършеното отъ него дѣяние, указано въ п. 8 на настоящия въпросенъ листъ?“ — „Съгласно чл. 247 ал. 2, въ свързка съ чл. 61 отъ Наказателния законъ, да издържи доживотенъ строгъ тъмниченъ затворъ и го лишава за винаги отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6, съгласно чл. 261 отъ сѫщия законъ;“ 16) „какво наказание да се наложи на Пенко Колевъ за извършеното отъ него дѣяние, указано въ п. 13 на настоящия въпросенъ листъ?“ — „Съгласно чл. 247 ал. 2, въ свързка съ чл. чл. 51, 52, 61 и 261 отъ Наказателния законъ, се осѫжда на доживотенъ строгъ тъмниченъ затворъ и за винаги се лишава отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ сѫщия законъ“; 17) „какво наказание да се наложи на Лалю Трифоновъ за извършеното отъ него дѣяние, указано въ п. 11 отъ Настоящия въпросенъ листъ?“ — „Съгласно чл 247 ал. 2, въ свързка съ чл. чл. 51, 52, 61 и 261 отъ Наказателния законъ, се осѫжда на 15-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ и се лишава за 20 години отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ сѫщия законъ;“ 18) „върху кого да се възложатъ станалитѣ по дѣлото разноски?“ — „Върху осѫденитѣ, които солидарно да ги заплатятъ на хазната,“ и 19) „какво да стане съ вещественитѣ по дѣлото доказателства?“ — „Чукътъ да се конфискува, търнакопътъ и двата желѣзни клина да се повърнатъ на притежателитѣ, а кърпата съ 6 лева и 32 ст. и една турска монета и 4 копчета да се прѣдадатъ на наслѣдницитѣ на Русанъ Николовъ, слѣдъ като присѫдата влѣзе въ сила“. Слѣдъ това Ловчанскиятъ окржженъ сѫдъ съ присѫдата си № 262, отъ 18 септемврий 1901 год., е призналъ подсѫдимитѣ Стоянъ Недковъ, Пенко Колевъ и Лалю Трифоновъ за виновни въ това, че първиятъ отъ тѣхъ прѣдумишлено е убилъ Русанъ Николовъ, вториятъ въ това, че е подбудилъ Стоянъ Нетковъ и Лалю Трифоновъ да убиятъ Русанъ Николовъ, а третиятъ — Лалю Трифоновъ въ това, че е помагалъ на Стоянъ Недковъ при умъртвяването на Русанъ Николовъ, вслѣдствие на което и съгласно чл. 247 ал. 2, въ свързка съ чл. чл. 51, 52, 61 и 261 отъ Наказателния законъ, осѫдилъ Стоянъ Недковъ и Пенко Колевъ на доживотенъ строгъ тъмниченъ затворъ а Лалю Трифоновъ на 15-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ, като е осѫдилъ и тримата подсѫдими да заплатятъ солидарно на хазната станалитѣ по дѣлото разноски въ размѣръ на 35 лева и 80 стотинки. — Въ касационната си жалба Пенко Колевъ се оплаква: 1) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 392 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото не е разгледалъ дѣлото и не е разрѣшилъ всичкитѣ неясни въпроси на мѣстото, гдѣто е извършено прѣстѫплението; 2) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 449 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство,

Digitized by Google

защото е трѣбвало да основе присѫдата си на даннитѣ на сѫдебното дирене, а не единствено на даннитѣ отъ прѣдварителното дирене; 3) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 450 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото като сѫ се разкрили нови обстоятелства, които измѣняватъ състава на обвинителния актъ, не е отложилъ дѣлото, за да му даде възможность да приготви възраженията си, и 4) че сѫдътъ неправилно е разпиталъ безъ клетва изобщо по дѣлото свидѣтелката Дона Стоянова, защото е съпруга на подсѫдимия Стоянъ Нетковъ, когато тя, по отношение къмъ него, трѣбвало да бѫде разпитана подъ клетва.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша доклада и заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) отъ сѫдебния протоколъ на Ловчанския окрѫженъ сѫдъ отъ 5 септемврий 1901 год., не се вижда подсѫдимиятъ Пенко Колевъ или другитѣ двама подсѫдими да сѫ молили сѫда, съгласно чл. 392 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, да отиде на самото мѣсто, гдѣто е било извършено прѣстѫплението и тамъ да открие сѫдебното заседание, поради което и сѫдътъ не е разрѣшавалъ въпроса за разглеждането на дѣлото на самото мѣсто на прѣстѫплението. Но независимо отъ това, даже и да бѣше направено отъ страна на подсѫдимитѣ подобно заявление, то пакъ неуважаването му отъ сѫда не можеше да служи като поводъ за касационно оплакване, тъй като разглеждането на углавни дѣла на самото мѣсто, гдѣто е извършено прѣстѫплението, става по усмотрѣнието на самия сѫдъ, който разглѣжда дѣлото и то само въ такъвъ случай, когато съгласно чл. 392 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, сѫдътъ признае това за необходимо прѣдъ видъ важностьта на прѣстѫпното дѣяние; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на на чл. 392 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, е неоснователно; 2) отъ съобразителната часть на присѫдата на Ловчанския окрѫженъ сѫдъ се установява, че сѫдътъ за да признае подсѫдимия Пенко Колевъ за виновенъ въ прѣстѫпното дѣяние, което му се приписвало, е взелъ въ съображение не само даннитѣ на прѣдварителното дирене, но и онія разкрити въ сѫдебното заседание, тъй като е основалъ присѫдата си не само на самопризнанието на подсѫдимия, направено прѣдъ сѫдебния слѣдователь, но и на показанията на свидѣтелитѣ Тотю Кучевъ, Дона Стоянова и на поеменитѣ лица Асенъ Мишаковъ и Петъръ Нетовъ, дадени въ сѫдебно заседание; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на чл. 449 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото сѫдътъ е основалъ присѫдатата си на прѣдварителното, а не и на сѫдебното дирене, е неоснователно; 3) отъ производството на дѣлото става явно, че подсѫдимиятъ Пенко Колевъ съ обвинителенъ актъ отъ 22 януарий 1901 год., е билъ прѣданъ на сѫдъ за това, че той е подбудилъ подсѫдимитѣ Лалю Трифоновъ и Стоянъ Нетковъ прѣдумишлено да убиятъ Русанъ Николовъ — прѣстѫпление, прѣдвидено и наказуемо по чл. 247 ал. 2, въ свързка съ чл. чл. 51 и 52 отъ Наказателния законъ и че съ присѫдата на Ловчанския окрѫженъ сѫдъ, сѫщиятъ подсѫдимъ е билъ тоже признатъ за виновенъ въ подбуждане на другитѣ двама подсѫдими да убиятъ прѣдумишлено Русанъ Николовъ и му е наложено наказание, прѣдвидено въ чл. 247 ал. 2, въ свързка съ чл. чл. 51 и 52 отъ Наказателния законъ. Отъ горѣизложеното слѣдва да

Digitized by Google

се заключи, че Ловчанскиятъ окржженъ сждъ не е призналъ подсждимия Пенко Колевъ въ друго по-тежко прѣстжпление отъ онова, прѣдвидено въ обвинителния актъ, вслѣдствие на което и не е билъ длъженъ да отлага дѣлото, за да даде възможность на подсждимия да приготви възраженията си, тъй като, по силата на чл. 450 отъ Закона за углавното сждопроизводство, такова отлагане е задължително за сжда само когато той намѣри, че на сждебното дирене сж се открили нови обстоятелства, които измѣняватъ състава на прѣстжпното дѣяние, опрѣдѣлено въ обвинителния актъ и че това прѣстжпление е по-тежко отъ онова, въ което подсждимиятъ се е обвинявалъ по-рано; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на чл. 450 отъ Закона за углавното сждопроизводство, е неоснователно; 4) отъ сждебния протоколъ на Ловчанския окржженъ сждъ се вижда, че свидѣтелката Дона Стоянова, като съпруга на подсждимия Стоянъ Недковъ, е била разпитана безъ клетва, макаръ и да не се е намирала въ никакви особени отношения съ другитѣ двама подсждими Пенко Колевъ и Ралю Трифоновъ. Това постановление на сжда е правилно и съобразно съ прѣдписанията на углавната процедура, защото по силата на чл. 407 отъ Закона за углавното сждопроизводство, жената на единъ подсждимъ, ако желае да свидѣтелствува, се разпитва всѣкога безъ клетва, а въ такъвъ случай, ако по едно и сжщо дѣло има и други подсждими, съ които тази свидѣтелка не се намира въ нѣкои особени отношения, тя не може да бжде разпитана на общо основание, по отношение къмъ тѣхъ, пакъ подъ клетва, понеже едно лице не може по едно углавно дѣло да бжде разпитвано и подъ и безъ клетва; слѣдователно, оплакването на касатора, че свидѣтелката Дона Стоянова била разпитана безъ клетва, като съпруга на подсждимия Стоянъ Недковъ, когато е трѣбвало да бжде разпитана подъ клетва, е неоснователно.

По тѣзи съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Пенко Колевъ, срещу присждата на Ловчанския окржженъ сждъ подъ № 262, отъ 18 септемврий 1901 год., съ силата на чл. 569 отъ Закона за углавното сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 6 — (39) — 7 юлий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и трети юний хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена Ивановъ *углавно дѣло № 402, по описи за 1902 год., на Стефанъ Биковъ, осжденъ на доживотенъ строгъ тъмиченъ затворъ, за умишлено убиване Атанасъ Шопкинъ и Никола Гатевъ и да заплати солидарно съ другитѣ подсждими на гражданскитѣ ищци гражданско обезщетение.* — Въ сждебното заседание отъ страна на подсждимия — касаторъ Ст. Биковъ, яви се защитникътъ му — адвокатътъ Т. Тодоровъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: прокурорътъ при Пловдивския окржженъ сждъ съ обвинителенъ актъ отъ 31 май 1902 год., е прѣдалъ на сждъ съ участието на сждебни заседатели Стефанъ Биковъ, Александъръ Стефановъ Биковъ, Павелъ Ивановъ Мерджановъ и Василъ Стояновъ Кап-

Digitized by Google

замаловъ за това, че тѣ на 2 мартъ 1902 год., въ 10 часа прѣзъ нощьта, изъ засада при по-рано скроенъ планъ, сж убили съ тояги съселенитѣ си Атанасъ Ив. Шопкинъ и Никола Ив. Гатевъ, и е искалъ наказанието имъ по чл. чл. 247 ал. 2 и 248 п. 5 отъ Наказателния законъ. По този обвинителенъ актъ е било заведено углавно дѣло № 385, което Пловдивскиятъ окржженъ сждъ разгледалъ на 9, 10, 11 и 12 септемврий 1902 год., и за разрѣшението му е постановилъ слѣдующитѣ въпроси: 1) „доказано ли е по отдѣлно за всѣкиго едного отъ подсждимитѣ Стефанъ Митовъ Биковъ, 45-годишенъ, Александъръ Стефановъ Биковъ, на 16 години и 2 мѣсеци, Павелъ Ивановъ Мерджановъ, 19-годишенъ и Василъ Стояновъ Капзамаловъ на 17 години и 2 мѣсеци, щото тѣ всички заедно да сж умъртвили Атанаса Ив. Шопкинъ и Никола Ив. Гатевъ, всички отъ село Брѣстовица, и то като сж ги нападнали и четирмата тия подсждими заедно на улицата съ тояги (кърпели) и сж имъ строшили съ задружнитѣ си удари черепитѣ и размазали мозъцитѣ, вслѣдствие на което Шопкинъ е умрѣлъ на мѣстото, а Гатевъ издъхналъ на сутриньта прѣди да бжде докаранъ до Пловдивската държавна болница, което се е случило на 2 мартъ 1902 год.?“ — „Доказано е това по отдѣлно за всѣкиго едного отъ тия подсждими“; 2) „дѣйствувалъ ли е въ това врѣме, 2 мартъ 1902 год., съ разумѣние подсждимиятъ Александъръ Стефановъ Биковъ на 16 години 2 мѣсеци тогава?“ — „Дѣйствувалъ е съ разумѣние тоя подсждимъ“; 3) „доказано ли е сжщо по отдѣлно за всѣкиго едного отъ сжщитѣ подсждими, щото тѣ като сж нанесли описанитѣ въ първия въпросъ удари, задружно по главитѣ на жертвитѣ, да сж съ това искали или допущали всѣки единъ по отдѣлно умъртвяването на тия жертви?“ — „Доказано е това по отдѣлно и за всѣкого едного отъ тия подсждими“; 4) „доказано ли е сжщо по отдѣлно и за всѣкого едного отъ сжщитѣ подсждими, щото тѣ всички прѣди да нападнатъ и умъртвятъ двѣтѣ жертви, да сж се прѣдварително наговорили за това, обмислили хладнокръвно планътъ на убийствата, приготвили срѣдствата за извършването на тия убийства и причакали затулени въ жгъла до кжщата на Никола Шоповъ поменатитѣ жертви, за да ги нападнатъ и избиятъ като минатъ отъ тамъ?“ — „Не е доказано това за никого отъ тия четирма подсждими“; 5) „доказано ли е, щото намѣрението по отдѣлно на всѣкиго едного отъ четирмата подсждими да умъртвятъ двѣтѣ жертви да е възникнало въ нѣкакво раздразнено състояние?“ — „Не се доказва това за никого отъ тия подсждими“; 6) „има ли обстоятелства, които смекчаватъ или утегчаватъ вината на подсждимия Стефанъ М. Биковъ?“ — „Нѣма нито еднитѣ, нито другитѣ“; 7) „има ли обстоятелства, които смекчаватъ или утегчаватъ вината по отдѣлно за всѣкиго едного отъ подсждимитѣ Александъръ Ст. Биковъ, Павелъ Ив. Мерджановъ и Василъ Ст. Капзамаловъ?“ — „Има смекчающи вината обстоятелства по отдѣлно за всѣкиго едного отъ тия трима подсждими“; 8) „какво наказание да се наложи на подсждимия Стефанъ М. Биковъ и по кой членъ отъ Наказателния законъ?“ — „По чл. 248 п. 5 отъ Наказателния законъ, да прѣтърпи доживотенъ строгъ тъмниченъ затворъ и лишение отъ правата, прѣдвидени въ чл. 30 пунктове 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ“; 9) „какво наказание да се наложи на подсждимия Александъръ Ст. Биковъ и по кой членъ на Наказателния

Digitized by Google

законъ?“ — „По чл. 248 п. 5, въ свързка съ чл. 57 п. 1 отъ Наказателния законъ, да прѣтърпи 5 години и половина строгъ тъмниченъ затворъ“; 10) „какво наказание да се наложи на подсѫдимитѣ Павелъ Ив. Мерджановъ и Василъ Ст. Капзамаловъ?“ — „По чл. чл. 248 п. 5 и 58 п. п. 2 и 4 отъ Наказателния законъ, да прѣтърпи всѣки единъ отъ тѣхъ по 6 години строгъ тъмниченъ затворъ, съ лишение отъ правата по чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ сѫщия законъ, за 9 години отъ влизане присѫдата въ законна сила“; 11) „разноскитѣ лева 109 и 40 ст. кому да се възложатъ?“ — „На четирмата подсѫдими солидарно да ги внесатъ на хазната“; 12) „вещественитѣ доказателства — двѣ тояги и единъ ножъ какво да станатъ?“ — „Тоягитѣ да се унищожатъ и ножа повърне на наслѣдницитѣ на убития Шопкинъ слѣдъ влизане присѫдата въ законна сила“; 13) „основателенъ ли е гражданскиятъ искъ на Върба Атанасова, жена на убития Ат. Ив. Шопкинъ, за себе си и като настойница на дѣтето си Ал. Атанасовъ на 6 мѣсеци, противъ подсѫдимитѣ и въ какъвъ размѣръ да се уважи?“ — „Да се уважи въ размѣръ на 2000 лева, които четирмата подсѫдими солидарно да ѝ заплатятъ въ това ѝ качество“; 14) „основателенъ ли е гражданскиятъ искъ на Ванчо Гатевъ, настойникъ на дѣцата Василъ и Тана Н. Ив. Гатеви, на убития Гатевъ и въ какъвъ размѣръ да се уважи?“ — „Основателенъ е и да се уважи въ размѣръ на 2000 лева само“, и 15) „основателенъ ли е гражданскиятъ искъ на Мария Николова, жена на убития Гатевъ и настойница на дѣтето си Стояна, 2-годишно и за себе си и въ какъвъ размѣръ да се уважи?“ — „Основателенъ е и да се уважи въ размѣръ на 1500 лева само“. Слѣдъ това Пловдивскиятъ окржженъ сѫдъ съ присѫдата си № 891, отъ 23 септември, 1902 год., е призналъ подсѫдимитѣ Стефанъ Митовъ Биковъ, Александъръ С. Биковъ, Павелъ Ив. Мерджановъ и Василъ Капзамаловъ за невиновни по обвинението имъ въ прѣдумишлено убиване Атанасъ Шопкинъ и Никола Гатевъ и ги оправдалъ по това имъ обвинение, а ги е призналлъ за виновни въ това, че прѣзъ сѫщата нощь сѫ умъртвили умишлено Шопкинъ и Гатевъ и за това, по силата на чл. чл. 248 п. 5, 57 п. 1 и 58 п. п. 2 и 4 отъ Наказателния законъ, е осѫдилъ Стефанъ М. Биковъ на доживотенъ строгъ тъмниченъ затворъ, съ лишение отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ, Александъръ С. Биковъ осѫдилъ да издържи 5 години и 6 мѣсеци строгъ тъмниченъ затворъ, а Павелъ Мерджановъ и Василъ Капзамаловъ да издържатъ по 6-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ, съ лишение отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ, за 9 години и всички солидарно да заплатятъ сѫдебнитѣ разноски и на гражданската ищца Върба Атанасова 2000 лева и на наслѣдницитѣ на Никола Гатевъ 3500 лева. — Въ касационната си жалба и въ устнитѣ си обяснения въ сѫдебното заседание чрѣзъ защитника си Т. Тодоровъ, подсѫдимиятъ Ст. Биковъ се оплаква: 1) че сѫдътъ е нарушилъ чл. чл. 367, 449, 460 буква *а*, 486 п. п. 1 и 2 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото не е оцѣнилъ всичкитѣ доказателства и данни по дѣлото, а е оцѣнилъ и то твърдѣ повърхностно само тѣзи, които сѫ въ негова врѣда, като при това не е изложилъ мнѣнието си относително противоречията на свидѣтелитѣ Личо Матеевъ и Маринъ Стояновъ по между си, както и на

Digitized by Google

ония, които едно говорятъ прѣдъ слѣдователя, друго въ сѫда, друго при очната ставка и друго на огледа, за да може да се види, на кои именно тѣхни показания дава вѣра и на кои не, като при това нищо не споменува въ присѫдата си за заключителнитѣ прения и за домогванията на защитника му; 2) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 456 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото е постановилъ само единъ въпросъ за всичкитѣ подсѫдими, когато тѣ се обвиняватъ да сѫ извършили двѣ убийства въ разни мѣста и не сѫ вземали всички участие въ двѣтѣ прѣстѫпления; 3) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 53 отъ Закона за сѫдоустройството и чл. чл. 370, 353 и 354 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото не е спазено непрѣкъснатото разглеждане на дѣлото, тъй като сѫдътъ въ общото си събрание е постановилъ да се гледа дѣлото въ селото Брѣстовица, а отдѣлението на сѫщия сѫдъ, слѣдъ като е разпиталъ свидѣтелитѣ, е продължилъ заседанието си на другия день въ гр. Пловдивъ, гдѣто е изслушалъ дебатитѣ и постановилъ резолюция по дѣлото; 4) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 460 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. 486 п. 2 отъ сѫщото сѫдопроизводство, защото не е мотивиралъ и не е обсѫдилъ обясненията на тримата подсѫдими, които заявили, че извършили убийството въ раздразнено състояние, прѣдизвикано отъ потърпѣвшия Шопкинъ съ вадене ножъ срещу тѣхъ; 5) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 350 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото съ протоколно опрѣдѣление отказалъ да приеме прѣдставеното отъ обвиняемитѣ удостовѣрение, което било издадено отъ кмета на селото Брѣстовица и отъ което се установявало, че Шопкинъ е билъ пияница и разваленъ човѣкъ, и 6) че сѫдътъ е нарушилъ чл. чл. 4, 368 и 470 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото неправилно е присѫдилъ гражданско обезщетение на наслѣдницитѣ на убития Шопкинъ и на малолѣтнитѣ дѣца на Никола Гатевъ — Василъ и Тона, безъ да е било прѣдявено искане за такова възнаграждение.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) оплакването на касатора за нарушение на чл. чл. 367, 449, 460 буква *а* и 486 пунктове 1 и 2 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, е неоснователно, защото той не указва кои данни и доказателства сѫдътъ не е оцѣнилъ, а така сѫщо не указва, кои отъ разпитанитѣ свидѣтели сѫ говорили едно прѣдъ слѣдователя, друго въ сѫда, трето при очната ставка и четвърто при огледа, нито пъкъ посочва кои домогвания на защитата и какво отъ заключителнитѣ прения сѫдътъ не е обсѫдилъ, за да може Върховниятъ касационенъ сѫдъ да провѣри истинността на твърдението му. Колкото се отнася до оплакването на подсѫдимия, че сѫдътъ не билъ изложилъ въ присѫдата мнѣнието си относително противоречията въ показанията на свидѣтелитѣ Личо Матеевъ и Маринъ Стояновъ, е тоже неоснователно, защото отъ съобразителната часть на присѫдата става явно, че сѫдътъ е оцѣнилъ показанията на тия двама свидѣтели, тъй както тѣ сѫ биле дадени въ сѫдебното заседание, безъ да е придалъ нѣкакво значение на обстоятелството, че тѣзи свидѣтели сѫ показали какво подсѫдимиятъ се е появилъ на мѣстопроизшествието отъ различни посоки, като е далъ значение главномъ образомъ на обстоятелството, че тѣ сѫ биле на мѣстото,

Digitized by Google

гдѣто четирмата подсѫдими се появили съ тояги и гдѣто слѣдъ избѣгването имъ чули охкания; 2) отъ въпросния листъ на Пловдивския окрѫженъ сѫдъ се вижда дѣйствително, че сѫдътъ е разрѣшилъ въпроса за виновността на четирмата подсѫдими, безъ да е постановилъ отдѣлни питания за виновността на всѣкиго едного отъ тѣхъ, както това изисква чл. 456 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, когато нѣколко подсѫдими сѫ извършили едно или нѣколко прѣстѫпления. Отъ това слѣдва, че Пловдивскиятъ окрѫженъ сѫдъ е допусналъ явно нарушение на чл. 456 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство. Обаче, това нарушение въ настоящия случай не може да се смѣта за сѫществено до такава степень, щото да повлѣче слѣдъ себе си отмѣнението на обтѫжената присѫда, защото отъ съдържанието на 1, 3 и 4 въпроси, съ които Пловдивскиятъ окрѫженъ сѫдъ е призналъ четирмата подсѫдими за виновни въ умишлено убиване Атанасъ Ив. Шопкинъ и Никола Ив. Гатевъ, не се поражда никакво съмнѣние въ степенъта на участието на всѣки единъ отъ подсѫдимитѣ при извършването умишленото убийство на двамата пострадали, тъй като отъ съдържанието на тѣзи въпроси се вижда ясно, че и четирмата подсѫдими сѫ биле признати за виновни въ това, че тѣ всички заедно сѫ умъртвили умишлено Атанасъ Шопкинъ и Никола Ив. Гатевъ, като всичкитѣ сѫ ги нападнали на улицата съ тояги и сѫ имъ строшили съ задружнитѣ си удари черепитѣ и размазали мозъцитѣ. А когато отъ отговора на сѫда не се поражда никакво съмнѣние за степенъта на участието на всѣки подсѫдимъ, непоставянето на отдѣлни въпроси за всѣки подсѫдимъ по всѣко прѣстѫпление, както не еднократно се е произнасялъ Върховниятъ касационенъ сѫдъ, не може да съставлява сѫществено нарушение на чл. 456 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство; слѣдователно, оплакването на касатора Стефанъ Биковъ за нарушение на чл. 456 отъ Углавното сѫдопроизводство, е неоснователно; 3) отъ производството на дѣлото се вижда, че Пловдивскиятъ окрѫженъ сѫдъ съ опрѣдѣлението си № 84, въ общото си събрание на 11 юний 1902 год., е постановилъ, съгласно забѣлѣжката къмъ чл. 53 отъ Закона за сѫдоустройството, дѣлото да се разгледа въ селото Брѣстовица. Вслѣдствие на това опрѣдѣление углавното отдѣление на Пловдивския окрѫженъ сѫдъ е отишелъ въ селото Брѣстовица, гдѣто слѣдъ като е разпиталъ призованитѣ свидѣтели и е направилъ огледъ на мѣстото, вмѣсто да разгледа тамъ дѣлото, съ протоколното си опрѣдѣление отъ 10 септемврий 1902 год., е постановилъ заключителнитѣ прения да станатъ на слѣдующия день въ гр. Пловдивъ. Това постановление на Пловдивския окрѫженъ сѫдъ не съставлява никакво нарушение на принципа на непрѣкъснатото разглеждане на дѣлото, защото сѫдътъ и да бѣше продължавалъ разглеждането на дѣлото въ селото Брѣстовица, съгласно опрѣдѣлението му отъ общо събрание, пакъ трѣбваше да го отложи за 11 септемврий, понеже, както става явно отъ протокола съ дата 10 септемврий 1902 год., огледътъ и разпитътъ на свидѣселитѣ е билъ свършенъ едва кѫдѣ часа 12 и 45 минути прѣзъ нощьта. А щомъ дѣлото е трѣбвало да бѫде прѣкъснато съ цѣль да се даде възможность на сѫда и на сѫдебнитѣ заседатели да си отпочинатъ, то е било безразлично гдѣ ще се продължаватъ пледоариитѣ по дѣлото, стига само въ този промежутъкъ сѫдътъ да не е вършилъ такива дѣйствия, които не сѫ имали

Digitized by Google

нищо общо съ дѣлото, т. е. стига сждътъ прѣзъ това врѣме да не е разгледалъ и разрѣшавалъ други дѣла; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на чл. 53 отъ Закона за сждоустройството и членове 353, 354 и 370 отъ Углавното сждопроизводство, защото не е спазено непрѣкъснатото разглеждане на дѣлото, тъй като сждътъ въ общото му събрание постановилъ да се гледа въ селото Бристовица, а отдѣлението на сжщия сждъ слѣдъ като е разпитало свидѣтелитѣ, е продължилъ заседанията си на другия день въ гр. Пловдивъ, гдѣто изслушалъ дебатитѣ и постановилъ резолюцията по дѣлото, е неоснователно; 4) отъ съобразителната часть на присждата се вижда, че сждътъ е обсждилъ обясненията на другитѣ трима подсждими, че тѣ сж извършили убийството въ раздразнено състояние, прѣдизвикано отъ потърпѣвшия Шопкинъ, но не ги е взелъ въ внимание, понеже отъ даннитѣ по дѣлото е намѣрилъ, че не се установявало, какво тѣ сж извършили убийството на Шопкина въ раздразнено състояние, прѣдизвикано отъ този послѣдния. А тъй като оцѣнката на доказателствата по углавни дѣла зависи напълно отъ усмотрѣнието на сжда, който разглежда дѣлата по сжщество, то тя съгласно чл. 4 отъ Закона за сждоустройството, не подлежи на провѣряване отъ Върховния касационенъ сждъ, слѣдователно, оплакването на касатора, че сждътъ е нарушилъ чл. 460, въ свързка съ чл. 486 п. 2 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото не е билъ обсждилъ обясненията на другитѣ подсждими, които сж заявили, че сж извършили убийството въ раздразнено състояние, прѣдизвикано отъ потърпѣвшия Шопкинъ, е неоснователно; 5) отъ сждебния протоколъ на Пловдивския окржженъ сждъ се установява, че отъ страна на всичкитѣ подсждими е било прѣдставено едно удостовѣрение № 1163, безъ дата, подписано отъ Ст. Гатевъ, кметъ на селото Брѣстовица, относително поведението на убититѣ въ селото и на брата на убития Никола Гатевъ, а така сжщо и относително поведението на обвиняемитѣ до арестуването имъ; но сждътъ не го е приелъ въ числото на доказателствата, защото по углавни дѣла сждътъ не е билъ свързанъ съ писмени доказателства, които изхождатъ отъ какво и да е официално лице. Това постановление на Пловдивския окржженъ сждъ е съобразно съ прѣдписанията на углавната процедура, защотото обстоятелствата, които подсждимитѣ сж искали да установятъ съ въпросното удостовѣрение, не могатъ да се доказватъ съ писмени документи, а трѣбва да се разпитатъ по тѣхъ въ качество на свидѣтели самитѣ официални лица, които сж ги издали; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на чл. 350 отъ Углавното сждопроизводство, защото сждътъ е отказалъ да приеме прѣдставеното удостовѣрение, отъ което се установявало, че убитиятъ Шопкинъ е билъ пияница и разваленъ човѣкъ, е неоснователно; 6) така сжщо и оплакването на касатора за нарушение на чл. чл. 4, 368 и 470 отъ Закона за углавното сждопроизводство, за гдѣто сждътъ е присждилъ гражданско обезщетение на наслѣдницитѣ на убития Шопкинъ и на малолѣтнитѣ дѣца на Никола Гатевъ — Василъ и Тона, безъ да е било прѣдявено искане за такова възнаграждение, е неоснователно, защото не се оправдава отъ фактическа страна, тъй като отъ слѣдственото дѣло се, вижда, че съ молба до сждебния слѣдователь отъ 19 априлъ 1902 год., Ив. Гатевъ, баща на убития Никола Гатевъ и Никола Шопкинъ, братъ

Digitized by Google

на убития Атанасъ Шопкинъ, отъ името на малолѣтнитѣ дѣца на потърпѣвшитѣ, сж заявили граждански искове, първиятъ за 16.000 лѣва, а вториятъ за 10.000 лева гражданско обезщетение,

По тѣзи съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Стефанъ Биковъ, срещу присждата на Пловдивския окржженъ сждъ № 891, отъ 23 септемврий 1902 год., съ силата ва чл. 569 отъ Закона за углавното сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 7 — (43) — 10 юлий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и седми юний хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Антонъ Каблешковъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното отъ члена Ивановъ *углавно дѣло № 423, по описа за 1902 год., на Иванъ Стояновъ Куртуклиевъ, осжденъ на 15-годишенъ строгъ тъмничевъ затворъ за опитване прѣдумишлено да убие Трифонъ Христовъ Балевъ.* — Въ сждебното заседание отъ страна на подсждимия — касаторъ Ив. Ст. Куртуклиевъ, яви се адвокатътъ П. Пешевъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: на 7 юний 1902 год., пждаринътъ на с. Дерелий, като е обикалялъ изъ района, който билъ подъ негово наблюдение, забѣлѣжилъ че въ едни ниви биле влѣзли воловетѣ на Иванъ Куртуклиевъ, които биле пазени отъ жената на Куртуклиева и отъ сина му Иоакимъ. Пждаринътъ взелъ торбата на момчето за бѣлѣгъ, което разгнѣвило толкова майка му, че тя почнала да кълне: „хаиръ да не види, тамянъ да му палятъ“. Трифонъ отнесалъ торбата въ общинското управление и Куртуклиевъ билъ глобенъ, вслѣдствие на това Куртуклиевъ слѣдъ единъ день, на мръкване, нарамилъ чифтето си и излѣзалъ изъ кжщи; кждѣ 10 часа вечерьта пждаринътъ Трифонъ се връщалъ у дома си; когато достигналъ до градината на Цвѣтко Рангеловъ, той съзрѣлъ въ фасула човѣкъ, който гръмналъ и го ударилъ въ гърдитѣ; удареният пждарь извикалъ за помощь, снелъ пушката си и гръмналъ на нападателя и насипалъ гърба му съ съчми, нападателътъ избѣгалъ у дома си, а раненият пждарь пристжпилъ нѣколко крачки и падналъ на земята, отъ гдѣто го вдигнали и занесли у дома му пждаритѣ и кмета, а Куртуклиевъ аристували; при освидѣтелствуване отъ лѣкаря се указало, че Трифонъ билъ тежко раненъ и куршума миналъ прѣзъ дѣсната половина на гърдитѣ му. По поводъ на това е било снето полицейско дознание и произведено прѣдварително слѣдствие, а прокуроръть при Пловдивскиятъ окржженъ сждъ на 26 юлий 1902 год., е съставилъ обвинителенъ актъ и е прѣдалъ горѣпоменатия Иванъ Стояновъ Куртуклиевъ за сждене съ участието на сждебни заседатели, по обвинението му въ това, че на 7 юний 1902 год. вечерьта, е стрѣлялъ изъ засада съ убийствена цѣль на пждарина отъ сжщото село Трифонъ Христовъ, но е успѣлъ само тежко да го нарани въ гърдитѣ, при това е искалъ наказанието му по чл. 247 ал. 2, 48 и 49 отъ Наказателния законъ. По този обвинителенъ актъ е било заведено углавно дѣло № 523, което Пловдивскиятъ окржженъ сждъ разгледалъ на 8 и 9 октомврий 1902 г.

Digitized by Google

и за разрѣшението му е постановилъ слѣдующитѣ въпроси: 1) „доказано ли е, че на 7 юний 1902 год. прѣзъ нощьта, подсѫдимиятъ Иванъ Ст. Куртуклиевъ, отъ с. Дерелий, 39-годишенъ, е стрѣлялъ съ пушката си върху Трифонъ Хр. Балевъ, отъ сѫщото село, отъ който вистрѣръ Балевъ билъ раненъ въ нѣколко мѣста, между които и въ гърната куфина и че слѣдъ дълго болѣдуване е оздравѣлъ?“ — „Да, доказано е“; 2) „доказано ли е, че подсѫдимиятъ Куртуклиевъ е стрѣлялъ върху Балева съ цѣль и намѣрение да го убие, но че не сполучилъ въ това по независящи отъ него причини?“ — „Да, доказано е“; 3) „доказано ли е, какво сѫщиятъ подсѫдимъ е стрѣлялъ върху Балева, за да се самоотбрани, т. е. за да отблъсне насочениятъ и даденъ противъ него вистрѣлъ съ пушка отъ сѫщия Балева?“ — „Не, не е доказано“; 4) „доказано ли е, че намѣрението за да убие Балева е възникнало у подсѫдимиятъ Ив. Стояновъ Куртуклиевъ по-отрано и че той го е турилъ въ изпълнение, слѣдъ като го е прѣдварително размислилъ и рѣшилъ?“ — „Да, доказано е“; 5) „виновенъ ли е подсѫдимиятъ Куртуклиевъ въ това, че слѣдъ като е прѣдварително размислилъ и рѣшилъ да убие Балева на 7 юний 1902 год. прѣзъ нощьта, е турилъ въ изпълнение това си рѣшение, стрѣлялъ върху сѫщия, наранилъ го, но не сполучилъ да го убие по независящи отъ него причини?“ — „Да, виновенъ е“; 6) „има ли обстоятелства, които да увеличаватъ или намаляватъ вината на подсѫдимия?“ — „Нѣма никакви“; 7) „по кой членъ отъ Наказателния законъ подпада дѣянието на подсѫдимия и съ какво наказание да се накаже сѫщиятъ?“ — „По чл. 247 ал. 2, въ свързка съ чл. чл. 48, 49 и 261 отъ Наказателния законъ, да издържи 15-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ, съ лишение отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6, за 16 години“; 8) „кому да се възложатъ сѫдебнитѣ разноски въ размѣръ на 87 лева?“ — „На подсѫдимия Куртуклиевъ“, и 9) „какво да стане съ вещественитѣ доказателства: едно чифте пушка и една евзалия, сачми, куршуми и барутъ, писмо № 4251, отъ 30 юлий 1902 год. на прокурорския надзоръ?“ — „Евзалията пушка да се повърне на потърпѣвшия Трифонъ Балевъ, а останалитѣ да се конфискуватъ и унищожатъ слѣдъ влизането присѫдата въ сила“. Слѣдъ това Пловдивскиятъ окржженъ сѫдъ съ присѫдата си № 1044, отъ 8 и 9 октомврий 1902 год. е призналъ подсѫдимия Иванъ Стояновъ Куртуклиевъ за виновенъ въ опитване въ прѣдумишлено убийство, и съгласно чл. чл. 48, 49, 247 ал. 2 и 261 отъ Наказателния законъ, го осѫдилъ да издържи 15-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ, съ лишение отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ сѫщия законъ, както и да заплатятъ сѫдебнитѣ разноски. — Въ касационната си жалба и въ устнитѣ си обяснения Иванъ Стояновъ Куртуклиевъ се оплаква: 1) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 318 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото е отказалъ да призове исканитѣ отъ него въ сѫдебното заседание свидѣтели, съ които щѣлъ да установи, че пръвъ потърпѣвшиятъ е грѣмналъ, а послѣ той и то не за това, че това обстоятелство не било сѫществено, а защото не било новооткрито; 2) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 388 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото счелъ за доказателство неговото мълчание; 3) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 396 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото е приелъ кмета Н. Трифоновъ и стражара Христо Тодоровъ за свидѣтели и експерти, когато тѣ по това дѣло сѫ играли ролята

Digitized by Google

на сѫдебни власта ; 4) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 327 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото не му е съобщилъ списъка на сѫдебнитѣ заседатели ; 5) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 449 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото не взелъ въ внимание нито единъ отъ доводитѣ на защитата : 6) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 397 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото кметътъ и старшията като вещи лица по стѫпкитѣ и по скорото гръмване съ пушката не сѫ дали клетва ; 7) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 81 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото полицията нѣмала право да прави формални разпити ; 8) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 458 отъ Углавното сѫдопроизводство и чл. 48 отъ Наказателния законъ, защото го е призналъ за виновенъ въ извършване, а го осѫдилъ за опитване въ прѣдумишлено убийство ; 9) че сѫдътъ е нарушилъ чл. чл. 449 и 486 п. 2. отъ Углавното сѫдопроизводство, защото не се е съобразилъ съ даннитѣ по дѣлото, че извършеното отъ него дѣяние е тѣлесна поврѣда, а не опитъ въ прѣдумишлено убийство ; 10) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 458 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото въ въпросния листъ и въ присѫдата си не констатиратъ фактитѣ, отъ които се установявала прѣдумишленостьта, и 11) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 460 буква *а* отъ Углавното сѫдопроизводство, защото за да признае, че стѫпкитѣ сѫ на подсѫдимия, не ги е измѣрилъ съ самитѣ стѫпки негови.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ : 1) отъ сѫдебния протоколъ на Пловдивския окржженъ сѫдъ съ дата 8 октомврий 1902 год. се вижда, че подсѫдимиятъ Ив. Стояновъ Куртуклиевъ, чрѣзъ защитника си Хр. Ив. Поповъ е молилъ да се отложи дѣлото, за да се призоватъ въ качество на свидѣтели Ралчо Ивановъ и Иванъ Хаджиевъ, съ показанията на които щѣлъ да установи, че пръвъ потъртѣвшиятъ гръмналъ срещу него ; но сѫдътъ като еималъ прѣдъ видъ, че съгласно чл. 318 отъ Углавното сѫдопризводство, вънъ отъ сроковетѣ, опрѣдѣлени за призоваване свидѣтели, такива могатъ да бѫдатъ викани само по новооткрити обстоятелства и че тѣзи обстоятелства не биле новооткрити, съ протоколното си опрѣдѣление е оставилъ безъ послѣдствие молбата на подсѫдимия за призоваване на исканитѣ двама свидѣтели. Това постановление на Пловдивския окржженъ сѫдъ е правилно и съобразно съ прѣдписанието на чл. 318 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото споредъ този членъ слѣдъ изминаването сроковетѣ, установени за прѣдявяване искания за призоваване свидѣтели, послѣднитѣ могатъ да бѫдатъ призовани сами поради новооткрити сѫществени обстоятелства, а не и когато сѫдътъ както въ дадения случай, признае показанията на исканитѣ свидѣтели, че не сѫ по новооткрити обстоятелства. А щомъ сѫдътъ по това дѣло е призналъ, че показанията на свидѣтелитѣ Ралчо Ивановъ и Иванъ Хаджиевъ, не се отнасятъ до новооткрити обстоятелства, то той и не е билъ длъженъ да се произнася за тѣхната сѫщественость, защото и да ги намѣри за сѫществени, пакъ не е длъженъ слѣдъ изтичането на срока, прѣдвиденъ въ чл. 306 отъ Углавното сѫдопроизводство, да ги призове за установяване сѫществени, но не новооткрити обстоятелства ; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на чл. 318 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото сѫдътъ не е отложилъ дѣлото, за да призове исканитѣ отъ него двама свидѣтели, за

Digitized by Google

установяване на новооткрити обстоятелства, е неоснователно; 2) второто оплакване на касатора за нарушение на чл. 388 отъ Углавното сждопроизводство, е така сжщо неоснователно, защото не се оправдава отъ фактическа страна, понеже, както явствува отъ петия мотивъ на присждата, сждътъ не е взелъ неговото мълчание като доказателство противъ него, а само оцѣнява неговитѣ обяснения прѣдъ сжда и ги намира за неправдоподобни, понеже не билъ се оплакалъ веднага на кмета, че пръвъ потърпѣвшиятъ го нападналъ съ пушка и тогава той му отвърналъ; 3) отъ съобразителната часть на присждата се вижда дѣйствително, че Пловдивскиятъ окржженъ сждъ, като обсждилъ показанията на свидѣтелитѣ Нено Трифоновъ, кметъ на с. Дерелий и на стражара Коста Неновъ, е взелъ въ внимание и обясненията имъ относително състоянието на пушката на подсждимия слѣдъ гръмването и относително стжпкитѣ на подсждимия съ ония, намѣрени въ градината. Обаче, отъ това не може да се заключи, че сждътъ е разпиталъ свидѣтелитѣ и въ качество на експерти и слѣдователно е допусналъ нарушение на чл. 396 отъ Закона за Углавното сждопроизводство, защото обстоятелствата, че една отъ цѣвитѣ на пушката още мирисала на барутъ и че стжпкитѣ въ градината сходждали съ стжпкитѣ на подсждимия, могатъ да бждатъ установявани не само отъ вѣщи лица, но и отъ всѣки обикновенъ човѣкъ, като обстоятелства, неизискващи нѣкое специално знание. А щомъ се приеме, че свидѣтелитѣ Нено Трифоновъ и Коста Неновъ не сж биле специално разпитвани и като експерти, то не ще съмнѣние че не е имало нужда, съгласно чл. 397 отъ Закона за углавното сждопроизводство, да полагатъ и особна клетва като експерти. Пловдивскиятъ окржженъ сждъ въ присждата си констатира, че съгласно чл. 81 отъ Закона за углавното сждопроизводство, само Карловскиятъ околийски началникъ е изпълнявалъ функциитѣ на сждебенъ слѣдователь до пристигането на този послѣдния, а не и кмета Нено Трифоновъ и полицейския стражаръ Коста Неновъ. Въ такъвъ случай законътъ не забранява разпитването на такива лица и като свидѣтели по едно углавно дѣло; слѣдователно, третото и шестото оплаквания на касатора, за нарушение на чл. 396 и 397 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото сждътъ е приелъ кмета и стражара за свидѣтели и експерти, защото не могли да бждатъ разпитани като такива, понеже тѣ по това дѣло сж играли ролята на сждебни власти и защото като експерти не положили отдѣлна клетва, сж неоснователни; 4) отъ дѣлото явствува, че Пловдивскиятъ окржженъ сжлъ е съобщилъ своевременно на подсждимия списъка на сждебнитѣ заседатели, които ще вематъ участие въ разглеждането на дѣлото, понеже на страница 11 има една разписка подписана отъ подсждимия Иванъ Куртуклиевъ, че е получилъ прѣписъ отъ обвинителния актъ отъ списъка на свидѣтелитѣ, на сждиитѣ и сждебнитѣ заседатели, които се прѣдполага да вематъ участие въ разглеждането на дѣлото; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на чл. 327 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото не му съобщилъ списъка на сждебнитѣ заседатели, е неоснователно, понеже не се оправдава отъ фактическа страна; 5) отъ съобразителната часть на присждата на Пловдивския окржженъ сждъ се вижда, че сждътъ е обсждилъ и доводитѣ на защитата, че първи потърпѣвшиятъ е стрѣлялъ, че той е гулялъ прѣзъ това врѣме въ

Digitized by Google

кръчмата, че е ударенъ отпрѣдъ, а не отзадъ, че той се е скрилъ въ уличката съ цѣль да стрѣля и че скарването не е могло да стане за една торбичка, но не ги е взелъ въ внимание, защото отъ даннитѣ по дѣлото е дошелъ до убѣжденне, че подсѫдимиятъ Иванъ Куртуклиевъ пръвъ е гръмналъ върху потърпѣвшия и то защото по-отрано билъ хваналъ момчето му, че пуща воловетѣ въ чужди ниви, за което му е взелъ торбичката и че потърпѣвшиятъ слѣдъ като е гулялъ въ кржчмята и тръгналъ да си иде и на жгъла на уличката на лѣва страна отъ главната улица видѣлъ, че подсѫдимиятъ го мѣрилъ съ пушката си, вслѣдствие на което той е искалъ да се скрие задъ дувара, но не успѣлъ, понеже въ това врѣме подсѫдимиятъ гръмналъ и го ударилъ въ лѣвата страна а именно отъ оная страна, съ която се намиралъ обърнатъ къмъ подсѫдимия; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на чл. 449 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото не взелъ въ внимание доводитѣ на защитата, е неоснователно; 6) по силата на чл. 81 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, когато полицията завари едно прѣстжпление да се извършва или щомъ се е извършило, а така сѫщо когато и диритѣ на прѣстжплението могатъ, до гдѣто пристигне сѫдебния слѣдователь да сѣ заличатъ, тя замѣства слѣдователя въ всичкитѣ дѣйствия на слѣдствието, които не търпятъ никакво отлагане: като въ огледитѣ, прѣтърсванията и иземванията, безъ обаче да има право да прави формални разпити, нито на обвиняемитѣ, нито на свидѣтелитѣ. Отъ дѣлодо се вижда, че сѫдебниятъ слѣдователь е почналъ прѣдварителното дирене на 15 юний 1902 год. и въ негово отсѫтствие на 8 юний сѫщата година Карловскиятъ околийски началникъ е направилъ огледъ на мѣстото и на находящитѣ се тамъ сѫпки, безъ да е правилъ нѣкакъвъ формаленъ разпитъ на обвиняемия или на свидѣтелитѣ, така щото, възъ основание на чл. 390 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, щомъ е прочелъ протокола на Карловския околийски началникъ отъ 8 юний 1902 год., сѫдътъ е ималъ право и да го оцѣнява и взема въ внимание; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на чл. 81 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, е неоснователно; 7) съ въпросния листъ и съ присѫдата си Пловдивския окржженъ сѫдъ е призналъ подсѫдимия Иванъ Куртуклиевъ за виновенъ въ това, че той слѣдъ като прѣдварително размислилъ и рѣшилъ да убие потърпѣвшия на 7 юний 1902 год. прѣзъ нощьта, е турилъ въ изпълнение това си рѣшение, стрѣлялъ върху сѫщия, наранилъ го, но по независящи отъ него причини не сполучилъ да го убие. А така констатираното прѣстжпно дѣяние съставлява не прѣдумишлено убийство, а опитване въ прѣдумишлено убийство и се наказва по чл. 247 ал. 2, въ свързка съ чл. чл. 48 и 49 отъ Наказателния законъ, както правилно го е подвелъ и Пловдивскиятъ окржженъ сѫдъ; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на чл. 458 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство и чл. 48 отъ Наказателния законъ, защото сѫдътъ го билъ призналъ за виновенъ въ извършване, а го осѫдилъ за опитване въ прѣдумишлено убийство, е неоснователно; 8) Пловдивскиятъ окржженъ сѫдъ както става явно отъ даннитѣ по дѣлото, е констатиралъ, че подсѫдимиятъ Иванъ Куртуклиевъ е извършилъ опитване въ прѣдумишлено убийство, а не тежка тѣлесна поврѣда, понеже е дошелъ до убѣждение, че нараняването на потърпѣвшия

Digitized by Google

е било вслѣдствие на прѣдумишленото опитване да се извърши убийството, а не че подсѫдимиятъ е ималъ намѣрение само да нарани потърпѣвшия и да му нанесе тежка тѣлесна поврѣда; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на чл. чл. 449 и 436 п. 2 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото сѫдътъ не се е съобразилъ съ даннитѣ по дѣлото, че извършеното отъ него дѣяние е тѣлесна поврѣда, а не опитъ въ прѣдумишлено убийство, е неоснователно; 9) отъ съобразителната часть на присѫдата се вижда, че сѫдътъ отъ даннитѣ по дѣлото е дошелъ до убѣждение, че подсѫдимиятъ Иванъ Куртуклиевъ, като е ималъ причини да убие потърпѣвшия Трифонъ Христовъ Балевъ, прѣдварително е размислилъ, какъ да извърши това убийство, като за тая цѣль избралъ градината на Назарова, като най-удобно мѣсто за стрѣляне и за отстѫпване къмъ рѣката и къмъ дома си, причакалъ е жертвата си и когато потърпѣвшиятъ е излѣзалъ отъ кръчмата е тръгналъ по улицата и достигналъ до жгъла на уличката на лѣво отъ главната улица, подсѫдимиятъ го грѣмналъ съ пушката, вслѣдствие на което потърпѣвшиятъ е падналъ на земята, но не можалъ да бѫде убитъ по независящи отъ подсѫдимия причини; слѣдователно, оплакването на касатора, че сѫдътъ е нарушилъ чл. 458 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото не изложилъ въ присѫдата си фактитѣ, отъ които се установявала прѣдумишлеността, е неоснователно, и 10) отъ съобразителната часть на присѫдата става явно, че сѫдътъ за да признае, че намѣренитѣ на мѣстопроизшествието стѫпки сѫ стѫпкитѣ на подсѫнимия Иванъ Куртуклиевъ е ималъ прѣдъ видъ огледния протоколъ на Карловския околийски началникъ отъ 8 юний 1902 год., който, съгласно чл. 390 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство е билъ прочетенъ въ сѫдебното заседание и приетъ въ числото на доказателствата и отъ който се констатира, че слѣдъ като е билъ накаранъ подсѫдимиятъ да си тури крака въ одбѣлѣзанитѣ на земята стѫпки, напълно съвпадали съ стѫпкитѣ на неговия кракъ; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на чл. 460 буква *а* отъ Закона за углвното сѫдопроизводство, защото, за да признае, че стѫпкитѣ биле негови, не ги е измѣрилъ на мѣстото съ неговитѣ стѫпки, е неоснователно.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Иванъ Стояновъ Куртуклиевъ, срещу присѫдата на Пловдивския окрѫженъ сѫдъ отъ 8 и 9 октомврий 1902 г., № 1044, съ силата на чл. 569 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 8 — (49) — 15 септемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо, углавно отдѣление, на първи септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 22, по описа за 1902 год., на Пено Петровъ, отъ с. Равнище, Тетевенска околия, оправданъ по обвинението му въ нарушение Закона за акциза върху питиетата*, — Въ сѫдебното заседание странитѣ не **се явиха.**

Digitized by Google

Обстоятелствата на дѣлото сж: съ присжда № 380, отъ 3 декемврий 1901 год., Ловчанскиятъ окржженъ сждъ призналъ обвиняемия Пело Петровъ, отъ с. Равнище, Тетевенска околия, за невиновенъ въ търгуване съ спиртни пития отъ складове безъ патентъ прѣзъ 1900 год., и го оправдалъ, като отмѣнилъ постановлението на Ловчанския окржженъ управитель подъ № 214, отъ 19 априлъ 1901 год., съ което е билъ осжденъ по сжщото му обвинение. — Срещу сжщата присжда е подало касационна жалба Плѣвенското окржжно финансово управление.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, който заяви, че по дѣлото сж нарушени чл. чл. 6, 46 и 48 отъ Закона за акциза върху питиетата и чл. чл. 18, 71, 72 и 85 отъ Углавното мирово сждопроизводство, защото не оцѣнилъ свидѣтелскитѣ показания въ дознанието, отъ които се установява извършеното отъ обвиняемия нарушение по Закона за акциза върху питиетата, взе прѣдъ видъ: Ловчанскиятъ окржжанъ сждъ, който е разгледалъ дѣлото въ качество на втора или възивна инстанция по сжщество, е дъленъ, съгласно прѣдписанието на чл. 85 отъ Закона за углавното сждопроизводство, да се произнесе за виновността на обвиняемия по това дѣло Пело Петровъ, въз основание и обсжждане на прѣдставенитѣ по дѣлото доказателства. По това дѣло, за доказване на обвинението, сж биле съставени и прѣдставени актъ и дознание, съгласно изричното прѣдписание на чл. 5 т. *г.* и чл 75 отъ Закона за акциза върху питиетата, обаче, Ловчанскиятъ окржженъ сждъ не далъ доказателна сила на писменния актъ, съставенъ по откриване на инкриминираното нарушение, понеже при съставянето му не биле изпълнени нѣкакви формалности. Дѣйствително, отъ прѣдписанието на чл. 75 отъ Закона за акциза върху питиетата се вижда, че актоветѣ могатъ да бждатъ лишени отъ присвоената имъ отъ закона доказателна сила, ако при съставянето имъ сж допуснати нѣкакви опущения на прѣдвидени отъ закона формалности, но отъ това още не слѣдва, че щомъ единъ актъ, съставенъ отъ финансовитѣ власти по откриване на нарушение на Закона за акциза върху питиетата, бжде лишенъ отъ обикновената му присвоена отъ закона доказателна сила, то обвинението остава безъ доказателства. Въ такива случаи, сждътъ по сжщество, който не признава доказателна сила на акта, като формално писмено доказателство, което Законътъ за питиетата е установилъ като изключение отъ общото углавно правило за доказателствата, е дъленъ да процедира по обикновеното Углавно сждопроизводство, относително доказването на обвинението и да провѣри и обсжди по сжщество силата и значението на онѣзи доказателства, които сж посочени въ прѣдставенитѣ по дѣлото отъ финансовата власть актъ и дознание, които се съставятъ по силата на чл. 5 т. *г.* и чл. 75 отъ Закона за акциза върху питиетата и които доказателства състоятъ въ свидѣтелски показания или пъкъ други срѣдства за доказване факта на прѣстжплението, тъй като въ противенъ случай обвинителътъ би билъ лишенъ отъ право да доказва обвинението, което не ще бжде съгласно съ закона. Ловчанскиятъ окржженъ сждъ като не призналъ въ акта доказателна сила, вслѣдствие формални опущения, обсждилъ само показанията на 12—13 годишния Велю Пеловъ, а никакъ не провѣрилъ и не отцѣнилъ силата и значението на показанията на другитѣ свидѣтели, които сж посочени въ

Digitized by Google

дознанието, сключено по силата на чл. 5 т. 2. отъ Закона за акциза върху питиетата, по откриване нарушението по това дѣло и които свидѣтели говорятъ върху факта на сѫщото инкриминарано на обвиняемия нарушение, а съ това си дѣйствие сѫщиятъ окрѫженъ сѫдъ е допусналъ нарушение на чл. чл. 85 и 97 т. 3 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, което по своята сѫществено̀сть лишава присѫдата му по това дѣло отъ законната ѝ сила.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява:** присѫдата на Ловчанския окрѫженъ сѫдъ подъ № 380, отъ 3 декемврий 1901 год., съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото сѫ нарушени чл. чл. 85 и 97 отъ сѫщото сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане, да се изпрати въ сѫщия окрѫженъ сѫдъ.

№ 9 — (50) — 16 септемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление на втори септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 447, по описа за 1902 год., на Станъ и Стана Бутанови отъ с. Хърлецъ, Орѣховско, на Николай Флоро Ницоловъ и Цеко Мариновъ, отъ с. Куле-Махле, Ломско, осѫдени отъ Вратчанския окрѫженъ сѫдъ на строгъ тъмниченъ затворъ, за прѣдумишлено опитване да убиятъ Маринъ В. Прунчевъ, отъ сѫщото село.* — Въ сѫдебното заседание яви се само касаторътъ Николай Флоро Ницоловъ, съ защитника си — адвокатътъ д-ръ Т. Гатевъ, който бѣ такъвъ и на Цеко Мариновъ. Останалитѣ двама касатори отсѫтствуваха.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: Вратчанскиятъ окрѫженъ сѫдъ съ окончателна присѫда № 443, отъ 2 ноемврий 1902 год., постановилъ: „признава подсѫдимитѣ Николай Флоро Ницоловъ, отъ с. Куле-Махле, 32-годишенъ, ромѫнинъ, православенъ, жененъ, подъ сѫдъ не е билъ; Цеко Мариновъ Улиеровъ, отъ сѫщото село, 21-годишенъ, ромѫнинъ, православенъ, женененъ, подъ сѫдъ не билъ, за виновни въ това, че на 19 срещу 20 априлъ 1902 год. прѣзъ нощьта, се опитали да убиятъ Маринъ В. Прунчевъ, но по независящи отъ тѣхъ причини не сполучили, а сполучили само да прободатъ съ ножъ и да нанесатъ съ тѫпо орѫдие на него и майка му, като сѫ извършили това съ прѣдумишленость, вслѣдствие на което и на основание чл. 247 ал. 2, комбинираиъ съ чл. чл. 49, 51, п. 1 и 61 п. 2 отъ Наказателния законъ, ги осѫжда да издържатъ по 15-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ и по силата на чл. 261 отъ Наказателния законъ, ги лишава отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ сѫщия законъ, за срокъ отъ 20 години отъ туряне присѫдата въ изпълнение. Признава подсѫдимитѣ Станъ Бутановъ, 21-годишенъ, ромѫнинъ, православенъ, женененъ, неосѫжданъ и Стана Бутанова, 65-годишна, женена, православна, неосѫждана и двамата отъ с. Хърлецъ, за виновни въ това, че първиятъ отъ тѣхъ като непосрѣдственъ извършитель, но при извънредно смекчающе вината му обстоятелства, а втората, като помагачка, съучаствували при извършване на означеното горѣ прѣстѫпление и по силата на чл. 247 ал. 2, комбинираиъ съ чл. чл. 49, 51 п. п. 1

Digitized by Google

3 и 61 отъ Наказателния законъ, ги осѫжда да издържатъ по 10-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ и ги лишава отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ, за срокъ 12 години отъ туряне присѫдата въ изпълнение. Осѫжда сѫщитѣ подсѫдими солидарно да заплатятъ на хазната станалитѣ по дѣлото разноски въ размѣръ на 183 лева". Въ касационната си жалба срещу сѫщата присѫда подсѫдимитѣ Станъ и Стана Бутанови се оплакватъ: 1) че окржжниятъ сѫдъ нарушилъ чл. чл. 456 и 458 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото е сгрупиралъ въ въпросния листъ въпроситѣ за отдѣлнитѣ обвиняеми и обвинения, и 2) че сѫдътъ нарушилъ чл. 460, въ свързка съ чл. 486 т. 2 отъ Углавното сѫдопроизводство и чл. чл. 44, 51 и 61 отъ Наказателния законъ, защото вердикътъ не почивалъ на данни и доказателства, касающи се до тѣхната виновность и защото сѫдътъ смѣсилъ положението имъ като обвиняеми съ еднакво наказание, когато се установяватъ двѣ положения: на Станъ Бутановъ съ крайно смекчающи обстоятелства, а за Стана Бутанова нѣмало данни да е извършила помагачество. Въ касационната си жалба подсѫдимитѣ Николай Флоро Ницоловъ и Цеко Мариновъ се оплакватъ: 1) че сѫдътъ нарушилъ чл. 456 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото не постановилъ отдѣлни въпроси за всѣкиго отъ тѣхъ, а съединилъ въ първия въпросъ доказаностьта и за двамата, като повторилъ сѫщото нарушение и при постановяването на петия въпросъ; 2) за нарушение чл. 458 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото въ въпроситѣ 7 и 8 за виновността било казано само: „виновенъ ли е", безъ да е казано, въ какво се признаватъ за виновни; 3) за нарушение чл. 460 буква *а*, въ свързка съ чл. 486 т. 2 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото при дѣлото нѣмало доказателство, че тѣ сѫ извършили приписуемото имъ се прѣстѫпление и защото сѫдътъ основалъ присѫдата си единствено на обясненията на подсѫдимия Станъ И. Бутановъ; 4) че сѫдътъ е нарушилъ чл. чл. 460 и 486 т. 2 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото извратилъ показанието на съподсѫдимия Станъ Бутановъ и на свидѣтелитѣ, които сѫ възпроизвели неговитѣ показания като твърди въ присѫдата си, че Станъ Бутановъ билъ призналъ, че отишелъ заедно съ Николай Флоро да убива М. В. Прунчева и че свидѣтелитѣ биле показали, какво Станъ Бутановъ билъ призналъ, че отишли да убиватъ, когато нито Станъ Бутановъ нито свидѣтелитѣ сѫ казали такова нѣщо, а сѫ казали, че отишли да биятъ; 5) че е нарушилъ чл. 486 т. 2 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото експертътъ — лѣкарь казалъ, че подсѫдимиятъ Цеко Мариновъ, когато го е прѣгледалъ, е билъ навършилъ 21-годишна възрасть, а сѫдътъ неправилно твърди, че сѫщиятъ подсѫдимъ е билъ на 21 година, когато е извършилъ прѣстѫплението, и 6) за нарушение чл. 458 отъ Углавното сѫдопроизводсвво, защото въ т. 5 на въпросния листъ въпросътъ за прѣдумишленостьта е билъ изложенъ съ юридически термини непонятни за сѫдебнитѣ заседатели, а не съ фактическитѣ признаци на прѣдумишленостьта.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: 1) отъ въпросния листъ на Вратчанския окржженъ сѫдъ по това дѣло се вижда, че относително касаторитѣ Станъ и Стана Бутанови сѫ турени и разрѣшени отдѣлни въпроси за доказа-

Digitized by Google

ността на прѣстжпленията имъ и за виновността имъ, а отъ това слѣдва, че първото оплакване на сжщитѣ касатори по този прѣдметъ е невѣрно и неоснователно; 2) отъ присждата на Вратчанския окржженъ сждъ се вижда, че сждътъ основалъ тая си присжда върху даннитѣ и доказателствата, които сж провѣрени и отъ които се доказва виновността на касаторитѣ Станъ и Стана Бутанови. Касаторитѣ Станъ И. Бутановъ и Стана Бутанова, сж признати отъ Вратчанския окржженъ сждъ, първиятъ за съучастникъ — извършитель на прѣдумишлено опитване да се убие Маринъ В. Прунчевъ при извънредни смекчающи обстоятелства, а втората — въ помагане на другитѣ подсждими да извършатъ сжщото опитване и на основание чл. чл. 247 п. 2, 49, 51 п. п. 1 и 3 и 61 отъ Наказателния законъ, осждилъ сжщитѣ Станъ и Стана Бутанови по на 10-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ. Това назначено на касаторитѣ Станъ и Стана Бутанови наказание е съгласно съ прѣдписанието на чл. чл. 249 п. 2, 49, 52 и 61 отъ Наказателния законъ, слѣдователно и второто оплакване на сжщитѣ касатори за нарушение чл. чл. 460 и 486 п. 2 отъ Углавното сждопроизводство и чл. чл. 44, 51 и 61 отъ Наказателния законъ, понеже неправилно имъ било назначено еднакво наказание, е неоснователно; 3) първата точка отъ въпросния листъ по това дѣло на Вратчанския окржженъ сждъ гласи: „доказано ли е, че подсждимитѣ Николай Флоро Ницоловъ и Цеко Мариновъ Григоровъ, прѣзъ нощьта на 19 срещу 20 априлъ 1902 г. около полунощь, като напуснали селото си Куле-Махале, възсѣднали на коне и прѣоблѣчени, отишли въ с. Хърлецъ, въ дома на Стана Бутанова, гдѣто като вързали конетѣ си прибрали нейния синъ Станъ И. Бутановъ, подсждимъ по дѣлото. Отъ тукъ подсждимитѣ Николай Флоро Ницоловъ и Цеко Мариновъ заедно съ Станъ Бутановъ отишли въ кжщата на Маринъ и Рада Прунчеви, находяща се въ сжщото село и като влѣзли насилствено въ послѣдната, нанесли на Маринъ и Рада Прунчеви нѣколко удари съ остри орждия и тояга, съ цѣль да ги убиятъ, но не сж успѣли да извършатъ намисленото по независящи отъ тѣхъ причини, а именно, защото на виковетѣ на потърпѣвшитѣ се отзовали нѣкои съсѣди, които се притекли на тѣхна помощь. Отъ съдържанието на цитирания въпросъ става явно, че Вратчанскиятъ окржженъ сждъ е постановилъ едно общо питане за доказаността на дѣянието и на двамата подсждими Н. Ф. Ницоловъ и Ц. Мариновъ и това дѣйствително е противно на чл. 456 отъ Углавното сждопроизводство, който прѣдписва на сждилищата по сжщество, да турятъ и разрѣшаватъ отдѣлни питания за дѣянието на всѣки единъ отъ подсждимитѣ които сж участвували въ извършването на едно прѣстжпление, но това допуснато отъ Вратчанския окржженъ сждъ закононарушение, не може да се признае за сжществено и да повлѣче отмѣняване присждата на сжция сждъ по това дѣло, защото въ текста на постановения общъ въпросъ за двамата касатори — Ницоловъ и Мариновъ, е изложено подробно и ясно участието на двамата тѣзи касатори въ опитването да се убие Прунчевъ, въ което дѣяние сжщитѣ касатори сж признати отъ сжция сждъ съ отдѣлни въпроси за виновни и за характера на участието на всѣкиго отъ тѣхъ въ извършеното отъ тѣхъ опитване да убиятъ Прунчева, не се явява никакво съмнѣние отъ съдържанието на общия въпросъ. Слѣдователно, първото оплакване на касаторитѣ Ницоловъ и Мариновъ по

Digitized by Google

този въпросъ, е неоснователно; 4) отъ въпросния листъ на Вратчанския окржженъ сждъ се вижда, че сжщиятъ сждъ, относително виновността на сжщитѣ двама касатори, постановилъ слѣдъ общия въпросъ за доказаността на прѣстжплението въпроси: „виновенъ ли е подсждимиятъ Николай Флоро Ницоловъ и виновенъ ли е подсждимиятъ Цеко Мариновъ". Тѣзи въпроси за виновността на касаторитѣ дѣйствително сж много кратки и могли би да иматъ по-подобно съдържание, съ показване, съгласно чл. 458 отъ Углавното сждопроизводство, и на самото прѣстжпление, което е и желателно да става за пълнота, но едната тая краткость на въпроситѣ за виновността, които стоятъ слѣдъ първия въпросъ за доказаността на извършеното отъ касаторитѣ опитване да убиятъ Прунчева, не може да се смѣта, че нарушава нѣкой законъ, понеже е очевидно и ясно, че всѣки единъ отъ касаторитѣ е признатъ за виновенъ въ доказаното за извършеното отъ тѣхъ опитване да убиятъ Прунчева. Слѣдователно, второто оплакване на тѣзи двама касатори по този прѣдметъ и за нарушение чл. 458 отъ Наказателния законъ, е неоснователно; 5) третото оплакване на касаторитѣ Ницоловъ и Мариновъ за нарушение чл. чл. 460 буква *а* и 486 п. 2 отъ Углавното сждопроизводство, е неоснователно, защото въ присждата сж изложени доказателствата, върху които окржжниятъ сждъ се е основалъ, за да признае касаторитѣ за виновни, а между другитѣ доказателства фигурира и показанието на съподсждимия Станъ И. Бутановъ, което законътъ не изключава отъ числото на доказателствата по углавни дѣла и окржжниятъ сждъ правилно е основалъ присждата си върху показанията на сжщия съподсждимъ; 6) като се сравнятъ обясненията на подсждимия Станъ Бутановъ и показанията на свидѣлитѣ, които сж показвали прѣдъ сжда върху обясненията на сжщия подсждимъ Станъ, относително намѣрението и цѣлта му, съ които е отишелъ заедно съ подсждимия Ницоловъ въ дома на потърпѣвшия Прунчевъ, съ онова което Вратчанскиятъ окржженъ сждъ говори върху обясненията на сжщия подсждимъ и показанията на сжщитѣ свидѣтели, ясно се вижда, че окржжниятъ сждъ не е допусналъ никакво извратяване на обясненията на подсждимия Станъ Бутановъ и по показанията на сжщитѣ свидѣтели, а просто е обсждилъ и оцѣнилъ съгласно чл. 460 буква *а* отъ Закона за углавното сждопроизводство, по свое вжтрѣшно убѣждение доказателната сила и значение на сжщитѣ обяснения и свидѣтелски показания. Отъ това слѣдва, че четвъртото оплакване на сжщитѣ двама касатори по този прѣдметъ и за нарушение чл. чл. 460 и 486 п. 2 отъ Углавното сждопроизводство, е неоснователно; 7) Вратчанскиятъ окржженъ сждъ съ въпросния си листъ е призналь, че подсждимиятъ Цеко Мариновъ е билъ навършилъ 21-годишна възрасть, разбира се когато е извършилъ прѣстжплението, което е напълно съгласно съ метрическото свидѣтелство подъ № 2878, отъ 7 септемврий 1902 г., отъ Долноцибъското селско общинско управление, което свидѣтелство е било провѣрено и приложено въ дѣлото и което само е било задължително за сжда при опрѣдѣлението възрастьта на подсждимия Цеко Мариновъ, както това ясно се вижда отъ прѣдписанието на чл. 216 отъ Углавното сждопроизводство. Цитирането въ присждата мнѣнието на лѣкаря — експертъ, относително годинитѣ на възрастьта на подсждимия Цеко Мариновъ, било това цитиране съгласно или несъгласно съ сжщинското мнѣние на

Digitized by Google

експерта, изложено въ сждебния протоколъ, нѣма никакво значение за сичата на обжалваната присжда, понеже при наличностьта на метрическото свидѣтелство, мнѣнието на експерта — лѣкаря нѣма значение за възрастьта на подсждимия Цеко Мариновъ. Слѣдователно, петото оплакване на защитника на сжщитѣ двама касатори по въпроса за мнѣнието на експерта относително възрастьта на подсждимия Цеко Мариновъ и за нарушение чл. 486 т. 2 отъ Углавното сждопроизводство, е неоснователно, и 8) относително прѣдумишленостьта въ извършването на прѣстжплѣнието, Вратчанскиятъ окржженъ сждъ е постановилъ слѣдующия пети въпросъ въ въпросния си листъ: „доказано ли е, че подсждимитѣ Никола Флоровъ, Цеко Мариновъ, Станъ и Стана Бутанови, прѣди да извършътъ означеното погорѣ прѣстжпно дѣяние, сж намислили и рѣшили да извършатъ, като още на 25 мартъ 1902 год. (благовѣщение), съ изключение на Цеко Мариновъ, се събрали въ кжщата на Стана Бутанова, въ с. Хърлецъ, и биле наговорили и опрѣдѣлили планъ за посегане върху живота на Маринъ Прунчевъ, съ цѣль да се прѣмахне прѣчката за бракосъчетанието между подсждимия Николая съ Иона Маринова Прунчева, не разведена съпруга на М. Прунчевъ, живуща незаконно прѣзъ туй врѣме съ Николай Флоро". Отъ така изложеното съдържание на въпроса за прѣдумишленостьта на извършеното отъ касаторитѣ опитване да убиятъ Прунчева става явно, че този въпросъ е изложенъ по всичкитѣ фактически признаци и елементи, които съставятъ юридическото понятие прѣдумишленость, както го разбира законодателтъ въ чл. 247 т. 2 отъ Наказателния законъ. Отъ това слѣдва, че и послѣдното оплакване на касаторовия защитникъ по този прѣдметъ и за нарушение чл. 458 отъ Углавното сждопроизводство, е неоснователно.

Върховниятъ касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Станъ И. Бутановъ и Стана Бутанова и касационната жалба на Николай Флоро Ницоловъ и Цеко Мариновъ, срещу присждата на Вратчанския окржженъ сждъ подъ № 443, отъ 2 ноември 1902 год., съ силата на чл. 569 отъ Углавното сждопроизводство, като неоснователни, да се оставятъ безъ послѣдствие.

№ 10 — (56) — 17 септември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на трети септември хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 29, по описа за 1902 год., на Митраки Стояновъ, отъ гр. Видинъ, осжденъ отъ Видинския окржженъ сждъ на глоба, за нарушение Закона за акциза върху питиетата.* — Въ сждебното заседание отъ страна на Митраки Стояновъ — касатора, яви се адвокатътъ Ал. Радевъ, а противната страна отсжтствуваше.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Видинскиятъ окржженъ сждъ съ присжда № 378, отъ 28 ноември 1901 год., потвърдилъ постановлението на Видинския окржженъ управитель подъ № 46, отъ 6 юлий 1900 год., съ което е осжденъ Митраки Стояновъ, отъ гр. Видинъ, за продаване вино безъ патентъ на едро, на глоба 300 лева и патентовата стойность 150 лева.

Digitized by Google

Върховният касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Петко Ангеловъ, срещу присждата на Пловдивския апелативенъ сждъ отъ 17 октомврий 1902 год., подъ № 392, съ силата на чл. 569 отъ Закона за углавното сждопроизводсто, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 12 — (68) — 24 септемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховният касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на десети септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 479, по описа за 1902 год., на Гено Дѣлчевъ, отъ с. Златица, Хасковско, осжденъ отъ Пловдивския апелативенъ сждъ на 6 години и 8 мѣсеци строгъ тъмниченъ затворъ, за опитване да убие Таню Стойковъ, отъ сжщото село.* — Въ сждебното заседание касаторътъ не се яви.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ съ присжда № 410, отъ 16 ноемврий 1902 год., измѣнилъ присждата на Старозагорския окржженъ сждъ подъ № 66, отъ 7 февруарий 1902 год., така: „признава Гено Дѣлчевъ, отъ с. Златица, Хасковска околия, 26-годишенъ, за виновенъ, че на 1 срещу 2 августъ 1900 год. се опиталъ умишлено да убие съ огнестрѣлно оржжие съселянина си Таню Стойковъ и му нанесалъ тежка тѣлесна поврѣда, и за това, по силата на чл. 247 ал. 1, въ свързка съ чл. чл. 49 и 263 отъ Наказателния законъ, го осжжда да издържи 6 години и 8 мѣсеци строгъ тъмниченъ затворъ, съ лишение отъ правата въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ, за 10 години. Останалата часть на първостепенната присжда, относително гражданскиятъ искъ, сждебнитѣ разноски и вещественото доказателство, се потвърдява". — Въ касационата си жалба срещу сжщата присжда, Гено Дѣлчевъ се оплаква между другото и за това: 1) че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 486, 539 и 540 отъ Углавното сждопроизводство, защото не взелъ въ съображение заключението на експерта, изложено въ протокола отъ 4 августъ 1900 год. и четено въ сждебно заседание, който билъ показалъ, че не било скоро стрѣляно съ пушката, която постановилъ да се конфискува, и 2) че сжщиятъ сждъ нарушилъ членоветѣ 470 и 486 отъ Угавното сждопроизводство, защото не показалъ въ присждата си основанията, по които е присждилъ на потърпѣвшия 1500 лева обезщетение, когато отъ заключението на експерта слѣдвало, че отрѣзването на крака е станало поради неумѣло и небрѣжно лѣкуване. — Срещу сжщата присжда е подалъ касационенъ протестъ прокуроръть при сжщия апелативенъ сждъ и искалъ отмѣната ѝ на това основание: 1) че апелативниятъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 465 и 486 т. 2 отъ Углавното сждопроизводство, защото неправилно е приелъ, че извършеното отъ подсждимия опитване е умишлено, когато отъ самитѣ обяснения на подсждимия се установявало, че той, подсждимиятъ, е извършилъ опитването да убие потърпѣвшия прѣдумишлено, и 2) че сжщиятъ сждъ е нарушилъ чл. 486 т. 2 отъ Углавното сждопроизводство, защото не обсждилъ и не взелъ въ

Digitized by Google

внимание показанията на потърпѣвшия относително това, че подсѫдимиятъ Гено Дѣлчевъ въ лозята втори пѫть се заканвалъ да го убие.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ излушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: 1) отъ сѫдебния протоколъ на Пловдивския апелативенъ сѫдъ се вижда, че при разглеждането на дѣлото е билъ прочетенъ, по искането на защитника, протокола на сѫдебния слѣдователь, държенъ на 4 августъ 1900 год., по освидѣтелствуване отъ вѣщо лице пушката съ която се е прѣдполагало да е извършено убийството, обаче Пловдивскиятъ апелативенъ сѫдъ въ присѫдата си не спомену̀ва нито дума за този протоколъ или за съдържащето се въ него заключение на експерта. Това дѣйствие на сѫда съставя игнориране и неотчѣняване на едно провѣрено прѣдъ сѫда доказателство, което съствя прѣко нарушение на чл. 486 т. 2, въ свързка съ чл. 460 буква *а* отъ Углавното сѫдопроизводство, които заповѣдватъ на сѫда по сѫщество да сформира своето вѫтрѣшно убѣждение за виновностьта на подсѫдимия върху скупното обсѫждане всичкитѣ провѣрени доказателства, а не само върху часть отъ тѣхъ, а другата имъ часть да игнорира. Слѣдователно, първото касаторово оплакване по този прѣдметъ е основателно и допустнатото отъ апесѫда закононарушение е сѫществено; 2) съ присѫдата си Пловдивскиятъ апелативенъ сѫдъ е осѫдилъ подсѫдимия Г. Дѣлчевъ да заплати 1500 лева обезщетение на потърпѣвшия и то само върху това единствено седмо съображение въ присѫдата, че „гражданскиятъ искъ на потърпѣвшия въ размѣръ на 1500 лева се доказва и слѣдва да му се присѫди". Това едно съображение на Пловдивския апелативенъ сѫдъ далеко не е достатъчно, отъ гледна точка на закона, за присѫждането на гражданския искъ, понеже, както не еднократно е признавалъ Върховниятъ касационенъ сѫдъ, за да може да се осѫди единъ подсѫдимъ на гражданско обезщетение, съгласно чл. 470 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, сѫдътъ по сѫщество е длъженъ да посочи въ присѫдата си, съгласно чл. 486 отъ сѫщото сѫдопроизводство, своитѣ съображения, както относително това, че е доказано юридическото или законното основание за исканото обезщетение, така и фактическитѣ основания, по които той, сѫдътъ, приема за установенъ размѣра на прѣдявания граждански искъ за обезщетение, а пъкъ въ посочения отъ два реда мотивъ въ присѫдата на Пловдивския апелативенъ сѫдъ относително гражданския искъ не се съдържа нито едното нито другото искани отъ закона сѫдейски съображения, безъ които съображения, всѣко присѫждане на гражданско обезщетение съставя нарушение на чл. 486 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, каквото закононарушение дѣйствително и е допустналъ съ казаното си дѣйствие Пловдивскиятъ апелативенъ сѫдъ, и 3) въ протеста си прокурорътъ при Пловдивскиятъ апелативенъ сѫдъ се оплаква за нарушение чл. чл. 465 и 486 т. 2 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото, както отъ фактитѣ въ обясненията на подсѫдимия, така и отъ показанията на потърпѣвшия, че подсѫдимиятъ му се билъ заканилъ въ лозята съ убийство, се установявало, че подсѫдимиятъ извършилъ убийството прѣдумишлено, а не умишлено, както неправилно билъ призналъ Пловдивскиятъ апелативенъ сѫдъ. Обаче обясненията на подсѫдимия и показанията на потърпѣвшия сѫ оцѣнени отъ Пловдивския апелативенъ сѫдъ, а понеже оцѣнката на доказателствата и даннитѣ се извършва

Digitized by Google

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на Главния прокуроръ, взе прѣдъ видъ: 1) отъ съобразителната часть на присждата на Пловдивския апелативенъ сждъ се вижда, че сжщиятъ апелативенъ сждъ е обсждилъ показанията на свидѣтелитѣ Пейчо Атанасовъ и Яна Стоева, както и обясненията на касатора, а понеже отцѣняването на достовѣрността, силата и значението на такива показания и обяснения се извършва, съгласно чл. 460 буква *а* отъ Углавното сждопроизводство, окончателно отъ Пловдивския апелативенъ сждъ, като инстанция по сжщество, отъ която зависи да вземе или да не вземе въ внимание свидѣтелскитѣ показания и обясненията на подсждимото лице, то такава една отцѣнка на даннитѣ и доказателствата, не може вече да бжде провѣрявана отъ Върховния касационенъ сждъ, защото послѣдниятъ не рѣшава дѣлата по сжщество, а само наблюдава, съгласно чл. 4 отъ Закона за устройството на сждилищата, за правилното прилагане на законитѣ отъ сждилищата по сжщество. Слѣдователно, първото касаторово оплакване по невземане въ внимание обясненията му и показанията на свидѣтелитѣ П. Атанасовъ и Я. Стоева, е неоснователно; 2) отъ сждебния протоколъ на Пловдивския апелативенъ сждъ по това дѣло се вижда, че сжщиятъ апелативенъ сждъ е оставилъ безъ послѣдствие искането на защитника касаторовъ за извършване огледъ, като непотрѣбенъ за дѣлото, а това дѣйствие на апелативния сждъ не нарушава никаква норма отъ Углавното сждопроизводство, защото чл. 395 отъ послѣдното, прѣдоставя на усмотрѣнието на сжда, който разглежда дѣлото по сжщество, да допусне, ако е потрѣбно за дѣлото или неизвършването на огледъ по едно углавно дѣло. Отъ това слѣдва, че второто касаторово оплакване за нарушение членове 350 и 395 отъ Углавното сждопроизводство, е неоснователно; 3) третото касаторово оплакване за нарушение чл. 449 отъ Углавното сждопроизводство, защото апелативниятъ сждъ не отцѣнилъ показанията на свидѣтеля Янко Ивановъ е невѣрно и неоснователно, защото въ съобразителната часть на присждата си Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ изрично говори за показанията на сжщия свидѣтель Янко Ивановъ; 4) Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ въ присждата си изрично се занимава и обсжда показанията на свидѣтелитѣ Георги Стоевъ и Павелъ Даневъ, а отъ това слѣдва, че е неоснователно четвъртото касаторово оплакване по този прѣдметъ и за нарушение чл. 449 отъ Углавното сждопроизводство; 5) Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ, въ първото питане на въпросния си листъ, дѣйствително е съединилъ въ единъ общъ въпросъ за виновността въпроситѣ за събитието на прѣстжплението, т. е. за това да ли е било грѣмнато върху потърпѣвшия Геоеги Стоевъ — за това да ли подсждимиятъ Петковъ Ангеловъ е грѣмналъ върху сжщия Г. Стоевъ съ намѣрение да го лиши отъ живота, но не успѣлъ да го убие по независящи отъ него причини, както и за виновността на подсждимия, но съ това съединяване на тѣзи три питания въ единъ въпросъ, Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ не е допусналъ нарушение на посоченитѣ отъ касатора въ точка пета на жалбата му чл. чл. 453 и 455 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото самиятъ този чл. 453 отъ сжщия законъ прѣдписва това общо правило, че въпроситѣ върху това, „извършено ли е събитието на прѣдстжплението било ли е то дѣяние на подсждимия и да

Digitized by Google

ли трѣбва да му се вмѣни въ вина, се съединяватъ въ единъ скупенъ въпросъ за виновностьта на подсѫдимия, отъ което общо правило сѫдътъ по сѫщество може да отстѫпи и да постанови отдѣлни питания за всѣки единъ отъ тѣзи три въпроси, които сѫ съставни части на общия въпросъ за виновностьта само тогава, както вече е разяснилъ Върховниятъ касационенъ сѫдъ, когато, съгласно съ разума на чл. 453 отъ Углавното сѫдопроизводство, у нѣкого отъ сѫдиитѣ се породи или възбуди съмнѣние върху нѣкои отъ тѣзи въпроси, че прѣстѫплението е извършено отъ подсѫдимия и че трѣбва то да му се вмѣни въ вина, но отъ дѣлото не се вижда, щото у нѣкого у сѫдиитѣ да е било възбудено подобно съмнѣние. Слѣдователно, петото касаторово оплакване по този прѣдметъ е неоснователно; 6) както се каза и по-горѣ, Пловдивскиятъ апелативенъ сѫдъ въ първата точка на въпросния си листъ е турилъ подробно питане за това, „виновенъ ли е подсѫдимиятъ Петко Ангеловъ въ умишлено опитване да убие Георги Стоевъ, като гръмналъ съ пушка върху Стоева, но по независящи отъ волята му причини не успѣлъ да извърши убийството му, а само го наранилъ, на който въпросъ отговорилъ сѫдътъ утвърдително. Въ така туреният въпросъ за виновностьта на подсѫдимия ясно се виждатъ посочени както фактическитѣ признаци на прѣстѫпното дѣяние, така и законното му опрѣдѣление, както това изисква чл. 458 отъ Углавното сѫдопроизводство, който законъ касаторътъ неоснователно посочва въ шестата точка на жалбата си като нарушенъ. Що се отнася до това оплакване на касатора, че апелативниятъ сѫдъ не посочилъ причинитѣ, които сѫ му възпрѣпятствували да довърши намисленото убийство, то е неоснователно, защото апелативниятъ сѫдъ въ въпросния си листъ е констатиралъ, че убийството не било довършено по причини независящи отъ волята на подсѫдимия, а това именно условие е сѫществения важенъ елементъ на прѣстѫпното опитване, както се разбира отъ прѣдписанието на чл. чл. 48 и 49 т. 1 отъ Наказателния законъ, безъ да има нужда прѣдписана отъ нѣкой законъ, щото сѫдътъ по сѫщество да констатира безъ друго още и причинитѣ, по които прѣстѫпната дѣятелность на субекта се е спрѣла въ своето развитие на фазата на опитването и не е могла въпрѣки волята на субекта да се реализира напълно и да бѫде довършено отъ него намисленото прѣстѫпление, и 7) чл. 61 отъ Наказателния законъ гласи: „може да бѫде приложенъ по едно углавно дѣло само тогава както гласи сѫщиятъ законъ, когато сѫдътъ, който рѣшава дѣлото, констатира сѫществуването на толкова важни или многобройни смекчающи обстоятелства, щото дори и най-низшата мѣрка на опрѣдѣленото въ закона наказание за прѣдстѫплението, се укаже за извънредно строго“, а пъкъ по това дѣло, Пловдивскиятъ апелативенъ сѫдъ съ въпросния листъ и съ присѫдата си по това дѣло не е констатиралъ такива важни смекчающи винаta обстоятелства. Слѣдователно, апелативниятъ сѫдъ не е билъ въ право да прилага къмъ касатора разпорежданията на чл. 61 отъ Наказателния законъ, а едното констатиране отъ апелативния сѫдъ само на обикновени смекчающи обстоятелства, не може да служи законно основание за прилагане чл. 61 отъ Наказателния законъ. Слѣдователно и послѣдното касаторово оплакване за неприлагане по дѣлото сѫщия законъ, е неоснователно.

Digitized by Google

— Срещу сѫщата присѫда на Видинския окрѫженъ сѫдъ, обвиняемиятъ М. Стояновъ подалъ касационна жалба, съ която се оплаква: 1) че Видинскиятъ окрѫженъ сѫдъ е нарушилъ чл. 46 отъ Закона за акциза върху питиетата, защото го осѫдилъ за продаване вино на едро, когато отъ показанията на разпитанитѣ свидѣтели се установило, че той е продалъ по отдѣлно на фелдфебелитѣ по 10 кила вино, а споредъ сѫщия законъ продажбата до 15 кила се смѣта за продажба на дребно, и 2) че сѫдътъ нарушилъ чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото основалъ присѫдата си върху нѣкакво си отношение на командира отъ 12 резервенъ полкъ, отъ 2 юний 1900 год., което не било провѣрено въ сѫдебно заседание.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: 1) съ присѫдата си по това дѣло, Видинскиятъ окрѫженъ сѫдъ е призналъ, че касаторътъ М. Стояновъ е продалъ на 12 резервенъ полкъ 40 литри вино, което вино относлѣ всѣки ротенъ фелдфебелъ изнесалъ изъ кръчмата по 10 литри. Щомъ сѫдътъ по сѫщество е призналъ, че касаторътъ е продалъ на веднажъ 40 литри вино на полка, то такава продажба, съгласно чл. 46 отъ Закона за акциза върху питиетата, съдържа всичкитѣ условия, които законътъ изисква за продажбата на спиртни питиета на едро, а понеже сѫдьгь констатира, че касаторътъ не е ималъ патентъ за продаване спиртни питиета на едро, то така констатираното дѣяние на обвиняемия М. Стояновъ правилно е подведено подъ разпореждането на чл. 65 отъ Закона за акциза върху питиетата, а обстоятелството, че сѫщото 40 литри вино било изнесено изъ кръчмата му по части отъ 10 литри, нѣма значение за състава на сѫщото закононарушение, понеже за послѣдното е важно, споредъ чл. 46 отъ сѫщия законъ, да бѫде продадено на веднажъ и на едно лице, било то физическо или юридическо, повече отъ 15 литри вино, а не на колко пѫти е изнесено на веднажъ продаденото повече отъ 15 литри вино. Слѣдователно, първото касаторово оплакване по този прѣдметъ и за нарушение чл. 46 отъ Закона за акциза върху питиетата, е неоснователно, и 2) второто касаторово оплакване за нарушение на чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото окрѫжниятъ сѫдъ основалъ присѫдата си върху отношението на командира отъ 12 резервенъ полкъ, отъ 2 юний 1900 год., което не било провѣрено въ сѫда, е неоснователно, защото сѫщото отношение на командира отъ 12 резервенъ полкъ, е посочено между другитѣ доказателства въ постановлението на Видинския окрѫженъ управитель, което постановление, като има значение по този родъ дѣла на първоинстанционна присѫда, съгласно чл. 122 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, всѣкога се прочита въ сѫдебното заседание, при разглеждането на дѣлото въ окрѫжния сѫдъ и слѣдователно всичкитѣ посочени въ нея доказателства сѫ станали извѣстни на странитѣ и се считатъ за провѣрени въ сѫда. Щомъ казаното отношение на командира е било провѣрено по такъвъ законенъ редъ, то Видинскиятъ окрѫженъ сѫдъ е билъ въ право да основе присѫдата си върху него.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Митраки Стояновъ, срещу присѫдата на Видинския окрѫженъ сѫдъ подъ № 378, отъ 28 ноември 1901 год.,

Digitized by Google

съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 11 — (62) — 19 септемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на пети септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на Главния прокуроръ д-ръ П. Данчевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 470, по описа за 1902 год., на Петко Ангеловъ, отъ с. Шабанъ-Кжрж, Бургазко, осжденъ на 6 години и 8 мѣсеци строгъ тъмниченъ затворъ, съ лишение отъ правата и зачитане на прѣдварителния арестъ, за опитване умишлено да убие съселянина си Георги Стоевъ, но по независящи отъ него причини не успѣлъ да го убие, а го само наранилъ и да заплати 500 лева обезщетение.* — Въ сждебното заседание отъ страна на обвиняемия Петко Ангеловъ, яви се адвокатътъ П. Табурновъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ съ присжда № 392, отъ 17 октомврий 1902 год., призналь подсждимия Петко Ангеловъ, отъ с. Шабанъ-Кжрж, за виновенъ въ това, че се опиталъ умишлено да убие съселянина си Георги Стоевъ, като гръмналъ върху му съ пушка, но не успѣлъ да го убие по независящи отъ него причини, а само го наранилъ и на основание чл. чл. 49 и 247 ал. 1 отъ Наказателния законъ, потвърдилъ присждата на Бургазкия окржженъ сждъ № 168, отъ 2 априлъ 1902 год., съ която присжда сжщиятъ Петко Ангеловъ е осжденъ на 6 години и 8 мѣсеци строгъ тъмниченъ затворъ, на 2 години лишение отъ права и да заплати на Георги Стоевъ обезщетение 500 лева, както и сждебнитѣ разноски за двѣтѣ инстанции. — Срещу сжщата присжда подсждимиятъ Петко Ангеловъ подалъ касационна жалба, съ която се оплаква: 1) че апелативниятъ сждъ не обърналъ внимание на неговитѣ обяснения и на показанията на свидѣлитѣ Пейчо Атанасовъ и Яна Стоева, отъ които се доказвало, че той е билъ у дома си, когато се е гръмнало върху Георги Стоевъ; 2) че сж нарушени чл. чл. 350 и 395 отъ Углавното сждопроизводство, защото не уважилъ искането на защитата да се извърши огледъ на мѣстопроизшествието, съ което го е лишилъ отъ срѣдства за защита; 3) че е нарушенъ чл. 449 отъ Углавното сждопроизводство, защото не е оцѣнилъ показанията на Янко Ивановъ, разпитанъ въ втората инстанция; 4) че е нарушенъ чл. 449 отъ Углавното сждопроизводство, защото неотцѣнилъ показанията на Георги Стоевъ и Павелъ Димовъ, относително чуването отъ подсждимия тѣхния разговоръ по отиването имъ да сватуватъ; 5) че сж нарушени чл. чл. 453 и 455 отъ Углавното сждопроизводство, защото сждътъ съединилъ нѣколко въпроси въ едно питане, на които могло да се отговори различно; 6) че е нарушенъ чл. 458 отъ Углавното сждопроизводство, защото сждътъ не опрѣдѣлилъ фактическитѣ признаци на опитването и не сж посочени отъ сжда причинитѣ, които сж възпрѣпятствували да довърши прѣстжплението, и 7) че сждътъ неправилно не е приложилъ чл. 61 отъ Наказателния законъ, при опрѣдѣляне наказанието му, като е призналь сжществуването на смекчающи обстоятелства.

Digitized by Google

окончателно отъ сѫда по сѫщество и такава оцѣнка на доказателствата не може, съгласно чл. 4 отъ Закона за устройството на сѫдилищата, да бѫде провѣрявана по касационенъ редъ, тъй като Върховниятъ касационенъ сѫдъ, като не разглежда дѣлата по сѫщество, не може и да се впуща въ оцѣняване силата и значението на доказателствата по тѣхното сѫщество и да търси, да ли се доказва или не се доказва прѣдумишлеността въ убийството, което е въпросъ чисто фактически. Отъ казаното слѣдва, че и двѣтѣ оплаквания на прокурора по този прѣдметъ и за нарушение чл. чл. 465 и 486 т. 2 отъ Углавното сѫдопроизводство, сѫ неоснователни.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: 1) присѫдата на Пловдивския апелативенъ сѫдъ подъ № 410, отъ 16 ноември 1902 год., съ силата на чл. 569 т. 2 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото сѫ нарушени чл. чл. 486 и 460 буква *а* отъ сѫщото сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане, да се изпрати въ сѫщия апелативенъ сѫдъ, и 2) протестътъ на прокурара при Пловдивския апелативенъ сѫдъ, срещу сѫщата присѫда на сѫщия апелативенъ сѫдъ, съ силата на чл. 569 отъ Углавното сѫдопроизводство, като неоснователенъ, да се остави безъ послѣдствие.

№ 13 — (77) — 26 септември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление на дванадесети септември хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на Главния прокуроръ д-ръ П. Данчевъ слуша доложеното отъ члена Ивановъ *углавно дѣло № 85, по описа за 1902 год., на Иванъ Божиловъ, отъ гр. Татаръ-Пазарджикъ, осѫденъ да заплати 200 лева глоба и 100 лева стойность на патента, за нарушение Закона за акцизи върху питиетата.* — Въ сѫдебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: съ актъ, съставенъ отъ надлежнитѣ чиновници на 31 май 1900 год., е било констатирано, че Иванъ Божиловъ, житель отъ гр. Татар-Пазарджикъ, е продалъ 135 оки ракия на Стефанъ Кочевъ, отъ с. Долна-Баня, отъ Самоковска околия, безъ да еималъ патентъ за продажба на спиртни питиета, нито пъкъ да има свидѣтелство отъ общинското управление, че продадената ракия е отъ неговото лозе. Възъ основание на този актъ, Пловдивскиятъ окрѫженъ управитель съ постановлението си отъ 26 августъ 1900 год., подъ № 629, осѫдилъ Иванъ Божиловъ, отъ гр. Татаръ-Пазарджикъ, да заплати въ полза на хазната 200 лева глоба и 100 лева стойностьта на полугодишния патентъ за първото полугодие отъ настоящата 1900 година. По възивна жалба на Иванъ Божиловъ, дѣлото е било разгледано отъ Татарпазарджишкия окрѫженъ сѫдъ, който съ присѫдата си № 449, отъ 27 ноември 1901 г., е потвърдилъ постановлението на Пловдивския окрѫженъ управитель № 629, отъ 26 августъ 1900 година. — Въ касационната си жалба Иванъ Божиловъ се оплаква, че Татарпазарджишкиятъ окрѫженъ сѫдъ е нарушилъ чл. чл. 23, 24 и 25 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото въ втория листъ отъ призовката не фигурираль нито неговиятъ подпись, нито

Digitized by Google

подписътъ на нѣкой отъ домашнитѣ му или на този който я получилъ, нито има нѣкаква забѣлѣжка, защо нѣма подписъ на получителя, за да се види, че призовката му е била връчена отъ лицето, което се е задължило да му я връчи и че той е знаялъ за деня на разглеждането на дѣлото.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: отъ производството на дѣлото на Татарпазарджишкия окржженъ сждъ се вижда, че на втория екземпляръ отъ призовката е забѣлѣзано отъ разсилния, че въ отсжтствие на обвиняемия Иванъ Божиловъ, тя — призовката, е била прѣдадена на жена му, която се задължила да е връчи, безъ обаче да се вижда отъ сжщия екземпляръ, че той носи подписа на жената или за нейната неграмотность подписа на лицето, по молбата на която е разписало. А щомъ не сжществува такъвъ подписъ, то не може да се смѣта, че процедурата по призоваването на обвиняемия Иванъ Божиловъ е изпълнена и че сждътъ е ималъ право да разгледа дѣлото въ негово отсжтвие, тъй като, споредъ чл. 24 отъ Углавното мирово сждопроизводство, когато една призовка се връчва нѣкому, то вториятъ екземпляръ който се възвръща въ сжда, трѣбва да носи подписа на получателя, въ дадения случай подписътъ на жената на обвиняемия; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на чл. 24 отъ Улавното мирово сждопроизводство, е основателно.

По тѣзи съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: присждата на Татарпазарджишкия окржженъ сждъ № 449, отъ 24 ноември 1901 год., защото е нарушенъ чл. 24 отъ Углавното мирово сждопроизводство, съ силата на чл. 137 отъ сжщото сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане отъ другъ съставъ, да се изпрати въ сжщия окржженъ сждъ.

№ 14 — (86) — 1 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на седемнадесети септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Г. Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 7, по описа за 1903 год., на Мемишъ и Мехмедъ Хюсеинови, отъ с. Янково, и на Тодоръ Вълчевъ и Али Ибрямовъ Чиракоолу, отъ с. Ени-Кьой, първитѣ двама осждени, а другитѣ оправдани въ прѣдумишлено убиване Георги Мановъ, отъ с. Даутлий.* — Въ сждебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Бургазкиятъ окржженъ сждъ съ присжда № 171, отъ 9 априлъ 1902 год., постановилъ: „признава Мемишъ Хюсеиновъ и Мехмедъ Хюсеиновъ, отъ с. Янково, Шуменско, турски цигани, първиятъ на 29 години, вториятъ на 18 години, неженени, неграмотни, неосжждани, налбанти, че на 25 декемврий 1901 год. слѣдъ обѣдъ, въ мѣстностьта „Коджа-Кавалъкъ“ (между селата Ени-Кьой и Раковсково) Анхиалско, сж убили дѣдо Георги Мановъ, отъ с. Даутлий, прѣдумишлено, съ цѣль да му вематъ паритѣ, за което имъ дѣяние и на основание членъ 247 алинея послѣдна, въ свързка съ чл. 58 отъ Наказателния законъ, осжжда Мемишъ Хюсеиновъ на смъртъ чрѣзъ обесване и Мехмедъ Хюсе-

Digitized by Google

пили съ нея въ мѣстностьта „Припикало“, когато тя се връщала за селото си отъ гр. Пещера, гдѣто ходила по своя работа. Татарпазарджишкиятъ окржженъ сждъ съ присждата си отъ 3 май н. г., подъ № 293, призналъ подсждимитѣ за виновни въ насилствено съвокупление съ казаната Божурка Стоянова, вслѣдствие на което, съгласно чл. 220 п. 1 отъ Наказателния законъ, ги осждилъ да издържатъ по 3 години строгъ тъмниченъ затворъ и да заплатятъ на хазната 76 лева станали разноски по дѣлото. По възивна жалба на Велю Георгиевъ и Манолъ Славчевъ, дѣлото е било разгледано отъ Пловдивския апелативенъ сждъ, който за разрѣшението му е поставилъ слѣдующитѣ въпроси: 1) „виновни ли сж подсждимитѣ Велю Георгиевъ, отъ с. Баня, и Манолъ Славчевъ, отъ с. Ново-Село, въ това, че на 29 августъ 1901 год. прѣзъ деня, насилствено се съвокупили съ Божурка Стоянова, отъ с. Ново-Село, когато послѣдната се връщала отъ гр. Пещера за селото си, по пжтя между селото Айдиново и селото Ново-Село?“ — „Да, виновни сж“; 2) „имали обстоятелства смекчающи или увеличивающи вината на подсждимитѣ?“ — „Да, има смекчителни“; 3) „правилно ли първостепенниятъ сждъ е подвелъ дѣянието на подсждимитѣ подъ чл. 220 п. 2 отъ Наказателния законъ, като ги е осждилъ по на 3 години строгъ тъмниченъ затворъ?“ — „Да, правилно е, като при това сждътъ постановява да имъ се зачете прѣдварителниятъ арестъ“, и 4) „кому слѣдва да се възложатъ станалитѣ по дѣлото сждебни разноски въ първата инстанция?“ — „Върху подсждимитѣ, които осжжда да ги заплататъ солидарно на хазната“. Слѣдъ това Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ съ присждата си № 469, отъ 3 декемврий 1902 год., е потвърдилъ присждата на Татарпазарджишкия окржженъ сждъ № 293, отъ 3 май 1902 година. — Въ касационната си жалба Велю Георгиевъ и Манолъ Славчевъ се оплакватъ: 1) за нарушение на чл. 350 отъ Углавното сждопроизводство, защото не е призовалъ указанитѣ въ възивнитѣ имъ жалби свидѣтели, които щѣли да установятъ изложенитѣ въ тѣхъ обстоятелства; 2) за нарушение на чл. 317 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото сждътъ като не е призовалъ посоченитѣ отъ тѣхъ свидѣтели, не имъ съобщилъ за това за да се възползуватъ отъ правото сами да ги доведатъ, и 3) за нарушение на чл. чл. 316 и 540 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото сждътъ не е билъ въ правото си да не уважава показанията на едни свидѣтели, които не е призовалъ и не е изслушалъ за да ги подложи на своята вжтрѣшна оцѣнка.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) отъ производството на дѣлото се вижда, че съ възивната си жалба подсждимиятъ Велю Георгиевъ е искалъ да се призоватъ въ качество на свидѣтели Иванъ Игнатовъ и Стефанъ Малиновъ, съ показанията си на които щѣлъ да установи, че потърпѣвшата била казала, че ако подсждимитѣ не биле сж се похвалили нѣмало нищо да имъ стори, а подсждимиятъ Манолъ Славчевъ съ възивната си жалба е молилъ да се призоватъ сжщитѣ двама свидѣтели и свидѣтелитѣ Благо Георгиевъ, Кръсто Димитровъ, Спасъ Тонковъ и Димитъръ Руски, съ показанията на които щѣлъ да установи, че потърпѣвшата била нечестна и че прибирала чужди мжже въ кжщата си, но Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ като е взелъ прѣдъ видъ, че

Digitized by Google

установяването на горнитѣ обстоятелства не може да има значение за дѣлото, понеже и да се е доказало, че потърпѣвшата е изказала горнитѣ думи пакъ не могло да се заключи, че съвкуплението не е станало насилствено и понеже установяването и на обстоятелството, че потърпѣвшата била нечестна не могло така сѫщо да има значение при насилственото съвкупление, съ опрѣдѣлението си № 273, отъ 24 юний 1902 год., е далъ ходъ на дѣлото съ призоваването само на подсѫдимитѣ. Това постановление на Пловдивския апелативенъ сѫдъ е правилно и съобразно съ углавната процедура, тъй като призоваването на свидѣтели въ втората инстанция, съгласно чл. 540 отъ Углавното сѫдопроизводство, става само тогава, когато сѫдътъ намѣри, че тѣхнитѣ показания се отнасятъ до обстоятелствата, когато иматъ сѫществено значение за дѣлото, а не както въ дадения случай и когато ги намѣри за несѫществени; слѣдователно, оплакването на касаторитѣ за нарушение чл. 350 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото Пловдивскиятъ апелативенъ сѫдъ не уважилъ молбата имъ за повикването на посоченитѣ въ възивнитѣ имъ жалби свидѣтели, е неоснователно; 2) така сѫщо и второто оплакване на касаторитѣ за нарушение чл. 317 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, е неоснователно, защото този членъ може да има приспособлението си само въ първата инстанция, която, ако не призове нѣкои свидѣтели, е длъжна да съобщи за това на заинтересованата страна, за да ѝ даде възможность сама да го доведе, а не и за втората инстанция, гдѣто има прилożението си чл. 540 отъ Углавното сѫдопроизводство, споредъ който не се вмѣнява въ обязаность на сѫда да съобщава на страната за непризоваването на исканитѣ отъ нея свидѣтели. Независимо отъ това, оплакването на касаторитѣ е неоснователно, още и за това, защото ако се приеме, че Пловдивскиятъ апелативенъ сѫдъ бѣше дъленъ да съобщи на подсѫдимитѣ за отказването да призове указанитѣ въ възивната имъ жалба свидѣтели, то неизпълнението на това не може да се признае за сѫществено нарушение, прѣдъ видъ на това, че подсѫдимитѣ въ сѫдебното заседание не сѫ искали да се възползуватъ отъ правото да доведатъ въпроснитѣ свидѣтели, и 3) споредъ чл. 540 послѣдна алинея отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, призоваването на свидѣтели въ втората инстанция, както се изложи по-горѣ, става само тогава, когато сѫдътъ намѣри тѣхнитѣ показания за сѫществени. Отъ това слѣдва, че сѫдътъ има право и да не призовава извѣстни свидѣтели, когато намѣри показанията имъ, че не се отнасятъ до обстоятелствата, които иматъ сѫществено значение за дѣлото, но за това пъкъ е длъженъ въ особено мотивирано опрѣдѣление да изложи съображенията си, по които не намира свидѣтелскитѣ показания за сѫществени. А въ такъвъ случай, сѫдътъ за да може да се произнесе, че извѣстни свидѣтелски показания сѫ несѫществени, трѣбва непрѣменно да влѣзе въ оцѣнката на показанията на свидѣтелитѣ, тъй както тѣ сѫ изложили въ просбата за тѣхното призоваване, безъ да има нужда да призовава исканитѣ свидѣтели и само слѣдъ изслушването на показанията имъ въ сѫдебно заседание да ги подложи на своята вѫтрѣшна оцѣнка; слѣдователно, оплакването на касаторитѣ за нарушение на чл. чл. 316 и 540 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото сѫдътъ не билъ въ правото си да не уважава показанията на свидѣтелитѣ, които не е призовалъ и не е изслушалъ, е неоснователно.

Digitized by Google

Обстоятелствата на дѣлото сж: съ актъ, редовно съставенъ на 30 августъ 1900 год., въ с. Чифутъ-Куюсу, било констатирано, че Сенекаримъ Токатлиянъ, отъ сжщото село, е продавалъ на нѣкой си Исмаилъ Якубовъ, отъ кръчмата си седемь литри ракия изведнажъ, безъ да е ималъ патентъ за продаване спиртни питиета на едро. Въ основание на този актъ, Варненскиятъ окржженъ управитель издалъ на 20 септемврий сжщата година постановление подъ № 295, съ което осждилъ Сенекеримъ Токатлиянъ да заплати на държавното съкровище 6-мѣсечень патентъ за второто полугодие на 1900 год. лева 75 и 200 лева глоба. Вслѣдствие на апелационната жалба на осждения, Варненскиятъ окржженъ сждъ е завелъ възивно углавно дѣло, което е насрочилъ за разглеждане на 18 януарий 1902 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: „отъ приведенитѣ отъ апелатора свидѣтели Киркоръ Гарабетовъ, Артанъ Пачаджиянъ и Димитъръ Драгневъ, показватъ, че въ деньтъ когато е съставенъ актътъ, биле дошле двама цигани въ кръчмата на апелатора, отъ които една купилъ 3 ½ литри ракия въ една дамаджана, вториятъ циганинъ поискалъ да купи и той 3 ½ литри ракия, но като нѣмалъ отдѣлна сждина, налѣлъ я въ дамаджаната на първия циганинъ и си отишли; обаче въ акта отъ 30 августъ, съставенъ отъ акцизния агентъ, се види, че ракията въ количество 7 литри и въ една дамаджана е хваната у Исмаилъ Ембиовъ, отъ с. Карагьозъ-Куюсу, второ лице не е имало, Исмаилъ Ембиовъ е показалъ, че самъ е купилъ ракията и разпитанията тогава на мѣстото свидѣтель Ахмедъ Алиевъ, който е билъ въ кръчмата когато е била продадена ракията, е показалъ, че ракията 7 кила е била продадена изедно на едно лице по 7 гроша литъра, сторила 49 гроша, срещу нея купувачътъ далъ 10 лева сребърни и кръчмаринътъ му повърналъ единъ гротъ. Свидѣтелътъ Иосифъ Стефановъ показва, че ракията е била продадена на едно лице и въ количество 7 литри. При такива ясни показания на свидѣтелитѣ, като се вземе прѣдъ видъ, че Димитъръ Драгневъ е билъ слуга у апелатора, а Киркоръ Гарабетовъ му е братъ и апелаторътъ съ възивната си жалба иска да стовари вината върху тѣхъ, че тѣ като негови кръчмари, ако сж извършили нѣкакво нарушение, извършили го безъ негови знание, то показанията имъ не могатъ да се приематъ за вѣрни, слѣдователно, възивната жалба на апелатора е неоснователна и трѣбва да се остави безъ послѣдствие“, — издалъ е присждата си подъ № 47, съ която е потвърдилъ постановлението на Варненския окржженъ акцизенъ надзиратель отъ 20 септемврий 1900 година. — Срещу тая присжда Сенекеримъ Токатлиянъ е подалъ касационна жалба, въ която по между другото се оплаква: 1) че Варненскиятъ окржженъ сждъ е нарушилъ чл. 85 отъ Углавното мирово сждопроизводство, защото неправилно е вземалъ подъ внимание само показанията на свидѣтелитѣ Иосифъ Стефановъ и Ахмедъ Алиевъ, който даже не е билъ разпитванъ въ сждебното заседание, а никакъ не е оцѣнилъ показанията на свидѣтелитѣ: Зенобъ Кабакчиянъ, Арманъ Пачаджиянъ и Налбантъ Халилъ; още и за това, защото неправилно не е далъ вѣра на показанията на свидѣтелитѣ Киркоръ Гарабетовъ и Димитъръ Драгневъ, и 2) че сжщиятъ сждъ е нарушилъ чл. 97 отъ Углавното мирово сждопроизводство, защото съ резолюцията си е осждилъ касатора, а пъкъ съ присждата си осжжда Гарабетъ Токатлиянъ.

Digitized by Google

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша дсклада и заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) отъ съобразителната часть на обжалваната присжда се вижда, че Варненскиятъ окржженъ сждъ е пропусналъ да обсжди и оцѣни показанията на разпитанитѣ свидѣтели: Зенобъ Кабакчиянъ и Налбантъ Халидъ Чакъръ Салиевъ; отъ друга страна, сжщиятъ сждъ е обсждилъ и оцѣнилъ показанията на неразпитания въ сждебното заседание свидѣтель Ахмедъ Алиевъ, показанията на който свидѣтель сж снети само на края на акта отъ 30 августъ 1900 год., безъ обаче тоя актъ да е билъ приподписанъ слѣдъ разпитване на тоя свидѣтель отъ надлежнитѣ длъжности лица. Тъй като сждътъ по сжщество трѣбва да основава присждата си на съвокупностьта на всичкитѣ събрани и провѣрени при сждебното дирени данни и доказателства, а пъкъ по настоящето дѣло Варненскиятъ окржженъ сждъ не е оцѣнилъ показанията на свидѣтелитѣ Зенобъ Кабакчиянъ и Налбантъ Халилъ като при това е оцѣнилъ показанията на свидѣтеля Ахмедъ Алиевъ, безъ обаче тия показания да сж биле завѣрени отъ лицето, което ги е снело; заради това Варненскиятъ окржженъ сждъ е допусналъ сжществено нарушение на чл. чл. 85 и 97 отъ Углавното мирово сждопроизводство, което е до толкова важно, щото лищава постановената присжда отъ силата ѝ на законно издаденъ сждебенъ актъ, и 2) сжщиятъ сждъ е допусналъ сжществено нарушение на чл. 97 отъ Углавното мирово сждопроизводство още и за това, защото резолюцията му по това дѣло не съотвѣтствува на диспозитива на присждата по сжщото дѣло, понеже въ резолюцията се признава за виновенъ Сенекеримъ Токатлиянъ, а пъкъ въ присждата се признава за виновенъ Гарабетъ Токатлиянъ.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: присждата на Варненския окржженъ сждъ отъ 26 януарий 1902 год., подъ № 47, защото сж нарушени чл. чл. 85 и 97 отъ Углавното мирово сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане при другъ съставъ, да се изпрати въ сжщия сждъ.

№ 16 — (95) — 3 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление на деветнадесети септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Ив. Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на Главния прокуроръ д-ръ П. Данчевъ, слуша доложеното отъ члена Ивановъ *углавно дѣло № 18, по описа за 1903 год., на Велю Георгиевъ и Манолъ Славчевъ, осждени по на 3 години строгъ тъмиченъ затворъ, съ зачитане на прѣдварителния имъ арестъ, за насилствено съвокупление съ Божурка Стоянова.* — Въ сждебното заседание обвиняемитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сж: прокурорскиятъ надзоръ при Татарпазарджишкия окржженъ сждъ съ обвинителенъ актъ отъ 8 мартъ 1902 г., прѣдалъ подъ сждъ Велю Георгиевъ, отъ с. Баня, и Манолъ Славчевъ, отъ с. Ново-Село, и искалъ наказанието имъ по чл. 220 п. 1 отъ Наказателния законъ, за гдѣто тѣ на 29 августъ 1901 год., сж изнасилили вдовицата Божурка Стоянова, отъ с. Ново-Село, като въпрѣки нейната воля и като е била лишена отъ възможностьта да се отбрани, се съвоку-

Digitized by Google

иновъ на 10-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ, безъ зачитане прѣдварителния арестъ. Разноскитѣ по настоящето дѣло отъ 319 лева и 40 ст. се възлагатъ солидарно на сжщитѣ подсждими. Признава Тодоръ Вълчевъ и Али Ибрямовъ Чиракоолу, отъ с. Ени-Кьой, за невиновни въ дѣянието, което имъ се приписва и ги освобождава отъ всѣка углавна отговорность по това имъ обвинение". По възивна жалба на осжденитѣ и по касационенъ протестъ на прокурорския надзоръ, дѣлото е било разгледано отъ Пловдивския апелативенъ сждъ, който съ присжда № 402, отъ 24 октомврий 1902 год., като призналъ подсждимитѣ Мемишъ и Мехмедъ Хюсеинови за виновни въ прѣдумишлено убиване дѣдо Георги Мановъ и ограбване паритѣ му,— постановилъ така: „измѣнява присждата на Бургазкия окржженъ сждъ отъ 9 априлъ 1902 год., подъ № 171, само относително наказанието наложено на подсждимитѣ Мемишъ Хюсеиновъ и Мехмедъ Хюсеиновъ, отъ с. Янково, като, съгласно чл. чл. 328 и 61 п. 2 отъ Наказателния законъ, осжжда Мемишъ Хюсеиновъ на до животенъ строгъ тъмниченъ затворъ, а подсждимиятъ Мехмедъ Хюсеиновъ, съгласно сжщитѣ членове отъ Наказателния законъ, 328, 61 п. 1 и 58 п. 1 осжжда на 10-годишенъ срогъ тъмниченъ затворъ, като го лишава за срокъ отъ 15 години отъ правата, изброени въ чл. 30 отъ сжщия законъ; осжжда сжщитѣ подсждими Мемишъ и Мехмедъ Хюсеинови да заплатятъ на хазната 6 лева разноски по дѣлото въ втората инстанция". — Срещу сжщата присжда на Пловдивския апелативенъ сждъ подали касационна жалба осжденитѣ Мемишъ и Мехмедъ Хюсеинови, които не посочватъ въ жалбата си никакви касационни поводи и говорятъ върху обстоятелствата по сжщество на дѣлото. Прокуроръть при сжщия апелативенъ сждъ подалъ срещу сжщата присжда касационенъ протестъ и се оплаква: 1) че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ нарушилъ чл. 486 т. 2 отъ Углавното сждопроизводство, защото е приелъ за вѣрни самопризнанията на осжденитѣ Мемишъ и Мехмедъ Хюсеинови само относително тѣхъ и за невѣрни по отношение на оправданитѣ подсждими Т. Вълчевъ и Али Ибрямовъ, които сж ги наговорили да обератъ и убиятъ Георги Мановъ, и 2) че сждътъ игнориралъ показанията на свидѣтеля Пападополу, дадени въ първата инстанция, прѣдъ когото подсждимиятъ Мехмедъ Хюсеиновъ призналъ, че читирмата обвиняеми паедно и то по покана на Т. Вълчевъ, сж извършили убийството, както и признанието на подсждимия Т. Вълчевъ, че въ деня на убийството е ималъ пятна отъ кръвь по навущата си.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: 1) въ първата точка на касационния си протестъ прокуроръть се оплаква, че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е допусналъ процесуално закононарушение, като е приелъ самопризнанията на подсждимитѣ Мемишъ и Мехмедъ Хюсеинови за вѣрни, само относително тѣхъ, а за невѣрни относително другитѣ подсждими Т. Вълчевъ и Али Ибрямовъ, но съ това си дѣйствие Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ не е нарушилъ посочения отъ касатора чл. 486 т. 2 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ, като инстанция по сжщество, е билъ свободенъ, по свое вжтрѣшно убѣждение, съгласно чл. 460 буква *а* отъ сжщия законъ, да оцѣнява достовѣрностьта и силата на всичкитѣ провѣрени по дѣлото данни и доказателства, а въ

Digitized by Google

това число и обясненията или самопризнанията на подсѫдимитѣ Мемишъ и Мехмедъ спрѣмо другитѣ съподсѫдими по дѣлото и нѣма законъ, който да ограничава свободата на сѫдейското убѣждение при оцѣняването силата и значението на обясненията, които подсѫдимитѣ даватъ по углавни дѣла; слѣдователно, първото оплакване въ прокурорския протестъ по този прѣдметъ, е неоснователно; 2) въ третото съображение на присѫдата си, Пловдивскиятъ апелативенъ сѫдъ говори за самопризнанието на подсѫдимия Мехмедъ Хюсеиновъ, което е било възпроизведено отъ показанията на свидѣтелитѣ, разпитани прѣдъ първата сѫдебна инстанция. Въ второто си оплакваче прокуроръть при Пловдивския апелативенъ сѫдъ твърди, че сѫщиятъ апелативенъ сѫдъ не билъ оцѣнилъ показанията на свидѣтеля Пападополу, дадени въ първата инстанция, прѣдъ когото подсѫдимиятъ Мехмедъ Хюсеиновъ билъ самопризналъ, че четирмата подсѫдими биле извършили убийството, но това твърдение на касатора е неоснователно, защото макаръ въ третия мотивъ на присѫдата и да се не споменува името на свидѣтеля Пападополу, но това не показва, че не сѫ оцѣнени и игнорирани неговитѣ показания прѣдъ първата инстанция, защото, както се каза, Пловдивскиятъ апелативенъ сѫдъ говори за самопризнанието на подсѫдимия Мехмедъ Хюсеиновъ и за показанията на свидѣтелитѣ, разпитани въ първата инстанция, съ които е възпроизведено самопризнанието на сѫщия Мехмедъ Хюсеиновъ, а въ числото на сѫщитѣ свидѣтели е билъ и свидѣтельтъ Пападополу, както се вижда и отъ касационния протестъ. Слѣдователно, второто оплакване въ касационния протестъ по този прѣдметъ се явява неоснователно, и 3) касаторитѣ Мемишъ и Мехмедъ Хюсеинови въ касационната си жалба не посочватъ никакви касационни поводи за отмѣна на присѫдата на Пловдивския апелативенъ сѫдъ, а говорятъ изключително върху обстоятелства по сѫществото на дѣлото, а понеже Върховниятъ касационенъ сѫдъ, съгласно чл. 4 отъ Закона за устройството на сѫдилищата, не разглежда дѣлата по сѫщество, то такава една жалба на касаторитѣ Мемишъ и Мехмедъ Хюсеинови не може да бѫде разгледана отъ Върховния касационенъ сѫдъ.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Мемишъ и Мехмедъ Хюсеинови, както и касационния протестъ на прокурора при Пловдивския апелативенъ сѫдъ, срещу присѫдата на сѫщия апелативенъ сѫдъ подъ № 402, отъ 24 октомврий 1902 год., съ силата на чл. 4 отъ Закона за устройството на сѫдилищата и чл. 569 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, да се оставятъ: първата безъ разглеждане, а протестътъ безъ послѣдствие, като неоснователенъ.

№ 15 — (92) — 1 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление, на седемнадесети септемврий хилядо деветстогинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдсѣдатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ *углавно дѣло № 124, по описи за 1902 год., на Сенекеримъ Токатлиянъ, отъ гр. Варна, осѫденъ да заплати 200 лева глоба и 75 лева патентна стойность, по нарушение Закона за берситѣ върху питиетата.* — Въ сѫдебното заседание странитѣ не сѫ явиха.

Digitized by Google

По тѣзи съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Велю Георгиевъ и Манолъ Славчевъ, срещу присждата на Пловдивския апелативенъ сждъ № 469, отъ 3 декемврий 1902 г., съ силата на чл. 569 отъ Углавното сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 17 — (100) — 10 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и шести септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Маринов, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 23, по описа за 1903 год., на Методий Ладжовъ, отъ с. Кара-Мусалъ, Татарпазарджишко, осжденъ отъ Пловдивския апелативенъ сждъ на 15-годишенъ строгъ тъмиченъ затворъ, за прѣдумишлено убиване на Атанасъ Николовъ, отъ сѫщото село.* — Въ сждебното заседание отъ страна на обвиняемия — касаторъ Методий Ладжовъ, яви се адвокатътъ д-ръ Т. Гатевъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ съ въпросния си листъ и съ присждата си № 458, отъ 10 декемврий 1902 г., призналъ подсждимия Методий Ладжовъ, отъ с. Кара-Мусалъ, за виновенъ въ придумишлено убиване съ огнестрѣлно оржжие Атанасъ Николовъ, отъ сѫщото село, и на основание чл. чл. 247 ал. 2 и 58 п. 1 отъ Наказателния законъ, потвърдилъ присждата на Татарпазарджишкия окржженъ сждъ подъ № 287, отъ 1 май 1901 год., съ която е осжденъ подсждимиятъ Методий Ладжовъ на 15-годишенъ строгъ тъмиченъ затворъ и да заплати на наслѣдницитѣ на убития Атанасъ Николовъ 1000 лева обезщетение. — Срещу сѫщата присжда е подадена касационна жалба отъ подсждимия М. Ладжовъ, съ която послѣдниятъ се оплаква: 1) че сж нарушени чл. чл. 142, 143, 147, 150, 151, 393, 397 и 399 отъ Углавното сждопроизводство съ това, че сждътъ безъ да е извършилъ експертиза върху пушката кринка, която е намѣрена въ кжщата на баща му, въ която живѣе и той, касаторътъ, е приелъ, че скоро е гърмѣно съ нея, като се основалъ на противоречивитѣ показания на свидѣтелитѣ по това обстоятелство, когато споредъ казанитѣ членове отъ закона, длъжность било на сждебната власть, веднага слѣдъ задържане на пушката, да се опрѣдѣли съ експертиза — да ли съ тази пушка е гърмѣно наскоро; 2) че сж нарушени чл. чл. 460 буква *а* и 486 т. 2 отъ Углавното сждопроизводство, съ това, че сждътъ не обсждилъ всичкитѣ обстоятелства по дѣлото съвокупно, нито пъкъ е мотивиралъ присждата си тъй, както го изисква законътъ, щото да се види по какъвъ пѫть на разсждения и отъ каква логика се водилъ, та е дошелъ до убѣждение, че той е лишилъ отъ животъ Ат. Николовъ; 3) че е нарушенъ чл. 457 отъ Углавното сждопроизводство, защото сждътъ, като го призналъ на 17-годишна възрасть, а не навършилъ 17 години при извършване на прѣстѫплението, не поставилъ въпросъ: дѣиствувалъ ли е съ разумѣние, а при това неправилно билъ приложенъ въ случая чл. 58 отъ Наказателния законъ, когато трѣбвало да се приложи чл. 57, въ свързка съ чл. 247 отъ Наказателния за-

Digitized by Google

конъ ; 4) че сж нарушени чл. чл. 478 т. 4 и 486 т. 3 отъ Углавното сждопроизводство съ това, че сждътъ въ диспозатива на присждата си не е изложилъ сжщностьта на обвинението му, съгласно съ разума и думитѣ на закона, а просто е утвърдилъ присждата на Татарпазарджишкия окржженъ сждъ, въ диспозитива на която послѣдна присжда сжщо не било констатирано фактическитѣ признаци, нито юридическата квалификация на прѣстжплението ; 5) че е нарушенъ чл. 460 отъ Углавното сждопроизводство, защото сждътъ не постановилъ особенъ въпросъ по това, да ли инфекцията, отъ която е послѣдвала смъртьта на Ат. Николовъ, е причинена отъ нараняването или отъ друга причина, като прѣвръзването или нецѣрението на раната по правилата на науката, и 6) че е нарушенъ чл. 449, въ свързка съ чл. 460 буква *а* отъ Углавното сждопроизводство, защото сждътъ не взелъ въ внимание домогванията и доводитѣ на защитата му при рѣшаването въпроса за неговата виновность и при оцѣняването на доказателствата и че извратилъ медицинския актъ, относително посоката на раната и показанието на експерта д-ръ Гребенаровъ, относително посоката на гърмежа.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдь видъ: 1) чл. 393 отъ Закона за углавното сждопроизводство гласи: „за обяснение на освидѣтелствуването или на експертизата, които сж извършени отъ сждебния слѣдователь или отъ вѣщи люди, сждътъ може да призове въ зеседанието си лицата, които сж извършили освидѣтелствуването или експертизата и да поиска отъ тѣхъ обстоятелствени разяснения на тѣхнитѣ дѣйствия". — Отъ това прѣдписание на закона слѣдва, че на сжда, който разгледва углавното дѣло по сжщество, е прѣдоставено право да призовава за разпитъ или даване разяснение онѣзи вѣщи лица, които сж извършили експертиза на прѣдварителното дирене, обаче касаторътъ не казва, че е искалъ да се извърши подобна експертиза върху кринковата пушка, а пъкъ сждътъ не е намѣрилъ по свое усмотрѣние нужда за такава експертиза. Чл. 395 отъ Закона за углавното сждопроизводство, прѣдоставя право на сжда по сжщество, по свое усмотрѣние, да назначава нови експертизи, но само когато странитѣ поискатъ и ако той, сждътъ, намѣри за потрѣбно по дѣлото такава експертиза. Обаче нито касаторътъ твърди въ жалбата си, че е искалъ въ апелативния сждъ нѣкаква експертиза, нито пъкъ самиятъ апелативенъ сждъ е намѣрилъ за потрѣбно да се извърши експертиза върху намѣрената при прѣдварителното дирене у дома на подсждимия кринкова пушка. Отъ казаното слѣдва, че първото касаторово оплакване по този прѣдметъ и за нарушение членове 142, 147, 143, 159, 151, 393, 397 и 399 отъ Углавного сждопроизводство, е неоснователно ; 2) въ присждата си по това дѣло, Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е изложилъ подробно доказателствата и даннитѣ, а сжщо и своитѣ съображения, както прѣдписва чл. 486 т. 2 отъ Углавното сждопроизводство, възъ основание на които е дошелъ до убѣждение, че касаторътъ М. Ладжовъ е лишилъ отъ животъ Атанасъ Николовъ съ огнестрѣлно оржжие. Щомъ доказателствата и свидѣтелскитѣ показания по дѣлото сж оцѣнени отъ Пловдивския апелативенъ сждъ, а тази оцѣнка, съгласно чл. 460 буква *а* отъ Углавното сждопроизводство, е окончателна, та не подлежи на провѣряване отъ Върховния касационенъ сждъ, защото

Digitized by Google

послѣдниятъ, съгласно чл. 4 отъ Закона за устройството на сждилищата, не разглежда дѣлата по сжщество. Слѣдователно, второто касаторово оплакване за нарушение чл. чл. 460 буква *а* и 486 т. 2. отъ Углавното сждопроизводство, е неоснователно; 3) третото касаторово оплакване за нарушение чл. 457 отъ Углавното сждопроизводство, е неоснователно, защото касаторътъ невѣрно твърди въ жалбата си, че апелативниятъ сждъ билъ го призналъ за ненавършилъ 17-годишна възрасть при извършване прѣстжплението, когато въ сжщность Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ, съ точка трета на въпросния си листъ, е призналь изрично, че касаторътъ М. Ладжовъ е билъ навършилъ 17-годишна възрасть, когато извършилъ прѣстжплението, а въ такъвъ случай нѣмало нужда, споредъ чл. 457 отъ Углавното сждопроизводство, да се разрѣшава отъ апелативния сждъ въпросъ за това: да ли касаторътъ е дѣйствувалъ съ разумѣние; 4) чл. 478 т. 4 отъ Закона за углавното сждопроизводство гласи, че въ резолюцията, която сждътъ постановява при рѣшаването на едно углавно дѣло, трѣбва да бжде означено сжщността на присжда̀та, а тази сжщность на присжда̀та, като се вземе въ внимание прѣдписанието на чл. 465 т. 3 отъ сжщото сждопроизводство, относително осждителнитѣ присжди, трѣбва да състои въ това, че въ диспозитива на сждебната резолюция трѣбва да се посочва констатирането отъ сжда прѣстжпно дѣяние, което е вмѣнено въ вина на обвиняемото лице и наказанието, което сждътъ е намѣрилъ за законно и справедливо да назначи на признатото за виновно лице, както и гражданската отговорность, ако такава има. Сжщото това изисква за съдържанието на диспозитива въ всѣка присжда и чл. 486 т. 3 отъ Углавното сждопроизводство, гдѣто изрично е казано, че въ присжда̀та се означава подробно изложение на сжщността на присжда̀та, съгласно съ разума и съ думитѣ на закона. Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ въ диспозитива на присжда̀та си по това дѣло е казалъ така: „потвърдява присжда̀та на Татарпазарджишкия окржженъ сждъ подъ № 287, отъ 1 май 1901 год., като постановява да се зачете на подсждимия Методий Ладжовъ прѣдварителния арестъ, безъ обаче Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ да е означилъ, както изрично изисква чл. 486 п. 3 отъ Закона за углавното сждопроизводство, констатираното прѣстжпно дѣяние, въ което обвиняемиятъ се признава за виновенъ и наказателната отговорность, на която той подлежи да бжде осжденъ, които условия съставятъ сжщността на присжда̀та. Това, дѣйствително, съставява опущение отъ страна на Пловдивския апелативенъ сждъ, да изпълни прѣдписанието на чл. 486 т. 3 отъ Углавното сждопроизводство, който дори не си далъ трудъ да погледне диспозитива на първоинстанционната присжда, която потвърдява, до колко при излагането му отъ окржжния сждъ е спазено прѣдписанието на сжция чл. 486 т. 3 отъ Углавното сждопроизводство, но това допуснато отъ Пловдивския апелативенъ сждъ неизпълнение и нарушение на сжция процесуаленъ законъ не може да се приеме за сжществено закононарушение, понеже въ въпросния листъ и въ съображенията на присжда̀та по дѣлото Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е констатиралъ изрично, както инкриминараното на касатора прѣстжпно дѣяние, така и слѣдуемото му се наказание; 5) чл. 460 отъ Углавното сждопроизводство гласи, че сждътъ не може да откаже да постанови въпросъ за такива изрично посочени въ закона причини, по които

Digitized by Google

стореното не се вмѣнява въ вина или пъкъ наказанието се намалява или отстранява, но посоченото отъ касатора въ петото му оплакване обстоятелство за произхождането на инфекцията, се отнася не до изрично предвиденитѣ въ закона причини, които отстраняватъ вмѣняемостьта или наказуемостьта, а до фактическата страна на дѣянието, а пъкъ разчленението на общия въпросъ за виновностьта, въ който влиза фактическатата страна на обвинението, може да стане само при условията, които чл. 453 отъ Углавното сждопроизводство предвижда и които условия по това дѣло касаторътъ не посочва да сѫществуватъ. Слѣдователно, касаторовото оплакване по този предметъ и за нарушение чл. 460 отъ Углавното сждопроизводство, е неоснователнно. 6) послѣдното касаторово оплакване за нарушение членове 449 и 460 буква *а* отъ Углавното сждопроизводство, е неоснователно, защото въпросътъ, да ли трѣбва или не трѣбва да се уважатъ и да се вематъ въ внимание доводитѣ на защитата на единъ подсждимъ, се отнася до сѫществото на дѣлото, понеже зависи отъ това, до колко тѣзи доводи се оправдаватъ отъ даннитѣ и доказателствата по дѣлото, а пъкъ Върховниятъ касационенъ сждъ, както предписва чл. 4 отъ сждоустройството, не разглежда дѣлата по сѫщество и слѣдователно не може да се впуща въ обсѫждане и рѣшаване на въпроси, които е отнасятъ до сѫществото на дѣлото. Отъ съобразителната часть въ присждата на Пловдивския апелативенъ сждъ се вижда, че медицинскиятъ актъ и показанията на експерта д-ръ Гребенаровъ сѫ оцѣнявани отъ апелативния сждъ, който отъ изложенитѣ въ тѣхъ данни е правилъ свое заключение, а никакъ не е извратилъ медицинския актъ и показанията на този експертъ.

Върховниятъ касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Методий Ладжовъ, срещу присждата на Пловдивския апелативенъ сждъ подъ № 458, отъ 10 декемврий 1902 г., съ силата на чл. 569 отъ Закона за углавното сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 18 — (105) — 10 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесть и шести септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдсѣдатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ *углавно дѣло № 476, по описа за 1902 год., на Младенъ С. Тодоровъ, отъ гр. София, осжденъ да заплати 550 лева, по нарушение Закона за беритѣ върху питиетата.* — Въ сждебното заседание се яви подсждимиятъ — касаторъ Младенъ С. Тодоровъ, заедно съ защитника си — адвокатътъ Илия Д. Вълчевъ.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: съ единъ актъ, съставенъ отъ 29 май 1899 год. отъ Софийския околийски акцизенъ агентъ М. Ивановъ, съ който било констатирано, че Софийскиятъ житель Младенъ С. Тодоровъ разпродавалъ въ голѣми количества конякъ на едро, безъ да е билъ снабденъ за това съ изискуемия се по закона за тази търговия патентъ, като билъ продалъ на Иорданъ Илиевъ двѣ каси конякъ отъ по 12 бутилки. Възъ основание на този актъ, Софийскиятъ окржженъ управитель съ по-

Digitized by Google

становление отъ 3 юлий 1899 год., подъ № 176, осждилъ Младенъ С. Тодоровъ, отъ гр. София, да заплати въ полза на хазната 300 лева глоба и патентната стойность за първото полугодие на 1899 год. 250 лева, съгласно чл. чл. 48, 65, 71 и 72 отъ Закона за питиетата. Недоволенъ отъ постановлението на окржжния управитель, Младенъ С. Тодоровъ подалъ срещу него апелативна жалба въ Софийския окржженъ сждъ. Послѣдниятъ като разгледалъ това дѣло, съ присждата си отъ 28 мартъ 1900 год., подъ № 147, присждилъ: „отмѣнява постановлението на Софийския окржженъ управитель и акцизния надзиратель отъ 3 юлий 1899 год., подъ № 176, и вмѣсто него постановява: признава Младенъ С. Тодоровъ, отъ гр. София, за невиновенъ въ търгуване на едро съ конякъ прѣзъ първото полугодие на 1899 год. безъ патентъ и го оправдава по сждъ по това му обвинение". Върховниятъ касационенъ сждъ съ рѣшението си подъ № 447, отъ 19 май 1901 год., е отмѣнилъ присждата на Софийския окржженъ сждъ отъ 28 мартъ 1900 год., подъ № 147, и повърналъ дѣлото за ново разглеждане. Софийскиятъ окржженъ сждъ е разгледалъ повторно дѣлото на 30 октомврий 1901 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: „отъ акта, съставенъ на 29 май 1899 год. отъ акцизнитѣ власти се вижда, какво Младенъ С. Тодоровъ е продалъ заведнажъ бутилки съ конякъ въ тежесть 8 килограма и то на лицата Иорданъ Илиевъ, Иорданъ Станоевъ, Размовъ и други купувачи, когато не е притежавалъ изискуемия се за тая търговия патентъ. Актътъ е съставенъ споредъ изискванията на закона и има значението и силата на пълно доказателство, до като не се обори съдържанието му. Тъй констатиранитѣ съ акта факти посочватъ въ продажба на спиртни питиета наведнажъ и на една ржка, макаръ да е била течностьта въ бутилки (по съчетанието на чл. 47 съ чл. 46 отъ Закона за питиетата) вмѣстимостьта на бутилката тукъ не важи. Съдържанието на акта никакъ не се оборва съ показанията на свидѣтеля Размовъ, разпитанъ въ миналото сждебно заседание; напротивъ се подкрѣпя, то съ това, че Размовъ, както се излага въ акта, тоже е купилъ конякъ въ бутилки отъ апелатора по 20—30 шишета наведнажъ, на една ржка, което е тъй сжщо продажба на едро. При това обстоятелство, че апелаторътъ е продавалъ конякъ на горнитѣ лица не се отрича отъ апелатора и се признава въ апетивната му жалба. Въ такъвъ случай нарушението, което се отдава на апелатора, слѣдва да се счита за доказано, а апелативната му жалба за неоснователна, като неподкрѣпена съ нищо, нито даже и съ свидѣтелскитѣ показания на Размова, исканъ отъ самия апелаторъ", — издалъ е присждата си отъ сжщата дата, съ която е потвърдилъ напълно постановлението на Софийския окржженъ управитель отъ 3 юлий 1899 год., подъ № 176. — Срещу тая присжда Младенъ С. Тодоровъ е подалъ касационна жалба, въ която се оплаква, че Софийскиятъ окржженъ сждъ е нарушилъ чл. 46 отъ Закона за бериитѣ върху питиетата, защото неправилно е приелъ продажбата на една каса пълна съ шишета съ конякъ за такава на едро, когато въ всѣко шише се съдържало само около половинъ кило конякъ и когато покупната цѣна е била опрѣдѣлена по шише.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша доклада, устнитѣ обяснения на защитника на касатора и заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: отъ съобразителната часть

на обжалванага присжда се вижда, че Софийскиятъ окржженъ сждъ е приелъ за установенъ факта, че касаторътъ е продалъ отвевнажъ и на една ржка въ бутилки конякъ въ количество по-голѣмо отъ 4 литри. Такава една продажба на спиртни питиета, макарь тѣ да сж се съдържали въ бутилки, въ всѣка отъ които е имало по-малко отъ една литра, такава една продажба трѣбва да се счита, че е била извършена на едро, защото, споредъ чл. 47 отъ Закона за акциза върху питиетата, послѣднитѣ могатъ да се продаватъ въ произволни вмѣстимости (бутилки, бжчви, бурета и др. подобни), стига само продажбата, когато става наведнажъ и на една ржка, да не надминува количествата, упоменати въ чл. 46 отъ сжщия законъ. Въ конкретния случай тая продажба на конякъ въ бутилки на една ржка и наведнажъ е надминала количеството отъ 4 литри, та по тая причина Софийскиятъ окржженъ сждъ правилно я приелъ, че е продажба на едро, поради което касиционната жалба на Младенъ Тодоровъ се явява за неоснователна и като такава подлежи да се остави безъ послѣдствие.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Младенъ С. Тодоровъ, срещу присждата на Софийския окржженъ сждъ отъ 30 октомврий 1901 год., съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 19 — (106) — 13 октомрий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и девети септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 48, по описа за 1903 год., на Данаилъ Гатевъ, отъ с. Голѣма-Раковица, Софийско, осжденъ отъ Софийския окржженъ сждъ на 5-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ, за убиване Кирила Велковъ, отъ сжщото село.* — Въ сждебното заседание яви се обвиняемиятъ — касаторъ Данаилъ Гатевъ. съ назначения му служебно за защитникъ адвоката д-ръ К Серафимовъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Софийскиятъ окржженъ сждъ съ присжда отъ 18 декемврий 1902 год., постановилъ: „признава Данаилъ Гатевъ, отъ с. Голѣма-Раковица, 19-годишенъ, неженень, грамотенъ, осжжданъ за кражба, за виновенъ въ това, да е на 11 февруарий 1902 год. прѣзъ нощьта, умишлено убиль въ раздразнено състояние съселянина си Кирилъ Велковъ, като му е нанесалъ нѣколко удари съ тояга по главата, за което, съгласно чл. 249, въ свързка съ чл. 58 отъ Наказателния законъ, го осжжда на 5 години строгъ тъмниченъ затворъ, както и да заплати на хазната 80 лева и 50 ст. разноски по дѣлото". — Въ касационната си жалба срещу сжщата присжда Данаилъ Гатевъ се оплаква, че сж нарушени чл. чл. 486 и 449 отъ Углавното сждопроизводство, въ свързка съ чл. 45 отъ Наказателния законъ, защото въ въпросния си листъ не е турилъ питане, да ли подсждимиятъ не е извършилъ дѣянието при законна нуждна отбрана, която се виждала констатирана въ мотивитѣ на присждата, гдѣто било казано, че той, подсждимиятъ, се е отбранявалъ отъ нападението на потърпѣвшия и защото като призналъ условията на законната отбрана, не е приложилъ чл. 45 отъ Наказателния законъ.

Digitized by Google

Върховният касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: отъ съобразителната часть въ присждата на Софийския окржженъ сждъ по това дѣло се вижда, че прѣдъ сжда е билъ възбуденъ отъ подсждимия въпросъ, че той и братъ му сж биле нападнати нощно врѣме съ удари отъ потърпѣвшия и другаритѣ му и че подсждимиятъ трѣбвало да се отбранява, а вслѣдствие на това и Софийскиятъ окржженъ сждъ се е впусналъ да обсжда характера на това нападение и да ли то е турило подсждимия въ положение на самоотбрана, когато е ударилъ потърпѣвшето лице. Всичкото това би било твърдѣ на мѣстото си въ присждата на Софийския окржженъ сждъ, ако този фактически въпросъ — за нападението върху подсждимия и брата му и за нуждата да се отбранява подсждимиятъ отъ това насочено върху него и брата му нападение, — бѣше станало прѣдметъ на особено питане въ въпросния му листъ по дѣлото, понеже фактическата страна на прѣстжното дѣяние и на причинитѣ, които, споредъ закона, отстраняватъ прѣстжния и наказателния характеръ на дѣянието, трѣбва всѣкога, по този родъ дѣла, да се разрѣшава отъ короннитѣ сждии заедно съ сждебнитѣ заседатели въ въпросния листъ по дѣлото, а не само отъ короннитѣ сждии въ присждата на сжда. Понеже отъ казаното въ присждата на Софийския окржженъ сждъ се вижда, че е билъ подигнатъ по дѣлото въпросъ за законна самоотбрана, а пъкъ сжщиятъ сждъ не е постановилъ питане въ въпросния листъ по въпроса за самоотбраната, за да се произнесе по нея заедно съ сждебнитѣ заседатели, участието на които по закона е задължително въ дѣла за человѣкоубийство, то слѣдва, че Софийскиятъ окржженъ сждъ при произнасянето си по това дѣло, е допусналъ нарушение на чл. 460, въ свързка съ чл. 449 отъ Углавното сждопроизводство, което по своята сжщественость лишава присждата на сжщия сждъ отъ законната ѝ сила.

Върховниятъ касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: присждата на Софийския окржженъ сждъ отъ 18 декември 1902 год., защото сж нарушени чл. чл. 449 и 460 отъ Углавното сждопроизводство, съ силата на чл. 569 т. 2 отъ сжщото сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане, да се изпрати въ сжщия окржженъ сждъ.

№ 20 — (109) — 13 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и девети септемврий хилядо деветстотинь и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена Ивановъ *углавно дѣло № 57, по описи за 1903 год., на Михалъ Ивановъ, осжденъ на 6 години и 8 мѣсеци строгъ тъмниченъ затворъ, за умишлено опитване да убие Антонъ Груберъ.* — Въ сждебното заседание касаторътъ не се яви.

Обстоятелствата на дѣлото сж: прокурорскиятъ надзоръ при Търновския окржженъ сждъ съ обвинителенъ актъ отъ 12 юлий 1901 год., прѣдалъ на сждъ подсждимия Михалъ Ивановъ, отъ с. Кърклисе (Турция), живущъ въ с. Циганово, за това, че той на 2 априлъ 1901 год., въ

Digitized by Google

мѣстностьта, „Червенъ-Брѣгъ“, между селата Цигаиово и Долна-Орѣховица, съ огнестрѣлно оржжие — револверъ — се е опиталъ да убие Антонъ Груберъ, отъ с. Долна Орѣховица, но по независящи отъ него причини не можалъ да стори това — искалъ наказанието му по чл. чл. 48 и 247 отъ Наказателния законъ. Търновскиятъ окржженъ сждъ съ присждата си отъ 24 юний 1902 год., № 372, призналъ подсждимия Михалъ Ивановъ за виновенъ въ опитване да убие съ револверъ Антона Груберъ въ мѣстностьта „Червенъ-Брѣгъ“, между селата Цигаиово и Долна-Орѣховица, на 2 априлъ 1901 год., но по независящи причини отъ него не можалъ да изпълни това, и по силата на чл. чл. 48, 49 и 247 отъ Наказателния законъ го осждилъ на 6 години и 8 мѣсеци строгъ тъмниченъ затворъ, като го лишилъ и отъ правата въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ сжщия законъ, за срокъ отъ 8 години слѣдъ главното наказание; при това му зачелъ и прѣдвзрителния арестъ. По възивна жалба на Михалъ Ивановъ, дѣлото е било разгледано отъ Русенския апелативенъ сждъ, който за разрѣшението му е постановилъ слѣдующитѣ въпроси: 1) „виновенъ ли е подсждимиятъ Михалъ Ивановъ, живущъ въ с. Цигаиово, 38-годишенъ, въ това, че той на 22 априлъ 1901 год. въ мѣстностьта „Червенъ-Брѣгъ“, между селата Долна-Орѣховица и Цигаиово, умишлено се е опиталъ да убие Антонъ Груберъ, отъ Австрия, живущъ въ с. Долна-Орѣховица, като е стрѣлялъ четири пжти противъ него съ револверъ и по независящи отъ него причини не успѣлъ да извърши убийството?“ — „Да, виновенъ“; 2) „доказва ли се, че подсждимиятъ Михалъ Ивановъ е грѣмналъ срещу Антона Груберъ съ цѣль да се самоотбрани отъ нападението на послѣдния?“ — „Не, не се доказва, че при самоотбрана е грѣмналъ“, и 3) „правилно ли е наложено наказанието на подсждимия отъ първостепенния сждъ?“ — „Да, правилно“. — Слѣдъ това Русенскиятъ апелативенъ сждъ съ присждата си № 661, отъ 18 ноември 1902 год., е потвърдилъ присждата на Търновския окржженъ сждъ № 372, отъ 24 юний 1902 година. — Въ касационната си жалба Михалъ Ивановъ не посочва на никакви закононарушения, възъ основание на които да иска отмѣнението на обтжжената присжда.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша заключението на прокурора, който бѣ на мнѣние да се отмѣни обтжжената присжда за нарушение на чл. 486 отъ Закона за углавното сждопроизводство, въ свързка и съ чл. 35 отъ Наказателния законъ, защото Русенскиятъ апелативенъ сждъ е лишилъ подсждимия Михалъ Ивановъ отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ за единъ срокъ отъ 8 години слѣдъ излежаването на главното наказание, когато, споредъ чл. 35 отъ Наказателния законъ, срокътъ за лишение отъ права не може да надминава срока на главното наказание съ повече отъ 5 години и когато началото на срока почнува отъ деня, когато присждата е турена въ изпълнение, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: Русенскиятъ апелативенъ сждъ, както се внжда отъ диспозитива на присждата му, е потвърдилъ присждата на Търновския окржженъ сждъ № 372, отъ 24 юний 1902 год., съ която подсждимиятъ Михалъ Ивановъ е билъ осжденъ на 6 години и 8 мѣсеци строгъ тъмниченъ затворъ, съ лишение отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ

Digitized by Google

за срокъ отъ 8 години слѣдъ излежаването на главното наказание. Отъ изложеното става явно, че Русенскиятъ апелативенъ сждъ е лишилъ подсждимия отъ права за единъ срокъ отъ 8 години слѣдъ излежаването на главното наказание и съ това му е отнелъ правата за единъ срокъ, който надминава главното наказание съ 8 години, а не съ 5 години, както това прѣдписва чл. 35 отъ Наказателния законъ, споредъ който, сроковетѣ за лишение отъ права могатъ да надминаватъ сроковетѣ на главнитѣ наказания най-много съ 5 години. А щомъ сждътъ е лишилъ подсждимия отъ права съ 3 години повече отъ колкото прѣдписва чл. 35 отъ Наказателния законъ, то трѣбва да се признае, че е нарушилъ горния членъ, което нарушение е сѫществено; слѣдователно, оплакването на прокурора при Върховния касационенъ сждъ, за нарушение на чл. 35 отъ Наказателния законъ, е основателно.

По тѣзи съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: присждата на Русенския апелативенъ сждъ № 661, отъ 18 ноември 1902 год., защото е нарушенъ чл. 35 отъ Наказателния законъ, съ силата на чл. 569 отъ Углавното сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане отъ другъ съставъ, да се изпрати въ сѫщия апелативенъ сждъ.

№ 21 — (113) — 15 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на първи октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Маринов. членове Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лифчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 441, по описа за 1903 год., на Стоянъ Георгиевъ Джекеловъ, отъ гр. Ямболъ, осѫденъ отъ Пловдивския апелативенъ сждъ на 12 годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ, за убиване Стоянъ Василевъ Джекеловъ, отъ сѫщото село.* — Въ сждебното заседание касаторътъ не се яви.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ съ присжда № 219, отъ 24 май 1903 год., възъ основание чл. 247 т. 1 отъ Наказателния законъ, постановилъ: „измѣнява присждата на Сливенския окржженъ сждъ отъ 8 май 1900 год., подъ № 247, така: признава подсждимия Стоянъ Г. Джекеловъ, отъ гр. Ямболъ, за виновенъ въ това, че на 24 срещу 25 септемврий 1899 год,, умишлено е убилъ братовчеда си Стоянъ Василевъ Джекеловъ, и вслѣдствие на което го осжжда да издържи 12-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ, съ зачитане на прѣдварителния му арестъ и съ лишаване за 17 години отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ. Осжжда сѫщия Стоянъ Г. Джекеловъ да заплати на Паска Стоянова Василева, отъ гр. Ямболъ, лично за нея и като настойница на малолѣтното си дѣте 1000 лева обезщетение, а на хазната станалитѣ по дѣлото разноски въ двѣтѣ инстанции въ размѣръ на 573·50 лева. — Въ касационната си жалба срещу сѫщата присжда, Ст. Г. Джекеловъ се оплаква: 1) че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ нарушилъ чл. 465 т. 1 отъ Углавното сждопроизводство, защото е основалъ присждата само върху показанията на свидѣтелката Паска Стоянова Василева, която като гражданска страна, била заинтересована да се издаде осжди-

Digitized by Google

телна присжда, и 2) че апелативниятъ сждъ е нарушилъ чл. 332 отъ Углавното сждопроизводство, защото не е трѣбвало да разглежда гражданския искъ и да го осжжда на обезщетение, тъй като Паска Стоянова не се явила въ сждебното заседание.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: 1) посоченията отъ касатора като нарушенъ чл. 465 т. 1 отъ Закона за углавното сждопроизводство говори съвсѣмъ за другъ прѣдметъ, а не и за това, както се оплаква касаторътъ, да ли сждътъ може да основе присждата си върху показанията на една свидѣтелка по дѣлото, която е жена на пострадалото лице, каквато е свидѣтелката Паска Стоянова Василева и която е заявила граждански искъ по дѣлото. Отъ разпорежданията на чл. 409 т. 1 отъ Закона за углавното сждопроизводство ясно се вижда, че жената на потърпѣвшето лице, както и самото потърпѣзше по дѣлото лице, могатъ да бждатъ свидѣтели по дѣлото, а отъ това слѣдва, че и свидѣтелскитѣ показания на тѣзи лица, ако тѣ сж достовѣрни и важни за дѣлото, могатъ да бждатъ турени въ основата на издадената по дѣлото присжда. Обстоятелството, че Паска Ст. Джекелова, жена на потърпѣвшия, била заявила, като потърпѣвша, граждански искъ срещу касатора, сжщо не е законно основание за отстраняването ѝ отъ даване свидѣтелски показания по дѣлото и за вземане въ внимание нейнитѣ паказания въ присждата, понеже отъ разума на чл. 4 отъ Закона за углавното сждопроизводство слѣдва, че лицата, които сж потърпѣли отъ *прѣстжпното* дѣяние и които се допущатъ като свидѣтели, могатъ да заявяватъ граждански искъ по дѣлото, но разбира се, такива лица, призовани като свидѣтели, трѣбва, съгласно чл. 409 т. 3 отъ Углавното сждопроизводство, да бждатъ разпитвани безъ клетва, ако е билъ заявенъ срещу тѣхъ отводъ за това. Отъ казаното слѣдва, че първото касаторово оплакване по този прѣдметъ и за нарушение чл. 465 т. 1 отъ Закона за углавното сждопроизводство е неоснователно, и 2) посоченията отъ касатора, като нарушенъ чл. 332 отъ Углавното сждопроизводство, дѣйствително разпорежда, че неявяването на гражданския ищецъ при разглеждането въ сжда на едно углавно дѣло има за послѣдствие неразглеждането отъ сжда на неговия гражсански искъ по углавното дѣло, но този законъ се отнася само до процедурата на разглеждането на углавнитѣ дѣла въ окржжния сждъ, като първа сждебна инстанция, и нѣма приложение къмъ възивната процедура въ апелативния сждъ, защото сжщиятъ членъ се намира помѣстенъ въ производството за окржжнитѣ сждилища и защото въ Закона за углавното сждопроизводство има други разпореждания относително разглеждането на дѣлата въ апелативния сждъ, а именно чл. 540 отъ Углавното сждопроизводство, който изрично гласи, че неявяването на коя да е отъ странитѣ не спира разглеждането на дѣлото, отъ което слѣдва, че ако не се яви въ сжда лицето, което е заявило граждански искъ по дѣлото, то послѣдното се разглежда въ всичкитѣ му части, т. е. както въ углавната, така и въ гражданската му часть. Отъ това става явно, че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е билъ дължснъ да ризгледа и гражданската часть по това дѣло, макаръ, че гражданската ищца Паска Стоянова не се явила при разглеждането на дѣлото въ възивнатата инстанция.

Digitized by Google

Върховниятъ касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Ст. Георгиевъ, срещу присждата на Пловдивския апелативенъ сждъ подъ № 219, отъ 24 май 1903 год., съ силата на чл. 569 отъ Углавното сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 22 — (118) — 15 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на първи октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, **слуша доложеното** отъ члена д-ръ Г. Каракулаковъ *углавно дѣло № 53, по описа за 1903 год., на Ицикъ Давидовичъ, отъ гр. Варна, осждень да заплати 200 лева глоба, по нарушение Закона за акциза върху питиетата.* — **Въ сждебното заседание странитѣ не се явиха.**

Обстоятелствата на дѣлото сж: на основание съставения актъ отъ помощникъ-акцинния надзиратель Юрданъ С. Джумалиевъ, въ гр. Варна, на 13 януарий 1899 год., противъ Ицикъ Давидовичъ, Варненскиятъ окржженъ управитель съ постановлението си № 34, отъ 4 февруарий 1899 г., е осждилъ Ицикъ Давидовичъ, изъ гр. Варна, да заплати на хазната 200 лв. глоба, за гдѣто е нарушилъ чл. чл. 48, 65 и 72 отъ Закона за питиетата, като е отворилъ кафе-шантанъ въ гр. Варна, безъ да е взелъ патентъ за такъвъ, и се е снабдилъ само съ патентъ отъ III разредъ кръчма. Глобениятъ недоволенъ отъ това постановление на Варненския окржженъ управитель, го обжалвалъ прѣдъ Варненския окржженъ сждъ. Послѣдниятъ като разгледалъ това дѣло, съ присждата си отъ 28 септемврий 1899 г., подъ № 636, присждилъ: „уважава възивната жалба на Ицикъ Давидовичъ, изъ гр. Варна, като признава апелатора за невиновенъ въ това, че прѣзъ първото полугодие на 1899 год. е отворилъ кафе-шантанъ, безъ да се снабди съ патентъ, вслѣдствие на което отмѣнява постановлението № 34 на Варненския окржженъ управитель отъ 4 февруарий 1899 година". Тая присжда на Варненския окржженъ сждъ е била отмѣнена отъ Върховния касационенъ сждъ съ рѣшение № 620, отъ 4 юлий 1901 година. Варненскиятъ окржженъ сждъ е разгледалъ отново дѣлото на 28 ноемврий 1902 г., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: „че съ актоветѣ отъ 11 и 13 януарий 1899 год., които сж послужили за основа на обжалваното постановление, е констатирано, какво апелаторътъ Ицикъ Давидовичъ е прѣвърналъ питейното си заведение въ кафе-шантанъ и продавалъ питиета безъ да се е снабдилъ съ нуждния патентъ. Съ това си дѣяние апелаторътъ е извършилъ нарушение на чл. 48 отъ Закона за акциза върху питиетата. Споредъ това постановление на закона, апелаторътъ бѣше длъженъ да се снабди съ патентъ за кафе-шантанъ и слѣдъ това да допуща разни свирачи въ заведението си и да продава питиета. Съставенитѣ противъ него актове служатъ за неоспоримо доказателство прѣдъ сжда, до като не се установи тѣхната невѣрность и неоснователность. А отъ показанията на разпитанитѣ свидѣтели И. Давизонъ, Г. Михаиловъ, Юр. Джумалиевъ, Н. Помаковъ и П. Куршумлиевъ, напълно се подкрѣпя съдържанието на тия актове: ус-

Digitized by Google

танови се, че апелаторътъ е допущалъ свирачки въ заведението си и продавалъ питиета, безъ да се е снабдилъ съ патентъ. Отъ всичко това става явно, че апелаторътъ И. Давидовичъ е извършилъ нарушението, за което е рѣчь въ чл. 48 отъ Закона за питиетата. Ето защо, той слѣдва да бжде признатъ за виновенъ въ това, че е открилъ кафе-шантанъ и е търгувалъ съ питиета, безъ да се снабди съ патентъ. Въ такъвъ случай, обтжженото постановление се явява за законно и като такова слѣдва да се потвърди, а подадената срещу него апелативна жалба да се остави безъ послѣдствие. Апелаторътъ слѣдва да заплати на хазната и разноски по дѣлото 16 лева", — издалъ е присжда та си подъ № 770, съ която е потвърдилъ постановлението на Варненския окржженъ управитель отъ 14 юний 1899 год., подъ № 34. — Срещу тая присжда осжденията е подалъ касационна жалба, въ която се оплаква, че Варненскиятъ окржженъ сждъ е нарушилъ чл. 85 отъ Углавното мирово сждопроизводство и чл. 48 отъ Закона за акциза върху питиетата, защото не е обсжджилъ показанията на свидѣтелитѣ Давизонъ, Куршумлиевъ и Михаиловъ, отъ които се виждало, че свирачитѣ не сж биле постоянни, а амбулантни и случайни; още и за това, защото не е обсжджилъ и игнорираль обстоятелството, че цѣната на спиртнитѣ питиета не се увеличавала при свиренето.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша доклада и заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: отъ съобразителната часть на обжалваната присжда се вижда, че Варненскиятъ окржженъ сждъ слѣдъ като е обсжджилъ и оцѣнилъ всичкитѣ доказателства въ съвокупность, включително и показанията на свидѣтелитѣ Давизонъ, Куршумлиевъ и Михаиловъ, дошелъ е до убѣждението, че питейното заведение на касатора е било „кафе-шантанъ". Слѣдователно, той е билъ длъженъ да се снабди съ патентъ за „кафе-шантанъ". Необсжждането на въпроса отъ Варненския окржженъ сждъ, че касаторътъ прѣзъ врѣме на свиренето не билъ увеличавалъ цѣната на спиртнитѣ питиета, не може да съставлява никакво сжществено нарушение на закона, понеже увеличаването цѣната на питиетата въ врѣме свиренето не е нобходимо условие, за да се счита като кафе-шантанъ извѣстно питийно заведение. Прѣдъ видъ на горѣизложеното, неоснователно се явява оплакването на касатора за нарушение чл. 85 отъ Углавното мирово сждопроизводство и чл. 48 отъ Закона за акциза върху питиетата, защото то не се оправдава отъ фактическа страна на дѣлото.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касацноненъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Ицикъ Давидовичъ, срещу присжда та на Варненския окржженъ сждъ отъ 2 декемврий 1902 год, подъ № 770, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 23 — (125) — 17 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на трети октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Боя-

Digitized by Google

джиевъ и въ присѫтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното отъ члена д-ръ Г. Каракулаковъ *митническо дѣло № 469, по описа за 1902 год., заведено по касационната жалба на Тодоръ Вълковъ Бранковчанина и Иото Кърмѫзлията, отъ гр. Кула, срещу присѫдата на Видинския окрѫженъ сѫдъ отъ 6 октомврий 1902 год., подъ № 325.* — Въ сѫдебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: на 22 февруарий 1897 год., старшиятъ стражаръ при Кулското околийско управление Цено Дотовъ, добилъ свѣдѣния, че изъ Сърбия прѣзъ границата, биле докарани тайно два вола въ касапина Тодоръ Вълковъ Бранковчанина, отъ гр. Кула, за това той — стражаринъгъ заедно съ градския агентъ Иванъ Б. Муйковъ и нѣколко стражари отишли въ кѫщата на обвиняемия Тодоръ Вълковъ, гдѣто направили обискъ и намѣрили единъ бѣлъ волъ съ малки рога, отъ които лѣвиятъ ималъ марка, ударена отъ сърбското правителство, другиятъ билъ закланъ и мѣсото му съ изключение на единъ бутъ, било продадено. Запитанъ обвиняемиятъ отъ кѫдѣ има тѣзи волове и има ли за тѣхъ билети — отговорилъ, че ги купилъ сдружникътъ му Иото К. Кърмѫзлията отъ Старопатишкия житель Вълчинъ Русиновъ и че билети не притежава за тѣхъ. По поводъ на това било образувано слѣдствено дѣло и прокурорътъ при Видинския окрѫженъ сѫдъ съ обвинителенъ актъ е привлѣкалъ въ качество на обвиняеми, обвиняемитѣ по настоящето дѣло и др. по отношение на еднитѣ за сѫдене за кражба чрѣзъ взломъ, а по отношение на обвиняемитѣ по това дѣло — за укривателство. Сѫдътъ разгледалъ дѣлото на 14 декемврий 1899 год. и по нѣмане доказателства, че прѣкаранитѣ прѣзъ границата волове сѫ крадени или ако сѫ крадени, че именно обвиняемитѣ сѫ извършили кражбата, оправдалъ ги. Видинската митница обаче съ постановлението си № 1213, отъ 29 априлъ н. г. е глобила Т. Вълкова, Иото Кърмѫзлията и Гено Найденовъ съ 256 лева и 40 ст. и да заплатятъ 64 лева 10 ст. стойностьта на продаденото мѣсо на заклания волъ и 2% общински налози 1 левъ и 30 ст., или всичко 321 лева и 80 стотинки. Вслѣдствие на апелативната жалба на осѫденитѣ, Видинскиятъ окрѫженъ сѫдъ е завелъ възивно углавно дѣло, което е насрочилъ за разглеждане на 23 септемврий 1902 год., когато е издалъ присѫдати си подъ № 325, съ която е потвърдилъ постановлението на управителя на Видинската митница отъ 29 априлъ 1902 год., подъ № 1213. — Срещу тая присѫда осѫденитѣ Тодоръ Вълковъ Бранковчанина и Иото Кърмѫзлията сѫ подали касационна жалба, въ която се оплакватъ: 1) че Видинскиятъ окрѫженъ сѫдъ е нарушилъ чл. 14 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото неправилно ги е осѫдилъ по едно дѣяние, по което тѣ съ влѣзла въ законна сила присѫда сѫ биле оправдани и по углавната часть и по гражданския искъ; още и за това, защото е взелъ подъ внимание едно постановление, което е основано на единъ актъ, който е билъ съставенъ нѣколко години слѣдъ извършване на контрабандата; 2) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото въ издадената си присѫде не е оцѣнилъ находящата се при дѣлото присѫда подъ № 584, отъ която щѣло да се види, че тѣ по сѫщата работа сѫ биле сѫдени и оправдани, и 3) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 246 отъ Закона за митницитѣ, защото неправилно ги е призналь за съучастници въ извършване контробандата на двата вола, безъ да е имало

Digitized by Google

каквито и дѣ е доказателства въ дѣлото по това тѣхно (на касаторитѣ) съучастничество.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша доклада и заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) отъ съобразителната часть на обжалваната присѫда се вижда, че Видинскиятъ окржженъ сѫдъ е призналъ за виновни касаторитѣ като съучастници въ контрабандирането да двата вола, прѣкарани тайно отъ Сърбия, та по тая причина сѫдътъ ги е осѫдилъ по чл. 246 отъ Закона за митницитѣ; а пъкъ съ присѫдата си подъ № 584, отъ 28 декемврий 1899 год., сѫщиятъ сѫдъ е призналъ за невиновни сѫщитѣ касатори въ извършване на прѣстѫплението по чл. 338 ал. 2 отъ Наказателния законъ, т. е. въ укриване на двата крадени вола съ цѣль да си набавятъ имотна облага. Така щото отъ горѣизложеното явствува, че касаторитѣ по настоящето дѣло сѫ сѫдени и осѫдени по нарушение Закона за митницитѣ, когато по-напрѣдъ тѣ сѫ биле сѫдени за извършване на прѣстѫплението, прѣдвидено и наказуемо по чл. 338 ал. 2 отъ Наказателния законъ. Отъ постановлението на митницата се вижда, че то се основава на единъ актъ съ дата 22 февруарий 1897 год., съставенъ *на скоро* слѣдъ извършване на контрабандата, а не на акта, който е билъ съставенъ нѣколко години отъ извършване на контрабандата. Прѣдъ видъ на горѣизложеното, неоснователно се явява първото оплакване на касаторитѣ за нарушение чл. 14 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото то не се оправдава отъ фактическата страна на дѣлото; 2) неоснователно е така сѫщо и второто оплакване на сѫщитѣ касатори за нарушение чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото въ обжалваната присѫда се упоменува за сѫдбата на углавното дѣло, което е било гледано на 14 декемврий 1899 год., и по което сѫ били оправдани касаторитѣ; неоцѣняването, обаче, на присѫдата, която е била издадена по това углавно дѣло, въ съобразителната часть на обжалваната присѫда, не съставлява никакво сѫществено нарушение на закона, понеже издадената присѫда № 584 има за прѣдметъ прѣстѫпление, наказуемо по Наказателния законъ, а пъкъ настоящето дѣло има за прѣдметъ прѣстѫпление, наказуемо по Закона за митницитѣ, и 3) неоснователно е най-послѣ и третото оплакване на касаторитѣ за нарушение на чл. 246 отъ Закона за митницитѣ, защото отъ втория мотивъ на обжалваната присѫда много ясно се вижда, че Видинскиятъ окржженъ сѫдъ е посочилъ на доказателствата, отъ които си е съставилъ своето си убѣждение за виновностьта на подсѫдимитѣ въ извършване на прѣстѫплението, прѣдвидено и наказуемо по чл. 246 отъ Закона за митницитѣ. А пъкъ колкото се отнася до въпроса, да ли сѫ биле достатъчни или не тия доказателства на Видинския окржженъ сѫдъ, за да си състави горното убѣждение, тоя въпросъ като се коснува до оцѣнката на доказателствата, която става окончателно отъ сѫда по сѫщество, не подлежи на обсѫждане и разрѣшение отъ Върховния касационенъ сѫдъ, който, по силата на чл. 4 отъ Закона за устройството на сѫдилищата, не разглежда дѣлата по сѫщество.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Тодоръ Вълковъ Бранковчанина и Иото Кърмѫзлията, отъ гр. Кула, срещу присѫдата на Видинския окржженъ

Digitized by Google

сждъ отъ 6 октомврий 1902 год., подъ № 325, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 24 — (134) — 22 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на осми октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 167, по описи за 1903 год., на Никола Джалевъ, отъ с. Кара-Бунаръ, осжденъ на смърть, за прѣдумишлено убиване Христоско Г. Богоевъ, отъ с. Кара-Мусалъ.* — **Въ сждебното заседание касаторътъ не се яви.**

Обстоятелствата на дѣлото сж: Татарпазарджишкиятъ окржженъ сждъ съ присждата № 121, отъ 7 февруарий 1903 год., присждилъ така: 1) „подсждимиятъ Никола Джалевъ, отъ с. Кара Бунаръ, 24-годишенъ, българинъ, православенъ, женень, неосжжданъ, като виновенъ въ това, че на 22 августъ 1902 год., прѣдумишлено е умъртвилъ жителя отъ село Кара-Мусанъ — Христоско Г. Богоевъ, съгласно съ чл. 247 ал. 2 отъ Наказателния законъ, да прѣтърпи наказанието смъртъ и да се лиши отъ правата, изброени въ чл. 30 отъ сжщия законъ за винаги, и 2) подсждимиятъ Ангелъ Джалевъ, отъ село Кара-Бунаръ, 20-годишенъ, българинъ, православенъ, неосжжданъ, женень, като виновенъ въ това, че на 22 августъ 1902 год., е помогналъ на Никола Джалевъ да умъртви прѣдумишлено Христоско Богоевъ, съгласно чл. 247 ал. 2, въ свързка съ чл. чл. 51 п. 3, 52 и 58 п. 3 отъ Наказателния законъ, да издържи 10-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ, съ зачитане прѣдварителния му арестъ отъ 28 августъ 1902 год. и да се лиши отъ правата, изброени въ чл. 37 п. п. 1—4 и 6 отъ сжщия законъ за 15 години. Осжжда сжщитѣ да заплатятъ на хазната 170 лева и 73 ст. и на гражданската ищца Еленка Христоскова, отъ с. Кара-Мусалъ, 1000 лева обезщетение". — Срещу сжщата присжда е подалъ касационна жалба подсждимиятъ Никола Джалевъ, който иска отмѣната ѝ за това, че сж нарушени чл. чл. 316, 349, 449 и 486 отъ Закона за углавното сждопроизводство.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ ислушване заключението на прокурора, който заяви, че по дѣлото е нарушенъ чл. 486 отъ Углавното сждопроизводство, въ свързка съ чл. 247 т. 2 отъ Наказателния законъ, защото окржжниятъ сждъ не е изложилъ въ присждата си фактитѣ и доказателствата отъ които се убѣдилъ, че убийството е извършено отъ подсждимия прѣдумишлено, взе прѣдъ видъ: чл. 486 т. 2 отъ Закона за углавното сждопроизводство прѣдписва на сждилищата, които рѣшаватъ углавни дѣла по сжщество, да излагатъ въ присждитѣ си съобразяване на обвинението съ прѣдставенитѣ по дѣлото доказателства и съ законитѣ, а това означава, че сждътъ по сжщество е длъженъ всѣкога, когато издава присжда, а особено обвинителна, да излага въ присждата си съображения, гдѣто да бждатъ изложени и обсждени доказателствата отъ които сждътъ се е убѣдилъ, че подсждимото лице е извършило такова именно прѣ-

Digitized by Google

стжпление, каквото сждътъ го е призналь за виновно и за каквсто го е осждилъ. Съ присждата на Татарпазарджишкия окржженъ сждъ по това дѣло подсждимиятъ Никола Джаловъ е осжденъ за прѣдумишлено убиване Христоско Г. Богоевъ, но въ съобразителната часть на тая си присжда, Татарпазарджишкиятъ окржженъ сждъ не е посочилъ абсолютно никакви доказателства или данни, отъ които да се е убѣдилъ, че въпросното убийство е извършено отъ подсждимия именно прѣдумишлено, а не умишлено като се ограничилъ да каже въ присждата си само това, че съ въпросния си листъ билъ призналь подсждимия Никола Джалевъ за виновенъ въ това, че прѣдварително намислилъ и рѣшилъ да убие Богоева. Съ такова немотивиране, въ смисъль на закона, прѣдумишлеността на извършеното убийство, Татарпазарджишкиятъ окржженъ сждъ е допусналъ нарушение на чл. 486 т. 2 отъ Закона за углавното сждопроизводство, което по своята сжщественость, безъ дори разглеждането на касаторовитѣ оплаквания, лишава присждата му отъ законната ѝ сила. Слѣдователно, заявлението на прокурора по този прѣдметъ е основателно.

Върховниятъ касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: присждата на Татарпазарджишкия окржженъ сждъ отъ 7 февруарий 1903 год., подъ № 121, защото сж нарушени чл. 486 отъ Углавното сждопроизводство и чл. 247 ал. 2 отъ Наказателния законъ, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане при другъ съставъ, да се изпрати въ сжщия сждъ.

№ 25 — (148) — 27 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на тринадесети октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ следующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 205, по описа за 1903 год., на Стоянъ Ноковъ, Дѣла Нокова и Мария Стойнова, отъ с. Долно-Камарци, Софийски окржъ, осждени отъ Софийския окржженъ сждъ — първиятъ на 10-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ, втората на смъртно наказание, а послѣдната оправдана по обвинението имъ въ прѣдумишлено убиване Стойне Савовъ, отъ сжщото село.* — Въ сждебното заседание явиха се подсждимитѣ — касатори Стоянъ Ноковъ и Дѣла Нокова, а оправданата обвиняема Мария Стойнова, съ защитника си — адвокатътъ Н. Каранфиловичъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: съ окончателна присжда отъ 13 февруарий 1901 год., Софийскиятъ окржженъ сждъ присждилъ така: 1) „признава подсждимитѣ Стоянъ Ноковъ, отъ с. Долно-Камарци, Пирдопска околия, 21-годишенъ циганинъ, православенъ, неграмотенъ, неосжжданъ и Дѣла Нокова, отъ сжщото село, около 60 години, циганка, православна, неграмотна, неосжждана, за виновни въ това, първиятъ да е заедно съ Илия Петровъ, отъ с. Гайтанево, на 26 януарий 1902 год., прѣдумишлено убилъ зетя си Стойне Савовъ, отъ село Долно-Камарци, като сж му нанесли нѣколко удари по главата съ секира, а втората да е подбудила съ своя майчинъ авторитетъ първия — сина си, да извърши сжщото убийство; за което съгласно чл. 247 ал. 2, въ свързка съ чл. чл. 61 п. 2 и 58 п. 2 отъ Наказателния законъ, осжжда Стоянъ Ноковъ на 10 години

Digitized by Google

строгъ тъмниченъ затворъ и го лишава отъ правата въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ сжщия Наказателенъ законъ, за срокъ отъ 15 години, отъ какъ присждата може да бжде приведена въ изпълнение, а съгласно чл. 247 ал. 2, въ свръзка съ чл. 51 п. 2 отъ Наказателния законъ, осжжда Дѣла Нокова на смъртъ чрѣзъ обѣсване, като и я лишава отъ правата въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ за винаги; 2) признава Мария Стойнева, отъ с. Долно-Камарци, 26-годишна, българка, православна, неграмотна, женена — за невиновна да е заедно съ майка си сама подбудила съ своя авторитетъ, като сестра или по-другъ начинъ брата си Стоянъ Ноковъ да извърши горното убийство, за което я оправдава по сждъ; 3) веществено доказателство — една секира, да се конфискува слѣдъ влизане присждата въ законна сила, и 4) станалитѣ по дѣлото разноски 202 лева се възлагатъ върху осжденитѣ солидарно да заплатятъ въ хазната". — Срещу сжщата присжда на Софийския окржженъ сждъ е подалъ касационенъ протестъ прокурорътъ при сжщия сждъ, съ който иска отмѣната и за това: 1) че по дѣлото е нарушенъ чл. 363, въ свръзка съ чл. 460, отъ Углавното сждопроизводство, понеже Софийскиятъ окржженъ сждъ отказалъ да прѣчете на сждебното дирене показанията на покойния подсждимъ Илия Петровъ, които съставяли доказателство противъ другитѣ подсждими; 2) че е нарушенъ чл. 61 отъ Наказателния законъ, защото сждътъ замѣнилъ смъртното наказание на подсждимия Стоянъ Ноковъ съ 10 години строгъ тъмниченъ затворъ, безъ да е призналъ въ вердикта, че за Нокова има крайни и многобройни смекчающи вината му обстоятелства; и 3) че сж нарушени чл. чл. 449 и 458 отъ Углавното сждопроизводство, защото сждътъ не турилъ въпросъ, да ли е доказано, че подсждимата Мария Стойнова да е подбуждала чрѣзъ злоупотрѣбление на авторитетъ и даване съвѣти на внука си Илия Петровъ да умъртви покойния й мжжъ, въ каквото дѣяние се обвинява въ обвинителния актъ. Сжщо сж подали касационни жалби и подсждимитѣ Ст. Ноковъ, който не посочва никакви касационни поводи за отмѣняване присждата на Софийския окржженъ сждъ и Дѣда Нокова, която иска да се отмѣни сжщата присжда за това, че сждътъ е нарушилъ чл. чл. 142, 350 и 449 отъ Углавното сждопроизводство, защото своеволно е опрѣдѣлилъ възрастьта й между 55—60 години, когато тя прѣдъ окржжния сждъ била заявила, че е между 60—70 години и безъ сждътъ да й съобщи, когато шѣлъ да опрѣдѣля нейната възрасть, за да установи обстоятелствата относително възрастьта си, а именно, че имала дѣца по-голѣми отъ Мария и че била женена и по-рано още два пжти.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: 1) чл. 363 отъ Закона за углавното сждопроизводство позволява да се четатъ даденитѣ на прѣдварителното дирене показания на свидѣтели, които не сж се явили въ сжда по нѣкоя отъ причинитѣ, които сж тамъ посочени, но въ сжщия членъ отъ Углавното сждопроизводство не се казва, че могатъ да се четатъ показанията или обясненията на обвиняемото лице, който не е призованъ като свидѣтель по дѣлото. Отъ това слѣдва, че първото оплакване на прокурора при Софийския окржженъ сждъ за нарушение чл. чл. 363 и 460 отъ Углавното сждопроизводство, понеже сждътъ не допусналъ да се прѣчетатъ писме-

Digitized by Google

нитѣ показания на обвиняемия Илия Петровъ, е неоснователно; 2) отъ съображение шесто въ присѫдата на Софийския окрѫженъ сѫдъ и отъ отговора на точка 12 въ въпросния листъ на сѫщия сѫдъ се вижда, че на подсѫдимия Стоянъ Ноковъ сѫщиятъ окрѫженъ сѫдъ е опрѣдѣлилъ намалѣно наказание, за извършеното отъ него прѣстѫпление, въ свързка съ чл. 61 отъ Наказателния законъ. Дѣйствително, сѫдътъ по сѫщество има право, по силата на чл. 61 отъ Наказателния законъ, да намалява нормалната мѣрка на наказанието, което Наказателниятъ законъ е опрѣдѣлилъ за всѣко прѣстѫпно дѣяние, като слѣзе по-долу отъ минимума на наказанието, нормиранъ въ Наказателния законъ, но за да може сѫдътъ по сѫщество да упражни правото си по чл. 61 отъ Наказателния законъ, той — сѫдътъ, е длъженъ безъ друго да констатира въ въпросния си листъ по дѣлото, че спрямо подсѫдимото лице сѫществуватъ, не само обикновени смекчающи вината обстоятелства, които даватъ право на сѫда по сѫщество, когато опрѣдѣля наказанието само да се приближава, споредъ значението имъ, къмъ законния минимумъ на нормалната мѣрка на наказанието, а да констатира наличността на такива извънредни по своята важность или многобройность смекчающи вината обстоятелства, които убѣждаватъ сѫда, че въ случая дори и минимумътъ на опрѣдѣленото въ закона наказание за прѣстѫпното дѣяние ще да е извънредно и несправедливо строго за автора на прѣстѫплението. Отъ въпросния листъ по това дѣло на Софийския окрѫженъ сѫдъ се вижда, че сѫщиятъ този сѫдъ е констатиралъ въ точка пета, спрямо подсѫдимия Стоянъ Ноковъ, сѫществуването на обикновени „смекчающи вината му обстоятелства“, които сѫ давали право на Софийския окрѫженъ сѫдъ, съгласно съ разума на чл. 60 отъ Наказателния законъ, само да опрѣдѣли на Ст. Ноковъ, такова наказание, което да се приближава или дори да съвпада съ минималния размѣръ на опрѣдѣленото отъ Наказателния законъ за прѣстѫпното му дѣяние наказание, но Софийскиятъ окрѫженъ сѫдъ не е констатиралъ и не е призналлъ въ въпросния си листъ, заедно съ сѫдебнитѣ заседатели, при участието на които е разгледано дѣлото, че спрямо сѫщия Стоянъ Ноковъ сѫществуватъ толкова важни или толкова многобройни смекчающи вината му обстоятелства, за каквито говори чл. 61 отъ Наказателния законъ и само които извънредни смекчающи обстоятелства позволяватъ на сѫда да слѣзе по-долу отъ законния минимумъ на наказанието. Щомъ Софийскиятъ окрѫженъ сѫдъ не е констатиралъ въ въпросния си листъ такива извънредни смекчающи вината на подсѫдимия Стоянъ Ноковъ обстоятелства, то сѫщиятъ окрѫженъ сѫдъ, въпрѣки разума на чл. 61 отъ Наказателния законъ и съ нарушение неговото изрично прѣдписание, е опрѣдѣлилъ на подсѫдимия Стоянъ Ноковъ намалено наказание по реда, посоченъ въ сѫщия чл. 61 отъ Наказателния законъ, което закононарушение лишава присѫдата на Софийския окрѫженъ сѫдъ отъ законната ѝ сила. Дѣйствително, въ шестото съображение на присѫдата на Софийския окрѫженъ сѫдъ има казано, че за подсѫдимия Стоянъ Ноковъ имало въ вердикта признати важни смекчающи обстоятелства, но едното това казване въ присѫдата нѣма никакво юридическо значение, защото то е фактически невѣрно, понеже, както се каза и по-горѣ, въ въпросния листъ има констатирани само „смекчающи вината обстоятелства“ обикновени, а никакъ не и *важни по сѫществото* си или *многобройни*

Digitized by Google

смекчающи вината на Стоянъ Ноковъ обстоятелства, за каквито се говори специално въ чл. 61 отъ Наказателния законъ. Отъ казаното слѣдва, че второто оплакване на прокурора при Софийския окржженъ сждъ за нарушение на чл. 61 отъ Наказателния законъ е основателно; 3) прокурорскиятъ надзоръ, съ обвинителния си актъ по това дѣло, е обвинявалъ подсждимата Мария Стойнова, освѣнъ другото и въ това, че тя е подбудила съ думи и съ злоупотрѣбление на своя авторитетъ и влияние подсждимия Илия Петровъ да убие Стойно Савовъ, а такова сжщо обвинение срещу подсждимата Мария Стойнова е поддържалъ прокурора и прѣдъ Софийския окржженъ сждъ, когато се е разглеждало дѣлото. Щомъ подсждимата Мария Стойнова е обвинявана отъ прокурорския надзоръ въ подбуждане Илия Петровъ да умъртви мжжа ѝ Стойно Савовъ, то Софийскиятъ окржженъ сждъ е билъ длъженъ, съгласно прѣдписанието на чл. 449 отъ Углавното сждопроизводство, да тури въ въпросния листъ по дѣлото и да разрѣши отдѣленъ въпросъ по това, поддържано отъ прокурорския надзоръ по дѣлото, обвинение срещу подсждимата Мария Стойнова. Обаче, отъ въпросния листъ по това дѣло се вижда, че Софийскиятъ окржженъ сждъ не е постановилъ отдѣленъ въпросъ по обвинението на Мария Стойнова въ подбуждене Илии Петровъ да убие мжжа ѝ Стойно Савовъ, а това показва, че Софийскиятъ окржженъ сждъ не се е произнесалъ по сжщество върху това обвинение на подсждимата Мария Стойнова, както това прѣдписва чл. 449 отъ Закона за углавното сждопроизводство и слѣдователно, съ това е допусналъ нарушение на сжщия законъ, което закононарушение по своята сжщественость, лишава присждата на Софийския окржженъ сждъ отъ законната ѝ сила. Отъ казаното слѣдва, че оплакването на прокурора, за нарушение на чл. 449 отъ Углавното сждопроизводство, понеже сждътъ не се произнесалъ върху казаното обвинение на подсждимата Мария Стойнова, е основателно; 4) отъ присждата на Софийския окржженъ сждъ се вижда, че за правилното опрѣдѣляване наказанието на подсждимата Дѣла Нокова, сжщиятъ окржженъ сждъ намѣрилъ за потрѣбно да опрѣдѣли възрастьта на сжщата Дѣла Нокова, а за да опрѣдѣли възрастьта ѝ сждътъ се основалъ само върху тѣзи обстоятелства, приблизителната ѝ възрасть на нейната женидба и възрастьта на дѣцата ѝ. Съ опрѣдѣлянето възрастьта на подсждимата Дѣла Нокова по горния начинъ, Софийскиятъ окржженъ сждъ е игнорираль прѣдписанието на чл. 216 отъ Закона за углавното сждопроизводство, който гласи, че когато възрастьта на обвиняемото лице може да има влияние върху опрѣдѣлянето наказанието му, то неговитѣ показания се провѣряватъ чрѣзъ справка въ метрическитѣ книги; ако такива нѣма — то чрѣзъ градскитѣ списъци на населението или чрѣзъ други документи; ако и това е невъзможно, възрастьта му се опрѣдѣля чрѣзъ освидѣтелствуване отъ сждебенъ лѣкарь. Чрѣзъ несъобразяване съ прѣдписанието на казания чл. 216 отъ Закона за углавното сждопроизводство, при опрѣдѣляване възрастьта на подсждимата Дѣла Нокова, Софийскиятъ окржженъ сждъ е допусналъ нарушение на прѣдписанието на сжщия членъ отъ Углавното сждопроизводство, което по своята сжщественость лишава присждата му отнотително сжшата подсждима отъ законната ѝ сила. Слѣдователно, оплакването на Дѣла Нокова по сжщия прѣдметъ се явява основателно, и 5) подсждимиятъ Стоянъ Ноковъ въ своята

Digitized by Google

касационна жалба, а сѫщо и лично прѣдъ Върховния касационенъ сѫдъ не посочва абсолютно никакви допуснати по дѣлото закононарушения, които съгласно чл. 569 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, би могли да послужатъ законно основание за отмѣняване обтѫжената отъ него присѫда на Софийския окрѫженъ сѫдъ, а такава една касационна жалба трѣбва да се приеме като по сѫщество на дѣлото и не може, съгласно чл. 4 отъ Закона за устройството на сѫдилищата, да бѫде разгледана отъ Върховния касационенъ сѫдъ, понеже послѣдниятъ не разглежда дѣлата по сѫщество.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: 1) присѫдата на Софийския окрѫженъ сѫдъ отъ 13 февруарий 1903 год., съ силата на чл. 569 т. т. 1 и 2 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото сѫ нарушени чл. чл. 216 и 449 отъ сѫщото сѫдопроизводство и чл. 61 отъ Наказателния законъ, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане, да се изпрати въ сѫщия окрѫженъ сѫдъ, и 2) касационната жалба на Стоянъ Ноковъ, срещу сѫщата присѫда на Софийския окрѫженъ сѫдъ отъ 13 февруарий 1903 год., съ силата на чл. 4 отъ Закона за устройството на сѫдилищата, да се остави безъ разглеждане.

№ 26 — (159) — 29 октомврий 1903 г. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление, на шестнадесети октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ на 15 того *углавно дѣло № 496, по описа за 1902 год., на иеромонахъ Дионисий, игуменъ на Долнобешовишкия монастиръ „св. Архангелъ“, осѫденъ да заплати 1440 лева глоба по нарушение Закона за горитѣ.* — Въ сѫдебното заседание отъ страна на подсѫдимия — касаторъ иеромонахъ Дионисий, се яви адвокатътъ Т. Ахтаровъ.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: съ единъ актъ, съставенъ на 23 мартъ 1899 год. отъ Романорадювенския горски стражаръ В. Атанасовъ и Романския кметъ Нино Герговъ, е констатирано, че иеромонахъ св. Дионисий, игуменътъ на Долнобешовишкия монастиръ „св. Архангелъ“, изсѣкалъ безъ разрѣшение и безъ да оставя законни дървета, 48 декера отъ монастирската гора на „св. Архангелъ“, въ района на с. Романъ, въ мѣстностьта „Искъръ“. Възъ основание на този актъ, Вратчанскиятъ окрѫженъ управитель съ постановление отъ 9 августъ 1899 год., подъ № 67, осѫдилъ иеромонахъ св. Дионисий, игуменъ на Долнобешовишкия монастиръ „св. Архангелъ“, да заплати за въ полза на хазната 1440 лева, а въ случай на несъстоятелность да издържи 288 дни запиране, съгласно чл. чл. 26, 49 и 51 отъ Закона за горитѣ. Вслѣдствие на апелационната жалба на осѫдения, Вратчанскиятъ окрѫженъ сѫдъ е завелъ възивно углавно дѣло, което е насрочилъ за разглеждане на 26 септемврий 1901 год., когато е издалъ присѫдата си подъ № 439, съ която е потвърдилъ постановлението на Вратчанския окрѫженъ управитель отъ 9 августъ 1899 година. Тая присѫда е била отмѣнена съ рѣшение на Върховния касационенъ сѫдъ отъ 13 априлъ 1902 год., подъ № 103. Дѣлото е било разгледано отново

Digitized by Google

отъ Вратчанския окржженъ сждъ на 11 октомврий 1902 год., когато е издалъ присждата си подъ № 394, диспозитивътъ на която гласи: „признава иеромонаха Дионисий, игуменъ на Долнобешовишкия монастиръ „св. Архангелъ", за виновенъ въ това, че прѣзъ мѣсецъ декемврий 1898 год. и мѣсецитѣ януарий и февруарий 1899 год. е изсѣкалъ 48 декара отъ монастирската гора, при съсѣди: монастирски ниви, рѣка „Искъръ", желѣзопжтна линия и монастирско пасище, безъ разрѣшение отъ лѣсничея, вслѣдствие на което и на основание чл. чл. 26 и 51 отъ Закона за горитѣ, потвърдява постановлението на Вратчанския окржженъ управитель отъ 9 августъ 1899 год., № 67; при това осжжда възивника да заплати въ полза на хазната 42 лева 75 ст. сждебни разноски". — Срещу тая присжда иерамонахъ Дионисий е подалъ писмена касационна жалба а повѣреникътъ му адвокатътъ Ахтаровъ и прокурорътъ при Върховния касационенъ сждъ заявиха устно прѣдъ сжщия сждъ слѣдующето оплакване, че Вратчанскиятъ окржженъ сждъ е нарушилъ чл. 85 отъ Углавното мирово сждопроизводство и чл. 28 отъ Наказателния законъ, защото е опрѣдѣлилъ на обвиняемия, въ замѣна на наложената му глоба 288 дни запиране, което споредъ закона, не могло да бжде повече отъ 3 мѣсеци.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша доклада, устнитѣ обяснения на повѣреника на касатора и заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: отъ обжалваната присжда се вижда, че Вратчанскиятъ окржженъ сждъ е потвърдилъ постановлението на Вратчанския окржженъ управитель отъ 9 августъ 1899 год., № 67, съ което е осжденъ иеромонахъ Дионисий да заплати глоба въ полза на хазната 1440 лева, а въ случай на несъстоятелность, да излежи 288 дни запиране. Отъ втората алинея на чл. 28 отъ Наказателния законъ много ясно се вижда, че най-високиятъ размѣръ на запирането, съгласно чл. 26 отъ сжщия Наказателенъ законъ, е до 3 мѣсеци, така щото, когато става замѣняването на паричната глоба въ запиране, сждътъ по сжщество, независимо отъ голѣмия размѣръ на глобата, не може да опрѣдѣля запирането за по-дълго врѣме отъ 3 мѣсеци, което по настоящето дѣло Вратчанскиятъ окржженъ сждъ като не е паправилъ, допусналъ е сжществено нарушение на чл. 28 отъ Наказателния законъ, което е до толкова важно, щото лишава постановената присжда отъ силата ѝ на законно издаденъ сждебенъ актъ.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: присждата на Вратчанския окржженъ сждъ отъ 25 октомврий 1902 год., подъ № 394, защото е нарушенъ чл. 28 отъ Наказателния законъ, съ силата на чл. 137 отъ Углавното сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане при другъ съставъ, да се изпрати въ сжщия сждъ.

№ 27 — (161) — 5 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и втори октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ,

Digitized by Google

слуша доложеното отъ Прѣдсѣдателя *углавно дѣло № 269, по описа за 1902 год., заведено по касационната жалба на Иванъ Колевъ, отъ с. Бѣлевъ-Долъ, Царибродско, срещу присѫдата на Софийския окржженъ сѫдъ отъ 21 януарий 1902 година.* — Въ сѫдебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Софийскиятъ окржженъ сѫдъ съ присѫда отъ 21 януарий 1902 год., потвърдилъ постановлението на Търновския окржженъ управитель подъ № 33, отъ 21 августъ 1897 год., съ което е осѫденъ Иванъ Колевъ, отъ с. Бѣлевъ-Долъ, да заплати на хазната глоба 350 лева и 262 лева обезврѣждане и други 14 лева разноски за сѣчене дърва отъ охранителна държавна гора и безъ разрѣшение. — Въ касационната си жалба срещу сѫщата присѫда, обвиняемиятъ Иванъ Колевъ се оплаква за нарушение чл. чл. 44, 47 и 58 отъ Закона за горитѣ и чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, който заяви, че окржжниятъ сѫдъ е нарушилъ чл. чл. 85 и 86 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство и чл. 74 отъ Наказателния законъ, защото сѫдътъ отказалъ да приеме давность по дѣлото, понеже имало да се разпитватъ свидѣтели по делегация — взе прѣдъ видъ: отъ послѣдния мотивъ въ обтжжената присѫда на Софийския окржженъ сѫдъ се вижда, че е билъ подиганъ въпросъ за настжпване давность по това дѣло, и сѫщиятъ окржженъ сѫдъ е призналъ, че давность (прескрипция) не сѫществува, защото дѣлото е било пратено да се изпитатъ свидѣтелитѣ по делегация. Отъ казания мотивъ въ присѫдата на Софийския окржженъ сѫдъ се разбира, че сѫщиятъ сѫдъ е призналъ делегирането Царибродския мирови сѫдия да разпита свидѣтелитѣ — за такава причина или такъвъ прѣдваренъ въпросъ, който спира течението на законната давность, но такова едно съображение на Софийския окржженъ сѫдъ, което сѫдътъ не е основалъ върху нѣкой законъ, не е съгласно съ института на преюдициялнитѣ въпроси, само които спиратъ течението на давностьта до разрѣшаването имъ по установения редъ и е противно на изричния текстъ на чл. 74 отъ Наказателния законъ, който положително и ясно прѣдписва, че „ако възбуждането или продължението на углавното прѣслѣдване стои въ зависимость отъ разрѣшението на нѣкой прѣдваренъ въпросъ, който трѣбва да се разрѣши съ влѣзло въ законна сила рѣшение на надлежната власть, то течението на давностьта спира до окончателното разрѣшение на прѣдварителния въпросъ“. Отъ прѣдписанието на този посоченъ законъ слѣдва ясно, че въпросътъ за разпитването на свидѣтели, било непосрѣдствено отъ самия сѫдъ, който разгледва дѣлото, било че той делегира другъ сѫдъ, като всѣко процесуално дѣйствие, което се извършва отъ сѫда и по реда на углавната процедура за разлеждането на углавнитѣ дѣла, когато за това има мѣсто и нужда, не може въ никой случай да се отнесе до онѣзи прѣдварителни или преюдициялни въпроси, които спиратъ течението на давностьта, до като се разрѣшатъ по установения редъ съ влѣзло въ законна сила рѣшение, тъй като самото дѣйствие на разпитване свидѣтели състои само въ извършването на това разпитване и не се нуждае за изпълнението си отъ никакво прѣдварително разрѣшаване съ влѣзло въ законна сила рѣшение и което разрѣшаване има мѣсто само къмъ дѣйствително преюдициялнитѣ или прѣдсѫдими въпроси, за които се говори въ чл. 74 отъ На-

Digitized by Google

казателния законъ. Отъ казаното слѣдва, че Софийскиятъ окржженъ сждъ съ отнасянето въпроса за разпитването на свидѣтели по делегация къмъ прѣдсждимитѣ въпроси, които спиратъ течението на давностьта, е допусналъ нарушение на ясното прѣдписание на чл. 74 отъ Наказателния законъ, което по своето значение лишава обтжжената присжда на Софийския окржженъ сждъ отъ законната ѝ сила безъ да се впуща Върховниятъ касационенъ сждъ въ отдѣлно обсжждане основателностьта на другитѣ касаторови оплаквания.

Върховниятъ касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: присждата на Софийския окржженъ сждъ отъ 21 януарий 1902 год., съ силата на чл. 137 т. 1 отъ Углавното мирово сждопроизводство, защото е нарушенъ чл. 74 отъ Наказателния законъ, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане отъ другъ съставъ, да се изпрати въ сжщия окржженъ сждъ.

№ 28 — (165) — 6 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и трети октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното на 22 окктомврий 1903 год. отъ члена Ивановъ *углавно дѣло № 368, по описа за 1903 год., заведено по касационнитѣ жалби на Велико Цвѣтковъ, Гено Анчевъ, Тачко Ивановъ, Ангелъ Димитровъ и Никола Аваляковъ, арестанти въ Плѣвенския окржженъ затворъ, срещу присждата на Русенския апелативенъ сждъ отъ 3 май 1903 год., подъ № 256.* — Въ сждебното заседание явиха се подсждимитѣ — касатори Ангелъ Димитровъ, Велико Цвѣтковъ, Гено Анчевъ и Тачко Ивановъ, съ защитницитѣ си адвокатитѣ Димитъръ Марковъ, Георги Згуревъ, Петъръ Пешевъ, и П. Чорбаджиевъ, а отъ страна на отсжтствующия — касаторъ Никола Аваляковъ, яви се адвокатътъ П. Пешевъ. Отъ страна на гражданския ищецъ яви се адвокатътъ Ал. Радевъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: прокурорътъ при Плѣвенския окржженъ сждъ, съ обвинителенъ актъ отъ 21 декемврий 1901 год., е прѣдалъ подъ сждъ Велико Цвѣтковъ, Гено Анчевъ, Тачко Ивановъ, Ангелъ Димитровъ и Никола Аваляковъ, като е искалъ наказанието на първитѣ четворица за извършеното отъ тѣхъ прѣдумишлено человѣкоубийство по чл. 247 ал. 2 отъ Наказателния законъ, комбинирань за Велико Цвѣтковъ съ чл. 52 ал. 1, а послѣдниятъ Никола Аваляковъ по чл. 340 ал. 2 отъ сжщия Наказателенъ законъ. Плѣвенскиятъ окржженъ сждъ, като е разгледалъ това дѣло, съ присждата си отъ 12 мартъ 1902 год., № 67, призналъ е подсждимитѣ: Гено Анчевъ, отъ с. Бѣла-Вода, 40-годишенъ, българинъ, православенъ, неграмотенъ, жененъ, неосжжданъ; Тачко Ивановъ, отъ с. Бѣла-Вода, българинъ, православенъ, жененъ, неграмотенъ, неосжжданъ; Ангелъ Димитровъ, отъ с. Въбелъ, 26-годишенъ, българинъ, православенъ, жененъ, неграмотенъ, неосжжданъ; Велико Цвѣтковъ, отъ с. Бѣла-Вода, 46-годишенъ, българинъ, православенъ, жененъ, грамотенъ, неосжжданъ и Никола Г. Аваляковъ, отъ гр. Севлиево, 26-годишенъ, българинъ, православенъ, жененъ, грамотенъ, неосжжданъ, за виновни въ това, че първитѣ мрима на 16 срещу 17 юлий 1900 год., заедно, прѣдумишлено

Digitized by Google

сж умъртвили жителя отъ с. Бѣла-Вода — Илия Господиновъ, четвъртиятъ подбудилъ първитѣ трима, чрѣзъ дарове и обѣщания да извършатъ това убийство и петиятъ въ качеството си на старши стражаръ, е способствувалъ за укриването на слѣдитѣ на това имъ дѣяние, — вслѣдствие на което и съгласно чл. 247 ал. 2, въ свързка съ чл. чл. 51 п. 2, 52 и 437 ал. 1 отъ Наказателния законъ, ги осждилъ: първитѣ четирма — Гено Анчевъ, Тачко Ивановъ, Ангель Димитровь и Велико Цвѣтковъ на смъртъ чрѣзъ обѣсване, а петиятъ Никола Аваляковь да издържи $1^1/_2$ година тъмниченъ затворъ, съ зачитане на прѣдварителния му арестъ и го лишилъ отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 отъ Наказателния законъ, за единъ срокъ отъ 3 години. Сганалитѣ, по дѣлото разноски възложилъ върху осжденитѣ, които да ги заплатятъ солидарно на хазната. Веществените доказателства — единъ ножъ и една брадва, първиятъ да се прѣдаде на наслѣдницитѣ на убития Илия Господиновъ, а брадвата да се конфискува и продаде въ полза на хазната. Призналенъ гражданския искъ заведенъ отъ Кена Илиева и Недѣлчо Илиевъ, отъ с. Бѣла-Вода, настойница на малолѣтнитѣ дѣца на покойния Илия Господиновъ, за основателенъ и доказанъ само въ размѣръ на 5000 лева, и осждилъ Гено Анчевъ, Тачко Ивановъ, Ангелъ Димитровъ и Велико Цвѣтковъ солидарно да заплатятъ тази сума на ищцитѣ Кена Илиева, Евлампия Илиева и Еленка Илиева. По възивна жалба на осжденитѣ, дѣлото е било разгледано отъ Русенския апелативенъ сждъ, който за разрѣшението му е постановилъ слѣдующитѣ въпроси: 1) „доказва ли се, че подсждимиятъ Гено Анчевь, отъ с. Бѣла-Вода, 40-годишенъ, прѣзъ нощьта на 16 срещу 17 юлий 1900 год., заедно съ нѣколко души още, е убилъ съселянина си Илия Господиновъ?“ — „Да, доказва се“; 2) „доказва ли се, че подсждимиятъ Ангелъ Димитровъ, отъ с. Въбелъ, 26-годишенъ, прѣзъ сжщата нощь, заедно съ Гено Анчевъ и още другъ, е убилъ сжщия Илия Господиновъ?“ — „Да, доказва се“; 3) „доказва ли се, че подсждимиятъ Тачко Ивановъ, отъ с. Бѣла-Вода, прѣзъ сжщата нощь, заедно съ първитѣ двама подсждими, е убилъ сжщия Илия Господиновъ?“ — „Да, доказва се“; 4) „доказва ли се, че подсждимитѣ: Гено Анчевъ, Ангелъ Димитровъ и Тачко Ивановъ, за да извършатъ горното убийство, много по-рано сж се заговорили за тази цѣль, обмислили сж плана по който да извършатъ самото убийство и слѣдъ това прѣдумишлено сж го извършили на нивата на Гено Анчевъ, гдѣто сж го завели за тая цѣль, като прѣдварително сж приготвили орждията — брадва, мотика и пр., които занесли на нивата и съ които го убили?“ — Да, доказва се“; 5) „доказва ли се, че подсждимиятъ Велико Цвѣтковъ, отъ с. Бѣла Вода, 46-годишенъ, е подбуждалъ чрѣзъ дарови обѣщания и тримата подсждими: Гено Анчевъ, Ангелъ Димитровъ и Тачко Ивановъ, да убиятъ Илия Господиновъ, като обѣщалъ на Гено Анчевъ да му опрости дълга отъ около 1000 и нѣколко лева; на Тачко Ивановъ да му повърне нивитѣ, които купилъ по-рано отъ него и да му даде пари и на Ангелъ Димитровъ да му даде 3 кила мисиръ и пари?“ — „Да, доказва се“; 6) „виновни ли сж въ такъвъ случай и четворицата горѣпоменати подсждими въ извършване на горното прѣстжпление?“ — „Да, виновни сж“; 7) „има ли обстоятелства, които да смекчаватъ или же да увеличаватъ вината на подсждимитѣ Гено Анчевъ, Ангелъ Димитровъ, Тачко Ивановъ

Digitized by Google

и Велико Цвѣтковъ?“ — „За Тачко Ивановъ има крайно смекчающи вината му обстоятелства; за Велико Цвѣтковъ има увеличающи вината му обстоятелства, а за Гено Анчевъ и Ангелъ Димитровъ нѣма никакви; 8) „доказва ли се, че подсѫдимиятъ Никола Аваляковъ, отъ гр. Севлиево, 26-годишенъ, въ качеството си на старши стражаръ прѣзъ това врѣме, като е знаялъ за станалото убийство и че въ извършването му се подозиралъ и Велико Цвѣтковъ, е способствувалъ за укриване на слѣдитѣ на това дѣяние, като е получилъ отъ сѫщия — Велико Цвѣтковъ едно писмо за да го прѣдаде въ гр. Гюргево за селото Бѣла-Вода за Елена Стефанова, прѣдалъ го е въ гр. Гюргево — въ което писмо покойниятъ се прѣдставлява за живъ и забѣгналъ ужъ въ Ромжния?“ — „Да, доказва се“; 9) „виновенъ ли е въ такъвъ случай подсѫдимиятъ Н. Аваляковъ?“ — „Да, виновенъ“; 10) „има ли обстоятелства които да увеличаватъ или да смекчаватъ вината на тоя подсѫдимъ?“ — „Има увеличающи, но си остава съ намаляющи прѣдъ видъ, че прокурорътъ не е протестиралъ“; 11) „правилно ли е наложеното и на петимата подсѫдими наказание?“ — „Да, правилно е, съ изключение на подсѫдимия Тачко Ивановъ, който, по силата на чл. чл. 247 ал. 2 и 61 п. 2 отъ Наказателния законъ, да издържи доживотенъ строгъ тъмниченъ затворъ, съ лишение отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ сѫщия законъ, за винаги“, и 12) „основателенъ ли е прѣдявениятъ по дѣлото граждански искъ и въ какъвъ размѣръ?“ — „Да, основателенъ въ размѣръ на 5000 лева, които се осѫждатъ солидарно: Велико Цвѣтковъ, Гено Анчевъ, Тачко Ивановъ и Ангелъ Димитровъ, да заплатятъ на малолѣтнитѣ дѣца на покойния Илия Господиновъ“. — Слѣдъ това Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ съ присѫдата си № 256, отъ 3 май 1903 год., е измѣнилъ присѫдата на Плѣвенския окръженъ сѫдъ № 67, отъ 12 мартъ 1902 год., само относително подсѫдимия Тачко Ивановъ, когото осѫдилъ на доживотенъ строгъ тъмниченъ затворъ. — Въ касационнитѣ си жалби и въ устнитѣ си обяснения чрѣзъ защитницитѣ си П. Пешевъ, Д. Марковъ, Г. Згуревъ и Чорбаджиевъ, подсѫдимитѣ Ангелъ Димитровъ, Гено Анчевъ, Тачко Ивановъ, Велико Цвѣтковъ и Никола Аваляковъ се оплакватъ: 1) че сѫдътъ е нарушилъ чл. чл. 449, 210, 363, 364, 385 и 386 отъ Закона за углѣвното сѫдопроизводство, защото не е основалъ присѫдата си върху заключителнитѣ прения и наведенитѣ доводи въ сѫдебното заседание, а именно върху обстоятелството, че самопризнанието на Ангелъ Димитровъ, дадено прѣдъ сѫдебния слѣдователь, било изтръгнато съ обезщание и други срѣдства, които чл. 210 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство запрѣщавалъ, като е приелъ това самопризнание за достовѣрно и то въпрѣки цѣлъ редъ други данни, които оборвали това самопризнание и доказвали неговото неучаствуване въ прѣстѫплението, а именно показанията на подсѫдимия Гено Анчевъ, далечъ не подкрѣпяли неговото самопризнание прѣдъ слѣдователя, така и показанията на Голю Пенковъ не произтичали отъ данни, събрани или слушани отъ подсѫдимия Ангелъ Димитровъ, а така сѫщо и показанията на Томко Блажевъ, който, когато е билъ привлѣченъ и разпитанъ като подсѫдимъ, е споменувалъ за Ангелъ Димитровъ, но разпитанъ като свидѣтель по сѫщия въпросѣ е казалъ, че всичко казано отъ него като подсѫдимъ е невѣрно, а било вѣрно това, което казвалъ въ сѫда като свидѣ-

Digitized by Google

тель, на когото показанията, като на подсѫдимъ, въпрѣки чл. чл. 363 и 364 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, сѫ биле прочетени въ сѫдебното заседание и защото сѫдътъ не направилъ провѣрка на самото мѣсто, за да се види, че подсѫдимиятъ Ангелъ Димитровъ е могалъ да извърши прѣстѫплението по начина, изложенъ въ самопризнанието му; 2) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 456 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото не е постановилъ за подсѫдимия Ангелъ Димитровъ въпросъ, до каква степень на участие има въ прѣстѫплението; 3) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 486 п. п. 1 и 2 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото спрямо Ангелъ Димитровъ не билъ съобразилъ обвинението съ доказателствата и даннитѣ по дѣлото, изложени въ първия пунктъ; 4) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 486 п. 2 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото: а) не взелъ въ съображение една твърдѣ сѫществена часть отъ показанията на свидѣтеля Недѣлчо Илиевъ, който между другото е показалъ, че свидѣтельтъ Голю Пенковъ се е любилъ съ Катерина Цвѣткова, жена на подсѫдимия Велико Цвѣтковъ; б) че е оцѣнилъ обстоятелството, установено отъ свидѣтелитѣ Недѣлчо Илиевъ, Иванъ Занковъ, Владимиръ Арсениевъ и Кена Илиева, че Голю Пенковъ е прѣдлагалъ на Гено Анчевъ да убие Велико Цвѣтковъ; в) не е направилъ никаква оцѣнка на една голѣма часть отъ показанията на Кена Илиева, които установяватъ, че прѣзъ врѣмето, когато покойниятъ ѝ мѫжъ билъ на военна служба, свекарътъ ѝ Велико Цвѣтковъ не ѝ правилъ любовни прѣдложения, че тя се е съвокуплявала съ него и никога не е обаждала на мѫжа си и че Голю Пенковъ се е съвокуплявалъ съ Катерина; г) не е оцѣнилъ показанията на свидѣтеля Стефанъ Начевъ, баща на Кена, отъ които се виждало, че Кена никому не се е оплаквала, за гдѣто свекарътъ ѝ се съвокуплявалъ съ нея; д) не обърналъ внимание на факта, се свидѣтельтъ Христо Ценовъ не е казалъ отъ какво заключава, че убитиятъ въ сѫщия день, когато е гулялъ въ кѫщата на Гено Анчевъ, е изчезналъ; е) изопачилъ е показанията на свидѣтеля Пашанко Тодоровъ, който ужъ билъ показалъ, че въ недѣля подсѫдимитѣ били гуляли съ убития и вечерьта изчезналъ, когато свидѣтельтъ изрично твърди, че убитиятъ е изчезналъ нѣколко деня слѣдъ гуляя; ж) изопачилъ е показанията на Голю Пенковъ, какво той билъ чулъ отъ подсѫдимия Гено Анчевъ, че Тачко Ивановъ избѣгалъ отъ мѣстопрѣстѫплението слѣдъ убийството, когато напротивъ, Голю Пенковъ е ккзалъ, че чулъ отъ Гено Анчевъ, какво подсѫдимиятъ Тачко е избѣгалъ най-напрѣдъ; з) изопачилъ е показанията на свидѣтеля Ламби Халачевъ, който билъ показалъ ужъ, че Велико Цвѣтковъ го е каралъ да увѣщава жена му Катерина да измѣни показанията си, когато свидѣтельтъ е показалъ тъкмо обратното, че не го е каралъ; и) изопачилъ е показанията на свидѣтелката Донка Тачкова, въ смисъль, че Тачко слѣдъ гуляя отишелъ дома си, разказалъ ѝ за гуляя, излѣзалъ и се върналъ късно прѣзъ нощьта, когато свидѣтелката е показала, че когато се върналъ въ кѫщи Тачко, излѣзалъ да търси брашно, върналъ се за вечеря и слѣдъ това излѣзналъ по кръчмитѣ и се върналъ прѣзъ нощьта, безъ да знае кое врѣме е било; к) не взелъ въ съображенин прѣдставеното общинско свидѣтелство, че Донка Тачкова е трудна отъ 7 мѣсеци тогазъ, когато мѫжътъ ѝ Тачко лежалъ въ затвора цѣли 3 години; л) не взелъ

Digitized by Google

въ съображение нѣкои части отъ показанията на свидѣтелитѣ Никола Бояджиевъ и Мито Петровъ, разпитани прѣдъ апелативния сждъ, които установили, че при всичко, че Кена се съвокуплявала съ Велико Цвѣтковъ и то съ знанието на жена му Катерина, Кена е продължавала да живѣе въ кжщата на послѣдния и слѣдъ убийството на мжжа ѝ Илия и затварянето на Велико Цвѣтковъ и даже до второто си оженване и че слѣдъ това сж биле въ най-добри отношения; м) че присждата била основана и на показанията на свидѣтель по име Кръстю Ивановъ какъвто не билъ разпитванъ; н) не взелъ въ съображение показанията на свидѣтеля Недѣлчо Димитровъ, които имали значение, защото тѣ установявали, че прѣди убийството подсждимиятъ Велико Цвѣтковъ е билъ до такава степень боленъ, щото не е могалъ да излиза отъ кжщи и слѣдователно не било допустимо да се прави заговоръ отъ човѣкъ, който лежи въ постеля, и о) не взелъ въ съображение една часть отъ показанията на свидѣтеля Владимиръ Арсениевъ, който между друго е установилъ, че подсждимиятъ Аваляковъ еималъ 3-дневенъ отпускъ въ Ромжния, гдѣто ходилъ да заведе жена си да я лѣкува, което обстоятелство било твърдѣ важно, понеже напълно оправдавало неговото ходене въ Ромжния и се опровергавало подозрѣнието, че е ходилъ съ цѣль да пише писмо за Велико Цвѣтковъ по убийството, а така сжщо е игнорираль и оная часть отъ показанията на сжщия свидѣтель относително факта, че почерка на писмото отъ Ромжния не билъ на Авалякова; 5) че сждътъ е нарушилъ чл. 486 п. 2 отъ Закона за углавното сждопроизводство, въ свързка съ чл. 247 отъ Наказателния законъ, защото е приелъ подсждимия Тачко Ивановъ за помагачъ въ убийството, когато отъ показанията на свидѣтеля Голю Пенковъ се виждало, че той, подсждимиятъ Тачко, като е избѣгалъ отъ мѣстопроизшествието прѣди убийството, се е разкаялъ и се отказалъ отъ привеждане заговора въ изпълнение; 6) че сждътъ е нарушилъ чл. 486 п. 2 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото е основалъ присждата си и на показанията на свидѣтеля Ламби Халачевъ, дадени на прѣдварителното дирене, безъ тѣ да сж биле прочетени въ сждебното заседание; 7) че сждътъ е нарушилъ чл. 458 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото въ точки първа, втора и трета на въпросния листъ не се съдържатъ фактическитѣ признаци на прѣстжплението, за което сж осждени; 8) че сждътъ е нарушилъ чл. 486 т. 2 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото не е изложилъ въ присждата съображенията си за присждането на 5000 лева гражданско обезщетение; 9) че сждътъ е нарушилъ чл. 486 п. 2 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото не уважилъ доводитѣ на защитата при постановяването на въпроситѣ за вината относително мотива за извършването на прѣстжплението; 10) че сждътъ е нарушилъ чл. 454 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото не е постановилъ отдѣлни въпроси за всѣкиго едного отъ тѣхъ за увеличивающитѣ или смекчающитѣ вината обстоятелства; 11) че сждътъ е нарушилъ чл. чл. 363, 364, 449 и 486 отъ отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото се е основалъ на показанията, дадени отъ единъ подсждимъ на прѣдварителното дирене, който обвиняемъ, вслѣдствие на непрѣдаването му подъ сждъ, е билъ разпитанъ като свидѣтель прѣдъ сжда, гдѣто е отказалъ онова, което е твърдѣлъ съ показанията си на прѣд-

Digitized by Google

варителното дирене, и 12) че сждътъ е нарушилъ чл. 437 отъ Наказателния законъ, като е осждилъ по него подсждимия Аваляковъ, безъ да е призналъ че той е осуетилъ прѣслѣдването и подаването отъ него, Авалякова, на писмото отъ Гюргево, могло да съставлява само опитване за осуетяване.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) отъ съобразителната часть на присждата на Русенския апелативенъ сждъ се вижда, че сждътъ е взелъ въ внимание самопризнанието на подсждимия Ангелъ Димитровъ, възпроизведено въ сждебното заседание отъ поемни лица, защото то прѣдъ сждебния слѣдователь е било дадено безъ обѣщание и безъ други принудителни мѣрки и защото то се подкрѣпѣло и отъ другитѣ данни по дѣлото, а именно отъ самопризнанието на подсждимия Гено Анчевъ, който е разправилъ подробно какъ е било извършено убийството на Илия Господиновъ отъ него и отъ подсждимитѣ Ангелъ Димитровъ и Тачко Ивановъ, за която цѣль сж биле подкупени отъ подсждимия Велико Цвѣтковъ, така сжщо и отъ показанията на свидѣтеля Голю Пенковъ който е показалъ, че чулъ отъ подсждимия Гено Анчевъ, какво Илия Господиновъ не е билъ избѣгалъ, но е билъ убитъ отъ него и другаритѣ му Тачко Ивановъ и Ангелъ Димитровъ, както и отъ показанията на свидѣтеля Томчо Блажевъ, дадени на прѣдварително слѣдствие и прочетени въ сждебното заседание, отъ които се установявало, че той узналъ отъ подсждимия Ангелъ Димитровъ, какво той заедно съ подсждимитѣ Тачко Ивановъ и Гено Анчевъ сж убили Илия Господиновъ, като го заплашвали да не говори никому нищо за това и като му е казвалъ, че полицията нѣмала да открие нищо по убийството, понеже стражарътъ взелъ дознанието и старшиятъ го унищожилъ. Наистина, отъ производството на дѣлото се вижда, че Русенскиятъ апелативенъ сждъ е основалъ присждата си на показанията на Томчо Блажевъ, дадени на прѣдварителното дирене като обвиняемъ и прочетени въ сждебното заседание, вслѣдствие противоречието имъ съ показанията му, дадени въ сждебното заседание като свидѣтель. Обаче, това не може да съставлява нарушение на чл. 364 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото, споредъ точната смисъль на този членъ нѣма основание да се запрѣщава на сжда да прочита и да взима въ внимание като провѣрени въ сждебното заседание показанията на единъ подсждимъ, дадени на прѣдварителното дирене относително другитѣ съподсждими, когато дѣлото по отношение на него е било прѣкратено и когато тѣзи показания сж несъгласни съ онія, дадени на сждебното дирене като свидѣтель. Отъ сждебния протоколъ на Русенския апелативенъ сждъ не се вижда подсждимиятъ Ангелъ Димитровъ да е искалъ да се извърши огледъ на мѣстопроизшествието, за да се види, да ли е възможно той да дѣйствува по начинъ, изложенъ въ самопризнанието му, вслѣдствие на което и сждътъ, като самъ не е намѣрилъ за нуждно извършването на такъвъ огледъ и като не е билъ сезиранъ съ този въпросъ, не е могалъ да го разрѣшава безъ искане отъ заинтересованата страна; слѣдователно, първото и третото оплаквания на касатора Ангелъ Димитровъ за нарушение на чл. чл. 449, 210, 363, 364, 385 и 386 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото сждътъ не основалъ присждата си на заключител-

Digitized by Google

нитѣ прения и доводи въ сѫдебното заседание, а именно върху обстоятелството, че самопризнанието му било изтръгнато чрѣзъ обѣщания и други срѣдства, а е приелъ това самопризнание за достовѣрно, когато то се оборвало отъ цѣлъ редъ данни, а именно отъ показанията на подсѫдимия Гено Анчевъ, които не подкрѣпяли самопризнанието му прѣдъ сѫдебния слѣдователь и отъ показанията на свидѣтелитѣ Голю Пенковъ и Томчо Блажевъ, отъ които първиятъ не е чулъ самъ непосрѣдствено самопризнанието му, а вториятъ по сѫщия въпросъ е казалъ, че всичко казано отъ него като обвиняемъ на прѣдварителното слѣдствие било невѣрно, а сѫдътъ въпрѣки чл. 210 отъ Углавното сѫдопроизводство, прочелъ неговитѣ показания, дадени прѣдъ сѫдебния слѣдователь и защото не провѣрилъ на самото мѣсто да ли е било възможно той да извърши прѣстѫплението по начинъ, изложенъ въ самопризнанието му, а така сѫщо и оплакването на защитника на всичкитѣ подсѫдими — Згуревъ, за нарушение на чл. чл. 363, 364, 449 и 486 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото сѫдътъ е основалъ присѫдата си на показанията на единъ обвиняемъ, дадени на прѣдварителното дирене, който обвиняемъ Томчо Блажевъ вслѣдствие на непрѣдаването му подъ сѫдъ е билъ призованъ и разпитанъ като свидѣтель въ сѫдебното заседание, гдѣто е отказалъ това, което е твърдѣлъ въ показанията си на прѣдварителното дирене, сѫ неоснователни; 2) така сѫщо и второто оплакване на Ангелъ Димитровъ за нарушение на чл. 456 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, е неоснователно, защото отъ въпросния листъ на Русенския апелативенъ сѫдъ се вижда, че сѫдътъ е постановилъ отдѣленъ въпросъ за подсѫдимиятъ Ангелъ Димитровъ, съ който е призналъ за доказано, че той е взедъ участие въ извършването на убийството на Илия Господиновъ, като непосрѣдственъ физически дѣецъ, заедно съ подсѫдимитѣ Гено Анчевъ и Тачко Ивановъ; 3) отъ съобразителната часть на присѫдата на Русенския апелативенъ сѫдъ не се вижда дѣйствително сѫдътъ като е оцѣнявалъ показанията на свидѣтеля Недѣлчо Илиевъ, да е оцѣнилъ и оная часть отъ тия показания, въ които се говори, че той е чулъ, когато Кена Илиева прѣдъ прокурора е разправяла, че Голю Пенковъ и Катерина Великова имали любовни сношения. Обаче, неоцѣняването на тази часть отъ показанията на свидѣтеля Недѣлчо Илиевъ, не може въ дадения случай да съставлява нѣкакво закононарушение, защото отъ една страна сѫдътъ е длъженъ да оцѣнява изобщо показанията на единъ свидѣтель и да взима въ анимание само оная часть отъ тѣхъ, която намира, че може да има сѫществено значение при разрѣшаването на дѣлото, а отъ друга — защото е оцѣнилъ горното обстоятелство отъ показанията на самата Кена Илиева, отъ която свидѣтельгъ Недѣлчо Илиевъ е узналъ за любовнитѣ връзки между Голю Пенковъ и Катерина Великова. Отъ сѫщата присѫда се установява така сѫщо, че Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ, като е обсѫждалъ показанията на Ненѣлчо Илиевъ, Иванъ Занковъ, Владимиръ Арсениевъ, е оцѣнилъ и обстоятелството, установено отъ тѣхъ, че Голю Пенковъ е прѣдлагалъ на подсѫдимия Гено Анчевъ да убие Велико Цвѣтковъ за да вземе жана му. Колкото се отнася до обстоятелството, че сѫдътъ не билъ оцѣнилъ една голѣма часть отъ показанията на свидѣтелката Кена Илиева, отъ които се установявало, че свекърътъ ѝ Велико Цвѣтковъ не се е съвокуплявалъ прѣзъ врѣмето, когато мѫжътъ ѝ Илия е билъ на

Digitized by Google

военна служба, че отпослѣ като се е съвокуплявала съ Велико, никому не е била обаждала, макаръ и да е вѣрно отъ фактическата страна, но не може да съставлява нарушение на чл. чл. 460 буква *а* и 486 отъ Углавното сждопроизводство, защото сждътъ не е игнориралъ показанията на свидѣтелката Кена Илисва, а е изложилъ и взелъ въ внимание само оная часть отъ тия показаиия, които той по своето убѣждение е намѣрилъ за сжществени и имѣющи значение за правилното разрѣшение на дѣлото, между които е оцѣнилъ и обстоятелството установено отъ свидѣтелката, че Голю Пенковъ еималъ любовни сношения съ Катерина Великова. Русенскиятъ апелативенъ сждъ, както става явно отъ присждата му, при оцѣнката показанията на свидѣтеля Стефанъ Начевъ, баща на Кена Илиева, е оцѣнилъ и обстоятелството, че Кена не му се е оплакала, че свекаръть ѝ Велико Цвѣтковъ се е съвокуплявалъ съ нея, а при оцѣнката показанията на свидѣтеля Христо Ценовъ е изложилъ и обстоятелството, отъ което свидѣтельтъ е заключилъ, че Илия Господиновъ е изчезналъ, въ сжщия день на гуляя, а именно, че той като се усъмнилъ въ изгубването на Илия и като разпиалъ за него, узналъ, че изчезналъ, когато гуляли у подсждамия Гено Анчевъ. Отъ сжщата присжда се вижда, че сждътъ не е изопачилъ въ нищо показанията на свидѣтеля Пашанко Тодоровъ, защото той — сждътъ, като е обсждилъ показанията на този свидѣтель, който е показалъ, че въ недѣля той — Илия Господиновъ и подсждимитѣ Тачко Ивановъ, Ангелъ Димитровъ и Гено Анчевъ, гуляли въ кръчмата на послѣдния, е направилъ своето заключение изобщо отъ даннитѣ по дѣлото, че се е говорило, че убийството е извършено въ недѣля, а не че свидѣтельтъ е показалъ, какво убийството е станало въ недѣля. Така сжщо не се вижда Русенскиятъ апелативенъ сждъ да е изопачилъ и показанията на свидѣтелигѣ Голю Пенковъ и Донка Тачкова, защото както става явно отъ сждебния протоколъ на Плѣвенския окржженъ сждъ, първиятъ свидѣтель е показалъ, че подсждимиятъ Гено Анчевь му разправилъ, че Илия Господиновъ билъ убитъ отъ него и другаритѣ му Ангелъ Димитровъ и Тачко Ивановъ, като послѣднитѣ двама го завели на мѣстопрѣстжплението, гдѣто той и Ангелъ Димитровъ го нападнали и ударили по главата отъ което Илия падналъ убитъ на земята, слѣдъ което и тримата го отнели въ нивата, гдѣто го заровили, като при това свидѣтельтъ казва, че Тачко Ивановъ най-напрѣдъ избѣгалъ и не се върналъ вече, а сждътъ сжщо въ присждата си твърди, че слѣдъ извършването на убийството отъ подсждимитѣ Ангелъ Димитровъ и Гено Анчевь, подсждимиятъ Тачко Ивановъ избѣгалъ и защото втората свидѣтелка Донка Тачкова е показала, че мжжътъ ѝ Тачко Ивановъ, като се върналъ отъ гуляя отъ Гено Анчевъ, е отишелъ да дири брашно, дошелъ си по икиндия, слѣдъ това излѣзалъ и се върналъ късно прѣзъ нощьта, а сждътъ въ присждата си говори, че тази свидѣтелка е показала, че мжжътъ ѝ слѣдъ обѣдъ ѝ казалъ, че билъ на гуляй у Гено Анчевъ, слѣдъ което той излѣзалъ и се върналъ късно прѣзъ нощьта. Така сжщо не се вижда, сждътъ да е изопачилъ и показанията на свидѣтеля Ламби Халачевъ, защото присждата е основана на показанията на този свидѣтель, дадени не само въ сждебното заседание, но и на ония, дадени на прѣдварителното дирене, гдѣто свидѣтельтъ, който въ сжда е отказвалъ Велико Цвѣтковъ да го е каралъ

Digitized by Google

да увѣщава жена му Катерина да измѣни показанията си, е показалъ противното, което сѫдътъ е приелъ за вѣрно. Отъ съобразителната часть на присѫдата не се вижда, дѣйствително, сѫдътъ да е оцѣнилъ прѣдставеното отъ подсѫдимитѣ общинско свидѣтелство, че свидѣтелката Донка Тачкова, жена на подсѫдимия Тачко Ивановъ, е била трудна отъ 7 мѣсеци, когато мѫжътъ ѝ лежалъ въ затвора цѣли 3 години. Обаче, това опущение на сѫда не може да се счита за сѫществено, защото то не се отнася до обстоятелствата, които би могли да иматъ значение по дѣлото, а слѣдователно и по обвинението на подсѫдимитѣ въ убийството на Илия Господиновъ. Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ както става явно отъ съображенията на присѫдата му, е оцѣнилъ показанията на свидѣтелитѣ Никола Бояджиевъ и Мито Петровъ, дадени въ втората инстанция и отъ тѣхъ е взелъ въ внимание само оная часть, въ която се говори, че тѣ сѫ биле канени отъ покойния Илия Господиновъ да отидатъ за имане, на което обстоятелство сѫдътъ намѣрилъ за невѣрно, понеже се опровергавало отъ другитѣ данни по дѣлото. А тъй като споредъ закона, единъ сѫдъ по сѫщество е длъженъ само да не игнорира показанията на никой свидѣтель, които иматъ значение по дѣлото, а не и да цитира цѣлитѣ имъ показания, на които не дава никакво значение, то неоцѣняването на една часть отъ показанията на свидѣтелитѣ Никола Бояджиевъ и Мито Петровъ, не може да съставлява нарушение на чл. 486 п. 2 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство. Отъ сѫдебния протоколъ на Плѣвенския окрѫженъ сѫдъ се вижда, че е билъ разпитанъ свидѣтель подъ име Кръсто Иванчовъ, който между друго е показалъ, че чувалъ, какво Голю Пенковъ отъ млади години еималъ любовни сношения съ жената на Велико Цвѣтковъ, а отъ съобразителната часть на присѫдата явствува, че сѫдътъ като излага показанията на този свидѣтель, който е установилъ любовнитѣ сношения на Голю Пенковъ съ жената на Велико Цвѣтковъ, го е нарекалъ Кръсто Ивановъ а не Кърсто Иванчевъ. Отъ това слѣдва, че разпитаниятъ свидѣтель Кръсто Иванчевъ и цитираниятъ въ присѫдата свидѣтель Кръсто Ивановъ е едно и сѫщото лице. Отъ производството на дѣлото става явно, че въ качество на свидѣтель е билъ разпитанъ и Недѣлчо Димитровъ, който е показалъ между друго, че прѣди да се изгуби Илия Господиновъ, подсѫдимятъ Велико Цвѣтковъ е лежалъ боленъ, но излизалъ нѣкой пѫть до кръчмата, показанията на който свидѣтель сѫдътъ съвършено е игнорираль при рѣшаването на дѣлото. Това опущение съставлява явно нарушение на ч. 486 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, но въ дадения случай то е несѫществено, защото показанията на този свидѣтель и да бѣха оцѣнени тъй както тѣ сѫ записани въ сѫдебния протоколъ на Плѣвенския окрѫженъ сѫдъ, то пакъ сѫдътъ не би могалъ да дойде до заключение, че подсѫдимиятъ Велико Цвѣтковъ, като е билъ боленъ, не е могалъ да прави заговоръ за убийството на Илия Господиновъ, защото отъ една страна се констатира, че Велико и прѣзъ врѣме на болестьта си е излизалъ до кръчмата, а отъ друга — че и да не е излизалъ, пакъ може единъ боленъ човѣкъ да прави заговоръ и да подбуди нѣкого да извърши убийството. Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ, както се вижда отъ присѫдата му, при оцѣнката показанията на свидѣтеля Владимиръ Арсениевъ, не е обсѫдилъ и обстоятелството, че

Digitized by Google

подсѫдимиятъ Аваляковъ е ималъ 3 дена отпускъ за Ромѫния, гдѣто е завелъ жена си да я лѣкува и че писмото изпратено отъ Гюргево не е било написано отъ сѫщия подсѫдимъ. Обаче, игнорирането на тази часть отъ показанията на свидѣтеля не може да съставлява нарушение на чл. 486 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото, както става явно отъ присѫдата, Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ при излагането на другитѣ доказателства по дѣлото е оцѣнилъ и приелъ, че Аваляковъ е билъ въ отпускъ, когато е отишелъ въ Ромѫния и че писмото пуснато отъ него въ Гюргевската пощенска станция не е било писмо отъ него, но му е било дадено отъ подсѫдимия Велико Цвѣтковъ; слѣдователно, оплакването на касаторитѣ за нарушение на чл. 486 п. 2 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото не оцѣнилъ цѣлитѣ показания на свидѣтелитѣ Недѣлчо Илиевъ, Иванъ Занковъ, Владимиръ Арсениевъ, Кена Илиевъ, Стефанъ Начевъ, Христо Ценовъ, Никола Бояджиевъ и Мито Петровъ, показанията на свидѣтеля Недѣлчо Димитровъ и прѣдставеното общинско свидѣтелство, защото е изопачилъ показанията на свидѣтелитѣ Пашанко Тодоровъ, Голю Пенковъ, Ламби Халачевъ и Донка Тачкова и защото е основалъ присѫдата си на свидѣтель подъ име Кръсто Ивановъ, не разпитанъ по дѣлото, е неоснователно; 4) отъ съобразителната часть на присѫдата на Русенския апелативенъ сѫдъ става явно, че сѫдътъ отъ показанията на свидѣтеля Голю Пенковъ, които, както се изложи по-горѣ, не сѫ били изопачени, е дошелъ до убѣждение, че подсѫдимиятъ Тачко Ивановъ, макаръ и да не е нанесалъ никакви удари на Илия Господиновъ и да е избѣгалъ най-напрѣдъ слѣдъ убийството, но е билъ съучастникъ въ неговото убийство, защото, ако не билъ по уговоръ съ другитѣ подсѫдими, отвелъ потърпѣвшия на мѣстопрѣстѫпление съ цѣль да го убиятъ, не би могло да се извърши убийството. А така констатираното дѣяния съставлява прѣстѫплението, прѣдвидено и наказуемо по чл. 247 ал. 2 отъ Наказателния законъ, както правилно го е подвелъ Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ; слѣдователно, оплакването на касатора Тачко Ивановъ за нарушение на чл. 486 п. 2 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. 247 отъ Наказателния законъ, защото сѫдътъ е трѣбвало отъ показанията на свидѣтеля Голю Пенковъ, които билъ изопачилъ, да дойде до заключение, че той като е избѣгалъ отъ мѣстопрѣстѫплението прѣди убийството, се е разкаялъ и се отказалъ отъ привеждане заговора въ изпълнение, е неоснователно; 5) оплакването на касаторитѣ за нарушение на чл. 486 п. 2 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото сѫдътъ основалъ присѫдата си на показанията на свидѣтеля Ламби Халачевъ, дадени на прѣдварителното слѣдствие, безъ да бѫдатъ прочетени и провѣрени въ сѫдебното заседание, е неоснователно отъ фактическа страна, понеже отъ сѫдебния протоколъ на Плѣвенския окрѫженъ сѫдъ се вижда, че сѫдътъ е прочелъ показанията на свидѣтеля, дадени на прѣдварителното дирене; 6) отъ първитѣ три въпроси, въ свързка съ четвъртия въпросъ на въпросния листъ на Русенския апелативенъ сѫдъ се установява, че сѫдътъ е изложилъ не само законното опрѣдѣление на прѣстѫплението — прѣдумишлено убийство, но и сѫществените му фактически признаци, състоящи се въ това, че тримата подсѫдими Гено Анчевъ, Ангелъ Димитровъ и Тачко Ивановъ, за да извършатъ убийството на Илия Господиновъ

Digitized by Google

много по-рано сж се наговорили за тази цѣль, обмислили сж плана, по който да извършатъ самото убийство и слѣдъ това сж извършили това послѣдното на нивата на Гено Анчевъ, гдѣто сж го завели за тази цѣль, като прѣдварително сж приготвили орждията — брадва, мотика и пр., които занесли на нивата и съ които го убили; слѣдователно, оплакването на касаторитѣ Ангелъ Димитровъ, Гено Анчевъ и Тачко Ивановъ за нарушение на чл. 458 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото сждътъ въ точки първа, втора и трета на въпросния листъ не изложилъ фактическитѣ признаци на прѣстжплението, за което сж осждени, е неоснователно; 7) отъ послѣдния мотивъ на присждата на Русенския апелативенъ сждъ се вижда, че сждътъ като е ималъ прѣдъ видъ материялното положение на подсждимитѣ Велико Цвѣтковъ, Гено Анчевъ, Ангелъ Димитровъ и Тачко Ивановъ и онова на покойния Илия Господиновъ, който е оставилъ жена съ двѣ малолѣтни дѣца безъ всѣкакви материални срѣдства, е присждилъ на гражданската ищца едно обезврѣждане отъ 5000 лева. Отъ казаното слѣдва, че сждътъ е изложилъ въ присждата си съображенията, по които намира за умѣстно присжданието въ полза на наслѣдницитѣ на потърпѣвшия една сума отъ 5000 лева; слѣдователно, оплакването на касаторитѣ за нарушение на чл. 486 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото сждътъ въ присждата си не билъ изложилъ съображенията си за присжданието 5000 лева гражданско обезщетение, е неоснователно; 8) отъ сждебния протоколъ на Русенския апелативенъ сждъ се вижда, че защитникътъ на Велико Цвѣтковъ се е домогналъ да установи, че подсждимиятъ Велико не е ималъ причини да иска да убие Илия Господиновъ и че убийството на този послѣдния трѣбва да е било извършено отъ Голю Пенковъ, любовникъ на Катерина, жена на Велико Цвѣтковъ. Обаче, както става явно отъ присждата, Русенскиятъ апелативенъ сждъ не е приелъ, това домогване на защитата, а е приелъ, че подбудителтъ за убийството на Илия Господиновъ е билъ подсждимиятъ Велико Цвѣтковъ, който е искалъ да се отърве отъ него, за да може да има полови сношения съ жена му Кена. А тъй като оцѣнката на доказателствата по углавни дѣла зависи напълно отъ усмотрѣнието на сжда, който разглежда дѣлото по сжщество и е окончателна, то тя, съгласно чл. 4 отъ Закона за сждоустройството, не подлежи на провѣрка по касационенъ редъ; слѣдователно, оплакването на касаторитѣ за нарушение на чл. 486 п. 2 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото сждътъ не уважилъ домогванията имъ относително мотива за извършването на прѣстжплението, е неоснователно; 9) Русенскиятъ апелативенъ сждъ, както се вижда отъ въпросния му листъ, е постановилъ единъ общъ въпросъ за увеличивающитѣ и смекчающитѣ вината на посждимитѣ обстоятелства, когато, по силата на чл. 454 отъ Закона за углавното сждопроизводство, трѣбвало би за всѣки подсждимъ да се постанови отдѣленъ въпросъ. Обаче, това нарушение на чл. 454 отъ Закона за углавното сждопроизводство, може да бжде сжществено, както не еднократно е признавалъ Върховниятъ касационенъ сждъ, само тогава, когато отъ отговора на единъ такъвъ общъ въпросъ не може да се види при какви обстоятелства: увеличивающи, смекчающи или никакви, е извършилъ прѣстжпното дѣяние всѣкой единъ отъ подсждимитѣ, а не както въ дадения случай, гдѣто не се поражда никакво съмнѣние, понеже отъ отговора на общия

Digitized by Google

въпросъ става явно, че сждътъ е призналъ за подсждимия Тачко Ивановъ крайно смекчающи обстоятелства, за подсждимия Велико Цвѣтковъ увеличивающи винаго муо бстоятелства, а за Гено Анченъ и Ангелъ Димитровъ, че не сжществуватъ нито увеличивающи, нито смекчающи винаго имъ обстоятелства; слѣдователно, оплакването на четирмата касатори за нарушение на чл. 454 отъ Закона за углавното сждопроизводство, е несжществено, и 10) отъ въпросния листъ и отъ съобразителната часть на присждата на Русенския апелативенъ сждъ се вижда, че сждътъ отъ даннитѣ по дѣлото е констатиралъ, че подсждимиятъ Никола Аваляковъ, въ качеството си на старши конни стражаръ, на 31 августъ 1901 год., като е произвеждалъ дознание по убийството на Илия Господиновъ, е осуетилъ на слѣдующия мѣсецъ срещу едно възнаграждение отъ 50 лева разслѣдването по това убийство и затруднилъ разкриването на истината, като съзнателно е взелъ едно писмо отъ подсждимия Велико Цвѣтковъ и го е пусналъ въ пощенската станция въ Гюргево, ужъ писано отъ покойния Илия Господиновъ и то съ цѣль да се заблуди общественото мнѣние и сждебно-административната власть, че Илия не е умрѣлъ, а е забѣгналъ. А така констатираното прѣстжпно дѣяние съставлява не опитване за осуетяване успѣха на углавно прѣслѣдване, а осуетяване успѣха на това прѣслѣдване и се прѣдвижда въ чл. 437 отъ Наказателния законъ, който наказва всѣкой единъ чиновникъ, който по нѣкой начинъ осуети успѣха на едно углавно прѣслѣдване съ цѣль да избави другиго отъ наказание; слѣдователно, оплакването на касатора Аваляковъ за нарущение на чл. 437 отъ Наказателния законъ, защото сждътъ го е осждилъ по този членъ, безъ да е призналъ, че той е осуетилъ прѣслѣдването и че подаването на писмото отъ Гюргево могло да съставлява само опитване за осуетяване, е неоснователно.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационнитѣ жалби на Ангелъ Димитровъ, Велико Цвѣтковъ, Гено Анчевъ, Тачко Ивановъ и Никола Аваляковъ, срещу присждата на Русенския апелативенъ сждъ отъ 3 май 1903 год., подъ № 256, съ силата на чл. 569 отъ Закона за углавното сждопроизводство, като неоснователни, да се оставятъ безъ послѣдствие.

№ 29 — (166) — 5 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и втори октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ *углавно дѣло № 387, по описи за 1903 год., на Петъръ Георгиевъ, отъ с. Пудрия, Вратчанска околия, осжденъ да издържи 12-годишенъ строгъ тъмиченъ затворъ, за умишлено убиване Ангелъ Спасовъ, стражаръ при Пудрийското общинско управление, при изпълнение на служебнитѣ си обязаности, както и да заплати на наслѣдницитѣ на убития 1000 лева обезщетение.* — Въ сждебното заседание се яви касаторътъ Петъръ Георгиевъ, заедно съ защитника си — адвокатътъ д-ръ Д. Вачевъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Вратчадскиятъ окржженъ сждъ е издалъ една присжда подъ № 304, повелителната часть на която гласи:

Digitized by Google

„признава подсѫдимия Петъръ Георгиевъ, отъ с. Пудрия, 30-годишенъ, българинъ, православенъ, неженен, грамотенъ, работникъ, подъ сѫдъ не билъ, за виновенъ въ това, че на 26 януарий 1903 год., е убилъ умишлено съ ножъ Ангелъ Спасовъ, стражаръ при Пудрийското общинско управление, когато послѣдниятъ изпълнявалъ служебнитѣ си обязаности, вслѣдствие на което и на основание чл. 248 отъ Наказателния законъ, комбиниранъ съ чл. 61 п. 2 отъ сѫщия законъ, го осѫжда да дздържи 12 години строгъ тъмниченъ затворъ и да бѫде лишенъ отъ правата, прѣдвидени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ, за 15 години. Сѫщо да плати разноскитѣ 132 лева и 40 стотинки. Осѫжда подсѫдимия да заплати на Аника Ангелица, жена на убития, обезщетение въ размѣръ на 1000 лева, останалата часть се отхвърля, като недоказана. Вещественитѣ доказателства — ножътъ да се конфискува, а пушката, револвера и принадлежноститѣ имъ да се повърнатъ на подсѫдимия, а дрехитѣ да се повърнатъ на притежателитѣ слѣдъ влизане присѫдата въ сила“. — Срещу тая присѫда осѫдениятъ Петъръ Георгиевъ е подалъ касационна жалба, въ която се оплаква: 1) че Вратчанскиятъ окрѫженъ сѫдъ е нарушилъ членове 248 и 543 отъ Наказателния законъ, защото неправилно го е призналъ за виновенъ въ причиняване смъртъ на едно длъжностно лице, понеже не било установено, че убитиятъ Ангелъ Спасовъ на 26 януарий 1903 год. е билъ стражаръ; отъ друга страна, селскиятъ пѫдарь, ако се приеме убитиятъ за такъвъ, не могалъ да се смѣта за органъ на власть, понеже законодателтъ разбиралъ само ония общински служители за „органи на властьта“, които сѫ станали такива чрѣзъ довѣрието на населението чрѣзъ избори, а не и селскиятъ пѫдаринъ, за назначението на който не се издавали даже и никакви прикази, и 2) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ чл. чл. 45 и 249 ал. 2 отъ Наказателния законъ, защото неправилно не е призналъ, че извършеното отъ касатора дѣяние е станало при състояние на необходима отбрана или поне при раздразнено състояние, прѣдизвикано съ насилие отъ убития. А защитникътъ на касатора заяви устно прѣдъ Върховния касационенъ сѫдъ слѣдующитѣ двѣ оплаквания: а) за нарушение на чл. 486 отъ Углавното сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. 249 отъ Наказателния законъ, защото сѫдътъ не билъ оцѣнилъ показанията на свидѣтелитѣ Юрданъ Костовъ, Александъръ Давидовъ и Митъръ Ив. Боневъ, отъ които щѣло да се установи, че подсѫдимиятъ е ржналъ съ ножъ потърпѣвшия, понеже билъ битъ отъ послѣдния и му е билъ скъсанъ кожухътъ, съ което е билъ прѣдизвиканъ да направи извършеното отъ него, и б) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ пакъ чл. 486 т. 2 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото въ присѫдата си признавалъ, че подсѫдимиятъ се заканвалъ съ думи, безъ да е посочилъ самитѣ заканителни думи и доказателствата си за това заканване; още и за това, защото основалъ присѫдата си на ***сѫщитѣ***, ***другитѣ*** свидѣтели, безъ да е указалъ кои сѫ именно тия свидѣтели.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша доклада, устнитѣ обяснения на защитника на касатора и заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) както отъ въпросния листъ, така сѫщо и отъ съобразителната часть на обжалваната присѫда много ясно се вижда, че касаторътъ Петъръ Георгиевъ е билъ признатъ за вино-

Digitized by Google

венъ въ това, че умишлено е убилъ съ ножа си нощния селски патраулъ въ с. Пудрия — Ангелъ Спасовъ, когато послѣдниятъ е изпълнявалъ устната заповѣдь на кмета на селото, който е заповѣдалъ да се запрѣ касаторътъ въ общинската канцелария, понеже той буйствувалъ въ кръчмата на Кета Станчева и заплашвалъ съ убийство слугата й Мито Бешковъ. Вратчанскиятъ окржженъ сждъ както въ въпросния си листъ, така и въ присждата е приелъ за установенъ факта, че касаторътъ, когато е ржгналъ и убилъ Ангела Спасовъ, много добрѣ е знаялъ, че послѣдниятъ е билъ нощенъ патраулъ въ с. Пудрия и че той се е намиралъ при изпълнение на своитѣ си селски полицейски обязаности. Нощниятъ селски патраулъ трѣбва да се приеме за „органъ на властьта“, въ смисъльта на Наказателния законъ, защото споредъ чл. 543 отъ сжщия Наказателенъ законъ, „органъ на власть“ трѣбва да се счита всѣко лице, което е натоварено да упражнява длъжноститѣ на административнитѣ (държавни, окржжни и общински) сждебни и военни власти. Прѣдъ видъ на горѣизложеното, неосновательно се явява първото оплакване на касатора за нарушение на чл. чл. 248 и 543 отъ Наказателния законъ, защото то не се оправдава отъ фактическата страна на дѣлото; 2) отъ протокола на Вратчанския окржженъ сждъ отъ 8 май 1903 год. се вижда, че защитникътъ на касатора, по между другото, е настоявалъ, че прѣстжплението е било извършено при раздразнѣно състояние, за каквото е билъ поставенъ въпросъ въ въпросния листъ; въпросътъ за „необходима отбрана“ не е билъ повдиганъ отъ касатора, та за това не е било поставено отдѣлно питане въ въпросния листъ за неизбѣжната отбрана. Отъ горното слѣдва, че е неосновательно и второто оплакване на касатора въ касационната му жалба за нарушение чл. чл. 45 и 249 отъ Наказателния законъ; 3) неосновательно е и първото оплакване на защитника на касатора за нарушение чл. 486 отъ Углавното сждопроизводство и чл. 249 отъ Наказателния законъ, защото, ако и да не се споменува въ обтжжената присжда имената на свидѣтелитѣ Юрдаки Костовъ, Александъръ Давидовъ и Митъръ Ив. Боневъ, при все това, сждътъ по сжщество е оцѣнилъ фактитѣ, които сж показали тия свидѣтели, а именно обстоятелствата по насилственото изваждане на касатора изъ кръчмата на Кета Стоянова и по скъсването на кожуха му, и 4) неосновательно е найпослѣ и второто оплакване на защитника на кастора за нарушение на чл. 486 отъ Углавното сждопроизводство, защото отъ присждата се вижда, че подсждимиятъ се билъ заканвалъ съ думи къмъ други трети, непричастни къмъ дѣлото лица, което заканване нѣма никакво значение по настоящето дѣло, та още по-малко значение могатъ да иматъ и самитѣ заканителни думи, които подсждимиятъ е изказалъ по адресъ на трети посторонни въ дѣлото страни. Така сжщо е неосновательно второто оплакване на защитника въ втората му часть, понеже подъ думата *сжщитѣ* сждътъ е искалъ да каже за ония лица, които сж биле упоменати въ прѣдшествующия мотивъ на обжалваната присжда, а пъкъ подъ думата *другитѣ* се разбиратъ всичкитѣ други свидѣтели, които сж биле разпитани отъ сжда и имената на които не сж биле посочени изричио въ сжщата присжда.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Петъръ Георгиевъ, срещу присждата на Вратчанския окржженъ сждъ отъ 8 май 1903 год., подъ № 304,

Digitized by Google

съ силата на чл. 569 отъ Закона за углавното сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 30 — (168) — 7 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и четвърти октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 402, по описа за 1903 год., на Иванъ Тоневъ Крайо, отъ с. Долни-Раковецъ, Радомирска околия, осѫденъ отъ Кюстендилския окржженъ сждъ за опитване да убие Яни Минчевъ, отъ сѫщото село.* — Въ сждебното заседание отъ страна на подсждимия — касаторъ Иванъ Тоневъ Крайо, яви се адвокатътъ д-ръ В. Черневъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: съ окончателна присѫда отъ 18 май 1903 год., Кюстендилскиятъ окржженъ сждъ присждилъ така: „признава подсждимия Иванъ Тоневъ Крайо, отъ с. Долни-Раковецъ, 38-годишенъ, българинъ, православенъ, грамотенъ, жененъ, орачъ, осѫжданъ за палежъ на 1 1/2 година строгъ тъмниченъ затворъ — за виновенъ въ това, да се е опиталъ на 8 ноември 1902 год. вечерьта, да убие съселянина си Яни Минчевъ, като е гръмналъ върху него съ кринкова пушка, но по независящи отъ него причини успѣлъ само да го нарани, за това и съгласно чл. 247 ал. 1, въ свързка съ чл. 49 отъ Наказателния законъ, го осѫжда да издържи 6 години и 8 мѣсеци строгъ тъмниченъ затворъ и да бѫде лишенъ за 8 години отъ изброенитѣ въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ права, като при това заплати въ хазната станалитѣ по дѣлото разноски — 62 лева. Осѫжда сѫщия да заплати на гражданския ищецъ Яни Минчевъ, отъ с. Долни-Раковецъ, сумата 110 лева за причинени нему врѣди и загуби. Гражданскиятъ искъ въ размѣръ на останалата му часть до 210 лв. се отхвърлилъ, като неоснователенъ. — Въ касационната жалба срещу сѫщата присѫда, подсждимиятъ Иванъ Тоневъ Крайо се оплаква: 1) че е нарушенъ чл. 310 отъ Углавното сждопроизводство, защото сждътъ не отложилъ дѣлото за да си намѣри защитникъ, тъй като кметътъ на селото му, неговъ личенъ неприятель, не му издалъ свидѣтелство за бѣдность, за да му се назначи защитникъ отъ сѫда, и 2) за нарушение чл. чл. 460 и 486 т. 2 отъ Закона за углавното сждопроизводство, защото сждътъ не взелъ въ внимание, че потърпѣвшиятъ го билъ и оскърбилъ съ думи; защото, като говори въ присѫдата за раздразнено състояние по чл 249 ал. 2 отъ Наказателния законъ и въпросниятъ листъ трѣбвало да бѫде за нея, а пъкъ вердиктътъ говорилъ само за ал. 1 на чл. 249 отъ Наказателни законъ и защото не турилъ въпросъ за прѣдизвикването на раздразнето състояние.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ излушване заключението на Главния прокуроръ, взе прѣдъ видъ: 1) отъ сждебния протоколъ на Кюстендилския окржженъ сждъ, държанъ при разглеждането на това дѣло, се вижда, че подсждимиятъ Иванъ Тоневъ Крайо не е искалъ отлагането на това дѣло, за да се снабди съ свидѣтелство за бѣдность, възъ основание на което да иска да му се назначи служебно защитникъ, а щомъ такова

Digitized by Google

отлагане на дѣлото, касаторътъ на врѣмето си не е искалъ, то той нѣма фактическо и законно основание сега да се оплаква по касационенъ редъ, че Кюстендилскиятъ окржженъ сждъ не отложилъ по сжщата причина разглеждането на дѣлото, и 2) съ въпросния си листъ по дѣлото, Кюстендилскиятъ окржженъ сждъ е призналъ за недоказано твърдението на подсждимия Иванъ Тоневъ Крольо, че намѣрението му да лиши отъ животъ Яне Минчевъ, е възникнало въ силно раздрвзнено състояние и веднага изпълнено. Щомъ окржжнятъ сждъ е призналъ за недоказанъ факта, че прѣстжпното намѣрение на подсждимия Краль за убиване на потърпѣвшия, е възникнало въ силно раздразнено състояние и веднага изпълнено, то при отсжтствието на този фактъ, само наличностьта на който измѣнява квалификацията на инкриминараното на касатора прѣстжпление и може да го подведе подъ нормитѣ на първата или втората алинея на чл. 249 отъ Наказателния законъ, неумѣстно и несъгласно съ разума на сжщия членъ отъ Наказателния законъ, би се явило поставянето въ въпросния листъ за разрѣшаване отъ сжда по сжщество и другъ отдѣленъ въпросъ за това да ли не е било прѣдизвиквано отъ потърпѣвшия подържаното отъ касатора силно раздразнено състояние, каквото раздразнено състояние обаче окржжниятъ сждъ е призналъ за недоказано и че не е сжществувало при извършването отъ касатора прѣстжпно дѣяние, за което е осжденъ. Отъ това слѣдва, че съ неразрѣшаването отдѣленъ въпросъ по втората алинея на чл. 249 отъ Наказателния законъ, както това иска касаторътъ въ второто си оплакване, Кюстендилскиятъ окржженъ сждъ не е допусналъ никакво нарушение на посоченитѣ въ жалбата на касатора чл. чл. 460 и 486 отъ Закона за углавното сждопроизводство.

Върховниятъ касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Иванъ Тоневъ Крольовъ, срещу присждата на Кюстендилския окржженъ сждъ отъ 18 май 1903 год., съ силата на чл. 569 отъ Закона за углавното сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 31 — (174) — 9 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и седми октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдсѣдатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдсѣдателя *углавно дѣло № 455, по описа за 1903 год., на Христо Николовъ Топузлийски, отъ с. Периволъ, Кюстендилска околия, осжденъ отъ Софийския апелативенъ сждъ на доживотенъ строгъ тъмничевъ затворъ, за прѣдумишлено убиване Костадина Йовевъ, отъ сжщото село.* — Въ сждебното заседание касаторътъ не се яви.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Софийскиятъ апелативенъ сждъ съ присжда № 236, отъ 2 юний 1903 год., призналъ подсждимия Христо Николовъ Топузлийски, отъ с. Периволъ, за виновенъ въ прѣдумишлено убиване съ огнестрѣлно оржжие Костадина Йовевъ, отъ сжщото село, при важни многобройни смекчающи вината му обстоятелства, и на основание чл. чл. 247 ал. 2 и 61 т. 2

Digitized by Google

отъ Наказателния законъ, измѣнилъ присѫдата на Кюстендилския окрѫженъ сѫдъ подъ № 569, отъ 8 май 1902 год., само относително наказанието, като осѫдилъ подсѫдимия Христо Николовъ Топузлийски на доживотенъ строгъ тъмниченъ затворъ, а другата часть на сѫщата присѫда потвърдилъ. — Въ касационната си жалба срещу сѫщата присѫда, подсѫдимиятъ Хр. Н. Топузлийски се оплаква: 1) че Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ е нарушилъ чл. 377 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото е основалъ присѫдата си върху показанията на исканитѣ отъ него свидѣтели, които неправилно, по постановление на сѫщия апелативенъ сѫдъ, сѫ биле разпитани по делегация отъ Кюстендилския окрѫженъ сѫдъ, безъ да е имало на лице прѣдписанитѣ отъ сѫщия законъ условия, т. е. когато на свидѣтелитѣ е невъзможно, по законни причини, да се явятъ въ сѫда — апелативния; 2) че Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ е нарушилъ чл. 460 буква *а* отъ Углавното сѫдопроизводство, защото необсѫдилъ всичкитѣ обстоятелсва по дѣлото съвокупно и игнорирал цѣлъ редъ доказателства при дѣлото въ полза на неговата невинность, и 3) че Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ е нарушилъ чл. 350 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото не уважилъ искането на защитата му отъ 25 февруарий 1903 год., да се повикатъ и разпитатъ въ сѫщия апелативенъ сѫдъ онѣзи свидѣтели, които сѫ биле разпитани по делегация отъ Кюстендилския окрѫженъ сѫдъ.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: 1) отъ съобразителната часть въ присѫдата на Софийския апелативенъ сѫдъ по това дѣло се вижда, че сѫщата присѫда е основана и върху показанията на исканитѣ отъ касатора свидѣтели, жители отъ Кюстендилския окрѫгъ, които, по постановление отъ Софийския апелативенъ сѫдъ, сѫ разпитани по делегация отъ Кюстендилския окрѫженъ сѫдъ при участие на самия касаторъ и неговия защитникъ. Обаче, съ това си дѣйствие Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ не е допусналъ нарушение на посочения отъ касатора чл. 377 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото сѫщиятъ този законъ позволява да се не явяватъ свидѣтелитѣ отъ другъ окрѫгъ, а по делегация да се разпитватъ отъ сѫда въ тѣхното мѣстожителство, което въ сѫщность и е направилъ Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ; 2) отъ присѫдата на Софийския апелативенъ сѫдъ се вижда, че сѫщиятъ сѫдъ е обсѫдилъ даннитѣ и доказателствата, които сѫ биле прѣдставени и провѣрени въ сѫдебно заседание, съгласно чл. 460 буква *а* отъ Углавното сѫдопроизводство, а касаторътъ не посочва въ жалбата си, какви именно провѣрени доказателства сѫ биле игнорирани, отъ апелативния сѫдъ при разглеждането и рѣшаването на дѣлото, за да може да се провѣри доставѣрностьта и основателностьта на второто му оплакване, отъ което слѣдва, че това му оплакване за нарушение чл. 460 буква *а* отъ Углавното сѫдопроизводство, е неоснователно, и 3) третото касаторово оплакване за нарушение чл. 350 отъ Углавното сѫдопроизводство, е сѫщо неоснователно, защото, както се каза по-горѣ, Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ правилно и законно е постановилъ да се разпитатъ по делегация отъ Кюстендилския окрѫженъ сѫдъ исканитѣ отъ касатора свидѣтели, а въ такъвъ случай повторното разпитване на сѫщитѣ свидѣтели въ втората инстанция е зависило напълно отъ усмотрѣнието на Софийския апелативенъ сѫдъ върху нуждата за повторното разпитване,

Digitized by Google

безъ да е билъ дълженъ сѫщиятъ апелативенъ сѫдъ непрѣменно да разпита повторно сѫщитѣ свидѣтели.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява:** касационната жалба на Христо Николовъ Топузлийски, срещу присѫдата Софийския апелативенъ сѫдъ подъ № 236, отъ 2 юний 1903 год., съ силата на чл. 569 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 32 — (176) — 10 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и седми октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Г. Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 200, по описа за 1902 год., на Иванъ и Тодоръ Пеневи, отъ гр. Татаръ-Пазарджикъ, осѫдени отъ Татарпазарджишкия окрѫженъ сѫдъ на глоба, за нарушение Закона за акциза върху питиетата.*. — Въ сѫдебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: съ окончателна присѫда № 74, отъ 26 февруарий 1902 год., Татарпазарджишкиятъ окрѫженъ сѫдъ, възъ основание на чл. чл. 48 и 85 отъ Закона за акциза върху питиетата, е потвърдилъ постановлението на Пловдивския окрѫженъ управитель подъ № 68, отъ 13 януарий 1901 год., съ което сѫ осѫдени обвиняемитѣ Иванъ и Тодоръ Пеневи, отъ гр. Татаръ-Пазарджикъ, на заплащане глоба 200 лева и патентната стойность 100 лева, за продаване на едро спиртни питиета. — Въ касационната си жалба срещу сѫщата присѫда обвиняемитѣ Иванъ и Тодоръ Пеневи се оплакватъ: 1) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 85 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото игнорираль показанията на свидѣтелката Мария Пенева; 2) че е нарушена забѣлѣжката къмъ чл. 55 отъ Закона за акциза върху питиетата, защото сѫдътъ незаконно изискваль щото всѣка продажба да бѫде удостовѣрена отъ общинското управление, а освѣнъ това при дѣлото имало такова частично удостовѣрение върху гърба на удостовѣрението отъ 19 априлъ 1900 год. и други отдѣлни удостовѣрения, скрѣпени съ общински печатъ; 3) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 55 отъ Закона за акциза върху питиетата, защото не взелъ въ внимание удостовѣрението за продажбата отъ 5 септемврий 1900 год., само защото не носило такъвъ подписъ, безъ да е оборена неговата дѣйствителность и безъ да е обявено за фалшиво отъ прокурорската власть или отъ прѣдставителя на хазната; 4) че сѫдътъ е нарушилъ чл. 49 отъ Закона за акциза върху питиетата, защото не било установено съ нищо, че касаторътъ Ив. Пеневъ е продавалъ вино на едро безъ патентъ, и 5) че сѫдътъ нарушилъ чл. 43 отъ Закона за акциза върху питиетата, и чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото касаторътъ Тодоръ Пеневъ не е продавалъ никакво свое вино, а услужилъ на майка си — винопроизводителка, която продала своето вино, но сѫдътъ игнорираль удостовѣрението на общинското управление отъ 19 априлъ 1900 год., както и показанията на свидѣтелката,

Digitized by Google

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: 1) въ присѫдата си по това дѣло дѣйствително, Татарпазарджишкиятъ окржженъ сѫдъ не споменава името на свидѣтелката Мария Пенева, която е била разпитана по дѣлото, но съ това окржжниятъ сѫдъ не е допусналъ нарушение на чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото свидѣтелката Мария Пенева е давала показания за това, че имала вино отъ собственитѣ си лозя, което вино държала въ сѫщитѣ зимници на дюкянитѣ и когато продавала, казвала отъ коя бъчва да точатъ, а пъкъ въпроситѣ, да ли виното, въ безпатентното продаване на което се обвиняватъ касаторитѣ, е било нейно собствено произведение отъ нейнитѣ лозя и да ли отъ това нейно вино е продадено, трѣбва да се доказватъ, както изрично прѣдписва забѣлѣжката на чл. 55 отъ Закона за акциза върху питиетата, съ писмени доказателства отъ надлежното кметство, а не съ свидѣтелски показания. Слѣдователно, първото оплакване на касаторитѣ по този прѣдметъ и за нарушение на чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, е неоснователно; 2) второто оплакване на касаторитѣ за нарушение забѣлѣжката къмъ чл. 55 отъ Закона за акциза върху питиетата, е неоснователно, защото сѫщата забѣлѣжка изрично гласи, че лозаритѣ могатъ да продаватъ на едро безъ патентъ само ония пития, които тѣ сами сѫ изработили, за което ***трѣбва да иматъ свидѣтелства отъ надлежнитѣ кметства***, а отъ текста на този законъ слѣдва, че лозаритѣ, за да могатъ да продаватъ на едро спиртни пития безъ патентъ, трѣбва всѣкога да иматъ свидѣтелства, че продаваемитѣ отъ тѣхъ на едро спиртни пития сѫ отъ тѣхъ изработени и отъ тѣхнитѣ собствени лозя; 3) третото оплакване на касаторитѣ за нарушение чл. 55 отъ Закона за акциза върху питиетата, защото сѫдътъ не взелъ въ внимание удостовѣрението отъ 5 септемврий 1900 год., понеже не носило подписъ, е неоснователно, защото сѫдътъ при рѣшаване на дѣлотоималъ е прѣдъ видъ и оцѣнилъ казаната бѣлѣжка отъ 5 септемврий 1900 год., която носи само печата на Татарпазарджишкото градско общинско управление безъ подписъ на кметството, но сѫдътъ не му е далъ важность и значение, а пъкъ въпросътъ, да ли на извѣстенъ писменъ актъ, прѣдставенъ като доказателство по едно углавно дѣло трѣбва да се даде важность, понеже зависи отъ съдържанието на писмения актъ и отъ формалнитѣ условия, които трѣбва да притежава той споредъ закона, а не само, когато той е признатъ за фалшивъ, се разрѣшава отъ сѫда по сѫщество, който оцѣнява окончателно даннитѣ и доказателствата по дѣлото, какъвто сѫдъ е билъ Татарпазарджишкиятъ окржженъ сѫдъ, безъ да може да се прѣоцѣняватъ доказателствата по касационенъ редъ, понеже, съгласно чл. 4 отъ Закона за устройството на сѫдилищата, Върховниятъ касационенъ сѫдъ не разглежда дѣлата по сѫщество, и 4) Татарпазарджишкиятъ окржженъ сѫдъ слѣдъ като обсѫдилъ даннитѣ по дѣлото, а сѫщо и свидѣтелството на Татарпазарджишкото градско общинско управление отъ 19 априлъ 1900 год., признал за доказано, че и двамата обвиняеми по дѣлото, сегашнитѣ касатори, Иванъ и Тодоръ Пеневи сѫ продавали на едро спиртни пития безъ патентъ, а пъкъ въпросътъ — да ли е доказанъ или не фактътъ на това безпатентно продаване, се отнася до сѫществото на дѣлото и се разрѣшава окончателно отъ сѫда по сѫ-

Digitized by Google

щество, безъ да може сжщиятъ въпросъ да се прѣрѣшава отъ Върховния касационенъ сждъ, който съгласно чл. 4 отъ Закона за устройството на сждилищата, не разглежда дѣлата по сжщество. Отъ това слѣдва, че четвъртото и петото касаторови оплаквания за нарушение чл. чл. 49, 43 и 85 отъ Углавното сждопроизводство, понеже не се доказвало, че тѣ сж продавали на едро спиртни пития безъ патентъ, сж неоснователни.

По тѣзи съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Иванъ и Тодоръ Пеневи, срещу присждата на Татарпазарджишкия окржженъ сждъ подъ № 74, отъ 26 февруарий 1902 г., съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 33 — (181) — 17 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на трети ноември хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 388, по описа за 1903 год., на Пано Пенковъ, отъ с. Букьовци, Орѣховска околия, осжденъ отъ Вратчанския окржженъ сждъ на 5 години строгъ тъмниченъ затворъ, за причиняване тежка тѣлесна поврѣда на съселянина си Илия Ивановъ Палабачийски, отъ която послѣдниятъ умрѣлъ.* — Въ сждебното заседание касаторътъ Пано Пенковъ не се яви.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Съ окончателна присжда подъ № 301, отъ 6 май 1903 год., Вратчанскиятъ окржженъ сждъ е присждилъ така: „признава подсждимия Пено Пенковъ, отъ с. Букьовци, 22-годишенъ, българинъ, православенъ, неженетъ, неграмотенъ, войникъ, подъ сждъ не билъ, за виновенъ въ това, че на 22 октомврий 1901 год., е нанесалъ тежка тѣлесна поврѣда на съселянина си Илия Ивановъ Палабачийски, като го ударилъ съ тоягата си по главата, отъ който ударъ послѣдниятъ умрѣлъ подиръ нѣколко часа, вслѣдствие което и на основание чл. 266 п. 7, първа наказателна алинея, му опрѣдѣля наказание $7^1/_2$ години строгъ тъмниченъ затворъ, а по силата на чл. 58 п. 3 отъ Наказателния законъ го осжжда да издържи 5 години строгъ тъмниченъ затворъ и да заплати разноскитѣ по дѣлото въ размѣръ на 129 лева. Признава сжщия подсждимъ за невиновенъ въ това, че чрѣзъ сжщия ударъ умишлено е убилъ Илия Ивановъ Палабачийски, вслѣдствие което го оправдава по това му обвинение. Гражданскиятъ искъ на Иванъ Т. Палабачийски, отъ с. Букьовци, противъ подсждимия за 3000 лева се отхвърля, като неоснователъ и недоказанъ“ — Въ касационната си жалба срещу сжщата присжда, подсждимиятъ Пано Пенковъ се оплаква: 1) че по дѣлото сж нарушени чл. чл. 263 и 45 отъ Наказателния законъ и чл. чл. 460 и 486 отъ Углавното сждопроизводство, защото окржжниятъ сждъ, въпрѣки доказателствата въ дѣлото, погрѣшно е счелъ, че въ случая липсватъ условията на самозащита, като дори не изтълкувалъ и дори игнорираль обстоятелствата, установени отъ свидѣтелскитѣ показания, отъ които се доказвала самозащитата: 2) че сждътъ въ въпросния листъ не си задалъ въпросъ, да ли, ако нѣма самозащита, не сжществува прѣвишение прѣдѣлитѣ на самозащитата, и 3) че сж-

Digitized by Google

дътъ неоснователно приелъ, че е причинена отъ удара му тежка тѣлесна повръда, отъ която е послѣдвала смъртъ, тъй като смъртьта могла да бжде резултатъ, както на тежка, тъй и на тѣлесна и лека тѣлесна повръда, а отъ всичкитѣ данни по дѣлото и отъ медицинския актъ и отъ заключението на лѣкаря се виждало, че раната е била лека, а въ такъвъ случай трѣбвало да се подведе дѣянието му подъ чл. 265, а не подъ чл. чл. 263, и 266 т. 7 отъ Наказателния законъ.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: 1) съ въпросния си листъ по това дѣло Вратчанскиятъ окржженъ сждъ е призналъ за недоказанъ подържания отъ касатора фактъ, че за самозащита подсждимиятъ Пано Пенковъ е нанесалъ ударъ по главата на потърпѣвщия Илия Ивановъ, а въ присждата си Вратчанскиятъ окржженъ сждъ е обсждилъ даннитѣ въ дѣлото относително поддържаната отъ сжщия подсждимъ самозащита. Щомъ Вратчанскиятъ окржженъ сждъ се е произнесалъ относително поддържаната отъ касатора Пенковъ самозащита и е обсждилъ даннитѣ и доказателствата по този въпросъ, то първото касаторово оплакване по този прѣдметъ се явява неосновательно; 2) второто касаторово оплакване относително това, че сждътъ въ въпросния листъ не се произнесалъ — да ли, ако нѣма самозащита, не сжществува прѣвишение прѣдѣлитѣ на самозащитата, е сжщо неосновательно, защото, за да има прѣвишение прѣдѣлитѣ на самозащита, трѣбва безъ друго, да има законнитѣ условия на законната самозащита и само слѣдъ това може да става дума и да има мѣсто питане за прѣвишаване прѣдѣлитѣ на самозащитата, което прѣвишение не е нищо друго, освѣнъ въпросъ за употрѣбяване отъ подсждимия за защита такива срѣдства срещу потърпѣвшия, които сж биле несъразмѣрни съ прѣстжпното нападение върху му отъ страна на потърпѣвшето лице, като прѣстжпенъ нападатель. Щомъ е нѣмало, както признава Вратчанскиятъ окржженъ сждъ, прѣстжпното нападение отъ страна на Илия Ивановъ срещу подсждимия Пано Пенковъ, то чл. 45 отъ Наказателния законъ не допуща не само самозащита, но и никакъвъ въпросъ за прѣвишение границитѣ на самозащитата, а съ непоставяне отдѣленъ въпросъ за такова прѣвишение границитѣ на самозащитата, Вратчанскиятъ окржженъ сждъ не е допусналъ никакво нарушение на чл. 460 отъ Углавното сждопроизводство или на другъ нѣкой процесуаленъ законъ. Слѣдователно, второто касаторово оплакване по този прѣдметъ е неосновательно, и 3) съ въпросния си листъ по дѣлото Вратчанскиятъ окржженъ сждъ е призалъ касатора Пано Пенковъ за виновенъ въ това, че той е нанесалъ удари по главата на Илия Ивановъ, съ което му е причинилъ ***постоянно общо разстройство на здравето опасно за живота му, отъ което повръждане сжщиятъ Илия Ивановъ и умрѣлъ***, а такова едно повръждане съдържа всичкитѣ законни елементи на тежката тѣлесна повръда, която е прѣдвидена въ чл. 263 отъ Наказателния законъ и който законъ гласи, че тежката тѣлесна повръда състои и въ това, когато се причини нѣкому постоянно общо разстройство опасно за живота му. А щомъ отъ констатираната, причинена отъ касатора тежка тѣлесна повръда, е послѣдвала смъртьта на Илия Ивановъ, както е констатиралъ Вратчанскиятъ окржженъ сждъ, то послѣдниятъ правилно е подвелъ дѣянието на касатора подъ чл. 266 т. 7 ал. 1 отъ Наказателния законъ, а за прилагане въ случая на чл. 265 отъ

Наказателния законъ, което иска касаторътъ, не може да става и дума. Отъ всичко казано слѣдва, че оплакването на касатора за нарушение на чл. чл. 263 и 45 отъ Наказателния законъ и чл. чл. 460 и 486 отъ Углавното сждопроизводство, е неоснователно.

Върховниятъ касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Пано Пенковъ, срещу присждата на Вратчанския окржженъ сждъ подъ № 301, отъ 6 май 1903 год., съ силата на чл. 569 отъ Закона за углавното сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 34 — (215) — 1 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на семнадесети ноемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: прѣдседателствующи-членъ, Иванъ Ивановъ членове, Доси Икономовъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена Ивановъ *углавно дѣло № 286, по описа за 1902 год., на Георги К. Дерменджиевъ и Антонъ Антоновъ, отъ гр. Силистра, осждени отъ Силистренския окржженъ сждъ да заплатятъ 260 лева, за нарушение Закона за акциза върху питиетата.* — Въ сждебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сж: съ актъ, съставенъ на 26 май 1900 год., се констатира, че Георги Дерменджиевъ и Антонъ К. Антоновъ, първиятъ отъ гр. Силистра, а вториятъ отъ гр. Анхиало, сж продавали на дребно питиета въ заведението при „Стамбулъ-Капусу", въ което търгуването е било позволено на Силистренския житель Митю Н. Говъ съ патентъ отъ III разредъ подъ № 105. На основание този актъ Русенскиятъ окржженъ управитель съ постановление отъ 19 юний 1900 год., подъ № 316, призналъ казанитѣ Дерм нджиевъ и Антоновъ за виновни, съгласно чл. 65 отъ Закона за акциза върху питиетата, и ги осждилъ да заплатятъ за 6 мѣсеци патентъ 60 лева и глоба 200 лева, а въ случай на несъстоятелность да изтърпятъ по 32-дневенъ затворъ. По възивна жалба на Георги К. Дерменджиевъ и Антонъ Антоновъ, дѣлото е било разгледано отъ Силистренския окржженъ сждъ, който съ присждата си № 55, отъ 13 мартъ 1902 год., е потвърдилъ постановлението на Силистренския окржженъ управитель № 316, отъ 19 юний 1900 година. Въ касационната си жалба Георги Дерменджиевъ и Антонъ Антоновъ се оплакватъ: 1) че сждътъ е нарушилъ чл. 86 отъ Углавното мирово сждопроизводство и чл. 53 отъ Закона за акциза рърху питиетата, защото му е наложилъ глоба 200 лева, когато тя трѣбвало да бжде равна на патента; 2) че сждътъ е нарушилъ чл. 85 отъ Углавното мирово сждопроизводство, защото не рѣшилъ дѣлото по съвокупность на всичкитѣ обстоятелства, открити въ сждебното заседание; 3) че сждътъ основалъ присждата си на прѣдположение; 4) че сждътъ е нарушилъ чл. чл. 85 и 86 отъ Углавното мирово сждопроизводство и чл. 53 отъ Закона за акциза върху питиетата, защото е основалъ присждата си на невѣрни факти, и 5) че сждътъ е нарушилъ чл. 11 отъ Углавното мирово сждопроизводство, въ свързка съ чл. 72 п. 5 отъ Наказателния законъ, защото не прѣкратилъ дѣлото по давность.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша заключението на прокурора, който бѣ на мнѣние, да се отмѣни обтжжената присжда, защото билъ нарушенъ чл. 85 отъ Углавното мирово сждопроизводство,

Digitized by Google

чл. 60 отъ Наказателния законъ и чл. 65 отъ Закона за акциза върху питиетата, тъй като е наложилъ на подсѫдимитѣ максимума отъ глобата въ размѣръ на 200 лева, безъ да е посочилъ въ присѫдата увеличающитѣ вината на обвиняемитѣ обстоятелства, за разрѣшение на дѣлото, намѣри за необходимо, безъ да се произнася по касационната жалба на обвиняемитѣ да се произнесе по заявлението на прокурора при Върховния касационенъ сѫдъ и като взе прѣдъ видъ: отъ присѫдата на Силистренския окрѫженъ сѫдъ се вижда, че сѫдътъ е призналъ обвиняемитѣ Георги Дерменджиевъ и Антонъ Антоновъ за виновни въ нарушение Закона за акциза върху питиета и имъ наложилъ 200 лева глоба, максимума отъ наказанието, прѣдвидено въ първа алинея въ чл. 65 отъ Закона за акциза върху питиета, безъ да е изложилъ въ присѫдата си увеличающитѣ вината имъ обстоятелства. Това постановление на Силистренския окрѫженъ сѫдъ съставлява явно нарушение на чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. 60 отъ Наказателния законъ и чл. 65 отъ Закона за бериитѣ върху питиета, защото, за да може на единъ обвиняемъ да се наложи максимумътъ отъ наказанието, което се прѣдвижда за извършеното отъ него прѣстѫпно дѣяние, е необходимо сѫдътъ при разрѣшаване въпроса за виновността на единъ обвиняемъ, въз основание на даннитѣ по дѣлото, да укаже въ присѫдата си на ония обстоятелства, които увеличаватъ неговата виновность. А щомъ сѫдътъ е направилъ това опущение, трѣбва да се признае, че заявлението на прокурора при Върховнияѣ касационенъ сѫдъ за нарушение на горѣцитиранитѣ три члена, е основателно.

Водимъ отъ тия съображения, Върховнияѣ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: присѫдата на Силистренския окрѫженъ сѫдъ № 55, отъ 13 мартъ 1902 год., защото сѫ нарушени чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, чл. 60 отъ Наказателния законъ и чл. 65 отъ Закона за акциза върху питиетата, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане, да се изпрати въ сѫщия окрѫженъ сѫдъ.

№ 35 — (234) — 15 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховнияѣ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление, на първи декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдсѣдатель, Филипъ Филчевъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена Ивановъ *углавно дѣло № 86, по описа за 1903 год., на Димитъръ Стояновъ и Конда Стоянова, оправдани отъ Шуменския окрѫженъ сѫдъ по обвинението имъ въ прѣдумишлено убиване Илия Петровъ.* — Въ заседанието обвиняемитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: на 3 октомврий 1897 год., въ мерата на Кабиюшкия конезаводъ е намѣренъ единъ мъртавъ трупъ. Констатирано отъ кмета на Екисченската община че този трупъ билъ на говедаря на с. Кадж, Илия Петровъ. Отъ направенитѣ сѫдебни издирвания не е могло да се откриятъ убийцитѣ, вслѣдствие на което прокуроръть при Шуменския окрѫженъ сѫдъ съ прѣдложението си подъ № 3737, отъ 20 октомврий 1897 год., билъ внесалъ слѣдственото дѣло № 149/97 год. въ сѫда, съ заключение за спиранетo му и сѫдътъ съ опрѣдѣлението си

Digitized by Google

№ 2606, отъ 31 октомврий сѫщата година, спрѣлъ казаното слѣдствено дѣло до откриване убийцитѣ на Илия Петровъ. По поводъ на едно анонимно писмо отъ нѣкой си Нино Николовъ, било произведено ново слѣдствие, при което сѫ се открили улики, че убийцитѣ сѫ Димитъръ Стояновъ — пазачъ на Кабиюшката кория и жената на убития — Конда Стоянова. Вслѣдствие на това разкритие, прокурорскиятъ надзоръ съ обвинителенъ актъ отъ 22 мартъ 1900 год., прѣдава на сѫдъ за сѫдене при участие на сѫдебни заседатели Димитъръ Стояновъ и Конда Стоянова, като иска наказанието на първия по чл. 247 ал. 2 а спрямо втората по сѫщия членъ комбинираны съ чл. 51 п. 3 ал. 2 отъ Наказателния законъ. Шуменскиятъ окрѫженъ сѫдъ, като образувалъ по поводъ този актъ углавно дѣло № 1035/97 год., го разгледалъ на 9 май 1900 год., когато съ присѫдата си № 331, по недоказаность оправдалъ по сѫдъ подсѫдимитѣ. — Прокурорскиятъ надзоръ останалъ нѣдовеленъ отъ тази присѫда, подалъ въ Върховния касационенъ сѫдъ протестъ и послѣдниятъ съ рѣшението си № 174, отъ 31 мартъ 1901 год., за нарушение чл. чл. 460 буква *а* и 486 п. 2 отъ Углавното сѫдопроизводство, отмѣнилъ обтѫжената присѫда на Шуменския окрѫженъ сѫдъ и за ново разглеждание при другъ съставъ я повърналъ. Шуменскиятъ окрѫженъ сѫдъ разгледалъ дѣлото отново и за разрѣшението му е постановилъ слѣдующитѣ въпроси: 1) „доказва ли се, че подсѫдимиятъ Димитъръ Стояновъ, отъ с. Балабанларъ, Кесаревска окодия, 50-годишенъ, българинъ, православенъ, неосѫжданъ, прѣзъ мѣсецъ септемврий 1897 год., да е гърмялъ съ огнестрѣлно орѫжие върху Илия Петровъ, въ Кабиюшката кория, отъ който гърмежъ да е падналъ мъртавъ казаниятъ Петровъ?“ — „Не, не се доказва“; 2) виновенъ ли е подсѫдимиятъ Д. Стояновъ въ казаното убийство?“ „Не, не е виновенъ“; 3) „доказва ли се, че подсѫдимата Конда Стоянова, отъ гр. Шуменъ, 26-годишна, българка, православна, вдовица, неосѫждана, щото да е взимала участие въ това убийство, като да е спомогнала съ съвѣтъ и да е отстранила спѫнкитѣ?“ — „Не, не се доказва“, и 4) „виновна ли е Конда Стоянова за това убийство?“ — „Не, не е виновна“. Слѣдъ това Шуменскиятъ окрѫженъ сѫдъ съ присѫдата си № 392, отъ 17 септемврий 1901 год., е призналъ подсѫдимитѣ Димитъръ Стояновъ и Конда Стоянова за невиновни въ прѣдумишлено убиване Илия Петровъ и ги освободилъ отъ всѣка углавна отговорность. Въ касационния си протестъ прокуроръть при Шуменския окрѫженъ сѫдъ се оплаква между другото, че сѫдътъ е нарушилъ чл. 446 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото не му е далъ думата да възразява слѣдъ речьта на защитата.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: отъ сѫдебния протоколъ на Шуменския окрѫженъ сѫдъ отъ 3 септемврий 1901 год., се вижда, че слѣдъ рѣчитѣ на защитницитѣ на подсѫдимитѣ, прокуроръть, възъ основание чл. 446 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, е искалъ да му се даде думата, понеже ималъ да говори за нѣкой нови обстоятелства, но прѣдседателствующиятъ не му е далъ думата подъ прѣдлогъ, че сѫдътъ билъ освѣтленъ. Това дѣйствие на Шуменския окрѫженъ сѫдъ е несъгласно съ прѣдписанието на чл. 446 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото, споредъ този членъ, даването думата на прокурора поне веднажъ да прѣдстави възраженията си слѣдъ защитителната

Digitized by Google

рѣчъ на подсѫдимия или на неговия защитникъ, не зависи отъ усмотрѣнието на сѫда, а толкова повече отъ единоличната власть на прѣдседателствующия, а е право на прокурора, когато пожелае, да направи своитѣ възражения на доводитѣ на защитата съ цѣль да се обяснятъ и разяснятъ всичкитѣ обстоятелства и данни за правилното разрѣшение на самото дѣло. Отъ казаното слѣдва, че Шуменскиятъ окржженъ сѫдъ е лишилъ прокурора отъ правото, което му дава чл. 446 отъ Углавното сѫдопроизводство, да възрази слѣдъ защитителнитѣ рѣчи на защитницитѣ, е допустналъ явно нарушение на горния членъ, което нарушение е сѫществено и лишава присѫдата отъ силата ѝ на законно издадено сѫдебно рѣшение; слѣдователно, оплакването на прокурора при Шуменския окржженъ сѫдъ за нарушение на чл. 446 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, е основателно.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: присѫдата на Шуменския окржженъ сѫдъ № 392, отъ 17 септемврий 1901 год., защото е нарушенъ чл. 446 отъ Углавното сѫдопроизводство, съ силата на чл. 569 отъ сѫщото углавно сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане отъ другъ съставъ, да се изпрати въ сѫщия окржженъ сѫдъ.

№ 36 — (258) — 24 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление на дванадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на Главния прокуроръ д-ръ П. Данчевъ, слуша доложеното отъ члена Ивановъ *углавно дѣло № 639, по описа за 1903 год., на Миланъ Марковъ, осѫденъ отъ Русенския окржженъ сѫдъ да издържи 15-годишенъ строгъ тъмиченъ затворъ, за прѣдумишлено убиване жена си Васила Пенчева.* — Въ заседанието подсѫдимиятъ — касаторъ Миланъ Марковъ отсѫтствуваше.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: прокурорскиятъ надзоръ при Русенския окржженъ сѫдъ, съ обвинителенъ актъ отъ 22 августъ 1903 год., прѣдалъ на сѫдъ Миланъ Марковъ, отъ с. Бѣлцовъ, българинъ, православенъ, подъ сѫдъ не билъ, 19—20-годишенъ, за да го сѫди заедно съ сѫдебни заседатели и накаже по чл 247 ал. 2 отъ Наказателния законъ, въ свързка съ чл. 58 отъ сѫщия законъ, за гдѣто на 10 срещу 11 юлий 1903 год., прѣдумишлено лишилъ отъ животъ жена си Васила Пенчова, като я тласналъ отъ брѣга въ рѣката „Янтра“, гдѣто се и удавила. По този обвинителенъ актъ е било заведено углавно дѣло № 1451, което Русенскиятъ окржженъ сѫдъ разгледалъ на 9 септемврий 1903 год. и за разрѣшението му е постановилъ слѣдующитѣ въпроси: 1) „доказва ли се, че прѣзъ нощьта на 10 срещу 11 юлий 1903 год., подсѫдимиятъ Миланъ Марковъ, отъ с. Бѣлцовъ, отивайки отъ послѣдното за с. Джулиница, заедно съ жена си Васила Пенчева, я е лишилъ отъ животъ, като я тласналъ отъ брѣга въ рѣката Янтра, гдѣто се удавила?“ — „Да, доказва се“; 2) „доказва ли се, че подсѫдимиятъ е извършилъ горното дѣяние прѣдумишлено, т. е. като го е по отрано обмислилъ, рѣшилъ и изпълнилъ?“ — „Да, доказва се;“ 3) въ коя възрасть се е намиралъ подсѫдимиятъ

Digitized by Google

при извършване на въпросното дѣяние?“ — „На 19—20-годишната си възрасть“; 4) „виновенъ ли е подсѫдимиятъ за дѣянието, констатирано въ 1 и 2 въпросъ?“ — „Да, виновенъ“; 5) „има ли обстоятелства които да увеличаватъ или намаляватъ вината на подсѫдимия?“ — „Нѣма никакви обстоятелства“; 6) „основателенъ ли е и въ какъвъ размѣръ гражданскиятъ искъ прѣдявенъ отъ бащата на убитата Васила Пенчева, срещу подсѫдимия за 6000 лева?“ — „Не, не е основателенъ“; 7) „по кой членъ отъ Наказателиия законъ слѣдва да се накаже подсѫдимия?“ — „По чл. 247 ал. 2 отъ Наказателния законъ, като го осѫжда на смъртъ, което наказание, съгласно чл. 58 п. 1 отъ сѫщия законъ, смъртното наказание се замѣнява съ 15-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ, съ лишение отъ правата, прѣдвидени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ, за единъ периодъ отъ 19 години“, и 8) „какво да стане съ вещественото доказателство — една брадва?“ — „Да се повърне на притежателя“. Слѣдъ това Русенскиятъ окрѫженъ сѫдъ съ присѫдата си № 572, отъ 22 септемврий 1003 год., е призналъ подсѫдимия Миланъ Марковъ за виновенъ въ прѣдумишлено убиване жена си Васила Пенчева, като я удавилъ въ рѣката Янтра, вслѣдствие на което го осѫжда на 15-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ, съ лишение отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 и 6 отъ Наказателния законъ, за 19 години, считанъ отъ туряне присѫдата въ изпълнение. — Въ касационната си жалба Миланъ Марковъ се оплаква: 1) че Русенскиятъ окрѫженъ сѫдъ е нарушилъ чл. 449 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото за основа на въпроситѣ е взелъ само доводитѣ на обвинителния актъ, основанъ на полицейското дознание, а не и на даннитѣ по дѣлото въ сѫдебното заседание, а именно взелъ въ внимание нѣкакво негово самопризнание, направено прѣдъ кмета съ заплашване и побой, когато такова самопризнание не билъ правилъ на сѫдебното дирение, и 2) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ чл. 350 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото не му е далъ срѣдства за защита, като не му е назначилъ защитникъ d'office, макаръ и да е прѣдставилъ свидѣтелство за бѣдность, което сѫдътъ приелъ за метрическо свидѣтелство.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) отъ съобразителната часть на присѫдата на Русенския окрѫженъ сѫдъ се вижда, че сѫдътъ е основалъ присѫдата си не на данни, добити на полицейското дознание и на прѣдварителното слѣдствие и възпроизведени въ обвинителния актъ, а на данни и доказателства, провѣрени на сѫдебното заседание, понеже е оцѣнилъ и взелъ въ внимание не самопризнанието на подсѫдимия направено прѣдъ кмета и записано въ нѣкой полицейски актъ, а показанията на кмета и на другитѣ свидѣтели, дадени въ сѫдебното заседание, които сѫ възпроизвели направеното прѣдъ тѣхъ самопризнание, че той, подсѫдимиятъ е удавилъ жена си въ р. Янтра; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на чл. 449 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото Русенскиятъ окрѫженъ сѫдъ е взелъ въ внимание нѣкакво негово самопризнание, направено прѣдъ кмета съ заплашване и побой, когато той такова самопризнание не е правилъ на сѫдебното дирене, е неоснователно; 2) отъ производството на дѣлото се уста-

Digitized by Google

новява, че подсѫдимиятъ съ заявление отъ 4 септемврий 1903 год., като е приложилъ едно свидѣтелство за бѣдность, издадено отъ Бѣляновското селско общинско управление на 30 августъ 1903 год., е молилъ да му назначи защитнисъ d'office. Обаче, сѫдътъ като е ималъ прѣдъ видъ, че това свидѣтелство не съдържало доказателства за матерчялното и сѣмейното положение на подсѫдимия и имотното състояние на сѣмейството му, съ опрѣдѣлението си отъ 5 септемврий 1903 год. е оставилъ молбата за назначение защитникъ безъ послѣдствие. Отъ казаното слѣдва, че Русенскиятъ окрѫженъ сѫдъ се е произнесалъ по молбата на подсѫдимия, като въ отдѣлно мотивирано опрѣдѣление е изложилъ и основанията си, по които не намира за възможно назначението на защитникъ d'office. А тъй като признаването нѣкому правото на бѣдность е въпросъ по сѫществото и зависи напълно отъ усмотрѣнието на сѫда, който разглежда такава молба, то той не подлежи на разглеждане отъ Върховния касационенъ сѫдъ. Твърдението на подсѫдимия, че Русенскиятъ окрѫженъ сѫдъ е приелъ горното свидѣтелство за бѣдность за метрическо свидѣтелство, не се оправдава отъ фактическа страна, тъй като, както се каза по-горѣ, сѫдътъ го е оцѣнилъ като свидѣтелство за бѣдность, но не е призналъ даннитѣ въ него за достатъчни, възъ основание на които да може да се назначи на подѫдимия защитникъ d'dffice; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на чл. 350 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, защото не му е назначилъ защитникъ, когато той е прѣдставилъ свидѣтелство за бѣдность, което сѫдътъ приелъ за метрическо свидѣтелство, е неоснователно.

По тия съображения, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Миланъ Марковъ, срещу присѫдата на Русенския окрѫженъ сѫдъ № 572, отъ 22 септемврий 1903 год., съ силата на чл. 569 отъ Закона за углавното сѫдопроизводство, кате неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 37 — (260) — 26 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление, на тринадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното на 12 того отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ *углавно дѣло № 276, по описа за 1902 год., заведено по касационнитѣ жалби на Христю Бандуловъ, Иванка М. Попова и на Авр. Аврамовъ за себе си и като повѣреникъ на дъщеря си Венета Аврамова, срещу присѫдата на Русенския апелативенъ сѫдъ подъ № 302, отъ 27 май 1902 година.* — Въ сѫдебното заседание явиха се обвиняемиятъ Христо Бандуловъ, заедно съ защитника си — адвокатътъ д-ръ Георги Стрезовъ, както и адвокатътъ С. С. Бобчевъ, повѣреникъ на частнитѣ обвинители Аврамъ Аврамовъ и дъщеря му Венета Аврамова, а обвиняемитѣ Иванка М. Попова, Михалъ Поповъ и Гица Георгиева отсѫтствуваха.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: Венета Аврамова и баща й Арамъ Аврамовъ, живущи въ гр. Русе, на 3 юний 1900 год. сѫ подали жалба до прокурора при Русенския окрѫженъ сѫдъ, съ която се оплакватъ противъ Христо Бандуловъ, Гица Георгиева, Руси Тончевъ, Т. Катранджиевъ,

Digitized by Google

Г. Минковъ, Калинъ Спасовъ, Игнатъ Енчевъ, Михалъ Поповъ и Иванка Мих. Попова, за гдѣто първиятъ имъ нанесалъ клевета и обида устно и писмено, като разгласявалъ и разпространявалъ позорящи честьта на Венета Аврамова обстоятелства и дѣйствия, какво тя е била водѣла безчестенъ животъ, като учителка въ селето Юперъ и че била обезчестена отъ колега си А. Костилски; втората, че имъ нанесла сжщо такава клевета и обида писмено, като е написала на Аврамъ Аврамовъ едно анонимно писмо съ дата 4 февруарий 1900 год., въ което се излага сжщото позоряще дѣяние на дъщеря му Венета; третиятъ, четвъртиятъ и шестиятъ, че имъ нанесли сжщо такава клевета писмено, като сж съобщавали за сжщото дѣяние на Венета въ официялни книжа, а останалитѣ четирма, че имъ нанесли сжщо клевета и обида, като сж разгласявали устно тѣзи сжщитѣ поменати по-горѣ обстоятелства и дѣяния позорящи честьта на сжщата Венета. Тжжителитѣ сж поискали наказанието на горѣпоменатитѣ обвиняеми по чл. чл. 235 и 236 отъ Наказателния законъ. Прокурорскиятъ надзоръ слѣдъ произведеното дознание по тая тжжба е прѣкратилъ обвинението по отношение на обвиняемитѣ Руси Тончевъ и Т. Кантарджиевъ, понеже въ този случай съ своитѣ дѣйствия не сж имали никакво намѣрение да клеветятъ и обидятъ тжжителитѣ, а просто сж изпълнили своитѣ служебни обязаности — а по отношение на останалитѣ седемь души обвиняеми внесалъ дѣлото въ Русенския окржженъ сждъ за да му се даде ходъ въ порядъкъ на частно обвинение. При разглеждането на дѣлото въ окржжния сждъ, тжжителитѣ оттеглили обвинението по отношение обвиняемия Г. Минковъ вслѣдствие на което дѣлото е било прѣкратено по отношение на тоя обвиняемъ. Русенскиятъ окржженъ сждъ като разгледалъ дѣлото по отношение на останалитѣ шестима подсждими, съ присжда № 207, отъ 30 априлъ 1901 год., призналъ за виновни въ приписуемитѣ имъ се прѣстжпни дѣяния само подсждимитѣ Христо Бандуловъ и Иванка М. Попова и по силата на чл. 236 п. п. 5 и 6 отъ Наказателния законъ, осждилъ първия да издържи 3-мѣсеченъ тъмниченъ затворъ и да заплати глоба 25 лева, а втората да издържи еднодневенъ тъмниченъ затворъ и да заплати глоба 10 лева, а послѣднитѣ Гица Георгиева, Калинъ Спасовъ, Игнатъ Енчевъ и Михалъ Поповъ призналъ за невиновни въ отдаваемото имъ сж обвинение и ги оправдалъ по сждъ. Вслѣдствие на апелационнитѣ жалби на Христо Бандуловъ и на тжжителитѣ Аврамъ Аврамовъ и Венета Аврамова, Русенскиятъ апелативенъ сждъ е завелъ възивно углавно дѣло, което е насрочилъ за разглеждане на 13 май 1902 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: 1) „че подсждимитѣ не се признаватъ за виновни въ приписуемитѣ имъ сж обвинения. Христо Бандуловъ не отрича че той е написалъ писмото до потърпѣвшия Аврамовъ отъ 2 мартъ 1900 год.; рапортътъ до Тутраканския училищенъ инспекторъ отъ 3 мартъ 1900 год. и рапортътъ до Министерството на просвѣщението отъ 18 сжщи мѣсецъ, но за свое оправдание обяснява, че той съ тия писма и рапорти не билъ ималъ намѣрение да наклеветява когото и да било, а билъ дѣйствувалъ искрено и чистосърдечно. Учительтъ Кастилски, който се билъ любилъ съ потърпѣвшата Венета Аврамова, му се похвалилъ единъ день прѣзъ мѣсецъ януарий 1900 год., че успѣлъ да свърши „оная работа“ съ Венета, вслѣдствие на това той — подсждимиятъ се възмутилъ и писалъ на баща ѝ да вземе мѣрки и при това като виждалъ, че се компромитирало учителското

Digitized by Google

тѣло, писалъ рапортитѣ си до инспектора и до министерството. Приложената къмъ дѣлото брошура „инспекторска комедия“ написалъ Христо Драгомирски (народенъ учитель) — не е издавалъ той — подсѫдимиятъ Бандуловъ. Не е каралъ подсѫдимата Гица Георгиева да пише анонимно писмо съ дата 4 февруарий 1900 год. до потърпѣвшия Аврамовъ. На 2 февруарий 1900 год., Костилски и Венета идвали въ с. Черешево сами двамата; тѣ биле излѣзли отъ село Юперъ въ 7 часа, пъкъ пристигнали къмъ 10 часа въ с. Черешево, когато разстоянието между тия двѣ села било около 3—4 километра; 2) подсѫдимата Гица Георгиева обяснява, че е писала съ своята ржка анонимното писмо до Аврамова отъ 4 февруарий 1900 год., но по диктовката на подсѫдимия Бандуловъ, който ѝ го съставилъ и отъ когото, като главенъ учитель, тя се бояла да не би да ѝ напакости ако откаже да прѣпише писмото, и 3) подсѫдимитѣ Иванка М. Попова и Михалъ Пеневъ отричатъ да сѫ разгласявали устно каквито и да било обстоятелства или дѣйствия опозоряющи честьта на Венета Аврамова; че отъ съдържанието на писмото съ дата 2 мартъ 1900 год., както и отъ това на рапортитѣ до училищния инспекторъ и до Министерството на просвѣщението, които — писмо и рапорти, подсѫдимиятъ Бандуловъ не отрича да е написалъ, става явно до очевидность, че той — Бандуловъ — никакъ не е дѣйствувалъ „искренно и чистосърдечно“, както той твърди и че напротивъ, той е ималъ злиятъ умисъль да разгласи обстоятелства и дѣйствия позорни за честьта на Венета Арамова, а именно, че тя била наистина обезчестена отъ колега ѝ — учителя Костилски и че водѣла безнравственъ и безчестенъ животъ. Въ писмото си до бащата на Венета, подсѫдимиятъ Бандуловъ пише по поведението на Венета; „да Ви кажа право, азъ се възмущавамъ отъ дъното на душата си и по никой начинъ не мога да прѣмълча и скрия прѣстѫплението, понеже азъ съмъ убѣденъ че е извършено . . . . . този подлецъ Костилски самъ се похвали прѣдъ мене, че е извършилъ това; доходжданото му съ дъщерята отъ с. Юперъ до тука, сами двамата, като сѫ пѫтували три часа, когато за единъ часъ най-много може да се даде, като имамъ прѣдъ видъ що за деморализирана личность е, не мога да не вѣрвамъ, че изпълнилъ пъкления си планъ . . . . . убѣденъ съмъ на 99 %, че тя (Венета) е обезчестена отъ изрода Костилски . . . . съ утрѣшната поща ще рапортирамъ официално на инспектора“. Въ рапорта си до инспектора подсѫдимиятъ Бандуловъ категорически заявява, „че Костилски извършилъ благополучно оная работа съ учителката Венета“. Въ рапорта си до министерството, Бандуловъ продължава да приписва на потърпѣвшата Венета сѫщитѣ тия позорни обстоятелства и дѣяния. „До родителитѣ на учителката (Венета) писахъ съ цѣль да знаятъ, че дъшеря имъ не е въ дѣвствената си чистота“, пише Бандуловъ въ старанието си да спаси, както казва, учителското тѣло отъ позора и най-накрая въ този си рапортъ казва, че не приема да се обижда „за хатъра на родителитѣ на една обезчестена и безнравствена учителка“. Отъ горѣизложеното се установява напълно, че подсѫдимиятъ Бандуловъ съ писмата и рапортитѣ си е писмено разгласявалъ обстоятелства и дѣйствия позорни за честьта на потърпѣвшата Венета Аврамова. Но той и устно е разгласявалъ сѫщото, защото свидѣтелтъ Петъръ Кокилевъ установява, че като отишелъ въ с. Юперъ въ качеството си училищенъ инспекторъ, да провѣри донесенията на под-

Digitized by Google

сждимия, лицата, които той е разпиталъ, му заявили, че слуховетѣ за обезчестяването на Венета Аврамова идѣли отъ с. Черешево, гдѣто е билъ Бандуловъ, който и е разпространявалъ тия слухове. На тия показания на свидѣтеля Кокилевъ апелативниятъ сждъ дава пълна вѣра, защото тѣ сж напълно подкрѣпятъ отъ всичкитѣ други постжпки на Бандулова; человѣкъ който не се свѣнява да пише на бащата, че дъщеря му е обезчестена и да увѣрява инспектора и дори и министерството, „че Костилски билъ свършилъ оная работа съ Венета", такъвъ човѣкъ нѣма да го бие съвѣстьта да разправи сжщитѣ работи и на разни селяни; ето защо слѣдва да се приеме за доказано и това, че подсждимиятъ Бандуловъ и устно е разгласявалъ дѣйствия позорящи честьта на Венета Аврамова. Подсждимиятъ не се задоволява съ всичко това, той прѣзъ 1900 год., издава приложената къмъ дѣлото брошура подъ заглавие „Инспекторска комедия" — авторътъ на която се казва „Христо Драгомирски — народенъ учитель". Въ тази брошура се повтарятъ сжщитѣ клевети, като потърпѣвшата Венета се наричала „любовница" на Костилски; споменува се разходката, която Венета и Костилски биле направили отъ с. Юперъ до с. Черешево и която траяла 3 ½ часа, при всичко, че разтоянието между двѣтѣ села било 3—4 километра и въобще въ тази брошура се възпроизвежда всичко, което подсждимиятъ Бандуловъ е разгласявалъ устно и писмено и което се по-горѣ изложи. Дѣйствително, подсждимиятъ Бандуловъ отрича да е авторътъ на тая брошура, по едно дори повърхно четене на брошурата, стига да убѣди всѣкиго, че авторътъ ѝ никой другъ не е, освѣнъ подсждимиятъ. Въ тая брошура Бандуловъ е централната личность; въ нея се напада Тутраканскиятъ училищенъ инспекторъ, съ когото Бандуловъ не е билъ въ добри отношения, понеже е билъ уволненъ за всичкитѣ горѣизложени клетви. На стр. 16 се намира едно заявление на жителитѣ на с. Черешева до Министерството на просвѣщението, въ което заявление селянетѣ казватъ, че „учительтъ Христо Бандуловъ билъ акуратенъ, примѣренъ, спечелилъ симпатиитѣ на всичкитѣ селяни, които толкова го обикнали, щото се рѣшили никога да не се раздѣлятъ отъ него и биле изненадани отъ злобата на инспектора, който е уволнилъ примѣрния учитель Христо Бандуловъ и пр. пр. Независимо отъ горѣизложеното, най-нагледно се установява, че авторътъ на брошурата е Бандуловъ отъ приложеното къмъ дѣлото (стр. 169) писмо на сжщия къмъ фелдшера Бѣлобрадовъ отъ 5 априлъ 1900 год., въ което казва, че искалъ да напечатва прѣзъ ваканцията една брошура по позорната история съ Венета, но нѣмалъ за това срѣдства и моли приятелитѣ си да го улеснятъ; много го било ядъ на „този подълъ инспекторъ". — Освѣнъ това свидѣтельтъ Златанъ Анг. Сладкаровъ установява, че Бандуловъ му казалъ, че приготвилъ една брошура по „тая работа" и щѣлъ да я издаде, слѣдователно, отъ изложеното до тукъ става явно, че авторътъ на брошурата е подсждимия Бандуловъ. Че подсждимиятъ съ разгласяването и приписването на Венета Аврамова дѣяния, каквито тя била обезчестена отъ колега ѝ Костилски и че тя водяла безнравственъ животъ, сж крайно позорни за честьта на една мома — слѣдователно, подсждимиятъ, който е разгласявалъ тия обстоятелства и дѣяния позорящи честьта на Венета Аврамова, извършилъ прѣстжплението клевета и понеже той е разгласявалъ тия обстоятелства устно, писмено и чрѣзъ печатно произве-

Digitized by Google

дение — то той е наказуемъ по чл. чл. 235 и 236 п. 5 отъ Наказателния законъ. Че независимо отъ това, че по чл. 240 п. 1 отъ Наказателния законъ, се запрѣщава на дѣеца да доказва истинностьта на разгласенитѣ отъ него обстоятелства, когато послѣднитѣ се отнасятъ до частния или домашенъ животъ на оклеветеното лице — отъ даннитѣ по дѣлото се вижда, че разгласяванитѣ отъ подсѫдимия Бандуловъ позорни за честьта на Венета Аврамова обстоятелства, сѫ измислени и лъжливи, защото отъ медицинското свидѣтелство съ дата 16 априлъ 1900 год., издадено отъ двама лѣкари се установява, че потърпѣвшата Венета Аврамова е била дѣвица. Че прѣдъ видъ така установената лъжливость на тая клевета и прѣдъ видъ на извънредно голѣмата злоба на подсѫдимия, който въ писма, рапорти и брошури е разгласявалъ по най-цинически начинъ горѣказанитѣ крайно позорящи честьта на Венета обстоятелства — то апелативниятъ сѫдъ намира, че подсѫдимиятъ е извършилъ приписуемото му се прѣстѫпление при увеличающи вината му обстоятелства, вслѣдствие на което и ще трѣбва да ся видоизмѣни обтѫжената присѫда, като се наложи на подсѫдимия едно много по-чувствително наказание, а именно $1^1/_2$ година тъмниченъ затворъ и глоба 200 лева; че отъ обясненията на подсѫдимата Гица Георгиева, въ свързка съ до тукъ изложеното, апелативниятъ сѫдъ иде до убѣждението, че и анонимното писмо до бащата на потърпѣвшата съ дата 4 февруарий 1900 год., е съставено отъ подсѫдимия Бандуловъ. Съ това писмо, както и съ писмото отъ 2 мартъ 1900 год., адресирано тоже до бащата на потърпѣвшата, подсѫдимиятъ Бандуловъ като съобщилъ въ тѣхъ позорни за честьта на дъщеря му дѣяния, а именно, че тя била обезчестена и въобще водѣла безнравственъ животъ — е нанесалъ обида на бащата на потърпѣвшата, защото приписването на подобни обстоятелства и дѣйствия позорящи честьта на дъщерята, сѫ унизителни за достоинството на бащата, понеже накърняватъ неговото бащинско чувство и честь. Дѣйствително, обидата трѣбва да бѫде извършена непосрѣдствено, т. е. трѣбва да бѫде обърната къмъ докачения, така, че докаченията самъ да е възприелъ обидата, обаче за писменото оскърбление, както е въ случая, тая непосрѣдственость, т. е. присѫтствието на обидения не се изисква; достатъчно е обиднитѣ думи да сѫ писани въ писмо и това послѣдно да е получено отъ лицето, къмъ което се отнасятъ тия оскърбителни думи, а никакъ не е необходимо писмото да е „разпространено“. Че щомъ това е тъй и щомъ подсѫдимиятъ съзнателно е изложилъ въ споменатитѣ си до Аврамова писма обстоятелства, унизителни за достоинството и честьта на Аврамъ Аврамовъ, то той — подсѫдимиятъ — трѣбва да се признае за виновенъ въ нанисане писмена обида на Аврамъ Аврамовъ и да се накаже по чл. 236 п. 5 отъ Наказателния законъ; че отъ показанията на свидѣтелитѣ Юрданъ и Златанъ Сладкарови и Енчо Кировъ се установява, че подсѫдимата Иванка Мих. Попова, въ кръчмата на мѫжа си е разгласявала, какво Венета Аврамова била обезчестена отъ учителя Костилски, съ когото тя водѣла безнравственъ животъ, което тя — подсѫдимата — съ Бандулова да установи; тя дори съ очитѣ си била видѣла Костилсти надвесенъ надъ Венета, когато послѣдната лѣгнала; че така разгласенитѣ отъ подсѫдимата Иванка М. Попова обстоятелства, като позорящи честьта на Венета съставляватъ клевета и понеже разгласяването е станало въ кръчма,

Digitized by Google

която е публично мѣсто, то тая клевета е наказуема по чл. 236 п. 6 отъ Наказателния законъ; че прѣдъ видъ на невѣжеството на подсѫдимата, справедливо е да ѝ се признаятъ смекчаващи вината ѝ обстоятелства, но въ всѣки случай трѣбва да се увеличи размѣрътъ на наложеното ѝ отъ първостепенния сѫдъ наказание и да ѝ се наложи едно наказание отъ едномѣсеченъ тъмниченъ затворъ и 40 лева глоба; че касателно до подсѫдимитѣ Гица Георгиева и Михалъ Поповъ обвинението е неоснователно, защото първата, като е прѣписала съставеното отъ Бандулова анонимно писмо съ дата 4 февруарий 1900 год., е дѣйствувала подъ моралното влияние или давление на Бандулова, който е билъ главенъ учитель. У самата Гица не се вижда да е имало намѣрение да разгласи позорни за честьта на Венета обстоятелства или же да унижи достоинството на баща ѝ Аврамъ Аврамовъ; а въ такъвъ случай при отсѫтствието на това намѣрение, тя не може да бѫде призната за виновна било въ клевета, било въ обида. Колкото за подсѫдимия Михалъ Поповъ, свидѣтелитѣ Юрданъ Сладкаровъ и Енчо Кировъ установяватъ, че той като чулъ жена си — подсѫдимата Иванка Мих. Попова — да говори горѣизложенитѣ позорни за честьта на Венета обстоятелства, не само нищо не говорилъ, но още сгълчалъ жена си, за гдѣто разправяла за „тази работа“. Слѣдователно, при тия данни, тоя подсѫдимъ трѣбва да се оправдае отъ всѣка отговорность по това дѣло; че подсѫдимиятъ Христо Бандуловъ е прѣдставилъ прѣдъ апелативния сѫдъ едно рѣшение на Върховния касационенъ сѫдъ № 407, отъ 1 октомврий 1901 год., за да установи, че той се намиралъ въ неприязнени отношения съ училищния инспекторъ — свидѣтель Петъръ Кокилевъ. Обаче, съ това рѣшение ни най-малко не се обезсилватъ показанията на тоя свидѣтель. Всичкитѣ дѣйствия и постѫпки на Бандулова подкрѣпятъ напълно свидѣтелскитѣ показания на Кокилева. Рапортитѣ, писмата и брошурата на Бандулова убѣждаватъ апелативния сѫдъ въ пълната достовѣрность на свидѣтелскитѣ показиния на Кокилева; че тѫжителитѣ искатъ присѫдата по това дѣло да се обнародва и понеже това тѣхно искане е основано на закона, то слѣдва да се уважи“, — издалъ е присѫдата си подъ № 302, съ която е признаялъ подсѫдимитѣ Христо Бандуловъ, 37-годишенъ, отъ Македония, живущъ въ с. Долна-Студена, и Иванка М. Попова, отъ с. Юреклеръ, 50-годишна, за виновни въ това, че пъриятъ: 1) е нанесалъ клевета на Венета Аврамова, живуща въ гр. Русе, като е приписалъ и разгласявалъ устно, писмено и чрѣзъ печатно произведение обстоятелства, позорящи честьта ѝ, като ѝ приписалъ дѣянието, че тя била водѣла безнравственъ развратенъ животъ и че я билъ обезчестилъ колега ѝ — учительтъ А. Костилски, и 2) че е нанесалъ обида чрѣзъ писмо до бащата на потърпѣвшата — Аврамъ Аврамовъ, като му съобщилъ писмено позорни дѣяния за дъщеря му Венета; а втората, че е нанесла клевета на сѫщата Венета, като е приписала и разгласявала устно и публично сѫщитѣ обстоятелства и дѣяния на сѫщата Венета Аврамова. Призна подсѫдимитѣ Михалъ Поповъ, 42-годишенъ, отъ с. Юреклеръ, и Гица Георгиева, 20-годишна, живуща въ с. Дрѣновецъ, за невиновни въ нанисане клевета или обида на Венета Аврамова, баща ѝ и сѣмейството му; заради това и по силата на чл. чл. 235, 236 п. п. 5 и 6 и 242 отъ Наказателния законъ, постановилъ: „измѣнява присѫдата на Русенския окрѫженъ сѫдъ отъ

Digitized by Google

30 априлъ 1901 год., № 207, така: осѫжда Христо Бандуловъ да издържи 1½ година тъмниченъ затворъ и да заплати въ полза на хазната 200 лева глоба, а Иванка М. Попова да издържи 1-мѣсеченъ тъмниченъ затворъ и да заплати глоба въ полза на хазната 40 лева. И двамата да заплатятъ въ хазната 53 лева за станалитѣ по дѣлото разноски. Оправдава по сѫдъ подсѫдимитѣ Гица Георгиева и Михалъ Поповъ". — Срещу тая присѫда сѫ подали касационни жалби Христо Бандуловъ, който въ писмената си касационна жалба се оплаква, че Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ е нарушилъ чл. чл. 350 и 540 ал. 3 отъ Углавното сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. 235 отъ Наказателния законъ, защото не е призовалъ въ качество на свидѣтель лицето Т. Кантарджиевъ, съ показанията на което щѣло да се установи, че самъ Аврамовъ билъ молилъ касатора да му изложи обстоятелствено всичко, каквото е знаялъ касаторътъ по работата на дъщеря му. А защитникътъ на Бандулова д-ръ Георги Стрезовъ заяви устно прѣдъ Върховния касационенъ сѫдъ слѣдующитѣ оплаквания: 1) че Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ е нарушилъ чл. чл. 350 и 540 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото неправилно отказалъ съ опрѣдѣлението си призоваването на посоченитѣ въ апелативната жалба свидѣтели, съ които щѣлъ да докаже, че не той разгласилъ позорнитѣ за потърпѣвшата факти, а не да доказва истинностьта на тия позорни факти; 2) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ чл. 409 т. 3 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото е основалъ присѫдата си върху показанията на Кокилева, съ когото тойималъ дѣло несвършено, макаръ и да не е билъ заявявалъ отводъ противъ сѫщия свидѣтель; 3) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ чл. 460 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото не обсѫдилъ показанията на свидѣтелитѣ Илия Друмевъ и Борисъ Цаневъ; 4) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ чл. 454 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото неправилно е приелъ за утегчающи обстоятелства разнитѣ срѣдства, съ които той е разгласилъ позорнитѣ обстоятелства, и 5) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ чл. 456 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото не е поставилъ отдѣлни питания за всѣко едно прѣстѫпно дѣяние. Аврамъ Аврамовъ отъ свое име и като повѣреникъ на дъщеря си Венета, въ своята си писмена касационна жалба се оплаква: 1) че Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ е нарушилъ чл. чл. 235, 236 п. п. 5 и 6 и 239 алинея послѣдна отъ Наказателния законъ и членове 460 и 539 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото неправилно е оправдалъ подсѫдимата Гица Георгиева, като е приелъ, че тя писала подъ моралното влияние и насилие на подсѫдимия Бандуловъ писмото до касатора Аврамовъ, бащата на Венета; така сѫщо незаконно е оправдалъ и подсѫдимия Михалъ Поповъ, тъй като отъ показанията на свидѣтеля Юрданъ Сладкаровъ се било установило, че и Михалъ Поповъ билъ потвърдилъ думитѣ клеветнически и оскърбителни за касатора и дъщеря му, които по-напрѣдъ жена му била казала въ кръчмата на публично мѣсто; 2) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ чл. 60 отъ Наказателния законъ, защото неправилно е приелъ за смекчающе обстоятелство невѣжеството на Иванка М. Попова, когато тя въ дѣйствителность не била такава; 3) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ чл. чл. 235, 236 и 60 отъ Наказателния законъ и чл. 460 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото неправилно не е наложилъ максимума отъ наказанието на подсѫдимия Бандуловъ при наличностьта на

Digitized by Google

толкова многобройни и признати отъ самия сѫдъ увеличающи вината му обстоятелства, и 4) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ закона, защото неправилно е присѫдилъ за въ полза на хазната заплащането на 53 лева сѫдебни разноски, когато тия пари сѫ биле заплатени отъ самия касаторъ, както се виждало това отъ производството на първостепенния сѫдъ. Иванка М. Попова въ своята си писмена касационна жалба се оплаква, че Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ е нарушилъ чл. 235 отъ Наказателния законъ, защото не билъ констатиралъ въ присѫдата си, че съ думитѣ, които била изказала касаторката по адресъ на Венета Аврамова, тя имала желанието да наклевети и оскърби сѫщата Венета Аврамова.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша доклада, устнитѣ обяснение на защитника на подсѫдимия, тия на повѣреника на потърпѣвшитѣ и заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) отъ протокола на Русенския апелативенъ сѫдъ отъ 13 май 1902 год. се вижда, че подсѫдимиятъ Хр. Бандуловъ е искалъ да се призове и разпита като свидѣтель Т. Кантарджиевъ, съ който е щѣлъ да установи обстоятелството, че той (подсѫдимиятъ) билъ писалъ писмото до Аврамова, бащата на Венета, не съ друга нѣкоя цѣль, а само да увѣдомѣлъ послѣдния за поведението на дъщеря му. Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ, обаче, съ протоколното си опрѣдѣление отъ сѫщата дата е оставилъ безъ послѣдствие горното искане на подсѫдимия Хр. Бандуловъ, защото е намѣрилъ, че обстоятелството, по което се искало разпитването на свидѣтеля, не щѣло да има сѫществено значение за правилното разрѣшение на дѣлото. Отъ друга страна, отъ апелативната жалба на сѫщия подсѫдимъ Хр. Бандуловъ се така сѫщо вижда, че сѫ биле посочени нѣколко лица за свидѣтели, които сѫ щѣли да установятъ обстоятелства, подробно изложени въ самата възивна жалба и които се отнася до частния домашенъ животъ на потърпѣвшата Венета Аврамова, а не сѫ щѣли да установяватъ такива обстоятелства, които се формулираха устно въ първото оплакване отъ защитника на подсѫдимия д-ръ Стрезовъ. Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ съ опрѣдѣлението си подъ № 980, отъ 3 ноември 1901 год., е оставилъ безъ послѣдствие искането на Бандулова за призоваване посоченитѣ отъ него въ възивната му жалба свидѣтели, защото е намѣрилъ, че обстоятелствата, които сѫ щѣли да установяватъ тия свидѣтели, сѫ се отнасяли до частния домашенъ животъ на оклеветенитѣ лица, а такива обстоятелства, съгласно чл. 240 отъ Наказателния законъ, не могатъ въобще да се доказватъ. Щомъ, слѣдователно, сѫдътъ по сѫщество е констатиралъ, че обстоятелствата, по които се е искало разпитването на свидѣтелитѣ, сѫ се отнасяли до частния сѣмеенъ животъ на потърпѣвшитѣ лица, тогава съвършено правило е отказалъ на подсѫдимия призоваването и разпитването на тия свидѣтели. Така сѫщо Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ не е допусналъ никакво нарушение на закона съ непризоваване на свидѣтеля Кантарджиевъ, понеже въ издадоното си опрѣдѣление е намѣрилъ, че обстоятелствата, които е щѣлъ да установява тоя свидѣтель, не щѣли да иматъ сѫществено значение за правилното разрѣшение на дѣлото. Прѣдъ видъ на горѣизложеното, неоснователни се явяватъ първото устно оплакване на защитника на касатора, както и писменото оплакване на подсѫдимия Бандуловъ за нарушение членове

Digitized by Google

350 и 540 ал. 3 отъ Углавното сждопроизводство, въ свързка съ чл. 235 отъ Наказателния законъ; 2) неоснователно е така сжщо и второто оплакване на защитника на касатора за нарушение чл. 409 т. 3 отъ Углавното сждопроизводство, защото самъ защитникътъ твърди прѣдъ Върховния касационенъ сждъ, че *никакъвъ* отводъ противъ тоя свидѣтель на врѣмето си, когато е той билъ разпитванъ, не е билъ прѣдявалъ; слѣдователно, при такова положение на работата, сждътъ по сжщество е ималъ законно основание да базира присждата си и на показанията на свидѣтеля Кокилевъ, противъ когото не е билъ заявяванъ никакъвъ отводъ; 3) неосновательно е така сжщо и третото оплакване на защитника на касатора за нарушене чл. 460 отъ Углавното сждопроизводство, защото свидѣтелитѣ Илия Друмевъ и Борисъ Цаневъ не сж показали нищо релевантно за въ полза на подсждимия Бандуловъ, така щото неоцѣняването показанията на тия двама свидѣтели, не може да съставлява *сжществено* нарушение на упоменатия чл. 460 отъ Углавното сждопроизводство; 4) отъ съобразителната часть на обжалваната присжда се вижда, че Русенскиятъ апелативенъ сждъ е взималъ като утекчающи вината на подсждимия Бандуловъ обстоятелства неговата извънредно голѣма злоба, която е той проявилъ въ разнитѣ писма, рапорти и брошури, въ които е той позорилъ честьта и достоинството на потърпѣвшитѣ, както и *цинични начинъ*, по който е разгласявалъ тия позорни дѣяния, лъжливо приписани на потърпѣвшитѣ. Русенскиятъ апелативенъ сждъ не е допусналъ никакво нарушение на чл. 454 отъ Углавното сждопроизводство, като е взималъ горнитѣ обстоятелства за увеличающи вината на Бандуловъ, понеже единъ сждъ по сжщество е билъ въ правото си да приеме и тия отъ него въ самата му присжда изложени обстоятелства за увеличающи вината на подсждимия; 5) неосновательно е така сжщо и петото оплакване на защитника на касатора за нарушение чл. 456 отъ Углавното сждопроизводство, защото отъ въпроситѣ и отъ отговоритѣ, както сж тѣ формулирани въ въпросния листъ, много ясно се вижда кои подсждими въ извършване на какви прѣстжпления сж признати за виновни, така щото при тая ясность на въпроситѣ и отговоритѣ, не може да съставлява никакво нарушение на закона нечоставянето отдѣлни въпроси за всѣко подсждимо лице; 6) отъ съобразителната частъ на обжалваната присжда се вижда, че Русенскиятъ апелативенъ сждъ е оправдалъ подсждимата Гица Георгиева по възбуденото срещу нея обвинение, защото е намѣрилъ, че тя била писала писмото отъ 4 февруарий 1900 год., подъ моралното давление и влияние на Хр. Бандуловъ, който й билъ главенъ учитель; още и за това, защото е констатиралъ, че тя (Гица Георгиева) не е имала намѣрението да разгласява позорни за честьта Венета обстоятелства. Отъ сжщата присжда се вижда така сжщо, че Русенскиятъ апелативенъ сждъ, слѣдъ като е обсждилъ и оцѣнилъ показанията на свидѣтелитѣ Юрданъ Сладкаровъ и Енчо Кировъ, намѣрилъ е, че не се било установило, щото подсждимиятъ Михаилъ Поповъ да е говорилъ нѣщо позорно за честьта на Венета Аврамовъ. Относително до въпроса, да ли е ималъ достатъчно основание Русенскиятъ апелативенъ сждъ да оправдае подсждимитѣ Гица Георгева и Михаилъ Поповъ, тоя въпросъ, като се коснува до оцѣнката на доказателствата, която става окончателно отъ сжда по сжщество, не полежи на обсжждане и разрѣшение отъ Върховния касационенъ сждъ, който по силата на чл. 4 отъ

Digitized by Google

Закона за устройството на сѫдилищата, не разглежда дѣлата по сѫщество. Прѣдъ видъ на горѣизложеното, неоснователно се явява първото оплакване на потърпѣвшитѣ за нарушение чл. чл. 235, 236 п. п. 5 и 6 и 239 алинея послѣдна отъ Наказателния законъ и чл. чл. 460 и 539 отъ Углавното сѫдопроизводство; 7) неоснователно е така сѫщо и второто оплакване на сѫщитѣ потърпѣвши за нарушение чл. 60 отъ Наказателния законъ, защото отъ сѫда по сѫщество зависи, да ли да се приеме или не невѣжеството на извѣстно подсѫдимо лице за смекчающе вината му обстоятелства; 8) неоснователно е така сѫщо и третото оплакване на потърпѣвшитѣ за нарушение чл. чл. 235 и 236 отъ Наказателния законъ и чл. 460 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото отъ усмотрѣнието на сѫда по сѫщество е зависяло да опрѣдѣли, при признатитѣ увеличающи вината на Бандулова обстоятелства, едно наказание, което да се приближава къмъ максимума, което сѫщиятъ сѫдъ по настоящето дѣло е направилъ, като е наложилъ едно наказание отъ $1\frac{1}{2}$ година тъмниченъ затворъ, когато максимумътъ на наказанието е билъ двѣ години тъмниченъ затворъ; 9) отъ диспозитива на обжалваната присѫда се вижда, че двамата осѫдени подсѫдими Христо Бандуловъ и Иванка М. Попова сѫ биле осѫдени да заплатятъ за *въ полза на хазната* 53 лева станалитѣ сѫдебни разноски по дѣлото. Отъ първостепенното производство, обаче, се вижда, че сѫ биле авансирани пари въ сѫда отъ потърпѣвшия Аврамъ Аврамовъ, размѣрътъ на които ще има да се опрѣдѣли отъ сѫда по сѫщество, които пари ще трѣбва да се заплатятъ отъ осѫденитѣ на сѫщия потърпѣвши. Тъй като Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ е пропусналъ да се произнесе по въпроса за заплащане на потърпѣвшия Аврамъ Аврамовъ, дѣйствующъ отъ свое име и като повѣреникъ на дъщеря си Венета, внесенитѣ отъ него за сѫдебни разноски суми, то сѫщия сѫдъ е допусналъ сѫществено нарушение на чл. 617 отъ Углавното сѫдопроизводство, което е до толкова важно, щото лишава постановената присѫда, колкото се отнася до въпроса за сѫдебнитѣ разноски, отъ силата ѝ на законно издаденъ сѫдебенъ актъ, и 10) отъ съобразителната часть на обжалваната присѫда се вижда, че Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ отъ показанията на разпитанитѣ свидѣтели (Юрданъ и Златанъ Сладкарови и Енчо Кировъ е приелъ за установенъ факта, че подсѫдимата Иванка М. Попова, въ кръчмата на мѫжа си, е разгласявала, че Венета Аврамова е била обезчестена отъ учителя Костилски, съ когото тя била водела безнравственъ животъ; че тя дори съ очитѣ си била видѣла Костилски, когато билъ надвесенъ надъ Венета. Съ тия позорящи факти, Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ е приелъ, че казаната подсѫдима е унизила на публично мѣсто честьта и достоинството на упоменатата Венета и че въ тѣхъ (позорящитѣ факти) се съдържатъ елементитѣ на клеветата, прѣдвидена и наказуема въ чл. 236 т. 6 отъ Наказателния законъ. Щомъ Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ е приелъ, че въ горнитѣ разгласени отъ подсѫдимата Иванка М. Попова позорни факти се съдържатъ елементитѣ на клеветата, той имплицитно е приелъ, че туй разгласяване е станало съ цѣль да се опозори честьта и достоинството на потърпѣвшата Венета, защото друго-яче не би било на лице прѣстѫплението „клевета“. Прѣдъ видъ на горѣизложеното, неоснователно се явява оплакването на касаторката Иванка М. Попова за нарушение чл. 235 отъ Наказателния законъ.

Digitized by Google

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: 1) касационнитѣ жалби на Христо Бандуловъ и на Иванка М. Попова, срещу присждата на Русенския апелативенъ сждъ № 302, отъ 27 май 1902 год., съ силата на чл. 569 отъ Закона за углавното сждопроизводство, като неоснователни, да се оставятъ безъ послѣдствие, 2) присждата на сжщия апелативенъ сждъ № 302, отъ 27 май 1902 год., защото е нарушенъ чл. 617 отъ Углавното сждопроизводство, съ силата на чл. 569 отъ сжщото сждопроизводство, да се отмѣни само относително опрѣдѣленитѣ въ нея сждебни разноски и дѣлото за ново произнасяне само по тоя прѣдметъ, да се изпрати въ сжщия апелативенъ сждъ, а касационната жалба на Аврамъ Аврамовъ, за себе си и като повѣреникъ на дъщеря си Венета Аврамова, срещу останалата часть на сжщата присжда, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 38 — (261) — 31 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на шестнадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното на 12 декемврий отъ члена д-ръ Г. Каракулаковъ *углавно дѣло № 510, по описа за 1902 год., на Велко Ниновъ, отъ с. Долно-Церовене, Фердинандско, осжденъ да заплати въ полза на хазната 469 лева и 80 ст. глоба и 156 лева и 60 ст. стойностьта на дървения материялъ, по нарушение Закона за горитѣ*, — **Въ сждебното заседание странитѣ не се явиха.**

Обстоятелствата на дѣлото сж: съ единъ актъ, съставенъ на 14 октомврий 1901 год., въ с. Долно-Церовене, отъ Дългодѣлския общински горски стражаръ Стоянъ Поповъ, е констатирано, че Велко Ниновъ, отъ с. Долно-Церовене, прѣзъ забранено отъ закона врѣме е отсѣкалъ отъ собствената си гора 180 церови дървета безъ разрѣшение, отъ дебелина около 80 сантиметра. Възъ основание на този актъ, Фердинандскиятъ околийски началникъ съ постановление отъ 24 септемврий 1901 год., подъ № 307, осждилъ Велко Ниновъ, отъ с. Долно-Церовене, да за заплати въ полза на хазната 469 лева и 80 ст. и за употрѣбения материялъ 156 лева и 60 ст., съгласно чл. чл. 37 и 49 отъ Закона за горитѣ. Вслѣдствие на апелационната желба на осждения, Ломското отдѣление на Видинския окржженъ сждъ е завело възивно углавно дѣло, което е насрочило за разглеждане на 12 ноемврий 1902 год., когато е издало присждата си подъ № 259, съ която е потвърдило напълно постановлението на Фердинандския околийски началникъ отъ 24 септемврий 1901 год., подъ № 307. — Срещу тая присжда Велко Ниновъ е подалъ касационна жалба, въ която се оплаква: 1) че Ломското отдѣление на Видинския окржженъ сждъ е нарушило чл. 65 отъ Закона за горитѣ, защото отъ деньтъ на даване ходъ на възивната жалба до деньтъ на разглеждане на дѣлото сж се изминали повече отъ 6 мѣсеци; 2) че сжщиятъ сждъ е нарушилъ чл. 37 отъ Закона за горитѣ, защото като не е разгледалъ дѣлото въ 45-дневния срокъ, прѣдвиденъ въ тоя членъ, трѣбвало е да прѣкрати дѣлото, и 3) че сжщиятъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 49 и 61 отъ Закона за

Digitized by Google

горитѣ, защото неправилно го е осждилъ да заплати и стойностьта на собственитѣ си дървета — 156 лева 60 ст., понеже той е сѣкалъ отъ собствената си гора, а е трѣбвало да се осжди само на заплащане на глобата.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша доклада и заключението на Главния прокурорь, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) отъ разпореждането на чл. 65 отъ Закона за горитѣ се вижда, че споредъ тоя членъ нарушенията по Закона за горитѣ не се прѣслѣдватъ, ако въ продължение на 6 мѣсеци отъ деньтъ, когато сж биле извършени тия нарушения, не сж биле съставени никакви актове по констатиране на сжщитѣ нарушения. Другъ е, обаче, случая за давностьта въ инстанциитѣ, която е еднагодишна за всичкитѣ нарушения (чл. 72 т. 5 отъ Наказателния законъ). Слѣдователно, прѣдъ видъ на горѣзложеното, неоснователно се явява първото оплакване на касатора за нарушение чл. 65 отъ Закона за горитѣ, защото тоя членъ си нѣма приложението за давностьта въ инстанциитѣ; 2) неосиователно е така сжщо и второто оплакване на сжщия касаторъ за нарушение чл. 37 отъ Закона за горитѣ, защото неразглеждането дѣлата въ 45-дневния срокъ не може да даде основание на сжда да прѣкрати дѣлото, понеже това разпореждане на закона има за цѣль да даде едно наставление на сждилищата по сжщество да разглеждатъ по възможности по-скоро дѣлата по горитѣ, но подъ никой начинъ то не може да има за цѣль да накара сждилищата да прѣкратяватъ тия дѣла, ако не се разгледатъ въ 45-дневния срокъ отъ получване на възивната жалба, и 3) най-послѣ, неоснователно е и третото оплакване на касатора за нарушение чл. чл. 49 и 61 отъ Закона за горитѣ, защото отъ постановлението на чл. 49 отъ Закона за горитѣ се вижда, че частнитѣ лица, когато сѣкатъ дърва въ *забранено врѣме* и отъ своитѣ си гори, трѣбва да заплатятъ, освѣнъ глобата въ троенъ размѣръ отъ стойностьта на отсѣчения дървенъ материялъ, но и самата стойность на тоя дървенъ материялъ *за въ полза на държавното съкровище.*

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Велко Ниновъ, срещу присждата на Ломското отдѣление при Видинския окржженъ сждъ № 259, отъ 26 ноември 1902 год., съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

Digitized by Google

РѢШЕНИЯ

по

ЗАКОНИТѢ ЗА ПЕНСИИТѢ.

№ 1 — (90) — 6 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и втори септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Петъръ А. Макавѣевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *пенсионно дѣло № 102, по описа за 1903 год., заведено по касационната жалба на Макарий Петровъ, отъ с. Злогошъ, Кюстендилски околия, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 10 декемврий 1902 година.* — Въ сждебното заседание се явиха адвокатътъ А. Груевъ, повѣреникъ на касатора М. Петровъ и юрисконсултътъ при Финансовото министерство — В. Грамполовъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: бившиятъ старши унтеръ-офицеръ отъ 13 пѣхотенъ Рилски полкъ Макарий Петровъ, отъ с. Злогошъ, Кюстендилски окржгъ, съ прошение до Кюстендилския окржженъ сждъ, поискалъ да му се опрѣдѣли инвалидна пенсия. Кюстендилскиятъ окржженъ сждъ съ опрѣдѣление № 162, отъ 19 януарий 1901 год., оставилъ безъ послѣдствие прошението на сжщия Макарий Петровъ. По възивна жалба на М. Петровъ, дѣлото е било разгледано повторно отъ Софийския апелативенъ сждъ, който съ протоколно опрѣдѣление отъ 10 декемврий 1902 год., потвърдилъ казаното опрѣдѣление № 162, отъ 19 януарий 1901 год., възъ основание на тѣзи мотиви: „Макарий Петровъ, отъ с. Злогошъ, е молилъ да му се опрѣдѣли инвалидна пенсия, защото заболѣлъ при изпълнение на служебнитѣ си обязаности и не по негова вина, като за доказателство е прѣдставилъ единъ медицински актъ, удостовѣрение № 1702, отъ което се вижда, че заболѣлъ, вслѣдствие на изпълнение служебнитѣ си обязаности и не по негова вина, единъ мидецински листъ, отъ който се вижда по какви причини му е даденъ отпускъ и другъ медицински листъ за болестьта, отъ която страда и причината, по която е уволненъ отъ служба. Прѣдъ този сждъ е прѣдставилъ още едно удостовѣрение № 589, отъ 8 мартъ 1901 год., издадено отъ щаба на 13 пѣхотенъ Рилски полкъ, за че дѣйствително прѣзъ 1896 год. заболѣлъ, когато билъ въ балкана на най-високия връхъ на Рилската обитель по служба. Отъ тѣзи доказателства не може положително да се види, че тжжительтъ е придобилъ тази болесть при изпълнение на служебнитѣ си обязаности и не по негова вина. Въ удостовѣрението, прѣдставено отъ него въ тази инстанция се казва, че той билъ на балкана прѣзъ 1896 год., а отъ медицинския листъ на стр. 6 ес вижда, че едва прѣзъ 1898 год. му е билъ разрѣшенъ отпускъ по болесть. Отъ

Digitized by Google

врѣмето, когато е билъ въ балкана, както това се вижда отъ удостовѣрението № 589, до издаването на този медицински листъ сж изтекли почти цѣли 2 години, а другото удостовѣрение и медицинскитѣ актове сж биле издадени прѣзъ 1900 и 1901 години. Въ тѣзи актове и удостовѣрението макаръ и да се говори за болестьта, обаче отъ датата, когато е билъ по служба на балкана прѣзъ 1896 год. до първото му заболѣване и до съставянето на медицинскитѣ актове — 1900—1901 година — е изтекло толкова врѣме, щото сждътъ не може положително да дойде, до убѣждение, че болестьта, която е била констатирана у тжжителя е била придобита отъ него при изпълнение на службата му и не по негова вина. Възможно е отъ прѣбиването му въ балкана прѣзъ 1896 год. до заболѣването му прѣзъ 1898 год. той да е заболѣлъ и по други причини, а не отъ причината, че билъ по изпълнение службата си въ балкана; за това при нѣмането на положителни данни, отъ които да се вижда, че болестьта отъ която той страда, е придобита при изпълнение на служебнитѣ му обязаности и не по негова вина, то не може да му се даде инвалидна пенсия". — Срещу казаното протоколно опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ, Макарий Петровъ подалъ касационна жалба, съ която иска то да бжде отмѣнено за това: 1) че Софийскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 107, 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото издаденото му опрѣдѣление противоречило на чл. 10 отъ Закона за пенсиитѣ по военното вѣдомство и чл. 31 буква *а* отъ Правилника за приспособление сжщия законъ, тъй като прѣдставеното удостовѣрение № 589 отговаряло на изискванията по сжщитѣ членове отъ закона и правилника, а сжждението на сжда, че удостовѣрението и медицинскитѣ актове, издадени много късно, слѣдъ заболѣването, не могли да го (сжда) убѣдятъ, че болестьта била придобита по врѣме, за когато е издадено свидѣтелството, е неправилно, а щомъ у сжда се явило съмнѣние, че болестьта отпослѣ се явила, той — сждътъ, билъ длъженъ по чл. 284 отъ Гражданското сждопроизводство да забѣлѣжи това или самъ да поиска обяснения отъ медицинския съвѣтъ за характера на констатираната въ медицинскитѣ актове болесть, и 2) че сждътъ е нарушилъ чл. чл. 107 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото, съгласно Закона за военнитѣ пенсии, чл. 31 отдѣлъ II буква *а* т. 1, за доказване или основание на пенсията, служило само удостовѣрението отъ частьта, но не и медицинскитѣ актове, а сждътъ е обсждилъ въпроса за основата на пенсията успоредно съ медицинскитѣ актове и листове.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: 1) както отъ самото първо касаторово оплакване, така и отъ самото протоколно опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ се вижда, че сжщиятъ апелативенъ сждъ е обсждилъ и оцѣнилъ съдържанието на медицинския актъ и на удостовѣрението, които касаторътъ е прѣдставилъ да докаже своята инвалидность, но при все това апелативниятъ сждъ признава за недоказанъ факта, че касаторътъ Макарий Петровъ е заболѣлъ и станалъ неспособенъ за работа вслѣдствие изпълнение служебнитѣ войнишки обязаности и не по своя вина. Щомъ апелативниятъ сждъ е оцѣнилъ въпросния медицинския актъ, то тая негова оцѣнка не подлежи на провѣрка отъ Върховния касационенъ сждъ, защото по-

Digitized by Google

слѣдниятъ, съгласно чл. 4 отъ Закона за устройството на сждилищата, не разглежда дѣлата по тѣхното сжщество. Що се отнася до посочения въ жалбата на касатора чл. 284 отъ Гражданското сждопроизводство, то Върховниятъ касационенъ сждъ е разяснилъ, че този законъ само дава право на сжда, когато той намѣри по свое усмотрѣние, за умѣстно да напомни на странитѣ за нѣкои обстоятелства, които иматъ нужда за разсяняване, а никакъ не налага върху сжда задължение служебно да събира доказателства или да посочва на странитѣ доказателствата, които тѣ трѣбва да прѣдставятъ за подкрѣпление на тѣхнитѣ искания. Отъ това слѣдва, че първото касаторово оплакване за нарушение чл. чл. 107, 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, понеже сжждението на сжда, че удостовѣрението и медицинскитѣ актове не доказвали заболѣването му, вслѣдствие изпълнение на службата си и защото самъ не поискалъ обяснение отъ медицинския съвѣтъ за характера на констатираната въ медицинскитѣ актове болесть, е неоснователно, и 2) второто касаторово оплакване за нарушение чл. чл. 107 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство е неоснователно, защото чл. 31 отдѣлъ II буква *а* т. 1 отъ Закона за военнитѣ пенсии, изрично гласи, че за доказване правото на инвалидна пенсия, трѣбва да бждатъ прѣдставени отъ заинтересованото лице: удостовѣрение отъ частьта или учрѣждението, че болестьта на просителя е придобита вслѣдствие на изпълнение служебнитѣ му обязаности и не по негова вина и медицински актъ за болестьта и поврѣжданено на просителя, а щомъ законътъ изисква тѣзи документи за установяване инвалидностьта, то и сждътъ е длъженъ, съгласно чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, при рѣшаването на въпроса за правото на инвалидна пенсия, да обсжди скупно, както удостовѣрението отъ частьта, така и медицинския актъ, както и правилно е постжпилъ Софийскиятъ апелативенъ сждъ по това дѣло, като обсждилъ и двата казани документи, а не да се ограничава само съ единия отъ тѣхъ, както неправилно твърди касаторътъ въ втората точка на жалбата си.

Върховниятъ касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Макарий Петровъ, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 10 декемврий 1902 год., съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 2 — (91) — 6 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и втори септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Петъръ А. Макавѣевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложението отъ Прѣдседателя *пенсионно дѣло № 314, по описа за 1903 год., заведено по касационната жалба на Ана Анастасова, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 10 декемврий 1902 година.* — Въ сждебното заседание се яви касаторката Ана Анастасова съ повѣреника си адвоката Г. Згуревъ и отъ страна на държавното съкровище — юрисконсулта при Финансовото министерство В. Грамоловъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: живущата въ гр. София съпруга на покойния капитанъ Димитъръ Анастасовъ, Ана Анастасова, съ заявление

Digitized by Google

отъ 19 май 1901 год. до Софийския окржженъ сждъ, поискала да ѝ се опрѣдѣли ней и на двѣтѣ имъ дѣца инвалидна пенсия. Софийскиятъ окржженъ сждъ разгледалъ заявлението на Ана Анастасова и съ опрѣдѣление № 1173, отъ 23 юний 1901 год., опрѣдѣлилъ ѝ инвалидна пенсия въ размѣръ на 2925 лева годишно. По възивна жалба на Софийския окржженъ управитель, дѣлото е било разгледано отъ Софийския апелативенъ сждъ, който съ протоколно опрѣдѣление отъ 10 декемврий 1902 год. отмѣнилъ опрѣдѣлението на Софийския окржженъ сждъ № 1173, отъ 23 юний 1901 година и отхвърлилъ молбата на Ана Анастасова за себе си и като настойница на дѣцата си за инвалидна пенсия, като вдовица на починалия капитанъ Димитъръ Анастасовъ и то възъ основание на тѣзи съображения: „Ана Анастасова моли отъ свое име и отъ онова на малолѣтнитѣ наслѣдници на покойния ѝ съпругъ капитанъ Димитъръ Анастасовъ да ѝ се опрѣдѣли инвалидна пенсия, като за доказателство на искътъ прѣдставлява: 1) свидѣтелство № 293, отъ 14 май 1901 год. на командира на втора бригада отъ втора Тракийска дивизия; 2) свидѣтелство № 1121, отъ 15 априлъ 1901 год. на Александровската болница; 3) медицински актъ отъ 6 мартъ 1901 год., за освидѣтелствуването му по случай на искания отпускъ; 4) писмо на Санитарната дирекция № 2827, отъ 9 юний 1901 год.; 5) послуженъ списъкъ, и 6) свидѣтелство № 693, отъ 5 декемврий 1902 год. отъ началника на втора бригада отъ втора дивизия. Споредъ чл. 10 отъ Закона за военнитѣ пенсии, за да могатъ наслѣдницитѣ да получатъ инвалидна пенсия, длъжни сж да установятъ, че наслѣдодателтъ имъ офицеръ е починалъ вслѣдствие на болесть, добита при или по поводъ изпълнение на служебнитѣ си обязаности и не по негова вина. Като доказателство въ тая смисъль на законна просителка е прѣдставила изброенитѣ по-горѣ удостовѣрения и отношения. Обаче, анализирани тия документи, не убѣждаватъ сжда въ това, че покойниятъ Д. Атанасовъ е починалъ отъ болесть добита при или по поводъ службата му, защото, ако отъ тѣхъ и да се доказва, че капитанъ Д. Анастасовъ като е билъ прѣзъ 1900 г. по длъжность на полеви поездки, коньтъ му се спжналъ и той се наклонилъ напрѣдъ и си притисналъ лѣвото яйце на прѣдния край на сѣдлото, така че една лѣкарска комисия на 6 мартъ 1901 год. е констатирала у него дегенерация на лѣвото яйце отъ кастоидна натура и туморъ въ областьта на далака и че на 29 мартъ 1901 год., сжщиятъ, споредъ удостовѣрението на Александровската болница е починалъ отъ злокачествена буца въ корема; пакъ отъ тия данни не може да се приеме, че причината на тази злокачествена и смъртоносна буца е случайното притискане на лѣвото му яйце, когато той е билъ на полеви поездки. Наистина, Върховниятъ медицински съвѣтъ е изказалъ мнѣние, като, че ли това притискане да е причина на смъртьта на Д. Анастасовъ, обаче самъ Медицинскиятъ съвѣтъ, като приема, че съ вѣроятность могло да се каже, че ударътъ е способствувалъ за развитието на смъртоностната буца, дава съ това достатъчно основание да се разбере, че ударътъ не е билъ прямата раждающата — причина на болестьта, въ какъвто само случай просителката можеше да претендира инвалидна пенсия. Освѣнъ това Медицинскиятъ съвѣтъ и това си мнѣние не дава съ положителность, а съ вѣроятность, а пъкъ за да се признае едно право нѣкому, изискватъ се поло-

Digitized by Google

жителни и убѣдителни, а не вѣроятни данни за основателностьта на правораждающитѣ причини. За това сждътъ, намира, че просителката не е установила, че мжжътъ ѝ е починалъ отъ болестьта придобита поради службата му". — Срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ, молителката Ана Анастасова подала касационна жалба, съ която иска да се отмѣни сжщото опрѣдѣление на тѣзи основания: 1) че Софийскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото при оцѣнка на прѣдставенитѣ отъ нея документи за установяване факта, че смъртьта на съпругътъ ѝ е послѣдвала вслѣдствие повръждането му слабинитѣ, добито при изпълнение на службата му, а не по негова вина, — е изопачилъ съдържанието на едни отъ тѣзи документи и игнорираль други, каквито сж медицинскиятъ протоколъ на комисията отъ 6 мартъ 1901 год. и удостовѣрението на Александровската болница, въ които е показана болестьта, отъ която е страдалъ и отъ която е умрѣлъ; 2) че сждътъ е нарушилъ чл. 284 отъ Гражданското сждопроизводство, защото, ако за него не е имало достатъчни доказателства за причинната връзка между повръждането и смъртьта на покойния, той, сждътъ, е билъ дълженъ да яви за това на страната, за да му прѣдстави още доказателства, и 3) че Софийскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото неговитѣ сжждения върху прѣдставеното удостовѣрение отъ Медицинския съвѣтъ противоречатъ на съдържанието му и не сж съгласни съ медицинската наука, тъй като употрѣбената въ протокола на Медицинския съвѣтъ дума „съ вѣроятность" въ случая е равносилна на думата „съ положителность", което се подкрѣпяло и отъ съдържанието на протокола, гдѣто съвѣтътъ казвалъ, че наслѣдницитѣ на покойния иматъ право на инвалидна пенсия.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: 1) касаторката въ първата точка на жалбата си твърди, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ билъ изопачилъ съдържанието на нѣкои отъ документитѣ, които тя била прѣдставила по дѣлото, но това само нейно изобщо твърдение не е достатъчно да оправдае неговата основателность, тъй като касаторката не е посочила въ жалбата си, кои именно отъ документитѣ ѝ сж биле изопачени отъ апелативния сждъ, за да може да се провѣри до колко твърдението ѝ за изопачаване на документитѣ е правдоподобно. Що се отнася до твърдението на касаторката, че прѣдставенитѣ отъ нея по дѣлото единъ медицински протоколъ на комисията отъ 6 мартъ 1901 год. и едно удостовѣрение отъ Акександровската болница, сж биле игнорирани отъ Софийския апелативенъ сждъ, то това твърдение на касаторката се явява неоснователно, защото Софийскиятъ апелативенъ сждъ, въ съображенията на своето протоколно опрѣдѣление, посочва изрично на тѣзи два писмени документи и е обсждилъ тѣхното съдържание относително болестьта на нейния съпругъ — капитанъ Д. Анастасовъ. Отъ казаното слѣдва, че първото оплакване на касаторката по този прѣдметъ и за нарушение на чл. чл. 629 и 630 отъ Закона за гражданското сждопроизводство, е неоснователно; 2) чл. 284 отъ Закона за Гражданското сждопроизводство, както е разяснявалъ Върховниятъ касационенъ сждъ, прѣдвижда само едно право на сжда по сжщество, когато

Digitized by Google

той намѣри за потрѣбно, да показва на странитѣ, когато се разгледва дѣлото, онѣзи обстоятелства, които се нуждаятъ отъ разяснение, но сѫщиятъ законъ не прѣдвижда задължение на сѫда да посочва и да иска отъ странитѣ да му прѣдставятъ едни или други доказателства за установяване на тѣхнитѣ домогвания, тъй като сѫдътъ, споредъ приетото въ гражданския процесъ правило, изказано въ чл. 283 отъ Гражданското сѫдопроизводство, не събира доказателства и справки, а основава рѣшението си изключително върху доказателствата, които странитѣ прѣдставятъ. Щомъ това е така, то и Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ, който е обсѫждалъ прѣдставенитѣ отъ касаторката документи относително причинната връзка между поврѣждането на нейния съпругъ и неговата смърть, не е билъ задълженъ отъ закона да спира дѣлото и да иска да му се прѣдставятъ отъ касаторката още и други доказателства, когато за сѫда е била доста разяснена работата отъ вече прѣдставенитѣ къмъ дѣлото документи. Слѣдователно, второто оплакване на касаторката по този прѣдметъ и за нарушение чл. 284 отъ Гражданското сѫдопроизводство, е неоснователно, 3) каза се по-горѣ, че Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ е обсѫдилъ прѣдставения отъ молителката Анастасова медицински актъ и оцѣнилъ силата и значението на съдържащитѣ се въ него данни и факти и слѣдъ такова едно оцѣнение е дошелъ до заключение и убѣждение, че не е положително доказано, че болестьта на покойния сега, капитанъ Д. Анастасовъ, отъ която той е умрѣлъ, не е причинена вслѣдствие изпълнение служебнитѣ му обязаности и не по негова вина, а пъкъ въпросътъ — да ли това фактическо обстоятелство се е доказало или не отъ текста и съдържащитѣ се въ медицинския актъ данни, се отнася до фактическата страна на дѣлото, която се рѣшава отъ сѫда по сѫщество, а не отъ Върховния касационенъ сѫдъ, понеже послѣдниятъ, съгласно чл. 4 отъ Закона за устройството на сѫдилищата, не разглежда и не рѣшава дѣлата по сѫщество. Що се отнася до находящата се въ медицинския актъ фраза, гдѣто е казано, че наслѣдницитѣ на покойния имали право на инвалидна пенсия, тя не е задължителна за сѫда по сѫщество, понеже правото на едно лице за инвалидна пенсия се опрѣдѣля отъ Закона за военнитѣ пенсии, а не отъ медицинскитѣ актове, като актове на вѣщи лица, и се констатира отъ сѫда въ всѣки отдѣленъ случай на искане пенсия инвалидна, когато молительтъ на такава трѣбва да докаже прѣдъ сѫда фактическитѣ и юридически основания за своето право на инвалидна пенсия.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Ана Анастасова, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сѫдъ отъ 10 декемврий 1902 год., съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сѫдопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 3 — (100) — 8 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и четвърти септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдсѣдатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Димитъръ Исайевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложе-

Digitized by Google

ното отъ Прѣдседателя *пенсионно дѣло № 671, по описа за 1902 год., по касационната жалба на Иванъ Джоловъ, отъ гр. Пловдивъ, срещу рѣшението на Пловдивския апелативенъ сждъ подъ № 394, отъ 25 септемврий 1902 година.* — Въ сждебното заседание яви се Иванъ Джоловъ, съ защитника си адвоката В Вълчановъ, а отъ страна на държавното съкровище с яви юрисконсулта В. Грамполовъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Иванъ Джоловъ, отъ гр. Панагюрище, живущъ въ гр. Пловдивъ, съ едно заявление до пенсионното отдѣление и съ друго заявление до Пловдивския окр. сждъ поискалъ да му се опрѣдѣли пенсия за изслужено врѣме на държавна служба. Пловдивскиятъ окржженъ сждъ разгледалъ заявлението на Иванъ Джоловъ и съ опрѣдѣление № 578, отъ 23 мартъ 1902 год., опрѣдѣлилъ на сжщия Джоловъ за службата му отъ 18 години, 3 мѣсеци и 23 дни, пенсия годишна въ размѣръ 663 лева. По възивъ на Джоловъ, дѣлото е разгледано отъ Пловдивския апелативенъ сждъ, който съ рѣшението си № 394, отъ 23 септемврий 1902 год., потвърдилъ казаното опрѣдѣление № 578, отъ 23 мартъ 1902 год., възъ основание на тѣзи съображения: „просительтъ Иванъ Джоловъ прѣдставлява слѣдующитѣ книжа и документи за доказване своето право на пенсия: 1) удостовѣрение № 3234, отъ 15 априлъ 1893 год., издадено отъ Пловдивския градски началникъ, отъ което се вижда, че Джоловъ е служилъ въ Пловдивската джандармерия отъ 1 септемврий 1878 год. до 1 юлий 1879 год.; 2) свидѣтелството отъ частни лица, че е служилъ като старши стражаръ отъ 1 августъ 1879 год. до 1 май 1880 год.; 3) свидѣтелство № 1228, отъ 30 юний 1883 год. отъ Карловския околийски началникъ, че служилъ като полицейски комисарь отъ 5 августъ 1880 год. до 1 юлий 1883 год.; 4) свидѣтелство № 732, отъ 11 мартъ 1886 год. отъ Пловдивския околийски началникъ, че е служилъ като полицейски комисарь отъ 1 септемврий 1884 год. до 1 мартъ 1886 год.; 5) свидѣтелство № 623, отъ 23 юний 1899 год. отъ Пловдивския горски инспекторъ, че е служилъ като старши горски стражаръ отъ 18 мартъ 1887 год. до 15 юний 1899 год.; отъ тия книжа, както и отъ удостовѣрението № 7933, отъ 21 юлий 1900 год., издадено отъ Пловдивското окржжно управление, се вижда, че прѣзъ всичкото си служене 18 години, 3 мѣсеци и 23 дена на държавна служба, Иванъ Джоловъ е получилъ заплата 26.583 лева и 89 ст., отъ която сума слѣдва да му се опрѣдѣли пенсия въ размѣръ на 663 лева годишно отъ 1 февруарий 1900 год.; 6) освѣнъ тия книжа, просительтъ Ив. Джоловъ е прѣставилъ и други за поборническата му дѣятелность, които въ дадения случай не се вематъ въ внимание, тъй като той иска пенсия за изслужено врѣме, а сжщо се прѣдставлява едно свидѣтелство № 1110, отъ 30 януарий 1902 г. отъ Станимашкия околийски началникъ, че Иванъ Джоловъ е служилъ отъ 1 юлий 1883 год. до 1 септемврий 1884 год., като полицейски комисарь, но съ каква заплата неизвѣстно. Понеже не се прѣдставятъ доказателства съ каква заплата е служилъ просительтъ на тази длъжность, за това тя не може да му се прѣсмѣтне въ пенсионния срокъ, като изслужено врѣме, и 7) искането на просителя да му се прѣсмѣтне получената заплата въ повече, тъй като той билъ получавалъ заплатата си въ лири турски, е неоснователно; заплатата се смѣта въ левове, тъй както е означено въ свидѣтелствата отъ официялнитѣ учрѣждения. А въ такъвъ случай опрѣ-

Digitized by Google

дѣлението на окржжния сждъ, като правилно издадено, слѣдва да се потвърди". — Срещу сжщото рѣшение на Плодивския апелативенъ сждъ, Иванъ Джоловъ се оплаква, че тоя апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото отказалъ да му прѣсмѣтне къмъ прослуженото врѣме за пенсия изслуженитѣ отъ него 1 година и 2 мѣсеци като полицейски комисарь при Рупчоското околийско полицейско управление въпрѣки прѣдставеното отъ него удостовѣрение № 7933, отъ 21 юлий 1900 год., издадено отъ Пловдивския окржженъ управитель, отъ което се установявало, че платата му като комисарь отъ 1 юлий 1883 год. до 1 септемврий 1884 год. е била 84 лири турски.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: отъ шестия мотивъ на рѣшението по това дѣло на Пловдивския апелативенъ сждъ се вижда, че Иванъ Джоловъ искалъ да му се прѣсмѣтне въ числото на изслуженитѣ служебни години за пенсия и службата му като полицейски комисарь въ закритата Рупчоска околия отъ 1 юлий 1883 год. до 1 септемврий 1884 год., но Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ, като признава за установена тая полицейско-комисарска служба на Джолова, отказва да му опрѣдѣли пенсия за нея, защото не биле прѣдставени доказателства за това, съ каква заплата Джоловъ е служилъ на тая комисарска длъжность; обаче въ производството на Пловдивския окржженъ сждъ има прѣдставено отъ касатора приложено едно удостовѣрение № 7933, отъ 21 юлий 1900 год., издадено отъ Пловдивското окржжно управление, въ което се говори за заплатитѣ на полицейскитѣ комисари прѣзъ онзи периодъ врѣме, когато Джоловъ е служилъ като полицейски комисарь, а пъкъ Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ, който е билъ длъженъ отъ закона да обсжди и рѣши дѣлото възъ основание на всичкитѣ прѣдставени отъ странитѣ документи и писмени актове, нито дума споменава за казаното удостовѣрение № 7933 на Пловдивското окржжно управление, което показва, че сжщиятъ сждъ не еималъ прѣдъ видъ този писменъ актъ, когато е рѣшавалъ това дѣло, а това съставлява явно нарушение на изричното прѣдписание на членове 629 и 630 отъ Закона за гражданското сждопроизводство, което по своята сжщественость, лишава рѣшението на Пловдивския апелативенъ сждъ по това дѣло отъ значението му на законно постановенъ сждебенъ актъ; слѣдователно, касаторовото оплакване по този прѣдметъ е основателно.

Върховниятъ касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: рѣшението на Пловдивския апелативенъ сждъ подъ № 394, отъ 25 септемврий 1902 год., съ силата на чл. 706 п. 2 отъ Закона за гражданското сждопроизводство, защото сж нарушени чл. чл. 629 и 630 отъ сжщия законъ, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане, да се изпрати въ сжщия апелативенъ сждъ.

№ 4 — (103) — 10 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и шести септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Ма-

Digitized by Google

риновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Димитъръ Исайевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното на 24 септемврий 1903 год. отъ члена Ивановъ *пенсионно дѣло № 694, по описа за 1902 год., заведено по касационната жалба на Пловдивския окржженъ упра витель, срещу ръшението на Пловдивския апелативенъ сждъ отъ 10 юний 1902 година.* — Въ заседанието яви се Ст. С. Бобчевъ, повѣреникъ на ищцата Дичка Петрова, а отъ страна на държавното съкровище яви се юрисконсулта В. Грамоловъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Дичка Петрова, отъ гр. Сливенъ, лично и като опекунка на дѣтето си Щерияна, съ молбата си до Сливенския окржженъ сждъ отъ 9 августъ 1900 год., като е прѣдставила изискуемитѣ се отъ закона документни, молила да ѝ се опрѣдѣли наслѣдствена инвалидна пенсия, понеже съпругътъ ѝ Петъръ Димитровъ, бивши редникъ отъ 7 Сливенска дружина, се поминалъ отъ болестьта „mol de pott", добита при изпълнение на служебнитѣ му обязаности и не по негова вина. Сливенскиятъ окржженъ сждъ съ опрѣдѣление № 1123, отъ 12 септемврий 1900 год., отхвърлилъ молбата на Дичка Петрова. По възивна жалба на Дичка Петрова, дѣлото е било разгледано отъ Пловдивския апелативенъ сждъ, който за разрѣшението му като е взелъ прѣдъ видъ: „отъ удостовѣрителнитѣ № № 1853 и 1438 по регистра на нотариуса при Сливенския окржженъ сждъ, издадени отъ 24 юлий и 28 май 1900 год., отъ запаснитѣ офицери Козаровъ и Бѣловъ, бивши началници на покойния редникъ отъ 7 Сливенска дружина Петъръ Димитровь, се установява, че тоя послѣдния при изпълнение служебнитѣ си обязаности, въ врѣме гимнастическитѣ упражнения, не по собствена вина, при скачане се повредилъ въ горната часть на дѣсния си кракъ, вслѣдствие на което заболѣлъ, а слѣдъ това, както се вижда отъ билетъ № 533, издаденъ отъ командира на 9 пѣши Пловдивски полкъ, поради тая болесть билъ уволненъ. Отъ медицинското свидѣтелство на д-ръ Василъ Поповъ съ дата 14 априлъ 1900 год. се обнаружва, че покойниятъ Петъръ Димитровъ е страдалъ отъ болестьта „mol de pott" и отъ нея умрѣлъ. Отъ отношението на Гражданската санитарна дирекция съ дата 15 мартъ 1902 год., подъ № 1672, се установява, че казаниятъ Петъръ Димитровъ приживѣ страдалъ отъ тая болесть и я придобилъ вслѣдствие изпълнение служебнитѣ си обязаности, като войникъ. Щомъ това е така, наслѣдницитѣ му иматъ право да получатъ наслѣдствена инвалидна пенсия отъ II категория, понеже болестьта, отъ която е страдалъ покойниятъ, го е правила неспособенъ за прѣхрана съ собственъ трудъ. Споредъ чл. 7 ал. 2 отъ Закона за военнитѣ пенсии, въ свързка съ таблицата за окладитѣ на пенсия за инвалидность, размѣрътъ на пенсията въ случая трѣбва да се опрѣдѣли по слѣдующия начинъ: оклади отъ II категория за редницитѣ е 240 лева; покойниятъ е оставилъ жена и едно дѣте; жената получава 50 %, а дѣтето $12^1/_2$ %, т. е. всичко $62^1/_2$ % × 240 = 150 лева годишно начиная отъ 9 августъ 1900 год., когато Дичка Петрова е заявила за пенсия", — съ рѣшението си № 296, отъ 10 юниий 1902 год., е отмѣнилъ опрѣдѣлението на Сливенския окржженъ сждъ № 1123, отъ 12 септемврий 1900 год., като е опрѣдѣлилъ на Дичка Петрова и на малолѣтната ѝ дъщеря Щерияна Петрова наслѣдствена инвалидна пенсия изъ окладъ 240 лева отъ II категория въ размѣръ на 150 лева годишно начиная отъ 9 августъ 1900 година. — Въ касационната си

Digitized by Google

жалба Пловдивскиятъ окржженъ управитель между друго се оплаква, че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство, защото неправилно е приелъ като доказателство удостовѣренията №№ 1853 и 1438, когато, споредъ чл. 31 отдѣлъ II, буква *б* отъ Правилника за приспособление Закона за военнитѣ пенсии, сждътъ е билъ дълженъ да се основава на удостовѣрения, издадени отъ частьта или учрѣждението на служащето лице.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ, както се вижда отъ първия мотивъ на рѣшението му № 296, отъ 10 юний 1902 год., за да признае на Дичка Петрова и на малолѣтната ѝ дъщеря Щерияна Петрова правото на наслѣдствена инвалидна пенсия, е взелъ въ съображение удостовѣренията №№ 1853 и 1438 по регистра на нотариуса при Сливенския окржженъ сждъ, издадени на 24 юний и 28 май 1900 год., отъ запаснитѣ офицери Козаровъ и Бѣловъ, бивши началници на покойния редникъ Петъръ Димитровъ, отъ които се установявало, че този послѣдниятъ при изпълнение на служебнитѣ си обязаности, въ врѣме на гимнастически упражнения, не по собствена вина, при скачане се е повредилъ въ горната часть на дѣсния кракъ, вслѣдствие на което заболѣлъ, а слѣдъ това е билъ уволненъ и умрѣлъ. Въ дадения случай Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е постжпилъ неправилно и несъобразно съ закона за военнитѣ пенсии и съ правилника за приспособлението на този законъ, понеже, споредъ чл. 20 отъ Закона за военнитѣ пенсии, въ свързка съ чл. 31 отдѣлъ II буква *б* отъ правилника, лицето, което претендира наслѣдствена инвалидна пенсия, трѣбва да прѣдстави въ сжда, освѣнъ другитѣ и удостовѣрение отъ частьта или учрѣждението, че починалиятъ е заболѣлъ вслѣдствие на изпълнение служебнитѣ си обязаности при такива и такива обстоятелства и не по своя вина и че вслѣдствие е умрѣлъ отъ сжщата болесть и понеже сждътъ може да признае правото на наслѣдствена инвалидна пенсия само въз основание на такова удостовѣрение, а не на удостовѣрения издадени отъ частни лица, каквито сж биле при издаването на удостовѣрението запаснитѣ офицери Козаровъ и Бѣловъ; слѣдователно, оплакването на Пловдивския окржженъ управитель, че сждътъ неправилно е приелъ като доказателство удостовѣренията №№ 1853 и 1438, когато той е билъ дълженъ да се основава на удостовѣрения издадени отъ частьта или учрѣждението на служащето лице, е основателно.

По тѣзи съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: рѣшението на Пловдивския апелативенъ сждъ № 296, отъ 10 юний 1902 г., съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сждопроизводство, защото е нарушенъ чл. 20 отъ Закона за военнитѣ пенсии, въ свързка съ чл. 31 отдѣлъ II буква *б* отъ правилника къмъ сжщия законъ, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане отъ другъ съставъ, да се изпрати въ сжщия апелативенъ сждъ,

---

№ 5 — (104) — 9 октомрий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и пети септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, **въ открито** сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мари-

Digitized by Google

новъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Димитъръ Исайевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена д-ръ Г. Каракулаковъ *пенсионно дѣло № 361, по описа за 1903 год., заведено по касационната жалба на Марко Тотевъ, отъ гр. Търново, срещу протоколното опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сѫдъ отъ 12 априлъ 1903 год., съ което е потвърдено постановлението на пенсионния съвѣтъ отъ 28 мартъ 1895 година.* — Въ сѫдебното заседание се явиха касатора Марко Тотевъ, заедно съ повѣренника си адвоката д-ръ Алек. Радевъ, както и В. Грамполовъ, юрисконсултъ при Министерството на финанситѣ.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: съ указъ подъ № 253, отъ 10 май 1894 год., публикуванъ въ брой 114 на „Държавенъ Вѣстникъ“ отъ 1 юний 1894 год., възъ основание чл. 50 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ и служащитѣ по гражданското вѣдомство отъ 14 декемврий 1891 год., разрѣшено било да се отпуща отъ 13 августъ 1892 год. пенсия въ размѣръ на 1913 лева и 80 ст. годишно на Марко Тотевъ, бивши членъ на Търновския окржженъ сѫдъ, за изслуженитѣ отъ него 15 години на окржжна и държавна служба. Пенсионниятъ съвѣтъ съ постановлението си отъ 28 мартъ 1895 год., възъ основание пунктъ 5 отъ рѣшенията приети отъ VIII-то Обикновено народно събрание въ заседанията му на 19 и 20 декемврий 1894 год., е прѣкратилъ, начиная отъ 1 януарий 1895 год., пенсията за изслужено врѣме на Марко Тотевъ. Вслѣдствие на апелационна жалба, подадена отъ Марко Тотевъ срещу горното постановление на пенсионния съвѣтъ, Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ е завелъ възивно пенсионно дѣло, което е насрочилъ за разглеждане на 9 февруарий 1902 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: „че тѫжительтъ Марко Тотевъ е билъ пенсиониранъ по стария Законъ за пенсиитѣ, която пенсия е била прѣкратена съ постановление отъ 28 мартъ 1895 год.; че Марко Тотевъ, като се основава на чл. чл. 54 и 55 отъ Законопроекта за пенсиитѣ на чиновницитѣ, ходатайствува да му се възобнови пенсията, като неправилно прѣкратена; че въобще законитѣ за пенсиитѣ въ насъ сѫ издадени съ обратна сила; че по силата на чл. 5 отъ настоящия Законъ за пенсиитѣ, длъжностнитѣ лица иматъ право на пенсия, ако сѫ достигнали 50-годишна възрасть и иматъ изслужени 20 години пълни, а за по-малко се дава пенсия, когато иматъ изслужени пълни 15 години, изслужени на държавна служба и бѫдатъ уволнени по разпорежданията на Правителството; че тѫжительтъ Марко Тотевъ като нѣма изслужени пълни 15 години, по силата на тоя законъ, нѣма право на пенсия, а като така, правилно му е била прѣкратена пенсията“, — издалъ е протоколното си опрѣдѣление отъ сѫща дата, съ което е потвърдилъ постановлението на пенсионния съвѣтъ отъ 28 мартъ 1895 година. Това протоколно опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сѫдъ е било отмѣнено отъ Върховния касационенъ сѫдъ съ рѣшение подъ № 546, отъ 12 декемврий 1902 година. Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ е разгледалъ отново дѣлото на 12 априлъ 1903 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: „че на тѫжителя Марко Тотевъ е била опрѣдѣлена пенсия въ размѣръ на 1913 лева и 80 ст. годишно, съгласно съ Закона за пенсиитѣ отъ 1891 год., за прослуженитѣ отъ него 14 години, 3 мѣсеци и 12 дни държавна, окржжна и общинска служба, която е била прѣкратена отъ пенсионния съвѣтъ съ постановление отъ 28 мартъ 1895 год.; че Марко Тотевъ, като се осно-

Digitized by Google

вава на чл. чл. 54 и 55 отъ Законопроекта за пенсиитѣ, иска да му се възобнови отнетата пенсия, като й се намали само размѣра й съобразно съ този послѣдния законъ; че съгласно чл. 5 отъ рѣшенията, взети по приврѣменното прилагане Законопроекта на пенсиитѣ, които тълкуватъ чл. чл. 54 и 55 отъ Закоропроекта за пенсиитѣ, не може да се дойде до друго заключение, освѣнъ, че този членъ унищожава всѣка пенсия придобита за по-малко отъ 15-годишна държавна служба; че тъй като Марко Тотевъ има само 12 години, 5 мѣсеци и 12 дни държавна служба, а съгласно Законопроекта за пенсиитѣ на чиновницитѣ и рѣшенията на Народното събрание по приврѣменното прилагане на Законопроекта, както и новия законъ отъ 1 февруарий 1900 год., се изисква щото той да има пълна 15-годишна държавна служба, като се изключватъ окржжната и общинската служба, то пенсионниятъ съвѣтъ правилно му е отнелъ дадената му пенсия по закона отъ 1891 год.; че веднажъ Марко Тотевъ е изгубилъ придобититѣ права за пенсия, по силата на горѣпоменатитѣ закони, а именно: по Законопроекта за пенсиитѣ и рѣшенията на Народното събрание по тълкуването му отъ 1894 год., то не може да му послужи и чл. 37 отъ Закона за пенсиитѣ отъ 1900 год., тъй като този членъ запазва придобититѣ права за пенсия, а такива апелаторътъ не е ималъ" — издалъ е протоколното си опрѣдѣление отъ сжщата дата, съ което е потвърдилъ опрѣдѣлението на пенсионния съвѣтъ отъ 28 мартъ 1895 година. — Срещу това протоколно опрѣдѣление Марко Тотевъ е подалъ касационна жалба, въ която се оплаква: а) че Русенскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ послѣдната алинея отъ точка 5-та отъ рѣшенията по приврѣменното тургане въ дѣйствие Законопроекта за пенсиитѣ на чиновницитѣ и учителитѣ отъ 1894 год., въ свързка съ чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство и чл. 9 отъ Закона за пенсиитѣ отъ 1891 г., защото неправилно е приелъ, че чл. чл. 54 и 55 отъ Законопроекта за пенсиитѣ унищожавали всѣка пенсия, придобита за по-малко отъ 15-годишна държавна служба, тогава, когато упоменатитѣ членове отъ закона сж имали прѣдъ видъ случаитѣ, когато фактически за по-малко врѣме отъ 15 години е била отпустната пенсия, както е допущалъ това чл. 9 отъ Закона за пенсиитѣ за 1891 год., а не и ония случаи, когато е била отпусната пенсия за 15-годишна служба, каквато стариятъ законъ е прѣдвиждалъ и въ която служба е влизала окржжната и общинската; още и за това, защото не е оцѣнилъ протокола на научната експертиза по български езикъ, понеже законодателтъ съ думата „видоизмѣнение" е ималъ прѣдъ видъ измѣнението на отпустната за 15-години служба само въ размѣрътъ й, и б) че сжщиятъ сждъ е нарушилъ чл. 37 отъ Закона за пенсиитѣ отъ 1900 год., чл. 13 отъ правилника му и чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство, защото никакъ не билъ обсждилъ въпроса по запазенитѣ права на пенсионеритѣ, на които е била отпусната пенсия по стария законъ.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша доклада, устнитѣ обяснения на касатора и неговия повѣреникъ, тия на юрисконсулта при Министерството на финанситѣ и заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) отъ съобразителната часть на обжалваното опрѣдѣление се вижда, че Русенскиятъ апелативенъ сждъ е

Digitized by Google

потвърдилъ постановлението на пенсионния съвѣтъ отъ 28 мартъ 1895 год., съ което е била прѣкратена отпуснатата по Закона за пенсиитѣ отъ 1891 год. на Марко Тотевъ пенсия въ размѣръ 1913 лева и 80 ст., на това главно основание, защото Марко Тотевъ е ималъ държавна служба всичко само 12 години, 5 мѣсеци и 12 дни, а пъкъ, споредъ разпорежданието на чл. 54 отъ Законопроекта за пенсиитѣ на чиновницитѣ и учителитѣ, въ свързка съ чл. 5 отъ рѣшенията, взети по приврѣменното туряне въ дѣйствие законопроекта за пенсиитѣ на чиновницитѣ и учителитѣ, утвърдени съ височайши указъ отъ 20 декемврий 1894 год., подъ № 195, обнародвани въ „Държавенъ Вѣстникъ“ брой 12, отъ 17 януарий 1895 г., унищожаватъ се съвършено отпуснатитѣ пенсии за изслужено врѣме за по-малко отъ 15 години. Щомъ Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ отъ фактическа страна е констатиралъ, че Марко Тотевъ въ врѣмето, когато му е била отпусната пенсията, не е ималъ пълни 15 години държавна служба, то съвършено правилно тълкуване е далъ на чл. 54 отъ Законопроекта за пенсиитѣ на чиновницитѣ и учителитѣ, както и на чл. 5 отъ рѣшенията по приврѣменното туряне въ дѣйствие тоя законопроектъ, като е отнелъ пенсията на Марко Тотевъ, понеже споредъ разпорежданията на упоменатитѣ по-горѣ членове отъ закона, всѣка пенсия, която е била отпусната за по-малко отъ 15 години. трѣбва да се унищожава. Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ не е допусналъ никакво сѫществено нарушение на закона, като не е оцѣнилъ протокола на научната експертиза по българския езикъ, защото никой законъ не го задължава да оцѣнявя протоколитѣ на нѣкаква си експертна комисия, която самъ просительтъ за пенсия си е назначавалъ. Прѣдъ видъ на горѣизложеното, неоснователно се явява първото оплакване на касатора за нарушение послѣдната алинея на чл. 5 отъ рѣшенията на приврѣменно тургане въ дѣйствие Законопроекта за пенсиитѣ на чиновницитѣ и учителитѣ отъ 1894 год., въ свързка съ чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сѫдопроизводство и чл. 9 отъ Закона за пенсиитѣ отъ 1891 год., 2) неоснователно е така сѫщо и второто оплакване на сѫщия касаторъ за нарушение чл. 37 отъ Закона за пенсиитѣ отъ 1900 год., чл. 13 отъ правилника му и чл. 629 отъ Гражданското сѫдопроизводство, защото то не се оправдава отъ фактическата страна на дѣлото, понеже отъ послѣдния мотивъ на обжалваното протоколно опрѣдѣление изрично се вижда, че Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ се е произнесалъ въ смисъль, че чл. 37 отъ Закона за песиитѣ отъ 1900 год., не може да послужи въ нищо на касатора Марко Тотевъ, понеже тоя членъ запазва придобититѣ права за пенсия, а пъкъ такива Тотевъ не е ималъ, понеже тѣ сѫ му били отнети още прѣзъ 1895 год.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Марко Тотевъ, срещу протоколното опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сѫдъ отъ 12 априлъ 1903 год., съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сѫдопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

Digitized by Google

№ 6 — (157) — 12 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление на двадесеть и осми ноемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: прѣдседателствующи-членъ, А. Ташевъ, членове, Ив. Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на Главния прокуроръ д-ръ П. Данчевъ, слуша доложеното отъ члена Ивановъ *пенсионно дѣло № 153, по описа за 1903 год., по касационната жалба на Михалъ Христовъ, отъ гр. Кюстендилъ, срещу протокомното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 9 септемврий 1902 година.* — Въ сждебното заседание отъ страна на касатора яви се повѣреника му Христо Г. Поповъ, а отъ страна на хазната — юрисконсулта при Финансовото министерство В. Грамполовъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Михалъ Христовъ съ заявлението си отъ 16 ноемврий 1901 год., до Кюстендилския окржженъ сждъ, е молилъ да му се опрѣдѣли пенсия за излуженитѣ отъ него по военното вѣдомство на свързрсрочна служба 11 години, 4 мѣсеци и 6 дни и по гражданското вѣдомство 4 години, 8 мѣсеци 3 дни, а всичко 16 години и 9 дни. Кюстендилскиятъ окржженъ сждъ разгледалъ заведеното по това заявление пенсионно дѣло № 401 и съ опрѣдѣлението си № 1578, отъ 8 декемврий 1901 год., е опрѣдѣлилъ на Михалъ Христовъ за излуженитѣ отъ него 16 години и 10 дена годишна пенсия въ размѣръ на 280 лева и 93 ст., начиная отъ 16 ноемврий 1901 година. По възивна жалба на Кюстендилския окржженъ управитель, дѣлото е било разгледано отъ Софийския апелативенъ сждъ, който за разрѣшението му, като взелъ прѣдъ видъ: „Михалъ Христовъ, отъ гр. Кюстендилъ, е искалъ да му се опрѣдѣли пенсия за излуженитѣ години на държавна служба; отъ документитѣ, които той е прѣдставилъ, се вижда, че той е прослужилъ 11 години и нѣколко мѣсеци, като свързрсрочно-служащъ по военното вѣдомство, а по гражданското — само 4 години и нѣколко мѣсеци; че по Закона за пенсиитѣ по гражданското вѣдомство на лице, което е служило по това вѣдомство само 4 години и нѣколко мѣсеци, не може да се дава пенсия. Събирането на служби отъ разнитѣ вѣдомства, по силата на чл. 9 отъ сжщия законъ не се допуска, а се допуска само за служби, прослужени по гражданското вѣдомство. За службитѣ, прослужени по военното вѣдомство има специяленъ законъ, който урежда пенсията за такива служби. Въ този законъ за военнитѣ пенсии, чл. 24, както и въ правилника на сжщия законъ чл. 4 изрично е казано, че долнитѣ чинове, които сж биле на служба до 1 февруарий 1900 год., макаръ и да сж прослужили повече отъ 10 години и уволнени, нѣматъ право на пенсия за излужено врѣме, а щомъ като просительтъ Михалъ Христовъ нѣма право на пенсия, нито по военния, нито по гражданския законъ, то слѣдва да му се откаже на искането му да му се даде такава за излуженото врѣме“, — съ протоколното си опрѣдѣление отъ 9 септемврий 1902 год. е отмѣнилъ опрѣдѣлението на Кюстендилския окржженъ сждъ № 1578, отъ 8 декемврий 1901 година. — Въ касационната си жалба Михалъ Христовъ се оплаква, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 1, 3, 4 и 23 отъ Закона за военнитѣ пенсии и чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото не му е опрѣдѣлилъ пенсия за излуженитѣ отъ него 11 години и нѣколко мѣсеца по военното вѣдомство на свързрсрочната служба и 4 години и нѣколко мѣсеци по гражданското вѣдомство и затова, защото чл. 9 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство не давалъ

право да се събиратъ службитѣ, прѣкарани по разни вѣдомства, когато той не искалъ да му се опрѣдѣли пенсия по Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, а по Закона за служащитѣ по военното вѣдомство, който законъ не забранявалъ такова смѣсване на служби, прѣкарани по друго вѣдомство.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша заключението на Главния прокуроръ, който бѣ на мнѣние да се остави касационната жалба безъ послѣдствие, като неоснователна, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: Софийскиятъ апелативенъ сждъ съ протоколното си опрѣдѣление отъ 9 септемрий 1902 год. е отказалъ да признае правото на Михалъ Христовъ на пенсия за излуженитѣ отъ него 11 години и нѣколко мѣсеци по военното вѣдомство, като свързрсрочно-служащъ и 4 години и нѣколко мѣсеци по гражданското вѣдомство, на това главно основание, че чл. 24 отъ Закона за военнитѣ пенсии и чл. 4 отъ Правилника за приспособление на сжщия законъ, не давали право на пенсия на долнитѣ чинове, които сж служили до 1 февруарий 1900 год., макаръ тѣ и да сж прослужили повече отъ 10 години и че Закона за пенсиитѣ за чиновницитѣ по гражданското вѣдомство тоже не давалъ право на пенсия за излуженитѣ само 4 години и нѣколко мѣсеци по гражданското вѣдомство. Това опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ е издадено правилно, защото, споредъ чл. 24 отъ Закона за военнитѣ пенсии, както не еднократно е разяснявалъ Върховниятъ касационенъ сждъ, долнитѣ чинове на продължителната свързрсрочна служба иматъ право на пенсия за излужено врѣме само отъ 1 февруарий 1900 год., а не и за излуженитѣ отъ тѣхъ години прѣди влизането въ сила на този послѣдния законъ, защото по силата на сжщия чл. 24, послѣдниятъ Законъ за военнитѣ пенсии за минало врѣме се приспособява само къмъ ония лица, които сж имали право на пенсия за излужено врѣме по дѣйствующитѣ по-рано закони за пенсиитѣ, каквото право на пенсия за излужено врѣме не е давалъ на долнитѣ чинове на свързрсрочна военна служба нито единъ отъ дѣйствующитѣ до 1 февруарий 1900 год. закони за военнитѣ пенсии. А щомъ просительтъ, макаръ и да е прослужилъ по военното вѣдомство повече отъ 10 год. на свързрсрочна служба, нѣма право на пенсия, то и споредъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство нѣма право да получи пенсия за излуженитѣ отъ него 4 години и нѣколко мѣсеци по гражданското вѣдомство, понеже и този законъ дава пенсия за излужено врѣме само слѣдъ изтичането на 15 пълни години и то ако длъжностното лице бжде уволнено или отчислено по разпорежданието на Правителството или поради закриване на длъжностьта му; слѣдователно, оплакването на касатора, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 1, 3, 4 и 23 отъ Закона за военнитѣ пенсии и чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото не му е опрѣлѣлилъ пенсия за излуженитѣ отъ него 15 години и нѣколко мѣсеци по военното и гражданско вѣдомства, е неоснователно.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Михалъ Христовъ, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 9 септемврий 1902 год., съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

Digitized by Google

№ 7 — (178) — 12 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и девети октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *пенсионно дѣло № 725, по описа за 1902 год., по касационната жалба на Пловдивския окржженъ управитель, срещу рѣшението на Пловдивския апелативенъ сждъ подъ № 463, отъ 11 октомврий 1902 година.* — Въ заседанието яви се само юрисконсулта при Финансовото министерство В. Грамполовъ, отъ страна на хазната, а просительтъ Иосифъ Душекъ отсжтствуваше.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ съ рѣшение № 463, отъ 11 октомврий 1902 год., е потвърдилъ опрѣдѣлението на Старозагорския окржженъ сждъ подъ № 2158, отъ 5 декемврий 1901 год., съ което е опрѣдѣлена на Иосифъ Душекъ годишна пенсия въ размѣръ на 1375 лева, за прослуженитѣ отъ него като капелмейсторъ 18 години и 4 мѣсеци държавна служба. — Срещу казаното рѣшение на Пловдивския апелативенъ сждъ е подалъ касационна жалба Пловдивскиятъ окржженъ управитель, който иска отмѣната му на тия основания: 1) че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ и чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото неправилно е зачелъ къмъ изслуженитѣ години на просителя Душекъ и службата му прѣкарана до 3 януарий 1893 год., като чуждъ поданикъ, тъй като, споредъ сжщия Законъ за пенсиитѣ, иматъ право на пенсия само българи служащи и български поданици, и 2) че сждътъ е нарушилъ чл. 25 отъ военния Законъ за пенсиитѣ, защото, като пенсионира Душекъ по сжщия законъ (чл. 25), пропусналъ е да присѫди, да се прѣхвърлятъ правенитѣ на Душекъ 5% одържки за пенсия отъ военния пенсионенъ фондъ, заедно съ лихвитѣ, въ пенсионния фондъ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: 1) касаторътъ въ първата точка на своята жалба се оплаква, че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ неправилно билъ зачелъ къмъ изслуженото врѣме извѣстно число години на молителя за пенсия Душекъ, които той прослужилъ като чуждъ поданикъ на българска държавна служба, обаче касаторътъ не се потрудилъ да прѣдстави необходимитѣ доказателства за условията, въз основание на които Душекъ, като чуждъ поданикъ, е билъ контрактенъ да служи и нито прѣдставилъ надлежното одобрение за приемането му като чуждъ поданикъ на българска служба, а щомъ такива актове не сж биле прѣдставени въ апелативния сждъ, то послѣдниятъ правилно е приелъ изслужената отъ молителя Душекъ, български поданикъ, служба, като такава държавна служба, която съгласно чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ по гражданското вѣдомство, дава на молителя право на пенсия. Слѣдователно, първото касаторово оплакване по този прѣдметъ и за нарушение чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ по гражданското вѣдомство и чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, е неоснователно, и 2) чл. 25 отъ Закона за военнитѣ пенсии, който дѣйствува отъ 1 февруарий 1900 год., гласи така: „чиновницитѣ и служащитѣ по военното вѣдомство получаватъ пенсия, както за

Digitized by Google

изслужено врѣме, тъй и за инвалнаность, споредъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ, отъ фонда за пенсиитѣ по гражданското вѣдомство, гдѣто и ще внасятъ за напрѣдъ установенитѣ одържки, а досегашнитѣ имъ 5% одържки отъ пенсионния фондъ по военното вѣдомство, заедно съ лихвитѣ имъ, ще се прѣхвърлятъ въ фонда за пенсиитѣ по гражданското вѣдомство". — Отъ прѣдписанието на този законъ слѣдва, че чиновницитѣ и служащитѣ по военното вѣдомство, които не сж военни, ще получаватъ пенсия, съгласно Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ, а вслѣдствие на това сѫщиятъ законъ заповѣдва на управлението на пенсионния фондъ по военното вѣдомство да прѣхвърли въ фонда за пенсиитѣ по гражданското вѣдомство всичкитѣ направени до сега по стария законъ, отъ заплатитѣ на такива чиновници и служащи по военното вѣдомство, 5% одържки, заедно съ лихвитѣ имъ. Щомъ самиятъ законъ за военнитѣ пенсии въ чл. 25 заповѣдва на управлението на пенсионния фондъ по военното вѣдомство да прѣхвърли сумитѣ отъ казанитѣ 5% одържки заедно съ лихвитѣ, то това прѣхвърляне трѣбва да се извърши служебно и нѣма никакво законно основание да се иска или чака за това никакво рѣшение или опрѣдѣление отъ сѫда, който опрѣдѣля пенсиитѣ на чиновницитѣ и служащитѣ. Отъ казаното слѣдва, че второто касаторово оплакване за нарушение чл. 25 отъ Закона за военнитѣ пенсии е неоснователно.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, Водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Пловдивския окржженъ управитель, срещу рѣшението на Пловдивския апелативенъ сѫдъ подъ № 463, отъ 11 октомврий 1902 год., съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сѫдопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 8 — (182) — 13 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление, на тридесети октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното на 29 того отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ *пенсионно дѣло № 715, по описа за 1902 год., заведено по касационната жалба на Анастасия В. Загорова, отъ гр. Варна, срещу протоколното опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сѫдъ отъ 7 септемврий 1902 година.* — Въ сѫдебното заседание се яви адвоката д-ръ Гатевъ, повѣреникъ на касаторката Анастасия В. Загорова.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Министерството на финанситѣ съ едно писмо подъ № 12156, отъ 1 септемврий 1901 год., до Варненския окржженъ сѫдъ, е поискало отъ послѣдния да разпореди надлежното за прѣкратяване инвалидната пенсия на Анастасия В. Загорова, защото медицинската комисия по прѣосвидѣтелствуване здравето на казаната пенсионерка и Върховниятъ медицински съвѣтъ сж се биле произнесли, че страданията на Анастасия В. Загорова не й давали право на инвалидна пенсия. Варненскиятъ окржженъ сѫдъ съ опрѣдѣлението си подъ № 3024, отъ 24 октомврий 1901 год., е прѣкратилъ отпуснатата инвалидна пенсия въ размѣръ 1200 лева, начиная отъ 1 септемврий 1901 год., защото е намѣ-

Digitized by Google

рила, че констатиранитѣ у Анастасия В. Загорова болести не даватъ и не сж й давали и по-напрѣдъ право да получава инвалидна пенсия. Вслѣдствие на подадената частна апелационна жалба срещу горното опрѣдѣление на Варненския окржженъ сждъ отъ страна на Анастасия В. Загорова, Русенскиятъ апелативенъ сждъ е завелъ възивно частно производство, което е насрочилъ за разглеждане на 7 септемврий 1902 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: „че Министерството на финанситѣ, управление пенсионно, е молило Варненския окржженъ сждъ, възъ основание чл. 18 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, да прѣкрати пенсията отпусната на Анастасия Загорова; че съгласно чл. 37 отъ сжщия законъ, пенсиитѣ за изслужено врѣме и инвалиднитѣ, опрѣдѣлени до 1 януарий 1900 год., се ревизиратъ, видоизмѣняватъ и размѣритъ имъ се опрѣдѣля, споредъ сжщия законъ, като се запазватъ придобититѣ вече права за изслужени години; че въ такъвъ случай окржжниятъ сждъ въ правото си е билъ да разгледа на ново възбудения въпросъ, тъй като цитираниятъ членъ запазва само придобити права за изслужени години, а не и други, — въ какъвто случай тжбата на Ан. Загорова се явява неоснователна; че отъ извлѣчението отъ дневника на Върховния медицински съвѣтъ съ дата 6 юлий 1901 год. става явно, че страданията, изброени въ медицинския актъ отъ 13 априлъ 1901 год. по освидѣтелствуване Анастасия Загорова, съгласно чл. 18 отъ Закона за пенсиитѣ по гражданското вѣдомство, не даватъ право на инвалидна пенсия; че въ такъвъ случай искането на пенсионния съвѣтъ за прѣкратяване пенсията, е основателно“, — пздалъ протоколното си опрѣдѣление отъ сжщата дата, съ което е потвърдилъ опрѣдѣлението на Варненския окржженъ сждъ отъ 24 октомврий 1901 год., подъ № 3024. — Срещу това опрѣдѣление Анастасия В. Загорова е подала касационна жалба, въ която се оплаква: 1) че Русенскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство, въ свързка съ чл. чл. 18 и 37 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, защото безъ да е било констатирано съ медицински актъ по прѣосвидѣтелствуване на касаторката, че тя съвършено е оздравѣла отъ болестьта, за която й била отпусната инвалидната пенсия, съвършено неправилно е прѣкратилъ тая послѣдната, и 2) че сжщиятъ сждъ е нарушилъ чл. 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото не се е произнесалъ по повдигнатия отъ повѣреника на касаторката въ сждебното заседание въпросъ, а именно, че прѣкратяването, ако се приеме, че си има мѣстото, трѣбвало да стане отъ датата на издаване указа за прѣкратяване на пенсията, а не отъ произволното искане на пенсионното управление отъ 1 септемврий 1901 година. А повѣреникътъ на касаторката — адвоката д-рь Гатевъ заяви устно прѣдъ Върховния касационенъ сждъ слѣдующитѣ двѣ нови оплаквания: 1) че Русенскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство и чл. 37 отъ Закона за пенсиитѣ, защото и по инвалиднитѣ пенсии има придобити права, ако по старитѣ закони извѣстна болесть е давала право на пенсия, макаръ сжщата болесть и да не се прѣдвижда въ новия законъ и правилникъ; 2) че сжщиятъ сждъ е нарушилъ чл. 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото неправилно твърди, че болестьта на Анастасия В. Загорова не се прѣдвиждала въ новия правилникъ къмъ Закона за пенсиитѣ на чиновни-

Digitized by Google

цитѣ по гражданското вѣдомство, когато сѫщата болесть била прѣдвидена въ чл. чл. 13 и 25 отъ приложение № 1 къмъ сѫщия правилникъ.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша доклада, устнитѣ обяснения на д-ръ Гатевъ и на юрисконсулта при Министерството на финансиитѣ, както и заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) споредъ разпореждането на чл. 18 отъ Закона за пенситѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, инвалиднитѣ пенсии, по между другото, могатъ и да се прѣкратятъ, когато инвалида съвършено е оздравѣлъ отъ поврѣждането, което е послужило за основание да му се отпусне инвалидната пенсия. Законодателтъ въ тоя чл. 18 отъ Закона за пенсиитѣ, винаги прѣдполагалъ, че само на ония лица се отпущатъ инвалидни пенсии, които сѫ страдали отъ такива болести и поврѣждания, които сѫ прѣдвидени изрично въ закона и които даватъ право за получване на инвалидна пенсия. По настоящето дѣло, Варненскиятъ окржженъ сѫдъ е приелъ за установенъ факта, че констатиранитѣ у Анастасия В. Загорова болести не ѝ даватъ и не сѫ ѝ дали никакво право за получване инвалидна пенсия; съ други думи, сѫдътъ по сѫщество е констатиралъ, че болеститѣ които има сега и които е имала и по-напрѣдъ Анастасия В. Загорова, не сѫ отъ тия категории, които ѝ даватъ право да получава инвалидна пенсия. Въ такъвъ случай, сѫщиятъ сѫдъ е билъ въ правото си да прѣкрати инвалидната пенсия на речената Загорова, която ѝ била отпусната за една никакъ не прѣдвидена въ закона болесть. Анастасия В. Загорова не е имала никакво придобито право по отпусната ѝ инвалидна пенсия, защото сѫдътъ по сѫщество не е констатиралъ, че ней е била отпусната инвалидната пенсия по една болесть, която е била прѣдвидена въ стария Законъ за пенсиитѣ, а само сега въ новия не е била прѣдвидена. Прѣдъ видъ на горѣизложеното, неоснователни се явяватъ първото оплакване въ писменната касационна жалба и първото устно оплакване на повѣреника на касаторката за нарушение чл. 629 отъ Гражданското сѫдопроизводство и чл. 37 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, 2) неоснователно е така сѫщо и второто оплакване въ писмената касационна жалба за нарушение чл. 630 отъ Гражданското сѫдопроизводство, защото сѫдътъ по сѫщество много правилно е постановилъ да се прѣкрати пенсията отъ 1 септемврий 1901 год., понеже отъ тогава е било искано това отъ Финансовото министерство, макаръ послѣдното и да е имало право да иска прѣкращението отъ тоя моментъ, отъ когато се е появила причината, която е дала основание на сѫщото министерство да иска въобще прѣкратяването пенсията на Анастасия В. Загорова, и 3) неоснователно е най-послѣ и послѣдното оплакване на повѣреника на касаторката за извращение съдържанието на членове 13 и 25 отъ приложение I къмъ Правилника на Закона за пенсиитѣ, защото то не се оправдава отъ фактическата страна на дѣлото, понеже въ упоменатитѣ членове отъ I-то приложение къмъ Правилника въ дѣйствителность не сѫ прѣдвидени изрично ония болести, които медицинскитѣ власти сѫ констатирали у Анастасия В. Загорова въ своитѣ си медицински актове.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Анастасия В. Загорова, срещу протоколното опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сѫдъ отъ 7 септемврий

Digitized by Google

1902 год., съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 9 — (189) — 14 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I. Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на тридесеть и първи октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *пенсионно дѣло № 766, по описа за 1902 год., заведено по касационната жалба на Пловдивския окржженъ управитель, срещу рѣшението на Пловдивския апелативенъ сждъ отъ 24 юний 1902 год., подъ № 302.* — Въ сждебното заседание яви се само юрисконсулта при Финансовото министерство В. Грамоловъ, отъ страна на хазната, а просительтъ Стойчо Г. Аяновъ отсѫтствуваше.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ съ рѣшението № 302, отъ 24 юний 1902 год., оставилъ безъ послѣдствие възивната жалба на Бургазкия държавенъ адвокатъ, срещу опрѣдѣлението на Бургазкия окржженъ сждъ подъ № 705, отъ 1 февруарий 1901 год., съ което си опрѣдѣление Бургазкиятъ окржженъ сждъ е опрѣдѣлилъ на Стойчо Г. Аяновъ, отъ с. Дюлгерлий, Бургазка околия, годишна пенсия за изслужени години въ размѣръ на 422 л. 53 стотинки. — Срещу рѣшението на Пловдивския апелативенъ сждъ е подалъ касационна жалба Пловдивскиятъ окржженъ управитель, който иска отмѣнението му на това основание, че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото е извратилъ съдържанието на свидѣтелството отъ 8 априлъ 1902 год., издадено отъ черковното училищно настоятелство на село Дере-Кьой (въ Турция), като приелъ, че отъ него се доказвало, че ищецътъ Ст. Г. Аяновъ е получавалъ заплатата си като учитель въ сѫщото село прѣзъ 1881/82 год. и 1887/88 год., отъ срѣдствата на Св. Екзархия, когато въ сѫщото свидѣтелство не е казано, че учителската заплата на Аяновъ е плащана отъ срѣдствата на Св. Екзархия.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на Главния прокуроръ, взе прѣдъ видъ: въ съобразителната часть на рѣшението си по това дѣло, при рѣшаването на въпроса за изслуженитѣ години отъ молителя за пенсия Ст. Г. Аяновъ, Бургазкиятъ окржженъ сждъ е взелъ въ внимание като доказателство, едно свидѣтелство отъ училищното настоятелство на с. Дере-Кьой отъ 8 априлъ 1902 год., отъ което свидѣтелство, казва Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ се доказвало, че Стойчо Аяновъ е получавалъ учителската си заплата въ училището на с. Дере-Кьой (Малко-Търново, Турция), отъ срѣдствата на Св. Екзархия, обаче, отъ текста на сѫщото свидѣтелство се вижда, че въ него не е казано, че Ст. Аяновъ е получавалъ учителската си заплата отъ срѣдствата и на Св. Екзархия. Щомъ Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е призналъ въ рѣшението си, че казаното свидѣтелство отъ 8 априлъ 1902 г., утвърждавало какво Аяновъ е получавалъ учителската си заплата отъ срѣдствата на Св. Екзархия, когато за този фактъ въ свидѣтелството не се говори нищо, той, апелативниятъ сждъ, е извратилъ съдържанието на сѫщото свидѣтелство, а съ това си дѣйствие апелативниятъ сждъ е нарушилъ

Digitized by Google

чл. 630 отъ Гражданското сждопроизводство, който заповѣдва на сждилищата по сжщество да рѣшаватъ дѣлата, съгласно съ прѣдставенитѣ доказателства. Слѣдователно, касаторовото оплакване по този прѣдметъ се явява основателно.

Върховниятъ касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: рѣшението на Пловдивския апелативенъ сждъ подъ № 302, отъ 24 юний 1902 год., защото е нарушенъ чл. 630 отъ Закона за гражданското сждопроизводство, съ силата на чл. 706 т. 2 отъ сжщия законъ, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане, да се изпрати въ сжщия апелативенъ сждъ.

№ 10 — (190) — 14 нóември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на тридесеть и първи октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на Главния прокуроръ д-ръ П. Данчевъ, слуша доложеното отъ члена Ивановъ *пенсионно дѣло № 770, по описа за 1902 год., по касационната жалба на Добри Т. Касжровъ, отъ гр. Ески-Джумая, срещу протокомото опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сждъ отъ 8 юний 1902 година.* — Въ сждебното заседание яви се само юрисконсулта при Финансовото министерство В. Грамоловъ, отъ страна на хазната, а касаторътъ Добри Т. Касжровъ отсжствуваше.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Добри Т. Касжровъ съ прошението си отъ 7 декемврий 1901 год., като е приложилъ нѣколко свидѣтелства, е молилъ Шуменския окржженъ сждъ да му опрѣдѣли пенсия за изслужено врѣме. Шуменскиятъ окржженъ сждъ е разгледалъ заведеното по това заявление пенсионно дѣло № 471 и съ опрѣдѣлението си № 63, отъ 8 януарий 1902 год., е опрѣдѣлилъ на Добри Т. Касжровъ годишна пенсия отъ 761 лева и 54 ст., начиная отъ 7 декемврий 1901 год., за изслуженитѣ отъ него 22 год., 7 мѣсеци и . . . дена държавна служба. По възивна жалба на Шуменския държавенъ адвокатъ, дѣлото е било разгледано отъ Русенския апелативенъ сждъ, който за разрѣшението му като взелъ прѣдъ видъ: „че Шуменскиятъ окржженъ сждъ съ опрѣдѣлението си е зачелъ и изслуженитѣ до 1 януарий 1895 год. отъ просителя Добри Т. Касжровъ при землѣдѣлческата каса тогава, когато споредъ първата забѣлѣжка на чл. 1 отъ Правилника за приспособление Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, не може да се счита за изслужени за пенсия години; че като се спадне това изслужено врѣме при землѣдѣлческата каса до 1 януарий 1895 год., просительтъ Добри Т. Касжровъ нѣма нужното число изслужени години за пенсия и слѣдователно такава не му се полага“, — съ протоколното си опрѣдѣление е отмѣнилъ опрѣдѣлението на Шуменския окржженъ сждъ отъ 8 януарий 1902 година. — Въ касационната си жалба Добри Т. Касжровъ се оплаква, че Русенскиятъ апелативенъ сждъ му е отказалъ въ правото на пенсия на основание първата забѣлѣжка на чл. 1 отъ Правилника за приспособление Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ, когато, спредъ чл. 1 отъ сжщия Законъ за пенсиитѣ, той, като чиновникъ, ималъ право на пенсия за из-

Digitized by Google

служено врѣме, при дѣйствието на който законъ сѫдътъ не е могалъ да си служи съ правилници, които унищожаватъ правото му на пенсия и които не могатъ да отмѣняватъ или да допълватъ правата и задълженията, освѣтени отъ закона.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ съ протоколното си опрѣдѣление отъ 8 юний 1902 год., е отказалъ въ молбата на Добри Т. Касѫровъ да му опрѣдѣли пенсия за изслужено врѣме, защото, споредъ забѣлѣжка първа къмъ чл. 1 отъ Правилника за приспособление Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, изслуженитѣ отъ просителя при земледѣлческитѣ каси години до 1 януарий 1895 год. не могли да се зачетатъ, вслѣдствие на което, като се спаднатъ отъ общото число на изслуженитѣ години, той нѣмалъ нуждното число изслужени години за пенсия. Забѣлѣжка първа къмъ чл. 1 отъ Правилника за приспособление Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство гласи, че чиновници отъ земледѣлческитѣ каси се считатъ само тия, които служатъ слѣдъ 1 януарий 1895 год., отъ когато тѣ сѫ признати като държавни служители, съгласно чл. чл. 29 и 34 отъ Закона за земледѣлческитѣ каси отъ 23 декемврий 1894 год., а до споменатата дата тая служба не се признава за такава, която дава право на пенсия. Тази забѣлѣжка отъ правилника не се намира въ никакво противоречие съ самия Законъ за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, защото, по силата на чл. 1 отъ този законъ, дѣйствително, служащитѣ при земледѣлческитѣ каси иматъ право да получаватъ пенсия, но това тѣхно право се е породило само отъ 1 януарий 1895 год., когато е влѣзалъ въ сила Закона за земледѣлческитѣ каси отъ 23 декемврий 1894 год., който въ чл. 29 гласи, че всичкитѣ служащи по каситѣ се смятрятъ за държавни чиновници и иматъ сѫщитѣ права, като тѣхъ, на пенсия, а не и по-отрано, когато е дѣйствувалъ устава за земледѣлческитѣ каси отъ 18 юний 1878 год., споредъ който уставъ служащитѣ въ земледѣлческитѣ каси сѫ били изборни, а не държавни служители и като такива не сѫ имали право на пенсия, както такива служащи нѣматъ право на пенсия за изслужено врѣме и по сега дѣйствующиятъ Законъ за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, който въ чл. 9 изрично забранява при опрѣдѣление пенсиитѣ да се зачитатъ и годинитѣ, прослужени на окржжна или общинска служба. Отъ казаното слѣдва, че Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ правилно е спадналъ отъ общото число на изслуженитѣ отъ Касѫрова години, годинитѣ изслужени отъ него при земледѣлческитѣ каси до 1 януарий 1895 год. и съ това не е допусналъ никакво нарушение на чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство; слѣдователно, оплакването на касатора, че Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ му е отказалъ въ правото на пенсия, възъ основание първа забѣлѣжка къмъ чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, когато, споредъ чл. 1 отъ самия Законъ за пенсиитѣ, той като чиновникъ ималъ право на пенсия за изслужено врѣме, при дѣйствието на който законъ сѫдътъ не е ималъ право да си служи съ правилници, които унищожаватъ правото му на пенсия и които не могатъ

Digitized by Google

да отмѣняватъ или да допълватъ правата и задълженията, освѣтени отъ закона, е неоснователно.

По тѣзи съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Добри Т. Каснровъ, срещу прокотолн то опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сждъ отъ 8 юний 1902 год., съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 11 — (191) — 14 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на тридеесеть и първи октомврий хилядо девеетстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Г. Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното отъ члена Ивановъ *пенсионно дѣло № 771, по описи за 1902 год., по касационната жалба на Русенския окржженъ управитель, срещу протоколното опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сждъ отъ 7 септемврий 1902 година.* — Въ сждебното заседание яви се само юрисконсулта при Финансовото министерство В. Грамполовъ, отъ страна на хазната, а просительтъ А. К. Зарзановъ отсѫтствуваше.

Обстоятелствата на дѣлото сж: съ заявление отъ 28 февруарий 1902 год., Александъръ К. Зарзановъ, като е прѣдставилъ нуждитѣ документи за изслуженитѣ години, за заплатата, която е получавалъ прѣзъ това врѣме и за притежаванего положителнитѣ качества, изискуеми отъ Закона за пенсиитѣ по гражданското вѣдомство, е молилъ да му се опрѣдѣли пенсия за изслужено врѣме. Русенскиятъ окржженъ сждъ, Разградско отдѣление, е разгледалъ заведеното по това заявление пенсионно дѣло и съ опрѣдѣлението си № 206, отъ 22 мартъ 1902 год., е опрѣдѣлилъ на Александъръ Зарзановъ за изслуженитѣ отъ него 16 години, 6 мѣсеци и 6 дни на държавна служба 744 лева и 50 ст. годишна пенсия, начиная отъ 19 януарий 1902 година. По възивна жалба на Русенския окржженъ управитель, дѣлото е било разгледано отъ Русенския апелативенъ сждъ, който за разрѣшението му, като е взелъ прѣдъ видъ: „че Русенскиятъ окржженъ управитель иска отмѣнението на издаденото отъ Русенския окржженъ сждъ опрѣдѣление № 206, отъ 22 мартъ 1902 год., защото отъ направеното изчисление за прослуженитѣ години на Зарзановъ явствува, че той прослужилъ 14 години, 7 мѣсеци и 20 дни и защото окржжниятъ сждъ неправилно билъ прѣсмѣтналъ числото на изслуженитѣ години, годинитѣ му изслужени като малолѣтенъ и годинитѣ му изслужени отъ него като учитель въ Македония слѣдъ освобождението на България. Тия искания се явяватъ неоснователни, защото окржжниятъ сждъ и безъ това не е счелъ малолѣтнитѣ години, а по второто съображение за това, защото по чл. 9 отъ Закона за пансиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство става явно, че годинитѣ прѣкарани въ учителството прѣди и послѣ Освобождението се броятъ, стига да сж прѣкарани въ Българско училище. Но прѣдъ видъ, че нѣма жалба отъ Зарзановъ, понеже той е изслужилъ повече години отъ колкото му е опрѣдѣлено отъ окржжния сждъ, то апелативниятъ сждъ нѣма право да му увеличава пенсията“ — съ протоколното си опрѣдѣление отъ 7 септемврий 1902 год., е потвърдилъ опрѣдѣ-

Digitized by Google

лението на Русенския окржженъ сждъ № 206, отъ 22 мартъ 1902 година. — Въ касационната си жалба Русенскиятъ окржженъ управитель се оплаква, че Русенскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото, съгласно чл. 9 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, е зачелъ изслуженитѣ отъ А. Зарзанова години прѣкарани въ учителствуване прѣди и послѣ освобождението на България, които споредъ пунктъ 2 отъ сжщия законъ, който трѣбва да се тълкува съ помощьта на чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ, иматъ право на пенсия, ако сж служили на българската черква каквито, споредъ забѣлѣжка I на чл. 1 отъ Правилника къмъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, се считатъ, на основание чл. 182 отъ Екзархийския уставъ и чл. 205 отъ измѣнението му отъ 1897 год., само ония учители въ Македония, които се издържатъ отъ срѣдствата на Българската Екзархия.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: Русенскиятъ апелативенъ сждъ съ протоколното си опрѣдѣление отъ 7 септемврий 1902 год., е призналь на Александъръ Зарзановъ правото на пенсия за изслужено врѣме, като е прѣсмѣтналъ въ тѣхното число и годинитѣ, които той е прѣкаралъ като учитель въ Македония слѣдъ освобождението на България, като при това опрѣдѣление той се е ржководилъ отъ чл. 9 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, споредъ който, право на пенсия за изслужено врѣме имали и всичкитѣ учители, които сж служили слѣдъ освобождението на България въ нѣкое българско училище, безъ обаче да е направилъ разлика: да ли тази учителска служба е прѣкарана въ българско училище, подвѣдомствено и поддържано отъ българската черква, респективно отъ Българската Екзархия, или нѣ. Съ това свое дѣйствие Русенскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, защото, както се е произнесалъ Върховниятъ касационенъ сждъ въ рѣшенията си № № 261 и 380 отъ 1902 год., този законъ признава правото на пенсия само на ония учители, които сж прѣкарали учителствуването си слѣдъ освобождението на България вънъ отъ прѣдѣлитѣ на Княжеството въ българско училище, подвѣдомствено на Българската Екзархия и поддържано отъ нея, а не и въ всѣко българско училище учителската служба, въ което не се заплаща отъ Екзархията; слѣдователно, оплакването на Русенския окржженъ управитель, че сждътъ неправилно е зачелъ изслуженитѣ отъ Зарзанова учителски години въ Македония слѣдъ освобождението на България, защото такава служба се зачитала само на ония учители въ Македония, които сж се издържали отъ срѣдствата на Българската Екзархия, е основателно.

По тѣзи съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: протоколното опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сждъ отъ 7 септемврий 1902 год., защото е нарушенъ чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото, за ново разглеждане, да се изпрати въ сжщия апелативенъ сждъ.

Digitized by Google

№ 12 — (192) — 14 ноември 1903 г. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на първи ноември хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдсѣдатель, Василъ Мариновъ, членозе, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното на 31 октомврий с. г. отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ *пенсионно дѣло № 35, по описа за 1903 год., заведено по касационната жалба на Софийския окржженъ управитель, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 14 октомврий 1902 година.* — Въ сждебното заседание се явиха просительтъ Иванъ Ангеловъ Караджиновъ, заедно съ повѣреника си адвоката Ст. П. Радановъ, както и юрисконсулта при Министерството на финанситѣ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Софийскиятъ окржженъ сждъ съ опрѣдѣлението си подъ № 743, отъ 28 априлъ 1901 год., е оставилъ безъ послѣдствие молбата на Иванъ Ангеловъ Караджиновъ, съ която е искалъ да му се опрѣдѣли за изслужено врѣме пенсия, понеже не счелъ въ числото на годинитѣ, които даватъ право на пенсия за изслужено врѣме и тия, които е прослужилъ просительтъ като тѣлохранитель при Н. Ц. В. Княза. Вслѣдствие на апелационната жалба отъ страна на Иванъ Ангеловъ Караджиновъ срещу горното опрѣдѣление на Софийския окржженъ сждъ, Софийскиятъ апелативенъ сждъ е завелъ възивно пенсионно дѣло, което е насрочилъ за разглеждане на 14 октомврий 1902 год., когато като е взелъ прѣдъ видъ: „тжжительтъ Иванъ Ангеловъ Караджиновъ съ молбата си отъ 19 мартъ 1901 год., подадена въ Софийския окржженъ сждъ, е искалъ и иска (гледай частната апелативна жалба на сжщия отъ 2 юний 1901 год., подадена до Софийския апелативенъ сждъ, срещу опрѣдѣлението на сжщия сждъ подъ № 743, отъ 28 априлъ 1901 год.), да му се признае правото на пенсия за изслуженитѣ отъ него 17 години, 3 мѣсеци и 5 дни държавна служба въ качеството му на тѣлохранитель при двореца на Българския Князъ и въ качеството му на полицейски приставъ — нѣщо, за което първостепенниятъ сждъ съ въпросното си опрѣдѣление му е отказалъ. Отъ прѣдписанието на чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство се вижда, какво българи и български поданици, служащи съ опрѣдѣлена годишна или мѣсечна заплата на Държавата между друго и при двореца на Н. Ц. В. Княза, иматъ право да получаватъ пенсия, при условията, опрѣдѣлени въ сжщия законъ. Отъ свидѣтелствата подъ №№ 5852, отъ 24 ноември 1900 год., издадено отъ Министерството на вжтрѣшнитѣ работи, 490, отъ 5 юний 1897 год. и удостовѣрението отъ 23 ноември 1900 год., издадено на тжжителя Караджиновъ отъ двореца на Н. Ц. В. Княза, взети въ свързка съ изложеното въ свидѣтелствата подъ №№ 5330, отъ 27 октомврий 1900 год., 6058, отъ 4 декемврий с. г. и 1779, отъ 8 мартъ 1901 год., издадени отъ Министерството на вжтрѣшнитѣ работи, се вижда, какво Иванъ А. Караджиновъ е изслужилъ на държавна служба 17 години, 3 мѣсеци и 5 дни, като е получавалъ, както въ качеството си на тѣлохранитель при двореца на Българския Князъ, така и като полицейски приставъ, съ опрѣдѣлена годишна и мѣсечна заплата, — общъ размѣръ на която възлиза до уволнението му по разпореждането на началството му на 24.129 лева и 94 ст., слѣдователно той, тжжительтъ, споредъ

Digitized by Google

прѣдписанието на цитирания по-горѣ членъ на Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, не може да бѫде лишенъ отъ такава и има право на получаването ѝ, понеже отъ текста на тоя членъ отъ закона не се вижда, щото той да изключава и тѣлохранителитѣ при двореца на Н. Ц. В. Княза отъ пенсия, защото ако въ намѣренията на законодателя бѣше да изключи и тѣзи длъжностни лица отъ пенсия, той изрично щѣше да спомене за това въ закона и нѣмаше да употрѣбява думитѣ български поданици и българи служащи съ опрѣдѣлена годишна или мѣсечна заплата на Държавата при двореца на Н. Ц. В. Княза и прочее. Наистина, отъ второто постановление на Министерския съвѣтъ, отъ 8 февруарий 1900 год., изложено въ протоколъ № 8, за каквото се споменува въ отношението на Министерството на финанситѣ подъ № 178, отъ 14 януарий н. г., отправено до сѫда и отъ първата забѣлѣжка на чл. 1 отъ Правилника за приспособлението на Законъ за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, се вижда, какво, както Министерскиятъ съвѣтъ, така сѫщо и съставителитѣ на правилника сѫ признали, че служащи при двореца сѫ само ония що служатъ въ канцеларията на Н. Ц. В. Княза и въ интенданството на цивилната му листа, обаче, въ туй отношение, както постановлението на Министерския съвѣтъ, така сѫщо и първата забѣлѣжка на чл. 1 отъ горѣспоменатия правилникъ, се намѣрвалъ въ противоречие съ закона, защото цитираниятъ по-горѣ членъ отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, не съдържа въ текста си такова едно ограничение на пенсионерующитѣ служащи, каквото постановява правилника. Въ закона ясно и опрѣдѣлително е казано, че служащи при двореца съ опрѣдѣлена годишна или мѣсечна заплата, иматъ право на пенсия, слѣдователно, щомъ като разпореждането на закона е такова, то не може по силата на самия правилникъ, да се лишаватъ отъ пенсия и тѣлохранителитѣ на Княза, защото, както служащитѣ въ канцеларията на Н. Ц. В. Княза и въ интенданството на цивилната му листа, така и тѣлохранителитѣ сѫ получавали и получаватъ поне отъ 6 септемврий 1887 год. до 1 априлъ 1897 год. заплатата си отъ личнитѣ срѣдства на Н. Ц. В. Княза. Въ бюджета на Българското княжество, както за еднитѣ служащи, така и за другитѣ, съ изключение на периода отъ 1882—1885 години не е била прѣдвидена и опрѣдѣлена заплата по бюджета. Слѣдователно, явно става отъ изложеното, че щомъ като и тритѣ категории служащи лица при двореца сѫ получавали и получаватъ заплата отъ личнитѣ срѣдства на Н. Ц. В. Княза не е правилно и законно, щото на еднитѣ отъ тѣхъ да се дава пенсия за изслужени години, а на другитѣ не. Пъкъ даже и да се приеме постановлението на правилника въ горѣспоменатата му забѣлѣжка, както тѣ сѫ формулирани, то пакъ не може да се счете, че тѣлохранителитѣ, като служащи при двореца се изключаватъ отъ пенсия, защото тѣзи изпълняватъ служебнитѣ обязаности и въ канцеларията на Н. Ц. В. Княза и въ интенданството на цивилната листа, съ една дума на всѣко мѣсто въ двореца, гдѣто присѫтствието на Господаря изисква тѣхнитѣ услуги", — издалъ е протоколното си опрѣдѣление отъ сѫщата дата, диспозитивътъ на което гласи: „отмѣнява опрѣдѣлението на Софийския окржженъ сѫдъ подъ № 743, отъ 28 априлъ 1901 год., и вмѣсто него постановява: признава правото на пенсия на Иванъ Ангеловъ

Digitized by Google

Караджиновъ за изслуженитѣ отъ него 17 години, 3 мѣсеци и 5 дни на държавна служба въ размѣръ на 603 лева годишно, начиная отъ 21 януарий 1901 год., споредъ общата сума която е получилъ прѣзъ това врѣме отъ 24.129 лева и 94 стотинки". — Срещу това протоколно опрѣдѣление Софийскиятъ окржженъ управитель е подалъ касационна жалба, въ която се оплаква, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 1, 6 и 35 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, забѣлѣжка 1 къмъ чл. 1 отъ Правилника за приспособление Закона за пенсиитѣ и чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство, защото неправилно е зачелъ тѣлохранителската служба на просителя Иванъ Ангеловъ Караджиновъ като такава, която дава право на пенсия за изслужено врѣме.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша доклада, устнитѣ обяснения на юрисконсулта при Министерството на финанситѣ и на повѣреника на просителя, както и заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: просительтъ Иванъ Ангеловъ Караджиновъ е поискалъ да му се опрѣдѣли пенсия за изслужено врѣме, въ което влизатъ 15 години и 4 мѣсеци, които е прослужилъ той като тѣлохранитель на Н. Ц. В. Княза. Нито единъ отъ законитѣ за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, които сж прѣдшествували тоя отъ 1900 год. не сж опрѣдѣляли, че и служащитѣ при двореца на Н. Ц. В. ще иматъ право да получаватъ пенсия. Едвамъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ отъ 1900 год. въ чл. 1 опрѣдѣля по между другото „че български поданици и българи, служащи съ опрѣдѣлена годишна или мѣсечна заплата . . . . . при двореца на Н. Ц. В., иматъ право да получаватъ пенсия, при условията, опрѣдѣлени въ настоящия законъ". Служащи при двореца на Н. Ц. В. трѣбва да се разбиратъ ония лица чиновници, службата на които стои въ извѣстно сьотношение съ отправлението функциитѣ на държавното управление. Че законодателтъ прѣзъ 1900 год. не е могалъ въобще да има прѣдъ видъ и службата тѣлохранитель на Н. Ц. В., това явствува отъ факта, че тая служба е била закрита още прѣзъ 1897 год.; слѣдователно, законодателтъ е ималъ прѣдъ видъ ония само служащи чиновници, службитѣ на които сж сжществували въ врѣме на издаване на закона и които не могатъ да бждатъ други, освѣнъ тия лица, които служатъ въ канцелярията на Н. Ц. В. и въ интенданството на цивилната Му листа, както се разяснява това и въ забѣлѣжка 1 отъ Правилника по приспособление Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство. Щомъ, слѣдователно, Софийскиятъ апелативенъ сждъ е зачелъ въ числото на годинитѣ, които даватъ право на пенсия за изслужено врѣме и тия години, които просительтъ Ив. Ангеловъ Караджиновъ е прослужилъ и като тѣлохранитель при Н. Ц. В. Князътъ, той (сждътъ) е допусналъ сжществено нарушение на чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, което е до толкова важно, щото лишава обжалваното протоколно опрѣдѣление отъ силата му на законно издаденъ сждебенъ актъ.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 14 октомврий 1902 год., защото е нарушенъ чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, съ силата на чл. 706

Digitized by Google

отъ Гражданското сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане при другъ съставъ, да се изпрати въ сжщия сждъ.

№ 13 — (194) — 14 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на тридесеть и първи октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ следующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *пенсионно дѣло № 755, по описа за 1902 год., заведено по касационната жалба на Юрданъ Цвѣтановъ, отъ гр. София, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 10 октомврий 1902 година.* — Въ сждебното заседание яви се само юрисконсулта при Финансовото министерство В. Грамполовъ, отъ страна на хазната, а касаторътъ Юрданъ Цвѣтановъ отсжтствуваше.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Софийскиятъ окржженъ сждъ съ опрѣдѣление № 1235, отъ 9 юлий 1901 год., оставилъ безъ послѣдствие искането на Юрданъ Цвѣтановъ, житель Софийски, за опрѣдѣляването му пенсия за прослужени отъ него 6 години и 27 дни служба по гражданското вѣдомство и 13 години, 1 мѣсецъ и 17 дни свързрочна военна служба. По възивъ на Юрданъ Цвѣтановъ, дѣлото е разгледано отъ Софийския апелативенъ сждъ, който съ протоколно опрѣдѣление отъ 10 октомврий 1902 год., потвърдилъ горѣказаното опрѣдѣление № 1235, на Софийския окржженъ сждъ, по тѣзи съображения: „че отъ прѣставенитѣ отъ тжжителя документи, приложени къмъ първостепенното дѣло се вижда, че той е прослужилъ на държавна служба и учителска по гражданското вѣдомство 7 години, 7 мѣсеци и 12 дни, а по вѣдомството военно е прослужилъ на свързрочна служба 13 години, 1 мѣсецъ и 17 дни и която послѣдна служба е прослужилъ прѣди 1 февруарий 1900 год.; че службата свързрочна, прѣкарана по военното вѣдомство прѣди издаването на новия Законъ за военнитѣ пенсии, споредъ постановленията на тогавашния Законъ за военнитѣ пенсии и чл. 4 отъ Правилника за приспособлението на Закона за военнитѣ пенсии, не се зачита и не дава право на пенсия. А щомъ службата на тжжителя прѣкарана по военното вѣдомство не се зачита, то той нѣма право на пенсия". — Срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ Юрданъ Цвѣтановъ подалъ касационна жалба и иска отмѣнението му за това, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство и чл. 9 отъ Закона за гражданскитѣ пенсии, защото отказалъ да му зачете къмъ изслуженото врѣме и свързрочната му служба, прѣкарана до 1 февруарий 1900 год., безъ да вземе прѣдъ видъ, че той — касаторътъ, е искалъ пенсия не като военнослужащо лице, а като чиновникъ по гражданското вѣдомство и че споредъ сжщия Законъ за пенсиитѣ се считатъ годинитѣ прослужени на държавна служба по кое и да е вѣдомство, слѣдователно и годинитѣ прѣкарани отъ него на служба и по военното вѣдомство.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на Главния прокуроръ, взе прѣдъ видъ: вѣрно е твърдението на касатора относително това, че чл. 9 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по граж-

Digitized by Google

данското вѣдомство гласи, че при опрѣдѣляване пенсиитѣ се смѣтатъ прослуженитѣ години по което и да е вѣдомство на държавното управление, но не по-малко е вѣрно и твърдението на Софийския апелативенъ сждъ въ протоколното му опрѣдѣление, че опрѣдѣлянето правото на пенсия на касатора трѣбва да стане и възъ основание на Закона за военнитѣ пенсии отъ 1 февруарий 1900 год., и то за това, защото касаторътъ Юрданъ Цвѣтановъ иска пенсия възъ основание на двѣ категории държавна служба, една гражданска и друга военна свързсрочна, като доленъ чинъ, а понеже въ пенсионно отношение за тѣзи служби дѣйствуватъ два отдѣлни закони за пенсии, граждански и воени, то нѣма съмнѣние, че всѣка отъ службитѣ, възъ основание на които касаторътъ иска пенсия, трѣбвало е и трѣбва да бждатъ обсждени и оцѣнени, въ свързка съ прѣдписанията на двата закони, граждански и военни за пенсиитѣ и само ако гражданската му служба се признава отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, а военната му служба — отъ Закона за военнитѣ пенсии задающи право на пенсия, то тогава по чл. 9 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ, може да признае правото му на пенсия. Въ протоколното си опрѣдѣление Софийскиятъ апелативенъ сждъ правилно и съгласно съ нееднократнитѣ разяснения отъ Върховнiятъ касационенъ сждъ е призналъ, че касаторовата свързсрочна военна служба, като доленъ воененъ чинъ, прѣкарана до сега дѣйствующия Законъ за военнитѣ пенсии отъ 1 февруарий 1900 год., не дава право на пенсия, противъ което мнѣние на Софийския апелативенъ сждъ дори касаторътъ нищо не възразява, а щомъ свързсрочната му военна служба не му дава право на пенсия, то Софийскиятъ апелативенъ сждъ е постжпилъ съгласно съ разума на чл. 9 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, като е обсждилъ касаторовата свързсрочна военна служба, възъ основание на Закона за военнитѣ пенсии и слѣдователно не е допусналъ никакво нарушение на чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство.

По тѣзи съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Юрданъ Цвѣтановъ, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 10 октомврий 1902 год., съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 14 — (243) — 9 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и пети ноемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: прѣдседателствующи-членъ, Иванъ Ивановъ, членове, д-ръ Георги Каракулаковъ и Кирилъ Кирловъ, при секретаря Никола Хр Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното на 24 того отъ члена д-ръ Г. Каракулаковъ *пенсионно дѣло № 349, по описа за 1903 год., зведено по касационната жалба на Ефросина д-ръ Бонева, срещу рѣшението на Софийския апелативенъ сждъ отъ 27 септемврий 1902 год., № 102.* — Въ сждебното заседание явиха се отъ страна на касаторката Ефросина д-ръ Бонева адвокатитѣ д-ръ С. Иванчовъ, П. Абрашевъ и зетъ ѝ Ж. Шивачевъ, а отъ страна на хазната, държавниятъ адвокатъ Г. Благоевъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Ефросина д-ръ К. Бонева е подала въ Софийския окржженъ сждъ на 6 септемврий 1899 год., искова молба,

Digitized by Google

срещу държавното съкровище, въ лицето на Военния министръ за 19.831 лева и 25 ст. инвалидна пенсия за изминало врѣме, въ която молба тя е изложила слѣдующето: „слѣдъ смъртьта на съпругътъ ми д-ръ К. Боневъ прѣзъ 1882 год., съ височайши указъ № 449, отъ 19 юний сжщата година, прѣписъ отъ който прилагамъ къмъ молбата си, прѣдъ видъ на това, че съпругътъ ми бѣ починалъ отъ болесть, придобита при изпълнение служебнитѣ му обязаности, на сѣмейството му, т. е. на мень и малолѣтната ми дъщеря, се призна правото на инвалидна пенсия и прѣдъ видъ на това, че тогава още нѣмаше законъ за инвалидни пенсии, на тоя законъ, появяването на който се отчакваше, се даде обратна сила, що се отнася до тая пенсия. Едва слѣдъ 4 години отъ смъртьта на съпругътъ ми, обаче се прие „Законътъ за инвалиднитѣ пенсии на военнитѣ лица“ и се утвърди съ височайши указъ отъ 1 юлий 1886 год., № 142. По силата на споменатия по-горѣ указъ, който даваше обратна сила на „Закона за инвалиднитѣ пенсии“ и на основание чл. 38 отъ тоя законъ, мень ми се падаше по вѣдомостьта № 2 да получавамъ годишна инвалидна пенсия по 2250 лева, тъй като съпругътъ ми почина въ чинъ полковникъ, главенъ лѣкарь на българската войска. Прѣзъ 1887 год. азъ подадохъ нуждното заявление на г-на Военния министъръ за пенсия, въ което молихъ да ми се отпусне такава за миналото врѣме, както и за бждаще. Това мое заявление, обаче, остана безъ всѣкакъвъ отговоръ. Слѣдъ това азъ се принудихъ да подамъ второ заявление до Министра-прѣдседателя въ него врѣме г. Стамболовъ, но сждбата и на това заявление бѣ все сжщата; азъ все си оставахъ безъ пенсия; прѣзъ 1890 год., се прие новъ законъ, утвърденъ съ височайши указъ № 177, отъ 15 декемврий 1890 год., „за пенсиитѣ на военнитѣ лица и чиновницитѣ по военното вѣдомство“, споредъ който ми се падаше пенсия въ размѣръ на 4800 лева годишно, но такава на мень пакъ не се даде. Най-сетнѣ принудихъ се та подадохъ едно ново прошение прѣзъ 1893 г. и тоя пжть съ указъ № 61, отъ 29 септемврий 1893 год., мень ми се отпустна инвалидна пенсия по 400 л. мѣсечно, но начиная отъ 1 януарий сжщата 1893 год., а за миналото врѣме отъ 19 юний 1882 год. до 1 януарий 1893 год., припадающата ми се пенсия не се даде, макаръ правото ми на нея да бѣше и да е внъ отъ всѣко съмнѣние. Въ началото на януарий мѣсецъ 1897 год., азъ се отнесохъ съ едно прошение до г-на Прѣдседателя на Министерския съвѣтъ, съ което молихъ да ми се отпусне по добъръ начинъ пенсията ми за изминалото врѣме, но това ми прошение се остави безъ послѣдствие. Сжщата участь послѣдва и подаденото ми прѣзъ миналата 1898 год. заявление до г-на Военния министъръ. Тъй като съ горѣпоменатия указъ № 449, отъ 19 юний 1882 год., въпросътъ за правото ми да получавамъ инвалидна пенсия е билъ окончателно разрѣшенъ за въ моя полза, тъй като отъ момента на издаването Законътъ за инвалиднитѣ пенсии на военнитѣ лица — 1 юлий 1886 год. — мень трѣбваше не само да ми се дава признатата ми съ указъ пенсия за напрѣдъ, но и да ми се даде тоя за изминалото врѣме отъ датата на указа, който е далъ обратна сила на закона. Тъй като недаването, неотпущането тая ми пенсия не е било и не е друго освѣнъ отричане едно мое безпорно право, одържане суми, които сж ми принадлежали и принадлежатъ и правата му върху които не могатъ да се изгубятъ, тъй като при всичкитѣ

Digitized by Google

мои настоятелни просби, както по-прѣди, така и до сега, менѣ упорно се е отказвало да ми се отпусне слѣдуемата ми се инвалидна пенсия за минало врѣме — по 2250 лева годишно отъ 1 юлий 1886 год. (отъ оная за врѣмето отъ 19 юний 1882 год. до 1 юлий 1886 г., съмъ се отказала) до 15 декемврий 1890 год. по Закона за инвалиднитѣ пенсии отъ юлий 1886 год., вѣдомость 2 всичко 10.035 лева и 25 ст. и по 4800 лева годишно отъ 15 декемврий 1890 год. до 1 януарий 1893 год., всичко 9800 лева — то за това най-покорно моля почитаемия сждъ да се повика въ единъ най-кжсъ срокъ отвѣтника — държавното съкровище, въ лицето на Военния министъръ и се осжди да ми заплати 19.831 лева и 25 ст. слѣдуемата ми се инвалидна пенсия, съгласно горѣизложената смѣтка, заедно съ лихвитѣ, сждебнитѣ и по водене на дѣлото разноски." Софийскиятъ окржженъ сждъ е разгледалъ заведеното, вслѣдствие на тая молба, пенсионно дѣло подъ № 776/99 год. на 26 априлъ 1900 год., когато е издалъ рѣшението си подъ № 179, съ което е отхвърлилъ искътъ на Софийската жителка Ефросина д-ръ К. Бонева, срещу държавното съкровище, въ лицето на Военния министъръ за инвалидна пенсия отъ изминало врѣме на сума 19.831 лева и 25 ст., като осждилъ сжщата Ефросина д-ръ К. Бонева да заплати на хазната 655 лева за дѣловодене въ сжщата инстанция разноски. Срещу това рѣшение Ефросина д-ръ Бонева е подала апелативна жалба, по която Софийскиятъ апелативенъ сждъ е завелъ възивно дѣло подъ № 236/900 год., което е разгледалъ за послѣдень пжть на 13 ноемврий 1901 год., когато е издалъ рѣшението си подъ № 195, повелителната часть на което гласи: „отмѣнява рѣшението на Софийския окржженъ сждъ подъ № 179, отъ 19 май 1900 год., и вмѣсто него постановява: осжжда държавното съкровище да заплати на Ефросина д-ръ К. Бонева, отъ София 14.768 лева и 75 ст. заедно съ лихвата имъ по 10 % годишно отъ 6 ноемврий 1899 год. до изплащането, а останалата часть отъ иска й се отхвърля, като неоснователенъ. Осжжда държавното съкровище да заплати на ищцата 1006 лева и 10 ст. за водене на дѣлото разноски въ двѣтѣ инстанции". Вслѣдствие на касационнитѣ жалби на Софийския окржженъ управитель и на Ефросина д-ръ Бонева, Върховниятъ касационенъ сждъ е завелъ пенсионно дѣло подъ № 114, което е насрочилъ за разглеждане на 22 май 1902 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: 1) „Ефросина д-ръ К. Бонева е поискала да ѝ се отпусне инвалидна пенсия за изминало врѣме по 2250 лева отъ 1 юлий 1886 год., когато е билъ утвърденъ съ височайши указъ подъ № 142, Законътъ за инвалиднитѣ пенсии на военни лица, до 15 декемврий 1890 год., когато е билъ утвърденъ съ височайши указъ подъ № 177 Закона за пенсиитѣ на военнитѣ лица и чиновницитѣ по военното вѣдомство, всичко 10.035 лева и 25 ст., както и по 4800 лева годишно отъ 15 декемврий 1890 год. до 1 януарий 1893 год., отъ когато е започнала да получава инвалидна пенсия по 400 л. мѣсечно, която ѝ била отпусната съ височайши указъ подъ № 61, отъ 29 септемврий 1893 год., всичко 9800 лева, та това послѣдно количество, като се събере съ първото отъ 10.035 лева 25 ст, цѣлата сума на исканата инвалидна пенсия е възлизала на 19.831 лева 25 стотинки. Ефросина д-ръ Бонева основава претенцията си за инвалидна пенсия, както се вижда това отъ съдържанието на исковата ѝ молба, главно на височайшия указъ

Digitized by Google

подъ № 449, отъ 19 юний 1882 год., приложенъ въ завѣренъ прѣписъ къмъ сѫщата искова молба, съ който указъ се било признало правото ѝ за инвалидна пенсия, понеже съпругътъ ѝ, санитаренъ полковникъ д-ръ Константинъ Боневъ, се билъ поминалъ отъ болесть, придобита при изпълнение на служебнитѣ си обязаности, като главенъ лѣкарь на българската войска. Прѣди всичко отъ съдържанието, както на упоменатия указъ подъ № 449, така и отъ доклада на респективния министъръ по издаването на тоя височайши указъ, никѫдѣ не се вижда, че е било признато правото на пенсия, — било по лични заслуги, било по инвалидность — на сѣмейството на покойния д-ръ К. Бонева; напротивъ, отъ тоя указъ наймного може да се види това, че съ него се постановява, щото Законътъ за чиновницитѣ, който щѣлъ да се издаде слѣдъ малко, да ималъ обратна (ретроактивна) сила, т. е. да може да има приложението си въ полза на сѣмейството на починалия д-ръ К. Боневъ, въ онова що се касае до пенсиитѣ. Съ други думи, съ тоя височайши указъ не се признава или отпуща никаква инвалидна пенсия на сѣмейството на покойния д-ръ К. Боневъ, а само се признава правото на това сѣмейство да може да иска да му се отпусне пенсия въобще по закона, който ще има да се издаде за въ бѫдаще, макаръ д-ръ К. Боневъ и да се е поминалъ *прѣди* издаването на тоя законъ и макаръ всѣкой единъ законъ да има своето си приложение и сила само за въ бѫдаще, а не и за врѣмето прѣди издаването му. Щомъ слѣдователно, това е сѫщинското значение на височайшия указъ подъ № 449, отъ 19 юний 1882 год., и щомъ Ефросина д-ръ К. Бонева е поискала да ѝ се отпусне наслѣдствена инвалидна пенсия по законитѣ отъ 1886 и 1890 години, то остава сега да се види, да ли сѫ биле установени или не прѣдъ инстанцията по сѫщество условията, които се изискватъ отъ тия закони за отпущането на една такава пенсия. За да могатъ наслѣдницитѣ да искатъ пенсия за инвалидность, трѣбва да установятъ прѣдъ сѫда, че покойниятъ наслѣдодатель се е поминалъ отъ болесть, придобита, вслѣдствие изпълнение на служебнитѣ си обязанности и не по собствена негова вина; съ други думи, сѫдътъ по сѫщество е длъженъ да констатира не само, че извѣстно лице се е поболѣло и впослѣдствие умрѣло при изпълнение на служебнитѣ си обязаности, но че това лице се е поминало и *не по негова собствена вина*, т. е. че причината на болестьта, респективно смъртьта, е била самата служба, за да може по такъвъ начинъ да се установи причинната връзка между болестьта, отъ която се е поминало извѣстно лице и службата, която е изпълнявало сѫщото лице и която е станала *единствената и изключителна причина за поболѣването*, респективно умирането на инвалида. По настоящето дѣло, както се вижда това отъ съобразителната часть на обжалваното рѣшение, Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ се е произнесалъ само по първото условие за отпущане пенсия по инвалидность, т. е. че д-ръ К. Боневъ се билъ поминалъ отъ болесть, придобита при изпълнение служебнитѣ си обязаности, а по второто условие въ смисъльта, както се разви по-горѣ, а именно, че покойниятъ д-ръ Боневъ се е поминалъ и не по *собствена негова вина*, т. е. *че причината на болестьта му е била самата служба*, сѫщиятъ сѫдъ е пропусналъ да се произнесе, съ което е допусналъ сѫществено нарушение на чл. 1 отъ Закона за инва-

Digitized by Google

лиднитѣ пенсии на военни лица отъ 1886 год. и чл. 33 отъ Закона за пенсиитѣ на военни лица и чиновницитѣ по военното вѣдомство отъ 1890 год., въ свързка съ чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство; 2) колкото се отнася до второто оплакване на Софийския окржженъ управитель, състоящо се въ това, че ако се приемело, че просителката Ефросина д-ръ К. Бонева имала право на инвалидна пенсия за изминало врѣме, тогава тая пенсия трѣбвало да се опрѣдѣли отъ деньтъ на заявяването искътъ за пенсия, а не отъ деньтъ, когато е влѣзалъ въ сила Законътъ за инвалиднитѣ пенсии за военни лица отъ 1886 год., това оплакване Върховниятъ касационенъ сждъ го намира за неоснователно, понеже, нито въ Закона за инвалиднитѣ пенсии отъ 1886 год., нито пъкъ въ тоя за пенсиитѣ на военнитѣ лица и чиновницитѣ по военното вѣдомство отъ 1890 год. е прѣдвиденъ изрично случаятъ, че пенсията се отпуща само отъ деньтъ на заявяването искова молба, а пъкъ при липсуване на едно такова постановление въ закона, трѣбва да се приеме, че пенсията се получава въ случай, че би имала право просителката на такава, отъ деньтъ, отъ когато е възникнало събитието, отъ което се е породило на сжщата просителка правото ѝ да иска пенсия; 3) отъ 4-ия мотивъ на рѣшението се вижда, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ е опрѣдѣлилъ на Ефросина д-ръ Бонева, като вдовица на полковникъ безъ дѣца, по вѣдомость № 2 къмъ Закона за инвалиднитѣ пенсии на военни лица отъ 1886 год. пенсия въ размѣръ отъ 1125 лева годишно, за врѣмето отъ 10 юлий 1886 год. до 15 декемврий 1890 год., а пъкъ за врѣмето отъ 15 декемврий 1890 год. до 1 януарий 1893 год. е опрѣдѣлилъ $^2/_3$ отъ $^3/_4$ отъ пълната заплата на покойния д-ръ К. Боневъ, а именно пълната заплата по бюджета на полковника е била 9600 лева; $^3/_4$ отъ 9600=7200, а $^2/_3$ отъ 7200=4800 лева годишно. Д-ръ Бонева въ дѣйствителность не е останала сама слѣдъ смъртьта на покойния ѝ съпругъ, а е останала и дъщеря ѝ Славка. Послѣдната, понеже е била пълнолѣтна въ момента на завеждането иска отъ страна на майка ѝ, както се вижда това отъ метричеекото свидѣтелство подъ № 116, издадено отъ Антимъ митрополитъ Видинския и Екзархъ Български и не дала пълномощно на майка си за своя си дѣлъ, тоя послѣдниятъ не може да се иска отъ Ефросина д-ръ Бонева, така щото тя (Ефросина) слѣдва да получи по закона отъ 1886 год. половината отъ това, което би ѝ се слѣдвало като на вдовица съ по-малко отъ три дѣца, т. е. $^1/_2$ отъ 2250=1125 лева — тъкмо толкова, колкото ѝ присждилъ и Софийскиятъ апелативенъ сждъ по Закона за инвалиднитѣ пенсии за военни лица отъ 1886 година. Обаче, по Закона за пенсиитѣ на военнитѣ лица и чиновницитѣ по военното вѣдомство отъ 1890 год. само на Ефросина д-ръ Бонева при сжществуването и на дъщеря ѝ не могатъ да ѝ се паднатъ $^2/_3$ отъ $^3/_4$ отъ пълната заплата на покойния д-ръ К. Боневъ, а само половината отъ тия двѣ трети, понеже споредъ чл. 23, въ свързка съ чл. 49 отъ Закона за пенсиитѣ на военнитѣ лица и чиновницитѣ по военното вѣдомство, на вдовица съ по-малко отъ три дѣца, или на сираци по-малко отъ три или пъкъ на сама вдовица се падатъ $^2/_3$ отъ заслуженага пенсия на мжжътъ или бащата, така щото щомъ вдовицата е била съ едно дѣте, тогава тя сама нѣма право на $^2/_3$ отъ заслужената пенсия на съпругътъ си, а само на половината отъ тия $^2/_3$. Прочее, Софийскиятъ апелативенъ сждъ, като е опрѣ-

Digitized by Google

дѣлилъ само на Ефросина д-ръ Бонева $^2/_3$ отъ заслуженатá пенсия на покойния ѝ съпругъ, допусналъ е сѫществено нарушение на чл. чл. 23 и 49 отъ Закона за пенсиитѣ на военнитѣ лица и чиновницитѣ по военното вѣдомство; 4) колкото се отнася пъкъ до оплакването на Софийския окрѫженъ управитель, че Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ билъ нарушилъ чл. 109 отъ Закона за отчетностьта по бюджета отъ 1885 год., понеже неправилно билъ отказалъ да признае искътъ на просителката Ефросина д-ръ К. Бонева за просроченъ, защото тя претендирала пенсия за взѣме отъ 1886 год. до 1 януарий 1893 год., а пъкъ искътъ си била завела едвамъ на 6 септемврий 1899 год., т. е. слѣдъ 5 и повече години, отъ когато е билъ настаналъ платежа на пенсията ѝ за послѣдния мѣсецъ отъ упоменатото врѣме, а не е билъ заведенъ слѣдъ двѣ години, както прѣдписва казания чл. 109 отъ Закона за отчетностьта по бюджета, — това оплакване Върховниятъ касационенъ сѫдъ го намира за неоснователно, защото чл. 109 отъ Закона за отчетностьта по бюджета има прѣдъ видъ ***безспорни*** пенсии и едноврѣменни помощи, които сѫ отпуснати отъ хазната, но по една или друга причина тия суми не сѫ биле поискани въ продължение на двѣ години отъ тия, които сѫ имали право да ги получатъ. Такива суми се уничожаватъ въ полза на хазната и интересующитѣ се не могатъ вече да ги получатъ. Тукъ, по настоящето дѣло искътъ е за една спорна пенсия, така щото просителката не може да се счита за ангажирана съ срокътъ, който се прѣдвижда въ казания чл. 109 отъ Закона за отчетностьта по бюджета, и 5) най-послѣ, неоснователно е и оплакването на Ефросина д-ръ К. Бонева за нарушение чл. 22 отъ Закона за пенсиитѣ по военното вѣдомство отъ 1886 год., въ свързка съ вѣдомость № 2, приложена къмъ тоя сѫщия законъ, както и за нарушение чл. 23 отъ Закона за военнитѣ пенсии отъ 1890 год., състоящe се въ това, че Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ съвсѣмъ неправилно билъ опрѣдѣлилъ пенсия за изминало врѣме само ней лично, а не като на вдовица съ едно сираче, което е било малолѣтно прѣзъ врѣмето, за което се търси инвалидната пенсия и на което припадающата часть отъ тая пенсия не могла да се иска самостоятелно отъ сега пълнолѣтното сираче, а само отъ неговата майка, като глава на сѣмейството, — защото въ момента, когато се е завелъ искътъ отъ страна на Ефросина д-ръ К. Бонева, дъщеря ѝ Славка е била вече пълнолѣтна, та за да можеше майка ѝ да иска и нейния дѣлъ, тя трѣбваше да се снабди съ пълномощно отъ дъщеря си, което, като не е направила, Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ не е могалъ да присѫжда на просителката Ефросина д-ръ Бонева друго освѣнъ това, каквото ѝ се ней лично падало“, — издалъ е рѣшението си подъ № 259, повелителната часть на което гласи: 1) „рѣшението на Софийския апелативенъ сѫдъ отъ 25 ноемврий 1901 год., подъ № 195, защото сѫ нарушени чл. 1 отъ Закона за инвалиднитѣ пенсии на военнитѣ лица отъ 1886 год., чл. чл. 33 и 23, въ свързка съ чл. 49 отъ Закона за военнитѣ пенсии за 1890 год. и чл. 629 отъ Гражданското сѫдопроизводство, съ силата на чл. 706 т. т. 1 и 2 отъ сѫщото сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане при другъ съставъ, да се изпрати, въ сѫщия сѫдъ и 2) касационната жалба на Ефросина д-ръ Бонева, срещу сѫщото рѣшение на Софийския апелативенъ сѫдъ, съ силата на чл. 706

Digitized by Google

отъ Гражданското сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие". Софийскиятъ апелативенъ сждъ е разгледалъ отново дѣлото слѣдъ възвръщането му отъ Върховния касационенъ сждъ на 13 септемврий 1902 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: „свидѣтелтъ д-ръ Христовъ не знае отъ що е послѣдвало смъртьта на д-ръ Бонева, нито може съ положителность да каже, какъ му е разправилъ послѣдниятъ причинитѣ, по които е дошелъ боленъ въ Търново; само знае, че д-ръ Боневъ му казвалъ, че билъ настиналъ изъ пжтя; свидѣтелтъ д-ръ Моллоръ показва, че г-жа Бонева била много тежко болна, почти на умиране, та повикалъ телеграфически д-ръ Бонева, който веднага дошелъ отъ гр. Видинъ въ София; д-ръ Боневъ му разправилъ, че настиналъ по пжтя за Търново по служебни работи; свидѣтелтъ д-ръ Мирковъ показва, че д-ръ Боневъ боленъ се върналъ отъ командировката си до гр. Търново; съ медицинското свидѣтелство издадено отъ д-ръ Христовъ и д-ръ Калпакловъ се потвърждава, че д-ръ Боневъ къмъ края на мѣсецъ февруарий 1882 год. отивайки по ревизия е пристигналъ въ Търново боленъ отъ настинка и слѣдъ като се малко поправилъ, заминалъ по командировката си; писмото на Военното министерство № 362, отъ 3 февруарий 1882 г. доказва, че д-ръ Боневъ е билъ командированъ въ западния воененъ отдѣлъ и гр. Елена. Съ писмото на Военното министерство отъ 23 януарий 1890 год. до Министерския съвѣтъ се изказва мнѣние, че д-ръ Боневъ се е върналъ къмъ края на мѣсецъ мартъ боленъ и отъ тая болесть се е поминалъ; сжщото значение има и писмото на Военното министерство отъ 7 февруарий 1891 год., отъ всички тия данни се установява само, че д-ръ Боневъ е билъ командированъ въ 1882 год. прѣзъ мѣсецъ февруарий по служебни работи; пристигналъ е боленъ въ гр. Търново, тамъ се малко поправилъ, отъ тамъ е отишелъ пакъ по служба до гр. Видинъ, отъ тамъ е билъ повиканъ отъ д-ръ Моллова телеграфически въ гр. София, защото госпожата му е била тежко болна и слѣдъ това на 18 юний с. г. се поминалъ (свид. на стр. 35 отъ първостепенното дѣло); всички тия данни не убѣждаватъ сжда въ това, че д-ръ Боневъ се е поминалъ не по своя вина. За да се признае единъ чиновникъ за инвалидъ, изисква се: 1) щото болестьта му да е причинена отъ едно важно произшествие (un acident grave) което е изъ вънъ обикновенитѣ условия на службата му; инвалидна пенсия се дава само въ изключителни случаи, а именно, когато на чиновника се е случило едно особено нещастие, но не и когато чиновникътъ е живѣялъ въ врѣдни за здравето му условия; или защото е упражнявалъ службата си при условия врѣдни за здравето; 2) причината на болестьта трѣбва да бжде резултатъ на единъ прецизенъ опрѣдѣленъ фактъ, на който точно да сж опрѣдѣлени датата, мѣстото и другитѣ обстоятелства, за да може сждътъ да провѣри твърдението на просителя; 3) просительтъ на инвалидна пенсия трѣбва да докаже, че произшествието, което му се е случило при изпълнение на службата му, е единствената и изключителна причина на болестьта, и 4) доказателството трѣбва да е пълно; нещастната случка трѣбва по явенъ начинъ да произтича отъ упражнение на служебнитѣ дѣйствия; съотвѣтствующиятъ членъ на френски законъ казва: un accident grave resultant notoirement de l'exercice de leurs fonctions едни догатки тукъ не стигатъ; инвалидната

Digitized by Google

пенсия не се дава, когато причината за смъртьта е съмнителна и не ясна, когато за тая причина се показва: „прѣдполагамъ, не мога положително да кажа“ и др. подобни; държавната каса би се изложила на едно опасно злоупотрѣбление, ако само при едни неопрѣдѣлени и не до тамъ установени условия би се уважавали претенциитѣ за инвалидна пенсия. По данното дѣло сждътъ не може да се убѣди, че дѣйствително единствената причина на смъртьта на д-ръ Бонева е настинка придобита при службата му, защото не се изключава възможностьта, щото тая причина да лежи въ настинката придобита прѣзъ балкана, когато д-ръ Боневъ е тръгналъ веднага, повиканъ по причина на болестьта на съпругата си; на врѣмето си не е констатирано, че едно особено нещастие станало при службата, е причината на смъртьта; показанията на свидѣтелитѣ д-ръ А. Христовъ, Молловъ и Мирковъ въ това отношение не сж положителни; прочее, отъ прѣдставенитѣ данни по дѣлото, не се установява, че не по своя вина, а по причина на едно особено точно опрѣдѣлено произшествие, станало при изпълнение на службата му д-ръ Боневъ се е поминалъ; нито доклада, нито височайшиятъ указъ отъ 19 юний 1882 год., нищо не говорятъ за инвалидность, тоя указъ самъ дава обратна сила на Закона за пенсиитѣ, който ще се издаде за въ бждаще, когато правилото е, че законътъ нѣма обратна сила; обаче условията за пенсията ще се опрѣдѣлятъ отъ самия законъ; сама ищцата иска инвалидна пенсия по законитѣ отъ 1886 и 1892 години. Обаче, тия закони даватъ инвалидна пенсия само ако чиновникътъ се е разболѣлъ не по своя вина, а изключително по причина на службата, нѣщо което по данното дѣло не се установява по единъ положителенъ начинъ; фактътъ, че на ищцата отпослѣ се отпуснала пенсия, нѣма нищо общо съ въпроса, да ли е основателно искането ѝ за инвалидна пенсия до 1 януарий 1893 година. Сждътъ не е сезиранъ съ провѣрката на въпроса, да ли правилно ѝ се е отпуснала отпослѣ пенсията; условията за инвалидность не слѣдватъ и отъ другитѣ книжа прѣдставени въ дѣлото: постановление на Министерския съвѣтъ (стр. 18—21); писмо на VI Народно събрание отъ 7 февруарий 1891 год. и пр.“, — издалъ е рѣшението си подъ № 102, съ което е потвърдилъ рѣшението на Софийския окржженъ сждъ отъ 19 май 1900 год., подъ № 179, като е осждилъ Ефросина д-ръ Бонева да заплати на хазната 54 лева и 90 ст. разноски по водене на дѣлото въ втората инстанция. — Срещу това рѣшение Ефросина д-ръ Бонева е подала касационна жалба, въ която се оплаква: 1) че Софийскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство, защото неправилно е опрѣдѣлилъ условията за отпущане на инвалидна пенсия по френския Законъ за пенсиитѣ отъ 1853 год., каквито условия нашиятъ Законъ за пенсиитѣ не прѣдвиждалъ. Тия условия, за да се признае единъ чиновникъ за инвалидъ сж: а) едно важно произшествие (un accident grave); б) причината на болестьта да е резултатъ на единъ прецизенъ фактъ, на който точно да сж опрѣдѣлени датата, мѣстото и др. обстоятелства; в) произшествието да е единствената и изключителна причина на болестьта, и г) доказателството да е пълно; 2) че сжщиятъ сждъ е нарушилъ чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство, чл. 26 отъ Закона за инвалиднитѣ пенсии отъ 1886 г. и чл. чл. 34, 59, 60, въ свързка съ чл. чл. 57 и 58 отъ Закона за пенсиитѣ на военни лица отъ 1890 год., защото въпрѣки разпорежданията

Digitized by Google

на цитиранитѣ закони, отъ които явствувало, че законодателтъ не билъ турилъ въ тяжесть на касаторката доказателството, че покойниятъ й съпругъ е умрѣлъ или се е разболѣлъ *не по негова вина*; защото въпрѣки факта, че Държавата не само не е оспорвала сѫществуването на условията за отпущането на касаторката инвалидна пенсия, но цѣлъ редъ държавни актове и писмени доказателства (гледай указъ №. 449, отъ 19 юний 1882 год., писмо на Военното министерство до Министерския съвѣтъ № 95, отъ 23 януарий 1890 год. и докладъ на сѫщото министерство до Министерския съвѣтъ отъ 7 февруарий 1891 год., № 1401/143) е признавала това нейно право; при все това, Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ съвсѣмъ неправилно е изискалъ отъ касаторката прѣдставлението на ония доказателства, които Законътъ за пенсиитѣ отъ 1900 год. (гледай чл. 31 отъ Правилника за прилагане Закона за пенсиитѣ на военни лица) иска отъ тия лица, които просятъ да имъ се опрѣдѣли наслѣдствена инвалидна пенсия; 3) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ чл. 630 отъ Гражданското сѫдопроизводство, защото при обсѫждане на доказателствата по дѣлото, за сѫществуването условията за отпускането на инвалидна пенсия, е извратилъ и игнорираль: а) показанията на свидѣтеля д-ръ Христовъ, който показалъ, че прѣзъ 1882 год. покойниятъ д-ръ К. Боневъ ходяйки по ревизия, като главенъ врачъ, пристигналъ въ Търново, оплакалъ му се, че по пѫтя билъ настиналъ, защото колата се била прикатурила, та газилъ вода. Помолилъ да го прѣгледа и той го прѣгледалъ. Поотпочиналъ си и като пооздравѣлъ, продължилъ ревизията си къмъ Видинъ. Сѫщиятъ д-ръ Христовъ на два пѫти разправялъ за прикатурването на колата и за газенето на водата и три пѫти казвалъ, че д-ръ Боневъ, споредъ казването му, настиналъ по пѫтя, идейки за Търново. Сѫдътъ съвършено билъ игнорираль тия авансирани обстоятелства, а се е задоволилъ да каже само въ рѣшението си: „не може съ положителность да каже, какъ му е разправилъ д-ръ Боневъ причинитѣ, по които дошелъ боленъ въ Търново“; и б) сѫщиятъ сѫдъ е игнорираль и извратилъ за сѫщото обстоятелство и писменитѣ доказателства, прѣдставени по дѣлото, особено писмото № 95, отъ 23 януарий 1891 год. на Военното министерство до Министерския съвѣтъ и доклада на сѫщото министерство до Министерския съвѣтъ отъ 7 февруарий 1891 год. (стр. 12 и 21 отъ апелативното производство № 236/1900 год.), като се е задоволилъ да каже въ рѣшението си, че отъ тѣхъ се установявало само, че д-ръ К. Боневъ се върналъ къмъ края на мѣсецъ мартъ боленъ и отъ гази болесть се е поминалъ, като съвършено не обсѫдилъ и игнорираль съдържащиятъ се въ тия документи важенъ фактъ, че д-ръ Боневъ се е поминалъ отъ болесть, добита при изпълнение на служебнитѣ си обязаности въ врѣме на командировката му, вслѣдствие на което подлежи на пенсиониране; 4) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ чл. 629 отъ Гражданското сѫдопроизводство защото съвсѣмъ неправилно е допусналъ да се прѣрѣшава признатото и спечеленото право за получаване инвалидна пенсия отъ страна на касаторката, което право и до сега било въ сила и отъ което тя и до сега се ползува отъ него, и 5) че сѫщиятъ сѫдъ е нарушилъ чл. 629 отъ Гражданското сѫдопроизводство, защото само съ една гола фраза твърдѣлъ въ рѣшението си, че указа № 449/82 год. неустановявалъ инвалидностьта на покойния д-ръ Боневъ,

Digitized by Google

тогава, когато въ сѫщность не било така. Отъ указъ № 449/82 год. много ясно се подразбирало, че той не могалъ да се отнася нито за изслужени години, понеже отъ сѫществуването на България до издаването на тоя указъ е имало едвамъ 3—4 години, а пъкъ за такова кѫсо врѣме никоя държава въ свѣта не давала пенсия; нито пъкъ могалъ да се отнася за заслуги къмъ Отечеството, понеже въ такъвъ случай законодателтъ не би го подвелъ подъ общия Законъ за пенсиитѣ на чиновницитѣ. Ergo, тоя указъ трѣбва да се отнася до третата категория пенсия — инвалиднитѣ. Понеже указътъ е билъ издаденъ въ деньтъ на погребението на покойния д-ръ Боневъ и по инициативата на самия законодатель, а не по молба на кой и да е членъ отъ сѣмейството на д-ръ Боневъ, то естественото заключение е, че за автора на тоя указъ е било *ноторно*, че д-ръ Боневъ е умрѣлъ при изпълнение и по поводъ на служебнитѣ си обязаности и не по негова вина.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша доклада, устнитѣ обяснения на д-ръ С. Иванчовъ и П. Абрашевъ, повѣреници на Ефросина д-ръ Бонева, тия на зетя на касаторката — Желю Шивачевъ и тѣзи на държавния адвокатъ Г. Благоевъ, както и заключението на прокурора, който бѣ на мнѣние да се остави безъ послѣдствие, като неоснователна, касационната жалба на просителката Ефросина д-ръ Бонева, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) Върховниятъ касационенъ сѫдъ съ рѣшението си подъ № 259, отъ 5 юний 1902 год., се е произнесалъ по настоящето дѣло въ тая смисъль, че за да могатъ наслѣдницитѣ да искатъ пенсия за инвалидность, тѣ трѣбва да установятъ прѣдъ инстанцията по сѫщество, че покойниятъ наслѣдодатель се е поминалъ отъ болесть придобита вслѣдствие изпълнение служебнитѣ си обязаности и не по собствена негова вина; съ други думи, сѫдътъ трѣбва да констатира, не само, че извѣстно лице се е поболѣло и впослѣдствие умрѣло при изпълнение на служебнитѣ си обязаности, но че то се поминало и не по негова собствена вина, т. е. че причината на болестьта е била самата служба, за да може по такъвъ начинъ да се установи причинната връзка между болестьта, отъ която се е поминало лицето и службата, която е то изпълнявало и която е станала единствената и изключителна причина за поболѣването, респективно умирането. Отъ съобразителната часть на обжалваното рѣшение се вижда, че Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ слѣдъ като е обсѫдилъ и оцѣнилъ *всичкитѣ* находящи се при дѣлото документи, включително и показанията на разпитанитѣ свидѣтели: д-ръ Христовъ, д-ръ Молловъ и д-ръ Мирковъ, приелъ е за установенъ само факта, че покойниятъ д-ръ Боневъ се е поболѣлъ прѣзъ 1882 год., когато е билъ въ командировка по служебни работи, но сѫщиятъ сѫдъ отъ тия данни по дѣлото не е можалъ да се убѣди въ това обстоятелство, че командировката е била единствената и изключителна причина за поболѣването, респективно умирането на упоменатия д-ръ Боневъ, т. е. не е можалъ да се убѣди въ това, че д-ръ Боневъ се е поминалъ не по негова собствена вина въ смисъльта, както се бѣше произнесалъ вече веднажъ Върховниятъ касационенъ сѫдъ съ рѣшението си № 259, отъ 5 юний 1902 година. Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ въ своето си рѣшение напълно се е подчинилъ на възгледитѣ, които сѫ биле изложени въ рѣшението на Върховния касацио-

Digitized by Google

ненъ сждъ, а не се е основавалъ на нѣкакъвъ си френски законъ за пенсиитѣ отъ 1853 год.; напротивъ, сжщиятъ сждъ въ развитие и подкрѣпление началата, прокарани въ нашия Законъ за пенсиитѣ, си е послужилъ съ цитиране на съотвѣтствующия членъ отъ френския законъ, което е могалъ свободно да направи и съ което не е извършилъ никакво нарушение на нашитѣ закони. Прѣдъ видъ на горѣизложеното, неосновательно се явява първото оплакване на касаторката за нарушение чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство; 2) неосновательно е така сжщо и второто оплакване на сжщата касаторка за нарушение чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство, чл. 26 отъ Закона за инвалиднитѣ пенсии отъ 1886 год. и чл. чл. 34, 57, 58, 59 и 60 отъ Закона за пенсиитѣ на военни лица отъ 1890 год., защото съвършено правилно и съобразно съ рѣшението на Върховния касационенъ сждъ подъ № 259, Софийскиятъ апелативенъ сждъ е възложилъ на просителката Ефросина д-ръ Бонева доказването на обстоятелството, че покойниятъ й съпругъ се е поминалъ вслѣдствие изпълнение на своитѣ си служебни обязаности и не по негова собствена вина. Въ самия чл. 26 т. 2 отъ Закона за инвалиднитѣ пенсии на военни лица отъ 1886 год. се изисква, по между другото, щото наслѣдницитѣ на умрѣлия инвалидъ да прѣдставятъ свидѣтелство за ***имане право на пенсия***, а това не значи друго, освѣнъ че тѣ сж длъжни да прѣдставятъ ония доказателства, които се изискватъ въобще за отпускането на инвалидна пенсия (чл. 1 отъ тоя законъ), т. е. че покойниятъ инвалидъ се е поболѣлъ, респективно умрѣлъ не по негова собствена вина. Така сжщо и въ втората алинея на чл. 59 отъ Закона за пенсиитѣ на военнитѣ лица и чиновницитѣ по военното вѣдомство отъ 1890 год. се прѣдвижда, че наслѣдницитѣ на умрѣлитѣ инвалидни пенсионери, за да получатъ пенсия, трѣбва да прилагатъ къмъ заявленията си и документитѣ, ***„които доказватъ тѣхнитѣ права за пенсия"***, а тѣ не могатъ да бждатъ други, освѣнъ тия, упоменати въ чл. 33 отъ сжщия законъ, т. е. че покойниятъ инвалидъ се е поболѣлъ, респективно умрѣлъ не по негова собствена вина. А пъкъ въ чл. 80 отъ Правилника за прилагане Закона за пенсиитѣ на военнитѣ лица и чиновницитѣ по военното вѣдомство отъ 1890 год. изрично се казва, че просителитѣ за инвалидна пенсия, като доказателство за правото си трѣбва да прѣдставятъ свидѣтелство отъ близкото началство на болния или умрѣлия, че болестьта не е била придобита по негова вина и че заболѣването или нараняването е станало при тия и тия условия; 3) така сжщо неосновательно е и третото оплакване на сжщата касаторка за нарушение чл. 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото то не се оправдава отъ фактическата страна на дѣлото, понеже отъ съобразителната часть на обжалваното рѣшение се вижда, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ е обсждилъ и оцѣнилъ, както показанията на разпитанитѣ свидѣтели, така и находящи се при дѣлото данни, отъ която съвокупна оцѣнка не е можалъ да се убѣди, че покойниятъ д-ръ К. Боневъ се е поминалъ не по негова собствена вина. Софийскиятъ апелативенъ сждъ не е извършилъ никакво изопачаване на показанията на свидѣтелитѣ, защото той не е цитиралъ in extenso тѣхнитѣ показания, а е направилъ само своето си заключение отъ оцѣнката на тия показания. Относително до въпросътъ, да ли Софийскиятъ апелативенъ сждъ отъ съвокупната оцѣнка

Digitized by Google

на всичкитѣ данни по дѣлото, правилно е можалъ да дойде до горното си убѣждение, тоя въпросъ, като са коснува до оцѣнката на доказателствата, която става окончателно отъ сѫда по сѫщество, не подлежи на контролиране и провѣряване отъ Върховния касационенъ сѫдъ, който по силата на чл. 4 отъ Закона за устройството на сѫдилищата, не разглежда дѣлата по сѫщество, и 4) най-послѣ, неоснователни сѫ четвъртото и петото оплаквания на касаторката за нарушение чл. 629 отъ Гражданското сѫдопроизводство, защото за спечелено право по настоящето дѣло не може и дума да става, понеже касаторката основава правото си за получване инвалидна пенсия въ размѣръ отъ 19.831 лева и 25 стотинки, за врѣмето отъ 1 юлий 1886 год. до 1 януарий 1893 година, на височайшия указъ № 449, отъ 19 юний 1882 год., а пъкъ Върховниятъ касационенъ сѫдъ съ рѣшението си подъ № 259, се произнесе вече веднажъ, че съ тоя указъ не се признава или отпуща никаква инвалидна пенсия на сѣмейството на покойния д-ръ К. Боневъ, а само се признава правото на това сѣмейство да може да иска да му се отпусне пенсия въобще по закона, който ще има да се издаде за въ бѫдаще. Така щото, щомъ тоя височайши указъ не е *създалъ* никакво право на сѣмейството на д-ръ Боневъ за получване на инвалидна пенсия, то и дума вече не може да става за прѣрѣшване по нѣкакво си несѫществующе придобито и спечелено право.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Ефросина д-ръ Бонева, срещу рѣшението на Софийския апелативенъ сѫдъ отъ 27 септемврий 1902 год., подъ № 102, съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сѫдопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 15 — (259) – 12 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и осми ноемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: прѣдседателствующи-членъ, Анастасъ Ташевъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното отъ члена д-ръ Г. Каракулаковъ *пенсионно дѣло № 112, по описа за 1903 год., заведено по касационната жалба на Ана Хр. Кованова, отъ гр. София, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сѫдъ отъ 10 декемврий 1902 год., съ което се потвърдява опрѣдѣлението на Софийския окржженъ сѫдъ отъ 9 май 1901 год., № 1048.* — Въ сѫдебното заседание се явиха касаторката Ана Хр. Кованова, заедно съ повѣреника си адвокатъ Ст. П. Радановъ и В. Грамоловъ юрисконсултъ при Министерството на финанситѣ.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: Софийскиятъ окржженъ сѫдъ съ опрѣдѣлението си подъ № 1048, отъ 9 май 1901 год., е оставилъ безъ послѣдствие, като неоснователна, молбата на Ана Хр. Кованова, съ която е искала да ѝ се отпусне наслѣдствена инвалидна пенсия. Вслѣдствие на апелационната жалба на Ана Хр. Кованова, Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ е завелъ възивно пенсионно дѣло, което е насрочилъ за разглеждане на 10 декемврий 1902 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: „отъ находящитѣ се при дѣлото документи се вижда, че тѫжителката Ана Хр. Кованова е искала да ѝ се опрѣдѣли инвалидна пенсия и слѣдъ като това ѝ искане е било отхвърлено, искала е да ѝ се даде такава за изслужени години на дър-

Digitized by Google

жавна служба отъ мжжътъ ѝ Хр. Кокановъ, по които ѝ молби окржжниятъ сждъ се е произнесалъ съ двѣ опрѣдѣления, отъ които това съ което не е била уважена молбата ѝ за инвалидна пенсия, не ѝ е било съобщено, противъ което тя е подала възивна жалба, която е прѣдметъ на разглеждане, а като така то не може да се счете, че тя е пропуснала срокътъ за обжалването на това опрѣдѣление, понеже то не ѝ е било съобщавано въ прѣписъ, както иска закона. Отъ другото опрѣдѣление съ което е било отпуснато на тжжителката пенсия за изслужени години, тя е останала доволна и не го е обжалвала. Просителката за да установи, че има право на инвалидна пенсия, е прѣдставила нѣколко документи, отъ които се вижда, че мжжътъ ѝ Хр. Кокановъ е умрѣлъ отъ болестьта Tuberculosis. За да може да се опрѣдѣли на тжжителката инвалидна пенсия, трѣбва да е установено, че болестьта, отъ която умрѣлъ мжжътъ ѝ, я е придобилъ при изпълнение на служебнитѣ си обязаности и не по негова вина. Отъ прѣдставенитѣ по дѣлото данни, а именно отъ медицинския актъ се вижда, че покойниятъ макаръ и да умрѣлъ отъ болестьта Tuberculosis, обаче, да ли тази болесть е придобилъ не по негова вина и при изпълнение на служебнитѣ му обязаности, за това въ дѣлото нѣма данни, слѣдователно инвалидна пенсия на неговитѣ наслѣдници не може да се отпусне", — издалъ е протоколното си опрѣдѣление отъ сжщата дата, съ което е потвърдилъ опрѣдѣлението на Софийския окржженъ сждъ отъ 9 май 1901 год., № 1048. — Срещу това опрѣдѣление Ана Хр. Кованова е подала касационна жалба, въ която се оплаква, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ неправилно не е уважилъ искането ѝ да ѝ се издаде удостовѣрение отъ сжда, по силата на което да може да се снабди съ друго удостовѣрение отъ Финансовото министерство, съ което да се удостовѣрява, че покойниятъ ѝ съпругъ Кокановъ се е поболѣлъ не по собствена вина и отъ самата служба, която е изпълнявалъ.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша доклада, устнитѣ обяснения на адвоката С. П. Радановъ, тия на юрисконсулта при Министерството на финанситѣ и заключението на Главния прокуроръ д-ръ П. Данчевъ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: просителката Ана Хр. Кованова е молила да ѝ се опрѣдѣли наслѣдствена инвалидна пенсия, защото съпругътъ ѝ Христо Ил. Кокановъ, който билъ литографчикъ при Министерството на финанситѣ, се поболѣлъ и впослѣдствие умрѣлъ отъ болесть, която той билъ добилъ вслѣдствие изпълнение служебнитѣ си обязаности и не по негова собствена вина. Отъ послѣдния мотивъ на обжалваното опрѣдѣление се вижда, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ не е намѣрилъ данни въ дѣлото, отъ които да се вижда, че покойниятъ Хр. Ил. Кокановъ е придобилъ болестьта Tuberculosis, отъ която се е той поминалъ, при изпълнението на служебнитѣ си обязаности и не по негова собствена вина. Повѣреникътъ на молителката, адвоката Ст. П. Радановъ е искалъ отъ Софийския апелативенъ сждъ да му се издаде едно удостовѣрение отъ сжщия сждъ, по силата на което да може да се снабди съ нужднитѣ доказателства въ смисъль, че Хр. Ил. Кокановъ се е разболѣлъ и умрѣлъ отъ болесть придобита при изпълнение на служебнитѣ си обязаности и не по негова вина; обаче, по това искане на повѣреника на мо-

Digitized by Google

лителката за пенсия, Софийскиятъ апелативенъ сждъ е пропусналъ съвършено да се произнесе. Понеже закона вмѣнява въ обязаность на просителя за пенсия да докаже прѣдъ сжда, че инвалида се е поминалъ, вслѣдствие изпълнение на служебнитѣ си обязаности и не по негова собствена вина, то Софийскиятъ апелативенъ сждъ е билъ дълженъ да даде възможность на просителката Ана Хр. Кованова да прѣдстави доказателствата си за своето домогване. Относително до твърдението на юрисконсулта Грамполовъ, че такива доказателства, прѣдставени *сега* отъ просителката Ана Хр. Кованова, не могли да иматъ никакво си значение по дѣлото, понеже съгласно втората алинея на чл. 14 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, нещастието трѣбвало веднага да бжде констатирано отъ най-близката административна власть, има да се каже слѣдующето. Независимо отъ въпросътъ, че оцѣнката на доказателствата, които ще има да се прѣдставятъ отъ странитѣ въ сжда по сжщество, ще стане отъ послѣдния, който е суверененъ да ги приеме за имѣющи или неимѣющи значение по дѣлото; но като се вземе прѣдъ видъ обстоятелството, че чл. 14 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, при второто му четене въ Х-тото Обикновено народно събрание, въ заседанието на 22 януарий 1900 год., е ималъ слѣдующето съдържание: „инвалидни пенсии се отпущатъ на държавни службаши, когато нѣкой отъ тѣхъ не по собствена вина, а вслѣдствие изпълнението на държавна служба падне убитъ, тежко се нарани, изгуби нѣкоя часть отъ тѣлото си и поради това стане неспособенъ за работа", — тогава ще се разбере, че при тая формулировка на тоя чл. 14 има си значението втората алинея отъ сжщия членъ, че такива едни нещастия, упоменати въ тоя членъ, могатъ и трѣбва да бждатъ констатирани *веднага* съ актъ отъ най-близката административна власть. Тая втора алинея отъ чл. 14 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство си остана сжщата и при приемането на чл. 14 въ тая му редакция, както е той формулиранъ сега въ Закона за пенсиитѣ отъ 1900 година. Щомъ, слѣдователно, сега се дава инвалидна пенсия на службаши, когато тѣ не по тѣхна вина, а вслѣдствие изпълнение на служебнитѣ си обязаности, станатъ неспособни за по-нататъшното изпълнение на службата си, или пъкъ умратъ, тогава трѣбва да се даде възможность на инвалида или на неговия наслѣдникъ да прѣдстави доказателствата си за установяването на горнитѣ обстоятелства, което по настоящето дѣло Софийскиятъ апелативенъ сждъ като е пропусналъ да направи, допусналъ е сжществено нарушение на чл. 14 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, което е до толкова важно, щото лишава постановеното протоколно опрѣдѣление отъ силата му на законно издаденъ сждебенъ актъ.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 10 декемврий 1902 год., защото е нарушенъ чл. 630 отъ Гражданското сждопроизводство и чл. 14 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане при другъ съставъ, да се изпрати въ сжщия сждъ.

Digitized by Google

№ 16 — (260) — 12 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесеть и осми ноемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: прѣдседателствующи-членъ, Анастасъ М. Ташевъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ *пенсионно дѣло № 160, по описа за 1903 год., заведено по касациончита жалба на Цона Д. Златева, отъ гр. Пловдивъ, лично за себе си и като настойница на малолѣтнитѣ си дѣца, спечу рѣшението на Пловдивския апелативенъ сждъ отъ 13 декемврий 1902 год., № 597.* — Въ сждебното заседание се яви само юрисконсулта при Министерството на финанситѣ В. Грамполовъ, а касаторката Цона Д. Златева отсжтствуваше.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Пловдивскиятъ окржженъ сждъ въ разпоредителното си заседание на 30 априлъ 1902 год., като е взелъ прѣдъ видъ: 1) „Цона Дим. Златева, отъ гр. Пловдивъ, за себе и като настойница на малолѣтнитѣ си дѣца, иска да имъ се опрѣдѣли наслѣдствена инвалидна пенсия, понеже покойниятъ Димитъръ Златевъ билъ заболѣлъ и умрѣлъ при изпълнение на служебнитѣ си обязаности; 2) споредъ чл. чл. 14 и 15 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, въ свързка съ чл. чл. 18, 19, 20 и 21 отъ Правилника за приспособление на сжщия законъ, трѣбва заболѣлиятъ чиновникъ да се освидѣтелствува отъ комисия, състояща отъ 3 лѣкари, които да констатиратъ да ли болестьта е причинена вслѣдствие служебнитѣ обязаности, които книжа по това освидѣтелствуване се изпращатъ на Върховния медицински съвѣтъ на оцѣнка и слѣдъ това заболѣлиятъ чиновникъ, ако се укаже че е заболѣлъ вслѣдствие служебнитѣ си обязаности, има право на инвалидна пенсия, и 3) въ дадения случай за заболѣване и смъртьта на Димитъръ Златевъ не сж изпълнени горнитѣ членове, за това наслѣдницитѣ му нѣматъ право на пенсия", — издалъ е опрѣдѣлението си подъ № 792, диспозитивътъ на което гласи: „искането на Цона Димитрова Златева, отъ гр. Пловдивъ, за себе си и като настойница на малолѣтнитѣ си дѣца, за опрѣдѣление инвалидна пенсия, като наслѣдница на покойния Димитъръ Златевъ, се остава безъ послѣдствие". Вслѣдствие на апелационната жалба на Цона Димитрова Златева, Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е завелъ възивно пенсионно дѣло подъ № 613/902 год., което е насрочилъ за разглеждане на 11 декемврий 1902 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: „Цона Димитрова Златева, отъ гр. Пловдивъ, съ заявление до Пловдивския окржженъ сждъ, като обяснява, че мжжътъ ѝ Димитъръ Златевъ, въ качеството си на постоянен работникъ при Пловдивския държавенъ овощарски разсадникъ заболѣлъ и умрѣлъ при изпълнение на службата, молила да ѝ се отпусне наслѣдствена инвалидна пенсия и за доказване на претенцията си, прѣдставила нѣколко документи, отъ които се вижда, че съпругътъ на просителката е билъ дѣйствително постояненъ работникъ въ държавния Пловдивски овощарски разсадникъ и че той е умрѣлъ отъ болѣстьта „Emphysema pulmonum" и оставилъ за наслѣдница просителката съ четири малолѣтни дѣца. Понеже отъ свидѣтелството № 279/901 год., издадено отъ Пловдивския държавенъ овощарски разсадникъ, явствува, че мжжътъ на просителката е билъ работникъ — надничаръ, то той или неговитѣ наслѣдници, по начало не могатъ да получаватъ

Digitized by Google

пенсия било за изслужено врѣме, било за инвалидность. А единъ пжть прието, че на починалия работникъ Димитъръ Златевъ не се е слѣдвало пенсия, то и искането да се спрѣ дѣлото за изпълнението формалноститѣ по чл. 15 отъ Закона за пенсиитѣ — да се произнесе една тричленна комисия отъ лѣкари, нѣма да има значение по дѣлото, за това ще слѣдва да се остави безъ внимание. При такова положение на дѣлото, обжалваното опрѣдѣление подлежи да бжде потвърдено", — издалъ е рѣшението си подъ № 597, съ което е потвърдилъ опрѣдѣлението на Пловдивския окржженъ сждъ отъ 30 априлъ 1902 год., № 792. — Срещу това рѣшение Цона Д. Златева е подала касационна жалба, въ която се оплаква, че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. 630 отъ Гражданското сждопроизводство и чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, защото съвсѣмъ неправилно е приелъ, че съпругътъ ѝ като работникъ — надничаръ въ овощарския държавенъ разсадникъ, макаръ и да е билъ назначенъ съ годишна заплата, пакъ нѣмалъ право, като такъвъ, нито той, нито неговитѣ наслѣдници да получаватъ било пенсия за изслужено врѣме, било такава за инвалидность.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша доклада, устнитѣ обяснения на юрисконсулта при Министерството на финанситѣ и заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: отъ съобразителната часть на обжалваното рѣшение се вижда, че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е приелъ, че по начало на просителката Цона Д. Златева не могло да се отпусне нито пенсия за изслужено врѣме, нито такава за инвалидность, защото покойниятъ мжжъ на просителката билъ работникъ — надничаръ, както явствувало това отъ свидѣтелството подъ № 279, отъ 27 ноември 1901 год., издадено отъ управителя на Пловдивския държавенъ овощарски разсадникъ. Отъ разпореждането на чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, вѣичкитѣ български поданици и български служащи съ опрѣдѣлена годишна или мѣсечна заплата на Държавата . . . . . ", иматъ право да получаватъ пенсия, при условията опрѣдѣлени въ сжщия законъ. Отъ удостовѣрението № 279, което цитира сждътъ въ мотивитѣ на своето си рѣшение, много ясно се вижда, че покойниятъ Димитъръ Златевъ, съпругъ на просителката Цона Димитрова Златева, е служилъ въ Пловдивския държавенъ овощарски разсадникъ, като постояненъ работникъ отъ 22 априлъ 1896 год. до 18 ноември 1901 год., съ опрѣдѣлена годишна заплата; слѣдователно, той, респективно неговитѣ наслѣдници, биха имали право по начало да получаватъ инвалидна пенсия, понеже наслѣдодателтъ е билъ служитель на Държавата, макаръ и работникъ, съ опрѣдѣлена годишна заплата, стига само да установятъ наслѣдницитѣ на умрѣлия, че той се е поминалъ не по собствена вина, а вслѣдствие изпълнението на държавната служба. Прѣдъ видъ на горѣизложеното, щомъ Пловдивскиятъ апелативнеъ сждъ е пропусналъ да се произнесе по сжществото на молбата на просителката Цона Д. Златева, съ което е искала да ѝ се опрѣдѣли наслѣдствена инвалидна пенсия, а се е произнесалъ по начало само, че на просителката не ѝ се слѣдвало никаква пенсия, защото мжжътъ ѝ билъ работникъ — надничаръ, въпрѣки изричното прѣдписание на чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, — той (сждътъ) е допусналъ сжществено

Digitized by Google

нарушение на чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство и чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, които сж до толкова важни, щото лишаватъ постановеното рѣшение отъ силата му на законно издаденъ сждебенъ актъ.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: рѣшението на Пловдивския апелативенъ сждъ отъ 13 декемврий 1902 год., № 597, защото сж нарушени чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводсто и чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, съ силата на чл. 706 отъ сжщото сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане при другъ съставъ, да се изпраги въ сжщия сждъ.

№ 17 — (261) — 12 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на втори декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: прѣдседателствующи-членъ, А. Ташевъ, членове, Ив. Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на Главния прокуроръ д-ръ П. Данчевъ, слуша доложеното на 28 ноемврий отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ *пенсионно дѣло № 167, по описа за 1903 год., заведено по касационната жалба на Христо А. Саповъ, отъ гр. София, срещу опрѣдѣлението на Софийския апелативенъ сждъ отъ 11 октомврий 1902 година.* — Въ сждебното заседание се яви касаторътъ Христо А. Саповъ, заедно съ повѣреника си П. Абрашевъ, а така сжщо присжтствуваха и В. Грамоловъ, юрисконсулта при Министерството на финанситѣ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Софийскиятъ окржженъ сждъ съ опрѣдѣлението си подъ № 1495, отъ 28 августъ 1901 год., е оставилъ безъ послѣдствие искането на Христо Саповъ да му се отпусне пенсия за изслужено врѣме, защото той нѣмалъ 15-годишна служба, тъй като прокараното отъ него врѣме за специализиране въ странство не могло да се зачита за прокарано на служба, понеже той не билъ чиновникъ, а само степендиянтъ. Вслѣдствие на частната апелационна жалба на Христо Саповъ, Софийскиятъ апелативенъ сждъ е завелъ частно производство подъ № 350/901 год., което е насрочилъ за разглеждане — за послѣденъ пжть — на 11 октомврий 1902 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: „че частниятъ тжжитель Хр. Саповъ искалъ да му се опрѣдѣли пенсия за изслуженитѣ отъ него години по гражданското и военното вѣдомства; че при изчисляването на изслуженитѣ отъ него години, той е искалъ да му се зачете и врѣмето, което е прѣкаралъ въ странство, кждѣто е слѣдвалъ отъ 6 октомврий 1889 год. до 1 януарий 1893 год.; че сждътъ намира какво не може да се зачете на просителя и врѣмето, означено въ прѣдставеното отъ него удостовѣрение № 6904, отъ 20 юлий 1901 год., защото това врѣме е било прѣкарано отъ него въ учение и не може по никой начинъ да се счита, че то е прѣкарано на служба; че сжщиятъ въ тази инстанция прѣдставлява единъ указъ № 70, отъ 12 априлъ 1888 г., обаче този указъ не може да се отнася и до него, за това, защото той прѣдвижда служба на военни лица като подпоручици, поручици, капитани и т. н., а не и служби такива, каквито тжжительтъ е занимавалъ; че щомъ като не се зачете на тжжителя врѣмето, прѣкарано отъ него въ стран-

Digitized by Google

ство, като степендиянтъ, то остатъкътъ на служеното отъ него врѣме не възлиза на 15 години, въ който случай той нѣма право на пенсия", — издалъ е протоколното си опрѣдѣление отъ сѫщата дата, съ което е потвърдилъ опрѣдѣлението на Софийския окржженъ сѫдъ отъ 21 августъ 1901 год., № 1495. — Срещу това опрѣдѣление Хр. Саповъ е подалъ касационна жалба, въ която не е посочилъ никакви касационни поводи, а повѣреникътъ му адвоката П. Абрашевъ заяви устно прѣдъ Върховния касационенъ сѫдъ слѣдующето оплакване, че Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ е нарушилъ чл. чл. 630 и 376 отъ Гражданското сѫдопроизводство, защото за разрѣшение на въпроса, да ли Саповъ е изгубилъ качеството си на чиновникъ съ факта, че му е била отпусната стипендия и е билъ командированъ за специялизиране — сѫдътъ не е обсѫдилъ и оцѣнилъ *всичкитѣ* прѣдставени отъ просителя документи.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша доклада, устнитѣ обяснения на адвоката Абрашевъ и на юрисконсулта В. Грамполовъ, както и заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: отъ съобразителната часть на обжалваното опрѣдѣление се вижда, че Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ не е зачелъ въ числото на изслуженитѣ отъ инженера Сапова години врѣмето отъ 6 октомврий 1889 г. до 1 януарий 1893 год., прѣзъ което той е билъ командированъ отъ Генералния щабъ въ гр. Лозана (Швейцария) за специялизиране, защото сѫщиятъ е прѣкаралъ това врѣме въ учение, а не на служба. Просительтъ инженеръ Саповъ се е домогналъ да установи прѣдъ инстанциитѣ по сѫщество, че той и прѣзъ врѣме на командировката си не е прѣстаналъ да бѫде чиновникъ-топографъ при Генералния щабъ прѣзъ всичкото врѣме, до гдѣто е траяла тая командировка, т. е. отъ 6 октомврий 1889 год. до 1 януарий 1893 год., защото е нѣмало нито указъ за неговото уволнение, нито такъвъ за неговото ново назначение на сѫщата тая длъжность, която е той изпълнявалъ до момента на командированието и която е поелъ непосрѣдствено слѣдъ свършване на командировката му. За горната цѣль молительтъ за пенсия Саповъ е прѣдставилъ, по между другитѣ документи още и слѣдующитѣ: свидѣтелство № 5422, отъ 29 май 1901 год., издадено отъ канцелярията на Военното министерство, свидѣтелство подъ № 2004, отъ 4 августъ 1901 год., издадено отъ началника на Генералния щабъ, приказъ по военното вѣдомство № 430, отъ 2 октомврий 1889 г. и служебниятъ списъкъ на Сапова, съставенъ на 1 май 1894 година. Не ще съмнѣние, че Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ е билъ длъженъ да обсѫди и оцѣни въ обтѫженото протоколно опрѣдѣление всичкитѣ прѣдставени отъ касатора документи, а особено горѣпоменатитѣ, та тогава да се произнесе по единъ ясенъ и положителенъ начинъ по въпроса, да ли счита или не просителя Хр. Саповъ за чиновникъ-топографъ при Генералния щабъ и за прѣзъ врѣмето на неговата командировка, отъ разрѣшаването на който въпросъ въ положителна или отрицателна смисъль ще зависи, да ли да се брои или не това врѣме въ числото на годинитѣ, които даватъ право за пенсия за изслужено врѣме. Щомъ слѣдователно, Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ е пропусналъ да оцѣни горнитѣ документи въ обжалваното си опрѣдѣление и да се произнесе по тѣхъ, счита ли или не за чиновникъ при Генералния щабъ топографа Хр. Саповъ и прѣзъ

Digitized by Google

врѣмето на командировката му (6 октомврий 1889 год. до 1 януарий 1893 год.), той, сѫдътъ, е допусналъ сѫществено нарушение на чл. чл. 376 и 630 отъ Гражданското сѫдопроизводство, което е до толкова важно, щото лишава постановеното протоколно опрѣдѣление отъ силата му на законно издаденъ сѫдебенъ актъ.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сѫдъ отъ 11 октомврий 1902 год., защото сѫ нарушени чл. чл. 376 и 630 отъ Гражданското сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане при другъ съставъ, да се изпрати въ сѫщия сѫдъ.

№ 18 — (295) — 29 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление, на петнадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдсѣдатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдсѣдателя *пенсионно дѣло № 179, по описа за 1903 год., по касационната жалба на Пловдивския окржженъ управитель, срещу рѣшението на Пловдивския апелативенъ сѫдъ подъ № 26, отъ 27 януарий 1903 година.* — Въ заседанието странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: съ заявление до Татарпазарджишкия окржжедъ сѫдъ, Нона Иванова Ганчева, отъ гр. Татаръ-Пазарджикъ, поискала, като съпруга на покойния Иванъ Ганчевъ, бивши раздавачъ при Брациговската телеграфо-пощенска станция, да ѝ се опрѣдѣли, като вдовица съ двѣ дѣца инвалидна пенсия, понеже покойниятъ ѝ мѫжъ Иванъ Ганчевъ се билъ поминалъ на 31 декемврий 1899 год., вслѣдствие на болесть добита въ врѣме изпълнение служебнитѣ си обязаности, като прѣдставила въ сѫда и документитѣ за доказване на искането си. Татарпазарджишкиятъ окржженъ сѫдъ съ опрѣдѣлението № 1236, отъ 2 ноемврий 1900 год., оставилъ безъ послѣдствие заявлението на Нона Ив. Ганчева за инвалидна пенсия, като неоснователна, понеже Иванъ Ганчевъ билъ умрѣлъ не отъ килата, която билъ придобилъ по службата си, а отъ туберкулоза, за която болесть не било доказано, че е причинена, вслѣдствие изпълнение служебнитѣ му обязаности. По възивъ на Нона Ив. Ганчева, дѣлото е разгледано отъ Пловдивския апелативенъ сѫдъ, който съ рѣшение № 26, отъ 27 януарий 1903 год., отмѣнилъ опрѣдѣлението на Татарпазарджишкия окржженъ сѫдъ подъ № 1236, отъ 2 ноемврий 1900 год. и опрѣдѣлилъ наслѣдствена инвалидна пенсия на Нона Ив. Ганчева и двѣтѣ ѝ дѣца въ размѣръ всичко на 243 лева годишно. — Срещу казаното рѣшение на Пловдивския апелативенъ сѫдъ е подалъ касационна жалба Пловдивскиятъ окржженъ управитель, който иска отмѣната му за това, че Пловдивскиятъ апелативенъ сѫдъ е нарушилъ чл. 629 отъ Гражданското сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. чл. 14 и 17 отъ Закона за пенсиитѣ и чл. чл. 18, 19 и 20 отъ правилника му, защото не *оцѣнилъ* установенитѣ отъ експертитѣ — лѣкари обстоятелства и тѣхнитѣ заключения, че съпругътъ на ищцата не е умрѣлъ отъ кила, която могла да се добие при изпълнение на службата. а отъ туберкулоза въ

Digitized by Google

червата, която не можала да се добие отъ „кила“, а чрѣзъ зараза отъ микробъ, което се потвърдявало отъ факта, че съпругътъ ѝ, слѣдъ заболѣването отъ „кила“ пакъ е служилъ нѣколко години въ 2—3 града, слѣдъ което е придобилъ туберкулозата, както и *не оцѣнилъ* мнѣнието на Гражданската санитарна дирекция, което е противно на заключението на сѫда.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: молителката за пенсия Нона Ив. Ганчева, за себе и за двѣтѣ си дѣца, е искала отъ сѫда да ѝ се опрѣдѣли инвалидна пенсия за това, че съпругътъ ѝ Иванъ Ганчевъ, телеграфо-пощенски раздавачъ, умрѣлъ, вслѣдствие на болесть, която е добилъ при изпълнение на служебнитѣ си обязаности. За доказване на това свое право тя е прѣдставила писмени документи, медицински актове и биле сѫ разпитани въ сѫда експерти — лѣкари. Пловдивскиятъ апелативенъ сѫдъ съ рѣшението си № 26, отъ 27 януарий 1903 год., опрѣдѣлилъ наслѣдствена инвалидна пенсия на молителката Нона Ив. Ганчева и на двѣтѣ ѝ дѣца върху тѣзи съображения: „че отъ документитѣ прѣдставени отъ молителката се установило, какво единъ день прѣзъ 1898 год., бившиятъ раздавачъ при Татарпазарджишката телеграфо-пощенска станция, Ив. Ганчевъ, слѣдъ притварянето на нѣколко постъ колеги, повдигналъ единъ отъ тѣхъ съ значителна тяжесть и веднага слѣдъ това се почувствувалъ злѣ и билъ принуденъ да отиде на почивка въ съсѣдната стая. Прѣгледанъ слѣдъ нѣколко дена отъ три вѣщи лѣкари, констатирало се, че той страда отъ болестьта „кила“, която му прѣчила да извършва службата си, за което му била дадена по-лека работа. По-послѣ Ив. Ганчевъ се е поминалъ отъ охтика въ червата. Отъ разпитанитѣ въ днешното заседание лѣкари се установява, че дѣйствително болестьта Hernia, отъ която е страдалъ Иванъ Ганчевъ, можала да се придобие при изпълнение на служебни обязаности. Така че, щомъ като отъ прѣдставенитѣ документи, подкрѣпени отъ мнѣнието на експертитѣ — лѣкари, се установява, че покойниятъ Иванъ Ганчевъ е добилъ болестьта „кила“, вслѣдствие на изпълнение на службата си, то той е ималъ право на инвалидна пенсия, която слѣдъ неговата смъртъ трѣбва да я получаватъ неговитѣ наслѣдници — жена му Нона Ив. Ганчева и на двѣтѣ му малолѣтни дѣца: синъ Василъ и дъщеря Пеша, размѣрътъ на която пенсия, по чл. 22 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ и учителитѣ, ще бѫде равна за жената $^1/_3$ отъ оная, която би се слѣдвала на покойния Иванъ Ганчевъ, т. е. отъ $912 : 2 = 456 : 3 = 152$ плюсъ $^2/_{10}$ отъ бащината за двѣтѣ дѣца $45 \cdot 60 \times 2 = 91$ или всичко 243 лева годишно, начиная отъ датата на заявлението — 22 мартъ 1900 година“. Понеже молителката Нона Ив. Ганчева е основавала своето право за инвалидна наслѣдствена пенсия върху едно медицинско свидѣтелство, издадено на 21 септемврий 1898 год. отъ една медицинска комисия, въ което се констатира, че Иванъ Ганчевъ е билъ боленъ отъ „кила“, то този медицински актъ билъ разгледанъ и обсѫденъ отъ Върховния медицински съвѣтъ и Гражданската санитарна дирекция съ писмо № 7197, отъ 18 октомврий 1902 год., съобщила на Пловдивския апелативенъ сѫдъ, какво мнѣнието на Върховния медицински съвѣтъ е било, че килата на Иванъ Ганчевъ не била придобита при изпълнение на служебнитѣ му

Digitized by Google

обязаности и тя не правила Ив. Ганчевъ неспособенъ за работа; освѣнъ това, разпитанитѣ въ Пловдивския апелативенъ сждъ експерти — лѣкари сж обяснили, че болестьта туберкулоза, отъ която е умрѣлъ Иванъ Ганчевъ, не може да се породи отъ болестьта *„кила"*. Обаче въ съобразителната часть на рѣшението си по това дѣло, съ което е опрѣдѣлилъ наслѣдствена инвалидна пенсия на просителката по това дѣло, Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ не е обсждилъ нито казаното мнѣние на Върховния медицински съвѣтъ, нито мнѣнието на експертитѣ дадено прѣдъ сжда, относително болестьта на покойния Иванъ Ганчевъ и нейната причинна връзка съ службата му и съ смъртьта му, въ основа на които е заявена молбата на просителката Нона Ив. Ганчева. Съ това необсждане отъ Пловдивския апелативенъ сждъ на казанитѣ данни и доказателства, които се отнасятъ до въпроса за инвалидностьта на покойния Иванъ Ганчевъ, когато е рѣшавалъ това дѣло, което е заведено отъ съпругата му за наслѣдствена инвалидна пенсия, той, апелативниятъ сждъ, е допусналъ нарушение на чл. 630 отъ Гражданското сждопроизводство, което закононарушение, по своята сжщественость, лишава рѣшението му по това дѣло отъ законна сила.

Върховниятъ касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: рѣшението на Пловдивския апелативенъ сждъ подъ № 26, отъ 27 януарий 1903 год., съ силата на чл. 706 т. 2 отъ Гражданското сждопроизводство, защото е нарушенъ чл. 630 отъ сжщото сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане, да се изпрати въ сжщия апелативенъ сждъ.

№ 19 — (297) — 30 декемврий 1903 год Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на шеснадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното на 15 декемврий т. г. отъ Прѣдседателя *пенсионно дѣло № 491, по описа за 1903 год., по касационната жалба на Софийския окржженъ управитель, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 15 юний 1903 година.* — Въ сждебното заседание явиха се отъ страна на просителя архимандритъ Кесарий, адвокатъть С. П. Радановъ, и отъ страна на хазната, юрисконсултъть при Финансовото министерство В. Грамоловъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Софийскиятъ апелативенъ сждъ съ протоколно опрѣдѣление отъ 15 юний 1903 год., отмѣнилъ опрѣдѣлението № 318, отъ 20 февруарий 1903 год., на Софийския окржженъ сждъ и постановилъ така: 1) „да се зачете на просителя архимадритъ Кесарий, освѣнъ службата му прѣкарана като учитель, която възлиза на 9 години, 10 мѣсеци и 5 дена, още и службитѣ прѣкарани, като прѣдседатель на църковната община въ гр. Сѣръ и Лозенградъ, поменати въ свидѣтелството № 1338, отъ 19 декемврий 1902 год., както и службитѣ архиерейски намѣстникъ въ гр. Одринъ и Лозенградъ, поменати въ свидѣтелството № 699, отъ 20 май 1900 год., издадени отъ Българската Екзархия и тая прѣкарана, като чрѣдникъ на параклиса при Българската Екзархия помената въ свидѣтелството отъ сжщата № 700, отъ 20 май 1900 година, и

Digitized by Google

2) размѣрътъ на пенсията на просителя да се опрѣдѣли отъ пенсионния съвѣтъ, като се има прѣдъ видъ прослуженото отъ него врѣме и заплатата, която е получавалъ", — като се основалъ на тѣзи съображения: „частниятъ тъжитель архимандритъ Кесарий моли да се отмѣни опрѣдѣлението на Софийския окржженъ сждъ, за гдѣто не му е зачель за правото на пенсия нѣкои служби; че отъ свидѣтелството № 702, отъ 22 май 1900 год., издадено отъ Българската Екзархия, се вижда, какво просительтъ е билъ чрѣдникъ при българската църква „св. Стефанъ" въ Фенеръ, отъ 1 августъ 1875 год. до 1 октомврий 1877 год., а отъ писмото на сжщата Екзархия до Министра на финанситѣ, се вижда, че за тази длъжностъ той е получавалъ заплата отъ църковното настоятелство, а не отъ Екзархията, и като така, съгласно чл. 9 отъ Закона за пенсиитѣ, за тази му служба не може да му се даде пенсия, защото тя не може да се признае, нито за държавна, нито за екзархийска. Що се отнася до службитѣ, които сжщиятъ е изпълнявалъ, като архирейски намѣстникъ и прѣдсѣдатель въ гр. Сѣръ, Лозенградъ и Одринъ, поменати въ свидѣтелствата № 1338, отъ 19 декемврий 1902 год., № 699, отъ 20 май 1900 год., както и службата чрѣдникъ при параклиса при Българската Екзархия, сждътъ намира, че за тѣзи длъжности просительтъ има право на пенсия, тъй като отъ писмото на Българската Екзархия № 1, отъ 27 януарий 1903 год., се вижда, че за тѣзи длъжности той е получавалъ заплатата си отъ Екзархията, а като така, то, съгласно чл. 205 отъ измѣнението на Екзархийския уставъ, трѣбва да се счита, че е билъ чиновникъ на Екзархията и слѣдователно има право на пенсия". — Въ касационната си жалба срещу сжщото протоколно опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ, Софийскиятъ окржженъ управитель се оплаква, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ членове 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото неправилно и въпрѣки чл. 205 отъ Закона за измѣнение и допълнение къмъ Екзархийския уставъ, както и въпрѣки даннитѣ въ книжата, е призналь на просителя архимандритъ Кесарий правото на пенсия, като на екзархийски чиновникъ, когато той, архимандритъ Кесарий, не е билъ чиновникъ на Екзархията и не е получавалъ за своята служба въ Одринъ и Лозенградъ заплата отъ бюджета на Екзархията, а отъ доходитѣ на общинитѣ.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: въ съобразителната часть на протоколното си опрѣдѣление отъ 15 юний 1903 год., Софийскиятъ апелативенъ сждъ е зачелъ къмъ изслуженитѣ години на архимандритъ Кесарий и службитѣ му въ Лозенградъ и Одринъ, понеже той, архимандритъ Кесарий е получавалъ заплатата си отъ Екзархията и слѣдователно билъ чиновникъ на Екзархията. Обаче отъ писмото № 1, отъ 27 януарий 1903 год., на Българската Екзархия се вижда, че просительтъ архимандритъ Кесарий, за своитѣ служби въ Лозенградъ Одринъ е получавалъ заплата отъ приходитѣ, които сж се събирали тамъ отъ мѣстното население, а никакъ не, както невѣрно твърди Софийскиятъ апелативенъ сждъ въ протоколното си опрѣдѣление, отъ непосрѣдствения бюджетъ на Екзархията. Щомъ Софийскиятъ апелативенъ сждъ, въпрѣки изричния текстъ на горѣказаното писмо отъ Българската Екзархия, невѣрно твърди, че просительтъ архимандритъ Кесарий е билъ получавалъ заплата за службата си въ Одринъ и Лозен-

Digitized by Google

градъ отъ бюджета на Екзархията, той, апелативниятъ сждъ, е извратилъ съдържанието на самия писменъ документъ и, слѣдователно, е рѣшилъ дѣлото не въз основание на прѣдставенитѣ по дѣлото доказателства. Съ това си дѣйствие Софийскиятъ апелативенъ сждъ е допусналъ нарушение на чл. чл. 629 и 630 отъ Закона за гражданското сждопроизводство, което допуснато закононарушение по своята сжественость лишава сжщото протоколно опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ законната му сила. Слѣдователно, касаторовото оплакване по този прѣдметъ, е основателно.

Върховниятъ касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява:** протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 15 юний 1903 год., защото сж нарушени чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, съ силата на чл. 706 отъ сжщото Гражданско сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане при другъ съставъ, да се изпрати въ сжщия сждъ,

---

№ 20 — (298) — 29 декември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на петнадесети декември хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена Ивановъ *пенсионно дѣло № 529, по описа за 1903 год., заведено по касационната жалба на Дамянъ Първаповъ, отъ гр. Ломъ, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 14 януарий 1903 година.* — Въ сждебното заседание се яви само юрисконсултътъ при Финансовото министерство В. Грамполовъ, отъ страна на хазната, а касаторътъ Дамянъ Първаповъ отсжтствуваше

Обстоятелствата на дѣлото сж: Дамянъ Първаповъ съ прошението си отъ 20 септември 1900 год., до Ломския окржженъ сждъ, е молилъ да му се признае правото на пенсия за изслуженитѣ отъ него на държавна служба 15 години, 7 мѣсеци и 6 дни. Ломскиятъ окржженъ сждъ е разгледалъ заведеното по това заявление пенсионно дѣло № 289, и съ опрѣдѣлението си № 883, отъ 29 ноември 1900 год., е опрѣдѣлилъ на Дамянъ Първаповъ за изслуженитѣ отъ него на държавна служба години пенсия въ размѣръ на 452 лева и 75 ст., считана отъ 20 октомврий 1900 година. По възивна жалба на Видинския държавенъ адвокатъ, дѣлото е било разгледано отъ Софийския апелативенъ сждъ, който съ протоколното си опрѣдѣление отъ 12 ноември 1901 год., е потвърдилъ опрѣдѣлението на Видинския окржженъ сждъ, отдѣление Ломско, № 883, отъ 29 ноември 1900 година. По касационна жалба на Софийския окржженъ управитель, дѣлото е било разгледано отъ Върховния касационенъ сждъ, който съ рѣшението си № 260, отъ 7 юний 1902 год., за нарушение на чл. 630 отъ Гражданското сждопроизводство, е отмѣнилъ протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ и е повърналъ дѣлото за ново разглеждане. Софийскиятъ апелативенъ сждъ разгледалъ дѣлото на ново и за разрѣшението му, като взелъ прѣдъ видъ: „Видинскиятъ държавенъ адвокатъ е подалъ частна жалба противъ опрѣдѣлението на Видинския окржженъ сждъ № 883, отъ 27 ноември 1900 год., съ което е

Digitized by Google

била отпусната пенсия за изслужено врѣме на Дамянъ Първаповъ. Отъ данните по дѣлото, а именно отъ приказъ № 5, отъ 15 януарий 1894 г., се вижда, че молителтъ Дамянъ Първаповъ е билъ уволненъ отъ длъжностьта архиварь при Ломския окржженъ сждъ по негово собствено желание. Той е билъ уволненъ по негово желание прѣзъ 1894 год., когато е билъ въ сила Закона за пенсиитѣ отъ 20 декемврий 1893 година. Споредъ чл. 7 отъ тоя законъ, право за пенсия за изслужено врѣме се добива, ако лицето има 20 изслужени години. Отъ послужния списъкъ, който се прѣдставлява отъ молителя, става явно, че той нѣма пълни 20 години служба и че като си е далъ самъ оставката, то той, по силата на закона отъ 20 декемврий 1893 год., нѣма право да претендира пенсия. А и законопроекта отъ 1 януарий 1895 год. въ чл. 7 изрично прѣдписва, щото за изслужено врѣме пенсия въ случай на отказване отъ службата, може да се добие, ако лицето е прослужило 25 години. Така сжщо и споредъ сегашния законъ сжщото число години се изискватъ за да може едно лице като подаде оставката си да има право на пенсия. При това положение на работата, именно просительтъ Дамянъ Първаповъ, като си е подалъ оставката доброволно и като не е прослужилъ 20 години, а още по-малко, като не е служилъ 25 години споредъ сегашния Законъ за пенсиитѣ, то окржжниятъ сждъ неправилно му е опрѣдѣлилъ пенсия", — съ протоколното си опрѣдѣление отъ 14 януарий 1903 год., е отмѣнилъ опрѣдѣлението на Видинския окржженъ сждъ, отдѣление Ломско, № 883, отъ 29 ноември 1900 г., като е оставилъ безъ послѣдствие молбата на Дамянъ Първаповъ, за да му се отпустне пенсия за изслужено врѣме. — Въ касационната си жалба Дамянъ Първаповъ между друго се оплаква, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. 6 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ и служащитѣ по гражданското вѣдомство отъ 1891 год., защото отъ приказа № 5, на бившия Ломски окржженъ сждъ се вижда, че той билъ уволненъ отъ служба на 15 януарий 1894 год., когато е билъ въ сила и дѣйствие закона за пенсиитѣ отъ 1891 год., тъй като другиятъ Законъ за пенсиитѣ отъ 1893 год., който е замѣнилъ първия и който е приспособенъ отъ Софийския апелативенъ сждъ, е влѣзалъ въ сила отъ 17 януарий 1894 год., т. е. два дена послѣ уволнението му и че слѣдователно сждътъ неправилно е приложилъ Закона за пенсиитѣ отъ 1893 год., когато е трѣбвало да приложи Закона за пенсиитѣ отъ 1891 год., който давалъ право на пенсия за изслужени 15 години по доброволна оставка.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: Софийскиятъ апелативенъ сждъ съ протоколното си опрѣдѣление отъ 14 януарий 1903 г., е отказалъ въ молбата на Дамянъ Първаповъ да му опрѣдѣли пенсия за изслуженитѣ отъ него на държавна служба 15 години, 7 мѣсеци и 6 дни, защото Законътъ за пенсиитѣ на чиновницитѣ и учителитѣ отъ 20 декемврий 1893 год., при дѣйствието на който просительтъ билъ уволненъ отъ служба по собствено желание, не давалъ право на пенсия, освѣнъ за 20 изслужени години на държавна служба. Това опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ е неправилно издадено, тъй като отъ прѣдставенитѣ по дѣлото документи, а именно отъ приказа № 5, на Ломския окржженъ сждъ става явно, че Димитъръ Първаповъ по собствено желание е билъ

Digitized by Google

уволненъ на 15 януарий 1894 год., когато е билъ въ сила Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ и служащитѣ по гражданското вѣдомство отъ 14 декемврий 1891 год., публикуванъ въ „Държавенъ Вѣстникъ“ на 10 януарий 1892 год., а не и при дѣйствието на Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ и учителитѣ отъ 21 декемврий 1893 г., тъй като този законъ е влѣзалъ въ сила два дена слѣдъ уволнението му, а именно на 17 януарий 1894 год., когато е билъ публикуванъ въ „Държавенъ Вѣстникъ“. Отъ казаното слѣдва, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ, при обсъждането въпроса за опрѣдѣляване пенсия за изслужено врѣме на Димитъръ Първаповъ и при издаване опрѣдѣлението си по този въпросъ, като не е разрѣшилъ дѣлото по законитѣ, които сж дѣйствували прѣзъ врѣмето, въ което се е породило правото на просителя да иска пенсия е нарушилъ чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство, което нарушение е сжществено и лишава протоколното опрѣдѣление отъ силата му на законно издадено сждебно рѣшение; слѣдователно, оплакването на касатора, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ неправилно е приложилъ Закона за пенсиитѣ отъ 1893 год., когато е трѣбвало да приложи Закона за пенсиитѣ отъ 1891 год., който давалъ право на пенсия за изслужени 15 години по доброволна оставка, е основателно.

По тѣзи съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 14 януарий 1903 год., защото е нарушенъ чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство, съ силата на чл. 706 отъ сжщото производство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане отъ другъ съставъ, да се изпрати въ сжщия апелативенъ сждъ.

№ 21 — (299) — 30 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на шестнадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена Ивановъ на 15 декемврий н. г. *пенсионно дѣло № 524, по описа за 1903 год., по касационната жалба на Радославъ Атанасовъ, отъ гр. Разградъ, срещу протоколното опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сждъ отъ 8 мартъ 1903 година.* — Въ заседанието яви се само юрисконсултътъ при Финансовото министерство В. Грамполовъ, отъ страна на хазната, касаторътъ Радославъ Атанасовъ отсжтствуваше.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Радославъ Атанасовъ, отъ гр. Разградъ, съ прошението си отъ 9 февруарий 1898 год., до пенсионното отдѣление на Финансовото министерство, е молилъ да му се опрѣдѣли инвалидна пенсия, понеже е заболѣлъ при изпълнение на служебнитѣ си обязаности. Пенсионниятъ съвѣтъ е разгледалъ това прошение и приложенитѣ къмъ него документи и като намѣрилъ, че той нѣма право на инвалидна пенсия, но има право на пенсия за изслужено врѣме, съгласно членове 16 и 18 отъ Законопроекта за пенсиитѣ на чиновницитѣ и учителитѣ отъ 1894 год., му е опрѣдѣлилъ по 219 лева годишно. Слѣдъ това, понеже Радославъ Атанасовъ на 8 декемврий 1898 год. е постжпилъ на ново на служба,

Digitized by Google

Разградскиятъ окржженъ сждъ съ опрѣдѣлението си № 529, отъ 19 май 1900 год., е прѣкратилъ пенсията му, но тъй като просителтъ е билъ уволненъ отъ занимаемата му длъжность по Министерството на правосждието, то той, съ заявлението си отъ 28 мартъ 1901 год., е молилъ да му се възобнови пенсията. Русенскиятъ окржженъ сждъ, отдѣление Разградско, е разгледалъ това заявление въ разпоредително заседание на 5 юний 1901 год., и съ опрѣдѣлението си № 529, го е оставилъ безъ послѣдствие. По възивна жалба на Радославъ Атанасовъ, дѣлото е било разгледано отъ Русенския апелативенъ сждъ, който съ протоколното си опрѣдѣление отъ 10 ноември 1901 год., потвърдилъ опрѣдѣлението на Русенския окржженъ сждъ, отдѣление Разградско, № 529, отъ 5 юний 1901 година. — По касационната жалба на Радославъ Атанасовъ дѣлото за нарушение на чл. 37 отъ Закона за пенсиитѣ по гражданското вѣдомство отъ 1900 год. е било повърнато за ново разглеждане въ Русенския апелативенъ сждъ. Този послѣдниятъ разгледалъ дѣлото на 8 мартъ 1903 год. и за разрѣшението му, като е взелъ прѣдъ видъ: „че просителтъ споредъ стария Законъ за пенсиитѣ отъ 1894 год., еималъ право на пенсия, понеже е служилъ 10 години, но прѣдъ видъ, че той билъ назначенъ на ново при дѣйствието на новия Законъ за пенсиитѣ и уволненъ при тоя законъ, той губи това си право на пенсия по стария законъ и трѣбва да отговаря на условията, прѣдвидени въ новия законъ, а именно да има 15 изслужени години за да получи на ново пенсия, — условие, което просителтъ не прѣдставя. За това искането на просителя да му се опрѣдѣли нова пенсия не може да се уважи и по силата на чл. 37 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, не може да му се възобнови старата пенсия, защото съ встжпване на ново на служба той е изгубилъ правото си на пенсия по стария законъ“, — съ протоколното си опрѣдѣление отъ 8 мартъ 1903 год., е потвърдилъ опрѣдѣлението на Русенския окржженъ сждъ, Разградско отдѣление, № 529, отъ 5 юний 1901 година. — Въ касационната си жалба Радославъ Атанасовъ се оплаква: 1) че Русенскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. 37 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство и чл. 29 отъ сжщия законъ, защото отхвърлилъ молбата му за възобновяването на пенсията му, отпусната по Закона за пенсиитѣ отъ 1894 год. (чл. 9 буква *б*), понеже съ встжпването му на ново на служба той билъ изгубилъ правото си на пенсия по стария законъ, и 2) че сжщиятъ сждъ е нарушилъ членове 107, 630 и 690 отъ Гражданското сждопроизводство, защото не взелъ въ съображение всичкитѣ провѣрени по дѣлото обстоятелства и не е основалъ опрѣдѣлението си възъ документитѣ и устнитѣ и писмени доводи, прѣдставени въ сждебното заседание, понеже при постановяване на опрѣдѣлението си е взелъ за мотивъ, че тъй като той билъ постжпилъ на ново на служба при дѣйствието на новия законъ, той губялъ това си право на пенсия по стария законъ.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) Русенскиятъ апелативенъ сждъ съ протоколното си опрѣдѣление отъ 8 мартъ 1903 год., възъ основание чл. 37 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, е оставилъ безъ послѣдствие заявлението на Радославъ

Digitized by Google

Атанасовъ за подновяване прѣкъснатата му съ опрѣдѣление отъ Разградския окржженъ сждъ пенсия въ размѣръ на 219 лева годишно, понеже е намѣрилъ, че просителятъ, като е билъ уволненъ отъ служба по болесть и му е било признато правото на пенсия за изслуженитѣ отъ него 10 пълни години по Законопроекта за пенсиитѣ на чиновницитѣ и учителитѣ отъ 1894 год., нѣмалъ право да се ползува отъ тази пенсия, щомъ повторно е постжпилъ на служба и уволненъ при дѣйствието на новия Законъ за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство отъ 1 февруарий 1900 год., който изисквалъ, щото едно длъжностно лице, за да може да има право на пенсия, да има 15 пълни прослужени години. Отъ производството на дѣлото се вижда, дѣйствително, че Радославъ Атанасовъ е билъ уволненъ отъ служба по болесть и му е било признато правото на пенсия за изслуженитѣ отъ него пълни 10 години, въз основание чл. 9 буква *б* отъ Законопроекта за пенсиитѣ на чиновницитѣ и учителитѣ отъ 1894 год., споредъ който членъ, пенсия за по-малко отъ 20 години се дава, когато длъжностното лице, слѣдъ като е прослужило най-малко 10 пълни години, стане неспособно да продължава службата по причина на болесть, немощь или старость. Отъ смисъльта на чл. 9 буква *б* отъ Законопроекта за пенсиитѣ на чиновницитѣ и учителитѣ отъ 1894 год. става явно, че законодателятъ е искалъ да признае правото на пенсия на такива длъжностни лица, които, като сж прослужили най-малко 10 пълни години, сж станали неспособни да продължаватъ службата, отъ което слѣдва, че ако такова едно длъжностно лице постжпи отново на служба, то е станало пакъ способно за изпълнение на държавна служба и е изчезнала причината, по която за изслуженитѣ отъ него 10 години му е била опрѣдѣлена пенсия по Законопроекта за пенсиитѣ отъ 1894 год. и слѣдователно не може да се смѣта, че то има придобити права по този законъ, за да може, съгласно чл. 37 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражднското вѣдомство отъ 1 февруарий 1900 год., да му се запазятъ тия придобити права; слѣдователно, оплакването на касатора за нарушение на чл. 37 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, защото не му е възобновилъ пенсията, отпусната по Закона за пенсиитѣ отъ 1894 год. (чл. 9 буква *б*), е неоснователно, и 2) така сжщо и второто оплакване на касатора, за нарушение на чл. чл. 107, 630 и 690 отъ Гражданското сждопроизводство, защото сждътъ не основалъ опрѣдѣлението си на всичкитѣ документи и доводи, прѣдставени въ сждебното заседание, е неоснователно, понеже неоцѣняването на всичкитѣ документи и доводи на просителя по това дѣло, не може да има никакво значение, щомъ сждътъ е намѣрилъ, че той нѣмалъ право на пенсия по Закона за пенсиитѣ отъ 1894 год., по причина, че съ постжпването си на ново на служба е изгубилъ това право на пенсия.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Радославъ Атанасовъ, срещу протоколното опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сждъ отъ 8 мартъ 1903 год., съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

Digitized by Google

№ 22 — (300) — 29 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на петнадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ *пенсионно дѣло № 190, по описа за 1903 год., по касационната жалба на Илия Вълчевъ, повѣреникъ на Никола П. Кунинъ, отъ с. Радославово, Пирдопска околия, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 14 декемврий 1902 година.* — Въ сждебното заседание се явиха юрисконсултътъ при Министерството на финанситѣ и адвокатътъ Илия Д Вълчевъ, повѣреникъ на касатора Никола П. Кунинъ

Обстоятелствата на дѣлото сж: Софийскиятъ окржженъ сждъ съ опрѣдѣлението си подъ № 1172, отъ 23 юний 1901 год., е опрѣдѣлилъ на Никола П. Кунинъ, отъ с. Радославово, запасенъ старши унтеръ-офицеръ, инвалидна пенсия по трета категория, въ размѣръ на 300 лева годишно, начевайки да се отпуща отъ 16 февруарий 1901 год. за напрѣдъ. Вслѣдствие на апелационната жалба на Софийския окржженъ управитель, Софийскиятъ апелативенъ сждъ е завелъ възивно пенсионно дѣло, което е насрочилъ за разглеждане на 14 декемврий 1902 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: „Никола П. Кунинъ, отъ с. Радославово, съ молбата си до Софийския окржженъ сждъ, е молилъ да му се опрѣдѣли инвалидна пенсия за това, че въ качеството си на служащъ по военното вѣдомство заболѣлъ и станалъ неспособенъ за работа и Софийскиятъ окржженъ сждъ съ обжалваното му опрѣдѣление му е опрѣдѣлилъ такава; за да може на едно лице да се отпусне инвалидна пенсия, необходимо е да се установи че е придобило болестьта при изпълнение на служебнитѣ си обязаности и не по негова вина; отъ даннитѣ на дѣлото не се установява, щото Никола Кунинъ да е придобилъ болестьта не по негова вина, обаче и това да се установи, пакъ не може да му се отпустне инвалидна пенсия, защото отъ акта съставенъ отъ надлежната комисия се вижда, какво той страда отъ хронична болесть въ коремната куфина, прѣдвидена въ § 17 на II категория отъ разписанията на болеститѣ, които даватъ право на инвалидна пенсия по Закона за военнитѣ пенсии; обаче, отъ сжщия актъ се вижда, че отъ тая болесть не е послѣдвало крайно отслабяване на тѣлото на Н. Кунина, нѣщо което изисква § 17 отъ разписанията на болеститѣ; комисията неправилно е причислила болестьта на Кунина къмъ III категория, понеже билъ станалъ полуспособенъ за работа, когато такава не се прѣдвижда въ тая категория; щомъ като се констатира, че отъ болестьта, отъ която страда Никола Кунинъ не е послѣдвало крайно ослабване на тѣлото му, което изисква горния § 17 отъ разписанията на болеститѣ и щомъ като въ III категория не е казано че за полуослабване на тѣлото може да се отпусне инвалидна пенсия, то на него не може да бжде отпустната инвалидна пенсия, а като така и Софийскиятъ окржженъ сждъ неправилно му е отпусналъ такава, вслѣдствие на което и опрѣдѣлението му подлежи да бжде отмѣнено“, — издалъ е протоколното си опрѣдѣление отъ сжщата дата, повелителната часть на която гласи: „отмѣнява опрѣдѣлението на Софийския окржженъ сждъ подъ № 1172, отъ 23 юний 1902 год., и остава безъ послѣдствие молбата на Никола П. Кунунъ за опрѣдѣляване

Digitized by Google

на инвалидна пенсия, като неоснователна". — Срещу това опрѣдѣление Никола П. Кунинъ е подалъ касационна жалба, въ която се оплаква, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 10, 629, 630 и 641 отъ Гражданското сждопроизводство, защото не билъ разрѣшилъ дѣлото по прѣдставенитѣ доказателства и защото неправилно билъ изтълкувалъ § 17 на II и III категории отъ разписанията на болеститѣ, които давали право на инвалидна пенсия.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша доклада, устнитѣ обяснения на повѣреника на касатора и заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: за да може да се опрѣдѣли инвалидна пенсия на извѣстно лице, това послѣдното е длъжно да установи прѣдъ сжда по сжщество, че то е станало неспособно за по-натъшното изпълнение на службата си, вслѣдствие изпълнение на служебнитѣ си обязаности и не по негова вина. По настоящето дѣло, както се вижда това отъ съобразителната часть на обжалваното протоколно опрѣдѣление, Софийскиятъ апелативенъ сждъ е намѣрилъ, че не се било установило отъ даннитѣ по дѣлото, че просителтъ Никола Кунинъ е придобилъ болестьта ***не по негова собствена вина.*** Слѣдователно, при такова положение на работата, щомъ сждътъ по сжщество е констатиралъ, че липсува единъ отъ елементитѣ за отпускане на инвалидна пенсия, тогава съвършено правилно е отказалъ на просителя да му отпусне инвалидна пенсия; а пъкъ въ такъвъ случай се явява безпрѣдметно оплакването на касатора за нарушение чл. чл. 629, 630 и 641 отъ Гражданското сждопроизводство, както е то формулирано въ касационната му жалба, понеже то би могло да се обсжжда, ако сждътъ по сжщество би приелъ за установено, че просителтъ за пенсия се е разболѣлъ не по негова собствена вина.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Илия Вълчевъ, повѣреникъ на Никола П. Кунинъ, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 14 декември 1902 год., съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 23 — (301) — 29 декември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I. Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на петнадесети декември хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ *пенсионно дѣло № 213, по описа за 1903 год., заведено по касационната жалба на Пловдивския окржженъ управитель, срещу рѣшението на Пловдивския апелативенъ сждъ отъ 10 мартъ 1903 год., № 128.* — Въ сждебното заседание се яви В. Грамполовъ, юрисконсултъ при Министерството на финанситѣ, а просителтъ за пенсия Т. Ивановъ отсжтствуваше.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Бургазкиятъ окржженъ сждъ съ опрѣдѣлението си подъ № 841, издадено на 20 юний 1902 год., е оставилъ безъ послѣдствие искането на просителя Тодоръ Ивановъ, да му се опрѣдѣли пенсия за изслужено врѣме на държавна служба, защото нѣмалъ нуждното число години и понеже врѣмето прѣкарано въ опълчението, било

Digitized by Google

въ Сръбско-Турската, било въ Руско-Турската войни, не може да му се зачита. Вслѣдствие на апелационната жалба на Тодоръ Ивановъ, Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е завелъ възивно пенсионно дѣло, което е насрочилъ за разглеждане на 7 мартъ 1903 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: 1) „отъ прѣдставенитѣ по дѣлото документи — свидѣтелство № 101 (стр. 5) и свидѣтелства подъ № 11.919 (стр. 4) и № 12038 (стр. 2) явно става, че апелаторътъ е прослужилъ на държавна служба, като полицейски стражаръ 14 години, 7 мѣсеци и 3 дена съ опрѣдѣлена годишна заплата. Дѣйствително това врѣме не е достатъчно, за да има право на пенсия споредъ закона, тъй като се изискватъ прослужени 15 години пълни. Отъ друга страна, обаче просительтъ билъ опълченецъ, който е участвувалъ въ Сръбско-Турската война отъ 7 юний 1876 год. до 3 априлъ 1877 год., свидѣтелство № 400 (стр. 9), както и въ Руско-Турската война отъ 28 априлъ 1877 год. до юний 1878 год., свидѣтелство № 1685 (стр. 12), а това врѣме по закона му се зачита, защото е взималъ участие въ сражения, които имали за цѣль освобождението на България, съгласно забѣлѣжката на чл. 24 отъ Закона за подобрение положението на поборницитѣ и опълченцитѣ, въ свързка съ чл. чл. 2 и 3 отъ Закона за измѣнение и допълнение нѣкои членове на сжщия законъ. Така щото това врѣме 1 година и 10 мѣсеци прибавено къмъ врѣмето, що прослужилъ, като стражаръ — всичко ще има изслужено врѣме 16 години, 6 мѣсеци и 3 дена, което му дава право на пенсия, а за туй врѣме е получилъ 16.942 лева и 85 ст. и върху този размѣръ годишна пенсия му се пада по 423 лева 20 ст. начиная отъ 1 априлъ 1902 год., когато е подалъ заявлението си за тази пенсия, понеже е пропусналъ срока по чл. 10 отъ Закона за пенсиитѣ по гражданското вѣдомство, и 2) наистина, отъ даннитѣ по първостепенното дѣло се вижда, че на апелатора е била дадена земя и пари да се обзаведе, като на опълченецъ, но пъкъ отъ друга страна се установява, споредъ прѣдставенитѣ документи, че земята била малодоходна, защото просительтъ билъ старъ, та не можалъ да я обработва — въ такъвъ случай може да иска пенсия по чл. чл. 6 и 36 отъ Закона за подобрение положението на поборницитѣ и опълченцитѣ, но за тази пенсия му било отказано, та той иска пенсията, за която е рѣчь въ първото съображение и твърдѣ основателно, като се отказва отъ земята, споредъ заявлението му по дѣлото“, — издалъ е рѣшението си подъ № 128, диспозитивътъ на което гласи: „отмѣнява опрѣдѣлението на Бургазкия окржженъ сждъ отъ 20 юлий 1902 год., подъ № 841, като постановява: опрѣдѣля на Тодоръ Ивановъ, отъ с. Кръ-Харманъ, годишна пенсия за изслуженитѣ отъ него 16 години, 6 мѣсеци и 3 дена на държавна служба, въ размѣръ на 423 лева и 20 ст. начиная отъ 1 априлъ 1902 година“. — Срещу това рѣшение Пловдивскиятъ окржженъ управитель подалъ касационна жалба, въ която се оплаква, че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 1, 9 и 36 отъ Закона за пенситѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, въ свързка съ чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото неправилно е зачелъ поборническитѣ години въ числото на тия, които даватъ право на пенсия за излужено врѣме.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша доклада, уснитѣ обяснения на юрисконсулта при Министерството на финанситѣ и

Digitized by Google

заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: отъ съобразителната часть на обжалваното рѣшение се вижда, че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е констатиралъ, че просительтъ Тодоръ Ивановъ нѣма пълни 15 прослужени години на държавна служба, а липсата до 15 години я допълнилъ съ врѣмето, което прѣкаралъ сжщия проситель въ опълчението, съгласно забѣлѣжката къмъ чл. 24 отъ Закона за подобрение положението на поборницитѣ и опълченцитѣ. Врѣмето, прѣкарано въ опълчението, споредъ сега дѣйствующия Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, не може да се зачете въ числото на прослуженитѣ години, които даватъ право на пенсия, защото въ втората алинея на чл. 9 отъ сжщия законъ сж указани изрично кои години се броятъ, по между които не фигурираатъ тия, които сж прѣкарани въ опълчението. Отъ разпореждането на чл. 36 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство явствува, че съ тоя законъ се отмѣнява не само Законопроекта за пенсиитѣ на чиновницитѣ отъ 20 декемврий 1894 год., приврѣменно турнатъ въ дѣйствие съ рѣшение отъ VIII Обикновено народно събрание, но и въ всичкитѣ други наредби по пенсиитѣ. Съ други думи, тоя членъ 36 отъ Закона за пенсиитѣ, отмѣнява и забѣлѣжката къмъ чл. 24 отъ Закона за подобрение положението на поборницитѣ и опълченцитѣ, като зачита само ония години, които се прѣдвиждатъ въ II-та алинея на чл. 9 отъ Закона за пенсиитѣ и като отхвърля и не зачита врѣмето, което е било прѣкарано въ опълчението. Щомъ, слѣдователно, Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ въ своето си рѣшение е зачелъ и врѣмето, което е прѣкаралъ просительтъ Тодоръ Ивановъ въ опълчението, той (сждътъ) е допусналъ сжществено нарушение на чл. чл. 9 и 36 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство и чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство, което е до толкова важно, щото лишава постановеното рѣшение отъ силата му на законно издаденъ сждебенъ актъ.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: рѣшението на Пловдивския апелативенъ сждъ отъ 10 мартъ 1903 год., № 128, защото сж нарушени чл. чл. 9 и 36 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство и чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство, съ силата на чл. 706 отъ сжщото Гражданско сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане при другъ съставъ, да се изпрати въ сжщия сждъ.

№ 24 — (306) — 31 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на седемнадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *пенсионно дѣло № 221, по описа за 1903 год., заведено по касационната жалба на Стилияна д-ръ Христова, отъ гр. София, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 10 мартъ 1903 година.* — Въ заседанието явиха се отъ страна на касаторката Стилияна д-ръ Христова, адвокатътъ П. Пешевъ, а отъ страна на хазната, юрисконсултътъ при Финансовото министерство В. Грамоловъ,

Digitized by Google

Обстоятелствата на дѣлото сж: по искането на Стилияна д-ръ Христова, жителка на гр. София, съпруга на покойния санитаренъ подполковникъ д-ръ С. Христовъ, да ѝ се опрѣдѣли наслѣдствена пенсия, Софийскиятъ окржженъ сждъ съ опрѣдѣлението си № 927, отъ 19 юний 1902 г., опрѣдѣлилъ на молителката Стилияна д-ръ Христова тримѣсечната (за мартъ, априль и май 1902 год.) пенсия отъ годишния размѣръ на изслужената му пенсия 2713 лева и 20 ст. и пенсия по 135 лева и 60 ст. годишно, почвайки отъ 1 юний 1902 год., въ основание на тѣзи съображения: „че просителката Стилияна д-ръ Христова, отъ гр. София, съ молба подъ вх. № 8757, отъ 5 май т. г. до сжда, моли, като наслѣдница на съпруга си, покойния пенсионеръ д-ръ Стойчо Христовъ, да ѝ се опрѣдѣли и отпусне пенсия отъ оная, която получавалъ сжщиятъ д-ръ Христовъ въ размѣръ на 2713 лева и 20 ст. годишно по военното вѣдомство. Отъ прѣдставения актъ за умиране подъ № 342 се вижда, че покойниятъ д-ръ Ст. Христовъ се е поминалъ на 8 мартъ т. г., а отъ свидѣтелството подъ № 10384, отъ 3 май т. г., на Софийското градско общинско управление, се установява, че покойниятъ д-ръ Христовъ не е оставилъ други наслѣдници, освѣнъ съпругата си Стилияна д-ръ Христова. Отъ свидѣтелството подъ № 2210, отъ 30 априлъ т. г., на Севлиевското градско общинско управление и кръщелното свидѣтелство подъ № 1059, отъ 2/14 октомврий се установява: отъ първото, че покойниятъ пенсионеръ ималъ 52 години. 5 мѣсеци и 24 дни възрасть, а отъ второто — просителката Стилияна д-ръ Христова, че има 28 години, 5 мѣсеци и 8 дни, слѣдователно, той, покойниятъ пенсионеръ има възрасть въ повече съ 24 години и 16 дни отъ възрастьта на вдовицата; че съгласно чл. чл. 22 и 24 ал. *а* и 25, въ свързка съ чл. чл. 7 и 8 отъ Закона за военнитѣ пенсии, на просителката Стилияна д-ръ Христова, като вдовица, по отношение на която възрастьта на починалия наслѣдодателъ — пенсионеръ е съ 9 години въ повече отъ ония 15-тѣхъ години отъ възрастьта ѝ, то пенсията ѝ се слѣдва да се намали съ $^1/_{10}$ за всѣка една година на 9 години, т. е. съ $^9/_{10}$ и слѣдва да получава пенсия въ размѣръ на 2713 лева 20 ст. годишно за мѣсецъ мартъ, априлъ до 31 май включително т. г., а отъ 1 юний с. г. за напрѣдъ въ размѣръ на 135 л. и 60 ст. годишно". По възивъ на просителката Стилияна д-ръ Христова, дѣлото е разгледано отъ Софийския апелативенъ сждъ, който съ протоколно опрѣдѣление отъ 10 мартъ 1903 год., потвърдилъ опрѣдѣлението на Софийския окржженъ сждъ подъ № 927, отъ 19 юлий 1902 год., на тѣзи съображения: „че частната апелаторка Стилияна д-ръ Христова иска да се отмѣни обжалваното опрѣдѣление на Софийския окржженъ сждъ по отношение опрѣдѣлената пенсия ней, като ѝ се опрѣдѣли такава въ размѣръ на 600 лева годишно, прѣдвиденятъ минимумъ въ таблицата на чл. 7 отъ Закона за военнитѣ пенсии; че съгласно горния чл. 7 отъ Закона за военнитѣ пенсии, пенсията на вдовица на офицеръ не може да бжде по-малка отъ 600 лева годишно; обаче по слѣдующето разпореждане на чл. 8 отъ сжщия законъ е общо и прѣдвиденото въ него намаление се относи, както за повечето отъ 600 лева, така и за по-малко. А като така, първостепенниятъ сждъ като се е съобразилъ съ чл. 8 и е намалилъ пенсията по начина, указантъ въ тоя членъ, е постжпилъ законно". — Въ касационната си жалба срещу сжщото

Digitized by Google

протоколно опрѣдѣление, Стилияна д-рь Христова се оплаква, че Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ е нарушилъ чл. 7 отъ Закона за военнитѣ пенсии, който опрѣдѣля минимума на пенсията ѝ, като погрѣшно мисли, че прѣдвиденото въ чл. 8 намаление може да слѣзе и по-долу отъ минимума по таблицата къмъ чл. 7.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: отъ съображенията въ притоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сѫдъ, както и отъ съображенията въ опрѣдѣлението на Софийския окржженъ сѫдъ, които сѫ приети за законни отъ апелативния сѫдъ, се вижда, че на просителката Стилияна д-ръ Христова е опрѣдѣлено, съгласно чл. чл. 7 и 8 отъ Закона за военнитѣ пенсии, постоянна пенсия годишна въ размѣръ на 135 лева и 60 ст., която съставя $^1/_{10}$ часть отъ изслужената пенсия на покойния санитаренъ подполковникъ д-ръ Христовъ, понеже послѣдниятъ — д-рь Христовъ, при встжпването си въ бракъ съ просителката Стилияна, е билъ съ 24 години по-възрастенъ отъ нея, т. е., съ 9 години повече отъ 15-тѣхъ години, за които се говори въ чл. 8 отъ Закона за пенсиитѣ. Чл. 8 отъ Закона за военнитѣ пенсии отъ 1 февруарий 1900 год. гласи: „ако възрастьта на починалия пенсионеръ бѫде съ 15 и повече години по-голѣма отъ възрастьта на вдовицата му, то пенсията на тая послѣдната се намалява съ $^1/_{10}$ за всѣка една година повече отъ 15-тѣхъ“. Отъ ясния текстъ на този законъ се разбира, че законодателтъ е постановилъ особено разпореждане и въ врѣда на онѣзи вдовици на военни пенсионери, които вдовици, при встжпването си въ бракъ, сѫ били на повече отъ 15 години по-млади отъ съпруга си, като е разпоредилъ въ сѫщия чл. 8 да се намалява слѣдуемата ѝ се нормална наслѣдствена пенсия съ по $^1/_{10}$ часть за всѣка година повече отъ 15-годишната разлика между възрастьта на пенсионера и вдовицата му. Това особено ограничително разпореждане на Закона за военнитѣ пенсии, помѣстено въ осмия му членъ, е самостоятелно и не може да има никаква свързка съ таблицата за минимума на пенсиитѣ, помѣстени слѣдъ текста на чл. 7 отъ сѫщия законъ, защото послѣдната точка въ текста на сѫщия чл. 7, който опрѣдѣля на ново размѣра на наслѣдственитѣ пенсии, гласи така: „обаче, когато наслѣдницитѣ на офицеритѣ или долнитѣ чинове сѫ *получавали* пенсия по-малка, отъ колкото опрѣдѣления въ настоящата таблица минимумъ, тогава тѣмъ се дава пенсия въ размѣръ, опрѣдѣленъ отъ този минимумъ“. Отъ изричното прѣдписание на послѣдната точка на чл. 7 отъ Закона за пенсиитѣ става ясно, че таблицата за минимума на пенсиитѣ се отнася до онѣзи наслѣдници на офицери и долни чинове, които при издаването на закона сѫ вече имали опрѣдѣлени и сѫ получавали пенсии, а никакъ не и до прѣдвиденитѣ въ чл. 8 на сѫщия законъ вдовици на военни лица и това толкова повече се оправдава, че въ текста на чл. 8 отъ Закона за военнитѣ пенсии, законодателтъ, ако е мислилъ да се прилага таблицата за минимума на пенсиитѣ и къмъ упоменатитѣ въ чл. 8 на Закона вдовици, той, въ една или друга форма, щѣше да каже това при редактирането текста на сѫщия чл. 8, както е казалъ това въ чл. 7 относително наслѣдницитѣ на военни лица, които до закона сѫ вече получавали пенсия. Отъ казаното слѣдва, че Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ, като е опрѣдѣлилъ пенсията на Стилияна

Digitized by Google

д-ръ Христова само съгласно чл. 8 отъ Закона за военнитѣ пенсии, безъ да е направилъ опрѣдѣлението на пенсията й споредъ приложената къмъ чл. 7 таблица за минимума на пенсията, е постжпилъ съгласно съ закона и не е допусналъ никакво нарушение на чл. 7 отъ Закона за военнитѣ пенсии. Слѣдователно, оплакването на касаторката Стилияна д-ръ Христова по този прѣдметъ и за нарушение чл. 7 отъ Закона за военнитѣ пенсии, е неоснователно.

Върховниятъ касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Стилияна д-ръ Христова, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 10 мартъ 1903 год., съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 25 — (307) — 31 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I. Върховниятъ касационенъ сждъ първо углавно отдѣление, на седемнадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя Василъ Мариновъ *пенсионно дѣло № 243, по описа за 1903 год., заведено по касационната жалба на Паско Василевъ, отъ гр. Варна, срещу протоколното опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сждъ отъ 9 ноември 1902 година.* — Въ заседанието яви се само юрисконсултътъ при Финансовото министерство В. Грамоловъ, отъ страна на хазната, а касаторътъ П. Василевъ отсжтствуваше.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Варненскиятъ окржженъ сждъ съ опрѣдѣление № 1864, отъ 17 юний 1902 год., опрѣдѣлилъ на Паско Василевъ, отъ гр. Варна, за прослуженитѣ отъ него 17 години и 26 дни по гражданското вѣдомство, годишна пенсия въ размѣръ 337 лева 90 стотинки. По възивна жалба на Варненския окржженъ управитель, дѣлото е разгледано отъ Русенския апелативенъ сждъ, който съ протоколно опрѣдѣление отъ 9 ноември 1902 год., отмѣнилъ казаното опрѣдѣление на Варненския окржженъ сждъ и отказалъ на Паско Василевъ въ правото на пенсия, въ основание на тѣзи съображения: „че просителтъ е напусналъ държавната служба на 1 ноември 1890 год., слѣдователно, молбата си за пенсия трѣбваше да я подаде най-късно на 1 ноември 1895 година. Обаче, просителтъ е подалъ молбата си едвамъ на 15 февруарий 1902 год., а съгласно чл. 13 отъ Правилника за прилагане Закона за пенсиитѣ, просителтъ трѣбваше да го подаде най-късно на 1 ноември 1895 год., а щомъ това не е направилъ, правото му за пенсия е просрочено. Обстоятелството, че е сдужилъ пѣвецъ въ Варненскитѣ български църкви, което удостовѣрява съ свидѣтелство № 148, отъ 14 ноември 1901 год. и напусналъ тая служба на 1 септември 1901 год., не може да има значение, тъй като тая служба не спада въ категорията на ония изброени въ чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ на гражданскитѣ лица; а щомъ е тъй, послѣдната дата на напущането държавната служба е 1 ноември 1890 година“. — Въ касационната си жалба срещу сжщото протоколно опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сждъ, Паско Василевъ се оплаква, че сжщиятъ апелативенъ сждъ

Digitized by Google

е нарушилъ чл. чл. 1 и 6 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ, които му даватъ право на пенсия и неправилно сѫдътъ твърдѣлъ, че искането му за пенсия било просрочено по силата на чл. 13 отъ Правилника, когато Законътъ за пенсиитѣ не прѣдвиждалъ такова просрочие на правото му и правилникътъ не можалъ да допълня и измѣнява сѫщия Закона за пенсиитѣ.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ изслушване заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: отъ съобразителната часть въ протоколното опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сѫдъ по това дѣло се вижда, че сѫщиятъ апелативенъ сѫдъ е отказалъ въ искането на Паско Василевъ да му се опрѣдѣли изслужена по гражданското вѣдомство пенсия, понеже правото му на пенсия, съгласно чл. 13 отъ Правилника за прилагане Закона за пенсиитѣ, било просрочено. Чл. 13 отъ сѫщия Правилникъ, дѣйствително говори за извѣстенъ 5-годишенъ давностенъ срокъ, който погасява правото на искане пенсия, но не трѣбва да се забравя разпорѣждането на чл. 629 отъ Закона за гражданското сѫдопроизводство, както и на чл. 1 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, че правата на гражданскитѣ чиновници се регулиратъ отъ издаденитѣ по установения законодателенъ редъ закони, а въ дадения случай правата на просителя Паско Василевъ се нормиратъ материялно отъ Закона за пенсиитѣ, а никакъ не отъ правилника, който е издаденъ само за неговото приспособление, а не за измѣнение или допълнение на неговитѣ материални разпоредби. Отъ това слѣдва, че правото на просителя П. Василевъ за пенсия могло би да бѫде просрочено само, ако въ Закона за пенсиитѣ е прѣдвидена извѣстна давность за искане на пенсията, какъвто законъ Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ въ своето протоколно опрѣдѣление не е посочилъ и на такъвъ не се основалъ, а не само на изложеното въ чл. 13 отъ Правилника постановление, което не може да отмѣни или измѣни разпоредбитѣ на Закона за пенсиитѣ. Отъ казаното слѣдва, че щомъ Русенскиятъ апелативенъ сѫдъ съ протоколното си опрѣдѣление е отхвърлилъ искането на Паско Василевъ за пенсия, като просрочено по давность, безъ да е основалъ това си опрѣдѣление на Закона за пенсиитѣ, той, апелативниятъ сѫдъ, е допустналъ нарушение на чл. 629 отъ Закона за гражданското сѫдопроизводство, което закононарушение по своята сѫществость лишава казаното протоколно опрѣдѣление отъ законната му сила. Слѣдователно, касаторовотово оплакване по този прѣдметъ е основателно.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: протоколното опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сѫдъ отъ 9 ноември 1902 год., защото е нарушенъ чл. 629 отъ Гражданското сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане при другъ съставъ, да се изпрати въ сѫщия сѫдъ.

№ 26 — (311) — 31 декември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление, на седемнадесети декември хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдсѣдатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша

Digitized by Google

доложеното отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ *пенсионно дѣло № 332, по описа за 1903 год., заведено по касационната жалба на Софийския окржженъ управитель, срещу тъженето на Софийския апелативенъ сждъ отъ 1 мартъ 1903 год., № 32.* — Въ сждебното заседание се яви адвокатътъ А. Франгя, повѣренникъ на просителката Наталия Лалчева, както и В. Грамполовъ, юрисконсултъ при Министерството на финанситѣ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Софийскиятъ окржженъ сждъ съ рѣшението си отъ 19 декемврий 1900 год. е постановилъ: „признава правото на наслѣдствена пенсия на Наталия Лалчева, като вдовица (безъ дѣца) на запасния подполковникъ М. Лалчевъ за прѣзъ врѣмето отъ 7 октомврий 1895 год. до 12 августъ 1896 год., вслѣдствие на което осжжда Военното министерство да ѝ заплати слѣдуемата ѝ се наслѣдствена пенсия, като на вдовица безъ дѣца за прѣзъ това врѣме. Осжжда Военното министерство да ѝ заплати 112 лева за сждебни и по водене на дѣлото разноски въ тази инстанция“. Вслѣдствие на апелационната жалба на Военното министерство, Софийскиятъ апелативенъ сждъ е завелъ възивно пенсионно дѣло подъ № 13 901 год., ко то е насрочилъ за разглеждане на 15 февруарий 1903 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: 1) „за да може да се постави добрѣ въпросътъ, който има да се разрѣшава по настоящето дѣло, нуждно е, прѣди всичко, да се спомни разликата, която сжществува между правото на пенсия и правото на получаване периодическитѣ платки отъ нея. Първото се поражда, ако е въпросъ за инвалидна пенсия, както въ случая, отъ факта на пострадането на държавния служитель при изпълнение на служебнитѣ му обязаности, безъ негова вина и то е едно и неизмѣняемо и има за субектъ самото пострадало лице въ имотитѣ на което влиза и отъ което къмъ другитѣ негови наслѣдници, прѣминува по наслѣдство, както прѣминуватъ по наслѣдство и всичкитѣ въобще права. Второто, т. е. правото на получаване периодическитѣ платки е право на получаване ползитѣ отъ първото право и като такова то е измѣнчиво, както сж измѣнчиви въобще ползитѣ отъ всѣко право и това, както догдѣто е въ ржцѣтѣ на самия титуляръ на първото право, така сжщо и слѣдъ като почне да се упражнява отъ наслѣдницитѣ на титуляра, и 2) отъ обясненията на странитѣ става явно, че по дѣлото не е споръ за самото право на инвалидна пенсия, а споръ е за правото на получаване периодическитѣ платки отъ инвалидна пенсия. Така сжщо не е споръ и за правото на получаването на периодическитѣ платки отъ инвалидната пенсия на покойния подполковникъ Лалчевъ до неговата смърть, 7 октомврий 1895 год., защото тѣзи платки той си ги е почти получилъ, както не е споръ и за правото на получаване периодическитѣ платки отъ наслѣдницата на покойния, неговата жена, отъ 1 августъ 1896 год. послѣ, защото тѣзи пъкъ периодически платки отвѣтната страна признава и изплаща. Споръ по дѣлото е само въ това, дължатъ ли се на наслѣдницитѣ на покойния Лалчевъ, неговата жена, периодическитѣ платки за врѣмето отъ 7 октомврий 1895 год., деньтъ на умирането до 12 августъ 1896 год., когато е поискала получаването на тѣзи платки и отъ когато е почнала да ги получава. На този въпросъ не може да се отговори освѣнъ, че се дължатъ, защото тѣзи периодически платки, както всѣко ползуване отъ имота на покойния по начало се дължатъ на неговата наслѣдница — жена му, тозъ часъ слѣдъ неговата смърть и това

Digitized by Google

до тогазъ поне, догдѣто въ Закона за пенсиитѣ на военнитѣ лица, който създава самото право на пенсия на покойния подполковникъ Лалчевъ, нѣма постановено нѣщо, въ друга смисъль. Военното министерство поддържа, че такова постановление за противното се съдържало въ чл. 25 отъ Правилника за прилагане Закона за пенсиитѣ на военнитѣ лица, въ свързка съ чл. чл. 10, 12 и 13 отъ сѫщия Правилникъ и по аналогия съ чл. 16 отъ Законопроекта за пенсиитѣ на чиновницитѣ. Това твърдение е неоснователно, защото поменатитѣ членове отъ правилника не съдържатъ постановления въ смисъль, че правоимѣющитѣ да получаватъ периодически платки отъ правото на пенсия се лишаватъ отъ тѣзи платки, ако не сѫ ги поискали въ продължение на по-малко отъ една година, както е въ случая, гдѣто тѣ сѫ поискали подиръ нѣколко мѣсеци. Напротивъ, чл. 41 отъ Закона за пенсиитѣ на военитѣ лица отъ 1896 год. прѣдвижда подобно изгубване, но само слѣдъ двѣгодишно непоискване на платкитѣ, тъй щото по Закона за военнитѣ пенсии и Правилника за приспособлението му не може да се подозира, че платкитѣ, за които е настоящиятъ искъ, сѫ погасени. Аналогията къмъ чл. 16 отъ Законопроекта за пенсиитѣ на чиновницитѣ е неприложима къмъ случая по простата причина, че при сѫществуването на специяленъ Законъ за военнитѣ пенсии, първиятъ е неприложимъ къмъ тѣзи послѣднитѣ, това толкозъ повече, че тукъ е въпросъ за отнемането на извѣстно право, каквото отнемане не може да става догдѣто нѣма изрично и ясно разпореждане на закона", — издалъ е рѣшението си подъ № 32, съ което е потвърдилъ рѣшението на Софийския окржженъ сѫдъ отъ 19 декември 1900 година. — Срещу това рѣшение Софийскиятъ окржженъ управитель е подалъ касационна жалба, въ която не е посочилъ никакви касационни поводи, а В. Грамоловъ, юрисконсултътъ при Министерството на финанситѣ, заяви устно прѣдъ Върховния касационенъ сѫдъ слѣдующето оплаквине, че Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ е нарушилъ чл. 629 отъ Гражданското сѫдопроизводство и чл. 21 отъ Закона за военнитѣ пенсии, защото тя не била заявила въ двамѣсечния срокъ за тази часть отъ пенсията, която е прѣдметъ по това дѣло.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша доклада, устнитѣ обяснения на юрисконсулта при Министерството на финанситѣ и тия на повѣреника на просителката Наталия Лалчева, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: отъ съобразителната часть на обжалваното рѣшение се вижда, че Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ е опрѣдѣлилъ слѣдуемата се наслѣдствена инвалидна пенсия на Наталия Лалчева, като на вдовица безъ дѣца на починалия запасенъ подполковникъ М. Лалчевъ — за врѣмето отъ 7 октомврий 1895 год. — деньтъ на смъртьта му — до 12 августъ 1896 год., отъ когато е започнала да си получава редовно пенсията. Законитѣ, които сѫ дѣйствували прѣзъ врѣмето, когато се е поминалъ запасниятъ подполковникъ Лалчевъ и когато е възникнало правото на Наталия Лалчева, не сѫ задължавали наслѣдницата на покойния именно въ двамѣсеченъ срокъ, начиная отъ деньтъ на смъртьта на инвалида, да подадатъ заявленията си за получаване на пенсията, както се иска това отъ новия Законъ за военнитѣ пенсии. Слѣдователно, при такова положение на работата, неосновательно се явява оплакването на касатора за нарушение

Digitized by Google

чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство и чл. 21 отъ Закона за военнитѣ пенсии, защото послѣднитѣ постановления на Закона за военнитѣ пенсии не могатъ да иматъ приложението си къмъ едни права, които сж възникнали прѣзъ режима на другъ законъ, който не е задължавалъ правоимѣющитѣ именно въ двамѣсеченъ срокъ да заявяватъ претенциитѣ си за получване на пенсията си, ако искатъ послѣдната да имъ се отпуща отъ дъньтъ на смъртьта на покойния инвалидъ.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Софийския окржженъ управитель, срещу рѣшението на Софийския апелативенъ сждъ отъ 1 мартъ 1903 г., № 32, съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 27 — (312) — 31 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на осемнадесетии декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена д-ръ Г. Каракулаковъ на 17 декемврий с. г. *пенсионно дѣло № 245, по описа за 1903 год., заведено по касационната жалба на Кръстина Хр. Петрова, живуща въ гр. Пловдивъ, срещу протокольното опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сждъ отъ 11 януарий 1903 година.* — Въ сждебното заседание се явиха В. Грамполовъ, юрисконсултъ при Министерството на финанситѣ и адвоката Ст. П. Радановъ, повѣреникъ на касаторката Кръстина Хр. Петрова.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Търновскиятъ окржженъ сждъ въ разпоредителното си заседание отъ 10 априлъ 1902 год., като е взелъ прѣдъ видъ: „просителкитѣ молятъ да имъ бжде опрѣдѣлена слѣдуемата имъ се наслѣдствена пенсия на самоубития капитанъ отъ 17 пѣхотенъ Доростолски полкъ Хр. Петровъ и то първата като негова жена, а втората като негова майка, което си искане тѣ основаватъ на чл. чл. 5 и 7 отъ Закона за военнитѣ пенсии. Отъ разпоредбитѣ обаче на чл. чл. 5, 6, 9 и 12 п. п. *а* и *б* отъ Правилника за приложението му явствува, че правото на наслѣдницитѣ на починалия за пенсия може да бжде реализирано само, когато той, починалиятъ, има или 15 пълни изслужени години, или 10 такива изслужени години, но е билъ уволненъ или пъкъ най-сетнѣ и по-малко число години, но е станалъ неспособенъ да служи по-нататъкъ, вслѣдствие на нѣкакви поврѣждания, добити, при или по поводъ изпълнение на служебнитѣ си обязаности. Слѣдователно, за да можеше да се опрѣдѣли пенсия на просителкитѣ по една отъ горнитѣ категории, трѣбваше да има данни на лице, отъ които да се вижда, че покойниятъ има 15 години изслужени, че билъ уволненъ при 10-годишно служене, или че е станалъ неспособенъ да служи, вслѣдствие на поврѣдитѣ, добити при изпълнение на служебнитѣ си обязаности. Вмѣсто това, обаче, отъ книжата къмъ производството явствува, че покойниятъ нѣма 15 изслужени години, не е билъ уволненъ, нито пъкъ е станалъ неспособенъ да служи, поради поврѣждания, придобити при изпълнение служебнитѣ си обязаности. Ето защо, сждътъ, като има това прѣдъ видъ, намира, че искането на просителкитѣ е неоснова-

Digitized by Google

телно и, като такова, то подлежи да бъде оставено безъ послѣдствие". Водимъ отъ горѣизложеното и по силата на чл. 20 отъ Закона за военнитѣ пенсии — издалъ е постановлението си подъ № 889, повелителната часть на което гласи: „молбитѣ на просителкитѣ Кръстина Хр. Петрова и Тота Петрова за опрѣдѣляне на наслѣдствена пенсия за изслужено врѣме на първата, като на съпруга, а на втората, като на майка на самоубития Хр. Петровъ, се оставятъ безъ послѣдствие, като неоснователни". Вслѣдствие на частната апелационна жалба на Кръстина Хр. Петрова, Русенскиятъ апелативенъ сждъ е завелъ пенсионно възивно производство, което е насрочилъ за разглеждане на 11 януарий 1903 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: „че покойниятъ капитанъ Хр. Петровъ не е прослужилъ на военната служба пълни 15 години, а само 14 години и 10 мѣсеци, а съгласно чл. 3 отъ Закона за военнитѣ пенсии — пенсии за изслужени години на офицери и долни чинове се дава само за прослужени 15 пълни години. За по-малко години пенсия се дава само въ случаитѣ, когато офицерътъ или долниятъ чинъ, слѣдъ като сж прослужили 10 пълни години, бъде уволненъ не по собствено желание. А въ случая капитанъ Хр. Петровъ е починалъ вслѣдствие самоубийство; значи, самъ е станалъ причина да се изтрие отъ редоветѣ на войската. Това обстоятелство, както нему не би дало пенсия, тъй и въ случая на неговата съпруга", — издалъ е протоколното си опрѣдѣление отъ сжщата дата, съ което е потвърдилъ опрѣдѣлението на Търновския окржженъ сждъ отъ 10 априлъ 1902 год., № 889. — Срещу това опрѣдѣление Кръстина Хр. Петрова е подала касационна жалба, въ която се оплаква, че Русенскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. 3 отъ Закона за военнитѣ пенсии, защото неправилно не ѝ далъ пенсия, понеже съпругътъ ѝ не доброволно (чрѣзъ самоубиване) слѣдъ 10 прослужени години е напусналъ службата си.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша доклада, устнитѣ обяснения на повѣреника на касаторката и на юрисконсулта при Министерството на финанситѣ, както и заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: отъ съобразителната часть на обжалваното опрѣдѣление се вижда, че Русенскиятъ апелативенъ сждъ е констатиралъ, че капитанъ Хр. Петровъ е починалъ вслѣдствие на самоубийство и че той е прослужилъ на военна служба всичко 14 години и 10 мѣсеци. Споредъ разпореждането на чл. 3 отъ Закона за военнитѣ пенсии, офицерътъ и долниятъ чинъ получаватъ пенсия, ако иматъ изслужени 15 пълни години за по-малко отъ 15 години пенсия се дава само въ случаитѣ, когато офицерътъ или долниятъ чинъ, слѣдъ като сж прослужили 10 пълни години, бждатъ уволнени. Щомъ, слѣдователно, капитанъ Хр. Петровъ, слѣдъ като е прослужилъ повече отъ 10 години, но не пълни 15 години, не е бидъ уволненъ отъ началството си, то наслѣдницитѣ му не могатъ да иматъ никакво право на наслѣдствена пенсия за изслужени години, понеже самъ наслѣдодателтъ, ако да бѣше живъ, той можеше да получи пенсия за по-малко отъ 15 години само въ единствения и изключителенъ случай, ако той бждеше уволненъ отъ началството си. И така, щомъ нѣма никакво изрично постановление въ закона, че наслѣдницитѣ иматъ право на пенсия, макаръ наслѣдодателтъ да не е изслужилъ пълни 15 години, но когато е той изслужилъ най-малко 10 години, — то и съпругата на капитанъ Хр.

Digitized by Google

Петровъ не може да има право на наслѣдствена пенсия отъ покойния й съпругъ, който не е ималъ пълни 15 изслужени години и който е свършилъ живота си чрѣзъ самоубийство. Прѣдъ видъ на горѣизложеното, неоснователно се явява оплакването на касаторката за нарушение чл. 3 отъ Закона за военнитѣ пенсии.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Кръстина Хр. Петрова, срещу протоколното опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сждъ отъ 11 януарий 1903 год., съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 28 — (320) — 31 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на деветнадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Мариновъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *пенсионно дѣло № 341, по описа за 1903 год., по касационната жалба на Русенския държавенъ адвокатъ, срещу протоколното опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сждъ отъ 8 мартъ 1903 година.* — Въ заседанието явиха се отъ страна на хазната държавниятъ адвокатъ Г. Благоевъ и отъ страна на просителя Кръстю Станчовъ — адвокатътъ д-ръ С. Иванчовъ.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: Търновскиятъ житель Кръстю Станчовъ, съ заявление до пенсионното отдѣление, поискалъ да му възстанови отпустнатата пенсия, която била прѣкратена по причина, че билъ постѫпилъ на плащана общинска служба, като кметъ на гр. В. Търново и Търновскиятъ окрѫженъ сждъ съ опрѣдѣление № 2191, отъ 24 септемврий 1902 год. призналъ, че Кръстю Станчовъ има право на пенсия, като постановилъ да се изпрати дѣлото въ пенсионното отдѣление да опрѣдѣли размѣра на пенсията му. По възивъ на Търновския окрѫженъ управитель, дѣлото е разгледано отъ Русенския апелативенъ сждъ, който съ протоколно опрѣдѣление отъ 8 мартъ 1903 год., потвърдилъ опрѣдѣлението на Търновския окрѫженъ сждъ подъ № 2191, отъ 24 септемврий 1902 г., възъ основание на тѣзи съображения: „че чл. 37 отъ сега дѣйствующия Закона за пенсиитѣ, завардва правото на онѣзи, които сѫ придобили право на пенсия по прѣждедѣйствующитѣ закони, като е вземалъ закона въ внимание и врѣмето прѣкарано въ опълчението; че пенсията на Кръстю Станчовъ, която е ималъ по стария законъ, не е прѣкратена, а спрѣна, понеже постѫпилъ на общинска служба, иска възобновението на пенсията си; сждътъ счита, че това му искане, съгласно цитирания членъ е основателно, като размѣрътъ на пенсията се регулира по новия законъ". Срещу сѫщото протоколно опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сждъ е подалъ касационна жалба Русенскиятъ държавенъ адвокатъ, който иска отмѣната му за това, че Русенскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 6, и 29 буква *в* и 37 отъ Закона за пенсиитѣ, чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, защото игнорираль и не обсѫдилъ доводитѣ и законитѣ, които сѫ изложени въ апелативната му жалба, т. е., че ситѣлтъ Кр. Станчовъ, който е билъ пенсионирань по стария законъ, но

Digitized by Google

пенсията му била прѣкратена, понеже постжпилъ на служба като кметъ на гр. Търново, — нѣмалъ вече, съгласно чл. 6 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство право на пенсия, защото той, Кр. Станчовъ,ималъ само 13 години, 9 мѣсеци и 16 дни държавна служба, а сжщиятъ законъ не давалъ пенсия само за толкова годишна служба и че той, Кр. Станчовъ, нѣмалъ, по чл. чл. 37 и 29 буква *в* отъ сжщия Законъ за пенсиитѣ, никакво придобито право на пенсия, понеже той е билъ уволненъ и пенсията му била прѣкратена при стария законъ, а не при сега дѣйствующиятъ и защото опълченството не дава по закона право на пенсия.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване заключението на Главния прокуроръ, взе прѣдъ видъ: Русенскиятъ апелативенъ сждъ въ протоколното си опрѣдѣление отъ 8 мартъ 1903 год., съ което е призналъ правото на пенсия на просителя Кръстю Станчовъ, твърди, че чл. 37 отъ сега дѣйствующия законъ за пенсиитѣ завардва правото за пенсия по прѣждедѣйствующитѣ закони, като е вземалъ закона въ внимание и врѣмето прѣкарано въ опълчението и че пенсията на Кр. Станчовъ не била прѣкратена, а спрѣна, понеже билъ постжпилъ на общинска служба. Понеже самъ Русенскиятъ апелативенъ сждъ твърди въ протоколното си опрѣдѣление, че просительтъ Кръстю Станчовъ билъ придобилъ право на пенсия по прѣждедѣйствующитѣ закони, безъ обаче да посочи въ протоколното си опрѣдѣление по кой законъ и кога е добилъ просительтъ такова право на пенсия, тъй като такива закони за пенсия има нѣколко и нѣкой отъ по послѣднитѣ закони дори унищожаватъ извѣстни пенсии и права на пенсии, придобити отъ прѣдшествующи закони, то Русенскиятъ апелативенъ сждъ неправилно е казалъ въ своето протоколно опрѣдѣление само съ общи думи, че чл. 37 отъ сега дѣйствующия законъ запазвалъ правото за пенсия на просителя, когато е трѣбвало, споредъ разума на сжщия законъ, да посочи въ опрѣдѣлението си кога и за служба отъ кое врѣме и по кой законъ е добилъ той право на пенсия и да ли другитѣ закони за пенсии, които закони сж послѣдвали подиръ закона, който му е даваль право на пенсия, сж признавали службата му за дающа право на пенсия и да ли сж запазили правото му на пенсия. Безъ констатирането на всичко това и казването само съ общи думи, че чл. 37 отъ Закона за пенсиитѣ, който дѣйствува сега, завардвалъ на просителя добитото при прѣждедѣйствующитѣ закони за пенсии правото му напенсия, което дори лишава Върховниятъ касационенъ сждъ отъ възможность да провѣри, споредъ закона, касаторовото оплакване съставя нарушение на чл. 629 отъ Закона за гражданското сждопроизводство, въ свързка съ чл. 37 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство.

Върховниятъ касационенъ сждъ, водимъ отъ горнитѣ съображения, **опрѣдѣлява**: протоколно опрѣдѣление на Русенския апелативенъ сждъ отъ 8 мартъ 1903 год., защото е нарушенъ чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство, въ свързка въ чл. 37 отъ Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане, да се изпрати въ сжщия апелативенъ сждъ.

Digitized by Google

№ 29 — (323) — 31 декември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, на двадесети декември хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Василъ Маринов, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присжтствието на Главния прокуроръ д-ръ Пегъръ Данчевъ, слуша на 19 того доложеното отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ *пенсионно дѣло № 433, по описа за 1903 год., заведено по касационната жалба на Вратчанския окржженъ управитель, срещу протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сждъ отъ 19 мартъ 1903 година.* — Въ сждебното заседание се яви държавниятъ адвокатъ Г. Благоевъ, а просительтъ Тошо Кръстевъ отсжствуваше.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Вратчанскиятъ окржженъ сждъ въ разпоредителното си заседание отъ 19 септемврий 1902 год., като е взелъ прѣдъ видъ: 1) „Тошо Кръстевъ, отъ с. Влашко-Село, Вратчанска околия, съ заявление отъ 13/IX 1902 год., моли сждъ да му опрѣдѣли инвалидна пенсия; 2) отъ прѣдставенитѣ книжа, именно: удостовѣрение № 575/900 год., врѣменно свидѣтелство № 576/900 год. и свидѣтелство № 69/900 год., издадени отъ надлежнитѣ военни власти, заведующия ремонтното конско депо „Божурище“, се установява, какво просительтъ, като войникъ конникъ отъ набора 1898 год., е уволненъ за винаги отъ дѣйствителна военна служба по неспособность, вслѣдствие откъсване на два пръста на лѣвата ржка при изпълнение на своята служба въ ремонтното конско депо „Божурище“, и 3) че съгласно разпорежданията на Закона за военнитѣ пенсии и правилника му, относително опрѣдѣляване инвалидна пенсия на офицери и долни чинове, вслѣдствие изпълнение служебнитѣ си обязаности, чл. чл. 12, 13, 14 и 31 отъ Правилника за военнитѣ пенсии, изисква се медицински актъ, съ който да е констатирано правото на инвалидна пенсия и опрѣдѣление степенъта на неспособностьта, а при липсата на подобенъ актъ, никаква инвалидна пенсия на лица пострадали при изпълнение на каквато и да е държавна служба, не могатъ сждилищата да опрѣдѣлятъ, ето защо и заявлението на просителя ще трѣбва да се остави безъ послѣдствие при липсата на подобни изискуеми се отъ закона документи, за което сждътъ и съгласно чл. чл. 10 и 20 отъ Закона за пенсиитѣ и чл. чл. 12, 13 и 14 отъ правилника му“, — издалъ е опрѣдѣлението си подъ № 1346, съ което е оставилъ безъ послѣдствие молбата на Тошо Кръстевъ, съ която е молилъ да му се опрѣдѣли инвалидна пенсия, като неоснователна. Вслѣдствие на апелационната жалба на просителя Тошо Кръстевъ, Софийскиятъ апелативенъ сждъ е завелъ възивво пенсионно дѣло, което е насрочилъ за разглеждане на 12 мартъ 1903 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: „Тошо Кръстевъ иска да се отмѣни опрѣдѣлението на Вратчанския окржженъ сждъ отъ 19 септемврий 1902 год., подъ № 1346, съ което му е оставилъ молбата за инвалидна пенсия безъ послѣдствие. Отъ прѣдставенитѣ свидѣтелства № 575, отъ 22 юний 1901 год. и онова № 576, отъ сжщата дата, издадени отъ ремонтното конско депо „Божурише“, както и онуй подъ № 69, отъ ноемврий 1900 год., издадено отъ военнитѣ власти, се установява, какво просительтъ Тошо Кръстевъ като войникъ отъ ремонтното конско депо „Божурище“ е уволненъ за винаги отъ дѣйствителна военна служба по неспособность, вслѣдствие откъсването му на два пръста отъ лѣвата му

Digitized by Google

ржка, което е станало при изпълнението на неговитѣ служебни обязаности; че съгласно разпорежданията на закона за военнитѣ пенсии и чл. чл. 12, 13, 14 и 31 отъ Правилника за приспособлението на тоя законъ, на просителя Тошо Кръстевъ се слѣдва инвалидна пенсия по трета категория. Наистина, че това нѣщо не е констатирано съ медицински актъ, какъвто се изисква отъ закона, обаче, неоспоримъ е факта отъ друга страна, че на просителя Тошо Кръстевъ сж отнесени двата пръста при изпълнението на неговитѣ служебни обязаности", — издалъ е протоколното си опрѣдѣление отъ сжщата дата, диспозитивътъ на което гласи: „отмѣнява опрѣдѣлението на Вратчанския окржженъ сждъ отъ 19 септемврий 1902 год., подъ № 1346, и вмѣсто него постановява: признава на Тошо Кръстевъ, отъ с. Влашко-Село, правото на инвалидна пенсия по трета категория, размѣрътъ на която пенсия да се опрѣдѣли отъ пенсионния съвѣтъ". — Срещу това протоколно опрѣдѣление Вратчанския окржженъ управитель е подалъ касационна жалба, въ която се оплаква, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 11, 12, 13 и 14 отъ Закона за военнитѣ пенсии, чл. 31 п. 2 отъ Правилника къмъ сжщия законъ и § 33 отъ разписанията за болеститѣ, защото въпрѣки тия разпореждания на закона и безъ просителя Тошо Кръстевъ да е прѣдставилъ оригиналния медицински актъ за причисляването му къмъ една отъ инвалиднитѣ категории, неправилно е призналъ правото на инвалидна пенсия отъ трета категория на казания Тошо Кръстевъ, комуто сж липсали *само* два пръста отъ лѣвата ржка, а не три, както прѣдвижда § 33 отъ разписанието за болеститѣ, които даватъ право на инвалидна пенсия.

Върховниятъ касационенъ сждъ, като изслуша доклада, устнитѣ обяснения на държавния адвокатъ и заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: за да може да се опрѣдѣли инвалидна пенсия на офицеръ или доленъ чинъ, необходимо нуждно е да установи инвалида, че той е станалъ неспособенъ за по-нататъшното изпълнение на службата си при изпълнение на служебнитѣ си обязаности и не по негова собствена вина; съ други думи, сждътъ по сжщество трѣбва да констатира извѣстна причинна връзка между службата, която е изпълнявалъ инвалида и болестьта, отъ която е станалъ неспособенъ сжщия инвалидъ. Отъ съобразителната часть на обжалваното протоколно опрѣдѣление се вижда, че Софийскиятъ апелативенъ сждъ е констатиралъ само, че откъсването на двата пръста на лѣвата ржка на Тошо Кръстевъ е станало при изпълнение на служебнитѣ му обязаности; но сжщиятъ сждъ е пропусналъ да констатира, че това откъсване е станало и не по негова собствена вина, т. е., че службата е станала единствената и изключителна причина на това откъсване на тия два пръста. Отъ друга страна, отъ мотивитѣ на обжалваното опрѣдѣление се вижда още, че самиятъ сждъ по сжщество констатира, че нѣмало при дѣлото нуждния медицински актъ, съставенъ отъ надлежната комисия, прѣдвидена въ чл. 14 отъ Закона за военнитѣ пенсии; при все това за сжда билъ неуспоримъ факта, че на Тошо Кръстевъ липсували два пръста, та за туй трѣбвало да му се признае правото на инвалидна пенсия по трета категория. По дѣла за инвалидни пенсии сждътъ по сжщество винаги трѣбва да основава убѣждението си на мнѣнието на медицинскитѣ комисии, които се съставятъ споредъ

Digitized by Google

чл. 14 отъ Закона за военнитѣ пенсии и които сѫщеврѣменно се произнасятъ по причисляване инвалида къмъ една отъ тритѣ категории, толкова повече е билъ длъженъ Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ да има прѣдъ видъ и мнѣнието на медицинската комисия, понеже сѫщиятъ сѫдъ е причислилъ самъ Тошо Кръстевъ за инвилидъ отъ трета категория, тогава, когато споредъ § 33 отъ разписанието на болеститѣ, за да се може извѣстно лице да се приеме за инвалидъ отъ трета категория, нуждно е да се констатира липсуването на три, а не само два пръста на лѣвата ржка, както е случая по настоящето дѣло, гдѣто се знае, че на Тошо Кръстевъ отсѫтствуватъ само *два пръсти* отъ *лѣвата* му ржка. Прѣдъ видъ на горѣизложеното, щомъ Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ не е констатиралъ, че липсуването на двата пръсти е станало не по негова собствена вина и щомъ сѫщиятъ сѫдъ не се е основалъ на медицинския актъ, съставенъ отъ комисия, назначена по установения редъ, той (сѫдътъ) е допусналъ сѫществено нарушение на чл. чл. 12, 13 т. 3 и 14 отъ Закона за военнитѣ пенсии и § 33 отъ разписанието на болеститѣ, което е до толкова важно, щото лишава постановеното опрѣдѣление отъ силата му на законно издаденъ сѫдебенъ актъ.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: протоколното опрѣдѣление на Софийския апелативенъ сѫдъ отъ 12 мартъ 1903 год., защото сѫ нарушени чл. 13 § 3 и чл. чл. 12 и 14 отъ Закона за военнитѣ пенсии, въ свързка съ § 33 отъ разписанието за болеститѣ, съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане при другъ съставъ, да се изпрати въ сѫщия сѫдъ.

№ 30 — (324) — 31 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, първо углавно отдѣление, на двадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдсѣдатель, Василъ Маринovъ, членове, Иванъ Ивановъ и д-ръ Георги Каракулаковъ, при секретаря Никола Хр. Бояджиевъ и въ присѫтствието на Главния прокуроръ д-ръ Петъръ Данчевъ, слуша на 19 того доложеното отъ члена д-ръ Георги Каракулаковъ *пенсионно дѣло № 444, по описа за 1903 год., заведено по касационната жалба на Пловдивския окржженъ управитель, срещу рѣшението на Пловдивския апелативенъ сѫдъ отъ 11 юний 1903 год., № 255.* — Въ сѫдебното заседание се яви само държавниятъ адвокатъ Георги Благоевъ, а просителитѣ за пенсии отсѫтствуваха.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: Гурко Тошковъ, отъ с. Перущица, Пловдивска околия, съ заявление до Пловдивския окржженъ сѫдъ отъ 11 януарий 1901 год., искалъ да му се опрѣдѣли инвалидна пенсия, като на санитаренъ унтеръ-офицеръ на 3 артилерийски на Н. Ц. В. П. К. Търновски полкъ. При това прѣдставилъ едно свидѣтелство № 2690, отъ щаба на сѫщия полкъ, въ което се казва, че просительтъ служилъ въ полка отъ 4 октомврий 1900 год. до 26 септемврий 1901 год. и е билъ уволненъ по болесть „Tuberculosis pulmonalis“, която болесть е придобилъ въ врѣме на службата при изпълнение на служебнитѣ си обязаности и не по негова вина. Сѫщиятъ е прѣдставилъ и единъ актъ за освидѣтелствуването му отъ една комисия, въ който се казва, че той е неспособенъ за работа, че има

Digitized by Google

право на пенсия и се повтаря всичко казано въ свидѣтелството. Сжщо е прѣдставилъ и послуженъ списъкъ. Пловдивскиятъ окржженъ сждъ съ опрѣдѣлението си № 571, отъ 22 мартъ, е опрѣдѣлилъ на просителя инвалидна пенсия въ размѣръ годишно по 450 лева, начиная отъ 10 януарий 1902 година. Вслѣдствие на апелационната жалба на Пловдивския окржженъ управитель, Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е завелъ възивно пенсионно дѣло № 413/902 год., което е насрочилъ за разглеждане на 9 юний 1903 год., когато, като е взелъ прѣдъ видъ: 1) „отъ прѣдставеното свидѣтелство № 2690, и отъ акта за освидѣтелствуването на просителя се вижда, че той като унтеръ-офицеръ въ 3 артилерийски полкъ се е разболѣлъ отъ възпаление на бѣлитѣ дробове „tuberculosis pulmonali“ въ врѣме изпълнение служебнитѣ си обязаности, не по собствена вина; че е неспособенъ за работа и ималъ право на инвалидна пенсия; 2) че съгласно Закона за военнитѣ пенсии, чл. чл. 10, 11 и 14, той има право на пенсия по втора категория 315 лева годишно, и 3) че съгласно п. 7 отъ сжщия законъ и приложената таблица, на бащата и майката на просителя, който е умрѣлъ, се пада инвалидна пенсия годишно по 180 лева и въ такава смисъль слѣдва да се измѣни опрѣдѣлението на окржжния сждъ“, — издалъ е рѣшението си подъ № 255, повелителната часть на което гласи: „измѣнява опрѣдѣлението на Пловдивския окржженъ сждъ № 571, отъ 22 мартъ 1902 год. така: на Тошко Тошковъ и Кръста Тошкова, отъ с. Перущица, като на родители на покойния унтеръ-офицеръ Гурко Тошковъ, се опрѣдѣля инвалидна наслѣдствена пенсия по 180 лева годишно отъ 7 априлъ 1902 год., а отъ 10 януарий 1902 год. до 7 априлъ с. г. слѣдуемата пенсия на покойния Гурко Тошковъ отъ 315 лева годишно“. Срещу това рѣшение Пловдивскиятъ окржженъ управитель е подалъ касационна жалба, въ която се оплаква, че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е нарушилъ чл. чл. 629 и 630 отъ Гражданското сждопроизводство, членове 7, 10, 14, и 21 отъ Закона за военнитѣ пенсии и чл. 31, отдѣлъ II п. 1 отъ Правилника къмъ тоя законъ, защото въ мотивитѣ на рѣшението си не е констатиралъ причинната връзка между болестьта „tuberculosis pulmonalis“, отъ която се е поминалъ санитарния унтеръ-офицеръ Гурко Тошковъ и неговитѣ служебни обязаности, толкова повече, че въ свидѣтелството № 2690 и отъ медицинския актъ не се виждало, при какви обстоятелства се е поболѣлъ и впослѣдствие умрѣлъ казания Гурко Тошковъ; още и за това, защото ако се приемело, че покойниятъ Гурко Тошковъ би ималъ право на инвалидна пенсия, тогава сждътъ неправилно е присждилъ на родителитѣ му по 180 лева годишно отъ датата на смъртьта на Гурко Тошковъ — 7 априлъ 1902 год. и слѣдуемата се пенсия, прѣсмѣтната върху 315 лева годишно отъ 10 януари 1902 год. до 7 априлъ 1902 год., защото отъ прѣдставения послуженъ списъкъ и отъ свидѣтелството № 2690 се установявало, че Гурко Тошковъ е заболѣлъ като срочен санитаренъ младши унтеръ-офицеръ, а не като свръхсроченъ такъвъ, та за това сждътъ е слѣдвало да опрѣдѣли на наслѣдницитѣ на инвалида пенсия, съгласно съ таблицата къмъ чл. 7 отъ Закона за военнитѣ пенсии по № 4 по редъ, графа 3-та, по 90 лева годишно начиная отъ 1 юлий 1902 год.; при това сждътъ е слѣдвало да опрѣдѣли наслѣдствена инвалидна пенсия, съгласно чл. 21, въ свързка съ таблицата къмъ

Digitized by Google

чл. 14 отъ Закона за военнитѣ пенсии (II категория) за мѣсеца, прѣзъ който е починалъ инвалида и за още двата послѣдующи мѣсеци, т. е. за априлъ, май и юний 1902 година, прѣсмѣтнато върху годишната инвалидна пенсия отъ 300 лева, като на срочно служащъ, а не като на свързрочно служащъ младши унтеръ-офицеръ.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша доклада, устнитѣ обяснения на държавния адвокатъ и заключението на Главния прокуроръ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: отъ първия мотивъ на обжалваното рѣшение се вижда, че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ, като се е основалъ на свидѣтелството подъ № 2690 и на акта по освидѣтелствуването на инвалида Гурко Тошковъ, констатиралъ е, че сжщиятъ се билъ разболѣлъ отъ туберколоза въ бѣлитѣ дробове (tuberculosis pulmonalis) въ врѣме изпълнение на служебнитѣ си обязанности и не по негова собствена вина. Прѣди всичко, за да може да се опрѣдѣли инвалидна пенсия на извѣстно лице, необходимо нуждно е да се констатира причинната връзка между службата, която е изпълнявало това лице и болестьта, отъ която се е поболѣло и впослѣдствие умрѣло сжщото лице. За тая цѣль сждътъ по сжщество трѣбва да се основава само на такива свидѣтелства, издадени отъ частьта или учрѣждението, гдѣто е служилъ инвалида, въ които изрично да се казва при какви обстоятелства се е поболѣлъ и каква служебна обязаность е той изпълнявалъ, когато е станалъ неспособенъ за по-нататъшното изпълнение на службата си или когато се е уволнилъ. Съ други думи, удостовѣренията трѣбва да бждатъ издавани съобразно съ прѣдписанието на чл. 31 отдѣлъ II, § 1 отъ Правилника къмъ Закона за военнитѣ пенсии, който правилникъ пъкъ е издаденъ на основание чл. 23 отъ Закона за военнитѣ пенсии. По настоящето дѣло Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ се е основалъ на едно свидѣтелство подъ № 2690, което не е било съставено съобразно съ прѣдписанията на закона и въ смисълтъ, както се каза по-горѣ. Отъ втория мотивъ на обжалваното рѣшение се вижда, че Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ е приелъ, че на Гурко Тошковъ е слѣдвало да му се опрѣдѣли инвалидна пенсия отъ II категория въ размѣръ отъ 315 лева, споредъ членове 10, 11 и 14 отъ Закона за военнитѣ пенсии. Споредъ окладитѣ за инвалидность, приложени къмъ чл. 14 отъ Закона за военнитѣ пенсии, инвалидна пенсия отъ втора категория въ размѣръ отъ 315 лева се пада на младшия унтеръ-офицеръ, който състои на продължителна свързрочна служба. Сждътъ е пропусналъ да се произнесе, на кое основание той счита младшия унтеръ-офицеръ на свързрочна служба, когато въ самото удостовѣрение № 2690 се казва, че Гурко Тошковъ е срочень санитаренъ унтеръ-офицеръ. Ако въ дѣйствителность Гурко Тошковъ е само *срочень* младши унтеръ-офицеръ, тогава пенсията му е не 315, а само 300 лева. Отъ третия мотивъ на обтжженото рѣшение се вижда още, че по таблицата, приложена къмъ чл. 7 отъ Закона за военнитѣ пенсии, по пунктъ 4 отъ тая таблица, на бащата и на майката на покойния инвалидъ Гурко Тошковъ се опрѣдѣля по 180 лева наслѣдствена годишна инвалидна пенсия. Независимо отъ въпросътъ, че споредъ точка 4-та отъ тая таблица и на бащата и на майката *съвокупно* слѣдва да се опрѣдѣли и *на двамата заедно* пенсията отъ 180 лева; но понеже тия 180 лева се опрѣдѣлятъ на родителитѣ само тогава, когато

Digitized by Google

долният чинъ е билъ на продължителна *свърхсрочна служба*, какъвто Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ не е призналъ да е билъ покойниятъ инвалидъ Гурко Тошковъ, — заради това и въ туй отношение сжщиятъ сждъ е допусналъ сжществено нарушение на чл. 7 отъ Закона за военнитѣ пенсии, което заедно съ нарушенията на чл. чл. 14 и 23 отъ сжщия Законъ за военнитѣ пенсии, въ свързка съ чл. 31, отдѣлъ II, § 1 отъ Правилника къмъ тоя законъ, сж до толкова важни и сжществени, щото лишаватъ постановеното рѣшение отъ силата му на законно издаденъ сждебенъ актъ.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: рѣшението на Пловдивския апелативенъ сждъ отъ 11 юний 1903 год., подъ № 255, защото сж нарушени чл. 629 отъ Гражданското сждопроизводство и чл. чл. 7, 14 и 23 отъ Закона за военнитѣ пенсии, въ свързка съ чл. 31, отдѣлъ II, § 1 отъ Правилника къмъ тоя законъ, съ силата на чл. 706 отъ Гражданското сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане при другъ съставъ, да се изпрати въ сжщия сждъ.

Digitized by Google

Азбученъ указатель

на имената и фамилиитѣ на лицата, които сж участвували въ дѣлата разрѣшени отъ първото углавно отдѣление на Върховния касационенъ сждъ прѣзъ 1903 година.

Име и фамилия на участвующитѣ въ дѣлото лица	№№ на рѣшенията
I. ПО УГЛАВНИ ДѢЛА.	
А	
Ахмедъ Бейджанъ	1 (1)
Али Ибрямовъ Чиракоолу	14 (86)
Ангелъ Димитровъ	28 (165)
Антонъ Антоновъ	34 (215)
В	
Вжтю Марковъ	4 (20)
Велю Георгиевъ	16 (95)
Велико Цвѣтковъ	28 (165)
Велко Ниновъ	38 (261)
Г.	
Гарабетъ Минасиянъ	3 (14)
Гено Дѣлчевъ	12 (68)
Гено Анчевъ	28 (165)
Георги К. Дерменджиевъ	34 (215)
Д.	
Дели Ахмедъ х. Мехмедовъ	2 (9)
Данаилъ Гатевъ	19 (106)
Дѣла Нокова	25 (148)
Димитъръ Стояновъ	35 (234)
И.	
Иванъ Ст. Куртуклиевъ	7 (43)
Иванъ Божиловъ	13 (77)
Ицикъ Давидовичъ	22 (118)
Иото Кърмъзлията	23 (125)
Иеромонахъ Дионисий	26 (159)
Иванъ Колевъ	27 (161)
Иванъ Тоневъ Кральо	30 (168)
Иванъ Пеневъ	32 (176)
Иванка М. Попова	37 (260)
К.	
Конда Стоянова	35 (234)
М.	
Митраки Стояновъ	10 (56)
Мемишъ Хюсеиновъ / Мехмедъ Хюсеиновъ	14 (86)
Манолъ Славчевъ	16 (95)
Методий Ладжовъ	17 (100)
Младенъ С Тодоровъ	18 (105)
Михалъ Ивановъ	20 (109)
Мария Стойнова	25 (148)
Миланъ Марковъ	36 (258)
Н.	
Николай Флоро Ницоловъ	9 (50)
Никола Джалевъ	24 (134)
Никола Аваляковъ	28 (165)
П.	
Пенко Колевъ	5 (29)
Пело Петровъ	8 (49)
Петко Ангеловъ	11 (62)
Петъръ Георгиевъ	29 (166)
Пано Пенковъ	33 (181)
С.	
Салимъ х. Ахмедовъ	1 (1)
Стоянъ Геровъ	4 (20)
Стефанъ Биковъ	6 (39)
Станъ Бутановъ / Стана Бутанова	9 (50)
Сенекеринъ Токатлиянъ	15 (92)
Стоянъ Георгиевъ Джекеловъ	21 (113)
Стоянъ Ноковъ	25 (148)
Т.	
Тодоръ Вълчевъ	14 (86)
Тодоръ Вълковъ Бранковчанина	23 (125)
Тачко Ивановъ	28 (165)
Тодоръ Пеневъ	32 (176)
Х.	
Христо Ник. Топузлийски	31 (174)
Христо Бандуловъ	37 (260)
Ц.	
Цеко Мариновъ	9 (50)

Digitized by Google

Име и фамилия на участвующитѣ въ дѣлото лица	№ № на рѣшенията	Име и фамилия на участвующитѣ въ дѣлото лица	№ № на рѣшенията

II. ПО ПЕНСИОННИ ДѢЛА.

А.		**Н.**	
Ана Анастасова	2 (91)	Нона Ив Ганчева	18 (295)
Анастасия В. Загорова	8 (182)	Никола П. Кунинъ	22 (300)
Александъръ К Зарзановъ	11 (191)	Наталия Лалчева	26 (311)
Ана Хр. Кованова	15 (259)	**П.**	
Архимандритъ Кесарий	19 (297)	Паско Василевъ	25 (307)
Г.		**Р.**	
Гурко Тошковъ	30 (324)	Радославъ Атанасовъ	21 (299)
Д.		**С.**	
Дичка Петрова	4 (103)	Стойчо Г. Аяновъ	9 (189)
Добри Т. Касжровъ	10 (190)	Стилияна д-ръ Христова	24 (306)
Дамянъ Първановъ	20 (298)	**Т.**	
Е.		Тодоръ Ивановъ	23 (301)
Ефросина д-ръ Бонева	14 (243	Тошо Кръстевъ	29 (323)
И.		**Х.**	
Иванъ Джоловъ	3 (100)	Христо А. Сановъ	17 (261)
Иосифъ Душекъ	7 (178)	**Ц.**	
Иванъ Ан. Каранджиновъ	12 (192)	Цона Д. Златева	16 (260)
К.		**Ю.**	
Кръстина Хр. Петрова	27 (312)	Юрданъ Цвѣтановъ	13 (194)
Кръстю Станчевъ	28 (320)		
М.			
Макарий Петровъ	1 (90)		
Марко Тотевъ	5 (104)		
Михалъ Христовъ	6 (157)		

Съставилъ секретарь: *Н. Хр. Бояджиевъ.*

Digitized by Google

Указатель на законитѣ,

които сж тълкувани и разяснени съ рѣшенията на Върховния касационенъ сждъ, първо углавно отдѣление, прѣзъ 1903 година.

Членове на законитѣ	№ № на рѣшенията
I. ПО УГЛАВНИ ДѢЛА.	
Законъ за углавното сждопроизводство.	
Чл. 4	21 (113)
„ 81	7 (43)
„ 216	9 (50) и 25 (148)
„ 306	7 (43)
„ 317	16 (95)
„ 318	7 (43)
„ 332	21 (113)
„ 350	36 (258 и 37 (260)
„ 363	25 (148)
„ 364	28 (165)
„ 377	31 (174)
„ 390	7 (43)
„ 392	5 (29)
„ 393	17 (100)
„ 395	11 (62) и 17 (100)
„ 396	7 (43)
„ 397	7 (43)
„ 407	5 (29)
„ 409	2 (9) и 21 (113)
„ 446	35 (234)
„ 449	19 (106) и 25 (148)
„ 450	5 (29)
„ 453	11 (62) и 17 (100)
„ 454	28 (165) и 37 (260)
„ 456	6 (39) 9 (50) и 37 (260)
„ 457	17 (100)
„ 458	9 (50) 11 (62) и 28 (165)
„ 460	17 (100) 19 (106) 33 (181) и 37 (260)
„ 460а	9 (50) 11 (62) 12 (68) и 14 (86)
„ 465	17 (100)
„ 470	12 (68)
„ 478	17 (100)
„ 486	12 (68) 17 (100) 24 134 и 28 (165)
„ 540	16 (95) 21 (113) и 37 (260)
„ 617	37 (260)
Сждопроизводство по углавнитѣ дѣла, които сж подсждни на мировитѣ сждии.	
Чл. 24	13 (77)
Сждопроизводство по углавнитѣ дѣла, които сж подсждни на мировитѣ сждии.	
Чл. 85	4 (20) 8 (49) 15 (92) 32 (176) и 34 (215)
„ 97	4 (20) и 15 (92)
„ 122	10 (56)
Законъ за устройството на сждилищата.	
Чл. 4	32 (176)
„ 53	6 (39)
Наказателенъ законъ.	
Чл. 26	26 (159)
„ 28	26 (159)
„ 35	2 (9) и 20 (109)
„ 45	33 (181)
„ 48	7 (43) и 11 (62)
„ 49	7 (43) и 11 (62)
„ 60	25 (148) 34 (215) и 37 (260)
„ 61	11 (62) и 25 (148)
„ 72	38 (261)
„ 74	27 (161)
„ 236	37 (260)
„ 240	37 (260)
„ 247	7 (43) 9 (50) 24 (134) и 28 (165)
„ 249	30 (168)
„ 263	33 (181)
„ 266	33 (181)
„ 437	28 (165)
„ 543	29 (166)
Законъ за митницитѣ.	
Чл. 48	3 (14)
„ 125	1 (1)
„ 133	1 (1)
„ 246	23 (125)
„ 267	4 (20)
„ 271	1 (1)

Digitized by Google

Членове на законитѣ	№№ на рѣшенията
Законъ за бериитѣ (акциза) върху питиетата.	
Чл. 5	8 (49)
„ 46	10 (56) и 18 (105)
„ 47	18 (105)
„ 55	32 (176)
„ 65	34 (215)
„ 75	8 (49)

Членове на законитѣ	№№ на рѣшенията
Законъ за горитѣ.	
Чл. 37	38 (261)
„ 49	38 (261)
„ 65	38 (261)

II. ПО ПЕНСИОННИ ДѢЛА.

Членове на законитѣ	№№ на рѣшенията
Законопроектъ за пенсиитѣ на чиновницитѣ и учителитѣ.	
Чл. 9	21 (299)
„ 54	5 (104)
Рѣшения взети по привремѣнното туряне въ дѣйствие Законопроекта за пенсиитѣ на чиновницитѣ и учителитѣ.	
Чл. 5	5 (104)
Законъ за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство отъ 1900 година.	
Чл. 1	7 (178) 10 (190) 11 (191) 12 (192) 16 (260) и 25 (307)
„ 9	10 (190) 11 (191) 13 (194) и 23 (301)
„ 14	15 (259)
„ 18	8 (182)
„ 36	23 (301)
„ 37	5 (104) 21 (299) и 28 (320)
Правилникъ за приспособлението Закона за пенсиитѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство отъ 1900 год.	
Чл. 1	10 (190) и 12 (192)
„ 13	25 (307)

Членове на законитѣ	№№ на рѣшенията
Законъ за инвалиднитѣ пенсии на военнитѣ лица отъ 1886 год.	
Чл. 26	14 (243)
„ 33	14 (243)
Законъ за пенсиитѣ на военнитѣ лица и чиновницитѣ по военното вѣдомство отъ 15/XII 1890 год.	
Чл. 59	14 (243)
Правилникъ за приспособлението Закона за пенсиитѣ на военнитѣ лица и чиновницитѣ по военното вѣдомство отъ 15/XII 1900 г.	
Чл. 80	14 (243)
Законъ за военнитѣ пенсии отъ 1900 г.	
Чл. 3	27 (312)
„ 7	24 (306) и 30 (324)
„ 8	24 (306)
„ 12	29 (323)
„ 13	29 (323)
„ 14	29 (323) и 30 (324)
„ 20	4 (103)
„ 21	26 (311)
„ 23	30 (324)
„ 24	6 (157)
„ 25	7 (178)

Digitized by Google

Членове на законитѣ	№№ на рѣшенията
Правилникъ за прилагане Закона за военнитѣ пенсии отъ 1900 г.	
Чл. 31	1 (90) 4 (103) и 30 (324)
Законъ за подобрение положението на опълченцитѣ и поборницитѣ.	
Чл. 24	23 (301)
Законъ за гражданското сждопроизводство.	
Чл. 283	2 (91)
„ 284	1 (90) и 2 (91)

Членове на законитѣ	№№ на рѣшенията
Законъ за гражданското сждопроизводство.	
Чл. 37є	17 (261)
„ 629	1 (90) 3 (100) 19 (297) 20 (298) 25 (307) и 28 (320)
„ 630	1 (90) 3 (100) 9 (189) 17 (261) 18 (295) и 19 (297)
Законъ за устройството на сждилищата.	
Чл. 4	2 (91)
Законъ за земледѣлческитѣ каси.	
Чл. 29	10 (190)

Съставилъ секретарь: *Н. Хр. Бояджиевъ.*

Digitized by Google

По-важни печатни погрѣшки.

Страница	Редъ		Напечатано	Чети
4	3	отъ горѣ	дѣле	дѣло
6	1	„ долу	пдинъ	единъ
„	2	„ „	ьравата,	правата,
„	3	„ „	е години	6 години
„	7	„ „	съ селянина	съселянина
10	17	„ горѣ	бнлъ	билъ
11	15	„ долу	атново	отново
12	2	„ горѣ	заловели	заловени
13	20	„ „	уд ри	удари
20	6	„ долу	рапзитътъ	разпитътъ
23	5	„ горѣ	гърната	гръдната
24	16 и 17	„ „	констатиратъ	констатиралъ
„	12	„ долу	сами	само
26	22	„ горѣ	дѣлодю	дѣлото
29	3	„ „	инкриминарано	инкриминирано
32	7	„ „	по-подобно	по-подробно
34	8	„ долу	нея	него
39	18 и 19	„ горѣ	апесжда	апелативния сжд
42	15	„ долу	паедно	наедно
46	8	„ „	си на	на
47	12	„ горѣ	когато	които
„	7	„ долу	изложили	изложени
49	2	„ горѣ	диспозатива	диспозитива
„	1	„ долу	та	тя
50	20	„ горѣ	констатирането	констатираното
58	17	„ „	акцинния	акцизния
60	1	„ долу	нзвършване	извършване
61	15	„ горѣ	иа	на
63	1	„ „	каквото	въ каквото
64	16	„ „	и	й
68	12	„ „	иерамонахъ	иеромонахъ
72	2	„ долу	въпросѣ	въпросъ
76	18	„ „	прокурара	прокурора
77	6	„ горѣ	показаиия,	показания,
„	17	„ „	разпиалъ	разпиталъ
78	14	„	на което	което
79	23	„ долу	мѣстопрѣстжпление	мѣстопрѣстжплението
81	3	„ горѣ	муо бстоятелства,	му обстоятелства,
84	8	„ долу	раздразнето	раздразнено
„	11	„ „	раздразиено	раздразнено
85	19	„ горѣ	извършването	извършеното
94	6	„ „	сжд	сжд като
96	4	„ „	защитнисъ	защитникъ
97	18	„ долу	послѣднитѣ	подсжднитѣ
98	17	„ „	че	и че
„	18	„ „	даде,	дойде,
„	20	„ „	дъщерята	дъщеря ви

Digitized by Google

Страница	Редъ		Напечатано	Чети
99	27	отъ долу	, по	; но
100	4	„ „	да	могла да
103	14	„ „	отнасяля	отнасяли
„	22	„ „	отнася	отнасятъ
104	11	„ „	честьта	честьта на
105	8 и 9	„ горѣ	обстоятелства ;	обстоятелство ;
„	17	„ долу	Кировъ	Кировъ)
108	2	„ „	ес	се
110	17	„ горѣ	отъ	отъ Правилника за прилагане
114	5	„ „	с	се
117	29	„ „	вслѣдствие	впослѣдствие
119	2	„ „	й се	се
132	13	„ долу	свидѣтелствата	свидѣтелството
137	1	„ „	му	ми
149	9	„ горѣ	никакво	нѣкакво
157	7	„ долу	Одринъ	и Одринъ
159	22	„ горѣ	сждъ	сждъ
167	7	„ „	лена	лева
„	21	„ „	години.	години,
„	2	„ долу	указантъ	указанъ
170	23	„ горѣ	р зпоредби.	разпоредби.
171	17	„ „	ко то	което
173	7	„ „	дъньтъ	деньтъ
174	13	„ „	години	години, а
179	6	„ „	да се	да

Digitized by Google

Digitized by Google

РѢШЕНИЯ

НА

ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕНЪ СЪДЪ

ПО

ВТОРОТО УГЛАВНО ОТДѢЛЕНИЕ

за 1903 год.

СОФИЯ
Печатница на Бр. Патлови
1907.

Digitized by Google

Забѣлѣжка: За да се избѣгне безполезното и безцѣлно повторение съ печатането рѣшенията на Върховния касационенъ сѫдъ отъ еднакъвъ характеръ, то въ настоящия сборникъ сѫ избрани и напечатани само по-важнитѣ отъ тѣхъ, № №-та на които сѫ оскобени.

Digitized by Google

РѢШЕНИЯ

на Върховния касационенъ сѫдъ по второто му углавно отдѣление за 1903 година.

№ 1 — (18) — 23 януарий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I. Върховниятъ касационенъ сѫдъ, второ углавно отдѣление, на девети януарий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присѫтствието на прокурора д-ръ Д. Минковъ, слуша доложеното отъ члена Димитъръ Тошковъ *углавно дѣло № 46, по описа за 1902 год., на Търновския държавенъ адвокатъ, срещу присѫдата на Търновския окржженъ сѫдъ, Свищовско отдѣление, отъ 1 декемврий 1901 год., № 287, съ която е оправданъ Стерю С. Брѣчковъ, за нарушение Закона за тютюна.* — Въ заседанието странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: съ единъ актъ, съставенъ на 10 януарий 1900 год., отъ Георги С. Боневъ, Свищовски околийски акцизенъ агентъ, било констатирано, какво апелаторътъ Стерю Брѣчковъ продалъ на Христаки Георгиевъ, изъ с. Стр...жеровъ, 3 кгр. обандерованъ тютюнъ, безъ да е притежавалъ надлежния патентъ за да продава на едро. Възъ основание на този актъ Търновскиятъ окржженъ акцизенъ надзиратель, съ постановлението си отъ 17 мартъ 1900 год., подъ № 27, утвърдено отъ Финансовото министерство, осѫдилъ Брѣчкова да заплати въ полза на хазната патентната стойность 95 лева за продаване тютюневи издѣлия на едро прѣзъ 1900 год. и една глоба нетъ пѫти равна на патентна стойность 475 лева, а всичко 570 лева, съгласно чл. чл. 35, 36, 61, 77 и 85 отъ Закона за тютюна. Недоволенъ отъ това постановление, Стерю С. Брѣчковъ подалъ апелативна жалба и молилъ Свищовския окржженъ сѫдъ да го отмѣни. Търновскиятъ окржженъ сѫдъ, Свищовско отдѣление, слѣдъ доклада на дѣлото, показанията на свидѣтелитѣ, обясненията на странитѣ и заключението на прокурора, взелъ прѣдъ видъ: „че на апелатора Стерю С. Брѣчковъ е наложена една глоба отъ 475 лева, както и да заплати патентната стойность 95 лева, за гдѣто билъ продавалъ на едро тютюнъ, безъ да притежавалъ патентъ; че съдържанието на акта, съставенъ отъ акцизния агентъ Георги С. Боневъ — който е послужилъ за основа на обжалваното постановление — днесъ напълно се опровергава отъ разкрититѣ по дѣлото данни и въ такъвъ случай, той не може да служи за доказателство прѣдъ сѫда; че споредъ показанията на разпитанитѣ днесъ свидѣтели Хр. Георгиевъ, Ю. Начевъ и Ив. Ц. Милчевъ, апелаторътъ С. Брѣчковъ е продалъ на Христаки Георгиевъ 1½ кгр. тютюнъ, — това е

Digitized by Google

било на 10 януарий сутриньта; Христо Георгиевъ е оставилъ този тютюнъ въ магазията на Бръчкова безъ той да е забѣлѣзалъ това — отишелъ да пазарува други работи и подиръ обѣдъ пакъ се върналъ въ магазията на Бръчкова и купилъ още 1½ кгр. тютюнъ. Прочее, очевидно е, че тютюнътъ не е купенъ на веднажъ и като така, не може да бѫде виновенъ въ нарушение Закона за тютюна. Другъ би билъ случая, ако имаше наказателна санкция, споредъ която продавачитѣ да не могатъ да продадатъ повече отъ 2 кгр. тютюнъ на день; че при наличностьта на тия данни, когато невиновностьта на Бръчкова е безспорно установена, сѫдътъ намира, какво постановлението на Търновския окржженъ акцизенъ надзиратель слѣдва да се отмѣни, а апелаторътъ да бѫде оправданъ отъ всѣкаква отговорность по това дѣло"; съ присѫда № 287, отъ 1 декемврий 1901 г., отмѣнилъ постановлението на Търновския окржженъ акцизенъ надзиратель отъ 17 мартъ 1900 год., № 27, и оправдалъ апелатора Стерю С. Бръчковъ по това му обвинение и го освободилъ отъ всѣка углавна отговорность по това дѣло. Съ касационна жалба Търновскиятъ окржженъ управитель се оплаква за нарушение чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото сѫдътъ не е оцѣнилъ показанията на свидѣтеля Христаки Георгиевъ, дадени при съставяне на акта, които му показания биле противни на показанията които сѫщиятъ свидѣтель е далъ прѣдъ сѫда и възъ които сѫдътъ основава присѫдата си; чл. 123 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото сѫдътъ, неправилно отказалъ да се разпитатъ исканитѣ отъ него свидѣтели, съ които да установи, че продажбата е била извършена на веднажъ, понеже паритѣ за всичкия продаденъ тютюнъ сѫ биле платени на веднажъ.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ доклада на дѣлото и заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: първото оплакване е неоснователно, защото сѫдътъ е разпиталъ свидѣтеля Христаки Георгиевъ и на показанията му дадени прѣдъ сѫда е далъ вѣра, което дѣйствие на сѫда е съгласно съ закона, тъй като само на провѣренитѣ прѣдъ сѫда свидѣтелски показания, може да се основе една присѫда, а не на писменитѣ показания на свидѣтеля. Не е основателно и второто оплакване, защото на касатора е било извѣстно, че подсѫдимиятъ съ апелативната си жалба е искалъ да опровергава съдържанието на акта и за тази цѣль му сѫ биле допуснати исканитѣ свидѣтели и въ такъвъ случай и той — касаторътъ е трѣбвалъ още тогава да иска свидѣтели, които пъкъ да потвърдятъ акта, а не чакъ ***въ сѫдебно заседание*** и то слѣдъ като сѫ били допуснати и вече разпитани свидѣтелитѣ на подсѫдимия. А че сѫдътъ правилно е отказалъ по несвоевременность на искането на касатора да отлага дѣлото при това му положение, това се вижда отъ прѣдписанието на чл. 433 отъ Углавното сѫдопроизводство, въ който е казано слѣдующето: слѣдъ като се разгледатъ и провѣрятъ въ сѫдебното заседание всичкитѣ събрани по дѣлото доказателства, никоя отъ странитѣ нѣма право да привожда нови доказателства, но ако признава за необходимо да прѣдстави къмъ дѣлото едно ***новооткрито*** доказателство, тя обявява за това на сѫда.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Търновския държавенъ адвокатъ, срещу присѫдата на Търновския окржженъ сѫдъ, Свищовско отдѣление,

Digitized by Google

отъ 1 декемврий 1901 год., № 287, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 2 — (30) — 28 януарий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ второ углавно отдѣление, на четиринадесети януарий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена Димитъръ Тошковъ *углавно дѣло № 778, по описа за 1902 год., на Вмаваки Ив. Койчевъ, срещу присждата на Пловдивския апелативенъ сждъ отъ 1 октомврий 1902 год., № 366, съ която е осждент на 6 години строгъ тъмниченъ затворъ, за кражба и палежи.* — Въ заседанието касаторътъ не се яви.

Обстоятелствата на дѣлото сж: прокурорскиятъ надзоръ при Татарпазарджишкия окржженъ сждъ, съ обвинителенъ актъ отъ 17 декемврий 1901 год., прѣдалъ на сждъ Власаки Ив. Койчевъ, отъ с. Поибрене, като го обвинилъ въ прѣстжпленията, прѣдвидени въ чл. чл. 316 и 384 отъ Наказателния законъ, които той, Койчевъ, извършилъ на 5 срещу 6 ноемврий 1901 год., съ това, че като намислилъ да обере съселянина си Димитъръ Н. Зяпковъ, запалилъ му сламата на хармана и когато Зяпковъ съ домашнитѣ си отишелъ да гаси огъня, той, Койчевъ се вмъкналъ въ кжщата му и задигналъ едно сандъче съ пари на сума около 11 хиляди лева. Татарпазарджишкиятъ окржженъ сждъ разгледалъ това дѣло и съ присждата си отъ 13 февруарий 1902 год., подъ № 82, го осждилъ на 5 години строгъ тъмниченъ затворъ, съ лишение отъ правата, изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 отъ Наказателния законъ, за срокъ отъ 8 години. Противъ тая присжда Власаки Ив. Койчевъ подалъ възивна жалба въ Пловдивския апелативенъ сждъ и молилъ за отмѣнението ѝ. Апелативниятъ сждъ за разрѣшение на дѣлото взелъ прѣдъ видъ: „присждата на първостепенния сждъ, както това се вижда отъ съобразителната ѝ часть, е основана: а) върху признанието на подсждимия, направено на прѣдварителното слѣдствие и възпроизведено въ сждебното заседание отъ поемнитѣ лица Павелъ Михаиловъ и Никола Георгиевъ, и б) върху безспорнитѣ факти, че една часть отъ откраднатитѣ пари сж били намѣрени въ кжщата на подсждимия, а другата часть (златнитѣ пари) намѣрени въ сжщата кжща и то по указнието на самия подсждимъ; като не отрича сжществуването на тия факти, подсждимиятъ имъ дава своеобразно значение, той настоява, че признанието му е било изтръгнато съ насилие, че намѣренитѣ въ кжщата му сребърни пари и записи не сж били донесени отъ него, че намѣренитѣ у него златни пари сж били негови, които той още прѣзъ 1898 година намѣрилъ въ едно дърво; наистина, свидѣтелитѣ Маринъ Велковъ Уливаровъ и Ганчо Илиевъ показаха, че първиятъ отъ тѣхъ видѣлъ околийския началникъ да удари единъ шамаръ на подсждимия, а други, — че прѣзъ нощьта, когато е билъ заловенъ подсждимиятъ, той билъ вкаранъ отъ околийския началникъ въ архивата на общинското управление и отъ тамъ се чували наговия плачъ; обаче само отъ тия показания на свидѣтелитѣ не може да се заключи, че признанието му прѣдъ сждебния слѣдователь и то въ присжтствието на

Digitized by Google

двѣ поемни лица е било изтръгнато съ насилие, та и самъ подсѫдимиятъ не отрича, че прѣдъ слѣдователя той не е билъ принуждаванъ да се само признава, отъ друга страна, като се вземе прѣдъ видъ, че признанието на подсѫдимия направено въ видъ на разказъ, въ който се излагатъ обстоятелства дѣйствително станали и, че при това именно, признание сѫ били намѣрени скрититѣ въ оджака на кѫщата му златни пари, които безъ него не били могли да бѫдатъ намѣрени, става явно, че даже и да се допусне извѣстно насилие върху подсѫдимия отъ страна на полицията, то пакъ едно такова признание, като находяще се въ пълна хармония съ послѣдующитѣ факти, че се лишава отъ значението си на важно доказателство по дѣлото; отъ показанията на потърпѣвшия Зяпковъ и тия на свидѣтелитѣ В. Георгиевъ и Станчо Кулековъ се установява напълно, че паритѣ намѣрени въ кѫщата на подсѫдимия сѫ именно откраднатитѣ, тъй като, когато сѫ били намѣрени паритѣ, потърпѣвшиятъ прѣди да ги види обяснилъ въ какъвъ видъ монети сѫ тия пари и какво е тѣхното количество и всичко казано отъ него слѣдъ провѣрка се оказало вѣрно, отъ това слѣдва, че даже и да е вѣрно това, което показватъ свидѣтелитѣ Уливоровъ и Илиевъ, а именно че подсѫдимиятъ ималъ пари и билъ намѣрилъ такива, то пакъ факта, че намѣренитѣ у него, подсѫдимия, пари, сѫ именно паритѣ откраднати отъ Зяпкова си остава несъмненъ. Отъ изложеното слѣдва, че подсѫдимиятъ Койчевъ е именно лицето, което е запалило сламата на харманя на Зяпкова съ цѣлъ да отвлѣче него и домашнитѣ му да излѣзатъ изъ кѫщи и, когато послѣднитѣ изплашени отишли да гасятъ пожара, той изнесалъ сандъчето съ паритѣ, строшилъ сандъчето и го изхвърлилъ край селото, а паритѣ скрилъ. Запалването на сламата, която не е освѣнъ единъ отъ продуктитѣ на земледѣлието, е дѣяние прѣдвидено въ чл. 384 п. 3 отъ Наказателния законъ, а кражбата извършена въ врѣме на пожаръ се наказва по чл. 316 п. 1 отъ сѫщия законъ, понеже въ случая не сѫществуватъ нѣкои особени увеличающи или намаляющи вината на подсѫдимия обстоятелства, то подсѫдимиятъ слѣдва да бѫде наказанъ по споменатитѣ членове на Наказателния законъ, съ по 5 години строгъ тъмниченъ затворъ за всѣко отъ извършенитѣ отъ него прѣстѫпления, а съгласно чл. 64 отъ сѫщия законъ, като му се опрѣдѣли изобщо 5 години строкъ тъмниченъ затворъ, да се увеличи тоя срокъ на затвора съ една година, по силата на чл. 317 отъ Наказателния законъ, подсѫдимиятъ да се лиши и отъ правата изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 отъ тоя Законъ за 10-годишенъ срокъ", — съ присѫдата № 366, отъ 1 октомврий 1902 г., измѣнилъ присѫдата на Татарпазарджишкия окрѫженъ сѫдъ отъ 13 февруарий 1902 год., подъ № 82, само относително наложеното на подсѫдимия Власаки Ив. Койчевъ наказание, когото осѫдилъ да издържи 6 години строгъ тъмниченъ затворъ, съ лишение отъ правата изброени въ чл. 30 п. п. 1—4 отъ Наказателния законъ за 10 години; сѫщиятъ подсѫдимъ да плати на хазната 65 лева за разноски по дѣлото въ втората инстанция. — Съ подадената си касационна жалба осѫдениятъ Власаки Ив. Койчевъ се оплаква за нарушение: 1) чл. 385 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото сѫдътъ се е основалъ и далъ вѣра на самопризнанието му, въпрѣки категоричеситѣ му отричания прѣдъ сѫдилищата да е правилъ доброволно самопризнание; 2) чл. 316 п. 1 отъ Наказателния

Digitized by Google

законъ, защото подъ думата пожаръ, трѣбва да се разбира запалване на сгради, а не на слама, и 3) чл. чл. 350, 306 и 540 отъ Углавното мирово сждопроизводство, защото сждътъ не призовалъ исканитѣ му свидѣтели въ апелативната жалба, съ които да установи, че билъ насиленъ отъ полицията да направи самопризнание и че прѣзъ нощьта на пожара е билъ цѣлата нощь у дома си безъ да излиза.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ доклада на дѣлото и заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: първото оплакване на касатора е неоснователно, защото сждътъ приема направеното отъ касатора самопризнание за истинско слѣдъ като се удостовѣрилъ въ това отъ свидѣтелитѣ, прѣдъ които той, касаторътъ, доброволно е призналь, че е извършилъ палежа на сламата и открадналь паритѣ. Но не е само самопризнанието, което се взема отъ сжда за доказателство по дѣлото. Отъ присждата на сжда съобразителната ѝ часть се вижда, че сждътъ е основалъ присждата си и на факта, че откраднатитѣ пари на потърпѣвшия сж били намѣрени въ кжщата на подсждимия, скрити отъ послѣдния. Второто оплалване е сжщо неоснователно, защото чл. 316 п. 1 отъ Наказателния законъ, по който касаторътъ е осжденъ за кражбата въ врѣме на пожара, не прѣдвижда пожаръ на сгради, а въобще *при пожаръ* извършена кражба, а въ случая такъвъ е сжществувалъ, понеже касаторътъ е запалилъ сламата, която се е намирала въ двора на потърпѣвшия и *въ врѣме на пожара* е открадналь паритѣ му отъ кжщата, която е била не далечъ отъ запалената слама. Не е основателно и третото оплакване, защото сждътъ би отказалъ да призове свидѣтелитѣ по обстоятелството, че послѣдниятъ е билъ изтезаванъ отъ полицията, за да се самопризнае, защото той, подсждимиятъ, се е самопризналъ прѣдъ *сждебния слѣдователь* и това самопризнание взема сжда за доказателство, а не направено прѣдъ полицията. Твърдението на касатора, че той билъ искалъ съ свидѣтели да докаже, че прѣзъ нощьта на пожара той билъ у дома си безъ да излиза, не се оправдава отъ производство на дѣлото и за това е неоснователно.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Власаки Ив. Койчевъ, отъ с. Поибрене, срещу присждата на Пловдивския апелативенъ сждъ отъ 1 октомврий 1902 год., № 366, съ силата на чл. 569 отъ Углавното сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 3 — (55) — 3 юлий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, второ углавно отдѣление, на деветнадесети юний хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Атанасъ Хитовъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присжтствието на прокурора д-ръ Д. Минковъ, слуша доложеното отъ члена Сава Кисьовъ *углавно дѣло № 48, по описа за 1903 год., заведено по касационнитѣ жалби на Петко и Иванъ Михневи, Мито Тодоровъ и Андрей Симеоновъ, отъ с. Куруджий, Ено Андреевъ, Димитъръ Колевъ, Марко Стояновъ, Саранди Михалакевъ, Недѣлко Тодоровъ, Стоянъ Стояновъ, Ено Жилевъ и Маню Минчевъ, срещу присждата на Старозагорския окржженъ сжд № 522, отъ 15 декемврий 1902 год., съ която сж осждени по на 7 години строгъ тъмиченъ затворъ и на лишение отъ права, а Иванъ Михневъ на 4 години и 8 мьсеци строгъ тъмиченъ затворъ; и по*

Digitized by Google

касационната жалба на Стойко Продановъ, граждански ищецъ по дѣлото. — Въ сѫдебното заседание се явиха адвокатътъ д-ръ М. Марковъ, защитникъ на подсѫдимитѣ П. Михневъ, А. Симеоновъ, М. Тодоровъ, Еню Андреевъ, Д. Колевъ, Н. Тодоровъ, Ив. Михневъ, Еню Желевъ, Саранди Михалакевъ, Ст. Стояновъ и Марко Стояновъ, а отъ страна на подсѫдимия Маню Минчевъ, се явиха защитницитѣ му П. Пешевъ и Т. Ахтаровъ. Гражданскиятъ ищецъ Стойко Продановъ, който е подалъ касационна жалба, не се яви.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: споредъ обвинителния актъ, обвиняемитѣ: Пеню Михневъ, Иванъ Михневъ, Миню Тодоровъ, Андрей Симеоновъ, Еню Антоновъ, Димитъръ Колевъ, Марко Стояновъ, Саранди Михалакевъ, Еню Желевъ, Недѣлко Тодоровъ и Стоянъ Стояновъ, като се научили, че Стойко Продановъ билъ намѣрилъ много пари, се рѣшили да го нападнатъ и ограбятъ. Слѣдъ като прѣдварително се сговорили и въоржжили нѣкои съ пушки, други съ ножове, дали си срѣща въ Коруджийската кория, гдѣто на 5 ноември м. г. прѣзъ нощьта се събрали въ тая кория въ мѣстностьта „Теке-Корусу", скроили плана за ограбването на Стойко Продановъ, което ограбване извършили по слѣдующия начинъ: тази нощь на 5 срещу 6 ноември миналата 1901 год., два дни прѣди Архангеловъ-день, около срѣдъ нощь, когато Стойко Продановъ спѣлъ въ кжщата си съ жена си Дона и тритѣ си дѣца — Желѣзко, Миню и Дѣла, обвиняемитѣ влѣзли до двора, насилили кжщната врата, отворили и се спустнали върху спящитѣ, безъ да имъ дадатъ нѣкаква възможность на отбрана. Обвиняемитѣ, за да не бѫдатъ познати, нѣкой отъ тѣхъ се маскирали, като си обърнали наопаки кожуситѣ си, шапкитѣ си, а нѣкои биле съ начернени лица. По най-немилостивъ начинъ сѫ биле изтезавани Стойко Продановъ и жена му Дона, на които сѫ вързали очитѣ, ржцѣтѣ съ едно вжже и съ едно дърво сѫ осуквали вжжето, за да имъ причинятъ голѣми болки и ги накарятъ да кажатъ кѫдѣ имъ биле заровени паритѣ, като сѫ ги заплашвали, че ще ги убиятъ, ако не кажатъ, даже съ единъ ножъ сѫ трили по вратътъ на Стойко Продановъ, за да го уплашатъ и каже това, що тѣ искали отъ него и който, както и жена му, отъ страхъ да не бѫдатъ избити, казали една часть отъ паритѣ си. Желѣзко Стойковъ, синъ на Стойко Продановъ, е билъ натисканъ въ леглото си и заплашванъ, да не гледа къмъ тѣзи, които изтезавали баща му; Митю Стойковъ, синъ на сѫщия, му вързали краката, ржцѣтѣ и очитѣ, били го и го карали да каже гдѣ имъ сѫ паритѣ; Дѣла Стойкова, дъщеря на сѫщия, е била извадена вънъ отъ кжщи, развождана изъ двора и заставяне съ заплашване да каже гдѣ сѫ на баща ѝ паритѣ. Друга часть отъ обвиняемитѣ разкопали кжщата, както стаята, въ която потърпѣвшитѣ спѣли, така и дувара, за да търсятъ пари и гдѣто дѣйствително намѣрили заровенитѣ имъ пари и ги вземали — 1200 гроша злато, които Стойко Продановъ билъ намѣрилъ въ двора си, като копаялъ, както и други 1300 гроша, които биле на полицата, турени въ едно гърне, както и всички пари, които тѣ имали спестени, било отъ продажби на нѣкои имоти, било отъ работа. Други отъ обиняемитѣ разхвърляли дрехитѣ, сандъцитѣ и вземали всичко, що имъ се харесало — единъ ямурлукъ, два чифта навуща нови, двѣ ризи, единъ топъ платно, едни гривни, едни обици, които обвиняемиятъ Иванъ Михневъ откопчилъ отъ ушитѣ на Дона Стойкова, едни чизми, едни чепици, единъ револверъ и много други нѣща, слѣдъ което си раздѣлили

Digitized by Google

плячката и избѣгали изъ домоветѣ си, гдѣто сж биле заловени. Вслѣдствие на това, прокурорскиятъ надзоръ при Старозагорския окржженъ сждъ, съ обвинителенъ актъ отъ 8 февруарий 1902 год., прѣдалъ на сжция сждъ Пеню Михневъ, Иванъ Михневъ, М. Тодоровъ и Ан. Симеоновъ, отъ с. Коруджий, Новозагорска околия; Ен. Апостоловъ, Д. Колевъ, М. Стояновъ и С. Михалакевъ, отъ с. Кадж-Кьой, сжщата околия; Н. Тодоровъ и Ст. Стояновъ, отъ Турция, живущи въ с. Чудуванли и Ен. Желевъ, отъ с. Чудуванли, сжщата околия, за сжденето имъ съ участие на сждебни заседатели, за гдѣто на 5 срещу 6 ноемврий 1901 година прѣзъ нощьта, сж ограбили кжщата на Стойко Продановъ, отъ с. Джуванлий, като прѣдлага да имъ се наложи наказание по чл. 327 отъ Наказателния законъ, а по отношение на Иванъ Михневъ, като 17-годишенъ, комбинираненъ съ чл. 58 отъ сжщия законъ. По тоя поводъ е било образувано углавно дѣло № 103/1902 год., което било сложено за разглеждане въ сждебно заседание на 8 априлъ и 8 май 1902 год., въ това послѣдното заседание на 8 май и. д. замѣстникъ-прокурора, прѣдъ видъ разкрититѣ отъ сждебното дирене доказателства, че и Моню Минчевъ билъ въ числото на ония, които сж ограбили кжщата на Стойко Продановъ, поискалъ дѣлото да се спрѣ и изпрати въ паркета за по-нататъшно отъ страната му разпореждане. Сждътъ съ протоколното си опрѣдѣление спрѣлъ разглеждането на дѣлото, като постановилъ да се изпрати въ прокурорския надзоръ за надлежно отъ страната му разпореждане. Прокурорскиятъ надзоръ при Старозагорския окржженъ сждъ съ обвинителенъ актъ въ допълнение на обвинителния си актъ отъ 8 февруарий 1902 год., и отъ 21 октомврий 1902 год., прѣдалъ на сждъ и Моню Минчевъ, отъ с. Коруджий, Новозагорска околия, за сжденето му съ участие на сждебни заседатели, за гдѣто на 5 ноемврий 1901 год. около срѣдъ нощь, извършилъ грабежъ въ кжщата на Стойко Продановъ, като прѣдлага да му се наложи наказание по чл. 327 п. 1 отъ Наказателния законъ. Сждътъ съ опрѣдѣлението си отъ 24 октомврий 1902 год., далъ ходъ и на този допълнителенъ обвинителенъ актъ, въ туй положение дѣлото било сложено за разглеждане въ сждебното заседание на 7 декемврий 1902 год., когато сждътъ слѣдъ изслушване доклада на дѣлото, обясненията на подсждимитѣ, свидѣтелскитѣ показания, съдържанието на медицинското свидѣтелство, издадено въ Нова-Загора, отъ д-ръ Клисурски на 13 ноемврий 1901 год., съдържанието на акта, съставенъ въ с. Ердуванлий, отъ конния старши полицейски стражаръ В. Вълевъ на 10 ноемврий 1901 год., съдържанието на акта, съставенъ въ с. Кадж-Кьой, отъ конния старши стражаръ В. Вълевъ на 15 ноемврий 1901 год., обвинителната рѣчь на замѣстникъ-прокурора, рѣчьта на повѣреника на гражданския ищецъ, защитата и послѣдната дума на подсждимитѣ, за неговото разрѣшение, взелъ прѣдъ видъ: „подсждимитѣ Пеню Михневъ, Еню Антоновъ, Марко Стояновъ, Саранди Михалакевъ, Недѣлко Тодоровъ, Иванъ Михневъ, Мито Тодоровъ, Стоянъ Стояновъ, Еню Желевъ, Димитъръ Колевъ, Андрей Симеоновъ и Моню Минчевъ, не се признаватъ за виновни въ извършване на приписуемого имъ се прѣстжпно дѣяние. Подсждимитѣ Пеню Михневъ, Марко Стояновъ и Недѣлко Тодоровъ обяснявали, че никакво участие не сж взели въ извършването на обира и че на прѣдварителното дирене сж признали, че сж участвували между ли-

Digitized by Google

цата, които ограбили кжщата на Стойко Продановъ, защото сж биле бити отъ полицията, която имъ внушила да признаятъ, че тѣ сж извършили обира. Подсждимитѣ Иванъ Михневъ, Митю Тодоровъ и Ст. Стояновъ обясняватъ, че тѣ тримата заедно отишли у Ст. Продановъ да искатъ момичето за Ив. Михневъ, тамъ биле добрѣ приети, даже сложили имъ да ядатъ, обаче като отворили дума за цѣлта на тѣхното идване, Ст. Продановъ захваналь да ги хука и поискалъ отъ сина си револвера, за да ги отрѣпе, вслѣдствие на което подсждимитѣ скочили да бѣгатъ и въ бързината Стоянъ Стояновъ взелъ своя и на Ив. Михневъ ямурлукъ, а Ив. Михневъ по погрѣшка взелъ ямурлука на Ст. Продановъ. Подсждимиятъ М. Тодоровъ, който останалъ по-късно, успѣлъ да вземе револвера отъ полицата. Иванъ Михневъ взетиятъ по погрѣшка ямурлукъ отъ кжщата на Ст. Продановъ, го продалъ на Мито Тодоровъ, който, като се научилъ за обира, та да се ненамѣри у него го продалъ. По сжщитѣ съобрзжения и подсждимиятъ Ив. Михневъ продалъ обицитѣ, които въ Нова-Загора Дѣла Стойкова, дъщеря на Ст. Продановъ, въ знакъ на любовь бѣ му ги дала. Тѣ защото биле бити и заплашвани отъ полицейскитѣ стражари, признали на прѣдварителното дирене, че участвували въ извършването на грабежа, който станалъ прѣзъ сжщата нощь, когато сж отишли за годежа. Подсждимиятъ Еню Антоновъ обяснява, че прѣзъ нея нощь имали гостенинъ и като го изпращалъ, отишелъ у Сарандеви, гдѣто стоялъ до 2 часа слѣдъ полунощь. Обицитѣ, които биле намѣрени у него, билъ ги купилъ отъ Ив. Михневь за 8 лева. Прѣдъ сждебния слѣдователь призналъ, че участвувалъ въ извършването на грабажа, защото старшията, който го бжталъ, тъй му внушилъ; подсждимиятъ Димитъръ Колевъ обяснява, че заловениятъ у него ямурлукъ и револверъ ги купилъ отъ Мито Тодоровъ, а намѣренитѣ у него пари произлизалитѣ отъ продажбата на 93 мѣри вино. Призналъ на прѣдварителното дирене, защото билъ много битъ. Подсждимиятъ Саранди Михалакевъ обяснява, че намѣрениятъ у него елекъ (джелетка) билъ донесенъ отъ шурея му и който го купилъ въ Нова-Загора. Паритѣ 22 лева намѣрени въ кжщата му сж биле негови. Прѣдъ сждебния слѣдователь не знае да ли се призналъ, обаче ако е направилъ това, то било вслѣдствие нанесенията му побой, за което не се оплакалъ слѣдователю, защото билъ заплашенъ отъ старшия стражаръ. Подсждимиятъ Андрей Симеоновъ обяснява, че прѣзъ нощьта, когато станалъ обира, съ В. Атанасовъ стоялъ до 3 часа въ кръчмата и заедно си отишли. Слѣдъ 1—2 часа В. Атанасовъ отишелъ въ кжщата му да го търси, обаче жена му по негова заповѣдь казала, че го нѣма. Прѣдъ старшия стражаръ и сждебния слѣдователь призналъ, защото билъ много битъ. Подсждимитѣ Еню Желевъ и Моню Минчевъ обясняватъ, че не сж взели никакво участие въ извършването на обира, като подсждимиятъ М. Минчевъ добавя, че прѣзъ цѣлата нощь билъ у тѣхъ си, защото ималъ гостенинъ, а именно Пѣю Славовъ, който стоялъ до пѣтляно врѣме (срѣдъ нощь). Прѣди 1—2 часа да се съмне отишелъ у тѣхъ Д. Стояновъ да го вика, за да отидатъ на воденицата, за гдѣто, понеже росѣло, не заминали още тогава, ами когато се съмнало. Потърпѣвшиятъ свидѣтель Ст. Продановъ показва, че като спѣли по едно врѣме чулъ, че изпращяла вратата, която се отворила, понеже падналъ чилика, съ който била заключена, вслѣдствие силното на-

Digitized by Google

тискане. Туку що да стане отъ леглото си, биль натиснатъ отъ нѣколцина, които съ едно мокро вжже вързали му ржцѣтѣ, слѣдъ това съ сжщото вжже вързали до него и жена му и, за да му причинятъ по-голѣми болки, усуквали вжжето съ едно дърво. Тоже момчето му Митю вързали го съ вървитѣ отъ цървулитѣ му. Слѣдъ това дигнали лампата, която отъ порано горѣла. Запалили още двѣ кандила и почнали да тарашуватъ. Той успѣлъ да види изъ подъ чергитѣ само подсждимия Моню Минчевъ, който билъ обутъ съ възжълти панталони, скъсани на колѣната, начерненъ по лицето и съ пушка. Видѣлъ М. Минчева, когато прѣобърналъ сандъка, а по гласа позналь подсждимитѣ: Недѣлко Тодоровъ и Ст. Стояновъ, които щомъ като влѣзли казали: „ни отъ Турция сме дошле, майка си еб. . . , паритѣ дай". — Потърпѣвшиятъ свидѣтель Желѣзко Стойковъ каза, че като се събудилъ видѣлъ двама да го натискатъ и да го завиватъ. Тѣ биле подсждимитѣ М. Минчевъ и Ан. Симеоновъ, които като се отмѣстили, изваждалъ си главата, за да ги види. Баща му и майка му биле вързани съ едно вжже, което го овивали съ колове, за да се стѣга. Позналь подсждимия Саранди, който искалъ да коли баща му, за която цѣль точалъ ножа си на единъ брусъ. Така сжщо позналь и подсждимитѣ Н. Тодоровъ и Ст. Стояновъ. Слѣдъ като прѣтърсили всичкитѣ стаи, излѣзли си и въ тоя моментъ става да затвори вратата като си гудилъ пръста, а кака му дошла и гудила желѣзото. Потърпѣвшата свидѣтелка Дона Стойкова разправи, че когато спѣли по едно врѣме изпрящала вратата и навлѣзли нѣколко хора, отъ които Саранди натисналъ мжжа ѝ, Еню Андоновъ натисналъ нея и Марко Стояновъ момчето ѝ Митю, когото вързали съ вървитѣ на царвулитѣ му. Слѣдъ това на първо мѣсто вързалъ ѝ очитѣ М. Минчевъ, когото добрѣ познава, като описва дрехитѣ, съ които билъ облѣченъ, и че билъ начерненъ по лицето. Еню Антоновъ вързалъ ѝ ржцѣтѣ. Ан. Симеоновъ искалъ да коли мжжа ѝ, който често пжти бивалъ натисканъ отъ подсждимия Сар. Михалакевъ. Позналa подсждимитѣ Ст. Стояновъ и Н. Тодоровъ, които викали по турски: „параларламъ веринъ", подсждимитѣ често я заплашвали съ револверъ, като по такъвъ начинъ искали да я принудятъ да имъ каже гдѣ сж паритѣ, обаче тя казала паритѣ, които биле на полицата, оставени за свадбата на момчето ѝ, само когато видѣла че извеждатъ дъщеря ѝ. Тѣзи пари възлизали на 6500 гроша и ги взелъ — подсждимиятъ Пеню Михневъ. Подсждимиятъ Иванъ Михневъ взелъ ѝ обицитѣ, а подсждимиятъ Митю Тодоровъ въ началото търашувалъ изъ кжщи, а послѣ останалъ до тѣхъ за караулъ. Единъ чифгъ отъ навущата намѣрили у П. Михневъ и взети като веществено доказателство, свидѣтелката ги позна, че сж тѣхни. Въ другата стая копали съ манелага (желѣзенъ лость) и подъ една плоча намѣрили заровеното гърне съ 1100 гроша. Иванъ Михневъ никога не е идвалъ да иска дъщеря ѝ. Потърпѣвшата Дѣла Стойкова показа, че като влѣзли разбойницитѣ, единъ отъ тѣхъ се спусналъ върху нея съ револверъ и я пигалъ гдѣ сж паритѣ. Послѣ съ кандилото я извели на двора, гдѣто видѣла подсждимия Ен. Желевъ съ пушки въ ржка, на когото, като на тѣхенъ съсѣдъ извикала: „бате Еню, отърви ма", обаче той си обърналъ гърба. Тя си давала обицитѣ на едного, но той не ги рачилъ. Слѣдъ това пакъ я въвели въ кжщи, гдѣто видѣла, че подсждимиятъ Саранди душалъ баща ѝ, когото пъкъ М. Тодоровъ го

Digitized by Google

колѣлъ. Между лицата, които вързали очитѣ на баща ѝ, забѣлѣзала единъ високъ човѣкъ, който билъ съ начернено лице. Ив. Михневъ не го познава. Като излѣзли изъ кѫщи разбойницитѣ, братчето ѝ затворило вратата, а тя турнала чилика. Потърпѣвшиятъ свидѣтель Митю Стойковъ показа, че изъ най-напрѣдъ вързали баща му и майка му и него. По едно врѣме, когато майка му рекла да се поизправи, ударилъ я М. Минчевъ, който билъ начерненъ по лицето и когото позналъ по гласатъ и панталонитѣ, защото отъ 1—2 години билъ куруджия въ тѣхното село. Така сѫщо позналъ подсѫдимитѣ Н. Тодоровъ, Ст. Стояновъ и Ан. Симеоновъ. Прѣди обира подсѫдимиятъ Еню Желевъ го излъгалъ, че му се присънило пари и го извелъ на кѫра за да ги извадятъ. Като вървѣли изъ пѫтя, срѣщнали двама души, съ които, защото Еню се запрiказвалъ на гръцки, свидѣтельтъ се осъмнилъ и избѣгалъ. Показанията на тѣзи свидѣтели сѫ категорични, ето защо слѣдва да имъ се даде пълна вѣра; дѣйствително забѣлѣзва се едно разноречие между показанията имъ, относително обстоятелството, че на разни лица отъ подсѫдимитѣ показвать, че колѣли Ст. Продановъ, но това обстоятелство, като се има прѣдъ видъ, че подсѫдимитѣ не сѫ си строго опрѣдѣлили ролитѣ, а вършилъ всѣки каквото въ момента му скимнало, лесно се обяснява. Независимо отъ това, тѣзи показания напълно се подкрѣпятъ: 1) отъ показанията на Ст. Петровъ, който въ качеството на замѣстникъ-кмета на сутриньта отишелъ у Проданови, като подробно му разправили за начина, по който имъ обрали кѫщата и че познали подсѫдимитѣ Н. Тодоровъ, Ст. Стояновъ и М. Минчевъ. Кѫщата имъ била на много мѣста разровена и сандъцитѣ разхвърлени. Ст. Продановъ билъ още въ несвѣсть и се забѣлѣзвали рани по ржцѣтѣ. Вжжего, съ което, както му разправилъ Ст. Продановъ, вързали ржцѣтѣ на този послѣдния и жена му, било мокро. Навущата, които сѫ взети за вещественъ доказателство по дѣлото и за които потърпѣвшиятъ Д. Стойковъ твърди, че сѫ тѣхни, намѣрили ги на краката на подсѫдимия П. Михневъ, когато ги разпитали, признали, че си дѣлили по 22 лева. Свидѣтельтъ макаръ и да казва, че всичкитѣ признали, но трѣбва да се изключатъ отъ това число подсѫдимитѣ М. Минчевъ и Ен. Желевъ, които не сѫ признавали; 2) отъ показанията на кмета на с. Ердуванлий, Щелиянъ Жечевъ, който на другия день намѣрилъ Ст. Продановъ и жена му доста уплашени. Тѣ му разправили, че имъ сѫ ограбили 6500 гроша и отъ друго мѣсто 100 напалеона. Въ кѫщата било разхвърлено и въ двора имало разровено. Видѣлъ ранитѣ на Ст. Продановъ, които личели, че биле причинени отъ стѣгане съ вжже; 3) отъ показанията на свидѣтелитѣ Желю Ивановъ и Вълко Атанасовъ, които разправиха, че като научили, какво Андрей Симеоновъ съ нѣколко души, прѣзъ сѫщата нощь, когато станалъ обира, заминавалъ за село Ердуванлий — отишли въ кѫщата му, за да провѣрятъ това обстоятелство, обаче, той не се оказалъ тамъ. Отъ показанията на В. Атанасовъ и В. Вълевъ се установява, че когато отишли, слѣдъ 2—3 дена отъ случката, за да обискиратъ кѫщата на Ат. Симеоновъ, тогава съ зарѣзана пушка изскочилъ, но единъ стражаръ успѣлъ да го залови. Подсѫдимитѣ М. Тодоровъ и М. Стояновъ признали, че участвували въ извършванего на обира и че си дѣлили по 22 лева и че всичкитѣ подсѫдими биле заедно съ тѣхъ: Ст. Стояновъ, М. Тодоровъ на другия день слѣдъ обира сутриньта въ селската крьчмарница се прѣ-

Digitized by Google

обличали, защото дрѣхитѣ имъ биле мокри. Това обстоятелство се обяснява, че като се скитали цѣла нощь, която, като се установява отъ споменатитѣ свидѣлели, била дъждовна, измокрили сж се и като нѣмали кжща, прѣобличали се въ кафенето. Свидѣтельтъ В. Вълевъ разправи още, че всичкитѣ подсждими признали, какво прѣдварително сж се съгласили да се събератъ на 5 ноември 1901 год. въ корията И дѣйствително въ уреченията день сж се събрали и заминали за с. Ердуванлий. Като доближили до селото, пратили подсждимия Ен. Желевъ да прѣгледа. Изпратили него за туй, защото като съсѣдъ на Ст. Продановъ знае по-добрѣ обстановката на кжщата му, а при това и кучетата, може би го не лаятъ. Слѣдъ това отишли и другитѣ и обрзли кжщата; 4) отъ показанията на свидѣтеля М. Ивановъ, който разправя, че подсждимиятъ М. Тодоровъ на другия день слѣдъ обира отишелъ на дюкяна му, хвърлилъ два гологани и поискалъ да пие, защото ималъ пари, които ги взели отъ Ст. Продановъ, когото заедно съ 11—12 души обрали го прѣзъ нея нощь и паритѣ си ги дѣлили при Дѣдо-Цоневия мость, казалъ му едного отъ съучастницитѣ, а имено: Саранди, така сжщо и отъ показанията на свидѣтиля Г. Маламовъ, показанията на когото се прочетоха (слѣдств. дѣло стр. 73), комуто М. Тодоровъ разправилъ, че голѣма бѣля направилъ; 5) отъ медицинското свидѣтелство (стр. 5 слѣдств. дѣло), въ което се констатирватъ слѣди кржгли по лѣвата плѣчева кость, причинени отъ вжже и на дѣсната ржка една контузия на длъжина 8 с. м., която по формата приличала да е отъ вжже причинена. Тѣзи повръди биле причинени на Ст. Продановъ прѣди 6—7 дена, а свидѣтелството е издадено на 13 ноември 1901 год., значи тъкмо въ врѣме на обира; 6) отъ актътъ, съставенъ на 10 ноември 1901 г., съ който се констатирва, че дрехитѣ на подсждимитѣ Н. Тодоровъ и Ст. Стояновъ, завити въ едно чувалче и една чанта биле намѣрени въ кжщата на подсждимия Ен. Желевъ; 7) отъ актътъ, съставенъ на 15 ноември 1901 год. (слѣдств. дѣло стр. 15), съ който се констатирва, че откраднатиятъ ямурлукъ и револверъ, подсждимиятъ Д. Колевъ билъ ги заровилъ въ лозята, гдѣто дѣйствително ги намѣрили, като синътъ на подсждимия Ст. Димитровъ имъ показалъ мѣстото, гдѣто били скрити; 8) вещественитѣ доказателства — вещи, принадлежащи на потърпѣвшия, обаче заловени у подсждимитѣ, твърдението на които за начина на придобиването имъ е толкова неоснователно, щото не издържа критика. Ето защо слѣдва да се приеме, че тѣзи вѣщи сж отнеги изъ владѣнието на Ст. Продановъ, когато сж му ограбили кжщата и най-сетнѣ, 9) самопризнанието направено отъ подсждимитѣ, съ изключение на М. Минчевъ и Ен. Желевъ прѣдъ сждебния слѣдователь, което самопризнание се възпроизвежда въ сждебното заседание отъ свидѣтелитѣ: Митю Недковъ, Ж. Теневъ, Иванъ Е. Маруля и С. Господиновъ, които сж присжтствували въ качество на поемни лица при разпита имъ. Както се вижда отъ даннитѣ по дѣлото, самопризнанието не е изтъргнато съ насилие, даже и самитѣ подсждими заявяватъ, че когато ги разпиталъ сждебният слѣдователь не сж биле упражнени върху имъ никакви насилия, но тѣ признали, защото биле заплашвани отъ полицейскитѣ власти, което е невѣрно, защото тѣ всѣки по отдѣлно тъй сж разправили работата, щото невъзможно е да направи това лице неучаствующе въ обира. Посоченитѣ отъ М. Минчевъ свидѣтели: П.

Digitized by Google

Славовъ, Диню Стояновъ и Дечо Желѣзковъ, за установяването на негово alibi не само направиха това, ами напротивъ тѣхнитѣ показания до нѣкждѣ го изобличаватъ. Така сѫщо показанията на свидѣтелитѣ: Слави Атанасовъ, Димитъръ Диневъ и Ив. Димовъ, нищо не говорятъ въ негова (на М. Минчевъ) полза, а напротивъ подкрѣпятъ показанията на потърпѣвшия свидѣтель. Домогването на сѫщия М. Минчевъ, какво потърпѣвшитѣ свидѣтели нарочно свидѣтелствуватъ противъ него, за да си отмѫстятъ, понеже той въ качеството си горски стражарь хванялъ Ст. Продановъ и жена му да крадятъ дърва, вслѣдствие на което искалъ да ги кара въ село, обаче, защото му се примолили, той ги пусналъ. Тѣзи сѫщитѣ обстоятелства се установятъ отъ свидѣтеля Диню Петковъ; но тѣ не могатъ да иматъ значение въ тази смисъль, защото както самъ подсѫдимиятъ твърди, направилъ остѫпка на потърпѣвшия, тъй, че нѣма причини за отмѫщение, а напротивъ има причини за признателность. Показанията на свидѣтеля Слави Андоновъ не могатъ да иматъ никакво значение, защото не знае, коя нощь е спалъ у подсѫдимия М. Минчевъ. Отъ изложеното до тукъ сѫдътъ заедно съ сѫдебнитѣ заседатели дохажда до пълното убѣждение, какво подсѫдимитѣ: Пеню Михневъ, Ив. Михневъ, Митю Тодоровъ, Еню Антоновъ, Димитъръ Колевъ, Марко Стояновъ, Саранди Михалакевъ, А. Симеоновъ, Недѣлко Тодоровъ, Стоянъ Стояновъ, Еню Желевъ и Моню Минчевъ, прѣдварително сѫ се сговорили да ограбятъ Ст. Продановъ, за която цѣль Еню Желевъ, като съсѣдъ на този послѣдния, билъ натоваренъ да узнае отъ сина му М. Стойковъ нѣкои подробности, въ което ни навежда фактътъ, че Еню Желевъ извелъ на кѫра М. Стойковъ да търсятъ пари. Слѣдъ като нагласили всичко, опрѣдѣлили да се срѣщнатъ въ съсѣдната на селото кория, отъ гдѣто потеглили въоржжени въ кѫщата на Продановъ. Отъ силно натискане падналъ челика, съ който била заключена вратата и се отворила. Слѣдъ това първата грижа на подсѫдимитѣ била да направятъ и вематъ мѣрки, да не бѫдатъ познати, а така сѫщо да поставятъ членовегѣ на фамилията въ такова състояния, щото не само да не имъ прѣпятствуватъ при търашуването, но да имъ указватъ извѣстни улѣснения, като при това сѫ взели нужднитѣ мѣрки, за да не би нѣкой да излѣзе и съобщи на властитѣ. Ето защо подсѫдимитѣ на първъ планъ на нѣкои отъ потърпѣвшитѣ вързали очитѣ, а другитѣ ги затулили съ чергитѣ, слѣдъ което на по-възрастнитѣ вързали ржцѣтѣ и въ двора не оставили стража. Подсѫдимитѣ сами не сѫ могли да намѣратъ паритѣ, вслѣдствие на което почнали звѣрски да се отнасятъ съ потърпѣвщитѣ, като вжжето, съ което биле вързали ржцѣтѣ на Ст Продановъ и жената му, усуквали го съ дърво толкова силно, щото, както видѣхме, се образували рани по ржцѣтѣ на Ст. Продановъ, като този послѣдниятъ сѫ мушили съ ножъ като съ револверъ сѫ заплашвали Д. Стойкова. Най-послѣ като видѣла Дона Стойкова, че дъщеря ѝ извеждатъ я изъ кѫщи, казала имъ паритѣ, които биле на полицата, оставени за свадбата на сина ѝ. Разбойницитѣ не сѫ се задоволили, вслѣдствие на което изтезанията не приставали. Дона Стойкова дала обицитѣ си само да я оставятъ и не я мѫчатъ. Най-сетнѣ въ другата кѫща намѣрили подъ една плоча пари и благодарение на това че сѫ се скарали тамъ, си разотишли като се отправили къмъ с. Куруджий, което се забѣлѣзвало отъ стѫпкитѣ, които биле на 11—12 души, както

Digitized by Google

се установява отъ показанията на свидѣтелитѣ: Ст. Петровъ. Щ. Жечевъ и В. Вълевъ. Отъ кѫщата на потърпѣвшия сѫ задигнали единъ ямурлукъ, единъ чифтъ навуща, единъ револверъ, едни обици и други нѣща. Слѣдъ това си дѣлили по 22 лева. Тъй констатирано дѣянието на подсѫдимитѣ, съставлява прѣстѫплението, прѣдвидено въ чл. 324 отъ Наказателния законъ, въ извършването на което всичкитѣ подсѫдими се явяватъ за виновни, като активни дѣйци, въ смисълъ на чл. 51 п. 1 отъ споменатия законъ, и за това слѣдва да имъ се наложи прѣдвиденото въ цитирания членъ наказание — строгъ тъмниченъ затворъ. Сѫдътъ прѣдъ видъ на това, че не имъ признава обстоятелства, които да увеличаватъ или намаляватъ степенъта на вината имъ, намира, че достатъчно ще бѫде, като всѣки единъ отъ подсѫдимитѣ бѫде осѫденъ да излежи по 7 години строгъ тъмниченъ затворъ, като при това бѫде и лишенъ отъ изброенитѣ права въ чл. 30 отъ Наказателния законъ, за единъ периодъ отъ 10 години, съ изключение на подсѫдимия Иванъ Михневъ, който не биль навършилъ 21 години при извършването на прѣстѫплението и за това опрѣдѣлениятъ му по-горѣ седмогодишенъ затворъ, съгласно чл. 58 отъ Наказателния законъ, слѣдва да се намали съ $^1/_2$, значи той трѣбва да бѫде осѫденъ да излежи 4 год. и 8 мѣсеци. Понеже отъ даннитѣ по дѣлото не се установява, че подсѫдимитѣ сѫ се съгласили да извършватъ редъ кражби и грабежи, въ което число да билъ прѣдвиденъ и извършениятъ отъ тѣхъ обиръ на кѫщата на Ст. Продановъ, то тѣ по това имъ обвинение слѣдва да бѫдатъ признати за невиновни и за това сѫ оправдани по сѫдъ по това имъ обвинение. Гражданскиятъ искъ, заведенъ срещу подсѫдимитѣ, съ изключение на М. Минчевъ, въ размѣръ на 10.000 лева, се явява за доказанъ само въ размѣръ на признатата отъ подсѫдимитѣ сума, която сѫ подѣлили и която възлиза на 264 лева плюсъ 56 лева разноски, по лѣкуването на Ст. Продановъ и възнаграждение за 20 дена, прѣзъ което врѣме, вслѣдствие раната, не е могалъ да работи — 320 лева, отъ която сума, като се спаднатъ 151 лева — веществени доказателства, заловени у подсѫдимитѣ, които ще се повърнатъ на потърпѣвшия — оставатъ 169 лева, която сума подсѫдимитѣ слѣдва солидарно да бѫдатъ осѫдени да я заплатятъ на Ст. Продановъ. Останалата часть отъ иска, а именно 9680 лева, понеже съ нищо не се доказва, то тя като недоказана слѣдва да бѫде отхвърлена. Станалитѣ по дѣлото разноски въ размѣръ на 350 лева, съгласно чл. чл. 617 и 631 отъ Углавното сѫдопроизводство, оставатъ въ тежесть на всичкитѣ подсѫдими, които слѣдва да бѫдатъ осѫдени солидарно да ги заплатятъ на хазната". — Съ присѫдата си отъ 15 декемврий 1902 год., подъ № 522, призналь подсѫдимитѣ Пеню Михневъ, 36-годишенъ, коруджия, жененъ, грамотенъ; Митю Тодоровъ, 30-годишенъ, грамотенъ, чифчия, жененъ, неосѫжданъ; Андрей Симеоновъ, 28-годишенъ, жененъ, грамотенъ, чифчия, намира се подъ слѣдствие; Маню Минчевъ, 48-годишенъ, жененъ, грамотенъ, неосѫжданъ — всички отъ с. Коруджий, Новозагорска околия; Еню Антоновъ отъ с. Кадѫ-Кьой, 33-годишенъ, жененъ, грамотенъ, чифчия, неосѫжданъ; Димитъръ Колевъ, 46-годишенъ, отъ с. Кадѫ-Кьой, жененъ, неграмотенъ, чифчия, неосѫжданъ; Марко Стояновъ, 46-годишенъ, отъ с. Кадѫ-Кьой, жененъ, неграмотенъ, чифчия, неосѫжданъ; Саранди Михалакевъ,

Digitized by Google

38-годишенъ, отъ с. Кадж-Кьой, женененъ, неграмотенъ, овчаръ, неосжжданъ; Недѣлко Тодоровъ, отъ с. Турцитѣ, сега живущъ въ с. Ердуванлий, Новозагорско, 26-годишенъ, женененъ, грамотенъ, чифчия, неосжжданъ; Стоянъ Стояновъ, отъ Турция, сега живущъ въ с. Ердуванлий, 28-годишенъ, неосжжданъ, неграмотенъ, неженененъ, чифчия; Еню Желевъ, отъ с. Ердуванлий, 36-годишенъ, женененъ, неграмотенъ, чифчия, неосжжданъ и Иванъ Михневъ, отъ с. Коруджий, 17-годишенъ, неосжжданъ, неграмотенъ, чифчия — всички българи, православни, за виновни въ това, че на 5 ноември 1901 год. прѣзъ нощьта, заедно съ сила и заплашване върху Стойко Продановъ, отъ с. Ердуванлий, Новозагорско и сѣмейството му, сж ограбили кжщата на този послѣдния; вслѣдствие на което и по силата на чл. чл. 51 и 324 отъ Наказателния законъ, осжжда първитѣ единадесеть души подсждими да излежатъ всѣки единъ по 7 години строгъ тъмниченъ затворъ, като ги лишава и отъ изброенитѣ въ чл. 30 отъ сжция законъ права, за единъ периодъ отъ 10 години, а послѣдниятъ подсждимъ възъ основание на споменатитѣ по-горѣ чл. чл. 51 и 324, въ свръзка съ чл. 58 отъ сжшия законъ, го осжжда да излежи 4 години и 8 мѣсеци строгъ тъмниченъ затворъ. Признава сжщитѣ подсждими за невиновни въ извършване на приписуемото имъ се прѣстжпление по чл. 327 отъ Наказателния законъ, вслѣдствие на което ги оправдава по сждъ по това имъ обвинение. Станалитѣ по дѣлото разноски въ размѣръ на 350 лева остават въ тежесть на подсждимитѣ, които се осжждатъ солидарно да ги заплатятъ на хазната. Вещественитѣ по дѣлото доказателства — три кринкови пушки, двѣ евзалии, по-малкиятъ револверъ, едно пищовче, едно ножче и една пачка патрони, да се конфискуватъ за въ полза на държавнитѣ тъмници, а една манела (железень лостъ), единъ ямурлукъ, единъ чифтъ навуща, по-голѣмиятъ револверъ, три турски лири, 80 лева сребърни, 6 л. дребни пари и едни обици, да се повърнатъ на потърпѣвшия Стойко Продановъ, два чифта навуща да се повърнатъ на подсждимия Пеню Михневъ и тютюна на листе да се повърне на Митю Тодоровъ — слѣдъ влизане на присждата въ законна сила. Заведенията срещу подсждимитѣ, съ изключение на подсждимия Моню Минчевъ, отъ потърпѣвшия Стойко Продановъ граждански искъ въ размѣръ на 10.000 лева се уважава само въ размѣръ 169 лева, която сума се осжждатъ подсждимитѣ солидарно да я заплатятъ на Ст. Продановъ, а останалата часть отъ искътъ като недоказанъ, се отхвърля. — Недоволни отъ тая присжда горѣпоменатитѣ единадесеть души подсждими П. Михневъ, А. Симеоновъ, М. Тодоровъ, Еню Андреевъ, Д. Колевъ, Н. Тодоровъ, Ив. Михневъ, Е. Желевъ, С. Михалакевъ, Ст. Стояновъ и М. Стояновъ, отъ селата Куруджий, Кадж-Кьой и Ердуванлий, Новозагорско, подали касационна жалба, съ която молили за отмѣнението й възъ основание закононарушенията, които допълнително щѣли да изложатъ. Тѣхниятъ защитникъ д-ръ М. Марковъ устно направи слѣдующитѣ оплаквания: 1) понеже 10 души обвиняеми по настоящето дѣло сж заявили прѣдъ сжда по сжщество, че тѣхното самопризнание е изтръгнато чрѣзъ насилие отъ полицията и понеже чл. 210 отъ Углавното сждопроизводство не дава основание за касиране на дѣлото, то защитникътъ моли да се отложи дѣлото и да се направи разслѣдване, изтръгнатото чрѣзъ насилие признание, за което разслѣдване Върховниятъ

Digitized by Google

касационенъ сждъ за правилното приложение на закона може да отложи дѣлото, и 2) чл. 456 отъ Углавното сждопроизводство, защото съгласно даннитѣ, понеже участието и углавната отговорность на касаторитѣ сж различни, а именно едни сж вардили вънъ, а други различно дѣйствували вжтрѣ въ кжщи при грабежа, окржжниятъ сждъ длъженъ бѣше да постави отдѣлни въпроси за виновността на подсждимитѣ. Дванадесетиятъ подсждимъ Моню Минчевъ, отъ с. Куруджий, е подалъ срещу сжщата присжда касационна жалба, съ която се оплаква за нарушение: 1) членове 296—298, 302 и 460 отъ Углавното сждопроизводство: а) защото по чл. 460 сждътъ е длъженъ да опрѣдѣли вината или невиновността на подсждимия по вжтрѣшното си убѣждение, основано при обсждане съвокупно всички обстоятелства; а за да се съобрази сждътъ съ тоя членъ, трѣбва до момента, въ който е повиканъ, да се произнесе и да е свободенъ отъ всѣко прѣдоубѣждение за или противъ подсждимия; б) защото по настоящето дѣло, на което е даденъ ходъ, съгласно чл. чл. 296 и 302, сждътъ не е намѣрилъ основание спрямо касатора да бжде даденъ подъ сжд, а слѣдъ това на 8 май 1902 год., безъ да има добавени нови данни, сжщиятъ углавенъ сждъ измѣнява мнѣнието си и повръща дѣлото на прокурора за възбуждане углавното прѣслѣдване противъ касатора, за виновността на когото, слѣдъ съставения допълнителенъ актъ, се произнесалъ единъ сжщи сждийски съставъ, който при едни и сжщи обстоятелства рѣшилъ на два пжти въ отрицателна и положителна смисъль, въпроса за виновността, когато той бѣше длъженъ да се отведе по дѣлото при послѣдующето разглеждане, и 2) чл. 460 отъ Углавното сждопроивводство: а) защото сждътъ е игнорилалъ едни свидѣтелски показания, а други показания извратилъ; б) защото свидѣтелтъ Ст. Петровъ, като се старае да потвърди показанията на потърпѣвшитѣ, е показалъ, че касаторътъ се призналъ за авторъ на обира, когато съгласно книжата въ дѣлото това обстоятелство е невѣрно, и в) извратени сж и неправилно оцѣнени показанията на свидѣтелитѣ П. Славовъ, Диню Стояновъ и Дечо Живковъ, които говорятъ въ полза и доказватъ, че въ врѣме обира, касаторътъ билъ въ селото си, а сждътъ се задоволилъ да каже, че едни свидѣтелски показания не издържатъ критика, а други не биле въ полза негова, безъ да има мотиви, защото дава друга смисъль на свидѣтелскитѣ показания. Въ днешното сждебно заседание защитницитѣ на касатора Ахтаровъ и П. Пешевъ направиха слѣдующитѣ оплаквания: 1) чл. чл. 296, 297, 298, 450, 451 и 587 отъ Углавното сждопроизводство: а) защото окржжниятъ сждъ въ сжщия си съставъ и при сжщитѣ разкрити данни, щомъ е прѣкратилъ съгласно писменото заключение на прокурора углавното прѣслѣдване спрямо касатора, неправилно се е произнесалъ въ сждебното заседание на 10 май 1902 год. и отъ сжщитѣ данни приелъ противното положение, че има доказателства за виновността му и прѣпратилъ дѣлото прокурору за допълнителенъ обвинителенъ актъ; б) защото опрѣдѣлението, съ което е прѣкратено дѣлото е влѣзнало въ законна сила и не е било обжжено; в) защото само въ случаитѣ, прѣдвидени въ чл. чл. 450 и 451, сждътъ може да прати дѣлото за доизслѣдване, и г) защото окржжниятъ сждъ по настоящето дѣло е дѣйствувалъ като обвинителна камара и послѣ рѣшилъ дѣлото по сжщество; 2) чл. чл. 337, 341 и 343 отъ Углавното

Digitized by Google

сждопроизводство, защото въпрѣки заявеният отводъ срещу сжда, този послѣдният не се е отвелъ и рѣшилъ дѣлото; 3) изопачени сж показанията на касаторовитѣ свидѣтели, посочени за установяване алибито, за които свидѣтели сждътъ невѣрно твърди, че изобличава и касатора безъ да укаже въ що се състои това изобличение, когато напротивъ тия свидѣтели говорятъ въ негова полза. Освѣнъ това сждътъ не е обсждилъ противоречивитѣ показания на потърпѣвшитѣ въ тжбата, дознанието при първия разпитъ отъ слѣдователя и прѣдъ сждътъ по обстоятелството, че най-първо касаторътъ не е посочванъ за съучастникъ въ грабежа. Прѣдъ видъ изложеното нарушенъ е чл. 449 отъ Углавното сждопроизводство; 4) чл. 460 отъ Углавното сждопроизводство: а) защото изопачени сж показанията на свидѣтелитѣ В. Атанасовъ, Ж. Ивановъ и Вълевъ, за които окржжният сждъ невѣрно твърди, че когато другитѣ обвиняеми сж признавали посочения за съучастникъ касатора, и б) защото слѣдъ очната ставка между свидѣтеля Вълевъ и потърпѣвшия Ст. Продановъ, първиятъ е поддържалъ, че вториятъ не му е казалъ, че и касаторътъ е участвувалъ въ грабежа, и 5) чл. чл. 455 и 456 отъ сжщото сждопроизводство, защото въ 16-ия въпросъ окржжният сждъ не споменалъ имената на 12-тѣхъ души обвиняеми, за виновността на които се е произнесалъ съ сждебнитѣ заседатели. Трета касационна жалба е била подадена противъ сжщата присжда и отъ гражданския ищецъ Стойко Продановъ, отъ с. Ердуванлий, който се оплаква за нарушение: 1) чл. чл. 449 и 470 отъ Углавното сждопроизводство, защото ***сждътъ***, за да не уважи прѣдявения граждански искъ отъ 10.000 лева, състоящъ се отъ 6500 гроша и 100 наполеона, отнети чрѣзъ грабежа, 4000 лева за врѣди и загуби отъ разрушаване на кжщата и ограбване разни вещи, а останалата часть отъ иска за физически и морални мжки върху касатора и сѣмейството му — ***игнорираль*** е: а) ***обстоятелството***, че 12-тѣхъ души разбойници не сж останали доволни съ ограбване само на 169 лева; б) ***самопризнанието*** на подсждимия Мито Тодоровъ прѣдъ Минчо Ивановъ, че си подѣлили по 150 лева; в) ***показанията*** на Ст. Петровъ и Щилиянъ Жечевъ въ смисъль, че видѣли дупката, отъ гдѣто било извадено гърнето съ паритѣ и ***обстоятелството***, че касаторътъ е твърдилъ, какво тия пари сж ограбени, и г) ***игнорирано е обстоятелството***, че въ случая доказването на гражданския искъ съ други данни и съ документи е невъзможно, и 2) чл. 449 отъ Углавното сждопроизводство и чл. 61 отъ Закона за задълженията и договоритѣ, защото сждътъ неправилно е освободилъ по гражданския искъ подсждимия ***Моню Минчевъ***, признатъ за виновенъ въ грабежа съ другитѣ подсждими, всички автори на грабежа, срещу които трѣбва да се признае гражданскиятъ искъ като произходящъ отъ прѣстжплението.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша доклада, обясненията на тримата защитници и заключението на прокурора, въ смисъль, да се оставятъ безъ послѣдствие жалбитѣ на касаторитѣ, за разрѣшение на дѣлото, взе прѣдъ видъ: А. ***По касационната жалба на подсждимитъ:*** Петко Михневъ, Иванъ Михневъ, Митю Тодоровъ, Андрей Симеоновъ, отъ с. Коруджий, Еню Андреевъ, Димитъръ Колевъ, Марко Стояновъ,

Digitized by Google

Саранди Михалакевъ, отъ с. Кадж-Кьой, Недѣлко Тодоровъ, Стоянъ Стояновъ и Еню Желевъ, отъ с. Ердуванлий. Искането на тия подсѫдими за отмѣна на присѫдата безъ указване въ жалбата си на нѣкои допустнати законо нарушения, се оставя безъ разглеждание, съ силата на чл. 4 отъ Сѫдопроизводството. По устнитѣ оплаквания на защитника имъ: 1) вѣрно е твърдението, че касаторитѣ съ изключение на Еню Желевъ, сѫ заявили прѣдъ сѫда по сѫщество, какво прѣдъ полицията тѣхното самопризнание било изтръгното съ насилие и побой, а прѣдъ слѣдователя признали по внушение и заплашване отъ полицията; обаче Върховниятъ касационенъ сѫдъ, който не е инстанция по сѫщество, не може да уважи искането на защитата, основано на чл. 210 отъ Углавното сѫдопроизводство, който членъ ако и да не давалъ основание за касиране на присѫдата, да се отложи дѣлото и произведе разслѣдването по изтръгнатото съ насилие признание; тъй като разпорежданията на чл. 210 служатъ само за ржководство на сѫдебния слѣдователь, комуто законътъ изрично заповѣдва, щото даденото доброволно самопризнание отъ едно обвиняемо лице да се констатира прѣдъ поемни лица. Ако слѣдователътъ се е съобразилъ съ чл. 210 отъ Углавното сѫдопроизводство, касаторитѣ нѣматъ законно основание да искатъ въ Касационния сѫдъ чрѣзъ специално разслѣдване, непрѣдвено по установения законенъ редъ, да опровергнатъ даденото си подъ влиянието на насилие прѣдъ полицията самопризнание; но независимо отъ това, обтѫжената присѫда не е основана върху такова признание, а върху показанията на потърпѣвшитѣ, други свидѣтели и данни, както и върху самопризнанието на касаторитѣ безъ Еню Желевъ, дадено прѣдъ слѣдователя и възпроизведено отъ разпитанитѣ свидѣтели М. Недковъ, Ж. Тоневъ, Ив. Маруновъ, С. Господиновъ и други свидѣтели, цитирани въ присѫдата. По отношение подсѫдимиятъ Еню Желевъ, че е участвувалъ съ другитѣ касатори въ грабежа, присѫдата е основана върху възпроизведеното признание на тия послѣднитѣ, показанията на потърпѣвшата Дена Стойкова и отъ други наведени въ присѫдата данни. Отъ изложеното като става явно, че убѣждението на сѫда, за да признае, че споменатитѣ въ настоящия пунктъ 11 души касатори сѫ участвували въ ограбването на Ст. Продановъ, не е основано върху даденото имъ прѣдъ полицията насилствено признание, нито пъкъ сѫществуватъ въ дѣлого прѣдставени данни, че и прѣдъ слѣдователя самопризнанието е било дадено вслѣдствие внушение и заплашване отъ полицията, остава се безъ послѣдствие оплакването на защитата, като не се уважава и молбата й за отлагане на дѣлото; 2) неоснователно е и второто оплакване за нарушение чл. 456 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото отъ въпросния листъ и мотивитѣ на присѫдата се вижда, че всичкитѣ касатори, изброени въ настоящия п. 1, сѫ признати за виновни въ едно и сѫщо прѣстѫпно дѣяние като активни дѣйци, а именно, че сѫ извършили грабежъ въ дома на Стойко Продановъ, вслѣдствие на което по чл. чл. 324 и 51 п. 1 отъ Наказателния законъ, сѫ осѫдени, на съотвѣтствующето наказание. Така констатирано дѣянието — грабежъ, еднакво е наказуемъ за всички съучастници, сѫдътъ по сѫщество не е допусналъ никакво законо нарушение съ непоставянето отдѣлни въпроси за всѣко едно дѣйствие на касаторитѣ при извършването на грабежа, съставнитѣ елементи, на които точно сѫ констатирани въ присѫдата и въ първия въпросъ, цити-

Digitized by Google

ранъ въ послѣдующитѣ пунктове на въпросния листъ за всѣкой единъ подсѫдимъ; освѣнъ това въ присѫдата се излагатъ данни и съображения въ що се състояло участието на касаторитѣ, правилно наказани по членове 324 и 51 п. 1 отъ Наказателния законъ. Прѣдъ видъ горѣизложеното, остава се безъ послѣдствие, като неоснователна, жалбата на Петко Михневъ, Иванъ Михневъ, Мито Тодоровъ, Андрей Симеоновъ, Еню Андреевъ, Д. Колевъ, Марко Стояновъ, Саранди Михалакевъ, Недѣлко Тодоровъ, Ст. Стояновъ и Еню Желевъ. Б. *По касационната жалба на Мо ю Мин. чевъ и устнитѣ оплаквания на защитницитѣ му*: 1) въ чл. 17 отъ Углавното сѫдопроизводство е казано, че прѣкратеното, съгласно закона, углавно дѣло, по което обвиняемото лице е освободено отъ всѣко углавно прѣслѣдване и наказание, може да бѫде възобновено само въ единъ случай, ако сѫществуватъ новооткрити обстоятелства противъ обвиняемия и то при условието щото приписуемото се прѣстѫпно дѣяние да не е покрито съ давность (чл. чл. 11, 282, 284, 290, 294, 296 и 298 отъ Углавното сѫдопроизводство). Прѣдъ видъ цитираното разпореждане на чл. 17 отъ Углавното сѫдопроизводство, углавниятъ сѫдъ е длъженъ точно да се съобразява съ него; той не може въ врѣда на едно обвиняемо лице, освободено отъ прѣслѣдване, съгласно заключението на прокурора, за прѣкращение произведеното прѣдварително слѣдствие и съгласно издаденото отъ сѫщия углавенъ сѫдъ опрѣдѣление, не обтѫжено даже и отъ потърпѣвшето лице (чл. чл. 296 и 298), при едни и сѫщи данни събрани отъ слѣдователя и провѣрени на сѫдебното слѣдствие, да възобновява дѣлото по искането на прокурора, който съ обвинителенъ актъ да го вниса за сѫденето на обвиняемото лице. По настоящето дѣло щомъ прокуроръ Д. Митовъ е внесалъ обвинителния актъ за сѫдене означенитѣ въ него 11 души обвиняеми (изброенитѣ касатори въ п. 1 на настоящето рѣшение) и за доказателство на обвинението сѫ биле посочени събранитѣ данни на прѣдварителното слѣдствие и по отношение на касатора Моню Минчевъ и Юрданъ Симеоновъ спрямо които слѣдственото дѣло съгласно чл. чл. 282, 290 и 296 отъ Углавното сѫдопроизводство, сѫщиятъ прокуроръ е внесалъ съ заключение за прѣкращение; и щомъ углавниятъ сѫдъ слѣдъ прицѣняване даннитѣ съ опрѣдѣлението си № 309, отъ 3 февруарий 1902 г., е далъ ходъ на обвинителния актъ за другитѣ обвиняеми, а прѣкратилъ углавното дѣло спрямо касатора Моню Минчевъ и Юрданъ Симеоновъ, като отмѣнилъ и взетата мѣрка за неотклонението имъ, — Старозагорскиятъ окрѫженъ сѫдъ, прѣдъ видъ горѣизложеното и прѣдъ видъ постановленията на чл. 17 отъ Углавното сѫдопроизводство, на 8 и 10 май 1902 год. (стр. 213—246), когато е провѣрилъ сѫщитѣ данни, обсѫдени при даване ходъ на обвинителния актъ и при издаване опрѣдѣлението № 309, съгласно заключението на прокурора, за прѣкрѣтяване на дѣлото спрямо касатора Моню Минчевъ, — споменатиятъ окрѫженъ сѫдъ не е ималъ законно основание, слѣдъ разпита на свидѣтелитѣ и слѣдъ искането на сѫщия прокуроръ Д. Митовъ (гледай стр. 213 и 244, обвинителенъ актъ и заключението за прѣкращение), съ немотивирано опрѣдѣление да признае, че сѫ открили на сѫдебното слѣдствие нѣкои данни не посочени какви сѫ тия данни, за участието на касатора Моню Минчевъ въ грабежа, вслѣдствие на което допраща дѣлото прокурору за доизслѣдване чрѣзъ разпитъ

Digitized by Google

на сѫщитѣ свидѣтели и за съставяне допълнителенъ обвинителенъ актъ спрѣмо споменатия Моню Минчевъ. Въ силата на чл. 17 отъ Углавното сѫдопроизводство и въ силата на издаденото вече опрѣдѣление № 309, отъ 3 февруарий 1902 год., при съгласието на прокурора и при необтѫжване на това опрѣдѣление отъ потърпѣвшето лице, окрѫжниятъ сѫдъ, независимо отъ обстоятелството да ли съставътъ е билъ единъ и сѫщъ, длъженъ бѣше въ интереса на закона и правдата да изложи съображения въ протоколното си опрѣдѣление отъ 10 май 1902 год. (стр. 246), отъ които да се вижда, че е констатиралъ и посочилъ новооткрити обстоятелства, изобличающи въ грабежа и Моню Минчевъ, които новооткрити обстоятелства не сѫществуватъ въ прѣдварителното слѣдствие до датата 31 януарий 1902 год. на заключителното постановление на слѣдователя (стр. 138), който е билъ на мнѣние, че по грабежа събранитѣ отъ него (слѣдователя) данни, изобличаватъ Моню Минчевъ и Юрданъ Симеоновъ; а такива обстоятелства не се излагатъ въ протоколиото опрѣдѣление. Само въ такъвъ случай по закона може да се сматря за правилно възобновено дѣлото, по което Моню Минчевъ да фигурира като обвиняемо лице. Понеже окрѫжниятъ сѫдъ не се е съобразилъ съ постановленията на чл. 17, въ свързка съ чл. 486 отъ Углавното сѫдопроизводство, сѫществено нарушени отъ него, признаватъ се за основателни оплакванията на касатора Моню Минчевъ и защитницитѣ му, изложени въ п. 1 на жалбата и въ п. 1 отъ устнитѣ обяснения на защитата, означени въ п. 10 на въпросния листъ. Прѣдъ видъ изложеното сѫществено нарушение остава се безъ разглеждане оплакването за нарушението чл. чл. 337, 343 и 341 отъ Углавното сѫдопроизводство; 2) отъ мотивитѣ на обтѫжената присѫда се вижда, че сѫдътъ по сѫщество за да признае и касатора Моню Минчевъ, у когото не биле намѣрили крадени вещи за съучастникъ въ грабежа, се е основалъ единствено върху показанията на потърпѣвшитѣ, показанията на Ст. Петровъ, който чулъ отъ тия послѣднитѣ, безъ обаче сѫщиятъ сѫдъ да е обсѫдилъ сериозното възражение на защитата (стр. 393), състояща се въ това, че потърпѣвшитѣ въ тѫжбата си, прѣдъ дознанието на двукратното имъ разпитване отъ слѣдователя и въ сѫдебното заседание, различно сѫ поддържали, че и Моню Минчевъ е единъ отъ грабителитѣ; освѣнъ това не е обсѫдено обстоятелството, че другитѣ обвиняеми нито на дознанието, нито прѣдъ слѣдователя, като сѫ се признавали за автори на грабежа, не сѫ посочили за тѣхенъ другарь Моню Минчевъ. Вънъ отъ това сѫдътъ е изопачилъ показанията на свидѣтелитѣ В. Атанасовъ (стр. 384 и 385) и В. Вълевъ (стр. 386 и 387), разпитанъ и при очна ставка съ потърпѣвшия Ст. Продановъ; тия свидѣтели изрично сѫ показали, че всички обвиняеми и потърпѣвшиятъ Ст. Продановъ при разпитването имъ, не сѫ посочили касатора Моню Минчевъ за съучастникъ, а сѫдътъ изопачава тоя фактъ, като по отношение оцѣнката, показана на свидѣтеля Желю Ивановъ, игнорира показанитѣ въ полза на Моню Минчевъ обстоятелства за отиването на послѣдния съ свидѣтеля на воденица и за разговора съ старшията (стр. 384). Най-послѣ отъ присѫдата се вижда и тоя важенъ недостатъкъ, допуснатъ вслѣдствие повърхностното оцѣнение показанията на три категории свидѣтели, посочени отъ подсѫдимия Моню Минчевъ (стр. 276). — Така сѫдътъ разсѫждава за свидѣ-

Digitized by Google

телитѣ П. Славовъ, Д. Стояновъ и Д. Желѣзковъ, че не само неустановили алибито, но до нѣкждѣ изобличавали подсждимия М. Минчевъ, а свидѣтелитѣ С. Атанассвъ, Д. Диневъ и Ив. Димовъ, нищо не казали въ полза и подкрѣпили показанията на потърчѣвшия; сжщо и за свидѣтеля С. Антоновъ се казва въ присждата, че нѣмали показанията му неизложени подробно, значение, защото този свидѣтель не знаялъ, кога е спалъ у касатора М. Минчевъ. Прѣди всичко окржжниятъ сждъ длъженъ бѣше съгласно чл. 486, да анализира и изложи, както е сторилъ съ другитѣ свидѣтели подробно показанията на всички касаторови свидѣтели, като изложи и мотиви за тѣхното отхвърляне и кои сж именно обстоятелствата, показани отъ тия свидѣтели, които изобличавали М. Минчевъ и които подкрѣпяли показанията на потърпѣвшия и кои именно потърпѣвши, когато по дѣлото сж разпитани петь пострадали лица. Отъ изложеното като става явно, че присждата спрѣмо касатора М. Минчевъ, независимо отъ горѣнаведеното сжществено нарушение на чл. чл. 17 и 486 отъ Углавното сждопроизводство, не е основана съгласно разкрититѣ данни, частъ отъ които, както се каза по-горѣ, сж съвършено изопачени и игнорирани, а освѣнъ това сжщата присжда не съдържа мотиви по цитираното домогване на защитата, — прѣдъ видъ на това признава се за повторно нарушенъ чл. 486 отъ Углавното сждопроизводство, вслѣдствие на което уважаватъ се и тия оплаквания на подсждимия М. Минчевъ, и 3) неоснователно е петото оплакване, наведено отъ защитата, за нарушение чл. чл. 455 и 456 отъ Углавното сждопроизводство, прѣдъ видъ изложеното съображение по сжщото оплакване на другитѣ касатори и прѣдъ видъ на това, че п. 16 отъ въпросния листъ, гдѣто е казано „виновни ли сж споменатитѣ 12 души обвиняеми", е разрѣшенъ въ свързка съ другитѣ п. п. 1—15 включително, въ които пунктове е изложено самото дѣяние и по именно подсждимитѣ, а въ п. 15 сждътъ се произнасалъ за всички подсждими, включително и за касатора Моню Минчевъ. В. ***По касационната жалба на гражданския щецъ Стоичко Продановъ***: 1) неоснователно е оплакването, че сждътъ игнориралъ показанията на Ст. Петровъ и Щ. Жечевъ, защото въ присждата сж оцѣнени установенитѣ отъ тия свидѣтели обстоятелства за видената отъ тѣхъ дупка, безъ да сж казали, че знаятъ и видѣли едно гърне съ пари, находящи се въ сжщата дупка; 2) основателно е оплакването за неоцѣняване възпроизведеното отъ свидѣтеля Минчо Ивановъ (стр. 385) признание на подсждимия Митю Тодоровъ, който е казалъ, че отъ ограбенитѣ у касатора пари, си подѣлилъ съ другитѣ съучастници по 50—60 перчета, е послѣ казалъ по 150 парчета, по това обстоятелтво сждътъ трѣбваше да се освѣтли да ли думата „парчета" означава лева, слѣдъ което да го прицѣни по въпроса за размѣръ на гражданския искъ, и 3) отъ производството на дѣлото се вижда, че съгласно чл. 4 отъ Углавното сждопроизводство, редовно заявенъ гражданскиятъ искъ за 10.000 л., има само спрямо другитѣ 11 касатори, означени въ п. А. на настоящето рѣшение; че спрямо подсждимия Моню Минчевъ, сжщиятъ искъ е поддържалъ въ послѣдньото сждебно заседание и то въ врѣме дебатитѣ; и че потърпѣвшитѣ сж дали показание за размѣра на иска си, обаче окржжниятъ сждъ въ присждата никъкъ не мотивира гражданския искъ, защо не го уважава въ цѣлость, като да не игнорира показанията на потър-

Digitized by Google

пѣвшитѣ и цитирания свидѣтель Минчо Ивановъ; освѣнъ това нѣма изложени съображения за освобождането на касатора Миню Минчевъ по гржданския искъ. Прѣдъ видъ горѣизложеното, уважава се жалбата на Стойко Продановъ, за нарушение чл. 486 отъ Углавното сждопроизводство. Другитѣ му оплаквания се отнасятъ до сжеството на дѣлото.

Възъ основание горѣизложеното, Върховниятъ касационенъ сждъ, като не признава за основателна само жалбата на подсждимитѣ Петко Михневъ, Иванъ Михневъ, Митю Тодоровъ, Андрей Симеоновъ, Еню Андреевъ, Димитъръ Колевъ, Марко Стояновъ, Саранди Михалакевъ, Недѣлко Тодоровъ, Стоянъ Стояновъ и Еню Желевъ, спрѣмо които присждата по отношение углавната часть е въ сила и подлежи на изпълнение, а сжщата присжда се отмѣнява поради основателнитѣ жалби на подсждимия Моню Минчевъ и гражданскиятъ ищецъ Стойко Продановъ, вслѣдствие на което дѣлото подлежи на разглеждане по сжество, касателно гражданския искъ спрямо всичкитѣ подсждими, а относително углавната часть — само спрямо касатора Моню Минчевъ **опрѣдѣлява**: присждата на Старозагорския окржженъ сждъ № 522, отъ 15 декемврий 1902 год., за нарушение чл. чл. 486 и сжщиятъ чл. 486 въ свързка съ чл. 17 отъ Углавното сждопроизводство, съ силата на чл. 569 отъ сжщото сждопроизводство, да се отмѣни само въ отношение на подсждимия Моню Минчевъ и дѣлото за ново разглеждане по сжество спрямо сжция Моню Минчевъ, отъ другъ съставъ, да се изпрати въ сжция окржженъ сждъ. Касационната жалба на Петко Михневъ, Иванъ Михневъ, Митю Тодоровъ, Андрей Симеоновъ, Еню Андреевъ, Димитъръ Колевъ, Марко Стояновъ, Саранди Михалакевъ, Недѣлко Тодоровъ, Ст. Стояновъ и Еню Желевъ, подадена противъ сжщата присжда, съ силата на чл. 569 отъ Углавното сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие. — Въ отношение на гражданския искъ на Стойко Продановъ, за нарушение чл. 486 отъ Углавното сждопроизводство, сжщата присжда да се отмѣни и дѣлото да се изпрати въ сжция окржженъ сждъ, за разглеждането му отъ другъ съставъ по сжество.

№ 4 — (66) — 19 септемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, второ углавно отдѣление, на втори септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Атанасъ Хитовъ и Димитъръ Тошковъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена Димитъръ Тошковъ *углавно дѣло № 117, по описа за 1902 год., на Петъръ Пощаковъ, Севлиевски кметъ, срещу присждата на Търновския окржженъ сждъ, отдѣление въ гр. Севлиево, отъ 30 януарий 1902 год., № 29, осжденъ на глоба 100 лева, по Закона за благоустройството на населенитѣ мѣста.*— Въ сждебното заседание вмѣсто касатора Петъръ Пощаковъ, яви се адвоката П. Пешевъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: вслѣдствие единъ актъ, съставенъ на 1 юний 1901 год., отъ Севлиевския секционенъ инженеръ А. Мариновъ, съ който актъ е констатирано, че Севлиевскиятъ кметъ Петъръ Пощаковъ въ качеството си на градски кметъ, билъ допусналъ: 1) на Петъръ Зъмчевъ да поправя здание, което грозяло на опасность отъ срутване; 2) на Минчо Ивановъ за направа на каменни стжпала, които запушили цѣлия

Digitized by Google

тротоаръ и часть отъ улицата; 3) на Радка, Петъръ и София Пенкови, Теофанъ Нинковъ, Иванъ Тошевъ, Колю Петковъ, Тома Томевъ и Стоянца Зурката, за несъобщаване рѣшението на комисията по освидѣтелствуване зданията грозящи на опасность; 4) на Илия Тончевъ за прѣпокриване дюкяна си безъ разрѣшение отъ тѣхническитѣ власти; 5) на Христо х. Димовъ за ремонтиране, прѣпокриване и ограждане съ тухлена и дъсчена ограда дюкяна си, който грозялъ на опасность; 6) на Иванчо Панайотовъ за построяване ново здание безъ знание на тѣхническитѣ власти; 7) на Петъръ х. Стефановъ за прѣпокриване зданието си безъ прѣдварително разрѣшение отъ техническитѣ власти, и 8) на Маргаритъ Иончѐвъ за събаряне дюкяна му, който грозялъ на опасность, безъ да му е даденъ нѣкакъвъ срокъ, съгласно ал. 2 на чл. 23 отъ Закона за благоустройството на населенитѣ мѣста въ Княжеството, Министерството на общитѣ сгради пѫтищата и съобщенията, съ приказъ № 247, отъ 1 юний 1901 год., глобило Севлиевския кмегъ Петъръ Пощаковъ съ 100 лева. По възивната жалба на глобения Петъръ Пощаковъ, въ Севлиевското отдѣление на Търновския окржженъ сѫдъ е заведено възивно углавно дѣло № 399/901 год., което е разгледалъ и за разрѣшението му взелъ въ съображение: 1) „апелаторътъ Петъръ Пощаковъ, признава, че той дѣйствително не е съобразилъ на Радка, Петъръ и София Пенкови, Теофанъ Нинковъ, Иванъ Тоневъ, Колю Петковъ, Тома Томевъ и Стояница Зурката, за рѣшението на комисията по освидѣтелствуване зданията имъ грозящи на опасность, но за свое оправдание той възразява, какво не билъ сторилъ това, защото не сѫществувало подобно рѣшение на комисията; обаче това възражение на апелатора се явява съвършено неоснователно, тъй като отъ приложеното къмъ дѣлото удостовѣрение на Севлиевския секционенъ инженеръ № 15, отъ 5 януарий н. г., се установява, че комисията, назначена отъ Севлиевския окржженъ управитель, за освидѣтелствуване грозящитѣ на опасность здания въ гр. Севлиево била прѣгледала зданията на упоменатитѣ по-горѣ лица и рѣшила тия здания да се съборятъ по силата на чл. 93 отъ Закона за благоустройството на населенитѣ мѣста въ княжество България. Това свое рѣшение комисията протоколирала и съобщила чрѣзъ Севлиевския секционенъ инженеръ на Севлиевския градски кметъ Петъръ Пощаковъ. Отъ самопризнанието на апелатора, сѫщиятъ установява, че послѣдниятъ въ качеството си на Севлиевский градски кметъ се е разпоредилъ да се събори дюкяна на Маргаритъ Иончѐвъ, който грозялъ на опасность, безъ да му е далъ нѣкакъвъ срокъ, съгласно ал. 2 на чл. 23 отъ Закона за благоустройството на населенитѣ мѣста въ Княжеството; 2) че отъ показанията на свидѣтеля А. Мариновъ, Севлиевски секционенъ инженеръ, се установява, какво апелаторътъ Петъръ Пощаковъ, като кметъ на града Севлиево, безъ разрѣшение отъ техническитѣ власти билъ позволилъ; а) на Петъръ Зъмчевъ да поправя дюкяна си, който грозялъ на опасность отъ срутване. Петъръ Зъмчевъ освѣнъ гдѣто турналъ нови кепенци на дукяна си и го боядисалъ, но още го подпрѣлъ и съ греди, съ което си оздравилъ дюкяна за много години; б) на Минчо Ивановъ да направи каменни стѫпала прѣдъ дюкяна си, които запушили цѣлия тротоаръ и часть отъ улицата. На молбитѣ на секционния инженеръ, щото кметътъ Петъръ Пощаковъ да се разпореди за събарянето на прѣдметнитѣ

Digitized by Google

стжпала, послѣдниятъ не е обрѫщалъ никакво внимание, до като не билъ заставенъ да направи това отъ Търновския окрѫженъ инженеръ и Търновския окрѫженъ управителъ; в) на Иванчо Пинайотовъ да построи въ двора си сайвантъ, и г) на Илия Тончевъ, Христо х. Димовъ и Петъръ х. Стефановъ, да ремонтиратъ дюкянитѣ си, грозящи на опасность чрѣзъ извършване въ тѣхъ на разни поправки и покриване; 3) че като взима прѣдъ видъ акта, съставенъ на 1 юний 1901 год., показанията на Севлиевския секционенъ инженеръ и отчасти самопризнанието на апелатора Петъръ Пощаковъ, сѫдътъ намира за доказано, какво реченията Петъръ Пощаковъ, въ качеството си на Севлиевски градски кметъ, на едни лица не е съобщилъ рѣшението на комисията по освидѣтелствуване зданията имъ, грозящи на опасность, на други съборилъ зданията, грозящи на опасность, безъ да имъ даде прѣдвидения въ закона срокъ, а пъкъ на трети е позволилъ да строятъ нови здания и да уякчаватъ чрѣзъ поправки грозящи на опасность отъ събаряне, безъ разрѣшението на надлежнитѣ технически власти, съ което си дѣйствие той е нарушилъ постановленията на чл. чл. 22, 23 и 28 отъ Закона за благоустройството на населенитѣ мѣста въ Княжеството, слѣдователно, слѣдва да се признае за виновенъ въ това, и 4) че при такова положение на дѣлото, слѣдва да се признае че обтѫженията приказъ № 247, отъ 18 септемврий 1901 год., на Министерството на общитѣ сгради, пѫтищата и съобщенията, е правилно издаденъ и като такъвъ, слѣдва да се потвърди"; — съ присѫда № 29, отъ 30 януарий 1902 год., потвърдилъ приказа № 247, отъ 18 септемврий 1901 година. Петъръ Пощаковъ, кметъ на Севлиевската градска община, недоволенъ отъ тая присѫда, подава срещу нея касационна жалба, въ която се оплаква за нарушение чл. чл. 123 и 124 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. чл. 22 и 23 отъ Закона за благоустройството на населенитѣ мѣста, защото сѫдътъ не му допусналъ огледъ за да установи, че не билъ позволилъ поправки и строения, упоменати въ приказа на Министерството на общитѣ сгради, и че станалитѣ поправки били незначителни, които законътъ му допущалъ да разрѣшава, не му допусналъ сѫдътъ сѫщо да се прѣдстави протоколното рѣшение по освидѣтелствуването подлежащитѣ на събаряне градежи. Устно защитникътъ добави за нарушение чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото сѫдътъ не оцѣнилъ прѣдставеното отъ подсѫдимия удостовѣрение № 475, съ което му се прѣдписва да събори дюкяна на Маргаритъ Ионче въ, че нѣма прѣдставени въ дѣлото позволителнитѣ билети, за да се докаже съ тѣхъ, че е дѣйствително разрѣшавалъ противозаконни поправки на кѫщи и дюкяни; за нарушение чл. 46 отъ Закона за благоустройството на населенитѣ мѣста, защото въ него членъ нак зание за кмета не се прѣдвижда.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ доклада на дѣлото, обясненията на подсѫдимовия защитникъ и заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: първото оплакване на касатора е неоснователно, защото отъ производството на дѣлото се вижда, че въпросътъ за извършване огледа е билъ поставенъ отъ самия касаторъ въ зависимость отъ усмотрѣнието на сѫда, а пъкъ послѣдниятъ не е намѣрилъ за необходимо, както това се вижда отъ протокола му да извърша огледъ. Оплакването за непрѣдставление

Digitized by Google

протокола на специялната комисия е сѫщо неоснователно, защото въ мотивитѣ на присѫдата си сѫдътъ констатира на основание официални документи сѫществуването на въпросния протоколъ. Устното оплакване на повѣреника Пешевъ за неоцѣнката на удостовѣрението № 475, прѣдставено отъ довѣрителя му, е неоснователно, защото то се отнася до събарянето на дюкяна на Маргаритъ Ионче въ, по което събаряне касаторътъ се е обвинявалъ, че безъ да даде срокъ, прѣдвиденъ въ закона на притежателя на дюкяна, е съборилъ въпросния дюкянъ, а документа № 475, за който става дума, самъ по себе си не опровергава обвинението, защото въ него се прѣдписва на касатора, като на кметъ да събори въпросния дюкянъ по установения отъ закона редъ. Но и отъ фактическа страна не се оправдава оплакването, защото за удостовѣрението № 475 се споменува въ удостовѣрението № 15, отъ 5 януарий 1902 год., а пъкъ послѣдното е оцѣнявалъ сѫда. Оплакването за непрѣдставление въ дѣлото на позволителнитѣ билети е неоснователно, защото прѣдъ инстанцията по сѫщество за тѣхъ не е ставало въпросъ. Послѣдното оплакване е тоже неоснователно, защото обвинението на касатора между другото е, че той въпрѣки чл. 23 отъ Закона за благоустройстрото, е допускалъ на гражданитѣ да си поправляватъ зданията, които сѫ подлежали на събаряне, а това дѣяние е наказуемо, тъй като споредъ чл. 42 отъ Закона за благоустройството, надзорътъ върху строенето е възложено върху общинскитѣ управления и други власти показани въ този членъ, а слѣдующиятъ чл. 43 отъ сѫщия законъ гласи: „щомъ въпроснитѣ въ чл. 42 длъжностни лица и власти намѣрятъ отклонение отъ дозволителния билетъ, или отъ утвърденитѣ планове и отъ настоящия законъ, тѣ сѫ длъжни да спратъ работитѣ и да съставятъ за това надлеженъ актъ. За несвоеврѣменното и неточно изпълнение на тая си обязаность и на всички постановления на настоящия законъ, виновнитѣ длъжностни лица се глобяватъ отъ Министерството на обществените сгради, пѫтищата и съобщенията, по означения въ чл. 46 редъ. Ще каже че за ***намѣренитѣ отклонения отъ дозволителния билетъ*** длъжностнитѣ лица се глобяватъ, ако не изпълнятъ обязаноститѣ си да спратъ работата и да съставятъ надлеженъ актъ, а колко повече въ случая е отговоренъ кмета по силата на чл. 43, щомъ той ***незаконно е допусналъ***, да ставатъ поправки на здания, за които е имало рѣшение на специялната комисия да се срутятъ, като грозящи на опасность, съгласно прѣдписанието на чл. 23 отъ Закона за благоустройството.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Петъръ Пощаковъ, срещу присѫдата на Търновския окрѫженъ сѫдъ, отдѣление въ гр. Севлиево, отъ 30 януарий 1902 год., № 29, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 5 — (78) — 25 септемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, второ углавно отдѣление, на единадесети септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдсѣдатель, Филипъ

Digitized by Google

Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Иванъ Каранджуловъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присжтствието на прокурора д-ръ Д. Минковъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 109, по описа за 1903 год., на Янаки Александровъ, отъ гр. Бургазъ, осжденъ съ присжда на Бургазкия окржженъ сждъ отъ 15 януарий 1903 год., № 24, за нарушение Закона за данъка върху занятията.* — Въ сждебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Бургазкиятъ финансовъ началникъ, на основание единъ актъ, съставенъ на 31 юлий 1899 год., е издалъ постановление подъ № 60, отъ 13 септемврий 1899 год., съ което осждилъ Янаки Александровъ, отъ гр. Бургазъ, да заплати въ полза на хазната всичко 1200 лева, за гдѣто упражнявалъ занятието „гостилничаръ“ прѣзъ 1895, 96, 97, 98 и 99 години, безъ да е подалъ декларация за да се обложи съ данъкъ. Това послѣдното е било потвърдено отъ Финансовото министерство съ друго, съ дата 12 февруарий 1900 год., № 1030. Вслѣдствие подадената срещу това постановление възивна жалба отъ страна на осжденото лице, дѣлото било изпратено въ Бургазския окржженъ сждъ за възивно разглеждане. Този послѣдниятъ за разрѣшението му, взелъ прѣдъ видъ: че апелаторътъ както съ жалбата си, тъй и въ сждебното заседание, чрѣзъ защитникà си, моли отмѣнението на обжалваното постановление, тъй като отъ 1895 — 96 год., второто полугодие отъ послѣдната година, гостилницата е била държана отъ друго лице, за доказателство на което прѣдставлява едно удостовѣрение № 949, отъ Бургазкото градско общинско управление, а колкото се отнася до останалитѣ до 1899 г., когато е билъ съставенъ актътъ имало давность. Обаче това послѣдно твърдение на апелатора за давностьта е неприемливо, защото нарушението отъ началото до съставянето на акта е продължавало, а като е тъй, не може да се приеме, а колкото се отнася за годината 1895 и първото полугодие на 1896 год., отъ прѣдставеното удостовѣрение отъ Бургазкото общинско управление подъ № 949, се вижда, какво прѣзъ това врѣме гостилницата е била държана отъ друго лице — Асониди Гьонъ — а щомъ това е тъй, слѣдва апелаторътъ за прѣзъ това врѣме да се признае за невиновенъ, а въ случая обтжженото постановление № 1030, слѣдва да се измѣни, а за останалитѣ втори полугодия отъ 1896 год. и цѣлитѣ, 97, 98 и 99 години да се остави въ сила. По тия съображения, Бургазкиятъ окржженъ сждъ съ присжда отъ 15 януарий 1903 год., № 24, измѣнилъ постановлението на Министра на финанситѣ, като осждилъ подсждимия Янаки Александровъ да заплати по 120 лева годишенъ данъкъ за годинитѣ 1896 полугодие II, 1897, 1898 и 1899, както и глоба 420 лева. — Съ касационна жалба осжденията Александровъ се оплаква за нарушение чл. 73 § 2 отъ Наказателния законъ, защото окржжнията сждъ неправилно призналъ, че нарушението не е покрито съ давность за годинитѣ 1896 и 1897, когато данакътъ се плаща ежегодно и щомъ актъ не съставенъ за неплащането му въ течение на слѣдующата година, нарушението за прѣдшествующата трѣбва да се счита покрито съ давность.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша заключението на прокурора, взе въ съображение: неправилно и неприемливо е мнѣнието на касатора, че нарушението прѣдвидено въ чл. 33 отъ Закона за данъка върху занятията, се покривало съ давность за прѣдшествующата година,

Digitized by Google

ако въ течение на слѣдующата не се е направило потрѣбното за прѣслѣдването му, защото това нарушение се състои въ получаване на доходи *скрито* отъ властьта, съ цѣль да се избѣгне плащането на данъка, отъ което слѣдва, че до като се продължава утаяването отъ властьта на получавания доходъ, продължава се и нарушението, тъй като съ необявяването на властьта за получавания доходъ, продължава се прѣстжпното състояние, въ което се е поставилъ нарушителтъ съ факта на съзнателното отъ негова страна необявяване за получавания доходъ, съ цѣль да не плати слѣдуемия данъкъ. Законътъ не е турилъ облагането съ данъкъ въ зависимость отъ потърсването на самата власть лицата, които трѣбва да се обложатъ, а отъ обявяването на самитѣ тия лица доходитѣ си. Неизпълнението на тая възложена имъ отъ закона обязаность, съставлява нарушението наказуемо по чл. 33 отъ Закона за данъка върху занятията. Прочее, съ продължаването да се не изпълня тая законна обязаность, продължава се и нарушението, а такова едно нарушение влиза въ категорията на ония прѣстжпни дѣяния, които траятъ непрѣкъснато и за което е дума въ чл. 73 ал. 2 отъ Наказателния законъ. Въ конкретния случай нарушението, за което е осжденъ касаторътъ е почнало отъ второто полугодие на 1896 год., и се е продължавало до момента на откриването му прѣзъ 1899 год., а при това положение то не е могло да се покрие съ давность до тоя моментъ.

По тия съображения **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Янаки Александровъ, противъ присждата на Бургазкия окржженъ сждъ отъ 15 януарий 1903 год., подъ № 24, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сждопроизводство, да се остави безъ послѣдствие.

№ 6 — (147) — 14 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, второ углавно отдѣление, на тридесети септемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена С. Кисьовъ *углавно дѣло № 173, по описа за 1902 год., заведено по касационната жалба на Бохоръ П. Алкалай, отъ гр. София, срещу присждата на Софийския окржженъ сждъ отъ 25 януарий 1902 год., съ която е осжденъ за нарушение Закона за акцизитѣ.* — Въ сждебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сж: на основание единъ актъ, съставенъ на 11 августъ 1901 год., отъ помощника на Софийския акцизенъ надзиратель Ив. Петровъ, съ който актъ е констатирано, че фабрикантътъ на сода и лимонада Бохоръ П. Алкалай, отъ гр. София, е събралъ 35 парчета употрѣбени вече бандероли иималъ за цѣль да ги употрѣби още единъ пжть. Софийскиятъ окржженъ управитель, съгласно съ чл. чл. 4, 6 и 9 отъ Закона за акцизитѣ и чл. 68 отъ Закона за питиетата, съ постановление № 470, отъ 16 августъ 1901 год., постановилъ: Бохоръ П. Алкалай, отъ гр. София, да заплати глоба 120 лева. Недоволенъ отъ казаното постановление, осжденият Бохоръ П. Алкалай подалъ противъ него апелативна жалба, съ която молилъ Софийския окржженъ сждъ да

Digitized by Google

го отмѣни по причинитѣ, изложени въ апелативната жалба и ония, които щѣлъ да прѣдстави въ сждебното заседание, при разглеждане на дѣлото. Окржжният сждъ за разрѣшение на дѣлото, подиръ доклада, обясненията на странитѣ и заключението на прѣдставителя на прокурорския надзоръ, взе въ съображение: „отъ акта, съставенъ на 11 августъ 1901 год. и самопризнанието на апелатора Бохоръ П. Алкалай, се установява, че въ неговата фабрика за сода и лимонада сж заловени 35 парчета употрѣбени бандероли, грижливо запазени въ една запазена кутия, въ една отъ писалищнитѣ му маси. Съгласно забѣлѣжката къмъ п. 17 отъ чл. 4 отъ Закона за измѣнение и допълнение къмъ Закона за акциза, бандеролитѣ се лепятъ върху отверстията на стъклата. Това постановление на закона има за цѣль, съ отварянето на стъклото бандерола да се унищожи. Щомъ се установява факта, че апелаторътъ е събралъ 35 парчета употрѣбени бандероли, които той въ всѣко врѣме еималъ възможность да употрѣби, безъ да бжде заловенъ отъ властьта, сждътъ намира, че апелаторътъ е нарушилъ чл. 6 отъ Закона за акцизитѣ, наказуемо по чл. 68 отъ Закона за питиетата. Още повече, че самъ апелаторътъ признава, че той е купувалъ ония бандероли да ги употрѣби повторно. А въ такъвъ случай и понеже съ постановлението си Софийскиятъ окржженъ управитель е наложилъ на апелатора приличното наказание, то сждътъ намира, че това постановление слѣдва да се потвърди“; — съ присжда № . . ., отъ 25 януарий 1902 год., потвърдилъ постановлението на Софийския окржженъ управитель отъ 16 августъ 1901 год., подъ № 470, а подадената срещу него апелативна жалба на Бохоръ П. Алкалай, като неоснователна, оставилъ безъ послѣдствие. — Съ касационна жалба осжденията Бохоръ П. Алкалай, отъ гр. София, се оплаква за нарушение: 1) чл. 86 отъ Углавното мирово сждопроизводство, защото съставеният противъ него актъ не констатира, че е употрѣбилъ унищожени бандероли върху содени шишета, а само че сж намѣрени такива въ шкафа му, отъ което слѣдва, че законътъ не забранява събирането унищожени бандероли, марки, карти и др., безъ да сжществува наказуемо нарушение; 2) чл. 85 отъ сжщото сждопроизводство, защото оставени сж безъ внимание приложенитѣ въ дѣлото документи, особено тия, които измѣняватъ една часть отъ акта, касателно намѣренитѣ въ употрѣбление развалени книжки (бандероли) като сждътъ неправилно счете за дѣйствителенъ този фактъ, въпрѣки успорванията на финансовитѣ власти съ забѣлѣжкитѣ си върху гърба на акта. Устно прокурорътъ заяви, че е нарушенъ чл. 86 отъ Углавното мирово сждопроизводство, въ свързка съ чл. 49 п. 3 отъ Наказателния законъ, защото констатираното въ присждата дѣяние съставлява опитъ на нарушение, ненаказуемо по закона.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ доклада и заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: отъ съобразителната часть на обтжжената присжда се вижда, че Софийскиятъ окржженъ сждъ възъ основание безспорниятъ по дѣлото фактъ, констатиранъ съ акта отъ 11 августъ 1901 г., признатъ отъ касатора и състоящъ се въ това, че въ масата на този послѣдния въ една кутия, властьта намѣрила 35 кжса употрѣбени бандероли за сода и лимонада, е призналъ, че сжществува извършено отъ касатора консомирано нарушение, наказуемо по чл. 6 отъ Закона за акци-

Digitized by Google

зитѣ и чл. 68 отъ Закона за бериитѣ върху питиетата, защото той въ всѣко врѣме могалъ да употрѣби въпроснитѣ бандероли. Това сѫждение на сѫда по сѫщество е погрѣшно и неправилно, защото отъ цитиранитѣ членове, както и отъ всички наказателни фискални закони въ свързка съ чл. 49 п. 3 отъ общия Наказателенъ законъ, се вижда, че се налага наказание само за консумирано нарушение, а не и въ случая, когато едно лице има намѣрение да наруши нѣкой фискаленъ законъ или при опитването да извърши нарушението, послѣдното не бѫде осѫществено. Въ дадения случай щомъ окрѫжниятъ сѫдъ констатира, че касаторътъ въ момента на акта не е употрѣбилъ бандеролитѣ, а впослѣдствие могалъ да извърши сѫщото дѣяние, запрѣтено подъ страхъ на наказание само ако прѣстѫпното намѣрение бѫде реализирано, — Върховниятъ касационенъ сѫдъ признава, че горѣизложеното констатирано въ присѫдата дѣяние — опитъ да се наруши чл. 6 отъ Закона за акцизитѣ, е ненаказуемо, а окрѫжниятъ сѫдъ като е неправилно осѫдилъ касатора, допусналъ е сѫществено нарушение на чл. 86 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. 49 п. 3 отъ Наказателния законъ, вслѣдствие на което като се оставятъ безъ разглеждане другитѣ оплаквания, за горѣнаведеното капитално нарушение на закона, присѫдата се отмѣнява.

На тия основания, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: присѫдата на Софийския окрѫженъ сѫдъ отъ 25 януарий 1902 год., защото е нарушенъ чл. 86 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. 49 п. 3 отъ Наказателния законъ, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане по сѫщество отъ другъ съставъ, да се изпрати въ сѫщия окрѫженъ сѫдъ.

№ 7 — (158) — 18 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, второ углавно отдѣление, на четвърти октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена Сава Кисьовъ *углавно дѣло № 543, по описа за 1903 год., заведено по касационнитѣ жалби на Хюсню Ахмедовъ Ефендиевъ, Ибрямъ Татаръ Хасановъ и Сюлюшъ Ахмедовъ, отъ с. Софулари, Шуменско, срещу присѫдата на Шуменския окрѫженъ сѫдъ подъ № 368, отъ 28 юний 1903 год., съ която сѫ осѫдени по на 6-годишенъ строенъ тъмиченъ затворъ и на лишение отъ права, за грабежъ.* — Въ сѫдебното заседание вмѣсто касаторитѣ се яви тѣхниятъ защитникъ д-ръ Д. К. Вачевъ.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: съ обвинителенъ актъ, отъ 19 декемврий 1900 год., прокурорскиятъ надзоръ при Шуменския окрѫженъ сѫдъ е прѣдалъ за сѫдене Хюсню Ахмедъ Ефендиевъ, Ибрямъ Татаръ Хасановъ и Сюлюшъ Ахмедовъ, отъ с. Софуларъ, по обвинението имъ въ това, че на 20 октомврий 1900 год. прѣзъ нощьта срещу 21, въ селото Софуларъ, Новопазарска околия, сѫ ограбили Стефанъ Радановъ и Аптараманъ Мехмедовъ, като имъ взели около 100 лева пари, да бѫдатъ сѫдени съ участие на сѫдебни заседатели и наказани по чл. 324 отъ Нака-

Digitized by Google

зателния законъ. Образуваното по тоя обвинителенъ актъ углавно дѣло № 1354/900 год., Шуменскиятъ окржженъ сждъ разгледалъ на 6 май 1903 год. и за разрѣшението му взелъ прѣдъ видъ: 1) „обстоятелствата, които уличаватъ подсждимитѣ, сж слѣдующитѣ: излизането на подсждимия Хюсню Ахмедъ Ефендиевъ рано сутриньта съ пушка въ ржка, който спрѣлъ подсждимитѣ и подкаралъ за одаитѣ. Установено почти отъ всички свидѣтели: вземане паритѣ на потърпѣвшитѣ и задържанието имъ, безъ да бждатъ прѣдадени на кметския намѣстникъ отъ подсждимия Ибряма, обстоятелство установено отъ потърпѣвшитѣ свидѣтели и отъ Кънчо Върбевъ и Ангелъ Радушевъ, като твърдятъ, че отначало подсждимитѣ отказвали, че е имало у тѣхъ взети пари, но когато Кънчо Върбевъ настоялъ повече, подсждимиятъ Ибрямъ призналъ твърдението на подсждимия, че потърпѣвшиятъ Аптураманъ вързалъ единъ краденъ волъ вънъ отъ селото въ едно дърво отъ срѣдъ нощь, прѣди да извърши кражбата и слѣдъ провѣрката отъ страна на сгражара Ангелъ Радушевъ, да ли дѣйствително на мѣстото имало вързанъ волъ, който да е стоялъ отъ срѣдъ нощь, излѣзло, че дѣйствително имало вързанъ волъ, но той да ли е вързанъ отъ скоро, понеже ако билъ вързанъ прѣзъ нощьта, щѣло да има извержения, обаче такива нѣмало, това обстоятелство е установено отъ свидѣтелитѣ Ангелъ Радушевъ и Кънчо Върбевъ; обстоятелството, че Стефанъ Радановъ и Аптураманъ заедно съ Ради Петровъ минали прѣзъ селото Дживецъ за Шуменъ. Като карали 4—5 добитъка за продань, върнали се слѣдъ продажбата на добитъка, като се спрѣли въ сжщото село, направили масрафъ на дюкянджията Вичо Начевъ за $4^1/_2$ гроша, платили ги и продължили пжтя си за с. Софуларъ, безъ да водятъ, съ тѣхъ нѣкакъвъ волъ; 2) дѣйствително подсждимитѣ и свидѣтелитѣ Шабанъ Сюлейомановъ, Салимъ Емурловъ, Мехмедъ Юмеровъ Мисирджи показватъ, че потърпѣвшитѣ като крадци биле откарани отъ подсждимия Хюсню въ одаитѣ за да бждатъ задържани, разпитани и обискирани, за която цѣль изпратили да викатъ кметския намѣстникъ, но понеже той билъ боленъ, Хюсню си присвоилъ неговитѣ права, разпиталъ по отдѣлно потърпѣвшитѣ, обискиралъ ги като мислилъ, че Стефанъ има револверъ, а у Аптурамана намѣрили едно вжже за вързване добитъкъ и че на Аптурамана ударили 2—3 шамара и той призналъ, че двамата извършили кражба; Радановъ доброволно прѣдалъ паритѣ, които Хюсню прѣдалъ на Имбряма за да ги прѣдаде на кметския намѣстникъ; 3) тия показания съвсѣмъ не отговарятъ на самата дѣйствителность, ето защо недопустимо е единъ човѣкъ сутринь рано да се събуди да вика кучетата, да взема пушка, да отиде да гони крадци, безъ да е увѣренъ за това да рискува съ живота си, защото той е ималъ насрѣща си двама; ако нѣмаха намѣрение подсждимитѣ да взематъ паритѣ на потърпѣвшитѣ, тѣ не щѣха да обискиратъ Стефанъ Радановъ на сила, защото недопустимо за Аптурамана, циганина да употрѣбяватъ сила, а Стефанъ Радановъ доброволно да даде паритѣ си. Ако дѣйствително обискиранитѣ се считаха за крадци то взетитѣ отъ тѣхъ нѣща щѣха да се прѣдадатъ на кметския намѣстникъ, а не да се държатъ въ Ибряма. Отъ друга страна показанията на свидѣтелитѣ послѣдни не могатъ да се вематъ въ внимание и по тая причина, че тѣ сж заинтересовани, понеже тѣ не сж биле заедно съ обвиняемитѣ и ако не прямо, тѣ сж взели косвено участие въ всичко, каквото

Digitized by Google

се е случило; 4) вземането на паритѣ отъ подсѫдимитѣ е станало чрѣзъ употрѣбление сила и заплашване, се доказва отъ показанията на потърпѣвшитѣ отъ установенитѣ данни по дѣлото; 5) отъ всичко изложено до тукъ, слѣдва да се приеме за доказано, че подсѫдимитѣ заедно съ сила и заплашване сѫ отнесли отъ потърпѣвшитѣ около 100 лева безъ тѣхно съгласие и съ цѣль да ги присвоятъ, и 6) извършеното отъ подсѫдимитѣ съставлява прѣстѫплението грабежъ, прѣдвиденъ въ чл. 324 отъ Наказателния законъ, за което слѣдва да имъ се наложи наказание"; — съ присѫдата си отъ 28 юний 1903 год., № 368, осѫдилъ подсѫдимитѣ Хюсню Ахмедъ Ефендиевъ, Сюлюшъ Ахмедовъ и Ибрямъ Татаръ Хасановъ по на 6-годишенъ строгъ тъмниченъ затворъ и на лишение отъ правата, изброени въ чл. 30 отъ Наказателния законъ, за 8 години. — Съ касационната жалба осѫденитѣ Хюсню Ахмедовъ Ефендиевъ, Ибрямъ Татаръ Хасановъ и Сюлюшъ Ахмедовъ, отъ с. Софулари, се оплакватъ за нарушение: 1) чл. чл. 455 и 456 отъ Углавното сѫдопроизводство: а) защото сѫдътъ не поставилъ отдѣлни въпроси за виновността на всѣки единъ отъ касаторитѣ, и б) защото отъ даннитѣ по дѣлото се вижда, че касаторътъ Ибрямъ Татаръ Хасановъ не е билъ при обискирването на потърпѣвшия Стефанъ Радановъ, който е показалъ това обстоятелство, а сѫдътъ неправилно го е осѫдилъ за грабежъ, а ако е билъ само помагачъ трѣбваше да бѫде наказанъ като такъвъ; 2) чл. чл. 458 и 460 буква *а* отъ сѫщото сѫдопроизводство; а) защото нито въ въпросния листъ ни въ присѫдата си сѫдътъ се е ржководилъ отъ съвокупността на всички обстоятелства, като се е основалъ на несѫществуващи данни; б) защото въ дѣлото нѣма данни, че сѫ биле ограбили поне 5 пари на Аптураманъ Мехмедовъ, който разпитанъ прѣдъ слѣдователя не се е оплакалъ, че му сѫ биле ограбени пари, находящи се въ табакерата му; в) защото съгласно показанията на потърпѣвшия Стефанъ Радановъ, само касаторътъ Сюлюшъ Ахмедовъ го разтърсилъ и му взелъ паритѣ, а сѫдътъ не казва отъ гдѣ черпи заключението си, че и касаторътъ Хюсню Ахмедъ Ефендиевъ е ограбилъ сѫщия потърпѣвши, и г) защото игнорирани сѫ показанията на свидѣтелитѣ Шабанъ Сюлюмановъ, Мехмедъ Юмеровъ Мисирджи и Салимъ Емурловъ, и 3) чл. 324 отъ Наказателния законъ: а) защото констатираното дѣяние неправилно е квалифицирано за грабежъ, и б) защото съгласно разкрититѣ данни неправилно сѫдътъ е призналлъ за грабежъ самоуправнитѣ дѣйствия и обсебването на паритѣ, безъ да види, че тия дѣйствия нѣматъ нищо общо по между си, а сѫ отдѣлнитѣ дѣйствия на отдѣлни лица за специални цѣли. Устно защитникътъ д-ръ Д. К. Вачевъ се оплаква за нарушение: а) чл. чл. 316 и 350 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото въпрѣки заявлението на касатора Хюсню Ах. Ефендиевъ на стр. 141, за свидѣтели окржжниятъ сѫдъ е допусналъ само една свидѣтель Хафузъ Хасановъ, а другитѣ свидѣтели отхвърлилъ безъ мотивъ, и б) чл. 486 п. п. 1 и 2 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото присѫдата не е мотивирана, съгласно даннитѣ и материялния законъ.

Върховниятъ касаціоненъ сѫдъ, слѣдъ доклада, обясненията и заключението на прокурора, въ смисъль, да се уважи жалбата, взе прѣдъ видъ: 1) основателно е първото оплакване за нарушение чл. 456 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото съгласно обвинението, всички каса-

Digitized by Google

тори сж обвинявани за съвмѣстно участие въ ограбването на Стефанъ Радановъ и Аптураманъ Мехмедовъ, когато първиятъ е показалъ (стр. 270 и 271), че само подсждимиятъ Сюлюшъ Мехмедовъ му взелъ паритѣ, ножа и револьвера, а вториятъ потърпѣвши не знае кой отъ подсждимитѣ е ограбилъ паритѣ на господаря му Стефанъ Радановъ (глед. прочетенитѣ му показания на стр. 30 въ слѣдственото дѣло). При това положение на даннитѣ и възбуденото обвинение, сждътъ по сжщество като не е поставилъ отдѣлни въпроси за приписуемото се дѣяние на всѣкой отъ касаторитѣ, той е сжществено нарушилъ чл. 456 отъ Углавното сждопроизводство; 2) въ въпросния си листъ сждътъ по сжщество е изложилъ само законното опрѣдѣление на дѣянието — грабежъ съ думитѣ, „употрѣбили сила и заплашване, отнели отъ потърпѣвшитѣ Стефанъ Радановъ и Аптураманъ Мехмедовъ около 100 лева безъ тѣхно съгласие, съ цѣль да ги присвоятъ“, безъ обаче да констатира при участието на сждебнитѣ заседатели сжществениѣ фактически признаци на дѣянието — грабежъ, а именно въ що се е състояла употрѣбената сила и заплашване отъ всички подсждими. Сжщото се съглежда и въ мотивитѣ на присждата, въ която даже сждътъ по сжщество не се е погрижилъ да изложи и анализира подробно и точно показанията на всѣкой свидѣтель, слѣдъ което да направи заключението си по възбуденото обвинение. Така както е мотивирана присждата не отговаря на императивнитѣ постановления на чл. чл. 458, 460 и 486 отъ Углавното сждопроизводство, защото сждътъ не си е далъ отчетъ на сжщностьта на обвинението по чл. 324 отъ Наказателния законъ и на разкрититѣ данни, особено на показанията на потърпѣвшитѣ, нито пъкъ се вижда отъ сжщата присжда посочени данни за ограбването отъ всички подсждими на пари, принадлежащи на двамата потърпѣвши. Ако сждътъ си бѣ далъ по-голѣмъ трудъ и внимание да вникне въ показанията на всички свидѣтели, той бѣ дошелъ до друго убѣждение за характера на приписуемото се дѣяние, което ако е грабежъ, изисква се констатирането на всички прѣдвидени въ чл. 324 отъ Наказателния законъ условия. Прѣдъ видъ горѣизложеното признаватъ се за сжществено нарушени чл. чл. 458, 460 и 486 отъ Углавното сждопроизводство, като се не уважава оплакването, че биле игнорирани показанията на свидѣтелитѣ Шабанъ Сюлюмановъ, Мехмедъ Юмеровъ и Салимъ Емурловъ, за които има въ присждата мотиви и прѣцѣнка на тѣхнитѣ показания; 3) не се уважава и устното оплакване на защитата, за нарушение чл. чл. 316 и 350 отъ Углавното сждопроизводство, защото при всичко, че касаторътъ Хюсню Ахмедъ Ефендиевъ да е искалъ разпитването на свидѣтели съ заявление отъ 2 априлъ 1902 год. (стр. 141), а обвинителниятъ актъ му е билъ врѫченъ много по-рано на 3 мартъ 1901 год. (стр. 28), отъ които свидѣтели сждътъ съгласно опрѣдѣлението му отъ 5 априлъ 1902 год., допусналъ слѣдъ законния срокъ само свидѣтеля Хафузъ Хасановъ, обаче никакво послѣдующе искане за свидѣтели не е правено въ сждебнитѣ заседания на 5 юний и 5 ноември 1902 год. и на 6 май 1903 година.

На тия основания, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: присждата на Шуменския окрѫженъ сждъ № 368, отъ 28 юний 1903 год., защото сж нарушени чл. чл. 456, 458, 460 буква *а* и 486 отъ Углавното сждопроизводство, — съ силата на чл. 569 отъ сжщото сждопроизводство,

Digitized by Google

да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане по сѫществото отъ другъ съставъ, да се изпрати въ сѫщия окржженъ сѫдъ.

№ 8 — (179) — 28 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, второ углавно отдѣление, на четиринадесети октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 224, по описа за 1902 год., по касационната жалба на Стефанъ Ивановъ, отъ гр. Свищовъ, противъ присѫдата на Русенския апелативенъ сѫдъ отъ 23 януарий 1902 год., подъ № 19, съ която е оправданъ Петъръ Т. Пелтековъ, по обвинение въ полагане лъжлива рѣшителна клетва.* — Въ сѫдебното заседание се яви лично касаторътъ Ст. Ивановъ, който упълномощи за свой повѣреникъ Софийския адвокатъ Г. Орошаковъ.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: прокуроръть при Свищовскиятъ окржженъ сѫдъ прѣдалъ съ обвинителенъ актъ за сѫдене въ сѫщия сѫдъ Петъръ Т. Пелтековъ, отъ гр. Свищовъ, по обвинение въ това, че по нѣколко граждански дѣла той положилъ лъжлива рѣшителна клетва, прѣдложена нему отъ Ст. Ивановъ, като отвѣтна страна въ граждански дѣла, и за това дѣяние на Пелтекова е искалъ наказанието му по чл. 212 отъ Наказателния законъ. Слѣдъ встѫпването на дѣлото въ окржжния сѫдъ, Ст. Ивановъ подалъ заявление, съ което молилъ да се допусне да стѫпи въ дѣлото като граждански ищецъ за сумата 5340 лева. Въ сѫдебното заседание на Свищовския окржженъ сѫдъ, станало на 23 ноември 1899 год., рѣченията сѫдъ съ протоколното опрѣдѣление допусналъ Ст. Ивановъ като граждански ищецъ, но слѣдъ като разгледалъ дѣлото по сѫществото, съ постановената присѫда призналъ обвинението недоказано, оправдалъ подсѫдимия Пелтековъ и отхвърлилъ гражданския искъ на Ст. Ивановъ. Послѣдниятъ подава апелативна жалба въ Русенския апелативенъ сѫдъ, противъ оправдателната присѫда на окржжния сѫдъ. Подава апелативенъ протестъ и прокуроръть при окржжния сѫдъ. Въ сѫдебното заседание на Русенския апелативенъ сѫдъ на 14 януарий 1902 год., повѣреникъть на подсѫдимия Пелтековъ е подигналъ въпросъ за неправилно допущане на Ст. Ивановъ, като граждански ищецъ въ дѣлото, който въпросъ апелативниятъ сѫдъ разрѣшилъ съ протоколно опрѣдѣление въ смисъль, че Ст. Ивановъ не може да бѫде граждански ищецъ по настоящето дѣло и оставилъ жалбата му безъ разглеждане. Слѣдъ това като разгледалъ дѣлото въ отношение углавната отговорность на подсѫдимия Пелтековъ, съ постановената по дѣлото присѫда отъ 23 януарий 1902 год., подъ № 19, призналъ го за невиновенъ и потвърдилъ присѫдата на окржжния сѫдъ. — Противъ присѫдата на Русенския апелативенъ сѫдъ Ст. Ивановъ е подалъ касационна жалба и между друго оплаква се за нарушение чл. 4 отъ Углавното сѫдопроизводство, както и чл. чл. 436, 442 и 522 отъ сѫщото сѫдопроизводство, защото апелативниятъ сѫдъ неправилно оставилъ безъ разглеждане апелативната му жалба, веднажъ той билъ приетъ отъ окржжния сѫдъ за граждански ищецъ, а трѣбвало да го приеме за такъвъ, да го изслуша, да допусне доказателствата му и сетнѣ съ присѫдата да се произнесе по въпроса подиг-

Digitized by Google

натъ за неприемането му като граждански ищецъ, а не съ отдѣлно протоколно опрѣдѣление. По сжщество на въпроса апелативниятъ сждъ нѣмалъ никакво законно основание да го не приеме за граждански ищецъ, когато той удовлетворява напълно условията прѣдвидени въ чл. 4 отъ Углавното сждопроизводство, подалъ въ срокъ заявление за встжпване въ дѣлото и прѣтърпѣлъ загуби отъ клетвата на подсждимия Пелтековъ.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша обясненията на адвоката Орошаковъ, повѣреникъ на касатора Ст. Ивановъ и заключението на прокурора, взе въ съображение: подсждимиятъ по настоящето дѣло Пелтековъ е даденъ подъ сждъ за полагане лъжлива рѣшителна клетва, която касаторътъ Ст. Ивановъ му прѣдложилъ по нѣколко граждански дѣла, заведени отъ Пелтекова, противъ Иванова. Съ прѣдлагането на рѣшителната клетва Ивановъ доброволно се е съгласилъ да заплати на Пелтековъ исканитѣ отъ него суми по гражданскитѣ дѣла, ако Пелтековъ приеме и положи прѣдложената нему клетва, което той и сторилъ. При това прочее положение ако Ст. Ивановъ е изгубилъ въ гражданския сждъ дѣлото си съ Пелтекова, тая загуба е послѣдствие на съглашението му съ Пелтекова на една спогодба съ него, а такава загуба не визира чл. 4 отъ Углавното сждопроизводство; той визира загуба или врѣда, причинена отъ прѣстжпно дѣяние, но не отъ договоръ редовно сключенъ и изпълненъ. Поради това, касаторътъ Ивановъ не може да се счита за потърпѣвше лице, а като нѣма това качество, не може да бжде и страна въ дѣлото. Слѣдователно Русенскиятъ апелативенъ сждъ не е извършилъ никакво нарушение на чл. 4 отъ Углавното сждопроизводство, съ това, че не приелъ Иванова за граждански ищецъ по дѣлото, а оставилъ подадената му жалба безъ разглеждане. Не е извършилъ реченията сждъ и нарушение на чл. чл. 436, 442, и 522 отъ Углавното сждопроизводство, защото веднажъ касаторътъ нѣма качествата за да бжде страна въ дѣлото, не е могалъ да се ползува и съ правата, които има гражданскиятъ ищецъ като страна.

По тия съображения, **опрѣдѣлява**: касационата жалба на Стефанъ Ивановъ, противъ присждата на Русенския апелативенъ сждъ отъ 23 януарий 1902 год., подъ № 19, съ силата на чл. 569 отъ Углавното сждопроизводство, да се остави безъ послѣдствие.

№ 9 — (183) — 28 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, второ углавно отдѣление, на четиринадесети октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена Д. Тошковъ *углавно дѣло № 213, по описа за 1902 год., на Шуменския държавенъ адвокатъ, срещу присждата на Шуменския окржженъ сждъ отъ 8 октомврий 1901 год., № 483, съ която е оправданъ Неджибъ Ахмедовъ, по нарушение Закона за акцизитѣ.* — Въ сждебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сж: конниятъ акцизенъ стражаръ А. Тодоровъ, на 15 май 1901 год. е съставилъ единъ актъ, съ който е констатирано, че Неджибъ Ахмедовъ, отъ гр. Шуменъ, въ кафенето си употрѣбявалъ двѣ колоди карти неподпечатени. Шуменскиятъ окржженъ акци-

Digitized by Google

зенъ надзиратель като разгледалъ съставения по това нарушение актъ на 15 май 1901 год., издалъ постановлението си подъ № 213, съ което за нарушение чл. 4 отъ Закона за акцизитѣ, осждилъ Неджибъ Ахмедовъ да заплати за въ полза на държавното съкровище 105 лева глоба. Недоволенъ отъ издаденото постановление и въ установения въ закона срокъ, осжденията е подалъ възивна жалба въ Шуменския окржженъ сждъ, съ която молилъ да бжде отмѣнено то, и той да бжде оправданъ отъ всѣка отговорность по това му нарушение. Сждътъ слѣдъ доклада на дѣлото, обясненията на странитѣ и заключението на замѣстникъ-прокурора, за разрѣшението му взелъ прѣдъ видъ: „отъ акта при дѣлото се вижда, че на Неджибъ Ахмедовъ било съставенъ актъ, за гдѣто въ заведението му се намѣрило двѣ колоди карти неподпечатани съ нуждния печатъ. Апелаторътъ възражава да е употрѣбявалъ неподпечатани карти, като за подкрѣпление на това си възражение прѣдстави една квитанция № 3083/900 год. и друга № 27/901 год. издадени отъ Иванъ Байновъ. Понеже отъ прѣдставената квитанция подъ № 27/901 год. се вижда, какво прѣдприемачътъ Иванъ Байновъ е билъ събралъ нуждната такса за първото полугодие на 1901 год. за една табла и карти за игране, то сждътъ счита, че неправилно е съставенъ противъ апелатора актъ, за това ще трѣбва да се отмѣни постановлението и оправдае апелаторътъ отъ всѣка углавна отговорность“; — съ присжда № 483, отъ 8 октомврий 1901 год., отмѣнилъ постановлението на акцизния надзиратель подъ № 213, и оправдалъ Неджибъ Ахмедовъ, отъ гр. Шуменъ, отъ всѣка углавна отговорность по това дѣло. — Срещу тая присжда Шуменскиятъ държавенъ адвокатъ е подалъ касационна жалба, съ която се оплаква за нарушение чл. 4 п. 13 отъ Закона за акцизитѣ и чл. чл. 85 и 86 отъ Углавното мирово сждопроизводство, защото заплащането на акцизи се доказва по закона не съ квитанции, а съ полагане печата на акцизното управление върху асо каро.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ доклада и заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: касаторътъ се обвинява, че е употрѣбявалъ въ кафенето си двѣ колоди карти неподпечатани. Окржжниятъ сждъ е оправдалъ подсждимия, защото той билъ прѣдставилъ двѣ квитанции за удостовѣрение, че е платилъ акциза имъ. Споредъ Закона за акцизитѣ, чл. 4 п. 13 забѣлѣжката вносимитѣ въ странство карти за игране, както и ония приготовлявани въ страната за удостовѣрение, че сж платили слѣдуемия акцизъ, се „подпечатватъ върху асо каро“. Слѣдователно, друго доказателство, освѣнъ опрѣдѣленото въ самия законъ не може да се допуща за доказване изплащането на акциза и сждътъ като е приелъ за тая цѣль квитанции, е нарушилъ прѣдписанието на казания членъ отъ Закона за акцизитѣ. Но и самитѣ квитанции, на които сждътъ основава присждата си, удостовѣряватъ изплащането на общинскитѣ такси на картитѣ, а не акциза имъ.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: присждата на Шуменския окржженъ сждъ отъ 8 октомврий 1901 год., № 483, защото е нарушенъ чл. 4 п. 13 отъ Закона за акцизитѣ, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане по сжщество, да се изпрати въ сжшия окржженъ сждъ.

Digitized by Google

№ 10 — (189) — 30 октомврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, второ углавно отдѣление, на шестнадесети октомврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присжтствието на прокурора д-ръ Д. Минковъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 237, по описа за 1902 год., на Асанъ Ибрямовъ Зампжровъ и Емине Асанова Зампжрова, отъ гр. Севлиево, осждени съ присжда на Търновския окржженъ сждъ, отдѣление въ гр. Севлиево, отъ 29 ноемврий 1901 год., № 107, за нарушение Закона за тютюна.* — Въ сждебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сж: съ единъ актъ, съставенъ на 1 май 1901 год., отъ старшия стражаръ при Севлиевското околийско управление Нено Влайковъ, е констатирано: 1) че въ дома на Асанъ Ибрямовъ Зампжровъ и Емине Асанова, отъ гр. Севлиево, се е намѣрилъ контрабанденъ тютюнъ — 12 кгр. и 900 гр. на листе и 600 гр. дробенъ вънъ отъ тютюневитѣ фабрики. Възъ основание на този актъ, Търновскиятъ окржженъ акизенъ надзиратель съ постановление отъ 9 юний 1901 год., подъ № 212, осждилъ Асанъ Ибрямовъ Зампжровъ и Емине Асанова: а) да заплатятъ въ полза на хазната солидарно 60 лева глоба и 7 лева 20 ст. бандеролно право отъ I качество за заловения въ тѣхъ 600 гр. дробенъ тютюнъ, и б) да заплатятъ 309 лева и 60 ст. двойно бандеролно право отъ I качество на заловения у тѣхъ 12 кгр. и 900 гр. тютюнъ на листе, или всичко да заплатятъ 376 лева и 80 ст., и 2) заловениятъ тютюнъ да се конфискува, съгласно чл. 81 отъ Закона за тютюна, глобата и бериитѣ, въ случай на несъстоятелность, да се замѣнятъ съ по 47-дневенъ тъмниченъ затворъ. — Недоволни отъ постановлението на окржжния акизенъ надзиратель, обвиняемитѣ Асанъ Ибрямовъ Зампжровъ и Емине Асанова подали апелативна жалба, съ която молятъ Търновския окржженъ сждъ, Севлиевско отдѣление, да го отмѣни на основание мотивитѣ, изложени въ апелативната имъ жалба. Сждътъ далъ ходъ на тая апелативна жалба и образуваното по случая въ сжда углавно дѣло № 297/901 год., е било сложено за разглеждане въ сждебното заседание на 19 ноемврий 1901 година. Сждътъ за разрѣшение на това дѣло взелъ въ съображение: 1) „Търновскиятъ окржженъ акизенъ надзиратель съ постановлението си № 213, отъ 9 юний 1901 год., е осждилъ жителитѣ отъ гр. Севлиево, Асань Ибрямовъ Зампжровъ и жена му Емине Асанова, да заплатятъ за въ полза на хазната 60 лева глоба и 7 лева и 20 ст. бандеролно право отъ I качество за заловения въ дома имъ 600 гр. дробенъ тютюнъ и да заплатятъ 309 л. и 60 ст. двойно бандеролно право отъ I качество за заловения 12 кгр. и 900 гр. на листе тютюнъ, или всичко да заплатятъ 376 лева и 80 ст.; 2) заловениятъ тютюнъ да се конфискува, а глобата както и бериитѣ въ случай на несъстоятелность да се замѣнятъ съ по 47-дневенъ затворъ, защото е намѣренъ въ дома имъ поменатото количество контрабанденъ тютюнъ; 3) че това постановление на Търновския окржженъ акизенъ надзиратель се крѣпи на единъ актъ съ дата 1 май 1901 год., и 4) че апелаторитѣ Асанъ Ибрямовъ Зампжровъ и жена му Емине Асанова, както съ апелативната си жалба, така и въ сждебното заседание посрѣдствено защитника си оспорватъ валидностьта на съставения противъ тѣхъ

Digitized by Google

актъ, като твърдятъ, че намѣрениятъ въ дома имъ тютюнъ контрабанденъ, билъ неизвѣстенъ за тѣхъ до деньтъ и часътъ, когато имъ билъ съставенъ въпросниятъ актъ като обясняватъ, че тѣ като бѣдни хора нито имъ било възможно да сѣятъ тютюнъ, нито пъкъ разсчитали на извѣстни капитали, че да могатъ се занимаватъ съ подобна търговия, така щото въпросниятъ тютюнъ билъ намѣренъ отъ дъщеря имъ Атидже Асанова и синъ имъ Исмаилъ Асановъ на кжра и внесенъ отъ тѣхъ въ дома имъ безъ тѣ да биле извѣстни, за това молятъ да бждатъ оправдани по сждъ и всѣка отговорность по настоящето имъ обвинение; че както твърдението на апелаторитѣ, така и обясненията имъ сж неправдоподобни, служи обстоятелството, че освѣнъ, че съ нищо не се подкрѣпятъ, но и напълно се оборватъ, отъ показанията на разпитанитѣ по дѣлото свидѣтели, именно Михалица Иванова Менкова, отъ която се установи, че въ дома имъ се е намѣрилъ въпросниятъ тютюнъ, а отъ Атидже Асанова и Исмаилъ Асановъ, синъ и дъщеря на апелаторитѣ, че тютюнътъ отъ тѣхъ билъ намѣренъ на Коджа-Кжръ въ книга обвитъ споредъ показанията на Атидже, а споредъ тия на Исмаилъ въ човали — показания противоречиви и заинтересовани, вслѣдствие на което и безъ всѣко значение: че самопризнанието на апелаторката, направено при съставянето на акта на тютюна намѣренъ въ дома имъ билъ донесенъ отъ нейния мжжъ, не се обори съ нищо; че въ послѣдствие изложеното до тукъ, понеже съдържанието на акта, върху който е градено постановлението на Търновския окржженъ акцизенъ надзиратель подъ № 212, отъ 9 юний 1901 год., съ нищо не се обори, то слѣдва да се признае, че поменатото постановление на акцизния надзиратель е правилно издадено и за това слѣдва да бжде напълно потвърдено". — По тия съображения Търновскиятъ окржженъ сждъ, отдѣление въ Севлиево, съ присждата отъ 29 ноември 1901 год., № 107, потвърдилъ постановлението на Търновския окржженъ акцизенъ надзиратель. — Съ касационната жалба осжденитѣ Асанъ Ибрямовъ и Емине Асанова се оплакватъ: 1) за нарушение чл. чл. 85 и 86 отъ Углавното мирово сждопроизводство и чл. чл. 65, 75, 76, 77 и 81 отъ Закона за тютюна, защото окржжниятъ сждъ не обсждилъ всички (доказателства) данни по дѣлото, за да издаде една справедлива и законна присжда, като осжди виновното лице, тъй като тютюнътъ билъ намѣренъ въ кжра и донесенъ въ кжщи, безъ тѣхно знание, което обстоятелство установили и разпитанитѣ по дѣлото свидѣтели, и 2) отъ друга страна окржжниятъ сждъ за хванатия тютюнъ осжжда не домопритежателя Асанъ Ибрямовъ Зампжровъ, а и неговата жена, която не може да бжде отговорна за намѣрения тютюнъ въ дома на мжжа ѝ.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша заключението на прокурора, взе въ съображение: 1) отъ показанията на разпитанитѣ по дѣлото свидѣтели дали се установява, че заловениятъ въ дома на касаторитѣ тютюнъ е донесенъ тайно отъ тѣхъ и скритъ безъ тѣ да сж знаяли нѣщо за него, на този въпросъ е въ състояние да отговори само единъ сждъ по сжество, който влиза въ оцѣняване на свидѣтелскитѣ показания, а не Върховниятъ касационенъ сждъ, който не разглежда дѣлата по сжество и не разрѣшава никакви въпроси по сжеството на дѣлото (чл. 4 отъ Закона за устройството на сждилищата). За това първото оплакване

Digitized by Google

на касаторитѣ е неоснователно, и 2) въ обжалваната присѫда окрѫжниятъ сѫдъ констатира изрично слѣдующето: „. . . . . че самопризнанието на апелаторката (Емине Асанова) направено при съставянето на акта, че тютюнътъ, намѣренъ въ дома имъ, билъ донесенъ отъ нейния мѫжъ (Асанъ Ибрямовъ), не се обори съ нищо . . . . ". Отъ този констатиранъ фактъ въ обжалваната присѫда, че тютюнътъ донесалъ въ кѫщи Асанъ Ибрямовъ, мѫжъ на Емине Асанова, слѣдва, че донасането и скриването на тютюна се дължи на мѫжа Асанъ Ибрямовъ, а не на жената Емине Асанова. Въ такъвъ случай се поражда въпроса въ какви дѣйствия се е изразило участието на Емине Асанова въ нарушението, което се отдава на мѫжа ѝ; тѣзи дѣйствия не сѫ посочени въ присѫдата, а тѣ трѣбваше да бѫдатъ посочени за да се види, че жената е дѣйствително участница въ прѣстѫпното дѣяние на мѫжа. Защото ако дѣянието на жената се е състояло само въ умълчаването, че въ дома имъ има скритъ тютюнъ, въ неизказването на властьта за намирането на скритъ тютюнъ въ тѣхния домъ, подобно едно дѣяние не могло да се счете за съучастие въ силата на чл. 343 отъ Наказателния законъ. Прочее, окрѫжниятъ сѫдъ, като не посочилъ дѣйствията, чрѣзъ които се е изразило участието на Емине въ прѣстѫпното дѣяние на мѫжа ѝ, нарушилъ е чл. 97 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, понеже въ отношение Емине, присѫдата се явява съвсѣмъ немотивирана и поради това не може да има сила на сѫдебно рѣшение по отношение нея.

По тия съображения, **опрѣдѣлява**: присѫдата на Търновския окрѫженъ сѫдъ, отдѣление въ гр. Севлиево, отъ 29 ноември 1901 год., защото въ отношение касаторката Емине Асанова е нарушенъ чл. 97 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, съ силата на чл. 137 отъ сѫщото сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане по сѫщество, въ отношение Емине Асанова, да се изпрати въ сѫщия окрѫженъ сѫдъ. Касационната жалба на Асанъ Ибрямовъ Зампѫровъ, противъ сѫщата присѫда, се остава безъ послѣдствие.

№ 11 — (234) — 14 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I. Върховниятъ касационенъ сѫдъ, второ углавно отдѣление, на първи ноември хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 344, по описа за 1902 год., на Антонъ Дойчиновъ, отъ с. Трекляно, осѫденъ съ присѫда на Кюстендилския окрѫженъ сѫдъ отъ 19 мартъ 1902 год., за нарушение Закона за тютюна.* — Въ сѫдебното заседание касаторътъ не се яви.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: съ единъ актъ, съставенъ на 25 май 1900 год., отъ акцизния агентъ Андрей Веселиновъ, е констатирано, че Антонъ Дойчиновъ, отъ с. Трекляно, е употрѣбявалъ контрюбанденъ тютюнъ. Възъ основание на този актъ, Кюстендилскиятъ окрѫженъ акцизенъ надзиратель съ постановление отъ 31 августъ 1900 год., подъ № 6196, осѫдилъ Антонъ Дойчиновъ, отъ с. Трекляно, да заплати въ полза на хазната 120 лева глоба и 68 ст. бандеролно право, съгласно чл. 64 отъ Закона за тютюна. Недоволенъ отъ постановлението на окрѫжения управитель,

Digitized by Google

обвиняемиятъ Антонъ Дойчиновъ подалъ апелативна жалба, съ която моли Кюстендилския окржженъ сждъ да го отмѣни, защото въ него не билъ намѣренъ тютюнъ, а този, който сж намѣрили е билъ турнатъ не въ негово мѣсто. Сждътъ за разрѣшение на дѣлото взелъ прѣдъ видъ: 1) Антонъ Дойчиновъ се обвинява въ това, че е нарушилъ чл. 64 отъ Закона за тютюна, като е държалъ 890 гр. тютюнъ дробенъ вънъ отъ установенитѣ отъ закона за тая цѣль фабрики. Нарушението е констатирано съ актъ. Съгласно чл. 76 отъ Закона за тютюна, актоветѣ, съ които се констатира нарушенията на този законъ, служатъ за неуспоримо доказателство стига актътъ да е съставенъ съгласно изискуемитѣ се отъ закона условия. Въ дадения случай актътъ е формаленъ и макаръ апелаторътъ да твърди, че е невѣренъ и това си твърдение да подкрѣпя съ показанията на разпитания свидѣтель въ тая инстанция, който установява, какво въ намѣренитѣ дисаги въ апелаторовата кжща нѣмало тютютъ, а намѣрениятъ тютюнъ билъ турнатъ въ мѣсто, което не било въ владѣнието на апелатора. Сждътъ не дава вѣра на тѣзи показания, защото свидѣтелътъ е грамотенъ и е подписалъ акта, впослѣдствие ако не бѣха намѣрили тютюнъ въ дисагитѣ, то защо тогава съ подписа си е подкрѣпилъ съдържанието на акта. Па и самото обстоятелство, че свидѣтелътъ се е съгласилъ да бжде доведенъ отъ апелатора, показва, че той желае да отслужи на послѣдния. Отъ друга страна сждътъ само на показанията на единъ свидѣтель, подписавши акта, не може да счете, че подсждимиятъ е опровергнатъ отъ него. По тия съображения, Кюстендилскиятъ окржженъ сждъ потвърдилъ постановлнието на акцизния надзиратель. — Съ касационната жалба осждения Антонъ Дойчиновъ се оплаква за нарушение на чл. чл. 85 и 123 отъ Углавното мирово сждопроизводство, защото окржжниятъ сждъ отказалъ безъ всѣкакви мотиви да призове и разпита свидѣтелитѣ, посочени въ възивната жалба, а така сжщо не разпиталъ и всички доведени въ сжда свидѣтели, но само единъ отъ тѣхъ, а пъкъ въ присждата си твърди, че актътъ не билъ оборенъ въпрѣки показанията на разпитания свидѣтель, който всѣцѣло е оборилъ съ показанията си акта.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша заключението на прокурора, взе въ съображение: отъ книжата въ дѣлото на окржжниятъ сждъ се вижда, че касаторътъ дѣйствително е посочилъ на свидѣтели, съ показанията на които е искалъ да установи нѣкои обстоятелства, установлението на които той е считалъ, че ще послужатъ за оправданието му. По това искане на касатора не се вижда да е послѣдвало едно редовно опрѣдѣление. На 3 стр. на апелативнатата жалба има една бѣлѣжка, че сждътъ въ разпоредително заседание опрѣдѣлилъ да се не призоватъ свидѣтелитѣ, обаче тая бѣлѣжка не може да замѣсти оня сждебенъ актъ, който се искалъ отъ закона, отъ страна на сжда, когато се произнася по въпроси, рѣшението на които подлежи на обжалване прѣдъ по-горната сждебна инстанция, както е въ дадения случай. Въ правилата на Углавното сждопроизводство не се съдържатъ специални правила както трѣбва да се съставятъ частнитѣ опрѣдѣления по форма и съдържание, но не подлежи на никакво съмнѣние, че тѣ трѣбва да се съставляватъ по сжщия начинъ както и рѣшенията, защото противно на това правилата на Углавното сждопроизводство не съдържатъ, а пъкъ отъ текста на чл. 640 отъ Граж-

Digitized by Google

данското сждопроизводство, който може да се приеме въ ржководство по отсжтствие на специяленъ членъ въ Углавното сждопроизводство се вижда, че и частнитѣ опрѣдѣления се излагатъ въ окончателна форма, както и рѣшенията, и че формата и съдържанието имъ е едно и сжщо, каквото е и за рѣшенията. Прочее, въ случая окржжниятъ сждъ по искането на касатора за призоваването на свидѣтели, трѣбваше да състави опрѣдѣление по формата на углавнитѣ рѣшения, т. е. на присждитѣ да обозначи въ него състава на сжда, въпросътъ, който е разгледванъ, фактитѣ и съображенията, възъ основание на които се е произнесалъ тъй или инакъ, найсетнѣ опрѣдѣлението да носи подписитѣ на сждиитѣ, които сж взели участие въ състава. Нищо подобно нѣма въ дадения случай. А при отсжтствието на едно редовно опрѣдѣление, не може даже да се приеме, че окржжниятъ сждъ е разисквалъ искането на касатора за свидѣтели, а още повече, че се е ржководилъ отъ нѣколко законни съображения, за да отхвърли искането. Слѣдователно окржжниятъ сждъ, който не се е съобразилъ съ правилата на Углавното сждопроизводство, за изложението на присждитѣ, за да състави едно редовно опрѣдѣление по искането на касатора, нарушилъ е чл. 94 отъ Углавното мирово сждопроизводство, и това нарушение е сжществено. Върховниятъ касационенъ сждъ нѣма никаква възможность да се произнесе по оплакването на касатора, че не сж допуснати свидѣтелитѣ му, защото не знае по какви мотиви не е уважено искането му. Отъ сждебния протоколъ по дѣлото се вижда, че касаторътъ е довелъ свидѣтели, които биле на мѣстото когато се е открило нарушението и съставилъ актъ и е молилъ да се разпитатъ, но окржжниятъ сждъ допусналъ до разпита само единъ отъ тѣхъ. Това дѣйствие на сжда, което е сжщо немотивирано, съставява нарушение на чл. 317 отъ Углавното сждопроизводство. Свидѣтели заведени въ сжда, показанията на които иматъ сжществено значение за рѣшение на дѣлото, трѣбва винаги да бждатъ разпитвани. Въ случая окржжниятъ сждъ не се вижда да не е разпиталъ останалитѣ свидѣтели, съ изключение разпитания, по мотивъ, че показанията имъ сж несжществени и поради това отказването да ги разпита не може да се сматря за законно. Но сждътъ е допусналъ и друга една незаконность и нелогичность въ мотивитѣ на самата присжда, като е отказалъ да разпита другитѣ свидѣтели, искани отъ странитѣ, при оцѣнката показанието на разпитания свидѣтель, сждътъ казва, че не вѣрва на показанията му, защото билъ доведенъ отъ подсждимия, та подозира свидѣтеля да иска да отслужи. Този мотивъ за недовѣрие е незаконенъ, защото е въ несъгласие съ разпореждането на чл. 317 отъ Углавното сждопроизводство. Ако е тъй, както разсжждава сждътъ, тогава излишно е да се допуща довеждане на свитѣдели. Сждътъ отхвърля показанията на свидѣтеля и за това още, че на показанията на единъ само свидѣтель не могалъ да се основе, за да признае акта опровергнатъ. И този мотивъ на сжда е незаконенъ, защото ако за разяснение на работата е нуждно било разпитването на другитѣ свидѣтели, искани отъ странитѣ, нищо не прѣчеше на сжда да ги призове и изслуша, но като не е сторилъ това, нелогично е отъ негова страна да отхвърля показанието на разпитания свидѣтель само за това, че други не биле разпитани, та на единъ не могалъ да се опрѣ.

Digitized by Google

По изложенитѣ съображения, обжалваната присѫда не може да има сила на сѫдебно рѣшение, за това **опрѣдѣлява**: присѫдата на Кюстендилския окржженъ сѫдъ отъ 19 мартъ 1902 год., защото сѫ нарушени чл. 317 отъ Углавното сѫдопроизводство и чл. 97 отъ Углявното мирово сѫдопроизводство, съ силата на чл. 137 отъ сѫщото сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане по сѫщество, да се изпрати въ сѫщия окржженъ сѫдъ.

№ 12 — (236) — 15 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, второ углавно отдѣление, на първи ноември хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена Димитъръ Тошковъ *углавно дѣло № 354, по описа за 1902 год., на Марко Трифоновъ, отъ с. Телишъ, срещу присѫдата на Плѣвенския окржженъ сѫдъ отъ 29 декември 1901 год., № 485, съ която е осѫденъ да заплати 162 лева, за нарушение Закона за тютюна.* — Въ сѫдебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: вслѣдствие на единъ актъ, съставенъ на 22 мартъ 1901 год., отъ М. Н. Кирковъ, Луковитски акцизенъ агентъ, съ което е констатирано, че жительтъ отъ с. Телишъ, Марко Трифоновъ, е нарушилъ Закона за тютюна, понеже се е оказало една липса въ тютюна отъ 13 кил. и 500 грама. Плѣвенскиятъ акцизенъ надзиратель съ постановлението си отъ 5 май 1901 год., подъ № 224, е постановилъ: Марко Трифоновъ да заплати на хазната глоба — бандеролното право отъ първо качество на злоупотрѣбения тютюнъ отъ 13 кгр. 500 грама — 162 лева. Осѫдениятъ недоволенъ отъ това постановление го обжалвалъ прѣдъ Плѣвенския окржженъ сѫдъ. Този послѣдниятъ като разгледалъ дѣлото и за разрѣшението му като взелъ прѣдъ видъ: 1) „че съгласно чл. 78 отъ Закона за тютюна, актоветѣ служатъ за неоспоримо доказателство прѣдъ сѫда до като тѣхната невѣрность и неоснователность не се докаже отъ противната страна; 2) че апелаторътъ съ нищо не оборва съдържанието на акта, освѣнъ съ голословното твърдение, че билъ изгнилъ тютюна му, или че водата го отнесла, а като така, актътъ си остава въ сила и постановлението се явява правилно издадено и то трѣбва да се потвърди"; — съ присѫдата си № 485, отъ 29 декември 1901 год., потвърдилъ реченото постановление на акцизния надзиратель. — Съ касационна жалба, осѫдениятъ се оплаква за нарушение чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото сѫдътъ не му допусналъ свидѣтели, съ които искалъ да докаже, че тютюнътъ билъ унищоженъ отъ наводнението, което е съборило кѫщата му.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ доклада и заключението на прокурора, за разрѣшението на дѣлото взе прѣдъ видъ: оплакването е неоснователно, защото сѫдътъ за да откаже на касатора исканитѣ свидѣтели, по обстоятелството, че тютюнътъ билъ станалъ негоденъ отъ срутването върху него кѫщата му, който се е смѣсилъ съ пръстьта на кѫщата, съображава, че въ случая касаторътъ билъ длъженъ да покани акцизния агентъ за да констатира негодностьта на тютюна за да го унищожи.

Digitized by Google

Този отказъ на сѫда е правиленъ, защото по чл 20 отъ Правилника за тютюна, констатирането на въпросното обстоятелство може да стане само по начинъ указанъ въ правилника, а не и съ свидѣтели.

Водимъ отъ горѣизложеното, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Марко Трифоновъ, отъ с. Телишъ, срещу присѫдата на Плѣвенския окрѫженъ сѫдъ отъ 29 декемврий 1901 год., № 485, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 13 — (253) — 20 ноемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, второ углавно отдѣление, на шести ноемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присѫтствието на прокурора д-ръ Д. Минковъ, слуша доложеното отъ члена Сава Кисьовъ *углавно дѣло № 370, по описа за 1902 год., заведено по касационната жалба на П. Тодоровъ, отъ с. Ловнидолъ, Севлиевско, срещу присѫдата на Търновския окрѫженъ сѫдъ, отдѣление въ гр. Севлиево, отъ 17 априлъ 1902 год., № 164, съ която е осѫденъ на 50 лева глоба, за незаконно упражняване занятието прошенописство.* — Въ сѫдебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: съ актъ, съставенъ на 9 октомврий 1901 год. отъ Севлиевския мирови сѫдия, е констатирано, какво П. Тодоровъ, общински писарь на Ловнидолската селска община, е прибѣгвалъ къмъ звание просбописецъ безъ дозволение. По поводъ на което билъ привлѣченъ въ качеството на обвиняемъ П. Тодоровъ и образувано углавно дѣло № 850/1901 год., което Севлиевскиятъ мирови сѫдия разгледалъ на 21 декемврий 1901 год. и съ присѫдата си подъ № 58, отъ сѫщата дата, е осѫдилъ обвиняемия Петъръ Тодоровъ да заплати 50 лева глоба за въ полза на хазната. По възивната жалба на осѫдения, въ Търновския окрѫженъ сѫдъ, отдѣление въ гр. Севлиево, е било заведено възивно углавно дѣло № 36/1902 год., което, като разгледалъ и за разрѣшението му като взелъ прѣдъ видъ слѣдующето: 1) че П. Тодоровъ, отъ с. Ловнидолъ, е прѣдаденъ на сѫдъ за гдѣто прибѣгвалъ къмъ званието просбописецъ, безъ обаче да притежава това право; 2) че апелаторътъ не се признава за виновенъ въ приписуемото му се обвинение, като обяснява, че билъ написалъ нѣкаква си гаранция само, да услужи на хората, а за труда не е вземалъ никакво възнаграждение; 3) че отъ показанията на свидѣтелитѣ Хр. Иванаковъ, Пенко Николовъ и Хр. Минковъ, разпитани прѣдъ Севлиевския мирови сѫдия, се установява, какво апелаторътъ написалъ прѣдметнитѣ гаранции на казанитѣ свидѣтели и то по поканата на трето лице — Минко Славчевъ; 4) че твърдението на апелатора, какво за труда не вземалъ никакво възнаграждение, е голословно; тъй като съ нищо не се подкрѣпя отъ даннитѣ по дѣлото, а па даже и да се приеме за правдоподобно, не може да се измѣни характера на обвинението, прѣдъ видъ установения фактъ, че е упражнявалъ звание безъ обаче да е ималъ това право, и 5) че така установена фактическата страна на дѣлото, слѣдва да се приеме за установено, че апелаторътъ е прибѣгвалъ къмъ званието просбописецъ безъ дозволение, а щомъ е така, слѣдва да бѫде потвърдена присѫдата на казания мирови сѫдия"; — съ присѫда № 164, отъ 17 априлъ 1902 год., по-

Digitized by Google

твърдилъ напълно присѫдата на Севлиевския мирови сѫдия № 58, отъ 21 декемврий 1901 година. — Съ касационна жалба Петъръ Тодоровъ, отъ с. Ловнидолъ, Севлиевско, се оплаква за нарушение: 1) чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство: а) защото отъ всички по дѣлото данни не е установено точно да е извършилъ касаторътъ дѣянието; б) защото касаторътъ не билъ си присвоилъ правото да упражнява нѣкакво си занятие, а добросъвѣстно постѫпилъ като точно прѣписалъ гаранцията, написана отъ лице, което има занятие просбописецъ, и в) защото въ закона нѣма наказание за прѣписване; 2) чл. 86 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство и чл. 460 отъ Наказателния законъ: а) защото констатираното дѣяние е ненаказуемо, и б) защото касаторътъ като общински писарь е длъженъ да изпълни заповѣдьта на началството си, да прѣпише написаната отъ прошенописеца гаранция, въ която и да впише имота, съ който се гарантира.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ доклада и заключението на прокурора, въ смисъль, да се уважи жалбата, взе прѣдъ видъ: отъ мотивитѣ на обтѫжената присѫда се вижда, че Търновскиятъ окрѫженъ сѫдъ, възъ основание провѣренитѣ данни, е констатиралъ слѣдующето извършено отъ касатора въ битностьта му общински писарь дѣяние, че написалъ нѣколко гаранции на разпитанитѣ свидѣтели по поканата на Минко Славчевъ. Въпроснитѣ свидѣтели прѣдъ мировия сѫдия изрично сѫ показали, че касаторътъ поискалъ отначало да напише гаранциитѣ, за които никакво възнаграждение не му било платено. Независимо отъ това, че сѫдътъ изопачава тоя установенъ отъ свидѣтелитѣ фактъ, но сѫщиятъ сѫдъ неправилно е призналъ, че констатираното дѣяние подпада подъ удара на чл. 460 отъ Наказателния законъ, защото тозъ членъ прѣдвижда случая, когато обвиняемото лице систематично и постоянно упражнява безъ разрѣшение отъ властьта занятието прошенописство. Щомъ сѫдътъ не констатира такова дѣяние, а само единъ случай, по който касаторътъ не по своя инициатива е написалъ въпроснитѣ гаранции безъ всѣко възнаграждение, подобно дѣяние не подпада подъ чл. 460 отъ Наказателния законъ, сѫществено нарушенъ отъ сѫда, вслѣдствие на което Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: присѫдата на Търновския окрѫженъ сѫдъ, отдѣление въ гр. Севлиево, отъ 17 априлъ 1902 год., № 164, защото е нарушенъ чл. 460 отъ Наказателния законъ, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане по сѫщество отъ другъ съставъ, да се изпрати въ сѫщия сѫдъ.

№ 14 — (261) — 25 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, второ углавно отдѣление, на единадесети ноемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдсѣдатель, Филицъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена Сава Кисьовъ *углавно дѣло № 386, по описа за 1902 год., заведено по касационната жалба на Георги Ив. Джевизовъ, отъ гр. Пловдивъ, срещу опрѣдѣлението на Пловдивския окрѫженъ сѫдъ отъ 10 февруарий 1902 год., № 39, съ което е осѫденъ на 10 лева глоба, за нарушение Закона за гербовия сборъ.* — **Въ сѫдебното заседание странитѣ не се явиха.**

Digitized by Google

Обстоятелствата на дѣлото сж: Пловдивскиятъ окржженъ сждъ съ опрѣдѣление № 39, отъ 10 февруарий 1902 год., постановилъ: „признава за законно поставена кандидатурата на Деню Маневъ, отъ гр. Пловдивъ, въ I Пловдивска селска избирателна секция за народенъ прѣдставитель за настоящето XII Обикновено народно събрание, като при това постановява: глобява прѣдседателя на Пловдивската градска врѣменна комисия съ глоба троенъ размѣръ 7 лева 50 ст., за гдѣто е допусналъ да се издаде свидѣтелството № 1627, отъ 6 того, обгербовано съ 50 ст. гербова марка вмѣсто съ 3 лева, а тъй сжщо да дообгербова свидѣтелството съ още 2 л. и 50 ст.“ — Съ касационна жалба Георги Ив. Джевизовъ, отъ гр. Пловдивъ, се оплаква: а) че чл. 8 отъ Закона за гербовия сборъ, се касае за свидѣтелства за честность и правоспособность, които се обгербоватъ съ 3 лева, а свидѣтелствата за граждански и политически права, прѣдвидени въ чл. чл. 2 и 46 отъ Избирателния законъ, се облепватъ съ 50 ст. гербова марка; б) всички прѣдприемачи на държавни работи нѣматъ право на свидѣтелства за избираемость; в) съ 50 ст. се обгербоватъ свиделствата, указани въ чл. 2 отъ Избирателния законъ, и г) подобни свидѣтелства въ другитѣ конституционни държави се даватъ безплатно. Въ днешното сждебно заседание прокурорътъ заяви, че сж нарушени чл. 86 отъ Углавното мирово сждопроизводство и чл. чл. 34 и 36 отъ Закона за гербовия сборъ, защото касаторътъ неправилно е осжденъ да дообгербова свидѣтелството.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ доклада на дѣлото и заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: прѣдметното по дѣлото свидѣтелство № 1627, отъ 6 февруарий 1902 год., обгербовано съ 50 ст. марка и издадено отъ касатора като длъжностно лице на основание чл. 46 отъ Избирателния законъ на Деню Маневъ, удостовѣрява правоспособността на този послѣдния, *за да бжде* избранъ за народенъ прѣдставитель; освѣнъ това сжщото свидѣтелство щомъ се касае до личния интересъ на споменатия кандидатъ за депутатъ, не може да се приеме за вѣрно твърдението, че подобно свидѣтелство се обгербова съ 50 ст. гербова марка, защото то (свидѣтелството) подпада подъ постановлението на чл. 8 п. 6 отъ Закона за гербовия сборъ, гдѣто е казано: „свидѣтелства за честность и правоспособность“ и подлежи на обгербоване съ 3 лева гербова марка. Ако бѣше вѣрно, че споменатото свидѣтелство се освобождава отъ гербовъ сборъ или се облепва съ 50 ст. гербова марка, законодателтъ би го прѣдвидѣлъ изрично въ Закона за гербовия сборъ и въ чл. чл. 24 и 166 отъ Избирателния законъ. Прѣдъ видъ горѣизложеното, наведенитѣ въ касационната жалба оплаквания се явяватъ неоснователни. Отъ друга страна по заявлението на прокурора, Върховниятъ касационенъ сждъ, като има прѣдъ видъ, че съгласно чл. чл. 34 и 36 отъ Закона за гербовия сборъ, сжществено нарушени отъ сжда, длъжностното лице за издаване неправилно обгербовани книги подлежи само на глоба, която въ случая правилно е наложена, а за дообгербоването на сжщитѣ книжа цитиранитѣ членове не прѣдвиждатъ друго наказание за длъжностното лице, признава, че въ това отношение опрѣдѣлението за сумата 2 л. и 50 ст. гербови марки подлежи на отмѣнението, а другата часть отъ опрѣдѣлението остава въ сила, касателно глобата. Така щото окржжният сждъ безъ да раз-

Digitized by Google

глежда отново въпроса за обгербването на свидѣтелството, ще приведе въ изпълнение опрѣдѣлението си само за глобата.

Заради това, Върховният касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: опрѣдѣлението на Пловдивския окръженъ сѫдъ отъ 10 февруарий 1902 год., № 39, защото сѫ нарушени чл. чл. 34 и 36 отъ Закона за гербовия сборъ, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, да се отмѣни само касателно осѫждането на касатора да дообгербова съ 2 л. и 50 ст. гербова марка свидѣтелството.

№ 15 — (271) — 27 ноемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, второ углавно отдѣление, на тринадесети ноемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присѫтствието на прокурора д-ръ Д. Минковъ, слуша доложеното отъ члена Димитъръ Тошковъ *углавно дѣло № 596, по описа за 1903 год., на Халилъ Махмудовъ, срещу присѫдата на Силистренския окръженъ сѫдъ отъ 27 юний 1903 год. № 266, съ която се осѫжда да заплати 984 л. и 15 ст., за нарушение Закона за тютюна.* — Въ сѫдебното заседание се яви адвокатътъ д-ръ Н. Обрѣтеновъ, повѣреникъ на касатора.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: съ единъ актъ, съставенъ на 9 октомврий 1898 год., отъ конния акцизенъ стражаръ по описване на тютюнитѣ, е констатирано, че жительтъ отъ с. Бурханларъ, е злоупотрѣбилъ отъ произведения си прѣзъ 1898 год. тютюнъ 182 кгр. 250 грама. Възъ основание този актъ, Русенскиятъ окръженъ управитель съ постановление отъ 10 ноемврий 1898 год., подъ № 416, осѫдилъ Халилъ Махмудовъ, отъ с. Бурханларъ, да заплати на хазната 911 лева и 25 ст. бандеролното право и мурурие по 40 ст. — 72 л. и 90 ст., или всичко 984 л. 15 ст., съгласно чл. чл. 9, 88, 76, 77 и 78 отъ Закона за тютюна, за злоупотрѣбление тютюна. Недоволенъ отъ това постановление, осѫжденият го обжалвалъ прѣдъ Селистренския окръженъ сѫдъ, който, като разгледалъ дѣлото и за разрѣшението му като взелъ прѣдъ видъ: 1) „че съ актъ, съставенъ на 9 октомврий 1898 год., е констатирано какво жительтъ отъ с. Бурханларъ, Халилъ Махмудовъ, е укрилъ (злоупотрѣбилъ) отъ произведения си прѣзъ 1898 год. тютюнъ 182 кгр. 250 грама, или 162 низи тютюнъ; 2) че апелаторътъ Халилъ Махмудовъ възразява, какво недостигътъ на тютюна му произлизалъ не отъ злоупотрѣбление, а отъ това, че въ книжката му обр. № 3 сѫ биле вписвани два пѫти едни и сѫщи низи на брой 174, а за установяване на това обстоятелство е прѣдставилъ самата книжка обр. № 3 и е посочилъ на свидѣтели; 3) че свидѣтелитѣ Гатю Ивановъ, Сп. Мирчевъ и П. Братановъ, въ показанията си дадени прѣдъ сѫда на 22 септемврий 1899 год., които показания не може да се игнорираръ, сѫ показали, че при ревизията направена на 3 септемврий 1898 год. отъ акцизния надзиратель П. Братановъ, описанитѣ низи на подсѫдимия Х. Махмудовъ се оказали на брой 1865, т. е. тъкмо колкото сѫ били записани до тази дата въ книжката обр. № 3 и че слѣдъ като на слѣдующия день, 4 септемврий 1898 год. сѫ били записани още 30 низи, беридбата на тютюна на подсѫдимия се била свършила, а щомъ отъ показанията на тѣзи

Digitized by Google

свидѣтели, на които сждътъ дава пълна вѣра се установява, че при провѣрката, която е станала на 30 септемврий 1898 год., низитѣ на подсждимия сж указани на лице точно толкова, колкото сж били записани до тази дата въ книжката му обр. № 3, то въ такъвъ случай и рѣчь не може да става за нѣкакво двойно вписване на едни и сжщи низи на брой 174, толкозъ повече, че при такова едно двойно вписване на едни и сжщи низи на брой 174 и недостигътъ би билъ 174 низи, а не 162, както това е констатирано съ акта, и 4) че дѣйствително отъ показанитѣ отъ страна на апелатора свидѣтели разпитани тоже на 22 септемврий 1899 год., свидѣтелътъ Мехмедъ Юсеиновъ, слуга на подсждимия (апелатора), показва, че единъ день дошелъ акцизниятъ стражаръ да запише приготвенитѣ низи, прѣброилъ ги, излѣзли 174 и ги записалъ въ книжката, на слѣдующия день въ отсжтствието на апелатора, дошелъ е стражаръть Спасъ Мирчевъ и записалъ сжщитѣ 174 низи, макаръ той и да му казвалъ, че тѣ сж били записани веднажъ; на господаря си въ сжщия день за това той не съобщилъ, защото билъ забравилъ, но при опрѣдѣление на номонето, като излѣзло недостигъ, се сѣтилъ и му казалъ; обаче на показанията на този свидѣтель не може да се даде никаква вѣра, прѣдъ видъ положителнитѣ показания на първитѣ трима свидѣтели, които установяватъ, че при провѣрката на 3 септемврий 1898 год., низитѣ се указали точно толкова, колкото и сж били записани и второ, прѣдъ видъ на това, че ако бѣха вписани два пжти едни и сжщи низи на брой 174, то и недостигътъ би билъ въ такъвъ случай 174, а не 162 низи, както това е костантирано съ акта. Щомъ прочее, всичко това е така, то постановлението на Силистренския окржженъ управитель се явява правилно издадено и като такова слѣдва да се потвърди, а апелативната жалба на Халилъ Махмудовъ, като неоснователна, слѣдва да се остави безъ послѣдствие“, — съ присжда № 266, отъ 27 юний 1903 год., потвърдилъ напълно постановлението на окржжния управитель. — Съ касационна жалба осжденията се оплаква за нарушение: 1) чл. чл. 85, 86, 123 и 125 отъ Углавното мирово сждопроизводство, защото сждътъ не призовалъ свидѣтелитѣ: Д. Таласовъ и Мустафа Дахилевъ; 2) сжщитѣ членове, защото не призовалъ неявившия се свидѣтель Мехмедъ Хюсеиновъ; 3) чл. 76 отъ Закона за тютюна, защото неправилно билъ отстраненъ свидѣтелътъ Халилъ Дураловъ, който е билъ даденъ подъ сждъ за нарушение Закона за тютюна, слѣдъ съставянето акта по това дѣло, и 4) чл. 88 отъ Закона за тютюна, защото му е наложено да плати мурурие отъ I, а не отъ V качество тютюнъ.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдь доклада и заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: отъ производството на дѣлото се вижда, че сждътъ е призовалъ свидѣтелитѣ: Юсеинъ Мустафовъ и Сали Гьове по искането на касатора, но тѣ не се явили: първиятъ, защото отсжтствувалъ изъ България, а вториятъ се билъ поминалъ. На мѣсто тѣхъ касаторътъ посочилъ и да се призоватъ искалъ други двама свидѣтели: Димитъръ Атанасовъ и Мустафа Дахилевъ. Окржжниятъ сждъ е отказалъ да призове посоченитѣ отъ касатора свидѣтели, защото е счелъ, че това е ново искане, което не е било направено своевремѣнно. Този отказъ на сжда е неправиленъ, тъй като касаторътъ е искалъ да се замѣстятъ отсжтствующитѣ свидѣтели съ други двама за доказване съ тѣхъ на сжщото си домогване, за което сж

Digitized by Google

били вече допуснати отъ сжщия сждъ неявившитѣ се свидѣтели. Отъ друга страна, на касатора не сж били извѣстни обстоятелствата за смъртьта и отсжтствието изъ България на първитѣ искани отъ него свидѣтели за да може да става дума, че той несвоевременно прави искане за нови свидѣтели. Причината за отсжтствието на поменатитѣ свидѣтели е станала извѣстна на касатора въ сждебното заседание при разглеждане на дѣлото. Отъ горѣизложеното става явно, че съ недопущането на исканитѣ отъ касатора свидѣтели по съображенията изложени въ протокола на сжда отъ 27 юний 1903 год., сждътъ е нарушилъ чл. 123 отъ Углавното сждопроизводство, и това нарушение е сжществено. Другитѣ оплаквания сж неоснователни, по слѣдующитѣ причини: непризоваването на свидѣтеля Мехмедъ Юсеиновъ е станало правилно, защото сждътъ констатира, че той не се явилъ по болесть и съгласно чл. 363 отъ Углавното сждопроизводство, неговитѣ показания сж биле прочетени. Правилно е станало отстранението на свидѣтеля Халилъ Дурановъ, защото сждътъ констатира, че той се обвинявалъ за нарушение Закона за тютюна, а по силата на чл. 76 отъ Закона за тютюна, такива лица не се допущатъ за свидѣтели по нарушенията на Закона за тютюна. Послѣдното оплакване отъ фактическа страна не се оправдава. Касаторътъ е осжденъ да плати мурурие отъ V качество тютюнъ, а не отъ I качество.

Водимъ отъ горѣизложеното, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: присждата на Силистренския окржженъ сждъ отъ 27 юний 1903 год., № 266, защото е нарушенъ чл. 123 отъ Углавното мирово сждопроизводство, съ силата на чл. 137 отъ сжщото сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане по сжщество, да се изпрати въ сжщия сждъ.

№ 16 — (273) — 27 ноември 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, второ углавно отдѣление, на тринадесети ноември хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присжтствието на прокурора д-ръ Д. Минковъ, слуша доложеното отъ члена Димитъръ Тошковъ *углавно дѣло № 395, по описа за 1902 год., на д-ръ Г. Заракостасъ, отъ гр. Бургазъ, срещу присждата на Бургазкия окржженъ сждъ отъ 17 априлъ 1902 год., № 181, съ която се осжжда да заплати 324 лева глоба и толкова данъкъ, за нарушение Закона за данъка върху занятията.* — Въ сждебното заседание се яви вмѣсто д-ръ Г. Заракостасъ, повѣреника му Т. Теодоровъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Бургазкиятъ финансовъ началникъ, съ постановлението си № 40, отъ 25 септември 1901 год., на основание единъ актъ, съставенъ на 20 августъ 1901 год. отъ финансовитѣ власти въ гр. Бургазъ, осждилъ д-ръ Заракостасъ да заплати 108 лева годишенъ данъкъ върху занятията и съ 324 лева глоба, равна на данъка за 1899, 1900 и 1901 години, защото упражнявалъ занятието медицински лѣкарь при строителното дружество „Батиньолъ“ съ 3600 лева годишна заплата. Недоволенъ отъ това постановление, д-ръ Заракостасъ обтжжилъ го прѣдъ Финансовото министерство, което съ постановлението си № 209, отъ 9 януарий 1902 год., е потвърдило обтжженото постановление напълно,

Digitized by Google

а апелативната жалба на Заракостасъ е оставена безъ послѣдствие. Недоволенъ отъ това постановление осѫденията подалъ възивна жалба въ Бургазкия окрѫженъ сѫдъ, който слѣдъ доклада, изслушване обясненията на странитѣ и заключението на прокурора, за разрѣшението му взелъ прѣдъ видъ: „апелаторътъ, както съ апелативната си жалба, така сѫщо чрѣзъ защитника си въ сѫдебното заседание, молилъ да се отмѣни обтѫженото постановление, понеже той като волнопрактикующъ лѣкарь плащалъ патентно право и като такъвъ давалъ медицинската си услуга на дружеството „Батиньолъ", слѣдователно, за едно и сѫщо занятие отъ него се искало два данъка. Относително факта, че апелаторътъ е лѣкарь при дружеството „Батиньолъ" съ годишна заплата 3600 лева е неоспоримъ, защото самиятъ апелаторъ го признава, нито пъкъ е споренъ размѣрътъ на наложения му данъкъ въ размѣръ на 108 лева годишенъ, а споренъ е само въпросътъ да ли трѣбва да се плаща данъкъ за това, гдѣто апелаторътъ е получавалъ годишно 3600 лева заплата отъ дружеството „Батиньолъ", или е достатъчно гдѣто е плащалъ данъкъ като волнопрактикующъ. Съгласно чл. 4 отъ Закона за данъка върху занятията, за упражняющи служебни занятия, се считатъ ония лица, които приематъ заплата отъ държавното съкровище, както и всичкитѣ окрѫжни и общински службаши, състоявшитѣ при разнитѣ дружества и прѣдприятия лица и прочее. Както се вижда отъ съдържанието на горѣцитирания членъ, апелаторътъ трѣбва да заплати данъкъ за занятие не само като волнопрактикующъ лѣкарь, но още като лѣкарь при дружеството „Батиньолъ", отъ което получава 3600 лева годишно, въ такъвъ случай обтѫженото постановление слѣдва да се потвърди напълно", — съ присѫда № 181, отъ 17 априлъ 1902 год., потвърдилъ напълно постановлението на Финансовото министерство отъ 9 януарий 1902 год., № 209. — Срещу тая присѫда д-ръ Г. Заракостасъ, отъ гр. Бургазъ, подава касационна жалба, съ която се оплаква за нарушение чл. 4 отъ Закона за данъка върху занятията и чл. 86 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото сѫдътъ го осѫдилъ да плати два пѫти данъкъ за упражняване едно и сѫщо занятие. Устно се добави, че сѫдътъ е нарушилъ сѫщитѣ членове, защото въ присѫдата си не посочва на доказателства, отъ които вади заключение, че касаторътъ е състоялъ чиновникъ при дружеството.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ доклада, рѣчьта на защитника на касатора и заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: оплакването на касатора, че билъ осѫденъ да плати два пѫти данъкъ за едно и сѫщо занятие е неоснователно, защото той, касаторътъ, освѣнъ гдѣто е упражнявалъ частна медицинска практика, за което занятие е билъ обложенъ съ данъкъ, е билъ и на служба при дружеството на Батиньолитѣ съ годишна заплата 3600 лева и за това именно послѣдното занятие не е заявилъ на надлежнитѣ власти, а че това не е частна практика, а служебно занятие, се вижда отъ чл. 4 отъ Закона за данъка върху занятията, въ който е казано, *че служебни занятия сѫ всички ония, които се упражняватъ срещу извѣстна заплата*, а е безспорно по дѣлото, че касаторътъ получавалъ опрѣдѣлена годишна заплата 3600 лева отъ дружеството, при което е билъ на служба. Устното оплакване е сѫщо неоснователно, защото сѫдътъ констатира, че обвиняемиятъ е *получавалъ годишна*

Digitized by Google

заплата, а това доказва, че е упражнявано служебно занятие, понеже законътъ въ чл. 4 който се цитира по-горѣ, счита това занятие за служебно.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на д-ръ Г. Заракостасъ, отъ гр. Бургазъ, срещу присждата на Бургазския окржженъ сждъ отъ 17 априлъ 1902 год., № 181, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

№ 17 — (284) — 2 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, второ углавно отдѣление, на осемнадесети ноемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 402, по описа за 1902 год., заведено по касационната жалба на Вратчанския окржженъ управитель, противъ присждата на Вратчанския окржженъ сждъ отъ 20 априлъ 1902 год., № 212, съ която се осжжда офицерското икономическо дружество „Успѣхъ" въ гр. Вратца, за нарушение Закона за данъка върху занятията.* — Въ сждебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сж: съ единъ актъ, съставенъ на 3 май 1901 год., отъ Вратчанския финансовъ агентъ Маринъ Е. Кючуковъ, е констатирано, че офицерското въ гр. Вратца дружество „Успѣхъ", въ лицата на управителния му съвѣтъ е упражнявало и упражнява отъ второто полугодие на 1897 до 1901 години включително, търговия съ разни бакалски, манифактурни съестни и пр. стоки и получавало за тази си търговия годишенъ доходъ 8000 лева, безъ да е подало декларация или заявление да се обложи съ данъкъ. Въз основание на този актъ, Вратчанскиятъ финансовъ началникъ съ постановление отъ 19 май 1901 год., подъ № 6, осждилъ офицерското дружество „Успѣхъ", по буква *в*, отдѣлъ II, пунктъ *г*, разредъ V, отъ таблицата за разредитѣ, за врѣме второто полугодие 1897 до 1901 год., да заплати въ полза на хазната годишно по 300 лева, или всичко 1350 лева и глоба отъ началото на второто полугодие 1897 год. включително до първото полугодие 1901 год. — 1200 лева, съгласно чл. 33 отъ Закона за данъка върху занятията. Това постановление е утвърдено съ такова № 7791, на Финансовото министерство. Недоволенъ отъ постановлението, обвиняемиятъ — офицерското дружество, въ лицето на управителния съвѣтъ, подава апелативна жалба, съ която моли Вратчанския окржженъ сждъ да го отмѣни: а) защото настоящиятъ управителенъ съставъ се състоялъ отъ други лица, а не отъ ония за прѣзъ годинитѣ за когото се облага дружеството; б) защото дружеството било сборъ отъ физически сили и всѣка една отдѣлно отговаряла, а не юридическо лице; в) защото неподаване декларация станало отъ други лица, а не отъ настоящия управителенъ съвѣтъ; г) защото дружеството не вършило операциитѣ си тайно и слѣдователно, не било виновно, ако властьта до сега не е открила конкретното нарушение; д) защото дружеството не вършило търговски сдѣлки, понеже нѣмало мющерии, а членоветѣ не могли да се считатъ за мющерии; е) защото констатира-

Digitized by Google

нитѣ отъ финансовата власть печалби биле невѣрни, тъй като въ сжщность биле по-малко за разнитѣ години, и ж) защото неправилно било обложено съ данъкъ дружеството по буква *б* отдѣлъ II, пунктъ *г*, разредъ V отъ таблицата за разредитѣ, т. е. за търговия съ скжпоцѣнни, златни и сребърни работи и най-послѣ, защото дѣянието по чл. 71, п. 5 отъ Наказателния законъ, било покрито съ давность до второто полугодие на 1900 година. Вратчанскиятъ окржженъ сждъ, като разгледалъ настоящето дѣло, за разрѣшението му взелъ въ съображение: 1) „възражението въ п. п. 1, 2 и 3 отъ апелативната жалба, че дружеството „Успѣхъ", функционирало възъ основа на княжеския указъ и че както управителниятъ съвѣтъ така и членоветѣ на дружеството се мѣнявали, та не могло да отговаря при настоящия си съставъ, който билъ новъ, е неоснователно; защото ако и да е утвърденъ устава съ указъ отъ Негово Царско Височество Княза, това не изключва понятието, че не трѣбва да се облага съ данъкъ, ако върши търговски сдѣлки или въобще добива извѣстенъ доходъ годишно. По второто обстоятелство, че членоветѣ се мѣнили, не биле едни и сжщи лица, тоже е неоснователно, тъй като отъ чл. 2 на устава, се вижда, че цѣлта на дружеството е да даде възможность на членоветѣ си по-ефтино да си набавляватъ облѣкло и други необходими прѣдмети за прѣживяване; а дружество съставено съ такава цѣль е едно юридическо лице и подпада подъ формата на сдружаванията на чл. 239 п. 3 отъ Търговския законъ „дружество за потрѣбление", и като така, това юридическо лице, безъ да се гледатъ лицата, е отговорно прѣдъ трети лица, или както е въ случая Държавата. Освѣнъ това, отъ чл. 2 на устава се разбира, че се позволява и е съставено дружеството съ цѣль да си набави по ефтино прѣдмети относящи се само до обмундироването на офицерското съсловие въ гр. Вратца, а отъ акта се установява, че дружеството е продавало въ магазина си и разни колониални и съестни стоки, като зехтинъ, риба, разни сапуни, пудри, ливанти, тантели и прочее, слѣдователно, продавало е дружеството прѣдмети вънъ отъ позволенитѣ и допуснати отъ самия уставъ. Независимо отъ това, но дружеството „Успѣхъ" че е излѣзло отъ рамкитѣ на цѣлта, се вижда и отъ прѣдписанията на чл. чл. 7, 10 infine, 12, 32, 33 заб. и 40, въ които прѣдвижда печалби за членоветѣ вънъ отъ нуждитѣ разходи за издържане дружествения персоналъ. Освѣнъ това, дружественитѣ членове иматъ и друга една идеална печалба отъ стокитѣ, които не се прѣдвиждатъ да се продаватъ въ гарнизоннитѣ лагодни, като ги купуватъ съ по-ефтина цѣна отъ сжщитѣ магазии. Слѣдователно, че членоветѣ получаватъ и доходъ въ наличность, е неоспоримо, па даже това не се отрича и въ апелативната жалба, но и като така, дружеството „Успѣхъ", е длъжно да се подчини на трѣбванията и правилата както на тия прокарани за здружаванията въ Търговския законъ, глава V, отдѣлъ I, чл. 239 и послѣдующитѣ, така и на чл. чл. 1 и 33 отъ Закона за данъка върху занятията, които членове не правятъ никакво изключение при заповѣдването за облагане съ данъкъ; 2) не е основателно тоже възражението въ п. 4 отъ апелативната жалба, че дружеството не вършило операциитѣ си тайно и слѣдователно, финансовата власть е трѣбвало по-рано да констатира това нарушение, а да не чакала 3—4 години; защото отъ началото финансовата власть не е знаяла какви

Digitized by Google

именно операции сж се вършили отъ дружеството „Успѣхъ“, щомъ нѣма доказателства за противното; а тогава е констатирано нарушението когато е имала свѣдѣния именно 3 май 1901 год., когато е съставенъ и акта. Независимо отъ това, всѣки който започва да упражнява извѣстни занятия или да получава доходи, длъженъ е прѣди това да подаде декларация или заявление на надлежната финансова власть за тази цѣль, а дружеството „Успѣхъ“ това не е направило, освѣнъ това законътъ не извинява никого за незнанието имъ. Слѣдователно, като е получавало дружеството годишенъ доходъ (апелативната жалба п. 6) отъ извършване отъ него операции годишно, то по силата на чл. чл. 1, 23 и 33 отъ Закона за данъка върху занятията, слѣдвало е да подаде декларация, а като не е направило това, по силата на чл. 33 отъ казания законъ, слѣдва постановлението на Финансовото министерство да утвърди, съ разлика обаче въ размѣра на годишния данътъ. Въ п. 7 отъ офицерското дружество се търси, че неправилно финансовата власть ги е обложила по буква *в*, отдѣлъ II, пунктъ *г*, разредъ V отъ таблицата за данъка върху занятията. Това оплакване е основателно, понеже финансовата власть, както се вижда отъ разреда третира операциитѣ на дружеството къмъ операциитѣ вършени отъ акционернигѣ дружества (банкерска търговия) и за това го облага съ годишенъ данъкъ отъ V разредъ — 300 лева. Обаче, съ отдѣла за банкерскитѣ търговии отъ таблицата се вижда, че съ такъвъ данъкъ слѣдва да се облагатъ и да се третиратъ като банкерски операциитѣ само на акционернитѣ и застрахователни дружества, а офицерското дружество е отъ характера на здружаванията и понеже законътъ не прѣдписва особни правила за облагането на дружества отъ подобенъ характеръ, какъвто е случая съ акционеритѣ и застрахователитѣ, то трѣбва да се сѫди по операциитѣ, които извършва такова дружество, а понеже финансовата власть въ акта си и постановлението констатира, че дружеството „Успѣхъ“, е упражнявало търговия съ бакалски, колониални и пр. стоки, то данъкътъ слѣдва да се смѣта по буква *в*, пунктъ *и*, параграфъ 2 отъ измѣнението на буква *в* търговски занятия отъ таблицата за разредитѣ обнародвана въ „Държавния Вѣстникъ“ брой 7, отъ 10 януарий 1896 год., именно V разредъ, така както го е опрѣдѣлила финансовата власть, 50 л. годишно. А понеже дружеството е упражнявало това си занятие отъ второто полугодие на 1897 год. до 31 декемврий 1901 год., слѣдва да заплати данъкъ за второто полугодие на 1897, 98, 99, 900 години и първото полугодие на 1901 година, понеже нарушението е открито на 3 май 1901 год., т. е. всичко 200 лева, а така сѫщо и глоба равна на дължимия данъкъ 200 лева, и 3) относително възражението въ апелативната жалба, че за годинитѣ 1897, 98, 99 и до второто полугодие на 1900 година, нарушението било покрито съ давность, е неоснователно, тъй като това дѣяние е отъ онія, които сж упражнявали непрѣкъснато, още повече, че дружеството не прѣдставлява доказателства да е прѣкъсвало операциитѣ си прѣзъ извѣстенъ периодъ отъ годинитѣ, за които се обвинява“. — По тия съображения Вратчанскиятъ окржженъ сѫдъ съ присѫдата си отъ 20 априлъ 1902 год., № 212, измѣнилъ постановлението на Министра на финанситѣ, като намалилъ както глобата, тъй и данъка. — Съ касационна жалба Вратчанскиятъ окржженъ управитель се оплаква

Digitized by Google

за нарушение чл. чл. 33 и 35 отъ Закона за данъка върху занятията и чл. 83 отъ Правилника за приложението на сжщия законъ, както и членове 85 и 97 отъ Углавното мирово сждопроизводство, защото окржжният сждъ, като е призналъ, че дружеството „Успѣхъ“ е извършило нарушението, което му се отдава, вмѣсто да провѣри да ли правилно е то глобено, впусналъ се въ обсжждането на въпроса да ли е правилно обложено съ данъкъ, когато това е работа на финансовата власть и извънъ компетентността на сжда. При това за опрѣдѣление данъка, сждътъ не е посочилъ на какви данни се е основалъ и по какви съображения го е опрѣдѣлилъ въ означения въ присждата размѣръ, ималъ ли е прѣдъ видъ капитала, годишнитѣ обороти и др. т. данни, които по закона служатъ за мѣрило на размѣра.

Върховният касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша заключението на прокурора, взе въ съображение: отъ съобразителната часть на обжалваната присжда се вижда, че окржжният сждъ е констатиралъ какво дружеството „Успѣхъ“ въ гр. Вратца, е упражнявало търговия съ разни бакалски, колониални и други стоки, безъ обаче да е била подадена отъ прѣдставителитѣ на това дружество декларация за облагането му съ надлежния данъкъ, констатиралъ е значи, че е извършено нарушение на Закона за данъка върху занятието, което се наказва по чл. 33 отъ сжщия законъ, съ глоба равна на слѣдуемия данъкъ. При това положение окржжният сждъ като сждебна, инстанция, прѣдъ която се обжалватъ постановленията на Министра на финанситѣ, въ отношение само правилността на глобяването, съгласно чл. 35 отъ Закона за данъка върху занятията, не е могалъ освѣнъ да признае глобяването за правилно, веднажъ констатирва, че се е упражнявало занятие, търгувало се е съ разни стоки, безъ да се извѣсти за това надлежната власть, за да се опрѣдѣли и заплати слѣдуемиятъ се данъкъ. Не така обаче е постжпилъ окржжният сждъ, като е констатиралъ, че има извършено нарушение на Закона за данъка върху занятията, за което виновното лице подлежи на глобяване, не се е ограничилъ съ това само, което собствено влиза въ атрибутитѣ на сжда по нарушенията на този законъ, но е влѣзалъ въ разглеждане до колко дружеството „Успѣхъ“ правилно е обложено съ данъкъ, тогава, когато отъ цѣль редъ постановления на този законъ се заключава, че данъкътъ се опрѣдѣлява отъ финансовата власть и опрѣдѣлението ѝ не подлежи на никакъвъ контролъ отъ страна на сжда. Това се заключава отъ постановленията на чл. чл. 27, 32, 33 ал. 3 и 35 отъ сжщия законъ и чл. 83 отъ Правилника за приложението му. Така чл. 27, алинея послѣдна гласи, че рѣшенията на контролната комисия, която окончателно рѣшава кое лице съ какъвъ данъкъ трѣбва да се обложи, могатъ да бждатъ обтжжени прѣдъ Министра на финанситѣ, който само е властенъ да отмѣни окончателното рѣшение на контролната комисия, ако то е незаконно. Чл. 32 въ послѣдната си часть гласи, че опрѣдѣлението на комисията относително размѣра на данъка, съ който е обложено едно лице, може да бжде обтжжено прѣдъ Министра на финанситѣ. Значи и въ този случай на Министра на финанситѣ е прѣдоставена властьта да контролира окончателнитѣ опрѣдѣления на комисиитѣ, съ които се облагатъ данъкоплатцитѣ съ данъкъ и да отмѣнява ония отъ тѣхъ, които сж несъгласни

Digitized by Google

съ закона. За нѣкаква контрола рѣшенията на министра отъ страна на сѫда и дума не става въ закона. Напротивъ отъ съдържанието на процитиранитѣ членове (27 и 32) се заключава, че Министрътъ на финанситѣ дѣйствува като върховна инстанция, която потвърдява или касирва окончателнитѣ рѣшения на финансовитѣ комисии по облагането данъкоплатцитѣ съ данъкъ. Значи рѣшенията на министра по този прѣдметъ не подлежатъ на никакво обжалване. Сѫщото се заключава отъ третата алинея на чл. 33, която гласи, че глобата се взема независимо отъ данъка, *който се плаща за всичко врѣме, прѣзъ което е упражняванó занятието*, както и отъ чл. 35, който *изрично* гласи, че постановлението на Министра на финанситѣ се обжалва само въ отношение глобата, а сѫщата тая мисъль е искана и въ чл. 83 отъ Правилника, който гласи, че наложениятъ данъкъ се събира веднага слѣдъ налагането му, а глобата слѣдъ изтичането сроковетѣ за обтжжване. Слѣдователно, слѣдъ като Министрътъ на финанситѣ упражни контролата си надъ постановлението на финансовия началникъ, както въ отношение данъка, тъй и глобата, съгласно чл. 81 отъ Правилника, недоволната страна може да обжалва постановлението на министра само въ отношение неправилното глобяване (чл. 35 отъ Закона). Задачата на сѫда въ този случай е да провѣри упражнявало ли е подсѫдимото лице занятието, за което се прѣслѣдва, или не; ако е упражнявало безъ да е подало дѣкларация, сѫдътъ ще признае глобяването правилно, инакъ ще го отмѣни. Това е всичко, което окржжниятъ сѫдъ е властенъ да направи въ кржга на закона. Прочее, Вратчанскиятъ окржженъ сѫдъ като е влѣзалъ въ разглеждане до колко правилно дружеството „Успѣхъ“ е обложено съ данъкъ и измѣнилъ постановлението на министра относително данъка, извършилъ е нарушение на чл. чл. 33 и 35 отъ Закона за данъка върху занятията, и това нарушение е сѫществено.

По тия съображения **опрѣдѣлява**: присѫдата на Вратчанския окржженъ сѫдъ отъ 20 априлъ 1902 год., № 212, защото сж нарушени членове 33 и 35 отъ Закона за данъка върху занятията, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане по сѫщество, да се изпрати въ сѫщия окржженъ сѫдъ.

№ 18 — (287) — 2 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, второ углавно отдѣление, на осемнадесети ноемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия състав: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присжтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 441, по описа за 1902 год., заведено по касационната жалба на Търновския окржженъ управитель, противъ присѫдата на Търновския окржженъ сѫдъ отъ 11 мартъ 1902 год., № 92, съ която е оправданъ Хр. П. Шайтановъ, отъ гр. Габрово, по обвинение въ нарушение Закона за акцизитѣ.* — Въ сѫдебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сж: възъ основание на единъ актъ, съставенъ на 27 априлъ 1901 год., отъ Габровския акцизенъ агентъ Петко Кутевъ, съ който е констатирано, че въ кафеното на жителя отъ гр. Га-

Digitized by Google

брово, Хр. П. Шайтановъ, сж заловени три колоди карти за игране, отъ които двѣтѣ колоди подпечатани върху асо каро, съ печата на околийското управление, а едната съ никакъвъ печатъ, когато споредъ забѣлѣжката къмъ п. 13 на чл. 4 отъ Закона за акциза е трѣбвало да бждатъ подпечатани съ печата на нѣкоя митница или акцизно управление, Търновскиятъ окржженъ управитель съ постановлението си подъ № 201, отъ 8 юний 1901 год., осждилъ Христо П. Шайтановъ да заплати 153 лева глоба за въ полза на хазната. По възивна жалба на осждения Христо П. Шайтановъ, Севлиевскиятъ окржженъ сждъ е образувалъ углавно дѣло и за разрѣшението му взелъ въ съображение слѣдующето: 1) че съ актъ отъ 27 априлъ 1901 год., съставенъ отъ Габровския акцизенъ агентъ Петко Кутевъ, се констатирало, какво въ кафенето на жителя отъ гр. Габрово, Хр. П. Шайтановъ, сж заловени три колоди карти за игране; безъ обаче да бждатъ подпечатани съ печата на нѣкоя митница или акцизно управление; 2) че апелаторътъ не се признава за виновенъ въ приписуемото му се нарушение, като обяснява, че прѣдметнитѣ карти като вехти и които не служатъ по боя една съ друга не е могло да се играе съ тѣхъ и като непотрѣбни биле оставени въ джамлъка; 3) че отъ прѣдставенитѣ карти, взети за вещественo по дѣлото доказателство, се установява какво двѣтѣ колоди карти върху асо каро сж подпечатани съ печата на околийското управление; а третата колода карти — остатъкъ отъ разни съвършено вехти карти, събрани отъ разни цвѣтове, съ които не е възможно да се играе, каквато и да бѣде игра, неподпечатани съ никакъвъ печатъ; че при това положение апелаторътъ не е извършилъ приписуемото му се нарушение; тъй като отъ казанитѣ карти се доказва, че не е възможно никаква игра да се играе съ тѣхъ, понеже сж отъ разни цвѣтове скъсани и съвършено вехти; а като така, нѣма извѣстни колоди карти за игране, а сбирщина на карти отъ разни колоди и врѣмена, а щомъ е така, слѣдва апелаторътъ да се признае за невиновенъ, че е употрѣбявалъ въ кафенето си 3 колоди карти за игране, безъ да бждатъ подпечатани съ печата на нѣкоя митница върху асо каро, съгласно п. 13 на чл. 4 отъ Закона за акцизитѣ, а като така, бѣде отмѣнено и казаното постановление. — По тия съображения, Търновскиятъ окржженъ сждъ, отдѣление Севлиевско, съ присжда отъ 11 мартъ 1902 год., подъ № 92, оправдалъ подсждимия. — Съ касационна жалба Търновскиятъ окржженъ управитель се оплаква за нарушение чл. 86 отъ Углавното мирово сждопроизводство, защото окржжниятъ сждъ, като констатирва, че върху асо каро на едната колода не е имало никакъвъ печатъ, че слѣдователно, слѣдуемиятъ акцизъ не е заплатенъ, трѣбвало е да подвъргне на наказание подсждимия, у когото се намѣрила тая колода, съгласно забѣлѣжката къмъ п. 13 на чл. 4 и ал. 3 на чл. 6 отъ Закона за акцизитѣ, въ свързка съ чл. 68 отъ Закона за бериитѣ върху питиетата, защото обстоятелството, че сега не можало повече да се играе съ тия карти, нѣма никакво значение за отговорността на подсждимия.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ като изслуша заключението на прокурора, взе въ съображение: отъ мотивитѣ на обжалваната присжда се вижда, че Търновскиятъ окржженъ сждъ е оправдалъ подсждимия по настоящето дѣло Хр. П. Шайтановъ за една колода карти, на която асото

Digitized by Google

каро не носило никакъвъ печатъ, защото картитѣ въ тая колода биле много вехти, скъсани, сбирщина отъ разни колоди въ разни врѣмена, та съ такива карти не било възможно да се играе нѣкаква игра. Това съображение на сѫда за оправданието на подсѫдимия е несъобразно съ констатиранитѣ въ присѫдата факти по дѣлото и съ прѣдписанието на закона. Ако картитѣ въ положението, въ каквото сѫ заловени и прѣдставени въ сѫда, не могатъ повече да служатъ за употрѣбление, сѫдътъ не си е задалъ и разрѣшилъ въпроса да ли тия карти, на които асото каро не е подпечатано, не сѫ биле по-рано въ употрѣбление и ако сѫ биле, а пъкъ акцизътъ имъ не заплатенъ, да ли подсѫдимиятъ, който е допусналъ употрѣблението на такива карти въ кафенето си, не е отговоренъ за това, съгласно чл. 6 ал. 3 отъ Закона за акцизитѣ. Фактътъ, че картитѣ сѫ намѣрени въ кафенето на подсѫдимия, прѣдполага, че съ тѣхъ се е играло, противното на това е длъженъ да докаже подсѫдимия. Ако картитѣ сѫ сбирщина отъ разни колоди, вехти, изпокъсани и пр., пита се за какво подсѫдимиятъ ги е държалъ въ кафенето си, за каква нужда ги е събиралъ отъ разни колоди и отъ гдѣ се е взело асото каро, което не е носило никакъвъ печатъ. Понеже по всички тѣзи обстоятелства нѣма никакви разяснения въ присѫдата отъ естество да опровергаватъ презумцията, че съ картитѣ се е играло въ кафенето, инакъ нѣмало е защо да се държатъ въ едно кафене, а пъкъ вѣроятното е, че съ тѣхъ се е играело по-рано, когато сѫ биле здрави и чисти, оправданието на подсѫдимия при това положение съставлява нарушение на чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. 6 ал. 3 отъ Закона за акцизитѣ.

По тия съображения **опрѣдѣлява**: присѫдата на Търновския окрѫженъ сѫдъ отъ 11 мартъ 1902 год., подъ № 92, защото въ свързка съ чл. 6 ал. 3 отъ Закона за акцизитѣ, е нарушенъ чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, съ силата на чл. 137 отъ сѫщото сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане по сѫщество, да се изпрати въ сѫщия окрѫженъ сѫдъ.

№ 19 — (289) — 2 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, второ углавно отдѣление, на осемнадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена Димитъръ Тошковъ *углавно дѣло № 442, по описа за 1902 год., на Адемъ Али Османовъ, срещу присѫдата на Силистренския окрѫженъ сѫдъ отъ 12 априлъ 1902 год., № 91, съ която е осѫденъ да заплати 121 лева и 54 ст., за нарушение Закона за тютюна.* — Въ сѫдебното заседание странитѣ не се явихѫ.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: вслѣдствие на единъ актъ, съставенъ на 23 май 1901 год., Русенскиятъ акцизенъ надзиратель съ постановление отъ 18 юний 1901 год., подъ № 515, е осѫдилъ Адемъ Али Османовъ, отъ с. Авдулла, да заплати една глоба отъ 120 лева, за гдѣто е рѣзалъ тютюнъ вънъ отъ фабрикитѣ и бандеролно право въ двоенъ размѣръ 1 левъ и 54 ст, а всичко 121 лева и 54 стотинки. Недоволенъ отъ това

Digitized by Google

постановление, осжденията Адемъ Али Османовъ въ установения отъ закона срокъ е подалъ апелативна жалба, съ която моли Силистренския окржженъ сждъ да го отмѣни, на основание изложенитѣ въ апелативната жалба съображения. Образуваното по повотъ на тая апелативна жалба углавно дѣло № 810/901 год., е било сложено за разглеждане въ сждебно заседание на 30 мартъ 1902 год., когато сждътъ слѣдъ доклада на дѣлото, показанията на свидѣтелигѣ, обясненията на странитѣ и заключението на прокурора, за разрѣшението му взелъ прѣдъ видъ: 1) „че съ актъ, съставенъ на 23 май 1901 год., е констатирано, какво при обиска, направенъ отъ акцизнитѣ власти въ дома на апелатора Адемъ Али Османовъ, отъ с. Авдулла, намѣрено е едно елпезе тютюнъ рѣзанъ до половината съ ножъ, което слѣдъ като го претеглили, оказало се 64 грама. Тъй сжщо сж намѣрили въ дома му едно чуканче, върху което е разано доста врѣме тютюнъ; 2) че тия актове, чрѣзъ които е констатирано нарушението на Закона за тютюна, служатъ за неоспоримо доказателство прѣдъ сжда, освѣнъ ако бждатъ обявени за фалшиви, или ако се докаже тѣхната невѣрность, и 3) че апелаторътъ, както въ апелативната си жалба, тъй и въ днешното сждебно заседание твърди, че намѣрениятъ въ дома му тютюнъ е билъ тютюневъ коренъ, който го е набралъ прѣди 10 години отъ тютюнищата да си лѣкува добитъка, тъй щото намѣрениятъ тютюнъ е билъ сваренъ и негоденъ за пушене, а колкото се отнася до намѣреното чуканче въ градината му, за което акцизната власть прѣдполага да се е дробилъ тютюнъ върху него, то не е било негово, а на чича му, който се е изсѣлилъ въ Турция и дѣцата му го донесли въ дома и за подкрѣпление на тия си възражения е посочилъ на свидѣтелитѣ Юмеръ х. Сюлюмановъ и Ибриямъ Якубъ Ходжовъ. Дѣйствително, че отъ показанията на тия двама свидѣтели, разпитани въ днешното сждебно заседание, се установява, че единъ денъ прѣди 8—9 години, като се връщали отъ вроденицата въ с. Караджаатъ и минавали покрай тютюнищата, апелаторътъ е набралъ нѣколко листа тютюнъ и имъ казалъ, че ще го свари за да си лѣкува овцитѣ. Нѣколко дена слѣдъ това като се срѣщнали въ селото, апелаторътъ имъ казаль, че набранията тютюнъ го е сварилъ и употрѣбилъ за цѣлта. На тия показания на свидѣтелитѣ, сждътъ не може да даде вѣра, защото тѣ сж неправдоподобни и несъобразни съ истината. Тѣ напълно възпроизвеждатъ обясненията, дадени отъ апелатора при обиска, направенъ отъ акцизнитѣ власти, както е съ въпроса за намѣреното чуканче „Адемъ каза, че чуканчето не е негово, а на чича му, който е заминалъ за Турция и дѣцата му сж го взели и донесли въ кжщата и други“. Отъ друга страна допустимо ли е свидѣтелитѣ да знаятъ, че именно тоя тютюнъ, който апелаторътъ прѣди 8—9 години е набралъ отъ нивата и го е сварилъ и употрѣбилъ за цѣлта и че намѣрениятъ тютюнъ (вещественото доказателство по дѣлото), който не изгдежда да е мухлясалъ, е отъ тоя сжция тютюнъ, който е набранъ отъ нивата прѣди 10 години. Отъ изложеното до тукъ сждътъ дохожда до убѣждение, че съ нищо не се оборва съдържанието на акта, а щомъ това е така, слѣдва издаденото постановление да се потвърди,“ — съ присждата си № 91, отъ 12 априлъ 1902 год., потвърдилъ напълно постановлението на Русенския акцизенъ надзиратель отъ 18 юлий 1901 год., подъ № 515, а апелативната жалба

Digitized by Google

на Адемъ Али Османовъ, подадена срещу сжщото постановление, оставилъ безъ послѣдствие. — Съ касационната си жалба Адемъ Али Османовъ се оплаква: 1) за нарушение чл. 78 отъ Закона за тютюна, защото актътъ билъ съставенъ за прѣдметъ негоденъ — тютюнъ варенъ негоденъ за пушене; 2) чл. 85 отъ Углавното мирово сждопроизводство, защото сждътъ не оцѣнилъ факта, че намѣрениятъ тютюнъ е билъ варенъ, и 3) чл. 11 отъ Углавното сждопроизводство, въ свързка съ чл. 72 п. 5 отъ Наказателния законъ, защото прѣслѣдването било покрито съ давность, понеже нарушението било извършено прѣди 8—9 години.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ изслушване доклада на дѣлото и заключението на прокурора, за разрѣшение на дѣлото взе прѣдъ видъ: първото оплакване е неоснователно, защото отъ фактическа страна не се оправдава да е констатирано въ самия актъ, че тютюнътъ за който се прѣслѣдва касаторътъ, е билъ тютюнъ негоденъ за употрѣбление. Но даже да е вѣрно това, то пакъ нарушение на Закона за тютюна има, защото забѣлѣжката му на чл. 6 гласи: „Министерството на финанситѣ може да разрѣши на мѣстни жители, стопани на недвижими имоти, живущи въ села, които се занимаватъ съ произвеждане на тютюнъ, да сѣятъ и въ случая, когато тѣ не притежаватъ имоти за 500 лева. Сѣянето на тютюна се позволява на пространства не по-малки отъ два декара отъ единъ производитель на двѣ мѣста. Запрѣщава се сѣянето на тютюна: а) на лица, които въ продължение на 3 години не сж продали тютюнитѣ си на тютюнотърговци, и б) на лица, осжждани за контробанда на тютюнъ, и в) на села, които сѣятъ годишно по-малко отъ 25 декара тютюнъ. Забѣлѣжка. Запрѣщението поменато въ п. п. *а* и *б* на настоящия членъ се простира и върху цѣлото сѣмейство на лицето, на което е забранено сѣянето на тютюнъ. Запрѣщава се посѣването на врѣдителни но употрѣбяемитѣ вмѣсто тютюнъ треви: богородиче, чичекъ, куджали, както и мохорка". *Забѣлѣжка: разрѣшава се на акцизната власть да отпуща на нуждающитѣ се за лѣкуване на добитъка имъ, потрѣбното количество тютюнъ отъ конфискувания и находящъ се въ складоветѣ такъвъ, като се полѣе прѣдварително съ газъ.* Ще каже, че законътъ за тютюна не дозволява безъ разрѣшение на властьта да се употрѣби тютюнъ макаръ и за цѣръ на добитъка, както това е твърдилъ касаторътъ. Второто оплакване е сжщо неоснователно, прѣдъ видъ казаното по-горѣ по забѣлѣжката на чл. 6 отъ Закона за тютюна. Не е основателно и третото оплакване, защото отъ съобразителната часть на присждата се вижда, че сждътъ не приема за доказано, че нарушението е било извършено прѣди 9—10 години по съображенията, които сж изложени подробно въ присждата му.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Адемъ Али Османовъ, срещу присждата на Силистренския окржженъ сждъ 12 априлъ 1902 год., № 91, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сждопроизводство, като неоснователна, да се остави безъ послѣдствие.

Digitized by Google

№ 20 — (294) — 4 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, второ углавно отдѣление, на двадесети ноемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присжтствието на прокурора д-ръ Д. Минковъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 396, по описа за 1902 год., заведено по касационната жалба на Никола Ивановъ, отъ гр. София, противъ присждата на Софийския окржженъ сждъ отъ 26 мартъ 1902 год., № 137, съ която е отхвърленъ гражданскиятъ искъ на касатора Н. Ивановъ, заявенъ противъ подсждимата Тота Димитрова, обвиняема въ кражба.* — Въ сждебното заседание касаторътъ не се яви.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Никола Ивановъ, отъ гр. София, съ заявление отъ 7 юлий 1901 год., до I Софийски мирови сждия, като излага, че съгражданката му Тота Димитрова нѣколко деня прѣди датата на заявлението му, му задовила бѣлата герезова кокошка и затворила въ качето си, отъ гдѣто я пусналъ единъ неинъ кираджия, но кокошката му не се върнала, съ която тя извършила прѣдстжплението кражба, моли да се призове на сждъ казаната Тота Димитрова и се осжди съгласно закона за тая й постжпка да му заплати 20 лева обезщетение за кокошката му. На основание това заявление, I Софийски мирови сждия ообразувалъ углавното си дѣло № 258/901 год., което е положилъ за разглеждане въ сждебно заседание на 7 декемврий 1901 год., когато е издалъ присждата си, съ която е призналъ Тота Димитрова невинова въ прѣстжплението, което й се отдава и я освобождава отъ прѣслѣдване по дѣлото. Недоволенъ е останалъ отъ тая присжда Никола Ивановъ и е подалъ въ Софийския окржженъ сждъ апелативна жалба, съ която на основание доводитѣ изложени въ нея и ония, които щѣлъ да прѣдстави въ сжда, моли да се отмѣни присждата на I Софийски мирови сждия и се осжди Тота Димитрова на приличното наказание и да му заплати 20 лева за кокошката. Окржжниятъ сждъ за разрѣшение на дѣлото, колкото се отнася до гражданския искъ, взелъ прѣдъ видъ: „Тота Димитрова се обвинява по тжжбата на Никола Ивановъ, че му откраднала една бѣла герезова кокошка и съ това му причинила врѣда въ размѣръ 20 лева, за това моли да бжде осждена да му заплати тая сума. Отъ показанията на свидѣтелитѣ, разпитани прѣдъ първата инстация, се установяватъ слѣдующитѣ обстоятелства, че кокошката на тжжителя, както и много други дохаждали сами въ дома на подсждимата; че единъ день свидѣтелтъ Георги Пешовъ е намѣрилъ кокошката на тжжителя заключена въ едно каче, отъ кждѣто я пусналъ по искането на подсждимата; че подсждимата му казала, че я е захлупила, за да поядоса тжжителя и че отъ сжщата маза, кждѣто е била захлупена кокошката се ползували, освѣнъ подсждимата и четирма нейни наематели. А щомъ се установяватъ горнитѣ обстоятелства, то сждътъ намира, че подсждимата макаръ и да е извършила едно дѣйствие, съ което е искала да поядоса тжжителя, то пакъ не се установява подсждимата да е причинила съ това свое дѣйствие каквито и да било врѣди на тжжителя, защото като се установява, че тя е заклопила изгубената отпослѣ на тжжителя кокошка установява се сжщо, че тя е казала да я пуснатъ, да я изхвърлятъ; а пъкъ отъ тия нейни дѣйствия се вижда, че тя не е имала намѣрение нито да присвоява кокошката, нито пъкъ да направи да се изгуби, а е имала на-

Digitized by Google

мѣрение да й даде възможность да си отиде, както е дохаждала и отивала много пѫти, както тая кокошка така и много други. Вънъ отъ това не може да се отдаде загубването на кокошката и слѣдъ като е била пусната, изхвърлена отъ подсѫдимата, защото въ сѫщата кѫща, освѣнъ подсѫдимата, сѫ живѣли и още четирма нейни наематели, за дѣйствията на които тя не може да отговаря. Прѣдъ видъ на така установенитѣ обстоятелства, сѫдътъ намира, че гражданскиятъ искъ на тѫжителя се явява неоснователенъ и като такъвъ слѣдва да се отхвърли, за което и присѫдата на I Софийски мирови сѫдия, трѣбва да се потвърди" — По тия съображения, Софийския окрѫженъ сѫдъ съ присѫда отъ 26 мартъ 1902 год., № 137, потвърдилъ присѫдата на мировия сѫдия. — Съ касационна жалба Никола Ивановъ се оплаква: 1) за нарушение чл. чл. 9, 109 и 131 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство и чл. чл. 486 548 и 549 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото окрѫжниятъ сѫдъ е разгледалъ дѣлото само въ отношение гражданската отговорность на подсѫдимата, но не и углавната й отговорность, когато прѣстѫпното дѣяние, ако и отъ публиченъ характеръ, е съобщено на надлежния мирови сѫдия и искано наказанието на подсѫдимата отъ касатора, по негова инициятива започнато и той е обвинитель, а не полицията, тъй щото окрѫжниятъ сѫдъ неправилно и безъ всѣкакви мотиви е оставилъ безъ разглеждане дѣлото въ отношение углавната отговорность на подсѫдимата подъ прѣтекстъ, че присѫдата на мировия сѫдия не била обжалвана въ углавната й часть; 2) за нарушение чл. 123 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото окрѫжниятъ сѫдъ неправилно отказалъ да призове свидѣлитѣ Юрданъ Деневъ и Тота Иванова, посочени въ апелативната жалба, за установление, че въ дома когато е била извършена кражбата, въ дома на подсѫдимата е билъ само Г. Пешевъ, разпитанъ въ мировото сѫдилище, а всички други живущи въ сѫщия домъ сѫ заминали за селото си, слѣдователно, окрѫжниятъ сѫдъ неправилно твърди въ присѫдата си, че живѣяли въ дома на подсѫдимата 4 души, та тя само не могла да бѫде отговорна за липсата на кокошката. Сѫдътъ като дава значение на обстоятелството, че въ дома живѣели 4 души квартиранти, за да отхвърли гражданския искъ, трѣбвало е да уважи молбата за призоваване посоченитѣ свидѣтели, за установление, че въ врѣме на извършване кражбата трима квартиранти сѫ биле отсѫствующи, и 3) за нарушение чл. чл. 460 и 486 отъ Углавното сѫдопроизводство, защото окрѫжниятъ сѫдъ при рѣшението на дѣлото извратилъ показанията на Г. Пешевъ, а не ги приложилъ въ присѫдата си, тъй както сѫ записани въ протокола на мировия сѫдия.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша заключението на прокурора, взе въ съображение: 1) отъ сѫдебния протоколъ на окрѫжния сѫдъ съ дата 13 мартъ 1902 год., се вижда, че рѣченията сѫдъ е разгледалъ настоящето дѣло само въ отношение на гражданския искъ на касатора, но не и въ отношение искането на сѫщия да се накаже подсѫдимата, а това е сторилъ сѫдътъ по съображение, че противъ присѫдата на мировия сѫдия нѣмало подаденъ прокурорски протестъ, че при това положение разбирателството на дѣлото въ окрѫжния сѫдъ трѣбвало да се ограничи само съ гражданския искъ. Този обаче начинъ на дѣйствие отъ страна на окрѫжния сѫдъ е несъобразенъ съ правилата на Углавното сѫдопроизводство. Споредъ чл. 2 отъ Углавното сѫдопроизводство, по уг-

Digitized by Google

лавнитѣ дѣла, подсѫдими на мировитѣ сѫдии, обвинението се прѣдоставя на потърпѣвшитѣ частни лица, а така сѫщо на полицейскитѣ и други административни власти въ прѣдѣлитѣ показани въ закона. Отъ това постановление на чл. 2 слѣдва, че потърпѣвшитѣ частни лица сѫ обвинители по дѣлата подсѫдни на мировитѣ сѫдии, безразлично отъ какъвъ характеръ сѫ тия дѣла, отъ публиченъ или частенъ, че това е общо правило по тия дѣла, а по изключение отъ това правило, обвинението се прѣдоставя на полицейскитѣ или други административни власти, защото тия власти не могатъ да поддържатъ винаги обвинения прѣдъ мировитѣ сѫдии, но само въ ония случаи, въ които законътъ имъ прѣдоставя такова право, а законътъ имъ прѣдоставя такова право споредъ чл. 15 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, въ отношение прѣстѫпнитѣ дѣяния отъ публиченъ характеръ, които тѣ сѫ открили и които засѣгатъ интереситѣ на цѣлото общество, безъ обаче да засѣгатъ конкретно нѣкое опрѣдѣлено лице, което би се явило като потърпѣвше лице въ своитѣ морални интереси. Че по дѣлата подсѫдни на мировитѣ сѫдии, потърпѣвшитѣ частни лица сѫ обвинители не само по дѣла отъ частенъ характеръ, но и ония отъ публиченъ характеръ, това се заключава не само отъ сравнението на членове 2 и 3 отъ Углавното сѫдопроизводство, но още отъ постановлението на чл. чл. 8 п. 1 и 102 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство. Споредъ чл. 3 отъ Углавното сѫдопроизводство, обвинението по углавнитѣ дѣла, подсѫдни на окрѫжнитѣ сѫдилища, е прѣдоставено на прокуроритѣ. Това е общо правило. Като изключение отъ това общо правило, чл. 3 прѣдоставя, на потърпѣвшитѣ частни лица обвинението по дѣла само отъ частенъ характеръ, които могатъ да се прѣкратяватъ, чрѣзъ оттегляне жалбата. Значи чл. 3 за дѣлата подсѫдни на окрѫжнитѣ сѫдилища, съдържа разпорѣждания обратни на тия, които се съдържатъ въ чл. 2 за дѣлата подсѫдни на мировитѣ сѫдии. Когато за първитѣ дѣла обвинението е прѣдоставено по общо правило на длъжностенъ обвинитель, за вторитѣ то е прѣдоставено по общо правило на потърпѣвшето частно лице. Ако законътъ да прѣдоставяше по дѣлата отъ публиченъ характеръ, подсѫдни на мировитѣ сѫдии, обвинението изключително на полицейскитѣ и административни власти, това щѣше да бѫде изрично казано въ чл. 2 както е казано въ чл. 3. Разликата въ редакциитѣ на тия два члена показва, че по мировитѣ дѣла се прави изключение отъ началото изразено въ чл. 3 за дѣлата отъ публиченъ характеръ, а това изключение се състои въ туй, че и по дѣлата отъ публиченъ характеръ, подсѫдни на мировитѣ сѫдии, обвинението се прѣдоставя на подстрадалитѣ частни лица. Но сѫщото слѣдва и отъ съдържанието на чл. 8 п. 1 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство. Мировиятъ сѫдия, казва тоя членъ, пристѫпва до разглеждане на дѣлата по жалбитѣ на частнитѣ лица, които сѫ прѣтърпѣли врѣда или загуба. Какъ би могалъ да пристѫпи сѫдията до разглеждане на дѣлото, ако то е отъ публиченъ характеръ, безъ наличностьта на публиченъ обвинитель, при положението, че законътъ изисква поддържането на обвинението по тия дѣла отъ публиченъ обвинитель въ лицето на полицейската или административната власть. Трѣбваше тогава въ закона да се съдържа разпорѣждане за подаване жалбата направо на полицейската власть или за изпращане ней прѣписъ отъ жалбата за да се приготви да поддържа обвинението въ сѫда

Digitized by Google

а такова отсѫствува. Истина е, че чл. 14 разпорежда нѣщо подобно, но то далечъ не е сѫщото. Този членъ не задължава потърпѣвшето лице да се обръща къмъ полицията, а му само прѣдоставя право и то за случай, че би имало нужда да се събератъ нѣкои свѣдѣния, или направятъ нѣкои издирвания, които потърпѣвшиятъ не би могалъ самъ да извърши успѣшно, инакъ то се адресирва направо до мировия сѫдия, който по-нататъкъ разпорежда съгласно прѣдписанията на закона. Явно е прочее, че въ случаитѣ, когато има пострадало лице, то непосрѣдствено завежда углавно дѣло прѣдъ надлежния сѫдъ и само то поддържа обвинението, безразлично да ли е отъ характеръ частенъ или же публиченъ. Че пострадалитѣ частни лица сѫ обвинители по дѣла отъ публиченъ характеръ въ мировитѣ сѫдилища, това ясно се вижда отъ чл. 102 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство. Този членъ прѣдписва да се подлага потърпѣвшето частно лице, ***обвинитель по дѣло отъ публиченъ характеръ***, на глоба въ случая когато не се яви да поддържа обвинението безъ оправдателна причина. Отъ изложеното слѣдва, че потърпѣвшето частно лице е и обвинитель въ мировото сѫдилище по дѣло отъ публиченъ характеръ и въ това си качество то е въ право да обжалва присѫдата на мировия сѫдия, не само въ отношение гражданската часть, ако е имало граждански искъ, но и въ отношение углавната, съгласно чл. 109 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство. Този членъ визира полицейската или друга административна власть, когато обвинението се е поддържало отъ нея въ случаитѣ прѣдвидени въ закона (чл. 15) и когато въ тия случаи частното лице е възприело качеството на граждански ищецъ. Въ конкретния обаче случай отъ дѣлото на I. Софийски мирови сѫдия се вижда, че касаторътъ е подалъ жалба на мировия сѫдия и е молилъ да се привлѣче подсѫдимата подъ углавна и гражданска отговорность, той самъ е поддържалъ обвинението въ мировото сѫдилище и постановената присѫда на мировия сѫдия е обжалвалъ, както въ отношение гражданската, тъй и въ отношение углавната й часть, а при това положение окрѫжниятъ сѫдъ въ нарушение на чл. чл. 2 отъ Углавното сѫдопроизводство, 8, 15, 102 и 109 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, е оставилъ безъ разглеждане жалбата на касатора въ отношение углавната часть на дѣлото, а това нарушение е тъй сѫществено, щото постановената присѫдата не може да има сила на правилно сѫдебно рѣшение и поради това подлежи на отмѣнение; 2) отъ дѣлото на Софийския окрѫженъ сѫдъ се вижда, че касаторатъ е посочилъ на свидѣтели и молилъ да се призоватъ и разпитатъ за установление на обстоятелствата, които той е мислилъ да послужатъ за подкрѣпление на обвинението. Окрѫжниятъ сѫдъ съ опрѣдѣление № 340, написано въ форма на забѣлѣжка върху гърба на апелативната жалба, отъ члена-докладчика, неуважилъ молбата, защото показанията на посоченитѣ свидѣтели не щѣли да иматъ сѫществено значение. Това опрѣдѣление е неправилно и по формата и по съдържание. Опрѣдѣлението, съ което се отказва въ молба за прѣдставяне на доказателства, подлежи на обжалване заедно съ обжалването на присѫдата по дѣлото, а не отдѣлно, то слѣдователно, подлежи на контрола отъ по-горната инстанция и въ такъвъ случай трѣбвало е да бѫде облѣчено въ установената отъ закона форма, въ която единъ сѫдъ изразява своята сѫдебна дѣятелность по единъ подложенъ нему на разрѣшение въпросъ тѣсно свързанъ съ сѫ-

Digitized by Google

ществото на дѣлото. А по съдържание трѣбва да обема въпроса, по който се произнася сѫдътъ, наличнитѣ въ дѣлото факти или обстоятелства, както и съображенията на сѫда, прѣдъ видъ на които се произнася въ тази или онази смисъль. Нищо подобно въ случая не е направено. Бѣлѣжката на члена-докладчика на гѣрба на апелативната жалба гласи, че показанията на свидѣтелитѣ не щѣли да иматъ значение, но прѣдъ видъ на кои налични въ дѣлото факти или обстоятелства и по кои съображения сѫдътъ намира, че показанията нѣма да иматъ сѫществено значение, не се знае, а подобно едно опрѣдѣление, въ което липсватъ всѣкакви мотиви, не може да се признае за законно и правилно постановено, не може слѣдователно и да бѫде признато, че неуважението молбата на касатора е станало на законно основание, вънъ отъ това, че самото опрѣдѣление не е облѣчено въ установената отъ закона форма. Въ случая окрѫжниятъ сѫдъ най-малко е нарушилъ чл. 97 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото както присѫдата на сѫда трѣбва да бѫде изложена, тъй трѣбва да бѫде изложено и всѣко сѫдебно опрѣдѣление, което подлежи на обжалване прѣдъ по-горния сѫдъ, както е и това, за което е тукъ дума. А това нарушение е сѫществено, защото отнима възможностьта на Върховния касационенъ сѫдъ да упражни контролата си върху правилностьта на единъ сѫдебенъ актъ, на който липсватъ всички елементи, за да може да носи наименованието, съ което се квалифицира, и 3) въ мотивитѣ на обжалваната присѫда е прието, че кокошката на касатора била изхвърлена и трѣбва да се разбира отъ свидѣтеля Г. Пешовъ, отъ показанията обаче, на тоя свидѣтель, както сѫ записани въ протокола на мировия сѫдия, не се вижда той да е показалъ, че изхвърлилъ кокошката, защото той казалъ, че оставилъ кокошката въ мазата на печката и излѣзалъ. Значи кокошката е останала въ мазата, а не изхвърлена, както приема сѫдътъ въ присѫдата си — слѣдователно, окрѫжниятъ сѫдъ е основалъ присѫдата на фактъ, който не е разскритъ на сѫдебното слѣдствие отъ показанията на разпитания свидѣтель Пешовъ, на фактъ извънъ даннитѣ по дѣлото, а съ това свое дѣйствие окрѫжниятъ сѫдъ е нарушилъ чл. 85 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство. Това нарушение е сѫществено, защото отъ този не установенъ по дѣлото фактъ, сѫдътъ тегли заключение за неотговорностьта на подсѫдимата, поради това този фактъ е съ значение за рѣшението на дѣлото а като неустановенъ, сѫдътъ не е могалъ да основава на него присѫдата си. Прочее, обжалваната присѫда, като основана на факти, не разкрити на сѫдебното слѣдствие, не може да има сила на сѫдебно рѣшение.

По изложенитѣ съображения **опрѣдѣлява**: присѫдата на Софийския окрѫженъ сѫдъ отъ 26 мартъ 1902 год., № 137, защото сѫ нарушени чл. 2 отъ Углавното сѫдопроизводство и чл. чл. 8, 15, 85, 97, 102 и 109 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, съ силата на чл. 137 отъ сѫщото сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане по сѫщество, да се изпрати въ сѫщия окрѫженъ сѫдъ.

№ 21 — (362) — 24 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, второ углавно отдѣление, на единадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ

Digitized by Google

открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присжтствието на прокурора д-ръ Д. Минковъ, слуша доложеното отъ Прѣдседателя *углавно дѣло № 440, по описа за 1902 год., на Никола Юрдановъ, отъ гр. Русе, осжденъ съ присжда на Русенския окржженъ сждъ отъ 27 априлъ 1902 год., № 107, за убиване на чуждъ добитъкъ.* — Въ сждебното заседание касаторътъ не се яви.

Обстоятелствата на дѣлото сж: Рада Николова, съ заявление отъ 7 декемврий 1899 год., се е потжжила прѣдъ прокурорския надзоръ при Русенския окржженъ сждъ, противъ Никола М. Юрдановъ, въ това, че на 9 августъ 1899 год., когато сж биле изкарани вънъ отъ града Русе прасенцата ѝ на паша, Никола М. Юрдановъ почналъ да ги бие и хвърля върху имъ камъне, отъ които дѣйствия, двадесеть и двѣ отъ прасенцата ѝ биле прибити и умрѣли, за това искала е наказанието му по чл. чл. 298 и 380 отъ Наказателния законъ, а сжщо така и да ѝ заплати стойностьта на причиненитѣ ѝ врѣди съ убиването имъ на сума 220 лева. По тая жалба на Рада Николова, произведено е било полицейско дознание и прокурорскиятъ надзоръ при Русенския окржженъ сждъ, намѣрилъ е, че възведеното срещу Никола М. Юрдановъ дѣяние е подсждно на мировия сждия, комуто съ прѣдложение № 2092, отъ 30 май 1900 год., е изпратилъ на разглеждане. I Русенски мирови сждия по тая тжжба е образувалъ углавно дѣло № 113/900 год., което разгледалъ на 26 августъ 1900 год. въ сждебното си заседание и съ присжда № 11, призналъ подсждимия Никола М. Юрдановъ за виновенъ въ това, че на 9 августъ 1899 год., е убилъ на Рада Николова 22 прасета, за това го осждилъ да заплати въ полза на хазната 50 лева глоба и е уважилъ прѣдявения граждански искъ на обвинителката Рада Николова въ размѣръ на 60 лева. Недоволни отъ тая присжда на мировия сждия въ установения отъ закона срокъ, Никола М. Юрдановъ и Рада Николова сж подали срещу нея възивни жалби до Русенския окржженъ сждъ и първиятъ е искалъ напълното ѝ отмѣнение и оправдаването му по сждъ, а втората искала напълното ѝ присжждане на прѣдявания отъ нея граждански искъ, като за тая цѣль сж посочили на свидѣтели. Русенскиятъ окржженъ сждъ за рѣшение на дѣлото взе прѣдъ видъ: „подсждимиятъ Никола М. Юрдановъ не се признава за виновенъ въ убиване на 22 свинчета, принадлежащи на Рада Николова и въ обясненията си твърди, какво въ битностьта си на градски агентъ при Русенското общинско управление, отишелъ е да помоли тжжителката Рада Николова да изкара въ друго землище на паша свинетѣ си, обаче тя го непослушала, поради което за благонамѣрилъ наедно съ нѣколко отъ подвѣдомственитѣ си служащи да откара цѣлото стадо свине къмъ тракцията при салханата, гдѣто поставилъ пазачъ да ги варди, обаче прѣзъ нощьта свинетѣ издѣбнали биле вниманието му и избѣгали като се завърнали въ кошаритѣ си при града; при тоя именно побѣгъ трѣбва да сж навлѣзли на близконаходящия се бостанъ и сж биле избити отъ пазачитѣ, съ една рѣчь отказва категорически да е далъ заповѣдь нѣкому за биенето имъ или же самъ да ги е билъ. Тия обяснения на подсждимия Никола М. Юрдановъ се опровергаватъ напълно отъ разпитанитѣ въ днешното сждебно заседание свидѣтели. Свидѣтельтъ Матю Ивановъ установи обстоятелството, че въ момента когато сж биле подкарани свинетѣ на тъжителката Рада

Digitized by Google

Николова, намиралъ се до кошаритѣ гдѣто е дошелъ Никола М. Юрдановъ съ нѣколко градски агенти и високо имъ заповѣдалъ „удрете да се махнатъ отъ тука тия свине", заповѣдьта която веднага е била изпълнена, като сж започнали да ги биятъ. Свидѣтелтъ Никола Ангеловъ установява обстоятелството, че щомъ подсждимиятъ Юрдановъ билъ далъ заповѣдь да биятъ свинетѣ, градскитѣ агенти кой съ що сварн, камъне, пръсть почнали да ги удрятъ гдѣто сварятъ, сжщо и подсждимиятъ Никола Юрдановъ е удрялъ малкитѣ прасенца. На утрѣньта съ Рада Николова (частната тжжителка) отишелъ е да търси откаранитѣ свине и по пжтя къмъ артилерийскитѣ казарми намѣрили 22 свине отъ прасетата на тжжителката умрѣли по пжтя, които събрали и отнесли въ общинското управление. Свидѣтелтъ Цвѣтко Сърбина установи обстоятелството, че подсждимиятъ Никола Юрдановъ подкаралъ билъ по пжтя за къмъ салханата свинетѣ на тжжителката Рада Николова, като по пжтя почналъ да бие една голѣма свиня, вслѣдствие на утрѣшниятъ день отишелъ да търси свинетѣ и отъ тѣхъ намѣрилъ 22 прасенца убити по пжтя за къмъ салханата. При наличностьта на тия данни явно е за сжда какво подсждимиятъ Никола М. Юрдановъ съ даденитѣ заповѣди на подвѣдомственитѣ си пожарникари е станалъ причина да убиятъ прасетата на тжжителката Рада Николова, като сжщеврѣменно самъ той е вземалъ участие при побоя на свинетѣ, отъ които на утрѣшния день сж биле намѣрени убити 22 прасенца, обстоятелство напълно установено отъ свидѣтелитѣ. Дѣйствително свидѣтелитѣ Христо Тодоровъ, Иванъ Станчовъ и Иорги Даневъ, отказватъ категорически да имъ е давана заповѣдь отъ подсждимия Н. Юрдановъ или же самъ послѣдниятъ да е нанисалъ побоя на свинетѣ, обаче сждътъ намира, че тия имъ показания сж заинтересовани по едничкото обстоятелство, че се касае за дѣйствия съвмѣстни извършени отъ тѣхъ съ подсждимия. Независимо отъ това самото намиране по пжтя къмъ артилерийскитѣ казарми за гдѣто сж водени отъ сжщитѣ тия свидѣтели, прасенца 22 отъ тѣхъ умрѣли, е едно красноречиво опровержение на тия имъ показания. Показанията же на свидѣтеля Маринъ Пеневъ, който установява начина и прѣговоритѣ водени между свидѣтелитѣ и общинското управление по вдигане стадата имъ отъ край града, въ конкретния случай нѣматъ никакво значение за самото обвинение, защото между тия закони, прѣговори за откарване на свинетѣ и насилническитѣ дѣйствия на подсждимия, по самото откарване иматъ сходство каквото сжществува между едно законно разпореждане и едно насилническо разпореждане. Тъй извършеното отъ подсждимия Никола М. Юрдановъ съдържа въ себе си всичкитѣ признаци на прѣстжплението „убиване или повръждане на чуждъ имотъ", прѣдвидено и наказуемо по чл. 517 отъ Наказателния законъ, по който слѣдва да му се наложи наказание. Понеже сждътъ намира, че постановеното отъ мировия сждия наказание е достатачно за подсждимия, то слѣдва да се потвърди тая часть отъ присждата на мировия сждия. Отъ друга страна съ извършенитѣ отъ страна на подсждимия Никола М. Юрдановъ насилнически дѣйствия спроти свинетѣ на тжжителката Рада Николова, не съ тия дѣйствия е станалъ причина да се умъртвятъ 22 отъ нейнитѣ прасенца, нѣщо което й е причинило врѣда, то подсждимиятъ е длъженъ да го поправи въ размѣръ на какъвто струватъ умъртвенитѣ 22 прасета. Понеже сждътъ не прибѣгна

Digitized by Google

до експертизата, прѣдъ видъ липсата на самия оцѣняемъ прѣдметъ, то намира, че присѫдената отъ мировия сѫдия сума въ размѣръ на 60 лева, като обезврѣждение на умъртвенитѣ 22 свинчета, е достатъчна и напълно потвърдява тая часть отъ присѫдата на мировия сѫдия". — По тия съображения, Русенскиятъ окржженъ сѫдъ съ присѫда отъ 27 априлъ 1902 год., № 187, потвърдилъ присѫдата на мировия сѫдия. — Съ касационна жалба осѫденията Никола Юрдановъ се оплаква за нарушение чл. чл. 85, 86, 87, 124, 129 и 130 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото окржжниятъ сѫдъ не взелъ въ внимание показанията на свидѣтеля Маринъ Пеневъ, че по заповѣдь отъ кмета свинетѣ сѫ биле откарани до салханата, понеже пострадалата отказала да ги откара сама, и тамъ, като не ги е прибрала пострадалата, свинчетата сѫ влизали въ бостанитѣ и ще сѫ бити отъ бостанджиитѣ, понеже отъ показанията на всички разпитани свидѣтели не се обнаружило, че намѣренитѣ умрѣли свинчета сѫ биле убити отъ касатора. Вънъ отъ това сѫдътъ не прѣдложилъ помирение и не далъ послѣдна дума на касатора, както и не назначилъ огледъ на мѣстото, за да се види, че свинчетата ще сѫ прибити отъ бостанджиитѣ.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша заключението на прокурора, взе въ съображение: 1) отъ обжалваната присѫда се вижда, че окржжниятъ сѫдъ е обсѫдилъ показанията на свидѣтеля М. Пеневъ и се е произнесалъ по тѣхъ, а това е всичко, което единъ сѫдъ по сѫщество е длъженъ да направи при рѣшаването на едно дѣло. Слѣдователно, оплакването на касатора, че окржжниятъ сѫдъ не взелъ въ внимание показанията на свидѣтеля, е неоснователно; 2) отъ сѫдебния протоколъ на окржжния сѫдъ се констатирва, че не е положено никакво старание за помирение на странитѣ по дѣлото, както това прѣдписва чл. 129 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство. Една отъ сѫщественитѣ обязаности на мировитѣ инстанции е да склоняватъ странитѣ на помирение, прѣди да пристѫпватъ до рѣшение на дѣлата, които могатъ да се свършватъ съ помирение. Тая обязаность по настоящето дѣло не е изпълнена отъ окржжния сѫдъ и това съставлява едно важно несъблюдение на закона, едно сѫществено нарушение на чл. 129 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство. Това обаче нарушение не може да послужи за поводъ да се отмѣни постановената присѫда, защото станалото опущение може да бѫде изправено и сега чрѣзъ призоваване на странитѣ въ окржжния сѫдъ и прѣдлагане тѣмъ помирение, тъй като споредъ чл. 83 п. 2 отъ Наказателния законъ, помирение може да стане и слѣдъ постановяване на една окончателна присѫда и нейното встѫпване въ законна сила до ***момента на привеждането*** и ***въ изпълнение***. Прочее, окржжниятъ сѫдъ като е изпусналъ да прѣдложи помирение на странитѣ, това опущение той трѣбва да поправи сега, слѣдъ повръщането на дѣлото за изпълнение на присѫдата, като разпореди прѣдварително да призове странитѣ и имъ прѣдложи да се помирятъ; 3) отъ протокола на окржжния сѫдъ не се удостовѣрява касаторътъ да е искалъ послѣдна дума и тя да му е била отказана. За това оплакването, че не му била дадена послѣдната дума, като не се оправдава отъ сѫдебния протоколъ, държанъ по това дѣло, не може да се признае за основателно, и 4) отъ сѫдебния протоколъ на окржжния сѫдъ

Digitized by Google

не се удостовѣрява касаторътъ да е искалъ да се прави огледъ, а въ такъвъ случай нѣма основания да се оплаква, че такъвъ не билъ направенъ.

По изложенитѣ съображения **опрѣдѣлява**: касационната жалба на Никола Юрдановъ, противъ присѫдата на Русенския окржженъ сѫдъ отъ 27 априлъ 1902 год., № 107, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, да се остави безъ послѣдствие.

№ 22 — (368) — 24 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, второ углавно отдѣление, на единадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присѫтствието на прокурора д-ръ Д. Минковъ, слуша доложеното отъ члена Димитъръ Тошковъ *углавно дѣло № 598, по описа за 1902 год., на Кюстендилския окржженъ управитель, срещу присѫдата на Кюстендилския окржженъ сѫдъ отъ 8 юлий 1902 год., № 735, съ която е оправданъ Бохоръ Самуилъ Лазаръ, за нарушение Закона за акцизитѣ.* — Въ сѫдебното заседание странитѣ не се явиха.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: Кюстендилскиятъ окржженъ управитель съ постановлението отъ 7 юний 1900 год., № 3739, осѫдилъ Бохоръ Самуилъ Лазаръ, житель отъ гр. Кюстендилъ, да заплати въ полза на хазната 120 лева глоба и 1 левъ акцизъ за една колода карти, които били намѣрени у него неподпечатани съ никакъвъ печатъ. Противъ това постановление осѫдениятъ подалъ въ Кюстендилския окржженъ сѫдъ апелационна жалба, въ която молилъ за пълното му отмѣнение, защото картитѣ не били негови, а оставени отъ стражаритѣ. Сѫдътъ за разрѣшение на дѣлото като взелъ прѣдъ видъ: „отъ съдържанието на акта съставенъ противъ апелатора се вижда, че картитѣ сѫ били намѣрени въ една кошница закачена на тавана, слѣдователно тия карти не сѫ биле въ употрѣбление. А за да има нарушение по закона за акциза, то необходимо е извѣстни прѣдмети, въ случая картитѣ да бѫдатъ пуснати въ употрѣбление безъ да е заплатенъ слѣдуемия се акцизъ, отъ казаното става явно, че апелаторътъ не е извършилъ никакво нарушение и за това постановлението на окржжния управитель подлежи на отмѣнение“, — съ присѫдата отъ 8 юлий 1902 год., подъ № 735, оправдалъ апелатора Бохоръ Самуилъ Лазаръ, отъ гр. Кюстендилъ. — Съ касационна жалба Кюстендилскиятъ окржженъ управитель се оплаква за нарушение забѣлѣжката къмъ пунктъ 13 на чл. 4 отъ Закона за измѣнение и допълнено на Закона за акцизитѣ и чл. чл. 85 и 86 отъ Углавното мирово сѫдопроизводство, защото скрититѣ карти сѫ служили за употрѣбление и за това неправилно е оправдалъ обвиняемия.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ като изслуша доклада на дѣлото и заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: въ мотивитѣ на присѫдата си сѫдътъ като констатира, че картитѣ сѫ били намѣрени въ една кошница закачена на тавана, прави заключение въ това обстоятелство, че тѣзи карти не сѫ били въ употрѣбление и за това нѣмало нарушение на закона. Това заключение на сѫда е неправилно, тъй като картитѣ нѣма съмнѣние, сѫ назначени за употрѣбление и до като тѣ могатъ да слу-

Digitized by Google

жатъ за игране, считатъ се отъ закона (чл. 6 отъ Закона за измѣнение и допълнение къмъ Закона за акцизитѣ) пуснати за употрѣбление; безразлично е, гдѣ се държатъ тѣ, на открито мѣсто или въ нѣкой сандъкъ или кошница на тавана. Ако не сж служили на обвиняемия, не сж му били потрѣбени, трѣбвало е да ги унищожи.

Водимъ отъ тия съображения, Върховниятъ касационенъ сждъ **опрѣдѣлява**: присждата на Кюстендилския окржженъ сждъ отъ 8 юлий 1902 год., № 735, защото е нарушенъ чл. 6 отъ Закона за акцизитѣ, съ силата на чл. 137 отъ Углавното мирово сждопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане по сжщество, да се изпрати въ сжщия сждъ.

№ 23 — (373) — 29 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сждъ, второ углавно отдѣление, на тринадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сждебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдседатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присжтствието на прокурора д-ръ Д. Минковъ, слуша доложеното на 11 декемврий отъ члена Сава Кисьовъ *углавно дѣло № 446, по описа за 1902 год., заведено по касационната жалба на Костадинъ Николовъ, Тодоръ Петровъ и Минчо (Мичо) Геошевъ, отъ с. Студена, Софийска околия, срещу присждата на Софийския апелативенъ сждъ отъ 13 май 1902 год., № 125, съ която сж осждени за кражба.* — Въ сждебното заседание се явиха касаторитѣ съ защитницитѣ си С. Бобчевъ и Хр. Поповъ, първиятъ на Тодоръ Петровъ и Мичо (Минчо) Геошевъ, а вториятъ на подсждимия К. Николовъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж: съ обвинителенъ актъ отъ 8 юний 1899 год., прокурорскиятъ надзоръ при Софийския окржженъ сждъ е прѣдалъ на сждъ въ сжщия сждъ Костадинъ Николовъ, Тодоръ Петровъ и Мичо Геошевъ, отъ с. Студена, по обвинението имъ въ това, че на 13 срещу 14 ноемврий 1898 год. прѣзъ нощьта, чрѣзъ пробиване стѣната на кошарата на Стоименъ Филовъ, отъ с. Църква, сж откраднали 52 кожи, за да бждатъ сждени безъ участие на сждебни заседатели и наказани по чл. 316 п. 2 отъ Наказателния законъ. Софийскиятъ окржженъ сждъ е разгледалъ дѣлото и съ присждата си отъ 19 май 1900 год., като призналъ подсждимитѣ Тодоръ Петровъ, Мичо Геошевъ и Костадинъ Николовъ за виновни въ извършване кражба на 52 овчи кожи чрѣзъ взломъ отъ кошарата на Стоименъ Филовъ, отъ с. Църква, по силата на членове 316 § 2, 58 § 3 и 66 отъ Наказателния законъ, т. е. осждилъ Тодоръ Петровъ и Минчо Геошевъ по 1 година строгъ тъмниченъ затворъ, а подсждимиятъ Костадинъ Николовъ на 8-мѣсеченъ тъмниченъ затворъ и да заплатятъ солидарно на хазната 36 лева за разноски по дѣлото. Недоволни отъ тая присжда, подсждимитѣ Тодоръ Петровъ и Минчо Геошевъ сж подали въ сжда апелативна жалба, съ която молили да бждатъ признати за невиновни по дѣлото, а подсждимиятъ Костадинъ Николовъ като признава своята вина пакъ настоява да бжде оправданъ съвършено по дѣлото. Софийскиятъ апелативенъ сждъ, за да разрѣши дѣлото, взелъ прѣдъ видъ: 1) „подсждимиятъ Костадинъ Николовъ, както прѣдъ първостепенния сждъ, така и прѣдъ Софийския апелативенъ сждъ, признава

Digitized by Google

своята вина въ извършването на кражбата, чрѣзъ пробиване на стѣната въ кошарата на Стоименъ Филовъ, отъ с. Църква, отъ гдѣто сж биле откраднати 52 овчи кожи. Въ обясненията си той по-нататъкъ твърди, че въпросната кражба не е била извършена отъ него само, но въ нея сж участвували и другитѣ двама подсждими Тодоръ Петровъ и Минчо Геошевъ, които сж биле и главнитѣ автори на кражбата. Послѣднитѣ двама подсждими отказватъ да сж взели какво-годѣ участие въ прѣдметната кражба, като твърдятъ, че ги наклеветилъ подсждимия Костадинъ Николовъ, защото имали спорове и вражда по между си. Обстоятелствата обаче на подсждимия Костадинъ Николовъ, както относително неговата виновность, така и относително съучастието на останалитѣ двама подсждими се явяватъ за достатъчно достовѣрни и се подкрѣпятъ отъ другитѣ по дѣлото доказателства. Такива сж слѣдующитѣ: а) свидѣтельтъ Коста Величковъ, комуто е продалъ кожитѣ подсждимиятъ Костадинъ Николовъ, споредъ неговото собствено самопризнание, разпитанъ прѣдъ окржжния сждъ, установява, че наистина прѣзъ 1898 год. ноември мѣсецъ отишелъ въ дюкяна му подсждимиятъ Костадинъ Николовъ и му продалъ 52 кожи за 32 лева, които кожи биле, както по-послѣ се установило, на потърпѣвшия Стоименъ Филовъ, липсали отъ неговата кошара. Сжщиятъ свидѣтель прибавлява, че наедно съ подсждимия К. Николовъ имало и двѣ други момчета, за които твърди, че ги е позналъ и тѣ биле днешнитѣ подсждими Петъръ Тодоровъ и Минчо Геошевъ, които сж присжтствували даже на пазарлъка като Мичо Геошевъ е стоялъ малко на страна отъ другитѣ двама; б) тия показания на свидѣтеля Коста Величковъ, които подкрѣпятъ напълно обясненията на подсждимия К. Николовъ, се подкрѣпятъ отъ своя страна пакъ отъ показанията на свидѣтеля Велинъ Николовъ, който, разпитанъ тоже прѣдъ окржжния сждъ, потвърдява, че една сутрина — 1898 год. прѣзъ мѣсецъ ноември, като минавалъ покрай дюкяна на Коста Величковъ въ гр. София, е срѣщналъ тамъ тримата подсждими, като забѣлѣзалъ даже, че подсждимиятъ Минчо Геошевъ стоялъ настрана тамъ отъ другитѣ двама, задъ тѣхъ. Това показание се срѣща напълно съ показанията на свидѣтеля Коста Величковъ и въ това отношение не остава никакво съмнѣние, че тримата подсждими сж продали на Коста Величковъ краденитѣ отъ кошарата на Стоименъ Филовъ 52 овчи кожи, и в) наистина по дѣлото не сжществуватъ очевидци свидѣтели, които да сж видѣли подсждимитѣ Петъръ Тодоровъ и Мичо Геошевъ въ самото мѣсто-прѣстжпление, че сж взели участие въ самото извършване на кражбата. Отъ горнитѣ свидѣтелски показания се вижда, че тѣ сж взели участие въ продажбата на тия кожи. Но не остава въ сжда никакво съмнѣние и той се убѣждава въ това, че и тѣ двама сж взели участие въ самата кражба. Обясненията на подсждимия К. Николовъ се подкрѣпятъ отъ показанията, както на горнитѣ двама свидѣтели, така и на другитѣ разпитани прѣдъ окржжния сждъ. Така обстоятелството, че кражбата е била извършена чрѣзъ пробиване на стѣна, че краденитѣ кожи биле вързани на денкъ, продадени на Коста Величковъ, и отъ тримата подсждими и нѣкои други не сжществували подробности, напълно се подкрѣпятъ отъ показанията на разпитанитѣ свидѣтели, въ такъвъ случай не намѣрва сждътъ причини да не приема и другото чистосърдечно обяснение на сжщия подсждимъ, че при

Digitized by Google

самата кражба на кожитѣ сж взели участие и двамата подсждими Петъръ Тодоровъ и Мичо Геошевъ. Това обяснение на К. Николовъ се явява до толкова достовѣрно, че споредъ показанията на свидѣтелитѣ Стоименъ Филовъ и Коста Величковъ, кожухари по занаятъ, краденитѣ кожи не можали да бждатъ отнесени отъ мѣстото, гдѣто сж се нахождали само отъ единъ крадецъ, даже двама крадци мжчно тѣ сж могли да вдигнатъ въпроснитѣ кожи. Споредъ заключението на тия двама свидѣтели не остава освѣнъ да се приеме, че при извършването на въпросната кражба сж участвували повече отъ двама души, обстоятелство, което подкрѣпя, обясненията на подсждимия К. Николовъ, че при извършването на прѣдметната кражба сж взели участие и подсждимитѣ Тодоръ Петровъ и Мичо Геошевъ; 2) подсждимитѣ Тодоръ Петровъ и Мичо Геошевъ сж се помжчили съ показанията на свидѣтелитѣ Пано Филовъ, Богданъ Лиловъ, Стоянъ Христовъ и Тодоръ Христовъ да установятъ своето alibi въ врѣмето на кражбата и съ това да докажатъ прѣдъ сжда, че никакво участие тѣ не сж биле взели въ прѣдметната кражба. Къмъ показанията на тия свидѣтели сждътъ се отнася много съмнително; тѣ не внушаватъ довѣрие на сжда. Съ тия показания даже ако се приематъ прѣдъ сжда, че подсждимитѣ Тодоръ Петровъ и Минчо Геошевъ не сж участвували въ кражбата. Нѣкой отъ тия свидѣтели твърдятъ, че видѣли подсждимитѣ на 14 ноември 1898 год. въ дома имъ, но като се знае, че кражбата е била на 13 срещу 14 ноември 1898 год., то не се изключава възможността за подсждимитѣ слѣдъ кражбата въ с. Църква, да сж се върнали въ домоветѣ си, гдѣто свидѣтелитѣ ги видѣли кждѣ пладнѣ. Огъ тия свидѣтели, свидѣтельтъ Пано Филовъ се стрѣми да докаже за подсждимия Минчо Геошевъ, че даже нея нощь, когато е била извършена кражбата, той е билъ въ дома, като се знае обаче, че той — свидѣтельтъ е билъ слуга у Минчева, то неговитѣ показания не могатъ да се приематъ за безпристрастни по дѣлото. Сжщата недовѣрчивость иматъ и показанията на свидѣтеля Богданъ Милевъ, който въ своитѣ показания прѣкалява до тамъ, че иска да прѣдстави работата скроена отъ подсждимия К. Николовъ, съ цѣль да напакости на подсждимитѣ Тодоръ Петровъ и Мичо Геошевъ, безъ обаче да навежда нѣкои сериозни причини за такова едно намѣрение на подсждимия К. Николовъ. Огъ всичко горѣизложено сждътъ дохожда до убѣждението, че подсждимитѣ Тодоръ Петровъ и Мичо Геошевъ, съ горнитѣ свидѣтели не можаха нищо да установятъ въ тѣхна полза, а напротивъ отъ другитѣ по-горѣ поменати свидѣтели се установява, че тия двамата тоже сж взели участие въ извършване на кражбата, и 3) отъ акта съ дата 16 ноември 1898 год., съставенъ отъ селскополицейскитѣ власти, отъ обясненията и самопризнанията на подсждимия К. Николовъ се констатира, че извършената кражба на 13—14 ноември 1898 год. е била извършена чрѣзъ пробиване на стѣната на кошарата, отъ гдѣто чрѣзъ вмъкване на ржката, сж биле откраднати въпроснитѣ кожи. Така извършена кражбата съставлява кражба чрѣзъ пробиване или счупване и като такава, правилно е била подведена подъ чл. 316 § 2 отъ първостепенния сждъ. Правилно тоже първостепенниятъ сждъ е наложилъ наказанието въ умалень размѣръ, прѣдвиденъ въ чл. 58 § 3 отъ Наказателния законъ, защото установено е по дѣлото, че подсж-

Digitized by Google

димитѣ сѫ биле непълнолѣтни, справедливо е наложилъ на подсѫдимитѣ Тодоръ Петровъ и Мичо Геошевъ по-голѣмо наказание, сравнително съ онова, наложено на подсѫдимия К. Николовъ. Тоя послѣдниятъ съ чистосърдечното самопризнание прѣдъ сѫда, както и съ своитѣ обяснения по дѣлото, съ които е улеснилъ въ голѣма степень задачата на правосѫдието, заслужава наистина по-голѣмо снисхождение отъ страна на сѫда и въ това отношение справедливо е постѫпилъ първостепенниятъ сѫдъ, като е наложилъ по-малко наказание на тоя подсѫдимъ", — съ присѫдата си отъ 13 май 1902 год., подъ № 125, потвърдилъ присѫдата на Софийския окрѫженъ сѫдъ подъ № 188, отъ 19 май 1900 год., а апелативната жалба на подсѫдимитѣ оставилъ безъ послѣдствие, като неоснователна. — Съ касационната си жалба осѫденитѣ Тодоръ Петровъ и М. Геошевъ, отъ с. Студена, молятъ за отмѣнетието на присѫдата, възъ основание закононарушенията, които устно щѣли да изложатъ. Третиятъ подсѫдимъ К. Николовъ, отъ сѫщото село, е подалъ сѫщо касационна жалба, въ която се оплаква за нарушение чл. 314 п. 2, въ свързка съ чл. 316 п. п. 2 и 3 отъ Наказателния законъ: а) защото апелативниятъ сѫдъ трѣбваше да приложи чл. 314 отъ Наказателния законъ, щомъ констатира, че кражбата е била извършена чрѣзъ пробиване на стѣната на кошарата, отъ гдѣто чрѣзъ вмъкване на ржка сѫ биле измъкнати кожитѣ, и б) защото чл. 316 п. 2 изисква вмъкване чрѣзъ взломъ въ вѫтрѣшностьта на зданието или мѣстото отъ гдѣто е извършена кражбата; а сѫщиятъ чл. 316 п. 3 изисква прѣрѣзване, счупване и пр. на катанецъ или друго приспособление за прѣдпазване; изложеното въ п. *б* оплакване сѫдътъ не е констатиралъ, вслѣдствие на което неправилно е приложилъ цитирания чл. 316 п. п. 2 и 3 отъ Наказателния законъ. Устно се заяви отъ защитницитѣ на касаторитѣ Ст. Бобчевъ и Хр. Поповъ и добавиха слѣдующитѣ оплаквания за нарушение: 1) чл. 486 п. 2 отъ Углавното сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. чл. 313, 314 и 316 п. п. 2 и 3 отъ Наказателния законъ, защото констатираното въ присѫдата дѣяние не подпада по чл. 316 п. п. 2 и 3, а по чл. чл. 313 и 314 отъ Наказателния законъ; 2) чл. 449 отъ сѫщото сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. 486, защото апелативниятъ сѫдъ безъ мотиви е отхвърлилъ показанията на свидѣтеля Пани Филовъ, който установилъ алибито, а сѫдътъ не му вѣрва, защото билъ слуга у касатора Минчо Геошевъ, и 3) чл. 60 отъ Наказателния законъ, защото апелативниятъ сѫдъ не призналъ смекчающи вината обстоятелства, каквито сѫществуватъ по дѣлото, а именно възрастьта на подсѫдимитѣ и даването първи пѫть подъ сѫдъ.

Върховниятъ касационенъ сѫдъ, слѣдъ доклада, обясненията на защитницитѣ и заключението на прокурора въ смисъль, да се уважи оплакването за нарушение на чл. чл. 314 и 316 отъ Наказателния законъ, за разрѣшението на дѣлото, взе прѣдъ видъ: 1) и тримата подсѫдими Костадинъ Николовъ, Тодоръ Петровъ и Мичо (Минчо) Геошевъ, устно се оплакватъ за нарушение чл. 486 п. 2 отъ Углавното сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. чл. 313, 314 и 326 п. п. 2 и 3 отъ Наказателния законъ, защото констатирането въ обтѫжената присѫда дѣяние, за което сѫ осѫдени, не подпада по чл. 316 п. п. 2 и 3, а трѣбва да се приложатъ чл. чл. 313 или 314 отъ Наказателния законъ. Това оплакване изложено

Digitized by Google

и писмено само въ жалбата на първия касаторъ, е неоснователно, по слѣдующитѣ съображения: отъ мотивитѣ на присѫдата и отъ въпросния листъ се вижда, че Софийскиятъ апелативенъ сѫдъ, възъ основание акта отъ 16 ноември 1898 год., и свидѣтелскитѣ показания, за изопачаване на които не се заяви оплакване, е призналъ за установено, какво тримата касатори на 13 – 14 ноември 1898 год. откраднали 52 овчи кожи отъ кошарата на Стоименъ Филовъ, отъ с. Църква, като прѣдварително пробили стѣната на сѫщата кошара, гдѣто чрѣзъ вмъкване на ржката въпроснитѣ кожи биле измъкнати и откраднати. Така констатирано дѣянието, въ никой случай не подпада по чл. чл. 313 и 314, които визиратъ проста кражба, и правилно е подведено отъ апелативния сѫдъ по чл. 316 п. 2 отъ Наказателния законъ; а) защото ако законодателтъ въ п. 2 на чл. 316 е прѣдвидѣлъ по-строго наказание за квалифицирана кражба, извършена въ сграда, оградено мѣсто или корабъ, гдѣто прѣстѫпникътъ се е вмъкналъ чрѣзъ взломъ, счупване, подкопаване, пробиване, катерене или по друг необикновенъ начинъ, той (законодателтъ) не казва, нито е мислилъ, че подъ думитѣ „кѫдѣто виновниятъ се е вмъкналъ“, трѣбва да се разбира, вмъкването цѣлото, а не часть отъ тѣлото на крадеца; напротивъ отъ духа и разума на закона слѣдва да се заключава, че думата „вмъкване“, означава проникване въ вѫтрѣшностьта на сградата, гдѣто се намиратъ вещитѣ, отъ страна на крадеца съ цѣлото си тѣло, съ една часть отъ тѣлото си или това проникване слѣдъ извършения взломъ на сградата е осѫществено по единъ изкуственъ начинъ, като прѣстѫпникътъ безъ всѣко вмъкване съ инструменти измъква и открадва вещитѣ изъ сградата, прѣдварително пробита, счупена, подкопана и пр., и б) най-послѣ не може да се даде както иска защитата, буквално тълкуване на думитѣ „кѫдѣто виновниятъ се вмъкналъ чрѣзъ взломъ“, защото въ никой случай не бихме имали и опитъ на кражба чрѣзъ взломъ, защото прѣстѫпникътъ слѣдъ като е отстранилъ прѣпятствието чрѣзъ пробиване или по другъ начинъ, за да проникне и измъкне вещитѣ отъ сградата, по независящи отъ него причини не успѣва да извърши дѣянието. И въ тоя случай ще бѫде приложимъ чл. 316, въ свързка съ чл. чл. 48 и 49 отъ Наказателния законъ. Ето защо оплакването се явява неоснователно; 2) не се уважава и второто оплакване за нарушение чл. 449 отъ Углавното сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. 486 отъ сѫщото сѫдопроизводство, защото ако и да се оправдава твърдението, че апелативниятъ сѫдъ безъ достатъчно мотиви отхвърлилъ показанията на Пано Филовъ, посоченъ за установяване на алибито, признава се за несѫществено допуснатото нарушение, прѣдъ видъ на това, че сѫдътъ е призналъ извършеното отъ тримата касатори дѣяние отъ други данни по дѣлото и отъ самопризнанието на една касаторъ Костадинъ Николовъ, който е изповѣдалъ, че той и другитѣ двама касатори извършили кражбата, и 3) неоснователно е и третото оплакване за нарушение чл. 60 отъ Наказателния законъ, защото отъ сѫда по сѫщество зависи да признае или не смекчающи винаta обстоятелства, които споредъ защитата сѫществуватъ въ дѣлото, и които се състоятъ въ възрастьта на подсѫдимитѣ и даването имъ пръвъ пѫть подъ сѫдъ. Вънъ отъ това апелативниятъ сѫдъ съ въпросния си листъ, като изложилъ и възрастьта на касаторитѣ, призналъ е смекчающи обстоятелства само за

Digitized by Google

подсѫдимия К. Николовъ, а въ присѫдата си навежда и мотиви за различния размѣръ на наложеното наказание, съгласно чл. чл. 316 п. 2 и 53 п. 3 отъ Наказателния законъ.

Прѣдъ видъ горѣизложеното, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: касационнитѣ жалби на Костадинъ Николовъ, Тодоръ Петровъ и Минчо Геошевъ, отъ с. Студена, срещу присѫдата на Софийския апелативенъ сѫдъ отъ 13 май 1902 год., № 125, съ силата на чл. 569 отъ Углавното сѫдопроизводство, като неоснователни, да се оставятъ безъ послѣдствие.

№ 24 — (381) — 30 декемврий 1903 год. Въ името на Негово Царско Височество Български Князъ Фердинандъ I, Върховниятъ касационенъ сѫдъ, второ углавно отдѣление, на шеснадесети декемврий хилядо деветстотинъ и трета година, въ открито сѫдебно заседание, въ слѣдующия съставъ: Прѣдсѣдатель, Филипъ Филчевъ, членове, Димитъръ Тошковъ и Сава Кисьовъ, при секретаря Петъръ А. Макавеевъ и въ присѫтствието на прокурора Никола Лафчиевъ, слуша доложеното отъ члена Димитъръ Тошковъ *углавно дѣло № 238, по описа за 1902 год., на Петъръ п. Доневъ, отъ гр. Самоковъ, срещу присѫдата на Софийския апелативенъ сѫдъ отъ 21 февруарий 1902 год., № 45, съ която се осѫжда на 1-мѣсечень тъмиченъ затворъ, за лъжесвидѣтелствуване.* — Въ сѫдебното заседание се яви адвокатътъ Ив. Славовъ, защитникъ на касатора Доневъ.

Обстоятелствата на дѣлото сѫ: Иванъ Момчевъ, отъ гр. Самоковъ, съ заявление до I Самоковски мирови сѫдия отъ 23 ноемврий 1896 г., като излага, че сѫщиятъ день по поканата на Божичко Ташовъ, контрагентъ по нотарното дѣло № 425/96 год., се явилъ да засвидѣтелствува самоличността му и тоя на другия купувачъ Мито Христовъ, безъ да познава този послѣдния, а се е основалъ на твърдението на другаря му, е молилъ да се счита подписа му за недѣйствителенъ, защото тутакси слѣдъ подписването узналъ, че лицето, за което свидѣтелствувалъ, не било Мито Христовъ, а съвсѣмъ друго. Въ сѫщия день е постѫпило въ Самоковското мирово сѫдилище и друго заявление отъ Самоковскитѣ жители Лука И. Парпуловъ, В. Митовъ и Тимофий Момчиловъ, въ което се излагало между другото и това, че вмѣсто купувача Мито Христовъ, се явило лицето Златанъ Мавродиновъ, а пъкъ свидѣтельтъ Петъръ п. Доневъ, не само че е потвърдилъ, че той е Мито Христовъ, но го подписалъ за неграмотността му и то срещу едно възнаграждение отъ 5 лева. По тоя случай е било произведено полицейско дознание и прѣдварително слѣдствие и заведено слѣдствено дѣло № 69/97 год., въ качество на обвиняеми сѫ били привлѣчени лицата Божичко Ташовъ, Петъръ п. Доневъ и Иванъ Момчовъ. Прокуроскиятъ надзоръ при Софийския окрѫженъ сѫдъ, възъ основание на разкрити на слѣдствието данни, е внесалъ въ сѫщия сѫдъ дѣлото съ обвинителенъ актъ по отношение на споменатитѣ по-горѣ обвиняеми и съ заключение за прѣкращение по отношение на лицето Ангелъ Мавродиновъ по причина, че се било поминало. Съ обвинителния си актъ отъ 24 септемврий 1897 год., прокуроръ̀тъ при сѫда обвинява Божичко Ташевъ, Иванъ Момчевъ и Петъръ п. Доневъ въ това, че първиятъ отъ тѣхъ е подбудилъ и склонилъ Ангелъ Мавродиновъ да се яви вмѣсто Мито Христовъ прѣдъ мировия сѫдия и е станалъ причина да се

Digitized by Google

внесе въ официяленъ документъ лъжливо обстоятелство, което има значение за правата на другиго, а другитѣ двама, въ това, че сж лъжливо засвидѣтелствували прѣдъ сжщия сждия самоличностьта на Мито Христовъ, съ което сжщо така сж станали причина да се внесе лъжливо обстоятелство въ официяленъ документъ, за което иска и наказанието имъ: на първия по чл. чл. 198 и 360 отъ Наказателния законъ, а на послѣднитѣ двама по чл. чл. 193 § 2 и 360 отъ сжщия законъ — по правилата изложени въ чл. 63. Софийскиятъ окржженъ сждъ съ присждата си отъ 22 априлъ 1899 год., призналъ подсждимия Петъръ п. Доневъ за виновенъ въ това, че на 23 ноември 1896 год. е съзнателно лъжливо засвидѣтелствувалъ прѣдъ Самоковския мирови сждия самоличностьта на Мито Христовъ, съ което е умишлено станалъ причина да се внесе въ официяленъ документъ (крѣпостенъ актъ) лъжливо обстоятелство имѣюще значение за правата на другиго, го е осждилъ да издържи 1-годишенъ тъмничевъ затворъ и да заплати на хазната 220 лева за разноски по дѣлото. Подсждимитѣ Божичко Ташевъ и Иванъ Минчевъ сж били признати за невиновни въ отдаваемитѣ имъ се прѣстжпни дѣяния и ги оправдалъ отъ всѣка отговорностъ по дѣлото. Недоволенъ отъ тая присжда, осжденията Петъръ п. Доневъ е подалъ апелативна жалба, съ която моли да бжде оправданъ отъ всѣка отговорность по дѣлото. Софийскиятъ апелативенъ сждъ слѣдъ доклада на дѣлото, обясненията на подсждимия, свидѣтелскитѣ показания, защитата на подсждимия и заключението на прокурора, за разрѣшението му взелъ прѣдъ видъ: 1) фактътъ, че на 23 ноември 1896 г., подсждимиятъ Петъръ п. Доневъ прѣдъ Самоковския мирови сждия, изпълняющи длъжностьта на нотариуса е засвидѣтелствувалъ самоличностьта на продавача Клисурски и купувачитѣ Божичко Ташевъ и Мито Христовъ, за извършване продажба-покупка на една нива, се установява, както отъ самата бланка на крѣпостния актъ, така сжщо отъ показанията на участвующитѣ при извършването на акта лица, — свидѣтели разпитани прѣдъ окржжния сждъ, но още и отъ обясненията на самия подсждимъ Петъръ п. Доневъ. Отъ обясненията на оправдания подсждимъ Божичко Ташевъ и отъ показанията на свидѣтелитѣ Мито Христовъ, Тимотей Матинчевъ, Лука Парпуловъ, Василъ Г. Мандовъ и Иванчо Клисурски, се установява, че фактътъ засвидѣтелствуванъ отъ тогавашния свидѣтель — сега подсждимъ Петъръ п. Доневъ, е билъ обективно невѣренъ, т. е. при извършването на акта за продажбата, купувачътъ Мито Христовъ не е присжствувалъ тамъ, а вмѣсто него се явилъ другъ именуемъ Ангелъ Мавродиновъ, който се е прѣдставилъ подъ името на Мито Христовъ. Като се установява напълно обективната невѣрность на тоя фактъ, слѣдва да се види още да ли се установява какво подсждимиятъ Петъръ п. Доневъ е знаялъ тая невѣрность. Отъ обясненията на подсждимия Петъръ п. Доневъ се установява, че той е познавалъ лично много добрѣ купувача Мито Христовъ, като е билъ слѣдователно, тоя послѣдниятъ замѣстникъ съ Ангелъ Мавродиновъ, то слѣдва да се приеме, че подсждимиятъ Петъръ п. Доневъ е знаялъ, че това не е билъ Мито Христовъ. Това положение се подкрѣпя и отъ показанията на свидѣтелитѣ, длъжностни лица, мировиятъ сждия Василъ Матеевъ и секретаря Спиридонъ Дончевъ, които показватъ, че като запиталъ сждията странитѣ за втория купувачъ, Мито Христовъ, подсж-

Digitized by Google

димиятъ Петъръ п. Доневъ казалъ „сега ще дойде“, излѣзалъ и довелъ при сѫдията — нотариусъ, лицето подъ лъжливо име Мито Христовъ, което се е указало по-подирѣ, че е било Ангелъ Мавродиновъ; а Мито Христовъ никакъ не е билъ тамъ и отсѫствувалъ въ селото. Тия обстоятелства се подкрѣпятъ още отъ показанията на оправданитѣ подсѫдими Божичко Ташевъ и Ив. Клисурски, които въ обясненията си потвърдяватъ факта, че подсѫдимигѣ Петъръ п. Доневъ лъжливо е показалъ прѣдъ Самоковския мирови сѫдия, че вториятъ купувачъ Мито Христовъ е присѫствувалъ прѣдъ сѫдията при продажбата, когато това лице не е било Мито Христовъ, а Ангелъ Мавродиновъ. Споредъ обясненията на Божичко Ташевъ излиза, че инициаторътъ на тая работа е билъ подсѫдимиятъ Петъръ п. Доневъ, който главно е съдѣйствувалъ да се извърши така актътъ на продажбата. Подсѫдимиятъ Петъръ п. Доневъ, като е знаялъ, че прѣдставеното лице не е било Мито Христовъ и като е било захванато прѣслѣдването срещу него, той съ едно писмо до Божичко Ташевъ отъ декемврий 1898 год., го е помолилъ наедно съ Мито Христовъ да отидатъ въ Самоковъ и да поговорятъ за една много важна работа. Споредъ обясненията на Божичко Ташевъ и показанията на свидѣтеля Мито Христовъ, това споразумѣние се състояло да се поддържа прѣдъ слѣдователя, че наистина ужъ Мито Христовъ е билъ при самата продажба и че нѣма никаква лъжа извършена прѣдъ нотариуса. Тия лица прѣдъ слѣдователя сѫ казали, споредъ споразумѣнието си съ Петъръ п. Доневъ, че дѣйствително Мито Христовъ е билъ при извършването на крѣпостния актъ, но прѣдъ сѫда и двамата заявили, че тамъ лъгали по внушение на подсѫдимитѣ и че прѣдъ сѫда казвали самата истина, като твърдили, че подсѫдимиятъ Петъръ п. Доневъ е лъгалъ прѣдъ мировия сѫдия — нотариусъ, относително самоличността на Мито Христовъ. Така се обяснявя още поведението на Петъръ п. Доневъ прѣдъ окрѫжния сѫдъ, като въ обясненията си, той като подсѫдимъ, настоява да твърди, че Мито Христовъ дѣйствително е присѫствувалъ при извършване на крѣпосния актъ прѣдъ Самоковския мирови сѫдия — нотариусъ на 23 ноемврий 1896 година. Отъ всичко горѣизложено се установява, че подсѫдимиятъ Петъръ п. Доневъ съзнателно лъжовно е засвидѣтелствувалъ самоличността на купувача Мито Христовъ, замѣнено чрѣзъ Ангелъ Мавродиновъ, и 2) важно е да се опрѣдѣли какво е прѣстѫпното дѣяние на подсѫдимия и да ли може да се приеме квалификацията дадена отъ първостепенния сѫдъ. Първостепенниятъ сѫдъ е подвелъ дѣянието на подсѫдимия подъ понятието на лъжесвидѣтелствуване и онова на лъжливо документиране. За послѣдното прѣстѫпно дѣяние апелативниятъ сѫдъ не съглежда сѫществуването на условията, които го образуватъ. Най-напрѣдъ крѣпосниятъ актъ не е съставенъ; той носи само подписитѣ на контрагентитѣ въ една бланка, която не съдържа нищо. Такава една книга не може да се приеме за документъ официяленъ, който нѣма съдържание и не документира още нищо. Независимо отъ това, отъ даннитѣ по дѣлото се установява, че извършената прѣдъ нотариуса продажба — покупка между странитѣ е била отговаряла на дѣйсвителностьта и че съ извършването на акта не се накърнявали правата на отсѫствующия Мито Христовъ, който е знаялъ даже за сѫщия актъ липсва слѣдователно, главниятъ елементъ на това прѣ-

Digitized by Google

стжпно дѣяние. Въ дѣйствително на Петъръ п. Дончевъ, сждътъ съглежда само лъжесвидѣтелствуване безъ клетва прѣдъ Самоковския мирови сждия, въ качеството му на нотариусъ и то по слѣдующитѣ съображения: нашиятъ Наказателенъ законъ счита за прѣстжпно дѣяние не само подклетвенитѣ свидѣтелски показания но и безклетвенитѣ и не само тия, които се даватъ прѣдъ сжда, но и прѣдъ друга публична власть, каквато е билъ и Самоковскиятъ мирови сждия, въ качеството му на нотариусъ. Нигдѣ въ нашия Наказателенъ законъ не се поменува, че за сжществуване на лъжесвидѣтелствуване се изисквало и нанисане на врѣда на другиго или възможностьта да се нанесе такава. Единственіятъ елементъ на лъжесвидѣтелствуване по нашия Наказателенъ законъ (принадлежащъ на германската група), се състои обективната невѣрность на твърдитѣ показания и субективно значение за тая невѣрность, нѣщо което напълно сжществува въ дѣянието на подсждимия Петъръ п. Доневъ. Наистина, така се разбира прѣстжплението лъжесвидѣтелствуване отъ онія законадателства, които наказватъ подклетвеното само лъжесвидѣтелствуване, като искатъ прѣди всичко да защитатъ вѣрностьта на клетвата, но и нашия Наказателенъ законъ като наказва и безклетвеното лъжесвидѣтелствуване, не изисква щото за сжществуването му да има врѣда или възможность на такава. Нашиятъ Наказателенъ законъ въ лъжовнитѣ безклетвени свидѣтелски показания намѣрва прѣстжплението противъ правилното функциониране на правосждието и всѣко заблуждение на публичната власть, прѣдизвикано отъ такива лъжовни показания, се счита за достатъчно опасно, за да се прѣдупрѣди съ наказателна санкция. Но и да се приеме даже противното мнѣние на французкитѣ тълкователи, споредъ което за сжществуване на лъжесвидѣтелствуване се изисквало врѣда нанесена или възможность на такава, то пакъ може въ данния случай да се приеме, че има такава; споредъ самитѣ французки списатели тая врѣда не е нуждно да бжде матерната, тя може да и морална каквато тука се съглежда въ заблуждение на нотариуса — мировия сждия и която врѣда въ случай би могла да бжде и материялна, като се има прѣдъ видъ, че проектируемиятъ документъ би подлежалъ на унищожение и апакиране отъ заинтересованитѣ лица, като сключено отъ подставено лице"; съ присжда № 45, отъ 21 февруарий 1902 год., присждилъ: „измѣнява присждата на Софийския окржженъ сждъ отъ 22 априлъ 1899 год., така: признава Петъръ п. Доневъ, отъ гр. Самоковъ, 35-годишенъ, за невиновенъ да е станалъ причина на 23 ноември 1896 год., да се внесатъ въ официяленъ документъ лъжливи обстоятелства и за виновенъ да е лъжливо свидѣтелствувалъ сжщиятъ день прѣдъ Самоковския мирови сждия, заради което и съгласно чл. 193 отъ Наказателния законъ, го осжжда да издържи едномѣсеченъ тъмниченъ затворъ и да заплати на хазната 220 лева за разноски станали по дѣлото". — Срещу тая присжда Петърь п. Доневъ, отъ гр. Самоковъ, се оплаква за нарушение: 1) чл. 193 отъ Наказателния законъ и чл. чл. 41 и 45 отъ Закона за нотариуситѣ, защото се е подписалъ въ акта, като присжствующи при извършването на акта свидѣтель, а не че билъ свидѣтелствувалъ за самоличностьта на странитѣ въ продажбата, което е трѣбвало да бжде изрично записано въ акта, а не съ свидѣтели да се установява; 2) чл. чл. 55 и 197 п. 3 отъ Наказателния законъ,

Digitized by Google

защото и да се приеме, че е свидѣтелствувалъ за самоличността на странитѣ, то пакъ е трѣбвалъ сждътъ да го освободи отъ наказание, прѣдъ видъ на доказаното отъ свидѣтелитѣ обстоятелство, че на другия день отъ 23 ноември 1896., е подавалъ заявление на мировия сждия, съ което се е отричало отъ свидѣтелствуването, и 3) чл. чл. 350 и 540 отъ Углавното сждопроизводство, защото апелативниятъ сждъ не призовалъ свидѣтелитѣ Иванъ Клисурски и Спирдонъ Дойчевъ, които да разяснятъ показанията си, дадени прѣдъ окржжниятъ сждъ и свидѣтельтъ Мито Христовъ. Устно се заяви отъ прокурора за нарушение чл. 486 отъ Углавното сждопроизводство, въ свързка съ чл. 197 п. 3 отъ Наказателния законъ, защото апелативниятъ сждъ не е обсждилъ показанията на свидѣтеля Василъ Матеевъ — мировия сждия, който е извършилъ продажбата и който е далъ показания относително заявлението на подсждимия, направено прѣдъ него свидѣтель на другия день отъ извършване на продажбата, за неистинското свидѣтелствуване самоличността на странитѣ по въпросната продажба.

Върховниятъ касационенъ сждъ, слѣдъ доклада на дѣлото и заключението на прокурора, взе прѣдъ видъ: първото оплакване е неоснователно, защото въ първия мотивъ на присждата си сждътъ константиралъ отъ самата бланка на крѣпостния актъ, че той, касаторатъ, е засвидѣтелствувалъ самоличността на продавача Клисурски и купувачитѣ Б. Ташевъ и и Мито Христовъ. Освѣнъ това сждътъ се основава и на обясненията на касатора за да признае за доказанъ този фактъ. И въ двѣтѣ инстанции по сжщество касаторътъ е възразявалъ, че крѣпосниятъ актъ е билъ обезсиленъ вслѣдствие направеното отъ него заявление до мировия сждия, че се отказалъ отъ свидѣтелствуването. За доказване на това обстоятелство, въ апелативната си жалба той е искалъ да се разпита мировиятъ сждия Матеевъ, като свидѣтель. Послѣдниятъ е билъ разпитванъ отъ апелативния сждъ въ сждебното му заседание на 7 февруарий 1902 год., и въ една часть отъ показанията си той казва, че му е говорилъ касаторътъ, за обезсилването на крѣпостния актъ по въпросната продажба. Даденитѣ показания на свидѣтеля Матеевъ въ тази имъ часть апелативниятъ сждъ не обсжда въ присждата си, а тѣ иматъ значение за дѣлото, защото ако се признае за доказано отъ тѣхъ отричането на касатора отъ свидѣтелствуването си по въпросната продажба, прѣди да е било възбудено углавно дѣло, то по силата на чл. 197 п. 3 отъ Наказателния законъ, дѣянието му е ненаказуемо. Истина е, че освѣнъ горното условие, за ненаказуемостьта на това дѣяние изисква се и друго, а именно стореното дѣяние да не е причинило на другиму какъвъ-годѣ врѣдъ, но и това условие въ случая сжществува, тъй като безспоренъ фактъ е въ дѣлото, че крѣпостниятъ актъ за извършената продажба не е издаденъ и нѣма съмнѣние, че и не може вече да се издаде слѣдъ станалото разкритие. А веднажъ не сжществува актъ по въпросната продажба, не може да става дума за нанисане врѣдъ на странитѣ въ продажбата или възможность да се причини нѣкакъвъ врѣдъ на трети лица. Подъ думитѣ да е причиненъ *другиму* какъвъгодѣ врѣдъ, употрѣбени въ закона, трѣбва да се разбира врѣдъ *материаленъ* нанесенъ *на лице*. Отъ казаното слѣдва, че апелативниятъ сждъ е длъженъ билъ да обсжди показанията на свидѣтеля Матеевъ — мировия сждия, който е извършилъ продажбата, относително даденитѣ му пока-

Digitized by Google

зания, по заявлението на касатора, за отричането си отъ свидѣтелствуването по въпросната продажба и ако̀ се убѣди отъ тѣхъ, като сѫдъ по сѫщество за доказаностьта му, тогава си има мѣстото приложението на чл. 197 п. 3 отъ Наказателния законъ. Слѣдователно, оплакването, което направи прокурора при Върховния касационенъ сѫдъ е основателно и е нарушенъ чл. 486 отъ Углавното сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. 197 п. 3 отъ Наказателния законъ. Въ свързка съ заявлението на прокурора, за нарушение чл. 486 отъ Углавното сѫдопроизводство, е основателно и второто оплакване на касатора за неоцѣняване направеното отъ него заявление на мировия сѫдия, че се отрича отъ свидѣтелствуването си по въпросната продажба. Послѣдното оплакване е неоснователно, защото сѫдътъ съ мотивирано опрѣдѣление е отказалъ повторно да призове свидѣтелитѣ, които единъ пѫть сѫ били вече разпитвани отъ окрѫжния сѫдъ.

Водимъ отъ горнитѣ съображения, Върховниятъ касационенъ сѫдъ **опрѣдѣлява**: присѫдата на Софийския апелативенъ сѫдъ отъ 21 февруарий 1902 год., № 45, защото е нарушенъ чл. 486 отъ Углавното сѫдопроизводство, въ свързка съ чл. 197 п. 3 отъ Наказателния законъ, съ силата на чл. 569 отъ Углавното сѫдопроизводство, да се отмѣни и дѣлото за ново разглеждане по сѫщество, да се изпрати въ сѫщия сѫдъ.

Digitized by Google

Азбученъ указатель

на имената и фамилиитѣ на лицата, които сж участвували въ дѣлата разрѣшени отъ второто углавно отдѣление на Върховния касационенъ сждъ прѣзъ 1903 година.

Име и фамилия на участвующитѣ въ дѣлото лица	№ № на рѣшенията
А.	
Андрей Симеоновъ	3 (55)
Асанъ Ибрямовъ Зампжровъ	10 (189)
Антонъ Дойчиновъ	11 (234)
Адамъ Али Османовъ	19 (289)
Б.	
Бургазкия окр. управитель	5 (78)
Бохоръ П. Алкалай	6 (147)
Бургазкия фин. началникъ	16 (273)
Бохоръ С. Лазаръ	22 (368)
В.	
Власаки Ив. Койчевъ	2 (30)
Вратчанския окр. управитель	17 (284)
Вратчанското офицерско д-во „Успѣхъ“	17 (284)
Г.	
Георги Ив. Джевизовъ	14 (261)
Г. Заракостасъ д-ръ	16 (273)
Д.	
Димитъръ Колевъ	3 (55)
Е.	
Ени Андрѣевъ	3 (55)
„ Желевъ	3 (55)
Емине Ас. Зампжрова	10 (189)
И.	
Иванъ Михневъ	3 (55)
Ибрямъ Татаръ Хасановъ	7 (158)
К.	
Кюст. окр. акц. надзиратель	11 (234)
„ „ управитель	22 (368)
Костадинъ Николовъ	23 (373)
М.	
Митю Тодоровъ	3 (55)
Марко Стояновъ	3 (55)
Маню Минчевъ	3 (55)
Марко Трифоновъ	12 (236)
Минчо Геошевъ	23 (273)

Име и фамилия на участвующитѣ въ дѣлото лица	№ № на рѣшенията
Н.	
Недѣлко Тодоровъ	3 (55)
Неджибъ Ахмедовъ	9 (183)
Никола Ивановъ	20 (294)
„ Юрдановъ	21 (362)
П.	
Петко Михневъ	3 (55)
Петъръ Пошаковъ	4 (66)
Петъръ Т. Пелтековъ	8 (179)
Плѣв. окр. управитель	12 (236)
Петко Тодоровъ	13 (253)
Петъръ П. Доневъ	24 (381)
Р.	
Русен. окр. управитель	15 (271)
„ акциз. надзиратель	19 (289)
С.	
Стерю Бръчковъ	1 (18)
Саранди Михалакевъ	3 (55)
Стоянъ Стояновъ	3 (55)
Соф. акц. надзиратель	6 (147)
Сюлюшъ Ахмедовъ	7 (158)
Стеф. Ивановъ	8 (179)
Т.	
Търнов. окржж. управитель	1 (18)
„ „ „	18 (287)
Тота Димитрова	20 (294)
Тодоръ Петровъ	23 (373)
Х.	
Хюсню Ахм. Ефендиевъ	7 (158)
Халилъ Махмудовъ	15 (271)
Хр. П. Шайтановъ	18 (287)
Ш.	
Шуменски държ. адвокатъ	9 (183)
Я.	
Янаки Александровъ	5 (78)

Съставилъ секретарь: *П. А. Макавѣевъ*

Digitized by Google

Указатель на законитѣ,

които сж тълкувани и разяснени съ рѣшенията на Върховния касационенъ сждъ, второ углавно отдѣление, прѣзъ 1903 година.

Членове на законитѣ	№ № на рѣшенията
Углавно-мир. сждопроизводство.	
Чл. 8	20 (294)
„ 15	
„ 85	
„ 85	1 (18) 4 (66) 18 (287)
„ 86	6 (147)
„ 97	10 (189) 11 (234)
„ 97	20 (294)
„ 102	
„ 109	
„ 123	1 (18) 4 (66) 15 (271)
„ 124	4 (66)
„ 129	21 (326)
Углавно сждопроизводство.	
Чл. 2	20 (294)
„ 4	8 (179)
„ 17	3 (55)
„ 210	
„ 317	11 (234)
„ 350	2 (30)
„ 363	15 (271)
„ 385	2 (30)
„ 436	8 (179)
„ 442	
„ 456	3 (55) 7 (158)
„ 458	7 (158)
„ 460	
„ 486	3 (55) 7 (158) 24 (381)
„ 522	8 (179)
„ 540	2 (30)
Наказателенъ законъ.	
Чл. 49 п.3	6 (147)
„ 60	23 (373)
„ 83 п.2	21 (362)
„ 197 п.3	24 (381)

Членове на законитѣ	№ № на рѣшенията
Наказателенъ законъ.	
Чл. 316 п.1	2 (30)
„ 316 п.2	23 (373)
„ 460	13 (253)
Закона за акцизитѣ.	
Чл. 4 п.13	9 (183)
„ 6 п. 3	18 (287)
„ 6	22 (368)
Законъ за данъка върху занятията.	
Чл. 4	15 (275)
„ 33	5 (78) 17 (284)
„ 35	17 (274)
Закона за благоустройството на насе ленитѣ мѣста.	
Чл. 22	4 (66)
„ 23	
„ 46	
Закона за тютюна.	
Чл. 6	19 (289)
Правилника за приложение Закона за тютюна.	
Чл. 20	12 (236)

Съставилъ секретарь: *П. А. Макавѣевъ.*

Digitized by Google

По-важни печатни погрѣшки.

Страница	Редъ	Напечатано	Чети
7	16 отъ горѣ	оплалване	оплакване
10	22 „ долу	произлизалитѣ	произлизали
11	5 „ горѣ	тоято	която
„	5 „ долу	пушки	пушка
17	15 „ „	защото	защо
19	5 „ горѣ	сѫдопроизводството.	Сѫдоустройството.
20	8 „ „	*Мо ю*	*Моню*
22	21 „ долу	произнасалъ	произнесалъ
23	2–3 „ горѣ	грржданския	гражданския
24	19–20 „ „	съобразилъ	съобщилъ
25	3 „ „	Пинайотовъ	Панайотовъ
36	15 „ долу	въ	отъ
40	14 „ горѣ	тюіютъ,	тютюнъ
„	22 „ „	подсѫдимиятъ	послѣдниятъ
„	5 „ долу	както	какъ
„	8 „ „	искалъ	иска
41	24 „ горѣ	съставилъ	съставенъ
„	„ „ „	актъ	акта
„	23 „ долу	съставява	съставлява
42	4 „ горѣ	Угявното	Углавното
45	2 „ долу	отмѣнението	отмѣнение
„	21 „ „	избралъ	избранъ
46	22 „ „	бандеролното	бандеролно
47	12 „ „	мурурие	бандеролно право
48	19 „ горѣ	„	„ „
50	8 „ долу	когото	когато
51	12 „ „	лагодни	магазии
54	12 „ горѣ	искана	изказана
57	4 „ „	повотъ	поводъ
„	13 „ „	кото	което
59	20 „ „	ообразувалъ	образувалъ
71	14 „ „	подсѫдиимъ	подсѫдимъ
„	4 „ долу	326	316
74	6 „ „	замѣстникъ	замѣненъ
75	7 „ горѣ	подсѫдимитѣ	подсѫдимиятъ
76	1 „ „	дѣйствително	дѣйствието
„	20 „ долу	матерната	материялна
„	17 „ „	апакиране	атакирани
77	5 „ горѣ	отричало	отричалъ

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google